23
245

23
245

SYNONYMORVM SYLVA OLIM A SIMONE PELEGROMIO COLLECTA, ET ALPHABETO FLANDRICO AB EODEM authore illustrata : nunc autem è Belgarum sermone in Anglicanum transfusa, & in Alphabeticum ordinem redacta per *H. F.*

Accesserunt huic editioni Synonyma quædam pöetica, in pöesi versantibus perquàm necessaria.

LONDINI,
Excudebat Thomas Vautrollerius,
Typographus. 1585.
Cum Priuilegio Regiæ Maiestatis.

4 June 23 books

CLARISSIMO VIRO
DOMINO FRANCISCO
WALSINGAMO, EQVITI
AVRATO, ET SERENISSIMAE
Regiæ Maiestati à Consilijs,
H. F. Fœlicitatem precatur perpetuam.

QVOTIES *in animo meo complector (Honoratissime VValsingame) funestas & horrendas illas Christianorum strages ante aliquot annos Parisijs æditas, ex quibus ego inter cæteros, cum summo vitæ periculo & discrimine elapsus sum: toties soleo de singulari Dei erga me bonitate & apud me præclarè sentire, & apud alios magnificè prædicare: quòd me scilicet incolumem & saluum, ex immanissimis illis Galliarum procellis, in pacatissimum istud Angliæ regnum, tanquam in tutissimum portum & asylum deduxerit. Cæterùm vt hoc diuino munere & beneficio factum esse libenter agnosco: sic etiam & eo nomine me multo fœliciorem esse semper existimaui, quòd ex illo vsque tempore, te patronum mihi indulgentissimum sortitus sim, cuius ego insignem beneficentiam toties sum expertus, vt infinitis officijs me tibi obstrictũ*

esse liberè profitear. Hinc ego tanquam oraculi cuiusdam authoritate permotus, sæpissime antehâc (Clarissime patrone) de referenda gratia deliberaui: verùm nihil hactenus occurrit, præter exiguum istud munus literarium, quo me tot tantorumq; tuorum beneficiorum memorem esse declarare possem. Quapropter vt extaret aliquod obseruantiæ meæ testimonium, in gratiam vestorum hominum, ista Pelegromij cuiusdam Synonyma è populari & vernaculo Belgarũ sermone in Anglicanam linguam transferenda esse censui. Quæ quamuis eiusmodi fortasse non sint, vt delicatulis & curiosioribus quibusdam hominibus possint satisfacere: si tamen illa tibi ingrata esse non sensero, abundè magnum laboris mei fructum videbor reportasse. Summis igitur à te precibus contendo, vt libellum istum eo animo, quo à me profectus est, accipias: & eundem in patrocinium & tutelam tuam recipere digneris: illud enim planè persuasum habeo, eum vel propterea alys gratiorẽ esse futurum, quòd splẽdidissimo tuo nomine, quasi eximia quadã gemma insignitus sit. Deus Opt. Max. dominationem tuam & ad ecclesiæ suæ propagationem, & ad perfectam reip. confirmationem quamdiutissimè seruet incolumem. Londini. 10. Octob.

Tuæ dignitatis studiosissimus H. F.

IO. SERRANVS
DE SYNONYMIS
AD LECTOREM.

VT ſtudioſus dictum quendam Synonymorum habere poſſit, ac modum variandæ orationis per Synonymiã: nos ex paucis veluti per trãſennam indicabimus. Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, iam non eſt noſtri inſtituti, nec illa breuibus vel paucis abſolui poſſet. Quare exactam & accuratam methodum alijs relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum ocij ſupereſt, vel quos id ſtudiorum genus delectat. Nobis ſatis erit, ſi vel viam vtcunq; monſtrauerimus: Ea autem ſynonymorum, ſiue per Synonymiam variandi ratio, primùm ac omnium maximè ex Dialectica traditione deſumi poterit. Nam Dialectica maxime omnium, & ante omnia id agit, vt doceat nos de rebus propriè, certò, appoſitè, verè ac infallibiliter loqui. Ac ideo præſcribit nobis, quomodo omnium rerum eſſentiam ſiue exiſtentiam aut ſubſiſtentiam, genus, ſpecies, proprietates, conditiones, accidentia, quantitates, qualitates, relationes, actiones, paſſiones, tempora, locos, ſitus, habitus, diſpoſitiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, ſimilitudines, contrarietates, cauſas, officia & effectus, ſicut Dialectici doctores præcipiunt, collocare poſſimus. Ex eiuſmodi conditionum, proprietatum, accidentium & cauſarum multiplicitate, naſcitur rerum appellandarum & deſcribendarum multitudo ac varietas. Primum enim à genere, ſicut à patre, auo, &c. liberis imponuntur nomina, vt Agamemnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles Æacides &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Æneadæ ab Ænea, Romani à Romulo. Deinde à ſpecie

Dialectica quid

oritur generalis appellatio: vt cum hominem aliquoties animal vocamus, aut iuſtitiam virtutem dicimus, & pium dicimus, qui omni virtute ac Chriſtiana fide eſt præditus. Secundò & à differentia ſumuntur appellationes, ſicut animus dicitur anima eo quod vegetat, Spiritus quod contemplatur, Senſus quod ſentit, Animus quod ſapit, Mens quod intelligit, Ratio quod diſcernit, Memoria quod recordatur, Voluntas quod vult. Sunt enim quoad ſubſtantiam eadem. Differunt autem eiuſmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam flendi varia eſt differentia: Flere enim eſt lachrymis plangere, & eſt hominum tantum. Lachrymare ſiue lachrymari, eſt lachrymas effundere, & fit interdum ſine ſono, & transfertur etiam ad vites. Lugere eſt valde flere, & eſt in luctu ac lugubri habitu eſſe ex obitu charæ neceſſariæque perſonæ. Gemere eſt cum præ anguſtia ex pectore ſonus erumpit. Plangere eſt percuſſione ac verberatione pectoris, capitis, vultus, aliorúmue membrorum ſe dolore afficere. Plorare eſt voce flebili & effuſa dolorem ſuum operire. Atque hinc proueniunt ſpecies, vt: Animæ ſpecies ſunt: Anima, Spiritus, Senſus, Animus, Mens, Ratio, Memoria, Voluntas. Fletus ſpecies ſunt: Lachrymæ luctus, gemitus, planctus, ploratus. Odoris boni ſpecies ſunt: Sapor, acor, nidor. Mali vero: Fætor, pædor: putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties eiuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè vtimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, vt hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem, etiam locutuleium, item etiam dicacem, aliâs blateronem, blateratorem, aut etiam nugonem, nugatorem. Et ab edendo: Edacem, edonem. A bibendo: Bibacem, bibulum, bibonem, biboſum, bibaculum. Simili modo & ab officijs ſortiuntur ſæpe varia ac multiplicia nomina, vt cum Ioannes dicitur Baptiſta, Lucas Euangeliſta, atque etiam Medicus. Paulus Apoſtolus. Et Iulius dictus fuit Tribunus, Quæſtor, Ædilis, Pontifex Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator, ſcilicet ab officijs, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innumera fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina, vt: Agricola ſiue agricolator ab agris colendis. Ruſticus ſiue Ruricola à rure colendo. Colonus à terra colenda.

colenda. Hinc sunt denominationes Fabrorum lignariorum, ferrariorum, serariorum, aurariorum, argentariorum. Eiusmodi denominationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidentibus, velut ab actione & passione. Nam Deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta sunt dicuntur facturæ & creaturæ, item opus manuum eius. A tempore, sicut habitacula quædam nominantur æstiua aut hybernalia, vernalia, brumalia siue hyemalia: Item homo ab ætate infans, puer, adolescens, iuuenis, vir, senex, decrepitus. Sic adolescens dicitur Ephebus, & puella nubilis, apta, matura viro. Et sæpe res pro temporis varietate varia sortiuntur nomina, vt Hierusalem dicebatur primùm Iebus, deinde Hierusalem, & post deuastationem Ælia.

A loco, vt qui apud Græcos dicebantur Philosophi, apud Persas Magi, apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnosophistæ, apud Ægyptios Sacerdotes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos Sapientes, & apud Assyrios Chaldæi nominabantur.

A Situ, vt Hierusalé, à monte Zion etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, vt Philosophus, Orator, Poëta, Musicus, Theologus, Iurista, Medicus.

A forma & pulchritudine, vt cum aliquam nominamus, Venerem, Helenam: Aut etiam deformitate, vt cum dicimus aliquem esse Thersiten, Æsopum, Corytheum.

A figura, vt quando mensarios orbiculos à rotunditate orbes, siue à quadrata figura, Quadratas dicimus Sic mensæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, vt ab Æmylio cognominatur familia Æmylianorum siue Æmyliani, ab Israël Israëlitæ, ab Ismael Ismaelitæ, à Iuda Iudæi, &c.

A similitudine, vt vbi hortos appellamus Paradisos, puellas Veneres.

A contrarietate, vt cum bellandi exercituum bellum dicimus, quasi minimè bellum, hoc est bonum. Aut quando per Ironiam aliquem vocamus Poëtam, Musicum, Oratorem. Aut vt est in prouerbio, Tertius Cato, Octauus sapientum. Alter Hercules. Sic & à causis variæ & diuersæ sumuntur appellationes, vt à causa efficiente, Occisor, Necator, Interfector, Tru-

cidator, Homicida, Patricida, Matricida, Fratricida, Adulter, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author ſobolis, Parens, Mater, Genitrix.

A materia, vt à terra dicuntur homines terreni, terreſtres, terrei, humei, quaſi ex terra humóque facti. Ianua terrea, à literis literatus, literarum peritus, ſciens, expers. Sic librum ſiue volumen vocamus Codicem, à materia, eo quod ex corticibus olim compingebantur libri.

A cauſa formali, ſicut liber dicitur volumen à voluendo. Item fur dicitur Manticularius ſiue Manticulator, marſupicida, ſaccularius, peculator, ſuppilator, eo quod furãdo eiuſmodi formis & modis vti ſolet, manticulas enim attrectat, vt furetur, ac inferens ſe conſertæ multitudini, marſupia aut ſecat, aut artificioſo dolo aperit, euacuat & pecunias aufert. Tum à marſupijs ſecandis ſiue abſcindendis marſupicida dicitur, vocatur & ſaccularius à ſacculis ſub veſte latentibus, in quos furtiuam rem deponit. Et peculator, quod alienorum bona furtiuè ſibi pecúlia & propria, ac ad ſe perũnere faciat. Et ſuppilator ab eo quod clanculariè rapit. Sic negociandi forma eſt, inire commercia, exercere commercia ſiue mercaturam, mercare & contrahere cõmercia. Negociator enim à negociando hiſce formis vtitur. Primum enim init commercia, hoc eſt, aggreditur mercandi negotium. Deinde inter negociandum exercet commercia ſiue mercaturam. Tum qui vult mercaturam exercere opus eſt vt mercetur, id eſt, emat ac vendat merces. Poſtremo neceſſe erit vt emptas merces in vnum contrahat atque comportet, Et cauſa efficiens appellatur negociator, exercens commercia ſiue mercaturam, mercator. Sic etiam vxoris ducendæ forma eſt: Contrahere, inire matrimonium, iungi fœdere matrimonij, copulari, ſortiri coniugium, vinculis iugalibus ſeſe innectere, ducere vxorem: Nam matrimonij copulatio eſt quodammodo contractus,

In iſtiuſmodi verò contractu, duo iunguntur ac copulantur fœderè matrimonij, atque ita demum ſortitur, id eſt ſorte ſiue fato quodam acquirit coniugium, atque ſeſe ita annectit vinculis iugalibus, ac poſtremùm ducit vxorem ſecum domum.

Pœnitentia ſiue pœnitendi forma eſt, duci pœnitentia, ſubire pœnitentiam, Agnoſcere peccatum, errorem, culpam, Dolere

lere,triſtari,angi,cruciari propter peccatum, errorem & culpam. Timere,formidare,horrere iram, minas ac iudiciũ Dei, pœnas,cruciatus,ignes infernales ac mortem æternam. Nam qui pœnitet,ducitur quodammodo à vita impœnitente,ad vitam pœnitentem,ab errore ad veritatem,à peccato ad iuſtitiam.Et qui patitur ita ſe duci,is quodammodo ſubit iugum pœnitentiæ. Et id fit dum tandem incipimus rectè ſapere, ac intelligimus agnoſcimuſque hactenus nos erraſſe ac peccaſſe, nos incidiſſe in iram ac iudicium Dei, ac meruiſſe æternum ſupplicium: Huc vbi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, triſtari,mœreri,angi, cruciari, ac omnibus modis affligi, tunc cor incipit timere, pauere, formidare, ac horrere iram,minas ac iudicium Dei.

A cauſa finali: Nam vbi tres cauſæ anteriores recto & iuſto ordine præceſſerunt, tunc ſequitur finis rectus ac bonus. Sin minus, ſequitur finis prauus, vt vbi appellamus aliquem doctum,literatum,eruditum, gnarum, peritum,ſcientem expertúmq;.Nam is ſolet eſſe finis bonæ inſtitutionis. Eodem modo quoties appellamus aliquem Poëtam,Oratorem, Muſicũ, &c. Contra qui nihil didicit, neque à quoquam inſtitutus eſt, eum vocare ſolemus idiotam,indoctum,inertem,inexpertum, illiteratum, rudem,&c. Nam is finis comitatur eos, qui diſciplinam aſpernantur ac negligunt.Ita candide lector vides vnde fiat,& quibus ex fontibus proueniat,quod ſæpe vni rei plures appellationes adſcribantur, & quod de vna eadémque re plurifariam ac diuerſis modis loqui ſoleamus, ita tamen, vt ſemper eandem & nullam aliam rem intelligamus, nempe ſi Dialecticos locos (quibus vnamquamque rem deſcribere ac definire ſolet) probe conſideraueris, in iuſtum ordinem tibi præſcripſeris,memoriæque mandaueris, tum ſæpe vel ex ſingulis aut pleriſque ex locis vnamquampiam vel denominationem,vel definitionem,vel deſcriptionem deſumere, atque orationem tuam variare poteris.Nam hoc ipſum & Grammaticus & Dialecticus & Rhetor agunt.Grammaticus enim, vbi tibi deſcribit vocum ſignificationes,ac vult tibi earundem ſignificationem, rationem & cauſam reddere, tunc ducit ſuam rationem ſiue cauſam à quopiam iſtorum locorum,& ait:Hæc res inde eiuſmodi ſignificationem habet,nempe à patre,à ma-

moribus,ab eius auctore, ab officio, à loco, à situ,ab habitu, à tali forma,siue figura,à materia,propter hunc finem,&c. Tum si inspicias, quos tradit Grammaticus varios loquẽdi modos, tum aduertes eiusmodi loquendi modos ex hisce promanare fontibus,vt cum dicit.Dare negotium idem est quod mandare: Nam mandati causa finalis, est negotium, ita vt qui mandatum velit exequi, negocioſus sit necesse est. Dare palmam, idem est quod victoriam concedere. Palma autem signum est victoriæ,qui ergo palmam alteri præbet, significat eum victorem.Dare effectum significat expedire. Qui enim rem aliquã efficit,elaborauit,absoluit,iam offert,dat ac præbet ei,cui debet.Emungere pecuniam,id est,extorquere pecuniam,à similitudine. Facilius enim quispiam à quopiam è naso mucum emungeret,quàm è sene pecuniã adipiscere tur. Obire munus est acceptare officium. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negotiorum munus. Ita vbilibet, si modò animum aduertas, experieris in omnibus loquendi modis aliquam subesse causam.Sicut D. Erasmus Roterodamus in suis Chiliadibus, nihil aliud agit, quàm vt doceat, vnde & quibus ex causis prouerbiorum sententiæ ortæ sint. Deinde & idem agit Dialecticus in suo dicendi genere. Nam postquam rerum conditiones ac proprietates per locos supra nominatos edocuit, tum inde porro reliquam suam tractationem prosequitur.Docet enim inde conficere definitiones, diuisiones, propositiones & argumentationes. Et daturus alicuius rei definitionem, sumit eam aut ex rei essentia, aut à genere per species, aut per propria,aut ab accidentibus, aut à causis,aut officijs,aut membris &c. Deinde ostendens definitionem certitudinem, veram Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propositiones conuertendas,atque ita experiri an conuersa æquipolleant. Nam primum postquam rem aliquam docuit definire ex rei substantia, tum definitionem docet conuertendam, hoc est,aut subiectum in locum prædicati,ac prædicatum in locum subiecti collocandum, aut signis aliquibus abiectis aliquo modo commutandum, vt: Potus est liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, iubet eandem definitionem transpositis vocabulis conuertere. ac sic indagare, an definitio sit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad

bibendum

bibendum aptus est potus. Ecce iam habes Synonymiam, nam vtro modo efferas idem sonat: Sic auaritia est omnium rerum cupiditas, omnium rerum cupiditas est auaritia, Et sic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Postremo etiam Rhetor, etiamsi omnia ornatè, eleganter, amplificèque ac splendidè dicere studeat, & omnem suam dicendi rationem, ad applausum vel audientium, vel legentium instituat, tamen hisce supra nominatis dialecticis locis, ceu fundamento nititur. Nam vtcunq; rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad huiusmodi locos referri possunt, sicuti illorum libri nobis multis & plenissimè tradunt. Huc facit etiam quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionum, locutionis ac sententiarum præcipiunt. Huiusmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quàm vt nos erudire conentur, quàm varijs modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandem sententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiscere desideret, is dicendi artes, hoc est, Grammaticam, Dialecticam & Rhetoricam quàm diligentissimè ediscat, præcipuè verò Dialecticam. & maximè ea parte, vbi locos proponit, quibus rerum conditiones, proprietates, accidentia & causas explicat, quos quisque sibi quàm familiarissimè efficiat, acita perdiscat, memoriæque commendet, vt eos ad vnguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum præceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodissimam viam sibi parabit. Tum etiam plurimum faciet ad Synonymiæ rationem, qua discet de vna re plurifariam loqui, quos deinde loquendi modos sibi quisque ad suum vsum reseruabit, quos postea ad quamuis causam pro rerum ratione ac circumstantia accommodare poterit. Nam Synonymia & ratio variandę orationis etiam eò valet, vt inde etiam vocum & orationis proprietas perdiscatur. Vbi enim didiceris de vna re variè multísque modis loqui, tunc iudicium est adhibendum, qua in causa, quo loco, quo tempore, apud quos quiuis loquendi modus adhibendus sit. Id quod quisque vsu & exercitatione perdiscet. Adhæc non parum ad rem faciet, si studiosus puer diligenter & assiduè versetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & notet, quibus

Ex Authoris Collectaneis
Parisijs
1587.

quisque loquendi modis vti soleat, quo eorum imitatione etiam sibi elegantem dicendi facultatem parare possit. Quamobrem studiose lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla proposita sunt, quibus & vti possis, & ad horum imitationem similia & plura effingere valeas. Vale.

IONICI GEORGII
Macropedij.

SI Heliconis puer optas iuga adire,
Neque opacas, neque olentes Aliorum,
Sed amœnam Pelegromi' pete ſyluam.
Iter hâc eſt ad amicas tibi Muſas,
(Modò credas) Latias atque Telaſgas.

HIERONYMI VERLENSIS
Gymnaſiarchæ Buſciducenſis
Hendecaſyllabum.

SI quæris Latia puer loquelæ
Voces, diuite perſonare lingua,
Huc greſſus agedum citos moueto.
Hîc vocum tibi cultior ſupellex,
Hîc oratio mundior paratur.
Vnus tanta dabit libellus, hunc tu
Vero nomine nuncupare ſi vis:
Cornu dicere copiæ licebit.

Cornucopiæ ſtudio.

CORNELII DIESTEMII hexastichon in Syluam Synonymorum Symonis Pelegromij.

Sylua refrondescens foliis purgata caducis,
Vernas cum magno fœnore fundit opes.
Huc age, flecte pedes, nemoris spaciare sub umbra
Passim cum Latijs, Attica poma leges.
Hac insiste via, quoquò dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite peruenies.

CARMEN DOMINICI Syluij medici Buſciducenſis.

Si ſtudioſe puer verborum diuite vena
Scribere tu carmen non ſine laude paras.
Si ſcribenda tibi ſit epiſtola docta, Latini
Sermonis larga fertilitate ſcatens.
Hunc eme, Pelgromius varijs vir dotibus ingens,
Quem auctum dat mira dexteritate librum.
Quin, ne quid deſit, tibi Græca vocabula paſſim
Addit, vt aſſueſcas ſcribere & Argolicè.

IOANNIS NEMII HEXAſtichon conſtans Hexametro & Iambico trimetro.

VT philomuſe puer Romanum pangere carmen
Queas, habeto hanc verbulorum copiam.
Vt quoque epiſtolium ſcitè conſcribere poſſis.
Diſcenda adeſt vocabulorum copia.
Vt valeas etiam coniungere Græca Latinis,
Smaragdinam hanc Pelegromij ſyluam pete.

A

AN *Abbat*, vide *Bishop.*

to Abash, to Fray.

Conturbare metu.
Terrorem, metum vel pauorem alicui afferre, inijcere, incutere & inferre. Terrefacere. Stupefacere. Terrere. *vide, to Feare.*

Abashed, vide *Astonied.*

to Abate in a reckning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare. Cic. Tuam partem dimidiam quemadmodum vis decide.
Deducere partem, apud Afraneum, pro demere de summa.
Deducere de rationibus.

to Abate in courage, vide Phr. Manutij, & infra *Dispaire.*

to Abhorre a thing, vide *to Lothe.*

to Abide, vide *Suffer* & Phr. Manutij.

to be Able, to May, or Can.

Valere.
Posse.
Queo Sal.
Potesse apud comicos.
Habere potestatem, facultatem.
Vires, vim habere.
Potens esse.
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide *Apt.*

not Able, vide Phr. Manutij.

to Abolish, to Vndoe, to Disanull, to Repeale.

Irritare. Irritum facere.
Cassare. Infirmare.
Leges rescindere.
Decreta scindere. Reuellere.
Inualidum reddere.
In nihilum redigere. Tollere.
Retexere. Reuocare.
Leges, tabulas reficere, frangere.
Abrogare. Antiquare. Abolere.
Annihilare. ἀχυροῦν.
Consuetudinem malam radicitus euellere. 8. distinct.
Inducere decretum, senatusconsultum. Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractum & abrogare. Cic. Hic ager omnis quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur.
Rumpere rogationes.
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassos, cacoethes, abusus, superstitiones in ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere. *vide in Ph. Manutij to Vndoe.*

Abolished, vide *out of Vse.*

Absolute, Perfect.

Perfectum. Absolutum.
Completum. Plenum.
Summum. Elaboratum.
Expolitum. Perpolitum.
Expletum omnibus suis partibus.
Omnes numeros habens, vt Stoici dicunt.
Detextum id est, perfectum. Virg.

to Abstaine from meat, vide Phrases Manutij.

Aboundance, Plenty, Store.

Abundantia. Exuberantia.
Multitudo. Affluentia.
Opulentia. Satietas. Plenitudo.
Copia. Luxus. Vbertas.
Prodiga rerum luxuries vel ria.
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

Aboundant, Plentifull.

Affluens. Profusus.
Abundans. ὠθεισττεύομενον.
Redundans. Superuacuum.
Superfluum. Superuacaneum.
Huber. Exuperans.
Copiosum. Cumulatum.
Dives. Locuples.
Supra vota suppetens.

Aboundantly, Plentifully, or Copiously.

Abundè. Abundanter.
Vbertim. Profusè.
Vberrimè. Dapsilè.
Affluenter. Satis superque.
Copiosè. Affatim.
Largiter. Largè.
Locupletissimè. Cumulatim.
Cumulatissimè. Plena manu.
Pleno cornu. Ampliter.
Optime atque opipare Plaut. *Vide*

to Abound in great Plenty, to haue great store.

Abundare. πλεθύειν. Redundare.
Scatere. Superare.
Superabundare. Exhuberare.
Superfluere. Profluere.
Affluere tam bonis quàm malis.
Copiam habere magnam & luculentam.
Supra modum quippiam possidere.
Circumfluere Cice. ad Att. 2.
Circumfluens gloria. Scatere.

Acceptable, vide *Deere.*

to Accompt or Recken.

Reddere seu etiam facere rationem expensam.
Referre rationem seu impensum.
Impensam ad calculum reducere.
Computare. ψηφίζειν.
Calculum ponere seu rationem.
Supputare.
συναρῆναι λόγον. in Euange.
Ratiunculam reddere.
Ratiunculam subducere.
λόγον ἢ λόγους ἀποφέρειν.
Sumptuum rationem subducere.
ἀκριβολογοῦσθαι.
Calculare. Ratiocinari.
Ad Calculum reducere, Cicero.
Facere calculum.
Ducere rationem. λογίζεσθαι.
Subducere ad nummum.
Facere computationem, apud Asco.
Dare calculum, rationem.
Rationem inire.
Ad calculos notare.
¶ Rationem rectè, scite subducere.
Rectam rationem colligere, *to cast a true accompt*, constante ratione. *Vide in Phr. Manutij to cast &c.*

an Accõpt, or a Reckening.

Ratiocinatio. λόγος.
Supputatio. Subductio.
Computus & computatio. vulgò dicitur, sed minus latine.
Expensarum ratio, & apud Ciceronem est, ratio sumptuaria.
Ratio dati & accepti, expensi & accepti. Calculus.
Tabulæ accepti & expensi.
Conficere tabulas, rationes in ordinem, quod vulgus dicit Regiſtrum facere, in quo scilicet accepti datique ratio notatur.
Expensi, impensiq; rationem describere. *To write a reckening.*
Codex, liber rationarius, Regiſtrum vulgò dicitur. *A Reckening booke.*

to ouerſee, or examine an Accompt.

Rationes diſpungere, ſignificat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc diſpunctio pro diligẽti examinatione percunctationeque accipitur, vt ſcribit Alciatus, quòd veteres ſoliti fuerint rationes quum data & accepta cõſtitiſſent tranſuerſo puncto confodere. Rationes diu peractas abſolutasque recognoſcere, *of no Accompt, vide Phraſes Manutij & ſup. to ſet naught by.*

a maiſter or auditour of Accompts.

A rationibus. A calculis.
Rationator quem Cicero vocat calculatorem.
¶ Magiſter rationum Curiæ quem Contra rollarium vulgò vocant *Controllour.*

of one Accorde, Conſent, Hart or will.

Vnanimis vel Vnanimus.
Concors. Conſentiens.

with one Accorde and Conſent.

Vnanimiter.
Coniunctis ſententijs.
Concorditer.
Vna mente, vno ore. Pari voto & vno conſenſu, vno animo atque vna voce, *Vide Conſent.*

to doe a thing with one Accorde, or Conſent.

Cõpoſito rem gerere, agere, facere.
Ex pacto, ἐκ συνήκης, cõpoſito, rem gerere.
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex compoſito, ἐκ παρασκευῆς.
Compoſito factum eſt. Terent.
Nihil non ex compoſito fecimus.
Pactum ſeruauimus. Plinius.

to Accuſe one, or to lay to his charge.

Facere reum. Plinius.
Arguere aliquem furti, pecuniæ interuerſæ.
Dicam ſcribere vel impingere.
Crimẽ obijcere, pro quo inferre crimen Cicero dxit.
Crimen intendere.
Accuſationem contra aliquem inſtituere.
Contra venire. Cice.
Crimen impingere, quod Græci δίκην ἐπάγειν dicunt.
Δεῖξιν δοῦναι κατὰ τινος.
Reum agere, Accuſare, poſcere.
Incuſare. Culpare.
Inſimulare. Sugillare.
Criminari. Deferre aliquem.
Aliquem in crimen vocare.
Furti aliquem alligare, agere.
Crimen cõferre, conijcere in aliquẽ.
Crimina congerere.
Indicare reum.
Acquirere capite vel capitis, pro criminaliter cõtra aliquẽ procedere.
Similiter Accerſere vel arceſſere aliquem in iudicium capitis. Cice. vnde Capitis accerſiri, *to Accuſe of a deadly offence or crime, apud Plutarchum.*
Capitalibus criminationibus, mẽdacibus calumnijs capitis aliquem expetere.
Calumniari, Falſum crimen intendere in alium, *to Accuſe falſely.*

Accuſtomed, vide *Wonte* & Phr. Manutij.

Acquaintance.

Noticia. Conſuetudo. Conuerſatio.
Coniunctio. Familiaritas. Vſus.
Vide Phr. Manutij.

to Achieue, vide *Ende*.

to be Acquainted or familiar with one, to be conuersant or keepe companie with.

Agere consuetudinem, exercere.
Familiariter vti. Victitare.
Domesticam agere consuetudinem,
Versari. Conuersari.
Inperditissima iuuenum colluuione versari.
Commercium habere, seu rationem.
Vnde, malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an Action in the lawe against one: or to sue one in the lawe.

Citare in ius. Citare.
Litem mouere, apud Ciceronem.
Trahere ad iudicem, ad subsellia.
Perfora trahere.
Actionem Intendere, instruere, *to make his complaint.*
Inius ducere, trahere vocare, rapere.
ἐγκαλεῖν.
Obtorto collo in ius trahere, Hiero.
Educere in ius. Litem intendere.
δίκην λαγχάνειν.
Conuenire aliquem in ius. Ad iudicem vocare. Vocare in crimen.
In iudicium trahere, ducere.
καταξιῶσαι εἰσαγῶνα.
Postulare aliquem iniuriarum.
Dicam alicui scribere vel impingere.
Molestissimis litibus aliquem inuoluere.
Odiosis aliquem diuexare litibus.
Diem dicere, *vide to Sue.*

an Acte of parliament, vide *Commaundement.*

Added, or Put vnto.

Adscriptus. Annumeratus.
Additus. Adscitus.
Accersitus. Lectus.
Receptus, relatus, positus, collocatus, recensitus, in studiosorum numerum, in amicorum album relatus.

to Adorne, vide *to Beautifie.*

to Aduaunce, vide *to Promote.*

to Aduaunce learning, vide *Learning.*

to Aduenture vpon Fortune, vide *Fortune and Daunger.*

an Aduersarie, vide *Foe.*

Aduersitie, vide *ill Fortune. and* Phr. Manutij.

to Aduertise secretly, vide *to Warne and to put in Remembraunce.*

Aduised, vide *Circumspect and* Phr. Manutij.

by your Aduise, vide *Counsaile.*

to commit Adulterie.

Adulterare, & adulterari.
Mœchari. μοιχεύειν.
Mœchisare apud Plautum.
Adulterium committere, inferre.
Sitientibus agris proprijs, alienos irrigare metaphoricos.
Alienum arare fundum.
Αλλοτρίαν ἄρσαν ἀρᾶν.
Cum alienis vxoribus rem habere.
Capere vsuram corporis vxoris alterius, apud Plaut.

Alterius

Alterius thorum maculare, polluere.
Vxores aliorum futuere, permolere.

an Adulterer or cuckold maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cuculus & Curruca, prouerbio dicitur, apud Iuuenalem & Plaut.
¶ Mœcha. Adultera Succuba.
Alieno marito se subijciens.

Adulterie.

Adulterium. Mœchia. Furta.
Furtiui complexus.
Stuprum apud Quintilianũ & Plaut. pro eodem.

to Admonish, vide *Exhort.*

an Aduocate, vide *Attourney.*

Affabilitie, vide *Curtesie.*

Affaires, vide Phr. Manu.

Affection, vide *Will.*

to Affirme, to Assure.

Adserere uel asserere.
Adstruere efficacibus argumentis.
Certò dicere.
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
συμβιβάζειν Asseuerare.
Adfirmare. διαβεβαιῶμαι.
Instare factum Terent.
Ille instat factum.
Omni asseueratione confirmare.
Asseuerantius dicere.
Corroborare. Ratum habere.
Pleno ore affirmare, vt aiunt, nam Veri periculum non ad me recipio. Soli.

Afterwardes or after this.

Postea. Postquam. Posteaquam.
Post. Vbi. Postubi. Vt Simulac.

Againe, Eftsoones.

Rursus & Rursum.
ἄυθις. πάλιν. Iterum. Denuo.
Iterato in sacris literis. Secundo.
ἐκδευτέρα. De integro.
A nouo vulgus dicit.
¶ Vicissim, per vices, vice versa.
ἐναλλάξ. Alternatim. ἀμοιβαίως.
Alternis. Alternè. παραλλάξ.
Nunc vnum, nunc aliud.

Against or Contrarie.

Contra, κατὰ cum gtõ. Aduersus & aduersum præpositiones.
Præter, Terent. Præter ciuium morẽ atque legem. In cum accusatiuo.
Ad pro contra quoque ponitur.
Erga, sed sæpissime in bonam partem, quamuis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Liuium

to be Against or Contrarie.

Aduersari. Obsistere. Obstare.
Oppugnare. Impugnare.
Resistere. Obluctari. Reluctari.
Obniti. Reniti. Repugnare.
Contrastare.

of one, or like Age.

Coæuus. ἡμήλιξ. ὁμήτης.
Coætaneus. Aequæuus.
Eiusdem ætatis, Eadem ætate.
Aequalis.
Collactaneus, simul lacte nutritus.
Aetate coniunctus.
Par ætate & annis.
Contemporaneus.
Synchronius. συγχρόνιος.

Aged, vide *Olde.*

to Agree, vide *to Consent.*

to Agree with the time, to be euen and iumpe with the world or Time.

Omnium horarum hominem agere.
Comparare se ad omnia.
Regionis moribus seruire, obsecundare.
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare.
Scire foro vti.
Seruire scænæ, occasioni.
Polypi mentem habere.
πολύποδος νοῦν ἔχειν.
Rebus præsentibus, tempori, loco sese accommodare.
Insanire cum insanientibus.
τοῖς μαινομένοις συμμαίνεσθαι.
Vti foro. Tempori cedere.
Tempori seruire, pro tempore agere.
καιρῷ λατρεύειν. Phocyli.
Omnibus vel tempori se accommodare.
διαπαιδαγωγεῖν τὸν καιρόν.
Opportunitatem expectare.
καιρὸν παρατηρεῖν.
Necessitati parere.
Tempus spectare aptum.
Obseruare temporis occasionem.
Amiculum pro venti aptare flatu. Vide *Phrases Manutij.*

an Agreement or Concord.

Concordia. Mutua gratia. Vnio.
Consensio. Pax. Publica tranquillitas. Voluntatum, studiorum & sententiarum summa consensio, Cice.
Consensus omnium rerum.
Idem velle & idem nolle.
Eodem animo eadem & sentire & decernere. Vnanimitas.
Vnus omnium nationum consensus.
Consentiens voluntas.
¶ Concordia paruas res videas crescere, discordia vero splendidas, maximásque opes dilabi ac deflorere.
Concordia respub. omnis constat quantumuis parua, nec non opes conseruantur maximæ, & augentur exiguæ; Contra factionibus & dissidijs opulentissimæ quæque & celeberrimę ciuitates funditus excinduntur. Vide *Promises.*

an Agreement of peace, vide *League.*

to Aide, vide *Helpe.*

the Ayer.

Aër. ἀήρ. Cœlum. Aether.
Iuppiter pro aëre apud Poëtas.
Aequor pro aëre apud Virgil.
Inane pro aëre apud Lucret.

a sweete Ayer, vide *faire Weather.*

an Ale feast, vide *Banket.*

Aloft, vide *High.*

All though, Notwithstanding.

Etsi. Etiamsi. Tametsi. Cum.
Vt pro quanquam. Licet. Acsi.
Quanquam. Quamuis. εἰκαι.

All, or euery one.

Omnis. Totus. Cunctus.
Vniuersus. Vnusquisque.
Quisque. Singuli.

to Allure, to Intice, or to Winne one by faire meanes.

Allicere. δελεάζειν.
Allectare. ἄγειν Cum gtō.
Lactare. Illectare.
Varijs illectare lenocinijs.
Pellicere. Illicere.
Inuitare. Lenocinari.
Capere illecebris, blanditijs.
Attrahere. Excitare. Inducere.
Lectare mellita spe, delitijs.
Præmijs, allectamento inuitare.
Signo quasi dato inuitare.
Omnibus modis allicere.

Ducere

Ducere quoque pro allicere, ineſcare, ac delectatione quadam, oblectamentisque demulcere ponitur.
Delectare à delicere, ſicut allectare ab allicere eſt attrahere.
δέλκειν.
¶ Attrahere in naſſam. Ineſcare.
Innectere. Impedire.
Inuiſcare, illecebris circumuenire.
Illaqueare tricis. Irretire, *vide Flatter*

pleaſaunt Allurements or Inticements.

Allectamenta. Incitamenta.
Inuitamenta, quæ vulgus Irritamenta vocat.
Illecebræ. Blanditiæ.
Illectamenta, ἀγωγίαι.
Blandimenta. Demulcimenta.
Illecebra ſingul. Lenocinia.
Illicia plurale ab illicium, apud Ciceronem. Viſcarium. Ambro.

an Allurer, an Inticer, or Flatterer.

Illex. Illiciens. Illecebroſus.
Alliciens. Allectiuus. ἀγωγός. *vide Flatterer.*

an Almonde.

Amygdala vel amygdalum.
ἀμυγδάλη.
Nux thaſia. Nux Græca.

Almoſt, well neare.

Penè. Propè. Ferè.
Propemodum. Fermè. Propediem.
μικρὸν ὀλίγου. Quaſi.
Tantum non, apud Eraſ. Suet. Liui. Vale. frequens.
Parum abeſt. Minimo minus.
Paulò minus, ante penultima acuta pro eodem frequens in ſacra Scriptura, & apud Sueto.
Admodum, pro ferè apud Liuium.
Iam mitigati admodum animi.
Modò non, pro fermè apud Terent.
Plærunque aduerbium.

All ouer, vide *Euery where.*

Alteration of ſtate, vide Phr. Manutij.

to Alter or Change as olde faſhions or cuſtomes are changed.

Exolere. Exoleſcere.
Inueteraſcere. Mutari.
Contabeſcere.
Obſolere & obſoleſcere.

an Altar.

Altare. Altarium.
Ara. βωμός.

Altogether, vide *Vtterly.*

Alwayes, Daye and night, Continually, without Ceaſing.

Die ac nocte. Nocte dieque.
ἄπνευσι. νυχθήμερον.
Diu noctuque. Noctes & dies.
νυκτὰς τε καὶ ἡμέρα. Continuè.
Aſſiduè. Indefeſſe. Continenter.
Inceſſanter. Indeſinenter.
ἀφειδῶς.
Nullo puncto temporis intermiſſo.
Ne punctum quidem temporis reſpirando. Sine interpellatione.
Sine intermiſſione.
Ne minimam quidem moram interponendo. Citra reſpirationem.
Protinus, apud Virgilium.
Perpetuo. Iugiter.
Nunquam non. Nihil aliud quam.
Infatigabiliter. Irrequieto labore.
Noctibus continuare dies.
Ne genu quidem flexo.
οὐδὲ γόνυ κάμψας. Proverb. pro ſine omni intermiſſione, *without ceaſing.*

Ambaſſadours, vide *Poſtes*.

Ambition, or a Deſire of glorie.

Ambitio & Ambitus media correpta. Sitis famæ.
Sitis impotens honeſti.
Studium, cupiditas honorum, imperiorum.
Gloriæ appetentia. apud Ambro.

Ambitious, or Deſirous of glorie.

Appetens, auidus, cupidus, famelicus gloriæ, famæ.
Sitibundus, Eſurientiſſimus laudis.
Immoderatè appetens honores.
Ambitioſus. φιλότιμος.
Honoris potentiæve cupiditate inflammatus.
Non alienus ab ambitione.
Cuius iuuenilem obſedit animũ gloriæ febris vel ſitis.
Sitientiſſimus laudis.
Magnarum pomparũ amantiſſimus.
Laborans ambitione.
Thraſo. φιλόδοξος.

to be Ambitious, or to Seeke after glorie or praiſe,

Captare laudem. φιλοφρονεῖσθαι.
Affectare, venari gloriam.
Gloriæ inhiare.
Seruire gloriæ & propriæ laudi.
Vacare populari auræ aut gloriæ.
Honoris cupiditate titillari.
Auram captare popularem, fauorem, gloriam mortalium inanem.
Populares ambire honores.
φιλοτιμεῖν. Ambire munia.
Petere, præhenſare honorem.
Honorum, gloriæ cupiditate, ſiti, fame teneri, illici, capi, duci.
Ferri ambitione.
Expetere, aucupari famam.
Ambitione auræ popularis teneri.
Conflare populares honores, eſt vulgi commendationes & fauorem vndecunque captare.
Imperitorum hominum rumuſculos aucupari. Cicero.
Duci gloria. Cicero: Si quis honore ac gloria ducitur.
Ex laude pendere.
Aucupari gloriam, gloriolam.
Immodicis ſtudijs ad honores contendere.
Laborare ambitione, cupiditate honoris. Honores petere.
Inanes flare glorias.
Gloriolæ afflatum captare.
Gloriam appetere vel expetere, quærere. Honorem affectare apud Sal. Honorem velificari apud Ciceronem contra Rul.
Pendere à multitudinis aura.
Applauſum captare humanum.
In honorem quærendo totis viribus incumbere.
Non ego ventoſę plebis ſuffragia venor. Horat.

to Amble.

Tollutim greſſus glomerare.
Alterno crurum explicatu glomerare greſſus.
Alipedes. πτερόπους.

an Ambling horſe.

Gradarius, gradatim incedens, veſtigia modice ac volubiliter tollens. εὔδρομος.
Aſturco, ab Aſturca oppido Hiſpaniæ. Teldones apud Plin. Aſturcones.
Manus, idem quod Gradarius. quaſi ad manum manſuefactus: apud Horatium & Eraſmum, alij aliter ſcribunt.
Tollutarius à tollendis & glomerandis pedibus latinis dicitur.
Tollutaris à Seneca vocatur.
Gygerius, equus pumilus, apud Strabonem.

Mannu-

Mannulus, equus pullus, diminut.

to Amend, to Correct.

Corrigere, Castigare.
Emendare. Elimare. *vide Phr. Man.*

to Amende his life, or to Turne to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem.
Ad bonam frugem sese recipere.
Conuerti ad meliorem frugem.
A corruptissima vita conuerti.
Exuere vetus vitæ genus.
Excusso vitiorum iugo ad emendatiorem resurgere vitam.
Vitę castigatioris propositum sumere. Recedere à vitio.
Euadere ad bonam frugem.
Viuere emendatius.
Ad salubriora consilia animum adpellere.
Redire ad meliorem vitæ frugem.
Benefactis pensare delictum.
Redimere culpam præteritam. Cice. pro egregio facto compensare.
Facere finem peccandi, vitiorum.
A voluptuosa ad frugi vitam redire.
Sordes humanæ fragilitatis gratia pœnitentiæ emaculare.
Ex abysso emergere peccatorum.

to make Amendes, vide *to Recompense.*

Amisse, vide *Ill.*

to do Amisse, vide *to Offend and to Sinne.*

Amitie, vide *Friendship.*

Anger, Wrath, Furie.

Ira. Rancor. ὀργή.
Iracundia. Stomachus.
Bilis. Angor. χόλος.
Indignatio. Excandescentia.
Animi efferuescentia.
Animi pluraliter, Pone animos.

to make one Angrie, or to Prouoke one to Wrath.

Mouere stomachum.
Bilem alicui mouere.
Ad iracundiam prouocare.
Ciere aliquem. Mouere simplex.
Ad iram prouocare
Turbare alicuius animum.
Lacessere quempiam, amaricare.
Exacerbare Irritare.
Asperare. Exasperare.
Exagitare. Infestare.
Iratum reddere. Incendere ira.
Accendere cum accusatiuo.
Bilem concitare, concire, commouere alicui.
Inflammare aliquem verbis, excitare ad iram.
Offendere. Lædere.
Animum accendere, incendere.
Stomachum facere, apud Cice.
Exulcerare alicuius animum.
Incensum dare, pro iratum facere Terent.

Angry, or displeased.

Iratus. Infensus.
Stomachabundus.
Iracundior Adria, qui irritabili est ingenio, *very Angry.*
¶ Iracunde, cum ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be Angry, vide *to Chafe.*

Angred, vide *Chafed, and* Phr. Man.

to represse or staye his Anger, or Furie.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrenare, concoquere.
Stomachum ob rei indignitatem efferuescentem ratione cohibere.

Stomachum tenere. Horat.
Comprimere æstus iracundiæ.
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum.
Iracundiam pessundare, Plaut.
Iræ modum seu frenum ponere.
Adhibere modum vel moderationē.
Dare locum iræ, apud Paulum ad Roma. 12.

to Animate, vid. Encourage.

Any.

Aliquis. Vllus. Quispiam.
Quisquam. Quiuis. Aliuis.

Anon, vide Out of hand.

to Aunswer, or to make an aunswer.

Respondere.
Responsum dare, reddere.
Ἀποκρίνειν.
Verbum proloqui. Terent.
Dare orationem, pro respondere. Plauto frequens.
Subijcere absolutè.
Labra resoluere.
Subseruire orationi, apud Terent.
Reddere. Inferre.
In verba prorumpere.
Suspicere apud Virgil. & in Euang.
Dicere cum ablatiuo & præpositione pro, vel cum accusatiuo mediātibus præpositionibus in vel ad.
¶ Ad rogata respondere aut spondere, simplex pro composito apud poëtas.
Ad rem, congruenter, πρὸς ἅπος, id est, ad verbum respondere.
¶ Respondere præter rem.
Nihil ad rem. Non ad rem loqui.
Responsum alienum à proposito dare, *an Aunswere but not to the purpose.*
παραφθέγγεσθαι, ἀπροσδιόνυσον.
παραφθέγγεσθαι, λέγειν.
De alijs loquenti, respondere dicis.
¶ Ferre, accipere responsum, *to receaue Aunswer.*
Cice. Cum à me id responsum tulisset.

Apart, vide Priuily.

Apothecarie, or Grocer.

Vnguentarius. Myropola.
Odorarius. Aromatarius.
Aromatopola. Pharmacopola.
Medicamentarius. Herbarius.
Pigmentarius. Myrobrecharius, apud Plaut.
Apothecarius. ἀποθηκάριος.

an Apothecaries, or Grocers shop.

Aromataria taberna.
Pigmentaria, vnguentaria officina.
μυροθήκιον.
Myropolion. Pharmacotheca.
Apotheca vulgo dicitur, tametsi propriè sit apotheca repositorium, reconditorium granorum.

to Apparell, to cloath, to put on a garment.

Ornare. Vestire. Induere.
Amicire. Comere. Colere.

Apparell.

Apparatus. Amictus. Amiculus.
Ornatus. Vestis. Vestitus.
Cultus. Vestimentum.
Indumentum. Induuiæ.
Exuuiæ. Spolia.

Appeased, vide Assuaged.

to Apply.

Applicare. Vacare. Incumbere.
Insistere. Instare. Insudare.
Inuigilare. Operam dare, nauare.
Animum adiungere, applicare.
Deditus, intentus, mancipatus esse.
Plura vide in Phrasibus Man.

to Appoint, vide *Determine*
to Appoint a day, vide *Day.*
to Approue, vide *of one Cõsent or Opinion.*
to Approue by reaſon, vide *to Declare or ſhew.*

to Approch, to Draw neare vnto.

Ingruere. Impendere.
Imminere. Non longe abeſſe.
Subeſſe. Hyems ſubeſt,
Capiti impendere.
Inſtare. Adeſſe.
Appetere. Venire.
Aduentare. Saluſtius.
Comitiorum dies aduentabat.
Obrepere. Approquinquare.
Admouere ſe propius.
In foribus eſſe, vel in limine.
Pulſare fores. Propinquare.
In cardine verſari.
Impropinquo eſſe. ἐγγύζειν.

an Apron.

Succinctorium.
Semicinctium, apud D. Hieronymũ.
Supparus vel ſupparum, ὠμοφόριον.

Apt, Meete, Proper, Fit, Conuenient, Sufficient, Profitable, Able.

Appoſitus. Commodus.
Sufficiens. ἱκανός.
Natus aptúſque. Cice.
Aſſentaneus. Aptus. Vtilis. Bonus.
Idoneus. ἐπίτιμος.
Habilis. Conſentaneus.
Conueniens. Congruens.
Congruus. Accommodus.
Aecommodatus. Reſpondens.
Non inconueniens.
Fœlix, fœlix ad literas. Concors.
Maturus pro idoneo. ¶Quadratus.
¶Habilitas. Aptitudo. *Fitneſſe.*

to Aray, vide *to make foule.*

an Arbitrour, or an Vmpyre.

Mediator. μεσίτης.
Sequeſtrator. Sequeſter.
Pacificator. Pacator.
Reconciliator. Interuentor.
μεσέγγυος.
Author concordiæ. Arbiter.
Qui regit & dictis animos, & pectora mulcet.

to take an Argument.

Argumentum elicere, colligere, Trahere, Capere, Venari.
Capere inſtitutum. Cice.
Sumere thema θέμα λαμβάνειν.

Ariſe, vide *Stand vp.*

the Arme hole, the hole vnder the arme,

Axilla. πτερύγιον.
Ala. Aſella rarum.

an Armie or Hoſt:

Exercitus. Cohors. Manus.
Phalanx. Caterua. Turma.
Agmen. Spira σπεῖρα.
Cuneus. Acies.
Armatæ Phalangæ.
Copia pro exercitus multitudine.
Legio. παράταξις. *vide Phraſes Manutij.*

to Aſſemble, to gather or leuie an armie.

Contrahere copias, milites.
Colligere militum manum.
Conſcribere exercitum, militem, cohortem milites.
Milites conquirere.

ἀνδρολογεῖν ἀνδρολογίζειν.
Cogere, facere, parare, manum.
Facere gregem. Saluſt.
Facere agmen, Hiſtorica ſunt.
Cogere exercitum, copias, agmen, equitatum milites, ſeu congregare.
Scribere exercitum, milites, copias.
Comparare, conflare, contrahere, conficere exercitum. Virgilius:
Contrahimúſque viros.
Ingentes Martis contrahere turmas.
Facere exercitum. Cicero:
Colligere copias, exercitum.
συγκρότειν δύναμιν.
Aciem ſtruere.
Cogere in prælia milites, æratas, acies. Virgilius.
Augere auxilia eſt militarem gregem facere copioſiorem.

to Arreſt one, to lay handes on one.

Capere. αἱρεῖν. Captiuare.
Manus adferre, inferre.
Corripere. Cice. in Ver. Actum. 7. Hominem corripi ac ſuſpendi iuſſit ex oleaſtro.
Præhendere. Comprehendere.
Manus inijcere, manicam, catenas.
ἐπιβάλλειν τὰς χεῖρας.
Obtorto collo in vincula ducere.
ἄγχειν. καταδεῖσθαι.
Intendere vincula collo.
Collum obſtringere. Soli.

Arrogancie, vide Pride.

Arrogant, vide Proude & Phr. Manutij.

an Arrow, a Bolt or Dart,

Iaculum. βέλος.
Spiculum. Telum. Bolis.
Miſſile. Sagitta. Haſtile.
Catapulta. Tragula.
Arundo, & calamus metaph.
Aclydes, apud Virgilium.
Coriſcus, apud Nonium.

the Arſe.

Anus ani. Podex. κῶλος.
Culus. πυγή.
Sedes à Plinio frequenter ponitur pro ani circulo & podice.

Arſiuerſie, Ouerthwart.

Præpoſterous. πρόθυστερος.
Peruerſus. διεστραμμένος.
Inuerſus. Prauus.

Artificer, a craftes man, a man of Occupation.

Artifex. Mechanicus.
Manualis operarius. Opifex manuarius. δημιουργός.
χειροτέχνης. μηχανικός.
Operarius. Sedentarius.
Manibus ſumptũ exercens diurnum, apud Ambro.
Ex manibus viuens.
Manibus victum ſibi quæritans quem ventrimanum quidam vocant.
Ex labore, manuum opera viuens.
Artem mechanicam exercens.

Artificially, vide Exactly.

Artyllerie, Cannons, Gunnes

Bombardæ, aut (vt alij volunt)
Boardæ, a ſono, grandes & paruæ.
Tormenta ærea, horriſona.
Machinæ æreæ, ſaxa rotantes, turrifragæ.
Baliſtę à nonnullis dicuntur tormenta muros concutientia.
Quarum ſpecies ſunt Falcones ſeu falcunæ quas Germani Cartunas vel Murifragas.
Galli Canones duplices vocant, *double Canons.*
Serpentinæ ſeu ſerpentes violenti, quas Cartunas ſimplices vocant.
Serpentinæ mediæ. Falconetæ.
Porrò ampliores ſed breuiores ſunt quadratę Bombardæ ignarios globos iaculantes, & Mortari qui globos vlnæ diametrum habentes emittunt,

mittunt, quibus tecta & domorum pauimenta perforant hostes, vrbis interiora impetentes.
Ignium eiaculatrices.
Sclopi quos pedites ferunt, Manuaria vel martialia tormenta peditum scilicet.

As, vide *that.*

As I thinke, vide *Thinke.*

As soone as.

Vt primum. Vbi primum.
Cum primum. Quamprimum.
Statim vt. Iam vt. Cito vt.

As though.

Perinde acsi. Haud secus acsi.
Eque acsi. Non minus acsi.
Non aliter acsi.

As, Like as, Euen as.

Velut. Veluti. Vt. Vti.
Quasi. Tanquam. Ceu.
Perinde ac. Sicut. Sicuti.
Ita. Acsi. ὡς. ὥσπερ. Quemadmodum.
Cum vel quum temporis aduerbium. quando, vbi. *vide in Phr. Man. Like.*

As men say, vide *Say.*

to be Ashamed.

Erubere. Erubescere.
Verecundari. Confundi.
Pudet. Piget. *vide to Blush.*

to Aske, demaund, or Inquire.

Rogare. Interrogare.
Requirere ab aliquo.
Quærere. Sciscitari.
Scitari oracula Phœbi. Virg.
Referre rem ad senatum, est senatorum rogare, interrogare sententiam. *vide Phr. Manutij.*

to Assay, vide *to Attempt.*

to Assaile, to Inuade, to set vpon the enemie.

Impetum vel insultum facere, in hostem, in hostium equitatum. λαπλάτειν.
Incursare, incurrere in hostem.
Ruere in hostes.
Incursionem facere.
Omni conatu inuadere.
Comminus cum hoste congredi.
Clypeo impetum facere & hasta.
ἐπορούειν σὺν ἀσπίδι δχρίτι μακρῇ. apud Homerum.
In medium legionis cursu concito se propipere.
In confertissimos hostes incurrere. Salustius.
Medium penetrare agmen.
In confertos hostes ruere.
Inuolare, Irruere in hostem.
Irruptionem, impressionem facere.
Infestare. Inuadere.
Aggredi. Adoriri. ἐπιχειρεῖν.
Impetere hostem. συμβάλλειν. *vide Phr. Manutij.*

an Assault,

Vis, impetúsque militum, Irruptio.
Insultus. Accessus, incursus violētior
Aciei ruentis impressio, quam vocat Cicero Appulsum.
Militum cuneatim incurrentium impetus. προσβολὴ.
ἀγὼν ἐκ προσβολῆς.

to geue an Assault, to Set vpon.

Impetere. ἐπιτείχειν.
Incursionem, insultum facere.
Impetum extremarum facere virium
Impressionem, irruptionem facere.
Violenta manu inuadere.
Vrbem concitatius oppugnare.
Admouere machinas omnes.
προσβάλλειν. Oppugnare.
Scalas muris adhibitas ascendere.
Fossas congesta terra opplere.

Expugnare, pro oppugnare in ſacris literis ponitur.
Impetum facere. ἀπορρήγνυμι.
Incurſu, impetu, impulſu, acceſſu, violentiori.
¶ Contra. Hoſtes defendere, *to Repulſe the enemie.*
Repellere, propulſare. Gell.
Hoſtes defendebat à pinnis facillimè
Depellere inſultum.
Pellere, depellere, propellere, propulſare hoſtes mœnibus.
Exercitum feruenti oleo reprimere.
Sulphureum picatumque ignem eiacularii in aſcendentes ſcalas.

an Aſſehead, vide *Dulhead.*

to Aſſemble things together vide *Gather.*

to Aſſemble, or gather all the power together.

Vires in vnum contrahere, conferre, colligere.
In arctum cogere, in anguſtum contrahere copias.
Reliquias agminis colligere.
Copias ſupplere.
Inſtaurare belli reliquias, vires.
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium.
Certamen rurſus experiri.
Collectis copijs bellum inſtaurare.
Iterare pugnam, Mauortis opus alacrius redintegrare.

an Aſſembly of people or mẽ, vide *Congregation, and Multitude.*

to Aſſiege, vide *Beſiege.*

to Aſſiſt, vide *Helpe.*

to Aſke.

Rogare. Interrogare. Orare.
Rogitare. Petere. Poſcere.
Poſtulare. Flagitare. Inquirere.
Exquirere. Percontari.
Aſtipulari. Sciſcitari.

to Aſſure, vide *to Affirme.*

and Ph. Man.

Aſſuredly, vide *without Doubt.*

to Aſſwage thirſt, vide *Quench.*

to Aſſwage, vide *to Leſſen, and Pacifie.*

to be Aſſwaged, Mitigated, or Appeaſed.

Vt tempeſtas, ventus, flatus, fluctus.
Sopiri. Conſopiri.
Conſilere. Conſileſcere.
Concidere, apud Horat. Concidunt. venti, ſubſedere fluctus.
Reſidere. Remittit ſe ventus.
Mare quoque dicitur miteſcere quãdo cadunt ventorum procellæ flatus aurarum quieſcũt, motus procelloſæ tempeſtatis ſubſidunt.

Aſtonied, or Abaſhed.

Stupidus. Perplexus.
Attonitus. Conſternatus.
Perculſus. Confuſus animus tantæ cogitatione rei. Exanimatus.
Oeſtro percitus prouerb. Incertus.
Οἴστρῳ παραπλήγεις.
Stupefactus. ἐμβεβροντημένος.
Animo attonitus, conſternatus.
διαπορούμενος. Perturbatus.
Gelidus cui pectore manat Sudor, & è ſubito membra ſtupore pauent.

to be Aſtonied.

In extaſim rapi.
Mente concidere. Cicero.
A ſeipſo digredi.
Ad ſenſum communem obſtupuiſſe dicitur,

dicitur, qui extra se positus est.
In ecstasi, extra se esse.
Excidere sibi dicitur quisquis à corporeis sensibus abripitur.
¶ Non esse apud se.
Alibi viuere animo, non in suo corpore. Peregrinari animo, *vide to Sowid.*

At the last.

Tandem. Demum. Postremo.
Postremum. Denique. Nouissime.

to Attempte, to Assaye, to Proone, to Trye, to Goe about.

Experiri. Periclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentum sumere, facere.
Capere Experimentum.
κίνδυνον ποιεῖσθαι. Iacere aleam.
Magno pecuniæ sumptu tentare rem aliquam. Vide Phr. Manu. *to go about.*

Attendaunce, Seruice.

Opera. Obseruantia. Famulatus.
Obsequium. Ministerium.
Seruitus. Famulitium.

an Attourney, an Aduocate.

Aduocatus. συνήγορος.
Causidicus. Patronus causarum. Syndicus.
Actor causarum fori litigiosi.
Rabula forensis seu fori iudicarij.
Assiduam dans operam foro.
Fori vaframentum.
Litium protelator.
Tritus in rebus forensibus.
Vafricias fori percallens.
ἐμπείρως τριμματῆς ἀγορᾶς.

to Attribute, vide *to Impute.*

Auncient, vide *Old.*

to be in Authoritie.

Authoritatem habere, obtinere, est potestatem habere.
ἐξουσίαν ἔχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam. Vide *Esteeme.*

to Augment, to Increase, to Multiplie.

Exaggerare. Augere. Adiungere.
Ampliare. Adijcere. Augescere.
Attexere. Apponere.
Adnectere. Addere.
Exaugere. Multiplicare.
ἐκτραγῳδίζειν.
Tragicè, cum amplificatione narrare, Queritari.
Augmentare. Coaugmentare.
Locupletare. Aggerare.
Rem paruam verbis facere magnam.
Adaugere, apud Cicer. Hæc signa adaugent suspitionem.
Auctiorem reddere, Cice.
Qui hęc ex minimis tanta fecerũt.
Amplificare. Vide Ph. Man.

an Augmentation, or Increasing.

Amplificatio. Augmentatio.
Accretio. Auctarium.
ἐπίβλημα. Amplificatio.
Accessorium. Appendix.
Adiunctio. παρένθηκη.
Annectio. Adiectio.
Additio. Accessio. Cumulus.
τὸ πάρεργον. ἔφεσθηκη.
πρόσθημα. Augmentum.
Crementum. Incrementum.
Additamentum. Corollarium.

an Augre, a Wimble, a Percer.

Terebrum. Terebellum. τέρετρον.
Terebra. τρυπάνη.

to Auoide, vide *Escape &*

Eschewe.

Author, or Authoritie, vide Phr. Manutij.

to Awake, to Raise from death to life.

Suscitari. ἀναζωπυρεῖν.
Resuscitare. Vnificare.
Vitæ restituere. Ad vitam reuocare.
Recreare. Excitare.
A mortuis excitare.
Animas excire sepulchris, Virg.
Defunctis vitam reddere, restituere.
Putre cadauer in vitæ nouitatem restituere. Dare viuis.
Vita vel vitæ reddere.
Reddere aliquem viuis.
Superas ad auras resuscitare.
Astantium oculis exhibere rediuiũ. Reddere viuendi functionem pristinam. Mortuum suscitare.
Vocare è sepulchro.
Arentia deploratáque ossa vitali flatu animare. Eras.
Mortua corpore renouare.
Facere reducem ab orco in lucem. Teren in Heauton.
Exire in lucem.
Excitare, reuocare ab inferis.
Animam euocare orco.
A Stygè vitales reuocare ad auras apud Mantuanum.
Recens demortuum vitæ denuo dare
Resuscitare corpus in vitam nouam.

to Awake one, vide *to Waken.*

Azure colour, vide *Blewe colour.*

B

a Babler, a Pratler, a Chatterer, a Iangler.

Loquax. πολυλόγος.
Immodicè loquax. Linguax.
Impendio loquax, loquaculus.
Dicax. Dicaculus.
Bene linguax Eras. Linguaculus.
Garrulus. Rabula.
Immodicus in verbis.
ἀμετροεπὴς λαλός. Gerro. onis. Inani verborum sonitu aërem verberans.
Lingua effreni. ἀθυρόγλωσσος.
Vaga diffluens verbositate.
Caute, littore, turture, dodonæo ære loquacior.
Longos logos faciens.
In re non magni momenti verbosa vtens præloquutione.
Sinistra garrulitate corrumpens.
Quorsum hæc tam pntida tendunt? apud Horat.
Homo bombylus, prouerb.
Architæ crepitaculum.
Dodonæum æs. Battologus.
Multi sermonis, strepitus.
Locutuleius. Multiloquus.
Verbosus. Futilis. Spermologus.
Fusus, profusus in verbis.
Blatero. Blaterator.
Balatro, *& vide Tell-tale.*
¶ Et id vitij, Garrulitas, Loquacitas, Inanis quædam profluentia loquendi, *Babling.*

to Bable, vide *to speake foolishly.*

Babling is no eloquence, vide Phr. Manutij.

to Backbite, to Sclaunder.

Mordere à tergo. Traducere.
Rem linguis veneno tinctis gerere.
A tergo pinsere. Pers. Detrahere.
Venenatis pungere aculeis.
Genuinum frangere. Derogare.
Acerrimos inuidentiæ stimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis confodere, lancinare.

Obtrecta-

Obtrectare. κακῶς ἀγορεύειν.
Inimicè lacerare. Morsibus prostituere. Pellem cauinam rodere.
Procul allatrare. coram ne verbum quidem. Mordere Cynica petulantia. Linguæ vibrare spiculum.
Incessere, impetere lingua.
λόγα βάλλειν, σηπιᾶσαι.
Sugillare. Vituperare. Lædere, insectari, lacessere maledictis.
Petulanter facundiam caninam exercere. Obloqui. *Vide to Sclaunder.*

a Backebiter, vide *Sclaunderer.*

Backebiting, vide *Sclaundering.*

Backeward, vide *Behinde.*

a Bagge, Powch, or Purse.

Loculi. Locelli. Crumena.
Loculus varios habens receptus.
Bulga, apud Lucilium, & Vulga, vtrumque legitur, quod nummos alias q; res inuoluat, interpretatur.
Theca nummaria.
Follis apud Iuuenalem. Et tenso folle reuerti.
Vidulus apud Plautum.
Marsypium, aut vt alij scribunt Marsupium, vtrunque bene.
Pasceolus apud Plaut. & Var.
Vomica metaphoricè si pecunijs suffarcinata sit, à tumore dicitur, βαλάυτιον.
Fisci, fiscinæ, & fiscellæ, *a great mony bagge.*
Pedianus (vt refert Politianus in Miscellaneis) nummum ait esse receptacula, sportas, sportulas, sportellas, saccos, sacculos, saccellos: & crumenas, & velleas, & scorteas & manticas & marsypia.
Pera. Perula. πήρα.
Ascopera. ἀσκοπήρα.
Sacculus.

to Bake.

Pinsere, furnariam exercere, panem coquere, facere, μάττειν.
¶ Pistor dulciarius, *a Pye baker.*
Pistillarius, artocrearius.

a Baker.

Conquens panes.
Artocopus, vel artocopeus.
Pistor vel pinsor. Panifex.
ἀρτοποιὸς.
Panifica, pistrix, furnaria, & Artopta apud Plau. *a woman baker.*

Balde, or Bare without heare or Beard.

Glaber. Glabrio. ψιλός.
Caluus. Depulis. Myconius.
φαλακρὸς. Raripilis. *thinne heared.*

Ballances, a paire of ballance.

Lanx, cis. Bilanx.
Statera, media producta, à stando.
ζυγόν. σαβμός.
Trutina. Libra. Libella.
¶ Trutinare, appendere, *to weigh.*

Banckers, or Exchaungers.

Nummularij. Trapezitæ.
Mensarij & Mensularij.
Campsores vulgò. ἀργυραμοιβοὶ.
Argentarij. Argentariam facientes.
Κολλυβίσαι, ἀργυροκόποι.
Argentariam facere.

to Bancket, or to make great feastes.

Celebrare conuiuia, dapes.
Conuiuari depo. Commessari.
Conuiuium agere, agitare exhibere, facere.
Prandium exhibere aduentorium id est, pro suo fœlici aduentu.
Agitare conuiuium.
Symposia agere.

Epulum exhibere. Epulas dare.
Compotare, Epulari.

Bancketing diſhes.

Bellaria. Tragemata.
Menſæ ſecundæ. ἐπιδορπίαι τραπέζαι. Collibiæ. Pandeſia.
Cœna vel menſa adijcialis.
Repotia, apud Eraſ. in moria, à repotando.
Adijciale ac ganeatum conuiuium.
Proſcenium, cõmeſſatio poſt cœnã.

a tippling Bancket an Ale feaſt.

a ſumptuous Bancket, a Plenteous table.

Commeſſatio. Epulum.
Compotatio. Popinatio.
Sympoſium. Conuiuium.
Viſceratio, apud Ciceronem.
Menſa lauta. Opipara.
Menſa Sybaritica.
συβαριτικὴ τραπέζα.
Syracuſana menſa, magno videlicet apparatu ferculorum inſtructa, eximia, ſplendida.
Menſa Cerealis, pontificia, dubia, ſumptuoſa.
Conuiuium opiparum, ſaliare.
Apparatus magnificus, Perſicus regificus apud Claud. βουθυσία.
Baſilicus victus.
Menſa magnifica, egregia, regia, generalis. Cœna recta.
Menſa vel cœna pontificalis, Popularis, epicurea, pollucibilis, adijcialis, dapalis, adipalis.
Alcinoi menſa, miſſuum ſcilicet luxu redundans, ferculorum varietate.
Dapes ſaliares.
Conuiuium magnificè inſtructum, εἰλαπίνη.

to be a Bancquerupt to Cõſume & waſt his ſubſtance, that his creditours can haue nothing.

Creditoribus cuncta relinquere.
Propter debita fugere.
Decocta re aliena fugere, in Aſylum ſe recipere.
Solum vertere. μεταναστεύειν.
Sedem, locum mutare.
Ob decoctam pecuniam vrbe cedere.
Cedere creditoribus, apud Auſo.
Collectis vaſis migrare.
ἀναστευάσασθαι, σκευαγωγεῖν καὶ μετοικίσεσθαι.
Cedere foro, apud Iuuenalem.
In fraudem creditorum bonis cedere, ne æs alienum ſuum perſoluãt, furtum eſt maximum.
Aeris alieni magnitudine vrbe fugere. Patria faceſſere.
Domum ſuam bonaq; omnia comediſſe, Catonis ioco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum quòd comediſſet, dilapidaſſetque omnia.
Decedere de omnibus bonis ſuis & cedere bonis. ἐκχωρεῖν τῶν ὄντων.
Decoquere creditoribus.
Negotiationem abrumpere.

the Band of loue, vide *Knot of loue.*

to Banniſh.

Relegare. Profligare. ἐξοστρακίζειν.
In exilium mittere, agere. Ablegare in exilium. Exulem facere.
Exterminare in ſacra Scriptura frequens. ἐξοικίζειν.
Pellere. ἐκκηρύττειν.
Terra & loco propellere, priuare, & exuere. Patria pellere. Proſcribere. Eijcere, proijcere, pellere in exilium.

Banniſhed, Exiled.

Extorris. Relegatus.

Proſcri-

Proscriptus. Exactus.
Ciuitate priuatus.
Eiectus substantiue. Exul.
Eiectus extra patriam.
Patria pulsus.
Exterminatus. Sacer homo.
In exilium missus, actus.
Exilio mulctatus.
Exturbatus. substan. Pulsus.
Fugatus. Profugus. μετανάστης.
Proscriptus, *Vide Phr. Manutij.*

to Banne, vide *Curse.*

to Baptise, or to Christen.

Baptizare. βαπτίζειν.
Regenerationis lauacro tingere.
Per aquę ablutionem à sordibus peccatorum mundare. Baptismali gurgite ab originali peccato, à primogenia noxa mundare.
Sacro baptismate abluere.
Vitali baptismi gurgite originalis noxæ sordes eluere, purgare.
Sacri fontis lauacro tingere.
Vnda, aspergine sacrata tollere labē.
Lauacro regenerationis vitali, salutari aqua originale peccatum expiare. Aqua tingere.

to be Baptised or Christened.

Renasci fonte baptismatis, ablui expiari, tingi.
E fonte consecrato lympha aspergi, chrismate vngi.
Lauacri salutaris vnda dilui.
Sacra purgari vnda.
Per aquam sacri baptismi & renouationem spiritus Sancti, ab originalibus vinculis expediri.

a Barbill, a fish so called.

Mulus, vnico l, siue per duplex ll.
Mullus. Barbo. Barbellus. Trigla.

to Barke like a dogge.

Latrare. ὑλακτεῖν.
Baubare, apud Lucil. factitium verbum à voce canum. βαΰζειν.

Bare, vide *Balde.*

a Barne.

Granarium à granis.
Horreum, ab hordeo.
Fœnile, à fœno.
Farreum, à farre, vt scribit Festus. ἀποθήκη.
Tritici promptuarium, reconditoriū. σιτοῦ ταμεῖον.

a Barren, or Vnfrutfull grounde.

Terra sterilis, Infrugifera, Rupibus aspera, squalens, nuda humus, nec herbida. Macilenta.
Infertilis. Infœta. Arenosa. Iners.
Macra terra, infructuosa, ieiuna.
Infœcunda, haud fertilis. σκώφος.
dura, Non fœlix, non ferax, inferax. Fœtura iugi exhausta.
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non ædens.
Arida sicca, segnis humus.

a Barre, a Bolt or a Locke.

Obex vel obiex, vt alij scribunt.
Obiectaculum. Repagulum.
Pessulus. βλῆθρον. Repages.
Vectis. Sera. Clausura.
Claustrum. ἔμβολον.

Base, vide *Low.*

a Base courage, vide Phr. Manutij.

a Basket, a Pannier, a Maund.

Sporta. Sportula.
Cartallum, apud Hiero.
Cartallus. κάρταλος.
Calathus. Calathiscus.

Quaſillus vel um. Cophinus.
κόφινος. Caniſtrum.
κανοῦν. Caniſtellum.
Fiſcella viminea, vel ex ſtipulis reflexis. Scirpea.
Corbis. Corbula. γυργάθιον.
¶ Coricium, *a Basket to put bread in.*
Panarium. Statius. Bulgidium.
Panariolum, Mart. Quallus pro eodem ponitur ab Apuleio.

a Baſon, vide *a Brinke.*

a Baſtard, a baſe borne, or misbegotten.

Illegitimus, vnico t in ante penul. quam corr. λατρημάτιος.
Nothus. νόθος. Naturalis.
Illegitimo coitu natus.
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus.
Inceſtuoſo thalamo natus.
Haud propria de coniuge natus.
Manzar, de ſcorto, vel ex inceſtu natus, vt exponitur Deuteronomij. 23. & apud Iuriſconſultos.
Qui ne patris quidem nomen dicere poſſet. Neptuni filius.
Qui matris vt capta dicitur, id eſt, à matre denominatur, cui pater incertus.
¶ Submiſſitius, aſſimulatus partus.
Subpoſititius. Subditititius.
ὑπολιμαῖος. ὑποβλητος.
¶ Inuentitius. Expoſititius, idem.
Exponere puerum.
Subdere oua adulterina, puerũ alterius loco ponere partũ ſupponere.
ὑποτίθεσθαι. ὑποβαλλεσθαι.

Bath, or Bathes.

Balneæ. βαλανεῖα. Balnearia.
Balnea. Balinea. Thermæ.
Sudatoria, apud Senecam.
¶ Nymphea. τὰ λουτρᾶ, lauacra apud Ioſephum & Plinium.
Lautulæ, quod in eis lauemur & ſordes corporis extergamus.
Laconicum ſubſtant.
¶ Porrò hypocauſtum, Aeſtuarium, Hybernaculum, & Vaporarium, quæ Germanis non tam eleganti quam vſitato vocabulo Stuffæ dicuntur hybernis nos temporibus à frigore defendunt.

a Battle grounde, vide *Fruitfull.*

a Battell.

Bellum. Prælium. Pugna.
Certamen. Duellum. *Vide Phr. Manutij, & ſup. Fight.*

to ioyne Battell, vide *to Fight.*

to Batter, vide *to Beate.*

a Baudry houſe, or common Stewes.

Lupanar. Proſtibulum.
Lupanarium, apud Vlpianum.
Ganeum. Fornix.
ποιρυεῖον. Meritoria. χοιρεῖον.
Domus meretricia. Luſtrum.

to keepe a Baudrie houſe, or Stewes.

Proſtituere virgines.
Turpitudini exponere.
Lænocinari.
Lænocinium facere, exercere.
Corpore quæſtum facere.
χοιροπολεῖν.

to exerciſe Baudrie, to hunt after whores.

Scortari. Meretricari.
Lupari. Fornicari.
Vitam in luſtris agere. Adulterari.
Luſtrari deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac luſtris indulgere.
Mœchari. Stuprare.
Cum ſcortis volutari.

Corinthiari. κορινθιάζεσθαι.
Lenocinium exercere, facere, lenocinari. διαμαστροπεύειν.

a paire of Beades.

Sertum roſarum. Oua ſerpentina. Roſarium.
Series globulorum funiculo dependentium. Globuli precum.
Contextus orbiculorum ſeriatim cohærentium coronam aliqui vocãt.
Sacræ baccæ. Sphærulæ præcatoriæ.
Roſariola diuæ virgini annumerare.

a Beard.

Barba. πώγων. Barbitium.
Hircino barbitio philoſophum mentiebatur. Apule.
Myſtax μύσαξ, *Muſtaches.*
Prima ſeu tenera lanugo quæ per malas incipit ſerpere incipiente barbicio.
Aenobardus, *one that hath a redde Beard.*
Spirillum, barba capræ.
Aruncus, Villus ex caprarum mento dependens. κρύγος.
¶ Barbare med. prod. Barbam emittere. Pilare, pilos emittere.
Aetius, Tunc primum pilabant genæ.
¶ Barbam tondere, abradere.
Barbam ponere, deponere, *to ſhaue the beard.*
¶ Barbam promittere, ſummittere, paſcere, nutrire, *to let the Beard growe.*

to Beare.

Gerere. Portare. Ferre.
Suſtinere, Pati, *Vide to Carie.*

to Beare good will, vide to Fauour and to Loue & Phr. Manutij.

wilde or brute Beaſtes.

Feræ. Beſtiæ. Mutæ beſtiæ.
Beluæ. θηρία. Bruta. ἄλογα.
Animantia, Animalia, Iumenta à iuuando, & armenta ab arando maiora ſunt.
Pecudes, Pecora, Pecuaria, minora. Greges pecuarij.

to Beate, to Strike, Smite, or to Dinge.

Ferire. Cædere. Punire.
Percutere. τύπτειν. Caſtigare.
Verberare. Pulſare. Affligere.
Dare plagas. Obtundere pugnis, πληγὰς ἐντείνειν, δοῦναι.
Fuſte contundere, fuſtigare, *to cudgell.*
Colaphos incutere. Colaphum infringere.
Inferre manus alicui Animaduertere.
Icere. Ictum facere.
Tundere. Manum inijcere.
Mulctare, apud Teren.
Verberibus, pugnis excipere.
Peſſimè tractare, lancinare.
Battuere, apud Sueto. & Plau. pro virgis cædere, flagellare, nates cædere.
ἀπομαστιγοῦσθαι.
Terga baculo, vel conto fatigare.
Pugnos ingerere, dare, κονδύλους δοῦναι.
Accipere pro meritis aliquem, tractare vt meritus eſt.
Os precipere, pulſare, συγκόπτεσθαι. apud Senecam.
Tripode caput pectere.

to be Beaten.

Vapulare. Verberari. Cædi.
Pugnos edere, eſt cædi pugnis.
Pati virgas, ferulam.
Oris effrenis luere pœnam.
Dare ſoluere, perſoluere, expendere, pendere pœnas.
Merita expendere ſupplicia. τὴν ἀξίαν ἀποτίνειν.
Lumbrifagium auferre Plauto dicitur pro grauiter cædi, contundi.

to Beate downe with artillerie, to Batter.

¶ Machinis oppida ſubruere.
Tormentis concutere, Bombardis dira iacere fulmina.
Bombardarum fulminatione oppidi mœnia longo tractu proſternere.
Verberare vrbem tormentis.
Machinis bellicis muros contundere, perfodere.
Mœnia ariete quatere Liuius.
Crebris arietibus muros impetere.
Exonerare, *to shoote of.*
Elaculari acerrimè continuos dies ac noctes.
Machinarum præfectus, *the maiſter of the ordinance.*
¶ Bombardarij equeſtres oblongas bombardas vehentes.
Pedites verò bombardarij.
¶ Bombardarij, Chirobombardarij. Sclopetarij, Monobarduli, *Gunners.*

to Beautifie, to Adorne, to Trimme.

Ornare. Adornare. Exornare.
Comere. ἐπικοσμεῖν.
Colere corpus. Venuſtare.
Honeſtare. Picturare. Expolire.
Polire. Perpolire. λαπίζειν.
καλλωπίζειν. Addere decus.
κόσμιον φέρειν. Phalerare.
Omni ornatu, qualibet arte colere faciem, ſeu formam.
Comparare pro adaptare & exornare apud Ciceronem.
Componere pro diligentius apparare.
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem orationi.
Lucem addere, reddere illuſtriorem, ſpectatiorem.
Irritare. Illuſtrare. Luſtrare.
Excolere, ſua liberalitate magnificè exornare.
Decorare, *vide Phr. Manutij.*

to Beautifie the face, or rather to counterfait the face, as women do, when they will Diſguiſe thẽ ſelues, to Farde a verbo Gallico Farder.

Coloribus tingere, inficere, picturare, pingere, depingere, genas, faciem, vultum.
Faciem fucis aſpergere.
Vultum materiali candore oblinere, Ambro.
Præteritam iuuentutem in rugis anilibus polire Hieron.
Colorare labra.
Purpuriſare genas.
Fucare. ἀγχυσίζεσθαι.
Fuco pingere. Fucum facere.
Peniciſſare. φοινικίζειν.
Omni ſe ornatu, qualibet arte colere.
Purpuriſſo, ſtibio, varijsque fucis ora oculosque depingere.
Faciem depingere.
Vitia corporis fuco occultare. Plaut.
Ceruſa venuſtare faciem.
Fuco ſplendente ornare comam.
Caput arte comere.
Vnguentis cuti candorem, ruborem inducere.
Medicamentis corpus illinere, vt cãdorem cutis recipiat.
Vultum fingere. Ouid.
Pumicare apud Tibul.
Strigillare. Ceruſata mulier.
Effigiem mutare naturæ, amentia eſt. Auguſt.

Beautifull, vide *Welfauored and Faire.*

Becauſe.

Quoniam. Quia.
ὅτι, & in verſu ὅττι.
Quando. Quandoquidem.
Quoniam quidem, reſpuit Eraſ.

Equidem

Equidem. Siquidem.
Nam. Nanque.
Quatenus. Et, Etiam.
Vt, ſecundum Vallam.
Poſteaquam. Nimirum.
Quippe. Vtpote.

it Becommeth or beſeemeth it is Conuenient, Fitte, or Meete.

Decet. Condecet. πρέπει.
ἀμπρέπει, Decorum eſt.
Par fuerit. Competit, impersonale. Conuenit.
Aequum, decens, conueniens eſt.
Vide Phr. Manutij.

it Becommeth not, or it is Vncomely.

Non decet. Parum decet.
Dedecet. Indecorum eſt.
Haud decet. ὐ πρέπον.
Haud quaquam decorum.
Eſt præter dignitatem tuam.
Inferius maieſtate tua eſt apud Tacitum.
A decore alienum eſt.
Contra quam decet.
παραπρεπτικός.

a Bedde, Pallet or Couch.

Lectus. Lectulus.
Torus. κλίνη. λέκτρον.
Lectica, portatilis lectus, Cubile.
Stratum ſub genere neutro, & Stratus us maſcu.
στρωμνή. Puluinus.
Grabatus media producta.
Parabyſtum. βαραθυστον
Lectulus paruus qui ſub maiore poni ſolet.

Before.

Antè. Prò. Antea.
πρὸ & περὶ genitiuo iuncti.
Sub quando ſignificat ad locum.
Poſtesque ſub ipſos, id eſt, antè.
Vir. Præter Cic. Præter oculos.

to Beget, vide *Engender.*

to Begge, to go a Begging.

Mendicare. πτωχεύειν.
Stipem rogare, cogere.
Oſtiatim victum quærere.
Precario viuere,
Pro foribus panem efflagitare.
Eleemoſynas emendicare.
Victum mendicando oſtiatim quæritare.
Oſtiatim obambulando victum conquirere.
Ciuium domos quæritādi victus gratia oberrare.
Ire ad ſacculum. Plaut.
Mendicato viuere pane.
Veſtibulatim ſtipem cogere apud Ciceronem.
ἄγριον ποιεῖν ἢ ἀγύρειν.

a Begger, a poore body.

Pauper. Inops.
Paupertinus apud Plaut.
Egens. Egenus. πένης.
Egeſtoſus. Afflictus.
Aerumnoſus. Calamitoſus, flebilis, miſer.
Redactus ad inopiam extremam miſeriam.
ἄπορος indigens & pauper.
Anguſta cui res domi eſt. apud Iuuenalem.
Homo exili re, tenui fortuna.
Tenuis per metaphoram.
Homo tenuis conditionis.
Vel hoſti miſerandus.
Nudus planè qui cenſum omnem deuorarit, proteruiam fecerit.
Defectus ad calamitatem.
Natus miſerijs ferundis.
Cui contracta res eſt & adducta in anguſtum.
Tenuiter peculiatus, apud Budæum.
Capite cenſus. Equum habens Selanum.

Tunicatus. Cananicola.
Cinclus prouerb.
Pausone, Codro, Iro, Telenico, pauperior.
Qui omnem facultatem, seu vniuersam substantiam iudutus est omnia sua secum portans.
Non habens obulum, vnde restim emat.
Non habens vbi pedem ponat.
Pistillo. Paxillo. Leberide nudior.
Mendicus, & mendicabulum.
Rogator. Plaut. *Vide without Mony.*

to Begin or to take in hande a businesse, to Enterprise.

Ordiri. ἄρχεσθαι. Inire.
Exordiri. Auspicari. Initiare.
Inchoare. Incipere. Incœptare.
Occœpitare. Aggredi. Adoriri.
In manus sumere. ἐπιχειρεῖν.
Exordiri telam.
Capere exordium, initium, principium, primordium.
Iter sternere, aditum facere ad rem quamlibet aggrediendam.
Initium, exordium sumere.
Principium facere, apud Eras.
Accingi ad aliquam rem.
Exordium, initium facere, ducere.
Aliena incipere, *Vide Phr. Manutij.*

a Beginning or entraunce into.

Exordium. Initium.
Auspitium. Primordium.
Caput, Capitulum vulgò vocant,
Rudimentum. Frons.
Principium. ἀρχὴ. Ingressus.
Cunubula à Virg. pro initijs ponũtur.
Vestibulum per metap.
Carceres. Orsus passiuè.
Incœptum, & io. Cœptum i.
Alpha. Institutum. Cardo. Origo.
¶ Incunabulum. Inchoatio.
Rudimentum, tyrocinium in literis.

in the Beginning.

In principio. ἐν ἀρχῇ.
In capite. Initio.
In fronte. In frontispicio.
In ipso operis ingressu.
In exordio. Primo gustu.
In ipso vestibulo.
¶ Prima facie. Prima fronte.
Primo aspectu, obtutu.
at the first sight.
In speciem, frequens apud Liuium & Tacitum.
Specie tenus. Ipsa apparentia.
Prima specie. In superficie.

to faile or misse in the Beginning.

In portu impingere.
In limine offendere, deficere.
In ipso operis ingressu peccare.
Cantherius in porta, prouerb.

from the Beginning.

Ab exordio. Ab initio.
A primo, id est, principio.
A capite. A Principio.
ἀπ' ἀρχῆς. ἐξ ἀρχῆς.
ἐξ ὑπαρχῆς. Ab integro.
Ab radice. ἐκ ῥίζης.
A carcere siue repagulo.
ἀπὸ βαλλίδος.
Ab ipso lare, prouerb.

from the Beginning of the world.

Ab initio mundi. Ab æuo condito.
Ab orbe cõdito, Post homines natos.
Ab ipso mundi exortu, initio.
A cõdito mũdo. Ex omnibus seculis.
Ab ipsis creati temporis rudimentis.
A creaturarum conditione.
Ab orbis conditi initio.
In ipsis humanæ propaginis foribus.

from the Beginning to the end, from the Top to the toe.

A capite vsque ad pedes.

ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. vt est apud Homerum.
A vertice vsque ad extremum vnguem.
A summo capillo, à summo vertice vsque ad imum calcaneum.
A calce vsque ad caput.
A vertice ad imos vsque talos.
A pedibus ad caput vsque.
A vitia capitis ad calcei corrigiam.
A pede supremum aduſq; verticem.
A filo subtegminis vſq; ad corrigiam calligæ. Gene. 14.
A carceribus ad metam.
Ab ouo vsque ad mala, apud Horatium.
A cœlo vsque ad terram. Plautus pro eodem ponit.

the first Beginning or chiefe cause of any ill or good.

Origo. Causa. Radix. ῥιζιον.
Seminarium Fomes.
Fax. Initium. ἀρχή.
Fundamentum. Fons. Scaturigo.
Scaturies. Ortus. Factor.
Architectus. Inuentor.
Suasor & Autor. Parens.
Princeps. Genitor.
Effector. Dux.
Perfector. Machinator.
Nouandarum rerum author.
Caput.

to Beguile, vide *Deceaue.*

a Beguiler, vide *Deceauer.*

to Beheade, to chop of ones head.

Decollare. Detruncare.
Amputare caput.
Truncare capita.
Caput præcidere. ἀποκεφαλεῖν.
Supplicijs extinguere capitalibus.
A ceruice caput reuellere, rescindere, auellere, recidere.
Decapitare. Auferre caput enſe.
Capite plectere, priuare, mulctare.
Collum præcidere.
Ceruicem cædere.
Enſe caput metere, demetere.
Capitis pœnas ſumere.
Securi cædere truncare.

to be Beheaded.

¶ Capite punire, multari, plecti, trũcari, obtruncari.
Capitis pœnas dare.
Capitalem ſubire, accipere ſententiam.
Capitali ſententia damnari.

Behind, or backeward.

A tergò. Retrò. Pòſt.
ὀπίσω, ὄπισθεν. Pone aduer.
Ponè ſubit coniux, apud Virg.
Ponè reſpiciens. Et præpoſitio.
Ponè caſtra, apud Liuium.

to Behold, vide *to See.*

to Beleeue, to Truſt or giue credit vnto.

Credere. πιστεύειν.
Fidem habere, adhibere, accipere.
Fidem tribuere. Perſuaſum habere.
Aures patefacere pro credere. Cic.
Aures præbere.
Audire cum accuſatiuo.
Nihil reniti. Non reluctari.

I Beleeue it not.

Minimè credo.
Mihi non fit veriſimile.
Demere fidem fabulis, Sueto.
Verbis, dictis tuis fidem non habeo.
Supra communem opinionẽ fidemq; naturæ.
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum viro diſſidentibus, haud veriſimilibus, ſed abſurdis.

a litle Bell, a rattle or clack.

Tintinabulum, à tinnitu.

Nola. Cymbalum. κύμβαλον.
Campanula. Campanella.
Crotalum, a Rattle.
Aeramentum & campana peripheriç & soni maioris sunt.

the Belly or Wombe.

Aluus. Venter. γαστηρ.
Vter. Vterus. Vterculus.
Aqualicus, vnde aqualiculus diminutiuum, apud Iuuenalem & Persium. Pinguis aqualiculus.

a panch Belly, or a gorbellie guts.

Venter. Ventrosus.
Ventriosus. Ventriculosus.
γάστρων. γαστρίδιον.
Obesus. Aqualiculus.
Distentus venter.
Amplum habens ventrem.
πλατυγαστηρ.
Sagenatus. Carnosus.
Collatinus venter apud Plaut. pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferuntur.
Sesquipede extantem habens aqualiculum. Musculosus.
Crassus. Corpulentus.
Pinguis. Præpinguis.
Pinguiusculus.
Bene curata cute. Bene pastus.
Rore pastus, ironicè.
Doliarem Plau. vocat anum crassam.
Habitior, id est pinguior, apud Terentium.
Pinguis nitidus, apud Hora.
Tanagæus cetus prouerb pro obeso.
Belle pellucens habitus.
Torosus, torosulus, trossulus, succulentus, opimus.

well Beloued.

Oculis, vita, atque animo mihi charior ipso.
Valde charus. Percharus.
Alter ego ἕτερος αὐτός.
Cum primis gratus.
Omnibus probatus & dilectus.
Gratus, charus omnibus.
Gratia multum vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos fauorem emeritus.
Qui omnium emeruit fauores.
In ostio formosus. prouer. vide Deere.

a Belt, vide Girdle.

to Bende from, vide to Eschewe.

Benefites, vide Giftes, & Phr. Manutij.

Benignly, vide Gentely.

Bent, vide Inclined.

to bestow a Benefite vpõ one or to do one a good Turne

Beneficentia prosequi. εὐεργετεῖν.
Beneuolentia, amore, amicitia afficere. Beneficijs, bonis conditionibus aliquem augere.
Cumulare officijs.
Beneficium in aliquem conferre.
Bene de aliquo mereri.
προσφέρεσθαι, cum datiuo.
Beneficio afficere, obseruantia colere. Benefacere.
Benefacta cumulare.
Rem facere alicui gratam, quàm gratissimam.
Benignitatem, officia conferre.
Beneuolentiam declarare, præstare, apud Ciceronem.
Tribuere operam amicis, officium homini amicissimo.
Benignè alicui facere, aliquem beneficio demereri. vide Phr. Man. & infra Giue.

to Besiege, or to beset a towne round about.

Vrbem cingere copijs & militibus.

Vrbem, ciuitatem circũdare, circumuallere, obsidere, vrgere, circumuenire.
Claudere muros obsidione.
Facere obsidionem, obsessionem. & facere obsidium. Plaut. Vallo. & fossa septum tenere.
Obsidione cingere. πολιορκεῖν.
Obsidione, bello premere, to Vrge.
Longa obsidione fatigare.
Bello oppida quatere. Virgil. pro molestare. Vallare.
Suffocare vrbem fame. Cice.
In circuitu munitiones extruere. facere, frequens in sacris biblijs.

to Bestowe in mariage, vide *Mariage.*

to Bestowe costes, vide *to Spende.*

to Betoken, to Signifie.

Portendere. Significare. Indicare.
Prognosticare. Prædicare.
Demonstrare.

Better.

Melior. ἀρείων. κρεῖσσον.
Potior. Præstantior.
Prior, pro meliore latinis ponitur. Vide *Deerer.*

it is Better.

Præstat. Melius, vel Satius est.
Comodius. Prius. Potius.
Præstantius. Optatius. Optabilius.
Præstabilius est.

to set Betweene, vide *to Interlace.*

Beware, Take heede to tell it no body, keepe it close.

Caue ne cuiquam dixeris.
Vide ne mortalium vlli dixeris.
Vide ne alicui dixeris.
Vide ne dixeris cuiquam.
Vide ne temere apud aliquẽ effutias.
Harpocratem egeris, finxeris.
Digito labellum compresseris.

to Bewitch, vide *Enchaunt.*

to Bewray, to Discouer, to Discloſe, to Vtter, to Publiſh abroade.

In triuijs declamitare.
Prodere. Arguere.
Nudare. Denudare.
Detegere. Publicare.
δημεύειν. διαγορεύειν.
In publicum adferre, adserere.
Ex vmbra in solem educere.
Mulgare. Dimulgare.
Proferre. Enunciare.
Inuulgare. Diuulgare.
In publicum emittere, efferre.
Personam detrahere.
Operta recludere dicitur ebrietas. apud Horatium.
Varia mensium abstrusa in apricum erumpent.
Promulgare. φανεροποιεῖν.
Aperire. Declarare.
Pandere. Reuelare.
Efferre. ἐξενεγκεῖν.
Significare. Manifestare.
Aedere. Promere.
Patefacere. Palam facere.
In vulgus disseminare, spargere.
Sermones serere. λόγους διδόναι.
Eliminare. Vulgare.
In medium adferre.
Propalare. Notum facere.
Exprimere. Ostendere.

By litle and litle, vide *Leasurely.*

By, Nigh, or Neare.

Apud. Propè. Ad. Penes.
Propter. Secus cum accusatiuo.
παρὰ. Circa. πρός. Iuxta.
Propinquè. Cominus.

By and by, vide *Out of hand.*

to Bidde, vide *to Charge.*

a Biere or coffin.

Sandapila. φορετον. Loculus.
σορός. Locellus. Capulus.
Libitina. Ferculum à ferendo.
Pheretrum. φέρετρον.

to Buy, to Cheapen.

Emere. Comparare.
Mercari. ἀγοράζειν.
Permutare pro emere.
Aere parare. Deſtinare.
Præſtinare.
Conciliare apud Terentium.
Græca fide mercari, id eſt, præſenti pecunia.

Bigge, vide *Strong.*

of a great Bignes, vide Phr. Man. & ſup. *Stature.*

a Bile, or a Botch, vide *Impoſtume.*

a Bill of my hand, vide *writing.*

to Binde, vide *to Trie.*

to Bind by obligation, &c.

Obligare. Obſtringere.
Aſtringere. Deuincire.

to Bind one to him by friendly pleaſures.

Deuincire beneficio quempiam ſibi, ornare beneficijs.
Beneficium præſtare, conferre, dare, tribuere.
Gratis officijs plebẽ obligare, Ambroſius.
Bene mereri de aliquo.
Beneficium figere, Cicero: Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabili clauo figeret, vt perpetuam huius beneficij memoriam faceret.
Beneficijs afficere.
προσφέρεσθαι cum datiuo.
Liberalitate omnes in officio continere.
Demereri aliquem obſequio bonis operibus.
Obſtringere.
Adſtringere, ſeu Alligare, vel Obligare, omnia apud Ciceronem.
Autorare, ſed militem propriè.

Birdes, or any Foule.

Volucres. πτηνεινά.
Aues. Alites.
Volatilia. Præpetes.
¶ Aucupio voluptatem quærere.
Retibus explicatis, pedicis fixis, viminibuſque viſco illitis volucres captare. Aucupari. *to Hauke.*

a Biſhop an Abbat or chiefe Prelate.

Antiſtes. Præſul. Abbas.
Pontifex. Sacrorum præſes.
Epiſcopus. ἐπίσκοπος.
Pontificali infula decoratus, ornatus, inſignitus, Et periphraſi venuſta.
Epiſcopalitij ordinis non infimum decus. ſingulare decus.
Alpha ſacerdotum.
Demiſſæ ad talum togæ ſacriſq; initiatus Epiſcopus.
Olim ſoli ſacrorum antiſtites preſbyteri nomine cenſebantur, vt refert D. Hieronymus.
Ante Chriſti in carnem aduentum.
Dicti Protomiſtę, Archiflamines. Archimandritæ.
Sacerdotes primarij.
Archimandritæ nomen adhuc ſibi vſurpant in Græcia Abbates quaſi primates, & præpoſiti monachorum

rum eremos inhabitantium.

the Biſhop of Rome, vide *the Pope.*

to be a Biſhop.

Epiſcopum agere.
Epiſcopatus gerere.
Epiſcopatum adminiſtrare.
Epiſcopi munia obire.

to become a Biſhop.

Accipere baculum paſtoralem, eccleſiæ clauum, gubernaculum.
Epiſcopatui inaugurari.

a Biſhops Miter.

Galerus bifidus. Infula.
Mitra. Apex.
Tiara. ἐπίκρηνον. Cidaris. κίδαρις ἢ κίθαρις.
Byrrhum ſacerdotale.
Pileus Pontificalis.
Et Byrrhum ſimpliciter à cypriano pro Tiara ponitur,
Mitellum diminutiuum à mitra. μιτρίον.

a Biſhops Vicar or Suffragã.

Suffraganeus vulgo vocatur, ſed ornatius, Epiſcopo à ſuffragijs.
Epiſcopi vicarius, auxiliarius.
Coepiſcopus.
Epiſcopalem locum tenens.
Epiſcopi gerens vices, ſupplens locum, qui epiſcopo in pontificalibus actibus, in officio ſuo ſuffragatur.
Subſidiarius alicui. i. coadiutor.

Biſket twiſe baked.

Panis Nauticus, ſecundo coctus.
Panis bis coctus quem Plaut. vocat Panem rubidum. δίφθος.
Paximas. παξιμὰς ἄδος.
Paximadion. παξιμάδιον qua voce frequenter vtitur D. Hier. in viis patrum.

a Bitte, a Morſell, a Peece.

Buccella. Buccea. Bolus.
Morſellus. ψωμός. Panis fragmen.
Fruſtum. Fruſtulum.
Turunda. ἔγκαφος.

a Bit, vide *Bridell.*

Bitter or Sower.

Acidum. Subacidum.
Amarum. Acerbum.
Amariſſimo amarius felle.
Inſuaue. Aſperum. Auſterum.
Felleum. Acetoſum.
¶ Aceto. Acidus fio,
Vinum vetuſtate coaceſcit, Cic.

Bitterneſſe.

Acredo. Amaritudo.
Amaricies. Amaror.
Acerbitas. Aſperitas. Acor.
Fel ſeu Aloë, per metapho.

a Blab, vide *a Tell tale.*

Blacke, Darke, Swart, browne or ſadde colour.

Niger. μέλιχρως. Ater.
Piceus. Lugubris.
Pullus. Hiſpanus.
Beticus. Impluuiatus. Fuſcus.
Anthracinus. ἀνθρακινός.
Fuligineus. Mutinenſis.
Furuus, *Swart, Darke.*
Meruleus, apud Plautum.
Liuidus, apud Virgilium.
Sed aquilus color, fuſcus, ſubniger, fuſco colore nigricans, *Browne, ſwart.*
Homerus: Puellam nigricantibus oculis, ac per hoc formoſam vocat, τὴν μελιχώπιδα, μελανοφθαλμον.
Nigris oculis præditus, ὁ μελιχόψ.

Blacke friers.

Dominicales, Budæo.
Prædicatores, Dominicani.

Aliquot præterea in locis Galliæ & Hollandiæ Iacobitæ dicuntur.

to Blame, to Dispraise, to Depraue, to Dishonour.

Contumeliam facere in aliquem.
Infamare. Vituperare.
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia, scommatibus Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad sacietatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Incusare. Arguere. Carpere.
Reprehendere. Redarguere.
Reprobare. Obiurgare. Vitio dare.
Sugillare. Criminari. Traducere.
Insimulare. Notare.
Damnare. Culpare. Accusare.
Diffamare. Obloqui. Condemnare.
Derogare. Detrahere.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis est ἀτιμίαν προσβαλειν. *vide in Phr. Manutij.*
¶ Infamia flagrare, est summa infamia laborare, quod & Græcis dicitur κακῶς ἀκουειν.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an ill name.*

to get or receaue Blame or Shame.

Accipere contumeliam, sordes, id est ignominiam, Cice.
Has à Q. Ticinio sordes accepimus.
Concipere maculam, turpitudinem, infamiam, dedecus.
Subire contumeliam, infamiam, notam turpitudinis.
Perfundi aceto, Horat. pro conuicijs affici.

to Blanche, vide *to Whitlime.*

a Blasting or striking with a Planet.

Stupor mentis, & corporis.
Syderatio, quam Plinius scribit Græcis dici ἀστροβολίαν.
Apoplexia. ἀποπληξία.

Blasted or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus.
Sideratus. Attonitus. Ictus.
Tactus. ἀποπληκτος.
Apoplecticus, quem Hermolaus Barbarus ἐμβροντητον vocat.
¶ Syderari. Sydere affiari, vexari, lædi

a Bleamish, a Spot, or blot.

Neuus. Labes. Labecula. Macula.
Vitium. Nota, si ad corpus referatur.
Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, si metaphorice ad mores accommmodare sermonẽ voluerimus, sicut quoque dicimus, labem perfidiæ, notam infamiæ, periurij.
Tubera pro vitijs maioribus posuit Horatius, Verrucas minora appellans. Mendum, menda, litura.

Blewe, watchet or azure colour.

Cæsius color. Blauus.
Cæruleus quasi cæluleus, à colore cœli.
Glaucus. Glaucinus. Cumatilis.
Cyanus, Cyanæus.
Venetus. Thalassicus.

Indicus

Indicus. *Darkeblew.*
Ferrugineum præterea colorem quidam accipiunt pro cæruleo marinis fluctibus simili, quem Græci θαλάσσιον vocant.

Blind.

Cæcus. τυφλός. Orbus proprie qui lumen amisit oculorum.
Oculis captus. Exoculatus.
Luminibus orbatus.
Orbus luminis, Sene.
Tiresias, apud Iuuenalem.
Talpa cæcior prouerb.
ἀσπάλακος τυφλότερος.
Tiresia, Hypsia, Leberide cæcior.
Cæcigena, *Blinde borne.*

Blinded, walking in darkenesse.

In altissimis versans tenebris.
Densa quadam ac terra impietatis caligine occæcatus.
Indensissimis ignorantię tenebris sepultus.
Qui in profundum venit malorum.
Mens cæca, lucis indigna, exhausta diuino lumine, Cimmerijs immersa tenebris.
In errorum densitate vaga.
Oppleta tenebris.

a Blinkard, Bleared, or one that looketh a Squint.

Cæcutiens. παραβλέπων.
Hallucinans. Lippus. Lippiens.
Lolio victitans, prouerb. seu.
Tithimallus Laconicus.
Saturniæ lemę. Luscus etiã significat.
Strabus seu strabo. Retortus.
παραβλώψ. ¶Luscioſus, *Sand blind.*
Luscisicus, oculos habẽs hebetiores, Nyctilopa.
ὑποτύφλος, *he that seeth better in the night then at midday.*
Sed luscioſus qui interdiu parum vel nihil, vesperi vero satis videt. μυώπες, seu μυωπτοί.
Lucinus. *That hath litle eyes, vide to looke a squint.*

a Blister a whelke or a Wheale.

Postula. Papula. Tuber.
Tuberculum. δοθίων.
Exuberatio. χαψάνη. Scrofula.
Huc etiam spectant Vari seu Varioli. *the Maisels* qui pueros maximè infestant græcè ἐφηλίδες cum febri plerunque nascuntur hæ pustulæ.

a Blockish dullard, vide *Dulhead.*

a Blot, vide *Bleamish.*

Blotting paper, vide *Paper.*

to make blunt or Dull.

Obtundere acumen. Hebetare.
Perstringere aciem ingenij, Cicero dixit pro hebetare.
Perstringitur acies ferri.

to Blush or to be a Shamed.

Erubescere. Vereri. Reuereri.
Verecundari. Pudet me.
αἰσχύνομαι. Pudore suffundi.
ἐρυθριᾶν. Rubescere pudore.
Rubore suffundi. Pudore affici.
Suppudet impersonale.
Iectum semel attrita de fronte ruborem recipere. Hora.

Blushing, vide *Shame.*

a wilde Boare or Swine.

Aper. κάπρος. Porcus vel sus sylvestris. Syagrus. συάγρος.
Orthagoriscus. Singularis. μόνιος.
Vnde in Psal. 79. μόνιος ἄγριος, κατενεμήσατο τὴν ἄμπελον, vbi Hebręi habent zif. Singularis ferus depastus est vineam.
Actæon trisyl. pro Apro apud Mant.
It leuis Actæon sumans.

to Boaſt, to Bragge.

Iactare. Oſtentare.
Præſumere. Vendere.
Vendicare. Iactitare.
κομπάζειν. ἐπικομπάζειν.
Gloriari. Arrogare.
Seſquipedalia, turgentia iactare verba, ampullas. Tragicè loqui.
Spirare tragicum, apud Horat.
Præſumptuosè, arroganter, immodeſtè loqui. λάβρεσθαι.
Venditare ſeſe inanibus verbis, nihil præter eruditionem ſuam iactare.
Efferre ſe magnificè. Extollere.
Meras glorias ſpirare.
Fumos iactare. Prædicare.
μεγαλαλέγειν, ἀρεταλέγειν.
Inanes flare, afflare glorias, apud Gell.
Grandia & magna trutinare contracto ſupercilio, tumentibus buccis, ſeſquipedalia verba, αἰμαξαῖα ῥήματα.
Cœlum territare. apud Virg.
Grandia magna iactitare loqui.

a Boaſting, a Bragging.

Iactantia. Oſtentatio.
Iactatio. Iactitatio.
Arrogantia. μεγαληγορία.
Immodeſta præſumptio.

a Boaſting ſhewe, vide a Solemne ſight.

a Boaſter, a Bragger.

Magniloquus. Grandiloquus.
Glorioſus, ſeſe inſolenter iactans.
Immodeſtus. Inſolens.
Arrogans. Sui tibicen.
Arrogantiæ, iactantiæ non ferendæ.
καπνιοπώλης, qui fumum venditat.
Thraſo. Hippias. Calliphanes.
Aretalogus. apud Iuuena. & Suet.
Marſyas. Thamyras.
Callipedes alter.
Fumiuendulus.

a Boate.

Cymba. Scapha.
Scaphula. σκαφή.
Linter ex arbore cauata fit.
Lembus. λέμβος.
Lembunculus. πλοῖον μίκρον.
Nauicella, apud D. Auguſtinum.
Nauicula. πλοιάριον.
Nauigiolum. Alueus. Alueolus.
Nauiculari.

Boyes, vide Sonnes: a pleaſant Boy, vide Phr. Man.

to Boyle, or Seeth,

Elixare. Aeſtuare. Coquere.
Efferuere. Ebullire. Scaturire.

Bold, Hardy.

Animoſus. Magnanimus. Fortis.
Acris. Audax. Inuictus. Vide *Stoute and Couragious.*

a Bolt, vide a Barre.

a Bonet, vide Hat.

a Booke.

Liber. Scriptum. Codex.
βίβλιον. Opus. Opuſculum.
Volumen, plures continens in ſe libros partiales, ab inuolutione.
Commentariolus.
Charta apud Ouidium. pro libro ponitur.
Pugillares à pugno, & enchiridia à manibus in quibus geſtantur, ac codicilli cum aſſerculis, tabellíſue concinnati, *Litle ſmall Bookes.*

the Borders or Marches of any Countrey.

Confinia & Confinium. Colum.
Frons regionis, vel vt eſt apud Plinium: Caput regionis: & Principiũ anterior pars cuiuſque rei.

Limina

Limina imperij, id est introitus, vt Margines imperij, apud Ouidium in Tristibus.
Fines numero plurali, sæpius pro terminis & limitibus ponuntur, *the Marches.*
Collimitium est confinium.
Collimitium, Hollandiæ & Flandriæ, est Brabantia.
Confinis Flandriæ est Brabantia.
Milites per frontem regionis distribuere.
Limitanei milites, qui in collimitio sunt constituti in præsidio aduersus inimicos excubantes in limitibus. *Garrison.*

the Borders of a garment, vide *Fringes.*

to be Borne.

Introire ad vitam, vel in vitam.
Aedi in lucem.
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam.
Nasci. Fieri. γίνεσθαι.
¶ Aues, accipitres, & animalia quoq; dicuntur fœtare, fœtum emittere.

as soone as I was Borne, vide Phrases Manutij.

to Borow.

Mutuo sumere.
Mutuum accipere. Mutuari.
Commodato accipere.
Vtendum accipere.

a Botch, vide *Impostume.*

a Botcher, vide *Tailer.*

a Boucher.

Lanio & Lanius.
Carnifex. Bouicida. Macellarius.

a Bouchers shoppe, or a Butcherie.

Macellum. Laniarium.
Laniena. Carnarium.

a Bough, or Braunche.

Ramus. Ramulus. πρέμνον.
κλάδος. Ramusculus. Ramale.
¶ Plantæ teneræ. Stolones.
Nouelli rami. μοσχεύματα.
Talea. Malleolus. Viui radix.
Clauiculus vel clauicula, quæ & capreolus, *the shoote or litle cleys of the vine.*

to Boulte out.

Extorquere. Elicere.
Exculpare. Extricare.

a Boundman, vide *Seruaunt and Slaue.*

to be Bound vnto one.

Deuinctus. Obstrictus.
Obligatus. Debitor.
Obnoxius quamuis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatum seu subiectum significet, apud diuũ Hierony. Eras. & alios ponitur pro deuinctus, obligatus.
Deuincere officijs, oppignerare gratia. Ambrosius.

a Bouget, vide *a Male.*

Bountifully, vide *Liberally.*

to Boxe one on the eare, or to Knocke one about his pate.

Depalmare aliquem, apud Eras.
Malam, maxillamue ferire.
τὴν παρειὰν παίειν. Greg. the.
Alapam alicui impingere.
Palmas in faciem dare, apud Euangelistam, ῥαπίζειν cum accusatiuo.
παίειν ἐπὶ κόρης.
Ferire malam nequiter. Plaut.
Alapam incutere, Alapis percutere, ἀθυσειν. ἀγκλατεῖν.
Colaphos incutere.

ἐντείνειν πληγὰς.
Manu extensa, pro recta palma ferire, verberare.
Pugnis cõfringere, *to Beate with fists.*
Colaphisare. Colaphum icere. apud Plautum.
Pugnum in os impingere, ingerere.
Pugno, colaphis percutere, diuerberare. Verberare.
Colaphos infringere.
Plus quingentos colaphos infregit mihi. Terent.
¶ Expalmari, apud D. Augustinum ponitur pro palmis cædi.
Manum non vacuam abstergere.
κεκεὰν τὴν χεῖρ ἀπομάττειν. Lucian.

to Boxe or Scarifie, or to drawe out ill bloude.

Scarificare cutem, leuiter vulnerare, perstringere. Sanguinem ventosis elicere. ἀποσχάζειν.
ἐπιξεῖν, ἐπιγράφειν.
¶ Cucurbitæ, Cucurbitulæ, Ventosæ vulgò dicuntur. Sicyæ σίκυαι. Græcis. Pixides seu vascula in quæ detrahitur sanguis.

to Bragge, vide *Boast and Triumphe.*

a Brayer, vide *Cryer.*

Brasse, vide *Copper.*

Brauery for women, vide *Womans brauery.*

a Braunche, vide *Boughe.*

to Braunche out, vide *to Burgen.*

to Braule, to Chide, to Rebuke, to Flite.

Obiurgare. Percellere.
Increpare. Incessere.
Redarguere. Distringere.
Multis verbis malè aliquem accipere. Cice. Accipere seuerè.
Asperè monere.
Insectari, austeris, acribus, mordacibus, exasperantibus verbis, verborum amarulentia.
Conficere aliquem verbis. Plaut. id est minaci voce terrere.
Reprehendere. Carpere.
Taxare. αἰνίττεσθαι.
Arguere. Improbare.
Obloqui.
Increpare. ἐπιτιμᾶν.
Inculpare. Perstringere.
Catonem agere Censorinum.
Democritum quendam agere.
Diuis ipsis obloqui.
Percellere, *Vide to Strine.*

a Brauling, a Chiding, a Fighting.

Rixa. ἔρις.
Lis. Dissentio.
Pugna. Concertatio.
Altercatio. Iurgium.
Strepitus, pugnaque verborum.
Contentio, *Vide Discord.*

that Brauleth or Chideth much.

Rixosus. Litigiosus,
Litium auidus, appetens, peramans.
Ad dissidia propensus.
Litem semper mouens, incipiens, suscitans.
Refractorius. Controuersus.
Filum contentionis. Tricon.
Canina præditus facundia.
Concitus ad rixam.

to Breake or Burst.

Frangere. Confringere.
Infringere. Rumpere.
Dirumpere. Crepare.

to Breake the League, or Promise, to doe contrarie to the promise, or agreement.

Pacta conuenta conuellere.
Rescindere. Lædere fidem.
Irrita reddere. Mutare.
Non stare conuentis, pactis.
Pactum irritum facere.
ἀναπαιάζειν.
Confundere contractus, fœdus. Virgilius.
Conuentionibus non stare.
Pacem labefactare initam.
Pacta eludere commento Thracio, id est callido vafroque.
Pacta violare, reijcere.
Reijcere conditiones semel acceptas.
Abire ab emptione, à contractu priore.
Discedere à fide data, à conditione.
Dirumpere fœdus, vel soluere.
Facta omnia infringere.
Conuentiones non seruare. *Vide Promise.*

to Breathe, to take his breath.

Spirare. Respirare.
ἀναψύχειν. Trahere spiritum.
Recipere anhelitum, vel facere.
Spiritum ducere. Reddere anhelitum, per vices recipere.
Animam trahere & remittere.

the Breath.

Spiritus. Flatus.
Anima.
Halitus. Anhelitus.

Breeches, or mens ouerstockes.

Subligar. Subligaculum.
Femorale. Feminale.
ἀναξυρίς.
Suffibulum apud Verronem.
Caligæ. Tibialia.
Campestria substant.
Perizomata. περιζώματα.
Pudendorum velamen.
Lumbare.
Braca, vel bracha, vt alij scribunt.
Renones aliquibus dicuntur, Græcè περισκέλιδες, Chaldaicè Sarabella, qua dictione Daniel vsus est, Hebraicè Michenas.
Soluere ligulas, ponere seu deponere subligaculum, notæ significationis sunt.
Caligas thoraci seu diploidi astringere ligulis. *to trusse vp the hose.*
Feminicruralia à Lodouico Viue, in colloquijs, pro caligis ponuntur, *a whole paire of hose with breeches, and neither stockes together.*
Caligæ, Tibialia tegumenta tibiarum, *a paire of neither stockes.*

Briefe, vide *Short.*

to Bribe, vide *to put out ones Eyes with giftes.*

a Bridle or a Bitte.

Frenum. Habena. χαλινός.
Retinaculum. Camus. κημός.
Lupus, apud Ouid. genus freni acerrimi, vt Lupatum apud Virg.
Capistrum *the halter.*
ἐλκησής.
¶ Spernere lupatum.
Habenas reijcere, frenum non admittere. ἀσυνιάζειν.
¶ Freno equum sistere, coercere.
ἀναλαμβάνειν τὸν ἵππον, ἀνέχειν.
Arctis equũ compescere habenis.

Bright, vide *Shine and Cleare.*

Brine.

Salſugo. Muria.
Muries. ἅλμη. Salſilago.

to Bring, vide *Cary.*

to Bring forth.

Parere. Edere. Gignere.
Educere. Producere. Proferre. Eniti.

to Bring to an ende, vide *Ende*, & Phr. Manutij.

to Bring to naught, vide *to Marre.*

to Bring vp, vide *to Feede.*

a Brinke or Brimme.

the ſtone baſon that receaued the water of condits, or a Baſon.

Labrum. Labium.
Labellum. Pelluuium.
Pelluuia. Podoniptrum.
Tinaciolum. Peluis.
λεκάνη. πέλιξ.

a Broker.

Mediator. Conciliator. Licitator.
Proxeneta. προξενητὴς.
Pararius latinè. apud Senecam. Inſtitor.

a Brooch, vide *a Coler.*

a Brotherhoode, vide *Fraternitie.*

a Bruſhe.

Setaceum, quod plerumque ex ſetis fiat. Scopina. Scopula.
Peniculus vel penicillus.
Viues in colloquijs Muſcarium ſetaceum nominat, à ſimilitudine credo, nam Muſcarium eſt coma quarundam herbarum, in qua ſemina dependent, veluti feniculi, anethi & ſimilium.

Brute, Rumour, vide *Fame.*

a Bucke, vide *Doe.*

a Bucket, a Paile for to take water with.

Vrna. Hydria.
Situlus aquarius, Cato.
λάρναξ. Vrnula. Situla. Sitella.
Trulleum. Creterra. Mergus, oris.
Antlia. ἀντλία.
Hauſtrum.
Suriſcula, apud D. Hierony.
Futis eſt vas aquarium.
¶ Naſiterna, à ſimilitudine naſi apud Varronem & Plaut. *Pitcher.*
Vrceus, Vrceolus, Manalis, Aqualis, Gutturnium. ϖρόχοος, idem.
Guttus pro eodem, apud Eraſ.
Malluuium, pollubrum. *a Baſon to waſhe in.* Peluis.
χειρόνιπτρον. Liuius, Argenteo pollubro & aureo gutto.

a Buckler, a Sheild.

Scutum. Clypeus.
ἀσπὶς. Parma.
Parmula. Ancile.
Vmbo. Pelta. Cetra.
χέρρον, ſcutum perſicum.
¶ Parma eludere iaculum.
Tela ſcuto accipere.

to Budde, vide *to Burgen.*

to Build, to make a houſe.

Aedificium, domum, tectum, ædes ſtruere, Extruere, componere.
Extollere, οἰκοδομεῖν.
Erigere. Inſtaurare.
Educere cœlo, Virgilius.

Con-

Condere arcem, domum, vrbem Salluſtius.
Architectari. ἀρχιτεκτονεῖν.
Moliri arcem. Aedificare.
ἱδρύειν. Figere.
Collocare. Firmare.
Conſtituere. Ponere.
Iacere fundamentum.
Aedificia modicè ab humo tollere, *to Build not very heigh.*

Bulwarkes, vide *Fortreſſes.*

a Bull, a Patent, a Priuilege.

Diploma ſummi principis, Regis.
Codicillus diſpenſatorius.
Priuilegium. προνόμιον.
Bulla vulgò dicitur pontificia.
Indultum apoſtolicum.
Breuis, vel alij vulgò dicunt Breue. Sunt etiam diplomata, quas nunc appellamus litteras patentes, continentes principum edicta & mãdata, regio ſigno ſancta.
¶ Cæſareo priuilegio aliquem inautorare.

to Burden, to Blame, to raile or ſpeake ill of the dead.

In mortuos maledicentiæ ſpiculum fidere.
Defunctos maledictis inſectari.
Inſectari poſt mortem.
Lacerare defunctum.
Mortuis conuitiari, maledicere.
Defunctorum innocentiam inſectari.
Conuitia congerere in mortuos.
Pugnare, luctari cum laruis, cum defunctis.
Inſtar Caſpiorum canum ſepultos arrodendo affligere.
Ad inferas ſedes vſque, manes & laruas à quibus veterum natura ſuſtulit ſua fulmina perſequi.
Ne ab vmbris & cineribus ſæuitiam continere.
Mortuum flagellare.
νεκρὸν μαστίζειν. Iugulare mortuos.
τὰς τεθνεὼτας ἀποτοκτίνειν.
Leoni mortuo barbam vellere.
Mortuum criminationibus proſcindere, impetere, inceſſere lingua acerbiſſimè exagitare.

a Burden, a Lode, a Packe, a Fardell.

Onus. φορτίον.
Prouincia. Pondus.
Periculum. Grauamen.
Sarcina. Impedimentum tam ĩn ſingulari quàm in plurali numero.

heauy Burdens or Lodes.

Onus Aetna grauius, apud Cice.
Coloſſea onera. Moles.
Piſtrinum tum pro loco, tum pro re difficultatis plena, metapho.
Res viribus impar, difficultatis plena. Grauis ſarcina.
Negotium ſubacerbum.
Prouincia dura, negotioſa, moleſta, aſpera.
Negotium operoſum, moleſtum.
Negotium inuolutum, difficile explicatu. γαγγάμων.

to Burgen, to Budde, to Braunche out.

Fruticari vel e. Sylueſcere.
πρεμνιάζειν. Fruteſcere.
Emittere ſtolones. μοχέυειν.
Pubeſcere. Frutices emittere.
Germinare. Egerminare.
Progerminare. Pulleſcere.
Pullulare. Pullulaſcere.
Suppullulare. Protuberare Soli.
Suppullulaſcere. Expullulare.
Arbeſcere. Frondeſcere.
Vernare ad arbores etiam refertur.
Gemmare, eſt gemmas emittere ad vitem refertur, & ad alias arbores.
Gemmaſcere, efferri, turgere in

gemmas.
Gemma vitis oculus.

to Burie.

Inhumare. Terræ inijcere.
In terra recondere.
Tumulo recondere.. Tumulare.
Dare humo, terræ, ad ſepulturam.
Κτερίζειν. Parentare.
Sepulturæ tradere, dare ſepulchro.
Sepelire. Humare.
Funerare. Dare tumulo.
Extremum perſoluere honorem.
Cadauer, funus homo condere. Oui.
Pulueri tradere, ſeu humo, Sallu.
Condere monumento corpus. Plin.
Putridum condere cadauer in vrna.
Et apud Phocilidem. γαῖαν.
ἐπιμοιρᾶσαι νεκυσσι, mortuis terram impertiri.
Ponere in monumento.
Corpus terræ parenti reddere.
Sepulchro claudere.
Efferre matrem, Cic. Sepulturę cadauer inferre, terraque obruere.
Subdere ſub ſolum, *to put vnder the ground.*
Telluris aggeſtu cadauer obruere, ſuperiecta humo operire, apud Ambro. in Home.
Terræ commendare, apud Maxi.
Libitinam exercere.
¶ Efferre cadauer, vxorem, funus, mortuum. ἐκκομίζειν.
ἐκφέρειν. κυδεύειν.
Extra domum, vel ad ſepulturam ferre νεκροφορεῖν.

to be Buried.

Funerari. Sepulturæ tradi.
Humari. Parentari.
Comburi veteres ſolẽt, vnde Buſtum pro monumento ponitur.
τῶν νομιζομένων τυχεῖν.
Ponere cineres apud poëtas.
Honorifica ſepultura donari.
Sepulturæ maiorum ſuorum addi.
Magnifico poſt fata deponi Mauſolæo.
In tenuem ſolui fauillam.
Contumulari. Terræ inſterni.

an honorable Buriall, vide Phr. Manutij, & infra *funerall.*

to Burne.

Vulcano dedere, dicare.
Dare flammis, ignibus.
Vulcano committere.
Ignis voragine abſumere.
Vrere.
Vſtulare apud Pacuuium pro vrere.
ἐκκαίειν. φλέγειν.
Patrios incendio lares abſumere.
Ignem in ædes eiaculari.
Cremare. Concremare.
Celebrare Vulcania.
Corpora in cineres redigere.
In ignem, in rogum mittere, ponere, proijcere, imponere.
Igne abſumere. πυρπολεῖν.
Comburere. Igni tradere.
Vltricibus committere flammis.
Incendio inuoluere.
Exurere.
¶ Conflagrare, flagrare, ardere abſoluta ſunt, & igni non tantum, ſed & alijs rebus accommodantur, flagrare odio, amore.
Illi res omnis, in fumum & cinerem abijt, vbi incendium omnia hauſit.

to Burſt, vide to Breake.

to Burſt, or to Breake in.

Irruere in ædes.
Irumpere, cum violentia quadam.
εἰσπίπτειν.
Inferre ſe concitato impetu Liuius, pro irruere, facere impetum.
Incedere, vnde ſcribendi libido inceſſit mihi vel me Liuius: Grauior cura patribus inceſſit.

to Burst or breake open dores, vide *Dore.*

a Bush of thornes.

Dumus. Rubus. Spinæ.
Vepres. Sentes. Ruscus.
Virgultum. Spinetum.
Dumetum. Rubetum.
Vepretum. Senticetum.

a Busie worke to compasse, vide Phr. Manutij.

Busied, vide *Occupied.*

a Buttler or Steward.

Præfectus cellæ penuariæ.
Dispensatoris officium gerens, Ambrosius. οἰνοψ.
Cellarius & non cellelarius vt plærique ineptiunt, nisi quis interpretari velit, rarus in cella.
Præpositus cellæ.
Moderator domus. Custos cellæ.
Promus accondus. ταμίας.
Villicus in Euangelio.
Oeconomus. οἰκονόμος.
Dispensator rei familiaris.
Procurator aliquot in locis dicitur seu Curator.
ἐπιμελητής.
Procurator peni Plaut.
Caucarius nonnullis dicitur à Cauea.

a Buttrie, vide *Celler.*

the Buttoches, or Haunches.

Clunes sub genere communi.
Cluniculæ. Nates.
πυγαί.

But, Neuertheless.

Cæterum. μέντοι.
Porrò. Autem. δέ.
Porro autem. Sed.
Sed enim. Atqui.
ἀλλ' ἄρα, ἀλλὰ. Verum.
ἀλλάτι. Vero. At vero.
Verum enimuero. Quin.
At in oratione soluta: Ast, in versu sequente vocali.
¶ Sed etiam. Tamen.
Veruntamen. Attamen.
Sed tamen, frequens est apud Ciceronem. ἀλλαμὴν.

But yet.

Pariter ac. Iuxta ac.
Ex æquo, atque. Simul &.
Idem, idemque.
Aeque atque.
Ita & præcedente vt.
Simul in oratione geminatum: Vel geminatum.
Tum in oratione geminatum.
Et in oratione geminatum.
Sed &, verumetiam, ἀλλάτι: præcedentibus non solum, non modo.
ἐ μοιοι.

C

a Cable rope.

Funus anchorarius.
Tomexicis f. g. Plin.
Retinaculum stupæum puppis. Ouid.
Rudens. Plin.
Funis nauticus.

to Cacke, to Shite.

Aluum exonerare.
Cacare. ἀποπατεῖν.
Ventris onus ponire, deponere.
Purgare ventrem. apud Hier.
Excernere, apud Celsum.
Stercus facere vel, oletum.
Saburram ventris ponere.
Emittere saturitatem.
Aluum deijcere, soluere.
Forire. ἀφοδεύειν.
Merdare. Cunire.
Egerere absolutè.
Excrementum deijcere.
ὑπαγωγεῖν κοιλίας aluum deijcere.
¶ Comforire, apud Pomponium.

Permerdare. Conſpurcare, fœdare, σχέζειν, *to Beshite.*

a Cage for birdes.

Cors, vel Cohors. Auiarium.
Auium vel Aſtilium ſeptum.
Ornithotropium.
ὄρνιθοτροφεῖον. ὀρνιθών.
Gallinarium, *a henne penne.*

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius. Laganum.
λαγανον. Libum.
Melipectum. μελίπηκτον.
Placenta ex melle. Popanum.

to Call.

Vocare. Vocitare. Appellare.
Appellitare. Nuncupare.
Memorare. Nominare.
Dicere.

to Call backe, to Reuoke his fault.

Reuocare. Recinere errorem.
Retractare. Fateri errorem.
Reuocare quod dixeris, feceris, prius aſſerueris.
Canere Palinodiam.
παλινῳδεῖν. Recantare.
Opprimere dicta ſua.

to Call in minde, vide Phr. Manutij, & infra *to Remember.*

a Calle, vide *Coife.*

Calme, vide *Quiet.*

he Came at length, vide Phr. Manutij.

a Campe, an Oſte, a Seege.

Caſtra. σκήνωμα.
Papilio. Tabernaculum.
Tentorium. Statiua.

to raiſe or to moue his Cãpe or Seege.

Mouere, amouere caſtra.
Tabernacula detendere. Cæſar.
Locum commutare.
Exercitum aliò deducere.
Soluere obſidionem.
Ab obſidione deſiſtere.
Oppugnationem remittere.
Colligere papiliones.

a Cane, vide *Reede.*

Canels, vide *Gutters.*

to Can or May, vide *Able.*

to Cancel out, vide *to Croſſe out.*

a Canker.

Cancer morbus, eris in genitiuo ſub neutro genere.
καρκινος, καρκίνωμα.
Carcinoma. Gangrena.

a Cãker worme, that eateth commonly colewortes.

Eruca. Campe. κάμπη.
Maſtax, apud Nicandrum.
Hirſuta Columellæ dicitur.
Bruchus. βρῦχος.

Canons, vide *Artillerie.*

a Cap, vide *Hat.*

a ſpanish Cape, vide *Cloke.*

a Captaine, a Generall.

Dux militum, primarius, ſummus.
Copiarum dux. Strategus.
Primipilaris. Præfectus militiæ.
Belli ducem agens.
Bellicæ expeditionis dux primarius.
Archiſtrategus.
Primus exercitus dux.
Præfectus equitum cuſtodiç quos archeros vocant.

Totius equitatus dux prȩcipuus, prȩfectus militiæ.
ἀπάρχων στρατευμάτων.
Cohortis præfectus.
στρατάρχος ἱππάρχος.
Imperator exercitus.
Dux militaris. Exercitus dux.
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarum eſt, pro quo militum caput rectius diceretur à cuius conſilio & nutu cȩteri depẽdeant.
λοχαγωγός Græcè.
Ordinis militaris inſtructor, imperator ſeu ductor.
Noſtri decanum vocant, qui contubernio præeſt.
ἐναμοτάρχος græcis dicitur.
Nam contubernium proprie milites decem ſub vno papilione degẽtes.

Cardinals.

Proceres cardinei.
Cardinales. Purpurati patres.
Honore galeri punicei decorati.
Quos vaga contecto purpura veſtit equo.
Cardineo inſigniti galero.
Cardineo quorũ tegitur corona galero.

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos.
Pileum ferre rubrum.
Cardinalitio galero ornari.
¶ Cardinalitiæ dignitatis galero donari, inſigniri.
Conſiſtorium cardinalium quod vulgo dicimus, rectius ſeu ornatius.
Pontificum collegium.
Summum conſilium.

Care, or thought.

Cura. Anxietas. Angor.
Moleſtia. Sollicitudo. Dolor.
Anguſtia, *vide Phr. Manutij & Diligence.*

Careleſſe, vide *Negligent*, & Phraſes Manutij.

Carefull, vide *Sorowfull.*

be Carefull in doing &c. or take ſome paine, or looke to it.

Cura. Age curam.
Habe curam. Fac. Diſpone.
Euigila. Da operam.
Curæ tibi ſit. μελέτω σοι.
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorowfull, or Doubtfull.

Sollicitum eſſe. κηδαίνειν.
Deſtineri curis.
Angi, enecari ſolicitudine.
Angere ſe animo, apud Teren.
μεριμνᾶν. Curare.
Alicuius rei curam antiquiorem ducere, vel habere, Præcipuam atque antiquiſſimam habere.
Inter ſpem & metum fluctuare.
Vltra peram ſapere, pro nimis ſollicitum eſſe.
Curis & auxietatibus concidere.
Anxie & ſollicite cogitare.
Anxium eſſe.
Aeſtuare. Fluctuare.
Conſulere. Cogitare.
Satagere. Laborare.
Trepidare. In diuerſa rapi.
Sollicitudinibus inquietari.
Vehementer laborare.
μεροπονεῖν.
Pendere animi vel animo, cum genitiuo vel ablatiuo, vtrunq; apud Ciceronem.
Animo ringi. Angi.
Angore detineri.
Animo, intimis ſenſibus angi.
Vndis negotiorum diſtrahi in diuerſa.
Curam gerere, agere.

Probe curatum velle.
Distringi curis, Cruciari, discrutiari, excrutiari sollicitudine.
Rationem habere.
Esse in cura.
Oculis ferre, metaphó.
Versari in cura.
Curæ esse, apud Ciceronem.
Curæ habere, Cicero.
ἀπιμελεῖσθαι.
Ista mihi curæ erunt.
ἐμοὶ μελήσει ταῦτα.
¶ Totus toto pectore quis incumbere in curam aliquam dicitur.
Cordi esse.
¶ Curis animum excruciare.
Sollicitudinibus vitam reddere breuiorem.
Arduis rebus, persequendis confici.
Macerare se crastina cura ciborum.
Se excruciare animi dolore.
Cor edere, comedere.
ἐσθιεῖν τὴν καρδίαν, *vide in* Manutio *to haue care, and Carefulnesse.*

I Care not, or I passe not.

Susque deque fero. ἀδιαφορῶ.
In nullo discrimine pono.
Susque deque habeo.
AEqui bonique facio, apud Terent.
AEquo animo sum.
Nihil laboro. Mea non refert.
Manum non verterim, mouerim, etiã si domus ruat.
Minimi æstimarim, securus quonam res cadant.
Non magni pendo.
Illud non emerim crepitu digitorũ, *vide* Man. *I care not what losse, &c.*

Carpenter.

Faber Lignarius. Faber tignarius.
Materiarius. Abietarius, in Exod.
Carpentarius. τέκτων.
Architectus & architector, qui structuris ædificiorum præest, & fabricanda præscribit.

the maister Carpenter.

a Carpet, vide *Tapestrie.*

to Carrie, to Beare, to Bring.

Portare. Apportare. Ferre.
Vehere. φέρειν. Adferre.
Inuehere. Trahere secum.
Ducere secum.

to Carrie in.

Inuehere. Inuectare.
Inferre. Importare.

a Carrier, a Messenger.

Tabellarius. ἐπιστολεύς.
Grammataphorus. Nuncius.
Lator, portitor, gerulus, baiulus, litterarum. γραμματοφόρος.
Tabellarij fungens munere.
Internuncius.

a Cart, a Chariot, or Coch.

Carruca. Carrum, & carrus.
Cisium, δίτροχον.
Benna, dictio gallica.
Cantherium. Rheda.
Epirhedium. Biga.
Birotum. Couinus.
Petoritum apud Horat. φορεῖον.
Capsus, caruca vndique tecta.
Currus breuis.
¶ Cisium euertere, *to ouerthrowe the Cart.*
Effundere aurigam.
Impetu aurigam solo sternere, *vide* VVagon.

a Carter, a Wayne man.

Auriga. Agens currum.
Essedarius. Carrucarius.
Vehicularius. ἁμαξεύς.
Rhedarius. apud Ciceronem.
ζευγηλάτης. Quadrigarius.

Reda-

Redarij officium exercens.
Rector currus.
Agitator pro auriga. Cice.
Vehiculi moderator.
Vector à Cice. positum est pro eo qui vehit Plaustrarius.
Cisiarius qui Cisium regit, hac voce iurisco sultus est vsus libro 20. dig.

to Carue, vide *to Graue.*

to Cast, to Fling.

Conijcere. Traijcere.
Iacere. Iaculari. Contorquere.

to Cast in ones teeth, to Vpbraide.

Obijcere culpam. Improperare.
Increpare. apud Salustium.
Obiectare.
Ingratitudinis dicam alicui scribere.
Exprobrare. Improbrare.
Refricare vlcus. ἐπονειδίζειν.
Probrum obijcere. Carinare.

to be Cast aside, vide *Set aside.*

to Cast abroade, vide *to Scatter.*

to Cast in minde, vide *to Imagine.*

a Catarre, vide *Rewme.*

a Catte.

Felis. ἀιτκαλαβώτης.
Aelurus. γαλεωτης γαλῆ.
Catus simpliciter, nam Catti sunt Hæsi populi.
Mustela domestica, dicitur à nõnullis

a Caue, a Denne.

Specus & specu. Spelunca.
Speleum. Lustrum. φολέος.
Latibulum. Antrum
Latebra. κεύθμον. Lacus.
Scrobs. Cauea. Cauerna.
Crypta. Fouea. βόθυνος. Fossa.
Cuniculus pro loco seu foramine subterraneo occulto.
Abdita, Recessus, Diuerticula. *priuy corners.*
Angulum foueæ & receptus.
Latebrosa rupium cauamina.. Soli.

a Cause, a Reason, an Occasion, or Meane.

Res. πρᾶγμα.
Causa. Negotium.
Gratia apud antiquos pro causa ponebatur, Vnde fluxerunt hæ orationes: mea vel tua gratia, id est, pro mea vel tua causa, in ablatiuo tantum.
Nuptiarum gratia apud Teren.
Nomina sæpe pro causis vel negotijs à Cicerone poni inuenias: Cum tot tibi nominibus acceptũ Curtij referrent.
Ergô aduerbium vltima circumflexa ponitur pro causa ἕνεκα. Virgilius in 6. Aenei: Illius ergô venimus.
Peregrinationis ergô
Virtutis ergô, *for vertues sake.*
Negotiorum expediundorum ergô.
Negotium alicuius agere. *to do ones busines.*
¶ Rei causam dicere, reddere, *to declare the cause wherefore.*
Rationem reddere, Cice. Quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit. *vide Plura in Phr. Manutij.*

for that Cause, vide *Therefore.*

not without a Cause, Worthely.

Haud temerè. οὐκ εἰκῆ.
Non abs re. Non sine causa.
Haud iniuria. Nec iniuria.
Haud immerito. Merito εἰκότως.
Iure. Iure optimo. *vide worthely.*

a Cawdron, vide *Kettell.*

to Ceaſe, to Leaue of.

Superſedere. ἐπέχειν cum genitiuo.
Canere receptui.
ἀναχλητικὸν σημαίνειν.
Omittere incœptum.
Siſtere ab incepto.
Incœpto deſiſtere.
Siſtere opus labores.
Dimittere. Ceſſare. Intermittere.
Manum retrahere. Linquere.
Deſiſtere. Deſinere.
Conquieſcere. Abire incepto.
Facere intermiſſionem, Cicero.
Intermittere. In medio rem. relinquere. Suſpendere rem.
Subſedere. Parcere.
Omittere & mittere ſimplex.
Differe in aliud tempus.
Rem non definire.
In ſuſpenſo relinqui, & relinquere apud Plinium.
Finem modumque ponere, facere.
Anchoram iacere.
Tollere calcar vltorium, prouerb.
Superſedere à vindicta ſeu vltione quam parabat.
Incidere ludum, *to Leaue the play.*
Incidere ſtudia, remittere.
¶ Omitte quieſce, *Leaue.*
ἄνες in imperatiuo.

without Ceaſing, vide *Alwayes.*

a Celler or a buttry.

Penarium. Penuarium.
θήκη. Cellarium. κελλάριον.
Cella penuaria. Penu.
Cella promptuaria, ſeu promptuarium, Græcæ ταμεῖον.
Podium. Riſcus, apud Terent.

a Cenſer, a ſhip wherein frankenſence is kept.

Thuribulum. Acerra.
Thymiaterion. θυμιατήριον.
Capſula vel arcula thuraria.
Cuſtos thuris, apud Ouid.

I am Certaine, vide *Sure, Certainely*, vide *without Doubt.*

Certifie me of your buſineſſe vide Phr. Manutij.

a Certificat, vide *Paſport.*

to Ceſſe, to Taxe, or Leauy a ſubſidie.

Cenſere cum accuſatiuo.
Facultates æſtimare.
Cenſere populos.
Cenſum agere, habere.
ἐξέτασιν ποιεῖν.
Facere æſtimationem.
Nouis ſubinde populos deglubere, exugere, deprimere, exactionibus.
Onus miſeræ plæbeculæ aggrauare.
Exactiones facere.
Inſolitis exactionibus populum, ſubditos onerare.
Inuſitatis & inauditis exactionibus ditiones grauare.
Tributo grauare. Angariare.
Deglubere tenues. *To pill or pole, &c.*
Emungere, extorquere pecuniam.
Emulgere. Compilare, expilare plæbem decimationibus.
Exactionibus opprimere, atterere.
Tributis ſubditos premere.
Exugere plæbem.
Euiſcerare, exoſſare, exenterare.
Vſque ad viuum miſeram plæbeculã deglubere.
Ad viuam vſque cutem tondere.
Populum vſque ad radicem arrodere. Eraſmus.
Sanguinem ſudoreſq; plæbis vel ruſticorum abſorbere, ingurgitare.
Explere ſcrinia ſanguine pauperum.
Excoriare. Deuorare vſque ad oſſa.
Excarnificare, vel vt habet Vates regius: Deuorare Dei plæbem.

to Chafe, to Fume, to be Angry.

Indignari. Zelari apud Prophe.
Stomachari. Subſtomachari
Gerere iram. Ringi. Tumere.
Infenſum, Percitum, concitum eſſe.
Mordere labrum, ſeu frenum mordere, prouerbia ſunt.
Moleſtè, indignè, grauiter egrè ferre.
Ira commoueri. Succenſere.
Magno irarum fluctuare æſtu Virg.
Iracundia turgere, ardere.
Bile tumere atra. Exardere.
Corrugare nares. Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicuius rei tædio conceptã effundere.
In fermento iacere.
ἐν τῇ ζυμῃ κεῖσθαι.
Et ſchemate prouerbiali: Frontem ferire.
Supra modũ & impotẽter indignari.
Iram euomere omnem.
Virus effundere.

to be Chafed, or made Angry, to be in a rage.

Iraſci. Accendi.
Incendi, moueri ira. Commoueri.
Magis ac magis ſuccendi. Offendi.
Iracundia & indignatione accendi.
Acrius incaleſcere.
Incandeſcere. Inflammari.
Dare vela indignationi, iræ apud Pli.
Feruere. Efferbere. Succenſere.
Efferuere, vel ebullire. Grauari.
Excandeſcere, ad furorem præ nimio animi impetu vergunt. *Vide Phr. Manutij.*
¶ Contra, Deferbere, ſeu deferuere, refrigere, vel refrigerari, apud Fabium, ac deflagrari & relãgueſcere dicitur ira, indignatio, quando homo miteſcit, & placidus fit, & feruor animi conſediſſe, reſediſſe, *to be quiet, or well pacified againe.*

a Chayre, vide *a Stoole.*

a Chamber.

Cubiculum. θαλάμιον.
Cella. κοίτη.
Conclaue, media producta.
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum.
Thalamus, coniugis vtriuſque cubiculum.
Cubiculum interius, remotius.
Cubile, lectus eſt in quo cubatur.
Ectheca ἐκθήκα, vel vt alij legunt ἔξωστρα, cubiculum, thalamus, ſpõſi proprie.
Paſtophorium. 1. Macab. 4. ſacerdotis templi domicilium, cubiculũ, thalamus.
Camera eiuſdem non eſt ſignificati, ſed teſtudinem denotat, tectumq; deuexum & recuruum, *a vault.*

a Chamber-pot, vide *Piſſe-pot.*

Chamblet.

Veſtis vndulata, quod ad vndarum ſimilitudinem picta ſit.
Veſtis cæmatilis. κυματώδης.
Pannus camelinus. *grograyn mockado &c.*
Symbalotum. συμβάλλωτον.
Viues capripiliam vocat in colloquijs. quod ex caprarum & hircorum pilis fiat.

to Change, to Tranſlate.

Reculas alienis, commutare, mutare permutare.
Commutationem facere rerum.

to Change his minde.

Sententiam mutare.
Calculum reducere.
Aliud inſtituere. ἐξίστασθαι.
In varias diſtrahi ſententias.
Quo ego pacto diuorſus diſtrahor? Co.
Vertere, commutare, mutare ſen-

tentiam consilium.
Opinionem mutare.
μεταφρθεσθαι μεταβάλεσθαι.
Parum bene institutum recantare.
Flectere sententiam, Sallust.
A proposito resilire, declinare.
Referre pedem.
Animum immutare.
Discedere à sententia, vel de sententia.
Alterius duci persuasione.
Mutare institutum,
Mutare mentem, apud Horat.
Vertere animi decretum, Eras.
Pœnitere consilij.
Ab instituto deterreri.
Instituti suppœnitere dicitur, qui sentit sententiam animi sensim labescentem, Erasmus.
Vertere vela, vestigia, prouerb.
Funem reducere.
Vertere consilium rei non satis commodè institutæ.
Imitari nepam id est, cancrum, apud Plaut. *to go backe from his word.*

to Chappe, vide *to Gape.*

a Chappell, vide *Church.*

to Charge, or to lay to ones charge, vide *to Accuse.*

to Charge, to Commaunde or Bidde.

Committere. Mandare,
Demandare. Onerare mandatis.
Mandata verbis dare. Iubere.
Credere. Concredere.
Dare negotium. Imperare.
Curæ tradere. Præcipere.
Delegare officium, prouinciam.
ἐπιτρέπειν. Præscribere.
In manibus dare. ἐγχειρίζειν.
Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotijs. Denunciare.
Iniungere aliquid negotij. Eras.
Mandare, tradere prouinciam, negotium, onus. προστάττειν.
Imponere humeris vel in humeros prouinciam.
Curam rerum demandare.
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere.
In mandatis dare & legare negotium apud Plaut.
Summam rerum alicui committere.
¶ In mandatis habere, *to haue, or take in charge.* pro quo melius, Onus suscipere, subire, suscipere curam.

a Charge.

Cura. Onus. Pondus.
Prouincia.

to take the Charge of the common wealth, vide Phr. Manutij.

Charges, vide *Expenses.*

a Chariot, a Coche, vide *a Dray, a Wagon or Cart.*

to Chase deeres, vide *to Hunt.*

Chaste, Pure, Undefiled.

Pudicus. Castus. Integer.
Incorruptus. Illibatus. Inuiolatus.
Immaculatus. Intemeratus.
Continens. Temperans.
Celibem agens vitam. Mundus.
Ab omni muliebri congressu alienus
Purè casteque viuens.
Bellerophontes. Hippolytus.
Hippolytum imitans.
Telamone castior. *vide in Phr. Man. be Continent.*

Chastitie, or Puretie of life.

Castitas. Puritas.
Castimonia. Integritas.
Munditia. & Mundities vitæ.

Conti-

Continentia. Pudicitia.
ἁγνία. καθαρότης.

to Chastice the bodie, to bring downe the wanton flesh, or to keepe it vnder

Carnem cohibere, macerare.
Castigare corpus, & in seruitutem redigere, vt est apud Apost.
Fraudare, defraudare Genium, id est, naturam.
Naturæ negare quod appetit, non satisfacere.
Afficere carnem vt obediat spiritui, imperio, consilijs obtemperet, apud Ambro.
Fraudare corpus voluptate.
Subducere cibum & potum.
Cibo ad tempus abstinere.

to Chastice, vide *Punish.*

a Chaterer, vide *a Babler.*

by Chaunce, vide Phr. Manutij.

to Chaunge his minde, vide Phr. Manutij.

a Chauncellour.

Cancellarius. Summus iudex.
Summum iudicem agens.
Iudex primarius.
Principes scribarum.
Ab archiuis, scrinijs præfectus, *the maister of the Rolles.*
Archigrammateus.
ἀρχιγραμματεύς.

to Chawe, or Chewe meate.

Masticare vulgo. φλάειν.
Mansicare à mandere.
Dentibus frangere, conficere.
Dentibus comminuere, conterrere, atterere.
Dentes infimi escas conficere Plauto dicuntur, id est molere.

a Cheane, vide *Color.*

to Cheapen, vide *to Bie.*

to make good Cheare, to vse feasting, reueling, or banketting.

Curare corpus.
Inseruire ventri. γαστρίζειν.
Curare cutem, seu cuticulam.
Commessari. κιχλίζειν.
Græcari. Pergræcari.
Indulere genio, gulæque, ventri.
Crapulari. κραιπαλίζειν.
Cernare poculis vino, mero.
Vrgere cululis, poculis, vino.
Aequis, æqualibus certare haustibus.
Vacare corpori, gulæ.
Græco more bibere.
Viuere Bacchanalia.
τὰ Διονύσια ἄγειν.
Molliter, delicatè viuere.
Lautè, genialiter viuere.
Epulis noctes diesque ducere.
Ventrem distendere.
Epulari. Viuere patinas.
Nepotari. Bacchari.
Magnificè conuiuari.
Bacchanalia celebrare.
εἰλαπινάζειν.
Bellum agere homunculum.
Epulari, obsonare pollucibiliter.
quod Græcis μεγάλαις καθημίζεσθαι ἢ πολυτελῶς δειπνεῖν dicitur, Magnis certare poculis.
Poscere maioribus poculis. Cicc.
Abdomini seruire, famulari.
Ingluuiem farcire.
Carpere dulcia, apud Persium.
Sese molliter curare.
Festa celebrare Lyæi.
Orgia viuere.
Potationibus indulgere.
Sibarissare. Popinari.
Genialem agere vitam.

Cibo potuque se distendere.
Vitam agere intemperantem.
Toto anno vel perpetua celebrare Saturnalia, Bacchi orgia. Est apud Senecam de Claudio imperatore semper distento & madente.
Vino illecebrisque diffluere.
Perpetuam madere noctem.
Quotidie Baccho, sacra facere, idem.
Viuere, absolute. Catullus.
Viuamus mea Lesbia.
Curare pelliculam, apud Horat.
Sacrificare genio.
Genium colere accuratius, & bibere meracius.

to Checke, to speake spiteful words, to Raile vpon, to Sclaunder.

Lædere maledictis, probris petere.
Allatrare, pro conuitiari per Metaphoram. Conuitijs, contumelijs degladiari & debacchari.
Fanda pariter & nephanda in aliquē euomere.
Ad leuicula verba tragico insurgere vel intonare cothurno.
Cauillatione ac maledicentia agere. λοιδορεῖν.
Principem maledictis petulantissimè nominatim figere.
Contumeliam, scommata, dicta in aliquem iacere.
Nominatim aperteque in aliquem, in principes, maiores, magistratus incurrere.
Malitiæ suprema quæque in aliquem effundere.
Contumeliosissimis nominibus petulantissimè diuexare.
Inimica dicere dicta.
Dentes infigere in aliquem.
Non toleranda afficere contumelia.
Tangere aliquem conuitio, scommate.
Conuitium facere.
Conijcere maledicta.
Crimina, probra, conuitia, ledoria, congerere.
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari.
Contumelijs vexare, insequi, aliquē inuadere.
Lacessere, proscindere, conscindere conuitijs, maledictis.
Lancinare, lacerare, dilacerare conuitijs.
Suum expuere liuorem.
Amarulentè conuitiari, acuere linguam. Contumeliam dicere.
Consputare metaphoricè
Afficere contumelia. ἀνδεῖν.
αἰξωνεύεσθαι, ἐπιγλωττεῖσθαι.
Dicterijs incessere, vel conuitijs.
Insectari aliquem maledictis.
Probrosis exagitare nominibus.
Probrum ingerere vel objcere.
Conuitijs figere, insectari. Vide *to Sclaunder.*

a Checke, a Reproche, or Rebuke.

Conuicium. Maledictum.
Blateramina contumeliosa.
Archilochia edicta.
Contumeliosa ac virulenta verba.
vide *Shamefully.*

the Cheeke.

Mandibula. γναθοπλή.
Maxilla. Mala.
Bucca pro eodem apud Plaut.

to Cherish, to make much of

Fouere. Mulcere. Amplecti.
Complecti. Indulgere.
Charum habere. Magnificere.

Cherefull, vide *Glad.*

a Chesill, a Wedge.

Celtes, Cælum à cælando.
Græcis ἐγκοπεύς à κόπτειν.
Cuneus. ἐπισχίδιον.
Epischidion apud Victru.
Cuneolus ferreus.

to Chide,

a Cheſte, a Coffer.

Ciſta. Ciſtula. κίστη. Arca.
Arcella. Arcula. Scrinium.
Scriniolum. ἐγκαθήκη.
Reconditorium. Cuſtodiarium.
Repoſitorium. Theca. θήκη.
Capſa. Capſella.
Chartophylacium.
Tumbæ, thecæ argenteæ.
Fauiſſæ, reliquiarum capſulæ apud Romanos in Capitolio.

to Chide, to Rebuke, to Reprehende, vide to Braule.

a Chiding, vide Brauling.

Chiefly, vide Eſpecially.

a litle Childe, or a Babe.

Puſio. Puer. Puſillus.
Puſillulus. Paruus. Paruulus.
Puellus. παιδίον.
Pupus apud veteres.

Children.

Liberi. γεγενημένα.
Proles. φίλτατα.
Soboles. Pignora, Et in ſingulari pignus pro prole. Soli. de rege Taprobane. Si fortè dum regnat pignus ſuſtulit, exuitur poteſtate.

to get or to bring forth Children.

Tollere, ſuſcipere liberos, prolem, filium ex aliqua, eſt gignere, progignere, quærere.
Liberos generare, progenerare.
ἀναιρεῖσθαι παῖδας.
Et ſic dicitur de patre: Suſtulit filium, pro ſuſcepit vel habuit, vt ſit præteritum à tollo.
Filios procreare, gignere. Patrare.
Dare operam prolibus, liberis.
παιδοποιεῖν.
Filijs procreandis operam dare.

from his Childhood, youth or Infancie.

Ab ineunte ætate.
παιδιόθεν. παιδόθεν.
A teneris annis. ἐκ τέας.
A teneris vnguiculis, ſeu vt Græci dicunt, ἀπὸ τῶν ἀπαλῶν ὀνύχων. A paruulo.
ἐκ παίδων.
A pueritia prima. Puer.
A pueritia. A pueris.
ἐκ παίδων. A paruis.
A primis annis. ἐκ νηπίης.
A rudibus annis. A tenera ætate.
A primis vitæ rudimentis.
Ab ipſo vitæ limine.
Ab ineunte pueritia, per omnes ætatis gradus, ad ſupremum vſque vitæ diem.
Cùm corpus adhuc à matre ruberet A crepundijs.
Ab ipſo vitæ exordio.
Ab incunabilis.
A cunabilis primis. Ab infantia.
A tenellis vnguibus.
A puero puſillo, apud Plaut.
Vide Phr. Manutij.

great with Childe, vide Woman.

a Chimnie.

Fumarium. καπνοδοχή.
Caminus. κάμινος.
Infumibulum, fumale, & naris, *the pipe*, propriè quamquam infumibulum pro camino etiam ponatur
Focus propriè pauimentum ſub camino ſignificat. *the herthe.*
πυρεῖον. Græcis.

Chippes.

Aſſulæ. σχίνδαλμοι.
Clabula vel Clauola, apud Varr.
Fomes.

to Chop of ones heade, vide *to Beheade.*

to Christen, vide *to Baptise.*

to Choke, to Strangle.

Suffoco, Præfoco media producta contra aliquot grammatistarum opinionem. ἀγχειν.

ἀγχονᾶν. Interstringere.

Stringere gulam, guttur.

Στραγγαλιζειν. Strangulare.

Obstringere, constringere collum.

Premere iugulum, Vocem includere.

Obtorto collo gulam præfocare.

Gulam frangere.

to Chose, to Electe, to Picke out.

Eligere. Deligere. ἐκλέγεσθαι.

Delectum agere, & habere.

Suffragijs designare, eligere.

Legere pro eligere apud Cicer.

Capere apud Terentium: Me cepêre arbitrium.

Sumere pro eligere apud Plaut. Sumat aliquem ex populo.

Excerpere cõmodissima, bona quæque, *to Picke out the best.*

Suffragium inire, *to Electe or Chooze by voice.* apud Liui. & Ciceronem.

Libera dare populo suffragia, apud Iuue.

Optionem facere, *to giue the Choise.*

Non tam hominum suffragijs quam diuini numinis calculo delectus atque ascitus, *Elected ar choozen of God.*

Emendicata suffragia, apud Gratianum sunt potentium seu nobilium commendationes.

Potioris partis suffragio, *By the most and best voices.*

Electus, creatus, calculis omnium & suffragijs statutus, vno ore, summo consensu, omnium sententia. comprobatione constitutus, designatus, allectus, *Elected or chosen.*

¶ Septem virorum summus in Romano imperio senatus, *the Electours of the Empire.*

Chronicles, vide *Histories.*

it is Chronicled, vide *Written.*

a Church, a Temple, Chappell, a Chauncell.

Templum. ναὸς.

Domus Dei, orationis.

Aedes in singulari tantum numero.

Aedes toto terrarum orbe Buscoducis celeberrima.

Ponitur quoque in numero plurali pro templo, sed fere semper cum adiectione, vt sacræ ædes.

Sacrum, substant. ἱερὸν.

Asylum pro templo ponitur poëtis.

Lararium apud doctos legi.

Aedicula diminitiuum pro sacello. *a Chappell.*

Sacellum. ναΐδιον.

Oratorium. Adyton. Sanctuarium.

Delubrum media producta, & Phanum apud veteres idololatras dicebatur, Domus deorum.

Ara. Altare apud Poëtas.

Rhenanus in scholijs historiæ tripartitæ scribit olim in Christianismi principio templa Dominica vocari solita, vnde in hodiernum vsque diem lingua vulgari dicimus domine, hoc est Dominicum latinè vocis huius vsus est in vetustis, & Greg. Nazian.

κυριακὴ quoque Græcè, nostrate lingua vulgari *Church* dicimus.

¶ Sacrarium. ἱεροφυλακεῖον, & Cella, pars templi sacratior.

Sacristia apud probatos authores nõ inuenitur.

a Chaine, vide *Coller.*

to Christen, vide *Baptisme.*

Churlish,

Churlish, vide Ph. Manutij.

Circumspect, Warie, Aduised.

Prouidus. Prospiciens.
Circumspectus. Polytropus.
Cordatus. Sciens. Solers.
Gnarus. Cautus. Intelligens.
Prudens quasi Prouidens.
Oculos in occipitio gerens, prou.
Alter Ianus. ἰανος ἄλλος.
A fronte simul & occipitio oculatus.

to be Circumspect, to Forsee.

Cauere. Prospicere sibi.
Cautionem habere, adhibere, adiungere.
Circumspicere, diligenter animaduertere, attendere, prouidere.
Curare. Cogitare. Cogitationem rei alicuius suscipere.

a Citie, vide *Towne.*

Ciuill, vide *Gentle.*

a Clapper, a Ratle.

Crepitaculum. κρόταλον.
Crotalum. σύστρον. Systrum.

the Clapper of a Bell, or Dore.

Ropalum, campanæ malleus.
ῥόπαλον, & quo ostium pulsatur malleus impulsor, ostij anulus, circulus, circus, κίρκος, fores propellēs, qui & ῥόπτρον dicitur.
Erasmus in Colloquijs circulum illum ferreum siue ostij anulū cornicem vocat, Græci κορώνην.

to Claw, vide *to Scratch.*

Cleane, Neat, Pure, Chaste, Vndefiled.

Purus. Mundus. Tersus.
Politus. Immaculatus. Integer.
Pudicus. Inuiolatus.
Incorruptus. Intemeratus.
Illibatus. *Vnspotted.*
¶ Nullas ferens sordes.
Insolens sordium.
Munditiarum perquàm studiosus.
Mundulus.
¶ Castus. ἁγνός.
Cum Bellerophonte pudicitia audens contendere.
Spectatum satis & magnum continentiæ exemplum.
Sine vlla libidinis vel turpitudinis nota.
Falluntur quidem significare putant cælibem quod castum, nam cælebs is proprie dicitur, qui vxorem amisit, vel certe iam non habet etiā si habeat concubinas. Vide *Chaste.*

a Cleane, or a Pure harte.

Cor purum, mundum. Tersum.
Cor liberum à vitijs, castum.
Expurgatum a peccatorum sordibus.
Nullius sibi mali conscium.
καθάριον. Sine macula.
Sine labe. Syncerum.
Nitidum, Albicans. Defecatum.

to make Cleane, to Wipe, to Clense.

Abluere. Eluere.
Lustrare. Purgare.
Mundare. Detergere.
Purificare. Expurgare.
καθαρίζειν. Sordibus liberare.
Mundificare. Emundare labem.
Expiare. Emaculare.

Cleare, Pure, Bright, Shining.

Clarum. Splendidum. Fulgidum.
Nitidum. Serenum. Limpidum.
Coruscum. Luculentum. Purum.
Perlucidum & Pellucidum.
Lucidum. Perspicuum.
Translucidum. Euidens.
Non obscurum. Liquidum.
Sole meridiano clarius. Nitens.

Solaribus radijs lucidius, radiantius.
Vitream habens perſpicuitatem.
Quod vel cæco appareat.
Quod puero perſpicuum ſit.

to Cleare him ſelfe, vide *to Purge.*

Clearly, Euidently, Manifeſtly, Plainly.

Manifeſtè. Liquidè. Planè.
Clarè. Apertè. διαφανῶς.
Ad liquidum, apud Hiero. σαφῶς.
Dilucidè. Luculenter.
Luculentiſſimè. Euidenter.
Splendidè. Lucidè.
Perſpicuè. Diſtinctè. Diſertè.

a Cloke, a Dyall.

Horologium. Sciaterion.
ὡρόσκοπα, ἡλιοτρόπια, ὡρόλογια Græcis dicuntur.
Horologium ſolare, & ſolarium generali vocabulo quod ad vmbras ſolis horas demonſtrat, ſiue pendeat, ſiue iaceat, hoc eſt, ſiue verticale ſit, ſiue auſtrale.
Clepſydra, horologium aquarium.
Clepſammidion, apud Eraſmum.
Sciatericum. quod inepte Compaſſum vulgus dicit.
Pyxidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua nautæ vtuntur.
Gnomon, ſtylus vel Solis vmbelicus vt Plinio appellatur, qui horas ſignificat, *the wiſer.*
Index horarius, idem. Sciatheras.

a Cloke, a Spaniſh Cape.

Pallium Græcorum. ἱμάτιον.
Toga Romanorum.
Recinium cucullatum, ac Cucullio, apud Viuem, pallium Hiſpanicum.
Penula, lacerna. pallium itinerarium.
δαιδάριον. Veſtis villoſa, hirſuta.
Amiculum. Palliorum.
Tegmen à Cicerone dicitur.
Impluuium. Sagulum.
Sagum villoſum eadem ſunt. ἱδρωμίς.
Palla mulierum propriè eſt.
Chlamys militum.
Paludamentum & Epheſtris, *a Coat armour.*

to Cloſe, vide *to Hide*

to Cloſe ones eyes, vide *Eyes.*

to Cloth, vide *to Apparell.*

Clouniſh, vide *Rude.*

a Cluſter of grapes, vide *Grapes.*

a Cobler, vide *Tailer.*

a Coche, vide *Dray or Litter.*

a Cocke, birde.

Gallus, li. Gallinaceus ſubſtãtiuum.
ἀλεκτών, quod nos a lecto exuſcitet ſic dictus Græcis.
Et gallus gallinaceus.
Criſtata volucris, ales.
Ales lucis, ſeu diei nuncius.

a Cock, a Spigot, vide *Tap.*

Cockle among corne.

Lolium. ζιζάνιον.
Zizanium, & Zizania.
Aera. Aegilops. Feſtuca.
Auena ſterilis. Virg.

a Cod. fiſhe.

Aſellus. Eraſmo & alijs dicitur, ὄγκιστος Græcè, piſcis (vt ſcribit Galenus) facilis digeſtionis.
Capito. onis. N.G.
Pompius à nõnullis dicitur, præſertim Murmel. vnde quidam: Pompius à tumido venit cui corpore nomen.
Milago. in Germania ſuperiori vocatur, idem credo piſcis qui nobis Aſellus dictus.

¶ Salpa,

¶ Salpa, piſcis idem vento induratus, *Stocfiſhe*, quem alii Bergoliũ, nonnulli ſtrumulum vocant.

a Coffer, vide *Cheſte.*

a Coffin, vide *a Biere.*

a Coife, a Calle.

Galericulum. Reticulum.
κεκρυφαλος. Retiolum
Crobylum, κρόβυλον, retiolum vel reticulum comam continens.
Vitta propriè mulierum. ταινία.

Colde.

Frigus. Frigor. ψύχος.
Rigor. ῥίγος.
Gelicidium. Pruina.
Gelum. Gelu vel gelus.

to be or to ſuffer Colde.

¶ Frigere. Allgere. Rigere gelu.
Obrigere hyberno frigore.
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigeſcere. Confici frigore.
Hybernis menſibus, temporibus frigore concuti. *to haue great Colde.*
Horrere.
Algeſcere, frigeſcere, rigeſcere, &c. inchoatiua
¶ Frigidum, algidum, gelidum, pruinoſum, glaciale, brumale, hybernum, hyemale.

a Coller, a Chaine, an Ouch, a Brooch.

Monile. Segmentum, apud Valerium Maximum.
Torques & ſecũdum Probum grammaticum Torquis.
Χλοιὸς. ἐπιπερᾳχήλιον. Murenula.
¶ Torques aurei velleris, ſeu Iaſonis velluſ.
Ordinis aurei velleris torque aliquẽ honeſtare, Munere & ſocietate aurei velleris aliquem dignari, decorare.
Miles ordinis aurei velleris.

a dogges Coller.

Collare canum. Melium.
Millum & Millus, Collare canum venaticorum confixum clauis ferreis eminentibus aduerſus impetum quorumcunque.
Collaria. apud Plautum.

Colewortes.

Braſſica Lampſana.
Caulis. καυλός.
Braſſica Appiana, quæ alio nomine Caputium, & Sedilana dicitur.

to Come againe, vide *Retourne.*

to Come againſt, vide *Meete.*

to Come before, vide *to Preuente.*

to Come fourth, or to Goe abroade.

Exire in publicum.
Prodire in orbis theatrũ, in publicũ.
Venire ſub oculos hominum.
Prodire.
Procedere in ſolem. Teren.
Prodire, venire in lucem ſub hominum conſpectum, in publicum, in lucem & in hominum manus.
Exire. Exire officinam.

Come hither.

Huc iter accelera. Huc greſſus moue.
Accurre huc. Terent.
Adſis. πάρεισθι. Adeſto.
Ades abſolutè, pro veni, accede.
Fer pedem huc. Huc iter dirige.
Huc contende. Huc flecte greſſum.
Adeſdum paucis te volo.

to Come in good time.

Comodum venire adeſſe. Sallu. vbi commodum eſt abuerbium.

Pro opportunè. κατὰ καιρόν.
Venire, aduenire in tempore.
Opportunè, commodè, optimè, se offerre, aduenire, adesse.
Oppidò, Opportunè te obtulisti mihi obuiam. Terent.

to Come in vse or custome.

Abire in morem.
In cõsuetudinem venire, abire, exire.
Irrepere paulatim.
In vsum abire.
Inolescere. Inolere.
Serpit hæc consuetudo per homines.

to Come to passe, vide *to Happen.*

I will Come quickely, vide *not Tarrie.*

to Come slowly, Leasurly.

Tardè venire. Serpere.
Pedetentim ire, *Foote for foote.*
Testudineo vti gradu.
Itineri, plateæ immorari.
Nectere moras.

to Come to himselfe againe.

Ad se redire, apud Teren. Reddi sibi.
Remigrat animus nunc, lemum mihi.
Colligere se, est dissipatas animi partes in suum rursus locum cogere. quando depulsa mentis perturbatione quietior quis redditur.

it Commeth, or Riseth from thence.

Hinc vel inde proficiscitur, venit prouenit profluit, manat, dimanat, oritur, surgit, fluit, nascitur exit, originem ducit, permanat.
Huius mali causa in re tota residet, quod huc calamitatis omnes reciderimus.
Causari pro originem ducere, Morbus causatur ex corrupta natura.
Peccata ex vitijs manant, vt scribit Cicero. Hinc ortum est, natum est malorum agmen.
Ille author est. origo, principium.
Radix malorum omnium.
ἀρχή. ῥίζιον.
His exordijs, his fontibus cæpit vitiorum colluuies, turba malorum.
Hæc culpa. Hic error.
Exorta omnia à te.
Hoc seminarium fuit.
Ex vno fonte omnia scelera manare cernimus. Cice. Ex hoc fonte.

to Comfort, to Solace, to Recreat, or Refresh.

Solari. παραμυθεῖν.
Lenire aliquem consolatione, amicis verbis. Delinire.
Dare solatia, Cice.
Lenire metapho. vt Explere pro consolari, apud Terent.
Solamen adferre. Solatia, cõsolationem adhibere. Solatio esse.
Tristibus rebus solatia supponere.
Obiectare animum. Dolorem animi lenire. Consolari.
ψυχαγωγεῖν. παραμυθεῖν.
Dolorem leuare.
Remedium ferre doloribus.
Mœrorem minuere vel abstergere.
Pectus tranquilitati reddere.
Consolatione lenire.
Erigere afflictos, apud Ciceronem.
Animum erigere consolationibus.
Anxios leuare, & ad meliorem spem euehere. *Vide Phr. Manutij, & infrà Encourage.*

Comfort, Consolation, Recreation.

Solamen. Solatium. Consolatio.
Lenimen. Leuamen. Subleuamen.
Alleuatio. Recreatio.
Alleuamentum, apud Cicer.
Oblectamentum. ψυχαγωγία.
Delectamontum. Delenimen.

Cem-

Comfortlesse, vide Phr.Ma.

Cõlinesse, vide *Hãdsomnesse*.

to Commaund, vide *to Charge*. & in Phr.Man. Multa.

a Commaundement, a Statute, an Acte of Parliament.

Edictum. Imperatum.
Mandatum. Decretum.
Statutum. Præscriptum.
Lex, νομος. Rogatio idem.
Præceptum. Iussum.
Lege cautum. Sancitum.
φηφισμα. Consultum.
Imperium. Senatusconsultum.
ἐντολή, ἐπίταγμα.

cruell Commaundements.

Imperia Manliana.
Phalaridis imperium.
Zaleuci lex prouerb. pro edicto mandatoque plus satis rigido, parumque humano.
Iugum durissimum, in Biblijs.

to publisho, to make or set forth a Commaundemẽt or Proclamation.

Indicere, præscribere legem.
Edicere, seu edicto præcipere.
Facere plebiscitum, senatusconsultum. Ferre legem.
ἠισφέρειν τὸν μόνον.
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, iubere.
Rogare legem. Sciscere.
Leges trahere, dare, *to set forth*.
Rogationes scire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum. Iubere.
Decernere. Statuere.
Statuere decretum, apud Hierony.

to Cõmence an action, vide *to Sue the lawe*.

to Commend, vide *to Praise* & Phr.Manutij.

to Commit or leaue the matter vnto God.

Dijs permittere, committere.
Deo fortunæque committere.
Permittere diuis, apud Horat.
Dare se satis, apud Virg.
Ioui fuerint hæc omnia curæ.

to Commit a great or haynous facte.

Conficere, patrare facinus.
Admittere, perpetrare, committere, ædere, designare facinus indignũ, flagitium, noxam, turpe aliquid.
Facere facinus indignum se aut suo genere.
Facere capital, id est, facinus capitale, Plaut.
Facere nefas, scelus, flagitium.
Committere, ædere facinus, scelus in patriam.
Quod scelus, quod facinus patricida non ædidit.
Immanes æquare crimine Cacos.
Vide Phr.Manutÿ.

it is Common, or Vulgare.

Proticum. Tritum.
Triuiale. Vulgare.
Vulgatum. Peruulgatum.
Populare. Promiscuum.
Commune. Quotidianum.
Passim obuium. ἐγκύκλιον.

a Common Prouerbe or saying.

Prouerbium. Diuerbium.
Adagium vel Adagio.
Vetus verbum.

Vulgi fabula, dicterium.
Dictum celebre, celebratum.
Vulgo iactitata sententia.
Parœmia.
Populi dispersa per auras fama.

Commonly, for the most part, euery where.

Passim. Vulgo.
παν δημεί.
Plerumque abuerbi. Populariter.
Ab vniuerso populo.
In compitis, triuijs.
Publicè. Publicitus.
Triualiter.
Vt plurimum.

Commoditie, vide *Profite & Pleasure.*

Commodious, vide *Profitable.*

a Commotion or Sedition.

Seditio. Factio. Conspiratio.
Motus. Tempestas. Perturbatio rerum. Rerum nouarum molitio.
Tumultus. Turba.
Turbatio. Dissentio.
Commotio. Controuersia.
Dissidium. Shisma.
Diuisio discordia.
διχόνοια. δίδοια.
Coitio arcana & factiosa pactio.
Tyria maria prouerb. pro ingentibus turbis, re admodum tumultuosa.
Et ἀναρχία Græcè, significat populi rebellionem, contumaciam, quum nullo principe tumultuatur, nulli parens, pro sua libidine rem gerens. *Vide Sedition.*

a great Company.

Turba. Agmen.
Multitudo. Cohors.
Caterua. Phalanx.
Cœtus. Turma. Grex.
Frequentia, *Vide Multitude.*

Companions, Fellowes, Mates.

Sodales. ἑταῖραι.
Contubernales.
Commilitones. Socij.
Compares substantiuè.
Consortes.
Comites, apud Luca. pro socijs.
Sub eodem papilione versantes.
Comites & socios sæpe coniungit. Cicero.
Collegæ socij etiam sunt, sed in dignitate aliqua.
Sed complices in malo, in scelere, participes, societatè scelerum obstricti, *of one sorte or company.*
Eiusdem farinæ. Eiusdem factionis.
Ex eodem grege. *vide Phr. Manutij.*

to Compare, vide *to Likē* & Phr. Manutij.

a Cõparison, vide *Likenesse.*

to haue Compassiõ, or Mercy, or to take Pitie.

Compari. Condolere.
Misereri. οἰκτείρειν.
Miserari & commiserari.
Miserescere. Miseret me tui.
Commoueri. Moueri misericordia, valde moueri.
συμπάσχειν, misericordia capi, Cice. Tuo mœrore maceror, macesco, consenesco, & tabesco miser.
¶ Contra. Viscera, cor claudere egeno, inopi non misereri.

to Compasse a matter in few wordes.

Dicta summatim colligere.
Summam conferre.
Redigere in summam.
Recapitulare.

Capita rerum ſummatim repetere, ſummatim inſtaurare.
Paucis ſententiæ rationem reddere.
Conferre rem in pauca.
Paucis abſoluere, concludere.
Summa rerum decerpere, vno faſce complecti prouerb. *to touch the ground of the matter.*
Ne quæ ſunt infinita proſequar, ſummatim dicam.
Rerum ſummam quam potero, pauciſſimis perſtringam. Multa prætermittendo, coronidem inferre.
Summam rei in pauca conferre.
Rerum capita ſtrictim perſequi. non longis laxiſq; verborum periſtromatis orationem perducere.
Ad capita redigere.
ἀνακεφαλεῦν. Fuſius ſparſimque, dicta paucis repetere.
Perorare id Latinis dicitur. Et epilogum texere.

to Compaſſe about.

Circundare. Circumire. Vallare.
Circumfundere. Ambire. *vide to Enuiron.*

to Compell, to Conſtraine.

Perpellere. Pertrahere.
Cogere. Adigere.
ἀναγκάζειν. Vim facere.
Compellere. Impellere.
Vrgere. Protrudere.
ὠθεσβιάζειν.
Obtorto velut collo vel mento trahere, pertrahere, id eſt, volentem, nolentem ad aliquid perpellere agendum.

to Compeſſe, vide *to Dung.*

to Complaine, to Lament.

Queri deponens. Conqueri.
δεινὰ ποιεῖσθαι μέμφεσθαι
Deflere in ſinu amici. Plinius.
Aegrè ferre. Lamentari.
Ponere, deferre querelas, querimoniam deponere.
Effundere queſtus.
In querelam vocem erumpere.
Querulari. Queri iniuriam fati.
Rumpere queſtus, querelas pectore.
Queſtibus ſemper nouis fatigare.
Queſtus dare pro conqueri.
Quiritare vel quiritari.
Canere de Telamone, prouerb.
Crepare pauperiem, id eſt. conqueri ſuper pauperiem.
Querelam, querimoniam habere.
Deplorare. Expoſtulare.
Querelas habere. Queri grauiter abſolutè, apud Ciceronem.
Mœſtis loca queſtubus implet. Virgilius.

Cõplaining, vide *Mourning a Complaint, a Lamentation or mone.*

Querula. Querimonia.
Queſtus. Eiulatus.
Fletus. Gemitus.
Lamentatio. Queſtio.
Conqueſtio. μομφή.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit.
Temperamentum, temperatura corporis.
Naturalis conſtitutio.
Conglutinauit hominem natura optimè.
Habitudo habitus corporis. ἕξις κράσις τοῦ σώματος.
Conſtitutio corporis a L. Viue vocatur.
Tenellæ conſtitutionis, *Tender, nice.*
¶ Bona corporis conſtitutio.
Corpus bene conſtitutum, optimè compactum. *of a ſtrong complexion.*

to Compoſe, or to make any meeter or proſe.

Numeris astringere. Cogere verba in pedes..

Fundere versus, orationem, apud Cice. Tusc. 1. pro largitor vel abunde danter præbere, componere, fœlici quadam componendi promptitudine.

Canere, poetæ dicuntur carmina cõdentes, ἀείδειν. Græcis similiter, id est, cantare quod propriè poetarum est.

Volumen efficere, condere. Cice.

Elaborare aliquid dignum chartis.

Condere poëma, quod vulgus versificari dicit. Cudere.

Excudere. Fingere. Effingere.

Elucubrare. Elaborare.

Scribere librum. ἐκτολυπεῦσαι.

Confingere. Pangere versus.

Condere carmen. ποιήσειν.

Componere, conficere, scribere, facere poëma, versus, libros.

Deducere versus. Horat.

Temporario ludere spiritu.

to Conceaue, vide *Engender.*

to Conceiue, vide *to Imagin.*

Concord, vide *Agreement.*

to Condemne to Death.

Mortis sententiam dicere, proferre.

Nigrum præfigere Theta. Persius.

Damnare. Condemnare.

Addicere supplicio.

Adiudicare morti, neci, supplicio crucis, suspendio.

Morti addicere. Damnare rei capitalis, capite, vel capitis.

Mortis sententia damnare.

Extimæ neci tradere.

Nigris coruis damnare in escam.

Indicta causa damnare. ἁλεῖν ἐρήμην.

¶ Capitali sententia damnari.

Iudicum sententijs ad capitale supplicium condemnari.

Capitalem accipere sententiam.

Offendere iudices. Cicero.

Condits, vide *Riuers.*

to Confesse, to acknowledge, to Graunt.

Agnoscere. Testari. Fateri.

ὁμολογεῖσθαι. Concedere.

Audire, quamuis aliquando iungantur, audio & fateor.

to Confesse his sinnes or faultes.

Confiteri. ὁμολογεῖν.

Culpas solenni Papistarum more sacrificio fateri, agnoscere.

Mentis vulnera aperire.

Pandere secreta pectoris.

Exomologesin facere.

ἐξομολογεῖσθαι.

Confiteri crimina, errata admissa.

Exonerare conscientiam.

Auricularem facere confessionem.

Aperire animum in confessione.

Sacerdoti scelera commissa fateri.

Scelerum sententiam purgare.

Expurgare vetus peccatorum fermentum.

Profundere, effundere in sinum, in aures fratris tui per humilem cõfessionem quicquid noxiarum assiduitate peccandi contraxeris.

Confessione crimina detegere.

Flagitium secreta confessione declarare, agnoscere.

Detegere conscientiam, commissa, pondera peccatorum prementia, exitialia scelera.

Depellere corpore nævos.

Turgens sanie pectoris hulcus rescindere, reuelare sacerdoti.

Cordis orisque confessionem posito pudore ingenuè facere.

Peccata diligenter excussa sacerdotum auribus censenda deponere.

to Confiscate goods, to make Forfet.

Confiscare. Proscribere.
Committere apud iurisconsul.
Facultates in regium fiscum redigere.
Repertis titulis opes in principis cõuertere fiscum.
Bona omnia, facultates adimere.
Prædia in publicum committere.
In publicum addicere, & Græcè τὰ χρήματα προσκυροῦσθαι. AErario applicari dicitur.
Addicere fortunas, bona alicuius proscribere.
Prædia bonaque fiscus radere dicitur.
In publicum ærarij ius redigere facultates ex condemnatione.
Publicare. Cicero.
Bona eius censeo publicè possidenda.
Ad fisci ius sociare.

to Confute, vide *Ouercome.*

a Congregation, an Assembly or great company of men or people.

Cœtus. Multitudo.
Frequentia. Turba.
Numerus. Concio.
Conuentus. Comitium.
Conuenticulum in malum frequentius accipitur, pro conuentu sceleratorum, flagitiosorum.
Congregatio. Plebs.
Populi coaceruatio.
Desperata plebis sex, colluuies.
Vulgus ignobile, mobile, quod semper mutatur cum principe, inconstans, clamosum.
Fex vulgi, opificum. Infimates.
Imperita, incondita multitudo, cuius plerumque opinio, tantum à veritate distat Platone & Seneca authoribus, quantum ea quæ absunt maximè.
Populus quem Horatius Platonem sequutus vocat Beluam multorum capitum, & ne micam quidem salis in toto habet pectore, qui beluæ illi placere studet.
Dominus polycephalus.

to Conquere a Realme or a countrey, vide *to Winne* & Phrases Manutij.

to haue a burdened or a gnawing Conscience.

Habet conscientiam mille peccatorum morsibus quasi stimulis vulneratam.
Perpetuis agitari mordacis conscientiæ stimulis, quod vulgo dicitur Remorsum habere conscientiæ.
Pondere conscientiæ premi.
Conscientia stimulari, morderi, grauissimè excruciari, angi, agitari, torqueri, grauiter mirificè diuexari.
Mors & iudicium quoque dicuntur pectora turbulentissimis terrorum procellis perturbare, acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati sceleris ream cõscientiam validissimo ariete concutere.
Vermis conscientiæ qui nunquã moritur, in sacris. Theologi quidam Syntereſim vocant.
Infestissimus conscientiæ remorsus.
Conscientia carnificina, remorsus perpetuus, surdum verber.
Conscientia exulcerata, scelerum multitudine exagitata, impiosque vrgens.
Malefacti conscientia.
Nocte dieque suum gestans in pectore testem. Iuuena. Conscia mẽs

ſceleris pauido ſub pectore ſemper, Vltrices patitur furias.

Fœda ſcelerũ colluuie temerata conſcientia.

Alaſtor, Nemeſis, faces ſceleroſis immittens, malorum conſcientiam ſurdo verbere cædens, vt eſt apud Iuuenalem, & perpetuis ſtimulis ſollicitans animum, vermeq; nunquam morituro rodens.

Afflictæ conſcientiæ quis eſſe dicitur quem reatus malę conſcientiæ exagitat, apud quem relinquit veſtigia pœnitudinis remordentis conſcientiæ.

to Conſecrate, vide *Dedicate.*

to Conſent, to Agree.

Conuenire. ἁρμόττειν.

Concordare. Cohærere.

Sine controuerſia eſſe. Congruere.

Suffragi. Conſentire. Aſſentiri.

Quadrare. Conſonare.

Senſus quoque dicuntur congruere, Cice. Noſtri ſenſus vt in pace ſemper, ſic in bello etiã congruebant. Idem: De amicitia omnes vno ore conſentiunt, omnes ad vnum idem ſentiunt.

of one Conſent, Minde, or Opinion, to Approue.

Adſtipulari. Suffragari.

Adherere. Subſcribere.

προσιθέναι cum datiuo,

Adſentiri ſententiæ.

φέρειν ψῆφον. Acclamare.

Accedere ſententiæ, & ad ſentẽtiam.

Concurrere in ſententiam, Cice.

Adprobare & cõprobare ſententiã.

Vna mente conſentire, Cice.

Conſentire. Idem ſentire.

Adprobare. Concedere.

Admittere. Addere calculum, vel adijcere. ἐπιψηφίζειν.

Pedibus manibuſq; ire in alicuius ſententiam.

Digitum tollere, quod hodie quoque ſuffragantis & annuentis ſignum eſt.

Hæc mihi tecum conueniunt.

Probare. Recipere.

Album addere calculum.

λευκὴν ψῆφον προσθεῖναι.

Apud Lucanum.

Adſcribere, apud Ciceronem.

Aſſentire voce actiua apud Cice. ſed rarius quam aſſentiri inuenias.

Eiuſdem eſſe opinionis, ſententiæ.

Concordare. συναγορεύειν.

Omnium calculis, punctis, ſuffragijs, & vno ore approbare.

Toto corpore, manibus pedibuſq; in ſententiam diſcedere.

Nam vt ſcribit Flauius Vopiſcus, olim porrectione quoque manuum ſententia comprobatur. *vide Phr. Manuũ.*

of great Conſequence, vide *Weight.*

to Conſider, to Take heede, to geue good eare.

Animum intendere, aduertere.

Animaduertere. διανεῦν.

Aduertere. Attendere.

Adhibere mentẽ, animum alicui rei.

προσέχειν τὸν νοῦν ἢ τὴν γνώμην τινί.

Aurem admouere. Penſitare.

Eſſe auribus purgatis. Penſare.

Animum adplicare.

Omnes cogitationes, animi vim intendere.

Intendere. Conſyderare.

Diligenter conſyderare, percipere.

Animo luſtrare. Penſiculare.

Animi neruos intendere. Librare.

Attente audire. Notare.

Aures accommodare. Trutinare.

Attendere ad rem aliquam.

Diligen-

Diligenter & attente expendere.
Attentum se præbere. Cogitare.
Corde percipere.
Reputare in animo.
Arrectas aduertere aures.
Intentis, arrectis stare auribus.
ὑπακούειν. Auscultare.
Auscultare auribus arrectis, purgatis
Arrigere, surrigere aures.
Coricæum agere.
Commodare operam aurium.
Facere aucupium auribus, Cicer.
Vigiles monitis aduertere mentes.
¶ Cernere.
Videre oculis, emphaticῶς.
Cernere oculis, animo, vel mente, *vide to Muse.*

Consider what you are, vide *Knowe your selfe.*

to Consider diligently, vide *to Viewe, to Examine*, & Phr. Manutij.

Constant, vide *Stable.*

Constancy.

Fides. Fidelitas. Constantia.
Stabilitas. Immutabilitas, *vide Phr. Manutij.*

to Constraine, vide *Compell.*

to Consult, to Deliberate, to take aduisement.

Consulere. Consultare.
Deliberare. Concipere animo.
Consulere quid facto opus sit.
Consilia agitare, & communicare inter se.
Pertractare.
Capere, inire consilium.
Constituere, instituere, cogitare cum animo vel in animo, est deliberare.
Quid facto opus sit in medium conferre.
Consilij capiendi vel deliberãdi causa conuenire.
In abdito consilia agitare de euertẽdis diuitum fortunis.
Capita, consilia conferre, apud Senecam & Terentium.
Consiliari, apud Cicer. ad Att. 25. significat etiam consulere vel deliberare.

to Consume, to Spende, to Waste riotously.

Patrimonium decoquere.
Ligurire. Profundere.
Fortunas suas, bona patris abligurire, effundere.
Haurire.
Absumere omnia. Vorare.
Omnia ventriculo donare.
Conficere bona pro dilapidare.
Demittere in viscera censum, vt vulgus loquitur.
Gallorum incusare vẽtrem, prouerb. quod huic animanti venter sit mirificè calidus.
Diu quęsita & summa congesta sollicitudine præcipiti effusione dilapidare, & quadam absorbere voragine, apud Ambro.
Coturbare acceptam pecuniam, nũmos, rem.
Fundatam paternis auitisque opibus domum exhaurire. Quin.
Quod per scelus adeptus sis id per luxuriam effundere atque consumere. Cicero.
Exhaurire. Prodigere.
Dilapidare. Perdere.
Deuorare pecuniam omnem.
Heluari. Consumere.
Cice. Iacturam patrimonij facio, rem familiarem dilabi sino, patrimoniũ effundo.
Dissipare. διασκεδάζειν.
Indulgere popinis.
Per luxum & voluptatẽ consumere.

Dispergere opes.
καθαδυθειν. Absumere.
καταπωτιδειν. Defrigere.
Edere, bibere, remq; omnem dispergere confringere.
Corrumpere rem familiarem. Sallu.
Atterere opes.
Rem stringere.
In luxum insumere.
ὑπονοσίσχειν. Insumere.
Conficere argentum alterius pro cõsumere. *to Spende.*
Erogare. Expendere.
Exponere, pro expendere.

to Consume one, or to make one Poore.

Comedere aliquem, abligurire.
Exedere aliquem. Inopem reddere.

Consumed with sorow, vide Phrases Manutij.

a Consumption or wasting of the body.

Phthisis. φθίσις. μαρασμός.
Tabo. Tabes. Marcor.
Corruptio. Macies. Flacciditas.

consumed or corrupted with such Corruption.

Phthisici. φθισίκοι.
Tabidi. Tabifici.

a Contagious, corrupt or infectious sickness.

Contãgium. ἀλιξημα.
Contagio. Contages. Lues.
Vicini pecoris contagia lædunt. Virgilius.
Morbus contagiosus, attactu serpẽs, contactu, afflatu nocens.

to Contemne, to Reiect, vide *to Despise.*

Contemned, Despised, Reiected.

Abiectus. Contemptus.
Iacens. Summissus.
Nullius dignitatis vel frugis.
Abortiuũ se vocat Apostolus. 1. Corinth. 13. id est hominem contemtum, proiectitium, & fœtum abortiuum. *Vide VVicked.*

to Content or Satisfie.

Satisfacere. Placere.
Obtemperare. Obsecundare.
Complacere. Satiare.
Explere. Morem gerere.
Obsequi. Gratificari.
Inseruire. Gratum facere, *vide to Pay.*

I am Content.

Placet vtique. Perplacet.
Placitum est. Non displicet.
Percupio. Fiat.
Boni consulo. Cordi est mihi.
Amplector, accipio conditionem.
Audio, apud Terentium.
Non recuso.
Gratum habeo, in biblijs, *vide Phr. Manutij.*

Contentions, or Strifes in wordes: subtill Disputations.

Verborum pugnæ. Conflictus.
λογομαχίαι. Conflictiones.
Controuersiæ. Contentiones.
Aristoteles contentiosi syllogismi.
Disceptationes ineptæ, frigidæ, friuolæ.
Velitationes. Quæstiones.
Argutiæ. Captiunculæ.
Chrysippeæ subtilitates.
Arguta sophismata.
Sophistica argumenta magna contẽtione disputata.
Vana dialecticorum garrulitas.
Digladiationes hostiles ferè.

Tergi-

Tergiuersationes. Cauillationes.
Argutationes sophisticæ.
Altercationes.

to Continue.

Perseuerare. Perstare.
Persistere. Manere. Immorari.
Plura de his in Phrasibus Manutij.

Continually, Still, Incessantly, neuer ceassing.

Continuè. Assiduè.
Sedulò. Indesinenter. Iugiter.
Semppr. ἀεὶ. διὰ παντὸς.
Noctu diuque. Nocte ac die.
Sine interpellatione, intermissione.
Continenter. Quondam pro semper, apud Virg. Omni tempore.
Vsque. Nullo tempore non.
Porpetuo, ac perpetuum, perpetim aduerbia Noctes ac dies.
Ne punctum quidem temporis prætermittens. AEternum. Virg.
Nocturnis diurnisque horis.
Nihil aliud quam.
Nunquam non. *vide Alwayes.*

Continuall, long During.

Diuturnus. Cõtinuus. Perpetuus.
Perennis. Assiduus. Iugis.
ἐπιμήκης. Longi, longinqui temporis. *Vide Phr. Manutij.*

in Continuance of time, vide by Length of time.

Contrarie, vide Against.

Diuers, & Phr. Manutij.

Contrary to my opinion, vide Otherwise, &c.

Contrarie thinges, vide Misfortunes.

Contrariwise.

E contrà. E contrariò.
Econuersò. Rursus.
Rursum. E regione.
Ediuerso. Ex proposito.

a Cõtrouersie, vide Discord & Phr. Manutij.

a Conuenance of peace, vide a League.

Conuenient, vide Apt.

it is Conuenient, vide it Becommeth.

to Conuert, to call backe, or to Turne.

Reducere, reuocare in viam, in viam rectam salutis: ab auito errore, ad bonam meliorem frugem, in viam planè regiam.
Conuertere ab errore in sacris.
A vitijs reuocare.
Ad sanam mẽtem deducere à praua.
Ab errore amicè abductum, ad bene beatéq; viuendi rationẽ traducere
De tænarijs faucibus ad statum reducere salutis.
Institutis optimis à superstitione ad veræ pietatis cultum traducere.
Deducere errore. Cice.
Aduertere, reducere ab errore.
Errorem eximere, depellere.
Leuare aliquem errore, de voragine Impietatis. Leo.
Animis auditorum superstitiosas eximere opiniones, hæretica reuellere dogmata.

to Cõuince, vide Ouercome.

a Cooke.

Coquus seu coquus. μάγειρος.
Popinator. Opsopœus.
ὀψοποιός, ὀψοδαίδαλος.
Obsoniorum instructor.
Magirus, Archimagirus, *The chiefe Cooke.*

Thermopola, *a Cooke that selleth hote meate.*

Thermopolium, *a Place where Cookes dwell.*

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, non nisi popinis meritorijsque tabernis & nugalibus triuijs scripta.

Inter meritorij & popinæ professores primam sibi vendicans elegantiam, multam celebritatem.

a Cookold maker, vide *Adulterer.*

to Coole the heate, vide *to Quench.*

Cosen, vide *Kinseman.*

to be Cosens

Contingere aliquem cognatione.

Sanguine iungi.

Arctiori sanguinis vinculo, tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere.

Attingere aliquem sanguine, cognatione.

Cognationem habere cum aliquo.

Consanguinitate propinqui. Virgil.

Genere proximus.

to Copie out, vide *to Write out.*

Copiously, vide *Aboundantly.*

Copper, Mettall, Brasse.

¶ Aes. χύπριος, χαλκός.

Cyprum, aut rectius vt nonnulli volunt.

Cyprium absolutè.

Orichalculum.

made of Copper, &c.

Aereus. Aheneus. Ahenus.

Cuprinus. Cupreus. Orichalceus.

Corinthia vasa.

a Corde, vide *Rope.*

Corne, or all kind of graine, as Wheate, Rye, Barly, Otes, &c.

Res frumentaria.

Ceres, pro frumento.

Annona, media producta vnius anni frugum prouentus, neque frumenti tantum, sed aliarum quoque rerum.

Instar formicæ colligere farris acerruum in futuram hyemem.

Fruges. Cerealia dona.

Frugum seu fructum prouentus.

Fructus. Messis.

Prouentus frumentarij. Soli.

Segetes. Dona Cereris.

δημητριοί καρποι.

Cerealia, hoc est legumina & frumẽta.

to Correct, to Amende, to Peruse, to Ouersee.

Reuisere. Recognoscere.

Tollere, expugnere, eradere, sustollere mendas. Emendare.

Deprauata restituere.

Vnguibus vti. Corrigere.

Obelis notare. Lima vti.

Aristarchum agere.

Apices, verbaque singula euentilare.

Librare, & expendere sententias.

Elimare. Expolire Epistolam.

Ad limam, sub incudem reuocare, referre.

Restituere. Instaurare.

Censuram peragere.

Repurgare à mendis, veterum collatione codicum.

Scobinam adhibere.

Aristarchica virgula repurgare.

Ad seuerum vnguem excutere.

Purgare à nævis.

Emaculare.

Natiuo

Natiuo germanóque decori reſtituere.
Purgare mendis, interituque vindicare. Retexere orationem. Cice.
Sanctos veterum labores ad antiquũ reuocare nitorem.
Perperam addita diligenter reponere, ſumma cura reſtituere deprauata.
Recudere carmen, epiſtolam.
Diſcutere tenebras è iure ciuili reducta luce.
Retractare librum, opus.
Reducere ſublimam, incudem.
Incudi reddere, refingere, recoquere, mutare metaphoricè.

a Correction, or Amending.

Recognitio. Correctio.
Reſtitutio germanę vereq; lectionis.
Lima. Caſtigatio. Cenſura, *Vide Puniſhment.*

a Corectour.

Caſtigator acris iudicij.
Recognitor. Reſtitutor.
διορθάτης. Elimator.
Ariſtarchus prouerbialiter.
Mendarum liturarumque eraſor.

to Correct, to Reprehende, to Rebuke.

Corripere. Corrigere.
ἐπιλαμβάνεσθαι, Obiurgare.
Carpere. Taxare.
Reprehendere. Damnare.
καταγινώσκειν.
Redarguere. Increpare.
Culpare. Arguere.
Caſtigare, eſt verbis propriè reprehendere. *Vide Puniſh.*

Corruption, vide *Matter.*
to Corrupt, vide *to Marre.*
Coſtes, vide *Expences.*
a Cottage, vide *a Lodge.*
a Couch, vide *Bedde.*
Couenauntes, vide *Promiſes.*

to Couer, to keepe cloſe, to Hide.

Operire. Contegere.
Premere, apud Virgilium. Abdere.
Tegere. Recondere. Occulere.
Condere. Velare. Celare.
Obtegere. Supprimere. Occultare.
Tenere, apud Virg. Abſcondere.
Obducere velum, velamen.
Cooperire. Obuoluere. Obumbrare.
Inuoluere. Obnubilare. Obducere.
Obnubere caput, comas pro tegere.
σκεπάζειν. καλύπτειν.

a Couer, a Couering, or a Lid.

Tegmen. Tegimen.
Tegimentum. Operculum.
Operimentum. Opertorium.
κάλυμμα. ἐπίθημα.
Velum. Velamen.

a Couerlet, or a couering on a bedde.

Operimentum.
Stragula & Stragulum. στρωμνή.
Stroma. Textile, ſtragulum, magnificis operibus pictum & plenũ artis argentum. Strata & inſtrata.
περικαλύμματα.
Opertoria lectorum:
Periſtromata. Stramenta.
Centones. Lodices.
Thoralia. Lectiſternia, vulgus pro eodem vſurpat.

to Couer the head, to put on the cap.

Tegere caput, verticem.
Operire caput.
Adoperire.

Pileum inducere.
¶ Capite sis operto. *Be couered.*

to Couet, to Desire.

Cupere. Concupiscere.
Auere. Appetere.
Expetere. Appetere.
Expetere. Desiderare.
Gliscere. Gestire. Ambire.
Affectare, *Vide to Desire.*

Couetous, a Niggard.

Auarus. φιλάργυρος.
Tenax. Triparcus. Plaut.
In sinu manum semper habens.
Parcus. Perparcus.
συκοπίσης. κυμινοπρίσης.
Fici & cymini sector.
Sordidus. Ad rem attentus.
Rhypocondylos.
ῥυπωκονδύλος. κραδοφάγος.
Fece aut lampsana victitans.
Patroclo sordidior.
E patrocli domo qui venit.
Magnas inter opes inops. Horat.
Euclio Plautinus.
Insatiabiliter auarus, & artifex egregius, emungendarum cum è clero tum à populo pecuniarum.
Cupido ad maximas sibi comparandas opes animo.
Turpi pecuniæ studio & infinita lucri cupiditate ductus.
Qui tenetur siti pecuniarum, diuitiarum, auri, argenti.
Alieni appetens. Pecuniæ cupidus.
Sui nimium tenax.
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Numarius apud Hier. quasi nummis deditus.
Ob incertas irrequietus opes.
Sola parandarum quem cura fatigat opum.
Vndique lucrum captans per fasque nefasque. Fraudans genium.
Inexplebile dolium. Durus.
ἄπλητος πίθος. Difficilis.
Luto lutulentior. Illiberalis.
Monophagus. Inhospitalis. Aridus.

Couetousnesse.

Tenacitas. Auaritia.
Philargyria, φιλαργυρία, pecuniæ studium quam nemo sapiens concupiuit, ait Salust.
πλεονέξια. Parcitas.
Opum furiosa cupido. Ouid.
Sordes metaphoricè. Auiditas.
Insatiabilis, inexplebilis habendi cupido.
Philargyria in mundo planè regnat. per fasque nefasque ad aurum itur.
Dira habendi fruendique fames qua cupiditas humana explere ingluuiem suam nequit, Budæ. *Vide Phr. Manutij.*

to geue Counsaile.

Consulere cum dativo.
Consilium dare. Instituere.
Adesse alicui consilio. Suadere.
Consilij copiam facere. Admonere.
Consilium cõferre, exponere, explicare, narrare, indicare, promere, impertire. Hortari. Adhortari.
Præbere & adferre consilium.
Consilio iurare. Instruere.
βουλεύειν, cum dativo itidem apud Græcos, quemadmodum apud Latinos cõsulo in hoc significato. *Vide Phr. Manutij & supra Exhort.*

to aske Counsaile.

Consulere cum accusativo.
Consilium capere, petere.
Rationem inire.
Rogare in aduocationem, consilium. *Vide Phr. Manutij.*

to Counsaile to the contrarie, vide *Disswade.*

the Coũsaile, or Coũsailers.

Senatus. βουλή.

χειροτία. Magiſtratus.
Conſulares viri. Ordo ſenatorius.
Ampliſſimus ordo pro ordine ſenatorio aliquando ponitur.
συμφράδμονες.
Conſiliarij. Senatores.
Patricij. Laticlaui.
Conſiliũ propriè prudentum & conſiliariorum conuentus eſt.
Curia pro hominibus curiã frequentantibus, & rempub. curantibus nonnunquam accipitur.
¶ Apocleti. ἀπόκλητοι. Conſiſtoriani, apud Ambroſ.
Sanctius conſilium, quod priuatum etiam & ſecretum conſilium dicitur.

the priuie Counſaile.

Ab intimis conſilijs.
A conſultis abditis.
A ſecretis arcanis.
A ſanctiore conſilio.
Conſilium Amphictyonicum.
Conuentus Areopagiticus.
Frequens ac ſolennis præcipuarum ciuitatum & prouinciarum conſultatio. *a Parliament.*

the Counſaile chamber or houſe.

Concilij locus.
Curia. ἀρχεῖον.
Conuenticulum ſenatus.
βουλευτήριον. Domus conſulum.
Prætorium. Synedrium.
συνέδριον.
Senatoria domus, curia.
Auguſtale.

to aſſemble the Counſaile.

Cogere concilium, ſenatum.
Efficere frequentem ſenatum, apud Cicero. pro congregare.
¶ Concilium dimittere, miſſum facere, cætum, conuentum ſoluere, *to raiſe vp the Counſaile.*

to Counſaile the profite of the common wealth.

Conſulere, conſultare reipub. Sall.
Suadere quod commodum eſt.
Conſulere in commune, apud Teren. proſpicere.
Cuncta ad publicam omnium vtilitatem referre. Rempub. pluris facere, quam comoda priuata.

by your Counſaile, Aduiſe or Perſwaſion.

Tuo hortatu. Tuo inſtinctu.
Te hortatore. Te inſtigante.
Tuo ſuaſu. Tuo perſuaſu.
Tuo conſilio.
Te conſultore, conſiliario.
Te conſulente, ſuadente.
Te authore. Te ſuaſore.
Abs te perſuaſus.
Tuo impulſu. Te impulſore.
Tuo ductu Tuo inductu.
Te bonum auſpicium dante.
Te fortunante & adiuuante.
Te auſpice.

Counterfayting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum. Fucus.
Ceruſa ψιμμύθιον.
Anchuſa ἄγχουσα.
Purpuriſſa vel purpuriſſum.
Nitella.

to Counterfet, vide *Falſifie.*

the natiue Countrey, where one is borne.

Solum natale. πατρίς.
Paternum, Patrium, genitale ſolum.
Patria. ἐνεγκεῖν.
Domus paterna, patria.
Patriæ oræ, poëticum.
Lares paterni. Aedes patriæ.
Limina paterna. Patria ſedes.
Focus paternus, patrius,

the Countrie is pleasaunt, vide Phr. Manutij.

a Couper.

Victor. Faber vascularius.

Couragious, Bold Stowt, or Valiaunt.

Animus strenuus. Inuictus.
Magnus. Infractus.
Excelsus. Titanicus.
Vere Herculanus. Achilleus.
θυμός ἀγήνωρ.
Animosus. Generosus.
Pyrrhus. Generosior sparta, qui excellenti est animo. εὐγενης.
Magnanimus. μεγαλόψυχος.
Qui animo forti, inuicto, infracto, Firmo pectore. *Vide plura in Phr. Manutij.*

to take away the Courage, or harte.

Emollire, exhaurire robur.
Eneruare, frangere animum, Vires.
Tollere animos.
Mentem labefactare huius vitæ crũnæ & mala dicuntur.
Spem debilitare. Cicero.
Dissoluere animum, frequentiùs in sacris.

to abate in Courage, vide *Dispaire.*

to gather his Courage, or spirites againe.

Sumere robur vel vires.
Recipere animũ, suscipere, colligere.
Animos facere. Instaurare animum.
Capere animum pro induere, Cice.
Patrium animũ virtutemq; capiamus.
Deijcere metum per virtutem. Cice.
Calamitate accepta melioresanimos habuit, quam vnquam rebus secundis.

a Couriour, vide *Tanner.*

by Course, vide *by Turne.*

Courteous, Gentle, Gracious.

Comis. Clemens. Lenis.
Placidus. Gratus. Propitius.
Mollis. Tractabilis. Dulcis.
Mitis. Gratus omnibus. Benignus.
Gratiosus. εὐχαρις.
Acceptus. Affabilis. Facilis.
Blandus. Facetus. Felle carens.
Homo festiui sermonis.
Suauis. Iucundus. Mansuetus.
Dulcis eloquij. Lenis.
Cuius moribus nil esse potest mellitius. Charus omnibus.
Omnibus probatus & dilectus.
Suauitate morum, comitate, ac gratia multum pollens, vigens apud omnes.
Qui omnium emeruit fauores.
Homo quo nihil potest optari suauius aut mellitius.
Amabilis passiuæ significationis est amore vel amicitia dignus, *Vide Gentle & Phr. Manutÿ.*

Courtesie, Gentlenesse, Affabilitie.

Benignitas. Beneuolentia.
Hilaritas. Comitas. Facilitas.
φιλοφροσύνη. Affabilitas.
Humanitas. Probitas, *Vide Phr. Manutÿ.*

to make Curteſie, vide *to Kneele downe.*

Courtiers, vide *in Pallaice.*

a Coward.

Ignauus. Imbellis.
Pusillanimis, *Vide Phr. Manutÿ.*

Crab-

Crabbed, vide *Froward.*

a Cradell.

Cuna. κοιτωνις. Cunabulum.
Incunabulum.

Craftie, Guilefull or full of craftineſſe and Deceit.

Callidus. Verſipellis.
Verſutus. ποικιλόφρων.
Aſtutus. ἀλωπός.
Vafer. Argutus.
Solers. Punicus.
Fera lybica. Veteratorius.
Vetererator, *a Counterfait knaue.*
παλίμφαγος.
παλίμβολος. Doloſus.
δολομήτης. Subdolus. Varius.
Varijs inſtructus dolis. Annibal.
Vlyſſes. Dauus Terentianus.
Annoſa vulpes. *An olde Foxe.*
γέρων ἀλώπηξ.
Longa ætate, multaque rerum experientia callidus. Ingenio & longa rerum experientia aſtutus.
Intelligens. Ingenioſus.
Duodecim artium.
δωδεκαμήχανος.
Mirus ſtruendis artibus, dolis excogitandis, conſuendis.
Magis varius quàm hydra.
Vulpinam fraudulentiam referens.
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Aegyptij ac Frāci.
Tenebrio, onis. Frauduloſus.
Inſidioſius. Vulpinus.
Vulpinaris. Vulpes. Fallax.
Pellis vulpina, metaphoricè. *Vide Subtile.*
Inſidioſus. Veteratorius.
Fraudulentus. Deceptorius.
Vulpinaris.

Craftineſſe, Deceit, Fraude, Guile.

Impoſtura. Fucus. Tendicula.
Fraus. Frandulentiæ. Fallacia.
Captio. Sophiſma. Fabrica.
Pigmentum metaphoricè. Inſidia.
Ars. Artificium. Dolus.
δολοφροσύνη. Techne. Offuciæ.
Præſtigiæ. Aſtus. διαλοκαμπίαι.
Calliditas. Vaframentum.
Fumi adagialiter. Sycophantia.
Tergiuerſatio. Aſtutia. Deceptio.
Verſutia. παραγωγή, ἀπάτη.
Circumuentio.
Lacuna pro fraude apud Cice.
Sutela apud Plau. pro conſuto dolo.
Vide Subtiltie & Phr. Manutij.

a Crafts mã, vide *Artificer.*

a handy Craft, vide *Occupation.*

Cranes.

Grues. γερανοι.
Aues pallamidis, apud poëtas.
Vipiones, grues minores.
Cæterum tota ſeu machina illa volubilis qua naues exonerantur & architecti ſaxa ingentia ſubleuant, quæ & authore Vitruuio Grus Latinis dicitur, Græcis γεράνιον ἢ γέρανος appellatur: atqui Murmellius Geranionē illud inſtrumētum nominat, alio nomine tympanum.

a Creator, vide *Maker.*

a man of Credit, a ſure or truſtie man.

Fide dignus. Spectatæ fidei.
Qui certiſſima eſt fide.
Probatiſſimæ fidei. Conſpicuus fidei.
Dignus quicum in tenebris mices.

to Crie loude, to Bray.

Vociferari. Clamitare.
Intonare. Perſtrepere.
Edere ſonos graues. Boare.
Tollere, edere clamores. Eiulare.
Clamorem ingeminare. Rugire.

Stentoria voce vsq; ad rauim succlamitare. Fremere. Hululare.
Horrendum remugire.
Clamare. Inclamare.
Exclamare. ἐπιφωνεῖν.
Facere clamores. Cicero.
Intendere vocem, Cicero. Quantum potero voce contendam.
Iactare vocem ad sydera.
Clamore aures ferire.
Magnis agere clamoribus.
Omnia tumultu & vociferatione cōcutere.
Exercere clamores multos, vacem.
Efferre clamorem vtrinque. Plaut.
Magnis clamoribus hiscere, & strepitu ingenti vacua omnia complere.
Personare buccis typo crepitantibus.
Latrare, pro intentiore voce clamare apud Ciceronem.
¶ Edicere, declarare, pronũciare, publicare per præconem.

a loude Crier, a Brayer.

Canorus. Clamosus.
Clarius vociferans. Obstreperus.
Stridulus. Vocalis. κτμυτός.
Argutus. Sonorus.
Claudianum tonitru. Prouerb.
Littus Sarpedonium.
Cyclobori vox.
Clamosior Stentore, lauro ardente.
Exercens clamores multos.
Olympica porticu quam septemuocam tradunt magis vocalis.
Strepitu seu clamore turbulentus.

Crooked, awrie.

Curuum. Recuruum.
Incuruum. Curuatum.
Incuruatum. Lacinioſum.
Distortum, obtortum, varium.
Retortum. Tortuosum.
Flexum. Inflexum.
Flexuosum. Camuum. Virg.
Hamatum. Sinuosum.
Obliquum. Aduncum.
κάμπυλον. κάμπιον.
Meandros præterea obliquitates vocant omnes à Mæandro fluuio sinuosis flexibus.

to Crosse or Cancell out, or to wash out writinges.

Transuerso calamo iugulare.
Spongiam impingere, apud Ausoniũ.
Cessare Expungere.
Liturare. ἐξαλοιφειν. Dispungere.
Eradere. ὀβελίζειν. Obliterare.
Antiquare. Delere. ἐξιρημεῖν.
In spongiam mittere.
Cancellare vulgus dicit, cuius quidē verbi vsus Iurisconsultus frequens, καγκελόειν.
Indúcere scriptum. In spongiam reuocare. Inducto calamo delere.
Imis ceris eradere. Delere penitus.

to Crowne, or to geue ouer the Crowne.

Dare sceptra, imperium.
Regnum, imperij habenas tradere.
Deferre regnum.
Ponere vel imponere diadema.
Hæreditarium regnum fratri tradere.
Dare copiam amplissimæ potestatis.
Coronare. Redimere.

a Crowne, or Garland.

Sertum. Corona. Corolla.
Coronula. στέφανος.
Laurea, laureola ex lauro.
Pancarpiæ, ῥοδεια.
Ex rosis facta contexta corolla, rosacea scilicet.
¶ Cingere caput, baccare frontem. Virg.
Cingere caput corona, diademate.
Premere crinem fronde. Virg.
Redimire.

Cruell, Rigorous, Bitter, a Sower face.

Tetricus. Seuerus. Crudelis.

Sæuus

Sæuus. Dirus. Trux.
Truculentus. Acerbus. Teter.
Nepharius. Crudus. Toruus.
Vecors. Auſterius. Efferus.
Immanis. Aſper. Durus. Demea.
Caperans frontem, ac contrahens ſupercilium tragica ſeueritudine.
Sinapi victitans. Stoicus.
Stoicum auſteritate vincens.
Qui in antro Trophonij vaticinatus eſt. ἀγίλαιος.
Ex Academia veniens.
Tertius Cato, vt eſt apud Iuue.
Grauis.
Vultus Titanicus. Atrei oculi.
ἀγριωπός. Titanicum obtuens.
Naufracton, ſeu claſſis more intuens, Prouerb.
Centauricè, κενταυρικῶς, immaniter, ſemper toruè intuens.
ἀεί ἀτορῶν δριμύ, apud Lucia.
Gorgoneis oculis intuens.
Αρεοπαγίτης. Areopagita.
Patruos ſapiens. Lotio, ſeu aceto potatus. *Vide Fierce. & Phraſes Manutij.*

Crueltie, vide *Tyrannie.*

a Cubit.

Cubitus & Cubitum.
Vlna. πῆχυς. ἀγκάλη.
Menſura eſt ſeſquipedis, hoc eſt, pedis vnius ac dimidij, ſeu ſex palmarum. Palmus autem vnus menſura quatuor eſt digitorum.

a Cudgel, vide *a Sticke.*

Cundits, vide *Gutters.*

Cuningly, vide *Exactly, and Trimly.*

a Cuppe, a Goblet, a Pot, a Peece.

Cyphus. Cyathus. κύαθος.
Cymbyon. κύμβιον. Calix.
Calix vitreus. Poculum. Pocillum.
Poterium. ποτήριον.
Vaſculum potorium.
Crater. Culullus.
Cratera, æ, media producta.
Carcheſium. Triens.
Ciſſibium vel ciſſimbium.
Argenteus puteus. Prou. *a great Peece.*
θριΐκλειον, vitreum poculum.
Phiala, *a Bolle.*
Phiala Samia, *a ſtone Pot.*
Culullus Syburgenſis.
Cirnea, *a Viall.*
Patera à patendo med. correpta.
Cupellum. κυπελλον.
Culigna apud Catonem, pro vaſe potorio. *Vide Pot.*

a Cup bearer, or a Cupbord keeper.

Pocillator. Pincerna.
οἰνοχόος. Stans ad cyathum.
A calicibus ſeu caliculis.
A cyathis. A poculis.
Ganimedes. Pocillator deorum.

Cup-ſhot, vide *Drunken.*

a Curate, a Vicar, or a Perſon.

Paſtor. Epiſcopus.
Animarum curam habens, obiens.
Plæbanus & Curatus à plæriſque dicitur. Sacræædis rector.
Parochus, παρόχος. med. corru. alijs Parœcus dicitur med. product. ratione diphthongi œ.
Agens paſtorē. Qui præeſt parœciæ.
Hunc Viues in colloquijs & Longolius Curionem nominant.

to Cure, to Heale, to make Whole.

Mederi. Medicamentum alicui dare ad aquam intercutem. Cice.

Medicinam adferre, adhibere.
Facere medicinam morbo.
Medicare, sed in vsu est frequentiori Medicari, cum datiuo vel accusatiuo. Curare. Sanare.
Curare ægrotos, morbum.
Sanitatem conferre.
Repellere ægritudinem.
Vomicas curare putentes.
Sanitati, pristinæ valetudini restituere. Curationem adhibere.
Morbos pestiferos exquisitis remedijs propulsare.
Salutifero morbum depellere succo.
Corporis firmitatem reddere.
A febre in imis ossibus herente, læthalique æstu fibras vitales vrente sanare, sanum reddere.
A læthiferis febrium paroxysmis liberare, ægrotis subuenire.
Nascenti malo ferre remedium.
Venienti occurrere morbo.
Oleo fouere vsque dum vulnus conducatur in cicatricem.
Desperatas egris cito reddere vires.
Redintegrare. μοτεῖν.
Consolidare vulnera.
Artus ægros consolidare, apud Paulinum.
Cutem restituere. Locum vlceratum integrè & in integrum restituere, quod Inducere Latinis dicitur. ἐμπλάττειν.

to Cure woundes, vide *to Heale woundes.*

to Curse, to Banne, to Excommunicate.

Excommunicare. Separare.
Communione priuare.
ἐκκηρύττειν.
Spirituali gladio putridum membrum resecare.
In reprobum sensum prolapsos, anathematis flagello castigare.
Ecclesiæ consortio expellere.
Extra ecclesiam eijcere, deturbare.
Satanæ tradere in interitum carnis.
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo grauare, obligare.
Ab ecclesia, à sacramentis & communione fidelium pellere.
A sacris, immò ab ingressu templi arcere.
Excommunicationum exercere tela.
Sacris eliminare ædibus.
Anathemati deuouere.
In contumaces & obstinatos fulminare excommunicationem.
Ecclesiasticis censuris in rebelles animaduertere.
a communione ecclesiæ separare.
Anathemate percutere, ferire.
ἀναθεματίζειν.
Sanctorum consortio eijcere.
Interdicto subijcere.

to Curse, to Wish ill.

Diras imprecari. Detestari.
Deuouere. Male precari.
Diris omnibus figere, prosequi, excipere.
Sacrare aliquando pro deuouere ponitur. Male dicere.
Exitium imprecari. Malè optare.
Precari, exoptare pestem alicui.
Diris agere, apud Horatium.
Execrari deponens.
Tristibus omnibus persequi.
Diris deuouere atrocissimis.
Virus omne in aliquem euomere.
Agere in malam crucem.
Maledictis incessere.
Imprecari debilitates, naufragia mortes, Quintilianus.
Iram in Deum diuosque innoxios obuertere.
Farias atque intemperies ciere.
Maledicta in aliquem congerere.
Conferre omnia in aliquem male dicta, Cicero. ad Att.
Sacrificare, sacra facere Herculi Lyndio, vel Rhodio.

τὰς παλαμναιοτάτας ἀρὰς ἐφαρᾶσθαι. ἀρὰς ἐπισπεῖραι.
Execrationes serere.
Cicero. Hisce omnibus Catilina cum reipub. salute, & cum tua peste ac pernicie proficiscere.

Cursings.

¶ Diræ. Execrationes.
Dira sacra. δυσίαθυτα.
Maledictiones.

a Cushen, a Pillow.

Ceruical. Ceruicale.
Capitale. προσκεφάλαιον.
Puluinus, Puluillus, Puluinar, à pluma. Cussinos vulgo vocant minus latine.

a Custome or Use.

Vsus. Mos. Ritus.
Consuetudo. Assuetudo.
συνήθεια. ἔθος ἄλληλουσις.
Consuetudo, altera natura, vt dicitur
Constitutio. Institutum.
Vide Phr, Man.

to bring in Custome or Use.

Inducere. In vsu ponere.
In consuetudinem trahere.
Inuehere morem, consuetudinem.
Nouam consuetudinem inducere.
Inducere morem nouum. Cice.
Morem inducere, *To bring in Custome*
Tenere morem.
Obtinere antiquum, apud Teren. pro referre antiquum morē, *to obserue old Customes.*

in Custome, vide *Vsed.*

after the old Custome or Fashion.

Ex veteri consuetudine. Solens.
Pro veteri consuetudine.
Non insolens. Meo more.
De more, apud Virg. & Ouid.
Ex more, apud Suetonium.
Pro more. Ex instituto maiorum.
Ex antiquitus recepta consuetudine.
E maiorum more.

Custome, Tribute, or a Toll.

Vectigal. Tributum, & Tributus, apud Plaut.
ἐλλίμενιον. τέλος.

a Customer, or Tolgatherer

Exactor. Telonarius. Telo, onis.
Publicanus. τελώνης.
Portitor. *Vide Phr. Manutij.*

to Cut, to Ridde, to Stricke of.

Amputare. Abscindere.
ἀποτέμνειν. ἀποκόπτειν.
Truncare. Detruncare. Defalcare.
Attondere vlmos, id est, amputare.
Abscindere, ex ab & cædo.
Desecare. Præcidere.
Resecare. Decurtare.
Ferro demetere, apud Hora.
Incidere. Lucos metere vel incidere, vtrunque apud Soli.
Defrondare vites.
Stringere folia, glandes.
Deserpere. Distringere.
Detrahere. ἀποφυλλίζειν.

a Cut Purse.

Manticularis. Crumenarū præcisor.
Crumenisęca. Marsupicida.
βαλαντιοτόμος.
Marsupiorum, loculorum incisor.
Sacculearius, apud Asconium.
Sector zonarius.

a Cutler.

Faber cultrarius. Cultellarius.
Cultrifex vulgo dicitur. Gladiarius
Faber gladiarius. μαχαιροποιός.

to Cut in quarters, vide *to Quarter.*

D

Daft, vide *Foole.*

a Dagger, a Skeyne, or Hanger.

Pugio. Pugiunculus. Enchiridion ἐγχειρίδιον. Patazoniũ. *a wodknife*
Ensiculus. Gladiolus.

a Day, time, or ſeaſon.

Dies. ἡμέρα. Lux.
Prima luce, id eſt, die, apud Poët.
Septima à partu luce. Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virgilium.

to appoint, or ſet a Day.

Diem dicere, conſtituere, præſtituere, dare.
Deſtinare, prodere diem alicui, Cicero.
Præfigere, figere diem, ſignare.
Præſcribere, ſtatuere, præfinire.

a Day appointed, or a Set day.

Dies ſtatuta, fixa, præfixa, limitata, conſtituta, determinata, ſtata aſſignata.
Præſcripta, præſtituta dies.
Dies præfinitus, certus, deſtinatus.
Hic dies dictus eſt nuptijs.
Tempus ratum. *vide Phr. Manutũ.*

a Day labourer, vide *Iourney man.*

Day and night, vide *Alwayes and Continually.*

after a few Dayes.

Paulo poſt. Haud multo poſt.
Non multo poſt.
Poſt paucos dies, vel paucis poſt diebus, vbi poſt aduerbiaſcit pro poſtea poſitum.
Poſt parum temporis.
Paucis diebus interiectis.
Paucis diebus pro paucis poſt diebus, apud Cice. ad Atticum 5.
Lapſis pauci s poſt diebus.
Aliquot poſt diebus.
Aliquot poſt dies.
Poſt dies aliquot.
Elapſis aliquot diebus.
Pauculos poſt dies.
Proximis, ſuperioribus diebus.

the Day following, or the next Day after.

Poſtridie. ὑστεραία.
Die exinde ſequenti.
Poſtero deinde die.
ἐπὶ τὴν ἄυριον. Altera luce.

by Day, or in the Day time.

Interdiu. Die. Luce. Luci.
Palam. Sole coruſco. Teſte die.

to ſpend the Day in vaine.

Producere, ducere diem.
ἡμερεύεσθαί.
Dare diem ocio, luſibus.
Diem terere, Tralucere, Tranſigere.
Exigere, Finire, Condere.
Perdere commeſſationibus, ocio, luſibus, potationibus.
Abſumere diem rebus frigidis.

Damage, vide *Loſſe.*

Danke, vide *Moyſt.*

Darke, Obſcure.

Tenebroſus. ἀυχμηρός σκοτεινός.
Caliginoſus. Obſcurus.
Cæcus. Latebroſus. Vmbroſus.
Opacus. Tenebricoſus. Furnus.
Squalidus. Piceus. Fuſcus.
Fuliginoſus. Ater. Teter. Niger.

to make Darke or obſcure.

Tenebras, nebulas offundere.
Obſcurare. Obtenebrare.
Obſtruere lumen. Offundere caliginem. Inuoluere negotium.

Intricare.

Intricare. Implicare. Perſtringere.
Gordianos ſtringere nodos quos vix Tenedia (vt fertur) bipenni diſſecare poſſis.
Cimmerias offundere tenebras.
Contenebrare. Illatebrare.
Innubilare. Obnubilare.
Obfuſcare.
Puluerem oculis offundere.
Tenebricari. σκοτίζεσθαί.
Tenebras inducere, facere.
Offundere noctem quandam rebus. Cice. pro tenebris inuoluere.
Rem omnem tenebris inſpergere.
enebras cudere. Plautus.
Reuocare in dubium.
Tenebras rebus clariſſimis obducere. Aenigmata mera loqui.
Afferre rebus obſcuritatem vel tenebras.
Tædioſiſſima verboſitate varias recitare ambages. quas ipſemet explicare non poſſis.

Darke or Obſcure and Intricate queſtions.

Obſcuræ, perplexæ, nodoſæ, implicitæ quæſtiones.
Nodi. Verborum laquei.
Scrupi. Scrupuli.
Aenigmata bœotica, quæ ne Apollo quidem intelligat.
Captiones, Labyrintho & Mæandro ſimiles. γρῖφοι.
Nebulæ. Tenebræ. Caligines.
Spinæ. Spinoſæ argutiæ.
Quæſtiones fumum oculis offundentes, nec caput nec pedes habentes, Implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant.
Ingenium torquentes, Haud facile ſolubiles. Sophiſticæ.
Ceratinæ Crocodilinęq; quęſtiones.
Multum faceſſentes negotij.
Numeris Platonicis obſcuriores, ad quarum ſolutionem Oedipo vel Delio natatore opus ſit.
Argumentum circulare, ſeu reciprocum.
Cornutus ſyllogiſmus. κερατινὸς. Hierony.
Syllogiſmi vncati, argumentoſi, inſolubiles.
Labyrinthi. λαβύρινθοι.
Ambages. Anfractus.
Inuoluti, impliciti, obſcuri ſermones. αἰνίγματα.
Mathematici labyrinthi.
Quæſtiones quas præter Sibyllam legat nemo, minus intelligat, lectorem obſcuritate remorātes, intellectu perdifficiles.
Africani lex.
Argumentoſi diſputationem labyrinthi, nec dum expliciti.
Inuolucra Realium, Nominalium.
Monſtrifica conflictationū vocabula, ecceitatum, quaſalitatum formalitatum, quidditatum.
Heraclyti & Lycophronis tenebræ.
Carcini pœmata. Nodi Gordij.
Gordiani, Caſſiotici.
Scyrpi, apud Gellium.
Perplexa & anxia Philoſophorum dogmata.

Darkneſſe.

Tenebræ. Caligo. Vmbra.
Nubila.

Darkly.

Obſcurè. Inuolutè. Tectè. Intricatim. Implicitè. πολυπλίκως.
Inuolucro verborum.
Aenigmaticè. αἰνιγματώδης.

in Darkneſſe, vide *Blinded.*

a Dart, vide *Arrow.*

to Daſh againſt ſome thing, vide *to Hit*, &c.

to Daſh or beate away by water.

Eluere, Fluctuum conſtigijs abedi.
Fluctus vehemēter litoribus illiditur

a Daſtard, vide Phr. Man.

the Dauning of the day, vide Phr. Man.

to Daunce.

Tripudiare. Tripudio geſtire.
Choream ducere. Choros ducere.
Chorizare. χορεύειν.
Motus dare, pro ſaltare.
Saltare. Salire.
Exercere choros, Virg.
Pede libero pulſare tellurem, apud Poet. *to Daunce, to Leape.*
Reſtem ducere ſeu ductitare, apud Terent. Ludere.
In numerum ludere, apud Virg.
ἐυρύθμως παίζειν, ἐγχορεύειν.
Saltare in numerum, Tripudium facere. Leues celebrare choreas, apud Politianum.
Choreas & carmina ducunt. Virg.

a Daunce, or Dauncing.

Choria. χορεῖα.
Tripudium. Saltatio.

a corde Dauncer, one that Daunced vpon the corde or rope, a Tumbler.

Funambulus. Funepæus, ab Apuleio dicitur & Funerepæus.
Schenobates. σχοινοβάτης.
Neurobates, apud Firm.
Petauriſta. Petaurus.
Ambulare. Ire per extentum funem, *to go on the corde.*
Ludendo per funes gradi, Scheno baticam facere, exercere.

Daunger or Perill.

Periculum. Diſcrimen.
Malum. Calamitas.
Procella. Alea.
Flamma metaphoricè.
Vbi oſtentant omnia mortem. Virg.
Fraus pro periculo apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit. Et in iure frequenter, vt cum dicimus. Ne ea res fraudi ſit. *vide Phr. Manutij.*

Daungerous Rocke on the ſea.

Syrtes. Charybdes metuendæ.
Breuia maris. Cautes ſe cotes vndiſonæ. Scyllea rabies, Cyclopea ſaxa apud Virgilium.
Ionij ponti fluctus rauci, Virg.
Abydi, & Maleę promontorium ſpumans, horridum.
Syndromades. Symplegades.
Scopuli ſonantes. Cyaneæ.
Fauces ſeuæ. Rupes.
Maris pericula, diſcrimina.

to be in Daunger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in ſalebra.
In præcipiti eſſe.
Summa rerum omnium difficultate premi.
Verſari in magnis anguſtijs, periculis inſidijs, difficultatibus.
Periculorum fluctibus agitari.
Perplexo, conſternato eſſe animo.
Pendere animi & animo.
Aeſtuare. Fluctuare.
Quaſi ad ſolem æſtuare.
Lupum auribus tenere.
In maximis verſari periculis.
In puteo conſtringi.
In extremum diſcrimen adduci.

to leaue in Daunger.

In præſentaneo deſerere periculo, diſcrimine.
Sub cultro linquere apud Horat.
In malis deſerere, apud Terent.
ἐγκαταλιμπάνειν. Deſertorem agere neceſſitatis tempore.

to put him ſelfe in Daunger to Aduenture.

In anguſtias ſe redigere.
In priſtinum ſeſe immittere, dedere rurſus. Prouinciam capere duram.

Suopte

Suopte plaustro malorum sarcinam sibi apportare.
Suo iumento sibi malum accersere.
Suo se telo labefactare.
Rem noxiam accersere, conciliare.
Immergere se calamitatibus.
Ambitione in prouinciā duram, aut aliam sese ingerere.
Suo dolori occasionem dare.
Hinc. prouerb. Molestia vltronea.
Cadere in foueam quam ipse feceris.
Capiti suo malum suere.
Suopte ingenio dolóve capi.
Suo ipsius laqueo capi.
In venatu perire. In captura capi. ἁιρῶν ἁιρεθμαι.
Proprio gladio, suis verbis, telo suo iugulari, conuinci.
Proprijs dictis euinci.
Technam in seipsum struere, componere, reperire.
σόφισμα κατὰ ἑαυτῦ συντιθέναι, apud Lucianum, quum Dolus in alterum excogitatus, in authoris caput recidit, vt est in prouerbijs.
Probationes de domo οἰκοθεν ὁ μαὐτυς, quando quis proprio ore cōuincitur.
Fumum fugiendo, incendium incidere. Damno cuidam medendo, in maius prolabi.
Communicando viro malo sibi malum accersere.
Exedere quod ipse intriueris, nere quod colo aptaris, gestare compedes quas ipse feceris vulgo dicitur.
In præsens discrimen ac perniciem se præcipitare.
Sciens exponere se discrimini, malis obijcere, calamitatibus inuoluere.
Sciens se inferre in malum.
Prudēs in flammam manum mittere.
Calidum prandium comedere.
Ob liberiorem vitam famam suam in periculum adducere.
Periculo se exponere, obijcere, subijcere, inuoluere, committere. παραβάλλεσθαι, cum accusatiuo.
Concire sibi malum.
Incurrere, dare se in periculum vitæ, famæ. Se perdere.
Caput obiectare periculis.
Dare se, abire in præceps, in præcipitium.
Sibi malum accersere.
Temerè sibi capitis periculum accersere.
Adire capitis, mortis periculum.
Subire discrimen, tempestates, procellas. ἀποκινδυνεύειν.
In manifestum discrimen inducere.
Discrimen, aleam subire, vel periculum. Suscipere, adire, accedere periculum, vel aggredi.
Camarinam mouere.
In malum præcipitare se, suosque secum in ruinam amicos pertrahere, secum in necem rapere horridam, euertere, adducere in calamitatē
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu ciuitatis.

to be out of Daunger, in Safetie.

In tranquillo, in vado esse.
ἐν λιμένι πλεῖν. In portu nauigare, prouerb. Periculo abesse. Duabus fulciri anchoris.
Extra lutum habere pedes.
ἐκ τῦ πηλῦ πόδα ἔχειν.
In tuto esse, citra periculum.
Extra telorum iactum. Procul à pedibus equorum calcitrantium.

the Death or Destruction.

Mors. μόρος. Fatum.
Interitus. Funus. Occasus.
Ruina, apud Plin. Neronis ruina.
Necis.
Lachesis suprema. Exitus.
Terminus, apud Eras. τελευτή.
Mors vltima linea rerum Horat.
Exitium, *An ill ende.* vt Pernicies,

Lethum, frigus lethale. θάνατος. Obitus, *vide varia in Phr. Manutij.*

Dead, departed out of this life.

Exanimis, Exanimatus.
Extinctus. Defunctus.
Lumine & æthere caſſus, apud Virg. pro vita priuatus.
Surreptus primo ſub flore iuuentæ.
Ante diem crudeli funere raptus.
Sine ſpiritu, voce. ἄπνοος.
Præteritus pro extincto, apud Proper. Deſyderatus.
E medio ſublatus. Caducus.
Belloque caduci Dardanidæ. Virg.
Ante diem, Virenti æuo raptus.
Morte oppreſſus.
Interceptus mortalitate.
Qui extra rerum naturam eſt, inter homines eſſe deſijt.
Mortuus. ὀιχόμενος.
Amiſſus. apud Virg. & Plin.
Fato functus. & Perfunctus apud Ciceronem.
Exemptus rebus humanis.
Prereptus immatura morte.
De corporis ergaſtulo eductus.
Corpore ſolutus, exutus.
ἀδίματος. ἀφειμένος τῦ σάματος.
Leuatus mole corporea.
Corporis mole poſita, depoſita.
Vitæ præciſo ſtamine.
Fatales qui expleuit annos,
¶ Cadaueroſus propemodum, ſemimortuus, animam agens, *Dying.*
Fato decedens, extrema in lucta cõſtitutus. χειρίφατος.

a Dead body.

Cadauer. Corpus exanime, extinctum, mortuum.
Funus. apud Terent.

Deadly.

Lethale. Exitiale. Capitale.
Mortiferum. θανάσιμον.
Ferale. νεκρικὸν. apud Virg. & Apule. Fatale. Peſtiferum.
Læthiferum. Læthificum.
Funeſtum. Exitioſum.
Tabificum. Immedicabile.
Perniciale. Pernicioſum.
Adferens mortem vel necem.
Perniciem & exitium adferens.

a Deadly ſinne.

Peccatum criminale, læthiferum.
Piaculare. Capitale.
Mortale peccatum, ſeu læthale.
Morte piandum, apud Iuuenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale.
Inexpiabile, quod difficile expietur.
Capitalis, noxa, noxia.
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

a great Deale, vide *Heape.*

to ſing before a Deafe mans dore.

Surdo canere.
Narrare ſurdo fabulam.
Κωφῷ ᾄδειν.
Verba mortuo fabulari, id eſt facere, apud Plaut.
Fruſtra canere, ſuadere, loqui.
In vanum cantare.
Ingerere. dicta in dolium pertuſum. Plaut. Fruſtra pulſare chordas. *vide Phr. Man.*

Dearth or Scarſitie of victualls.

Cara annona eſt Plaut.
Caritas eſt annonæ.
Alimentorum inopia Campania grauiter affligitur.
Summa annonæ difficultas.
Annonæ caritate premimur.
Annona indies ingraueſcit, quoniam annona carius multoq; pluris vænire incipit.
Precium augetur, intenditur, accenditur

ditur triplo plus quam æquum est.
Est magna isthic rei frumentariæ inopia.
Sterilitas annorum incessit hominibus. i. annonæ caritate vrgentur.
Cæsariani graui annona sunt conflictati passiuè apud Cæsa.
Multo malignior est nunc anni prouentus ac solet.
Prouenit frumentum propter siccitatem angustius. Cæsar.
Rerum omniũ caritas indies crescit.
Penuria insecuta est frugum omnium Soli.
Rea frumentaria ipsos deficere cœpit. Cæsar. ¶Contra.
Annona se laxare dicitur, quando annonæ præcium sese remittit, *to fall to a lower prise.* Sicut apud Liuium: Leuare annonam, *to bring to a lower prise.* quum vberior, largior solito prouenit annona.
Precium retro abijt, apud Plin. pro imminutum est. ἀγορὰ ἴυανις.

to make Dearth, or Scarsitie of victualls.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere.
Comprimere frumentum. Cice. posuit pro diligentius asseruare, & studiosius recondere, ingraueſcente annona, idque spe lucri vberioris.
Rerum precia intendere, apud Erasmum.
Annonam flagellare. Plinius.
Precium rei augere. ἐπιτιμᾶν.
Grauiora iusto precia rebus præsertim annonæ imponere.
τὴν τῶν ὠνίων τιμὴν ἐπιτείνειν, ἐπιτιμᾶσθαι.
Hinc timiopolæ dicti, qui res præmercantur, vt earum precia accendant, & annonam flagellent.
¶Propolæ, Dardanarij, Annonarij.

Debate, vide *Discord & Sedition.*

Debts.

Debita. Aes alienum.
Nomina. Syngraphæ debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienum. Nomina facere.
Contrahere debitum.
Conflare æs alienum grande. Sallustius.
Aere alieno quotidie degrauari, deprimi, premi, immergi.
Ex ære alieno laborare, apud Cæsarem.
In omnibus esse, & in alieno esse, apud Cice. vtrunque.

to pay his Debts.

Nomina soluere. Exoluere.
Nomina explicare, expedire, expungere. Nomen tollere de tabula.
Aes alienum dissoluere, exonerare, apud Ciceronem.
Ducatum, comitatum creditoribus, oppignoratum, nexu æris alieni soluto, in pristinum statum dignitatemque restituere.
¶Exire ære alieno.
Eximi creditorum tabulis.
Aere alieno liberari. *to come out of Debt.*

to pay Debt, with Debt.

Versuram vel vorsuram facere.
χρεολαμβάνειν ἐπὶ μείζονι τόκῳ δανείζεσθαι. est æs alienum soluere ære alieno, quod etiam Nomen transferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorem. Cicero: O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putare posset, cum venderet aliena.
Eximere ex ærarijs.

a Debtour, one that oweth much.

Aeratus homo, qui vsitatius dicitur.
Obæratus. Debitor. ὀφειλέτης.
Obnoxius creditoribus.
ἀγόγιμος δεδανείκασιν.
Addictus.
Qui immodico ære alieno tenentur. *All mens debtour.*
Plebs Romana ære alieno demersa, apud Liuium primæ deca. libro 2. Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno.
Animam debens.
ψυχὴν ὀφείλων.
Obstrictus, constrictus, pressus, oppressus ære alieno, in biblijs, *vide Phr. Man.*

to Decay, to come to Naught.

Degenerare in peius.
Vergere in deterius, ruere in peius. Indies in peius labi, deflectere.
Abire pessum. Plaut.
Ad deterius dilabi.
Mandrabuli more res dicitur prouerb. succedere. Ab equis ad asinos. ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.
A magnis relabi ad minima.

vide *to Perish.*

to Decay, to perish for euer.

Obliterari. Intercidere.
Antiquari. Exolescere.
Aboleri. Cado.
Occido, media correpta, *vide Phr. Manu. & supra to grow out of Vse.*

to Deceaue, to Beguile.

Fallere. Decipere. Ludere.
Deludere. Eludere. Illudere.
Ludere dolis aliquem.
Ludificare, vel ludificari.
Fuco imponere.
διαπτηνίζειν, θράττειν.
Circumscribere. ἀιολίζειν.
Fraudare. Circumuenire.
Implanare. Subdolè agere.
Cretizare. κρητίζειν.
Dolum intendere.
Fallere dolis, fraude, perfidia omni, dolosa specie.
Imponere cum datiuo constructum.
Viciata merce vel nimis carè inscripta alicui imponere.
ἀιγυπτιάζειν.
Fallaciam intendere.
Fallacias struere.
Facere Indos. Pellicere.
Supplantare. Dolo adducere, rapere, agere. Dolum struere.
Ductare aliquem dolis.
Impostura facere. ἀπατᾶν.
περιπερεύεσθαι. δολοῦν.
Fucum facere. Interducere aliquem.
Verbis circumuenire.
Exbalistare, Frustra habere, Admouere fabricas, Conficere fallacijs, apud Plaut. omnia.
Falsum habere pro decipere, apud Sallustium. Nec ea res me falsum habuit.
παραλογίζειν. falsis decipere rationibus. Seducere.
Inijcere tragulam.
In fraudem illicere, pellicere.
Frustrare & frustrari verbum commune, secundum Priscianum.
Dare verba. παράγειν.
Dicta dare dulcia. Os sublinire.
Phaleratis dictis ducere. Terent.
Capere astu, Emungere dolo.
Capere aduersarium.
Obtrudere palpum.
Dolis circumducere.
In transennam inducere, est dolo tollere. Insidijs excipere.
Et spes blandissima dicitur alicui imponere.

a Deceauer, a Beguiler, a Iugler.

Impostor

Impostor. Seductor.
Implanator. Planus. πλάνος.
Halophanta apud Plaut. & Fest.
Sycophanta. Circulator.
Ludificator. Circumuentor.
Nugarum & fuci artifex.
Circumscriptor.
Supplentator. Perperus.
Veterator. Deceptor.
Sacularius, apud Vlpianum. & Iurisconsultos.

to be Deceaued, or Beguiled.

Circumueniri.
Capi blanditijs, astu, astutia, dolis, fuco, promissis, imagine falsa, specie Viri.
Decipi. Eludi. Deludi.
Falli. Implanari.
Frustrari passiuè. Fraudari.
Frustratum iri.
Disparem promissis fidem experiri.
Frustra esse, apud Aul. Gel. *Vide Plura in Phr. Manutij.*

Deceitfull, vide *Crafty.*

Deceitfully, vide *Falsly.*

Deceit, vide *Craftinesse*, & Phrases Manutij.

to Decide a matter, vide *to Examine.*

to Declare or Shewe.

Declarare. Interpretari.
Manifestare. Diluere.
Ostendere. Edocere. Significare.
Explicare. Exponere. Enucleare.
Enodare. Dilucidare. Expedire.
Explanare. Aperire. Exprimere.
Reuelare. Patefacere.
Pandere. Expromere. Demonstrare. *Vide to Rehearse and to Denounce.*

to Declare, to Shewe or to Approue by good and sufficient Reasons.

Validis tum rationibus, tum argumẽtis adstruere, probare, ostendere, declarare, ἀποδεικνύειν.
Frangere sententiam alicuius. Cice.
Demonstrare ratione inconfutabili, argumento Achillis.
Reddere rationem, causas, aliqua de re probabiles. Approbare.
Re ipsa docere. Refellere.
Conuincere argumentis, verbis, persuasionibus, veritate.
Acutissimè & subtilissimè excogitare argumenta.
Acerrimum agere disputatorem.
Vrgere propugnatorem.
Obuia quæque confutare valide.
Rationes aduersarij infringere, & suas confirmare.
Conuincere & elinguem reddere.

to Decline, vide *Eschewe.*

to Decree, to ordeine a law or statute.

Indicere, præscribere legem.
Edicere seu edicto præcipere.
Facere plebiscitum, senatusconsultum. Ferre legem.
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, iubere.
Rogare legem. Sciscere.
Leges tradere. Dare.
Rogationes scire.
Decretum facere, interponere,
Ponere decretum. Iubere.
Decernere. Statuere.
Statuere decretum apud Hier.

to Dedicate, to Consecrate.

Dicare. Dedicare.
Consecrare.
Sacrum, id est, venerabile, reddere, facere. Sacrare. ἱερόειν.
Initiare. τελεταυργεῖν.

Religioſe colendum indicere. *Vide Phr. Manutij.*

a Dedication of a Temple, or Church.

Dedicatio, Sanctificatio templi.
Templi conſecratio. καθιέρωσις.
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζειν. quod innouare ſignificat.
χαρμοσύνη, lætitia, feſtum erat Athenienſium à χαρμονὴ, id eſt, gaudium.
Amberualia à nonnullis dicitur hic dies, ab aruis ambiendis.
Paganalia, ruſticorum ſunt feſta.

a ſtoute Deede or Facte.

Strenuum facinus.
Audax factum. τεαγίσυμα.
Capitale, ſeu Capital.
Nefarium facinus.
Præceps, temerarium facinus.
Θέρμον ἔργον ἢ παράβολον.
Facinus calidum. pro audaci.
Præclarum & ſtrenuum geſtum.
Facinus inſigne, glorioſum, & apud poſteros cuius famam poſteritas celebratura.
Facinus in bonam & malam partem accipitur.
Facinus præclarum & peſſimum, maximum, indignum ſe.
Piaculare flagitium.

in Deede, vide *Truely.*

Deere, well Beloued, Acceptable.

Acceptus. Gratus.
Amœnus. Gratioſus.
χαρίεις.
Suauis, *Vide Phr. Manutij.*

Deerer, Better, more Beloued.

Amantius. Venerabilius.
Antiquius. Charius.
Gratius. φερτιμότερον.
Melius. λώιον.
Præſtantius. ἄμειγον.
βελτιόν. Vtilius.
Optatius. Præſtabilius.
φερουργιαίτερον.

to Deface ones honour, to Backebite, to ſclaunder.

Honori detrahere, vel honorem.
Derogare exiſtimationi, honori.
Siniſtros rumores de quopiam ſpargere.
Lædere, rodere famam.
Genuino mordere.
Genuinum infigere.
Obſtrigillare.
Dente Theonino rodere.
Mordere, per metapho.
Lacerare famam. Obloqui.
Maledicere. Obtrectare.
Vellicare, metapho.
Traducere. φθείγειν. παραδειγματίζειν.
Maledictis proſequi.
Maledico dente carpere.
Carpere famam hominis.
Carbone notare. Imprimere. vel inurere notam, ſtigmata.
Aſpergere labem.
Detrahere. διασύρειν.
Infamare. Fama ſpoliare.
Inceſſere, obtenebrare famam.
Honorem minuere, proſcindere.
Alicuius famam contaminare.
Siniſtrum quid euomere.
Deferre. Lingua biſulca detractionis venenum ſpirare.
Loliginis ſuccum in aliquem effundere.
Lethalibus ſpiculis impetere.
Mordicus impetere, arripere.
Famam alienam mendacijs contaminare, & ſycophantam agere.
συκοφαντεῖν.
Struere ſycophantias.
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus

gus ſpargere.
Impudentiſſimis confictis calumnijs in alienam debacchari famam.
Aſpergere aliquem nota infamiæ.
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare.
Bonorum virorum famam conſpurcare, conſtuprare.
De fama detrahere.
Infamia aſpergere.
Famam depeculari, atterere. Odioſiſſimis dictis in aliquem debacchari.
Telis veneno tinctis impetere.
Aliorum famam in diſcrimen adducere vt ſuam nobilitet.
In abſentem orationem ore impuriſſimo euomere.
Nullis non conuitiorum adſperginibus fædare.
Vario probrorum genere denigrare.
Fama probatum hominem ſpoliare. proſcindere maledicentia, contumelijs flagellare, onerare, inuidia, grauare detractionibus, venenatis linguis fauciare.
Acuere linguam vt ſerpentes.
Apertis tibijs in aliquem inuehi, eſt non clanculum obtrectare, ſed palam inſectari. Diffamare. Defamare. Ad calumnias impia ora laxare. διαφημίζειν.
Calumniari. Vituperare.
Genuinum in aliquo frangere.
Per ora oculosq; hominum circumducere.
Famoſis libellis patronos veritatis pondere preſſos famæ iniquitatis, omnibus ſpoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, Deſpiſed.

Mala fama grauiter apud exteros laborans. Flagrans infamia.
Proſtitutæ famæ.
Oenobatis prouerbio.
Infamia publica laborans.
Cerite cera dignus. Hora.
Cytonymi probrum dicitur, prouerbio, vehementer infamis.
Quem deſeruit fides & fama.
Niger, apud Horatium.
Pudendus. Infamis.
παλίμφημος. Prauè viuens.
Inglorius. ἄκλεης.
ἄδοξος. Abiectus.
Inhonoratus. Vilis.
Deſpectus. Execrandus.
Deſpuendus. Contemnendus.

to Defende, to Keepe, to Maintaine, to Preſerue.

Tueri. Defendere.
Tutari omni diligentia atque officio.
Protegere. Contueri.
Defenſare. Vindicare.
Propugnare. Patrocinari.
Adeſſe pro aliquo.
Patrocinium præbere. præſtare.
Tegere ſimplex pro compoſito apud Poëtam. Patriam armis tegere.
Cauſis preſto eſſe.
Pro aliquo ſtare. Terent.
Cauſæ ſuſcipere patrocinium.
Cauſam alicuius ſuſtinere, agere, tutari, defendere, defenſare armis prudentiæ.
Capeſſere rempub. apud Salluſt. pro defendere.
Hoſtem à reipub. ceruice depellere.
Seruire defenſioni patriæ.
Ancipitem magno diſcrimine cauſam protegere. Iuuenal.
Iniuriam perſequi, vlciſci, inſectari, apud Ciceronem, defendere, propulſare, depellere.
Suſcipere in Sacris literis paſſim ponitur pro defendere ſeu protegere: Suſcipiens manſuetos dominus, in Pſal. *Vide Phr. Manutij.*

a Defender, vide *Patron.*

a Defending or keeping.

a Defence.

Tutela. Tuitio. Tutamen.
Clientela. Defensio. Munimen.
Protectio. Præsidium.
Fides, vnde in suam fidem recipere.
In clientelam alicuius se dedere.

to Deferre, to Prolonge or Delay.

Cunctari. Differre.
Differre de die in diem.
Protrahere. Extrahere.
ἀναβαλλὲς ποιεῖσθαι.
Crastinare. Procrastinare.
Recrastinare. Prolongare.
ἀναβάλλεσθαι, ἀναβάλλειν.
Conferre. Cicero. Omnia conferre in Martium mensem.
Negotium, diem litis vel litem in longum proferre. Moras nectere.
Acessæi lunam expectare.
Lunas causari Laconias, prouerb.
Ducere res. Proferre.
Detrudere, apud Cice. ad Att. 4 procrastinare. Lactare.
Extrahere diem.
Agitare moras, apud Sallust.
Facere moram. Tardare.
Moram interponere, inijcere, prō ducere, moliri. Morari.
Diem producere vel ducere.
In alium diem differre.
Reijcere in aliud tempus.
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere.
Longiore tractu quàm quis sperarit rem protelare.
Perendinare. Protendere.
Comperendinare. Prorogare.
Remorari. Retardere.
Diem de die vel ex die ducere.
In posterum reijcere.
Protelationibus implicare.
Dilationes frustratorias quærere.
διαχρόνισθαι.
Prolatare dies, consultationes.
Protelare diem. Suspendere.
Dilationes quærere.
εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, εἰς τὸ ὕστερον ἀναβάλλεσθαι.
¶ Mora. Procrastinatio.
Tarditas. *Delay.*

a Deferring, vide *Prolongation.*

to Defile, vide *to make Fowle.*

to be defiled, or Polluted.

¶ Inquinamentum, maculam contrahere. Ex inobedientia Adæ omnes inquinamentum contraximus.
Ducere notam Horat.
Aeruginis aliquid contrahere.
Vitium concipere. Cicero.
Non solum vitium concipiunt ipsi, sed ea infundunt in ciuitatem.

to Deflower a maiden, vide *to Violate a virgine.*

Deformed, vide *Ill fauored.*

of lowe Degree, vide Phr. Manutij.

to Delay, vide *to Linger*, & Phr. Manutij.

Delectable, vide *Glad*, & *Pleasaunt.*

to Deliberate, vide *Consult.*

Delicate, vide *Womanlike.*

Delicate meates, Ionkets or Daynties, Fine dishes.

Cupediæ. ὀψοφαγία.
Dapes. Secundæ mensæ.
Lautitiæ Saliares. Attica Bellaria.
ἀττικὰ πέμματα. Tragemata. Aedulia exquisita, opipara, delicata, lauta,

lauta, prælauta.
Mactea, apud Martialem.
Iouis aut Regis cerebrum prouerb.
Veneris aut Iouis lac.
Nectaris flos.
Cibus deorum. Helenæ cibi.

a Delicious mouth.

Delicati palati homo.
Delicatus. Abron.
Palato qui est morosо, fastidioso.

Deliciously, Sumptuously, Dayntily, or costly.

Opiparè. ὀψιτελῶς.
Deliciosè. Delicatè.
Curiosè. Lautulè.
Lautè. Splendidè.
Regaliter. Lautissimè.
Magnificè. Magnificenter.
Pollucibiliter. Dapicè.
μεγαλείως. μεγαλοπρεπῶς.

to Delight, to take Pleasure.

Capere voluptatem non mediocrem animo.
Duci, capi oblectatione rei.
Lætitiam concipere.
Haurire voluptatem.
Gaudio exilire, perfundi.
Gaudio subsultare.
Lætitia corripi, exultare, gestire.
Oblectari, Delectari.
Amare pro delectari, apud Cice.
Percipere incredibilem animi voluptatem.
Capi voluptate, specie mulieris.
In delicijs rem aliquam habere, *Vide Glad. & Phr. Manutij.*

Deliuered, vide *Discharged*, & in Phr. Manutij.

to Delude, vide *to Mocke.*

the vniuersall Deluge, or Noes fludde.

Diluuium vniuersale. Diluuium aquarum, Aquosa clades. Soli.
Diluuialis irruptio, quæ vniuersa obduxit humido situ.
Vndosa tempestas. Soli.
Cataclysmus. κατακλυσμός.
Eluuio vel eluuies terrarum.
¶ Proluuies, *a great deluge.*
Romæ mira proluuies, Cice.
Magna vis aquæ.

to Demaunde, vide *to Aske.*

to Inquire, to Deny, to disaffirme.

Negare. ἄρνεισθαι, ἀπόφασθαι.
Diffiteri. Pernegare.
Ire inficias. Inficiari. Refragari.
Denegare. Abnegare.

to Deny, to Refuse.

Negare. ἀρνεῖσθαι.
Auersari. Fugitare. Refellere.
Abnuere. Renuere. Reclamare.
Fugere. Respuere.
Nolle. Contradicere.
Haudquaquã assentiri. Tergiuersari.
Recusare. Detractare.
Refutare. Denegare. Repugnare.
Obstinatius renuere, reniti.

to be Denied, or Refused.

¶ Repulsam ferre, pati, accipere.
Repelli. Præteriri in petitionibus, Cice.

a Denne, vide *Caue.*

to Denounce, to Declare.

Nunciare. Denunciare.
Demandare. Indicere, tametsi magis sit quàm denunciare.

to Denounce or declare warre.

Hosti aqua & igni interdicere.
Bellum facere patriæ. Sallust.
Bellum indicere, denunciare, facere.
¶ Niti insidijs ac perfidia.

Proditione rem gerere.
More latronis occultè rem gerere, fraudibus atque dolis, *Traiterously, without any declaration or warning.*

Denty.

Delicatus. Delicioſus. Lautus.
Sumptuoſus. Suauis.
Opiparus. Saliaris.

to Depart or Goe away

Diſcedere. Recedere.
Abire. Amoliri. Abſcedere.
Secedere. *Vide Goe awaye. & Phr. Manutij.*

a Departing or Going away.

Diſceſſus. Diſceſſio. Abitus.
Receſſus & io. Fuga. Abceſſio.
Digreſſus. & io. Abitio. Profectio.
Secéſſio.

to Depraue, vide *to Sclaunder, to Blame.*

to Depriue one of his authoritie or office.

Mouere & Amouere cum accuſatiuo perſonę, & ablatiuo dignitatis gradum ſignificante conſtructa.
Vt Mouere vel Amouere Dictatorẽ, Conſulem, Tribunos, Quæſtores, Prætores, Aediles, &c. Item Regem, Ducem, Præſidem, Præfectum, Epiſcopum, Diaconum, Paſtorem, Miniſtrum Seruum.
Et, ab Dictatura, Conſulatu, Tribunatu, Quæſtura, Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Epiſcopatu, Diaconatu, Miniſterio, Seruitio.
Adimere imperium, regnum, dictaturam, conſulatum, tribunatum, quæſturam, præturam, ædilium, dignitatem, ducatum, præfecturam. &c.
Abdicare magiſtratu quempiam.
Abrogare alicui magiſtratum.
Exauthorare. Priuare officio.
Priuatum reddere.
Alienare à ſenatu, deijcere, dimittere cum ignominia.
Eximere honoribus ſenatorijs. Cice.
Dominos de faſtigio ſuo deijcere, apud Macrob.
De gradu vel ſtatu deijcere.
Omni honore ac dignitate priuare.
Detrahere, delere authoritatem.
Statu mouere atque deprimere.
De cœlo detrahere. Dignitate ſpoliare. E gubernationis faſtigio deijcere.
Ordine mouere. Numero expungere. De curia eijcere.
Deſpoliare honore. Exuere imperio.
De dignitatis gradu dimouere.
Cogere & redigere in ordinem.
Ordine ſeu ſenatu mouere.
ἐκφυλλυφορεῖν.
Deijcere aliquem conſulatu, loco, principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis ſenatum.
Conuellere de priſtino ſtatu aliquẽ.
Minuere maieſtatem, de gradu exiſtimationis deturbare, quod Græcis, καθαίρειν τὴν μεγαλειότητα. τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλουιας κολοβῶν.

to Depriue one of his goods. vide Phr. Manutij.

to be Deprined of his authoritie, or to be Diſgraded or Diſcharged of his orders, office or dignitie.

Exauthorari. Reprobari.
Dimoueri gradu. Degradari.
vulgò dicitur. Abſolui.
ἀποχειροτονεῖσθαι.
De cœlo detrahi.
De ſummo honoris gradu deturbari.
Deponi imperio.

Præci-

Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu.
Capite minui, diminui apud Cicero. vbi caput ponitur pro ſtatus & cõditionis deceſſione atque iactura.
Abire honore, Suet. pro abdicare.
Ex aſtris decidere, Cic. ad Atti. 2.
Concidere apud eundem, pro deijci de ſtatu, ab exiſtimatione priſtina.
παραθεσθαι τῆς τιμῆς, ἢ τοῦ, ἀξιώματος.

to Deſcribe to Regiſter, or declare in writing.

Clarorum virorum laudes, virtutes, prælia in monumenta referre.
In acta referre, apud Iuuena.
Ad poſteritatem ſtylo tranſmittere.
Referre in commentarium, in aduerſaria, in faſtos.
In annales referre.
Canere pro deſcribere Virgil. frequens.
Literis mandare tradere.
γραφῇ παραδιδόναι.
In tabulas, literas publicas referre.
Chartis illinere.
Deſcribere.
Chartis ceu fidis memoriæ ſodalibus commendare, committere, Eraſ.
In literas referre, recipere.
Poſteris tradere, prodere memoriæ.
διδόναι λόγῳ.
Prodere memoriæ virorum foris facta. Cicero.
Diffundere in æuum, in poſteros.
Mandare æternitati, monumẽtis, memoriæ.
Audita, viſa, geſta, libris credere, velceræ, pro ſcribere in cæreis tabellis.
Conſignare literis.
Graphicè pingere, depingere.
Deſcribere longis voluminum Ambagibus.
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, poſteritati commendare.
Doctorum hominum literis immortalitati, æternæ memoriæ conſecrare. Stylo proſequi.
Prodere poſteris, literis aliquid.
Perpetuæ memoriæ tradere.
ἀναγράφειν.
Literarum monumentis tradere.
Literis prodere. Perſcribere in eodem ſignificato, dixit Cicero.
Manifeſto ſcribere.
Per ſcripturam publicare.
Monumentis librorum ſeu literarum inſerere.
Literis conſignare quæ mandare memoriæ volumus. Cice.
Celebrare literis & memoria.
Commentarijs inſcribere.

Deſertes, or good Turnes, vide Phr. Manutij.

I ſhall neuer Deſerue your benefits, vide Phr. Manu.

to Deſire, to require, to Long or wiſh for.

Petere. Expetere. Appetere.
Cupere. Quærere. Concupiſcere.
Deſyderare. Velle. Geſtire.
¶ Contendere, *To deſire greatly.*
Gliſcere. ἰᾶν.
Affectare. Ambire.
Optare, exoptare.
Suſpirare metaphoricè.
Adamare, apud Cicer. pro concupiſcere.
Cogitare apud eũdem, pro cupiditate teneri, curam omnem defigere.
Tangi teneri deſyderio
Sitire.
In votis habere.
Incitari, Ferri, Impelli animo, moueri.
κινεῖσθαι τῇ ψυχῇ. *Vide to Pray.*

F4

Proditione rem gerere.
More latronis occultè rem gerere, fraudibus atque dolis, *Traiterously, without any declaration or warning.*

Denty.

Delicatus. Delicioſus. Lautus.
Sumptuoſus. Suauis.
Opiparus. Saliaris.

to Depart or Goe away

Diſcedere. Recedere.
Abire. Amoliri. Abſcedere.
Secedere. *Vide Goe awaye. & Phr. Manutij.*

a Departing or Going away.

Diſceſſus. Diſceſſio. Abitus.
Receſſus & io. Fuga. Abceſſio.
Digreſſus. & io. Abitio. Profectio.
Seceſſio.

to Depraue, vide *to Sclaunder, to Blame.*

to Depriue one of his authoritie or office.

Mouere & Amouere cum accuſatiuo perſonę, & ablatiuo dignitatis gradum ſignificante conſtructa.
Vt Mouere vel Amouere Dictatorē, Conſulem, Tribunos, Quæſtores, Prætores, Aediles, &c. Item Regem, Ducem, Præſidem, Præfectum, Epiſcopum, Diaconum, Paſtorem, Miniſtrum Seruum.
Et, ab Dictatura, Conſulatu, Tribunatu, Quæſtura, Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Epiſcopatu, Diaconatu, Miniſterio, Seruitio.
Adimere imperium, regnum, dictaturam, conſulatum, tribunatum, quæſturam, præturam, ædilium, dignitatem, ducatum, præfecturam. &c.
Abdicare magiſtratu quempiam.
Abrogare alicui magiſtratum.
Exauthorare. Priuare officio.
Priuatum reddere.
Alienare à ſenatu, deijcere, dimittere cum ignominia.
Eximere honoribus ſenatorijs. Cice.
Dominos de faſtigio ſuo deijcere, apud Macrob.
De gradu vel ſtatu deijcere.
Omni honore ac dignitate priuare.
Detrahere, delere authoritatem.
Statu mouere atque deprimere.
De cœlo detrahere. Dignitate ſpoliare. E gubernationis faſtigio deijcere.
Ordine mouere. Numero expungere. De curia eijcere.
Deſpoliare honore. Exuere imperio.
De dignitatis gradu dimouere.
Cogere & redigere in ordinem.
Ordine ſeu ſenatu mouere.
ἐκφυλλυφορεῖν.
Deijcere aliquem conſulatu, loco, principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis ſenatum.
Conuellere de priſtino ſtatu aliquē.
Minuere maieſtatem, de gradu exiſtimationis deturbare, quod Græcis, καθαίρειν τὴν μεγαλειότητα. τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλουιας κολοβεῖν.

to Depriue one of his goods. vide Phr. Manutij.

to be Depriued of his authoritie, or to be Diſgraded or Diſcharged of his orders, office or dignitie.

Exauthorari. Reprobari.
Dimoueri gradu. Degradari.
vulgò dicitur. Abſolui.
ἀποχειροτονεῖσθαι.
De cœlo detrahi.
De ſummo honoris gradu deturbari.
Deponi imperio.

Præci-

Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu.
Capite minui, diminui apud Cicero. vbi caput ponitur pro status & cõditionis decessione atque iactura.
Abire honore, Suet. pro abdicare.
Ex astris decidere, Cic. ad Atti. 2.
Concidere apud eundem, pro deijci de statu, ab existimatione pristina.
παρωθεισθαι τῆς τιμῆς, ἢ τῆς, ἀξιώματος.

to Describe to Register, or declare in writing.

Clarorum virorum laudes, virtutes, prælia in monumenta referre.
In acta referre, apud Iuuena.
Ad posteritatem stylo transmittere.
Referre in commentarium, in aduersaria, in fastos.
In annales referre.
Canere pro describere Virgil. frequens.
Literis mandare tradere.
γραφῇ παραδιδόναι.
In tabulas, literas publicas referre.
Chartis illinere.
Describere.
Chartis ceu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Eras.
In literas referre, recipere.
Posteris tradere, prodere memoriæ.
διδόναι λόγῳ.
Prodere memoriæ virorum foris facta. Cicero.
Diffundere in æuum, in posteros.
Mandare æternitati, monumẽtis, memoriæ.
Audita, visa, gesta, libris credere, vel ceræ, pro scribere in cæreis tabellis.
Consignare literis.
Graphicè pingere, depingere.
Describere longis voluminum Ambagibus.
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, posteritati commendare.
Doctorum hominum literis immortalitati, æternæ memoriæ consecrare. Stylo prosequi.
Prodere posteris, literis aliquid.
Perpetuæ memoriæ tradere.
ἀναγράφειν.
Literarum monumentis tradere.
Literis prodere. Perscribere in eodem significato, dixit Cicero.
Manifesto scribere.
Per scripturam publicare.
Monumentis librorum seu literarum inserere.
Literis consignare quæ mandare memoriæ volumus. Cice.
Celebrare literis & memoria.
Commentarijs inscribere.

Desertes, or good Turnes, vide Phr. Manutij.

I shall neuer Deserue your benefits, vide Phr. Manu.

to Desire, to require, to Long or wish for.

Petere. Expetere. Appetere.
Cupere. Quærere. Concupiscere.
Desyderare. Velle. Gestire.
¶ Contendere, *To desire greatly.*
Gliscere. ἰᾶν.
Affectare. Ambire.
Optare, exoptare.
Suspirare metaphoricè.
Adamare, apud Cicer. pro concupiscere.
Cogitare apud eũdem, pro cupiditate teneri, curam omnem defigere.
Tangi teneri desyderio
Sitire.
In votis habere.
Incitari, Ferri, Impelli animo, moueri.
κινεῖσθαι τῇ ψυχῇ. *Vide to Pray.*

to Desire greatly or feruently.

to haue a great longing for a thing.

Sitire. Suspirare.
Exardere desiderio alicuius.
Primis votis, ardentibus desiderarijs sitire. Ardere.
Flagrare desiderio, cupiditate rei.
Percupere. Miram habere sitim.
Inflammari cupiditate.
Flagrantibus desiderijs optare.
Tangi, teneri, æstuare desiderio.
In votis habere. Gliscere.
Ardere desiderio, cupiditate incredibili.
Ad supernam beatitudinē adspirare.
Non mediocriter captare.
Vehementi animi adfectu rapi.
Ingenti affectu, omnibus votis expetere.
Indefessis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare.
Macerare se desyderio.
Angi, discruciari desyderio.
Mira quadam ardere cupiditate.
Incida cupiditate aliquid expectare.
In magna expectatione esse, *to Long much for.*
Expectationem sustinere.
Longum alicuius desyderio torqueri.
Expectatione teneri, pēdere, torqueri, angi, cruciari, discruciari.
Nullum facere rogandi, flagitandi finem.
Alicuius rei desyderio animus dicitur titillari.
Iynge trahi, prouer. pro vehementi & impotenti desyderio trahi, rapi ad aliquid.
Inhiare per translationem pro vehementer cupere, datiuo vel accusatiuo construitur.
Adhinnire apud Cicer. pro impotenti cupiditate gestire.

Desirous.

Cupidus. Auidus.
Studiosius. Ardens.
Appetens. Cupiens. *Vide Phr. Manu.*

with great Desire or Longing.

Primis votis, apud Iuue.
Ardentibus desyderijs.
Mira siti fame.
Longa maximaque expectatione.
Cupiditate præcipua.
Nullum mihi votum ardentius fuit quam &c.
Nil sanè mihi vnquam prius in votis fuit. Obuijs aut porrectis vlnis.
Obuijs manibus. Ambabus manibus.
Auidè. Sitienter.

as I Desire, vide *as harte would Wish.*

a Desire, a Lust, or Longing.

Desyderium. Votum. Voluntas.
Studium. Beneuola animi propensio.
Cupiditas. ἐπιθυμία. Affectus.
Auiditas. Appetitus.
Cupido fem. gen.
Concupiscentia, *great Lust.*
Libido. Amor. Ardor pectoris.
Aestus per metaph. Sitis. Flamma.
Calor, Fax, Ignis, quæ postrema.
Auxesin habent, *Vide Phr. Manutij.*

to satisfie ones Desire, or to Graunt ones requeste.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni, postulationi, votis subscribere.
Precibus benignum impartiri assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Ciceronem.
Ne apud te cassæ sint preces, quæso.

a Desire of honour or glory, vide *Ambition.*

Desirous of glory, vide *Ambitious* & Phr. Manutij.

to Despise, to Contemne, to Reiect.

Auersari & pro eodem.
Auerti. Spernere. Fugere.
ἐξουτένειν. ἐξοδενεῖν.
Aspernari. Dispicari.
Dedignari. Despicere.
Contemnere. Temnere.
Abhominari. Detestari.
Despuere. Respuere. Reijcere.
Reiectare. Repudiare. Refutare.
Vultum ducere. Negligere.
Abhorrere pro fastidire & cum fastu quodam coutemnere.
Perhorrescere. Auerso vultu, retrica & corrugata fronte aspernari.
Præ se contemnere.
Mandare laqueum. Fastidire.
Medium ostẽdere vnguem, apud Iuuenalem. Dedignari.
Medium porrigere digitum, apud Mart. *vide Naught.*
¶ In nullam sortem bonorum admitti.
Iacere. Ex omnium hominum consortio deturbari.

Despised, vide *Defamed, Contemned,* Phr. Man.

Destitute, vide *Voide.*

to Destroy, vide *to Ouerthrow.*

to Destroy, to Vndo, to Sack or to Spoyle a Towne.

Ciuitatem delere, deuastare, destruere. Subuertere mœnia, euertere funditus.
Vrbem euertere, ruere. Diruere, perdere, corrumpere, extinguere, exterminare.
Oppidi excidionem facere.
Vrbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari.

a Destruction, a Sacking, an Vndoing, a Ruine.

Excidium. Ruina. Exitium.
Disturbatio. Excisio. Destructio.
Desolatio. Interitus. Euersio.
Occasus. Pernicies. Pestis.
Clades. Calamitas naufragium.
Internecio. Perditio. ἄλωσις.
Deletio. Vastitas. Casus. *Vide an Ouerthrowe.*

to Determine, to Appoynt, to Ordaine, to Purpose, to Minde.

Instituere Constituere.
In animum inducere.
Animo concipere.
Statuere. Proponere.
εἰς νοῦν ἐμβαλλεσθ.
Decernere. Destinare.
Animo destinare.
In animo decernere, statuere.
Animum inducere, adijcere, applicare adiungere.

I haue Determined or fullie Purposed, I am minded.

Decreui. Decretum est mihi.
Statui in animo. Facere certum est.
Statutum, cõstitutum, destinatum est mihi.
Ita facere consilium est.
Proposui, destinaui in animo.
Animo decretum est.
Sic stat sententia.
Certò decreui. Certum est mihi.
Deliberaui, constitui sanè.
Certum atque obstinatum est mihi.
Certus semper huius propositi fui.

to Desire greatly or feruently.

to haue a great longing for a thing.

Sitire. Suspirare.
Exardere desiderio alicuius.
Primis votis, ardentibus desiderarijs sitire. Ardere.
Flagrare desiderio, cupiditate rei.
Percupere. Miram habere sitim.
Inflammari cupiditate.
Flagrantibus desiderijs optare.
Tangi, teneri, æstuare desiderio.
In votis habere. Glisceré.
Ardere desiderio, cupiditate incredibili.
Ad supernam beatitudinē adspirare.
Non mediocriter captare.
Vehementi animi adfectu rapi.
Ingenti affectu, omnibus votis expetere.
Indefessis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare.
Macerare se desyderio.
Angi, discruciari desyderio.
Mira quadam ardere cupiditate.
Lucida cupiditate aliquid expectare.
In magna expectatione esse, *to Long much for.*
Expectationem sustinere.
Longum alicuius desyderio torqueri.
Expectatione teneri, pēdere, torqueri, angi, cruciari, discruciari.
Nullum facere rogandi, flagitandi finem.
Alicuius rei desyderio animus dicitur titillari.
Iynge trahi, prouer. pro vehementi & impotenti desyderio trahi, rapi ad aliquid.
Inhiare per translationem pro vehementer cupere, datiuo vel accusat iuo construitur.
Adhinnire apud Cicer. pro impotenti cupiditate gestire.

Desirous.

Cupidus. Auidus.
Studiosius. Ardens.
Appetens. Cupiens. *Vide Phr. Manu.*

with great Desire or Longing.

Primis votis, apud Iuue.
Ardentibus desyderijs.
Mira siti fame.
Longa maximaque expectatione.
Cupiditate præcipua.
Nullum mihi votum ardentius fuit quam &c.
Nil sanè mihi vnquam prius in votis fuit. Obuijs aut porrectis vlnis.
Obuijs manibus. Ambabus manibus.
Auidè. Sitienter.

as I Desire, vide *as harte would Wish.*

a Desire, a Lust, or Longing.

Desyderium. Votum. Voluntas.
Studium. Beneuola animi propensio.
Cupiditas. ἐπιθυμία. Affectus.
Auiditas. Appetitus.
Cupido fem gen.
Concupiscentia, *great Lust.*
Libido. Amor. Ardor pectoris.
Aestus per metaph. Sitis. Flamma.
Calor, Fax, Ignis, quæ postrema.
Auxesin habent, *Vide Phr. Manutij.*

to satisfie ones Desire, or to Graunt ones requeste.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni, postulationi, votis subscribere.
Precibus benignum impartiri assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Ciceronem.
Ne apud te cassæ sint preces, quæso.

a Desire of honour or glory, vide *Ambition.*

Desirous of glory, vide *Ambitious* & Phr. Manutij.

to Dessise, to Contemne, to Reiect.

Auersari & pro eodem.
Auerti. Spernere. Fugere.
ἐξουτένειν. ἐξοδενεῖν.
Aspernari. Dispicari.
Dedignari. Despicere.
Contemnere. Temnere.
Abhominari. Detestari.
Despuere. Respuere. Reijcere.
Reiectare. Repudiare. Refutare.
Vultum ducere. Negligere.
Abhorrere pro fastidire & cum fastu quodam coutemnere.
Perhorrescere. Auerso vultu, tetrica & corrugata fronte aspernari.
Præ se contemnere.
Mandare laqueum. Fastidire,
Medium ostẽdere vnguem, apud Iuuenalem. Dedignari.
Medium porrigere digitum, apud Mart. *vide Naught.*
¶ In nullam sortem bonorum admitti.
Iacere. Ex omnium hominum consortio deturbari.

Dessised, vide *Defamed, Contemned,* Phr. Man.

Destitute, vide *Voide.*

to Destroy, vide *to Ouerthrow.*

to Destroy, to Vndo, to Sack or to Spoyle a Towne.

Ciuitatem delere, deuastare, destruere. Subuertere mœnia, euertere funditus.
Vrbem euertere, ruere. Diruere, perdere, corrumpere, extinguere, exterminare.
Oppidi excidionem facere.
Vrbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari.

a Destruction, a Sacking, an Vndoing, a Ruine.

Excidium. Ruina. Exitium.
Disturbatio. Excisio. Destructio.
Desolatio. Interitus. Euersio.
Occasus. Pernicies. Pestis.
Clades. Calamitas naufragium.
Internecio. Perditio. ἄλωσις.
Deletio. Vastitas. Casus. *Vide an Ouerthrowe.*

to Determine, to Appoynt, to Ordaine, to Purpose, to Minde.

Instituere Constituere.
In animum inducere.
Animo concipere.
Statuere. Proponere.
εἰς νοῦν ἐμβαλλεσθαι.
Decernere. Destinare.
Animo destinare.
In animo decernere, statuere.
Animum inducere, adijcere, applicare adiungere.

I haue Determined or fullie Purposed, I am minded.

Decreui. Decretum est mihi.
Statui in animo. Facere certum est.
Statutum, cõstitutum, destinatum est mihi.
Ita facere consilium est.
Proposui, destinaui in animo.
Animo decretum est.
Sic stat sententia.
Certò decreui. Certum est mihi.
Deliberaui, constitui sanè.
Certum atque obstinatum est mihi.
Certus semper huius propositi fui.

Fixo consilio ac confirmato istud auspicabor, progrediarq;. Bude.
Nulla ratione ab instituto mouebor.
Certo meditatoque proposito instituí.
Constat sententia.
Murus aheneus esto, apud Horat.
Neque me sententia vertit apud Virgilium, *I haue not yet chaunged my mind.*
Animo insedit, insidet.
βεβλικα εἰς νοῦν.
Apud animum meum statui.
Nunc quoque mens eadem mihi perstat. Virgil.
Sic habeo statutum cum animo.
Rara, firma est sententia.
Stat sententia stabitque.
Mecum statui, constitui in animo.
Deliberatum est.
Certum est consilium.
In animum induxi meum.
Fixum est animo.
Animo immotum sedet.
Obfirmaui animum.
Sic est sententia. Mea sic est ratio, *Vide Phr. Manutij.*

to Detract, to speake ill of.

Vellicare. Mordere.
Lacerare. Obloqui.
Detrahere. *Vide to Sclaunder.*

a Detractour, vide *Sclaunderer.*

to Deuide, vide *to Parte.*

the Deuill, or Sathan.

Cacodæmon, id est, malus dæmon.
Diabolus, a διαβάλλομαι criminari.
Sathan, & Sathanas med. prod.
Sinuosus draco.
Immanis tortuosis leuithan.
Leo tartareus.
Draco magnus, in apocalypsi.
Spiritus malignus, immundus.
Serpens antiquus. Anguis.
Tænarius spiritus.
Fuscæ Deus aulæ.
Behemoth immanis belua.
Vitiorum omnigenûm incentor.
Stygia Echidna.
Teter spiritus, cacoangelus.
Inimicus homo in Euang.
Tentator callidus.
Lucifer. Plutonici regni primipilus & antesignanus.
Dux erebi phlegetontis, regni tartarei.
Princeps tartareus.
Primogeniæ noxæ suasor.
Hostis generis humani, sitiens exitium animarum.
Dæmonarches, apud Budeum, id est, princeps demonum.
Veterator ille Stygius, errorũ architectus & adoruatus. Budeus.
Zabulus, ζαβολος, apud Cyprianum & Bernardum pro diabolo, quod incessanter mẽtibus humanis mala suggerat consilia. ἀπο τε ζαβάλλειν, decipere.
Pluto qui & Cereris gener, vt est apud Inuena.
Beelzebul vel potius Beelzebub. multa animarum agmina in æternum trahens exitium.
Misanthropos Basilio dicitur, id est osor hominum.
Dæmon, δαίμων idem quod sapiens sciens: dictio nil mali significans, quamuis spiritus è cœlo deiecti ob scientiam nunc dæmones nominentur.
Se dijs manibus, hoc est inferis æternisque cruciatibus, deuouere, *to geue him selfe to the Deuill.*
Seipsum damnare.

to Deuise, to Inuent, to Imagine.

Excogitare. ἐξευρειν.
Comminisci. Inuenire per se.
Adinuenire. ἐπιλογίζεσθαι.

Moliri,

Moliri, apud Plaut.
Fingere. ἀναπλάττειν.
Effingere ex proprio ingenio.
Machinari meditari, per cogitationē inuenire.
Effugia inuenire elabendi. *Vide to Muse.*

that is Deuised or Inuented.

Excogitatum. Commentitium.
ἐπικευασμένον. Adsimulatum.
Ficticium. ἐξεικασμένον.

a Deuourer, vide *Glutton.*

Deuout, vide *Godly.*

a Diall, vide *a Clocke.*

a Dice, or Die.

Alea. κύβος. Tessera.
Calculus. Talus.
Taxillus diminutiuum.

to play at Dice.

Ludere aleam & alea tesseris.
Lusitari taxillis tesseris.
Fritillo lucra parare, apud Sene.
Iacere talos. Aleæ arte lucrari opes.
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium.
Taxillos mittere compositos.

to Die, or depart this life.

Mori. Obire, absolutè,
Diem obire. ἀποθανεῖν.
Obire mortem.
μεταλλάττειν τὸν βίον.
E vita decedere, excedere.
Concidere. Occido med. cor.
Excedere corpore. Decedere.
Vita vel de hac vita excedere.
Discedere ex hac vita lugubri mortali Egredi. Expirare.
Excedere de sœculo.
Cadere pro mori, Ouid.
Excedere è viuis.
Recedere à vita, Cicero.
Efflare animam vitalem spiritum.
Supremum reddere, efflare, & exhalare spiritum.
Fato rapi, fungi κατὰ μοῖραν καλυπτειν, apud Platonem.
Recedere ab oculis pro mori. apud Plinium.
Morte rapi. E medio sustolli.
Excedere humanis.
Morte sustolli, consumi, confici.
Morte mortalitate, morbo intercipi.
Mortem oppetere.
Dare animam pro mori: apud Virgilium in Io.
Exuere hominem. Soli.
Definere hominem viuere, Idem.
Vitæ pensum absoluere Budæ.
Vitam auspicato initam fœliciter actam, fine quoque beata claudere. Budæ.
Fato discedere, consumi.
Deponere corruptibile corporis indumentum, apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire.
Educi vel egredi de carnis ergastulo.
Vitalia lumina linquere.
Carnis compede, ergastulo solui.
Lethi flebilem inire tramitem.
Vitam vniuersæ carnis ingredi.
Humanæ naturæ debitum exoluere.
Morte subitanea mori.
Obire diem suprenum.
Corruptibilem corporis sarcinā deponere.
Finiri morbo. Dissipari.
Vinculis carnis absolui, in sacris.
Supremum vitæ reddere spiritum.
Fato vel fatis concedere.
Fato defungi. Fungi morte.
Defungi. Dissolui.
Occumbere. Interire.
Extingui. Extingui vita.
Depositum Deo reddere.
Desinere inter viuos agere.
Cernere vitam, Cice. pro finire.
Temporalis vitæ spatium peragere, emetiri.

Ex hac lacrymarum, plorationis valle reuelli.
Flebili sæculo supremũ dicere vale.
Exequi mortem. apud Plautum.
Mundo ærumnarum pleno valedicere.
Obire morte repentina. Sueto.
Tenues vitam profundere in auras.
Fata suprema, fata sua claudere. Poëticum.
Occumbere morti, Virgilius.
Occumbere morte. L.
Occumbere mortem. Cice.
Ex huius miseræ vitæ incolatu digredi. Cum morte permutare vitæ munia, vitam. Cice.
Animam singultire in auras.
E viuorum contubernio migrare.
Peragere mortem.
Anima priuari. Decumbere. Cice.
Vita destitui. Morti succumbere.
Supremum fundere halitum, apud Hieronymum.
Cicero. Cuius in complexu, libenter extremum vitę spiritum ediderim.
Vitam terminare, finire, perdere.
Vitam ponere, amittere, deserere.
Facere finem vitæ. Salluſt.
Animam ponere, exuere.
Migrare. Demigrare.
Ex hoc seculo migrare.
Migrare ex humanis, ex hac vita.
Cõmutare vitam, mortalem cum immortali, caducam cum perpetua.
Naturæ debitum absoluere.
Soluere iura suprema neci.
Mortalitatis tunicam exuere.
Ex corporis vinculis tanquam è carcere euolare.
De præsidio stationeque huius vitæ iussu Dei omnipotentis decedere.
Ab his Babylonis fluminibus ambulare ad portum, quietis æternæ.
Ex huius mũdi tempestuosissimo pelago enatare ad portum salutis.
Mortali vitæ Colophonem imponere, valedicere, & ad aliam lætiorẽ, meliorem concedere.
Miseræ, caducæ isti ac momentaneæ vitæ valedicere.
Valedicere mortalium hominum cõuersationi, ac vitæ.
Mortalibus eximi rebus.
Hanc lucis vsuram reddere.
Vitam naturæ reddere.
Ambulare viam vniuersæ carnis.
Abijcere corporis exuuium.
Morte conficere extremũ vitæ diem.
Euocari ex hac vita mortali.
Agere supremum vitæ diem.
Ex hac misera vita ad æternæ ac immortalis possessionem, emigrare.
Emigrare ex huius vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoso sæculo, ad libertatem vitæ æternæ.
Ex hac mortali ad immortalitatem feliciter emigrare.
Concedere ad æternam patriam, ad beatarum animarum domicilium.
Ex haç vitæ vmbra, ad supernam lucem euocari.
Decedere ex hac lugubri vita, ad omnis tristitiæ expertem, ex momentanea ad æternam.
Valedicere rerum naturæ.
Fatalem complere diem.
E vita, ex huius corpusculi domicilio emigrare.
Extrema pati.
Exanimari. Deficere.
Res humanas deserere.
Rebus humanis eximi, excedere.
Debitum carnis vel mortis soluere, dissoluere.
Terrenis cœlestia commutare.
Corporis exuuias ponere graues.
Vita excedere.
Vitæ cursum implere.
Vinculis corporeis exui.
Terreno depositio corporis onere cęlestem scandere ad patriam.
Terreno carcere recludi, resolui.
Cancereis huius corporis exui gurgustijs.
Gorporea mole leuari, releuari.
E medio discedere, excedere. Terẽt.

Obdor-

Obdormire in domino.
In pace quieſcere.
Somno conſopiri ſempiterno, Cice.
Vocari ad ſuperos.
Nube carnis detegi.
Mortalem ſortem egredi.
Humana deſinere conditione frui.
De ergaſtulo huius ſæculi vocari.
Vita priuari.
Vitæ curſum conficere.
Mortis tributa perſoluere, Augu. Terrenis exui contagijs.
Carnis onus deponere.
A contagio mortis liberari.
Ire, abire ad inferorum portas ſeu domicilia. Eſaiæ 38. de Ezechia rege. Vitæ ſeu militiæ humanæ cumplere curſum.
Animam ebullire.
Parare extrema.
Agere animam.
Supremos ducere ſpiritus.
In deliquio eſſe. In extremis eſſe.
Laborare vicina morte. κάμνειν.
λειποψυχεῖν. *Ready to depart.*
E medio abire, apud Terent.
Diem vitæ claudere nouiſſimum.
Orbari vita. Abire è vita. Cice.
Morte dira occupari, rapi.
Supero priuari lumine.
Fato è medio tolli, ferri.
Vitam exire, fundere.
Corpus deponere.
Quem dederit curſum fortuna peragere. Virg.
Horrendos fati ſubire agones.
Conficere ſummam fatalem. Cice.
Soluere oculos lætho. Virg.
Humanitus accidere. i. mori, & ſimpliciter Accidere & Contingere, pro vita defungi accipiunt Iuriſconſulti, vt refert Alciatus.
Vitæ euaneſcere auris, & matri terræ oſſa reddere. *to Die and be buried.*
In communem abire locum.
Hac luce priuari.
Vita defungi & fungi.
Euchi rebus humanis.
Perire, pro mori a doctis vſurpari paſſim legimus, & Diſperire.
Cedere vita, & è vita.
Cedere fato. *to Die willingly.*
Cedere naturæ. Salluſt.
Dormire in ſacris pro mori ponitur.
Mori ſtamine nondum abrupto Ante diem ſcilicet. *to Die before his time.*
Ire ſub vmbras, poëticum eſt ſicut ſequentia: In cineris ire.
Stamina vitæ, A tropos rumpere dicitur Senecæ, & vitam abrumpere.
Exacto parcarum ſtamine, vita deſtitui.
Pendula adhuc tereti rumpere penſa filo. Petere, adire Lethæi tranſtra, Charontis.
Fundere animam, extremam vocem.
Vita me deficit.
Decedere ex partu, Aſco. *to Die in child bedde.*
Ab inteſtato decedere, *to Die inteſtate.*
Vitam cum morte vel in mortem cõmutare.
Vitam ſuſcepta morte reponere.
Naturæ concedere, ſatisfacere.
Fatali neceſſitati concedere.
Spiritus æthereas poſtquam ſoluetur in auras.
Cprporeis nexibus, vinculis ſolui dicitur anima, excedere è corpore animus.
¶ Pro Apoſtolicis traditionibus, pro Eccleſiæ catholicæ diſciplinis ſanguinem effundere.
Pro pijs Eccleſiæ ritibus ſuccumbere, morti ſupponere colla.
Capere mortem ob remp. Cice.
Pro repub. vitam reddere, id eſt, mori,
Pro patria vitam effundere. Cicero. Grata memoria eorum virtutem proſequamur, qui pro patria vitam effuderunt.
Suam vitam communi bono poſt habere. Voluntariam occumbere

necem. Salluſtius.
Expleta mortalitate Manium conſorcio ſociari.
De iſtis mundi turbinibus extrahi.
Expuncta hac morte ad immortalitatem venire. Cypria.
Fatali neceſſitate à marito diuidi, diuelli.
Deficere caſtæ coniugis in gremio.
¶ Perire aëris contagio, *to Die of the Plague.*
Mori, perire peſte.
Communi aëris infecti contagio ex hac vita decedere.
Subito, non ſine veneni porrecti ſuſpitione mori.
¶ Huic titulo Germanico, *ſteruen oder ſterben*, toties Synonymicῶs variato & plus ducenties decies latinè reddito, ſubiecimus in gratia φιλελλήνων, Græca quoque Synonyma.

Ἀναφυσιᾶν. Ἀνπβιᾶν.
ἀποθνήσκειν. ἀπογίνεσθαι.
ἀποδημεῖν τῆς ζωῆς.
ἐκψύχειν. ἐκπνεῖν.
τελευτᾶν. κηραίνειν.
ἀπέρχεσθαι. ἀποψύχειν.
ἀπαλλάττειν, καὶ ἀπαλλάττεσθαι.
διαλυέσθαι. ἀπολέσθαι.
ἐκλιπεῖν ἢ ἐκλείπειν.
κατοίχεσθαι. κατασβέσειν.
ἀφιτέλλειν. ἀφιτειχίζειν.
δισθανεῖν dificili morte mori.
θνήσκειν. τεθνάναι.
Et τεθνάμεναι doricè ac ionicè τεθναμέειν abſciſim ἀποθανεῖν. vide Phr. Manutij.

to Die colours.

Tingere vel tinguere.
βάπτειν. Inficere.
Colorem inducere.
Colorare. χρώζειν.

to Diffame, vide *to Sclaunder.*

to Differ, or to Diſſent.

Differre. Abeſſe. Diſcrepare.
Diſſentire. Diſſidere. Abhorrere.
Diſſimile eſſe. Intereſſe.
διαφέρειν. Non conuenire.
Diuerſum ſentire. Diſtare. Pugnare.
Diſcordare. Non congruere.

it Differeth but a litle.

Parum diſcriminis eſt.
Paruum interuallum.
Haud multum differt, abeſt.
Non multum abhorret, diſſidet, diſcrepat. Parum differt.
Parum differentiæ.
In idem recidit, *it agreeth*
Et prouerbio dicimus, ne punctum quidem, aut vnguem tranſuerſum, differre, diſcrepare.

it Differeth verie muche, Great difference, very vnlike.

Maximum, ingens diſcrimen.
Ingens, longiſſimum interuallum.
Longè lateque diſtat. Magna differentia. Plurimum intereſt.
δὶς διὰ πασῶν.
Longiſſimè diſiuncta. Cice.
Ex diametro inter ſe pugnantia.
Diametro diſtantia.
Toto diſſidentia genere.

Difference, Diuerſitie.

Diſcrimen. Differentia.
διαφορὰ. Diſtantia. Diſparitas.
Interuallum. Diſſimilitudo.
Diuerſitas. Varietas.
Diſcretio. Separatio.
Diſcerniculum, apud Aul. Gel.
Diſcrepantia. Diſtinctio.

to Digeſt the meate.

Longa deambulatione cibum digerere, conficere.
Concoquere. Perficere.
Coctionem facere, apud Plin.

Digni-

Dignitie, vide *Honour and* Phraſes Manutij.

to Digreſſe from his matter, or to go from his Purpoſe, to be in another tale.

Digredi. Dilabi. Delabi.
Inſtitutum deſerere. Diuertere.
Deflectere. Longius euehi.
Aberrare propoſito. Cicero.
Deerrare. Longe digredi.
πόρρω τῆς φαύλου γίνεσθαι, apud Demoſt. Abire, apud Cice. Quid ad iſtas ineptias abis?
Digredi à re propoſita, ab inſtituto.
Egredi à propoſito ad rem alienam.
Aliò deferri. Latius expatiari.
Extra præſcriptum tranſilire.
Extra oleas ferri.
Extra chorum ſaltare.
Vltra ſepta, limites ſalire, prouerb.
ὑπὲρ τὰ ἐστημμένα πηδᾶν.
A re propoſita ad longè diuerſam digredi. Deerrauimus ab eo quod cœpimus exponere.
De calcaria in carbonariã decurrere.
A narratione deflectere, vagari.
Aliò ſermonem conuertere.
¶ Quo me ſermonis curſus abripuit? Sed quo me rapit alienior cogitatio? Sed hæc extra viam.
ἀλλὰ τὰ ταῦτα ἐκ τῆς ὁδοῦ.
Vide nothing to the purpoſe.

Diligence, Care, Studie, Labour, Indeuour.

Sedulitas. Cura.
Induſtria. Vigilantia.
Diligentia. Labor.
Aſſiduitas. Niſus.
Conatus. Studium.
Molimen. Conamen.
Opera.

Diligent.

Diligens. Accuratus. Vigilans.
Sedulus. Studioſus. Induſtrioſus.
Operoſus.

with great Diligence or Care.

Summa, exquiſita diligentia.
ἀνακρίτος. Exactiſſima cura.
Accuratè.
Adamuſſim. Examuſſim.
Amuſſatim. Examuſſatim.
Ad vnguen. Solicito labore.
Summa cura adhibita. ἀκριβέστατα.
Omni animi contentione, diligentia.

Diligently.

Sedulò. Exactiſſima cura.
Summa dum diligentia, cura.
Studioſè. σπουδῇ.
Diligenter. Vigilanter.
Aſſiduè. Impigrè.
Curioſè. Gnauiter.
Solerter. Accuratè.
Haud ſomnolenter.
Attentis animis.
Studioſa indagine.
Haud oſcitanter.
Animo ad ſubeundos labores prompto.

to Diminiſh, to bring Lowe, to Extenuate.

Vilem leuemq; verbis demonſtrare.
Deſpectum reddere.
Eleuare. ἐκφαυλίζειν.
Authoritatẽ detrahere, minuere extenuare, deprimere.
Res geſtas verbis extenuare, deprimere, minuere.
¶ Peruenire ad paucitatem.
Ad paucos redigi.
Contractiore numero.
Contrahuntur, extenuantur præterea opes cum atteruntur, & accidũtur.
Liuius. Acciſæ Volſcorum res.
ἐκτετρίχωμεναι.

to Disagree, or to Dissent, to be of contrary minde or opinion.

Dissentire. Refragari.
Longè secus sentire. Abesse.
Longè diuersum sentire.
Multo aliter sentire.
Calculū suum negare. Dissimile esse
Non subscribere alicuius sententiæ.
Reluctari. Discrepare.
Non conuenire. Repugnare.
Dissidere. Diuersum sentire.
Tergiuersari. Reniti. Abhorrere.
Reprobare. Reclamare.
Discordare. Aduersari. Differre.
Distare. Pugnare. Non congruere.
διίστανι. Nimium abesse.
Vide to Discord.

that Disagreeth, or is cleane Contrary.

Discrepat. διαφωνεῖ.
Dissidet. Variat. Non conuenit.
Longè lateque diuersum.
ἐκ διαμέτρου dissidet.
Longè lateque discrepat.
Controuersia est. Secus, aliter est,
Ex diametro pugnat.
Plurimum distat, multum interest.
Vide Diuers, Contrary.

to Disanull, vide *to Abolish.*

to Discerne, vide *to Separate and Examine.*

to Discharge, vide *to Quite.*

Discharged, Deliuered.

Expeditus. Exoneratus.
Solutus. Ereptus.
Absolutus. Leuatus. Euolutus.
Liberatus fluctibus, vndis negotiorum, ac curis.
Defunctus periculis.
Expeditus negotijs, molestia.
A litibus absolutus.
Laborioſis explicitus curis.
Leuatus molestia.
Qui pistrino curarum sese explicuit.
Qui onus, pondus humeris excusserit abiecerit.
Clitellas humeris excusserit.

to Discharge himselfe, vide *to Excuse.*

to Discloſe, vide *to Bewray*

to Discomfite, vide *to Ouercome.*

to Discord, to Disagree, to Contend, to Striue.

Certare. Altercari. Contendere.
Argutari. Cauillari. Disputare.
Decertare inter se. Digladiari.
De asini vmbra, de lana caprina rixari, digladiari, *to striue for a trifle.*
Nimium altercādo veritatē adimere.
Ardentius cōcertare quasi pro aris & focis vt dicitur.

Discord, Debate, Variaūce Controuersie, or Brawling.

Dissidium. Dissensio. Segregatio.
Inimicitæ. Simultas. Factio.
Seditio. Litigium. Pugna.
Discordia. Tumultus. Discrepatio.
Diuisio. Discrimen. Turbatio.
Concertatio. Altercatio. Scissio.
Contentio. Iurgium. Bellum.
Schisma. Certamen. σχίσμα.
Rixa. Lis. Iræ. Controuersia.
Fatalis orbis Christiani tempestas.
Subita rerum humanarum procella.
Macedonica res dissentione iacta.
Soli.

to make Discorde or Debate.

Concire lites, turbas.

Discordiam

Discordiam concitare, inducere.
Dissensionem mouere, commouere, facere.
Serere dissidium, rixas, lites.
Dissidium facere, altercationes, lites, iurgia. Afferre pestem.
Tollere concordiam, iudicia, leges, omnem hilaritatem.
Spargere venena, virus.
Iucundissimam vitæ societatem fictis sermonibus & falsis criminationibus dirimere, Cic.
Pacem sanguineis rixis & cædibus funestis mutare, perdere. *Vide Vprore.*

to Discouer, vide *to Bewray.*

Discretly, and Wisely.

Examinatè. Perpensè. Ponderatè.
Non ociosè. Cogitatò. Cogitatè.
Non temerè. Haud oscitanter.
Meditatò, consultò aduerbia.
Cordatè. Considératè.

without Discretion, vide *Without reason.*

a Dish, a Platter.

Catinus & catinum media prod.
Catillus. Gabata media cor. apud Mart. Scutella. πυναξ.
Lanx. Discus, *a Platter.*
Paropsis idis per o penult.
Patina. Patella.
Alueus & Concha in libro iudicum, *a Trey.*

to Disherite, or to take away ones goods.

Exhæredare. Abdicare.
Summouere ab hæreditate.
Iure hæreditatis priuare.
Possessione eijcere.
ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως.
ἐξείλλειν.
Alicui bonis interdicere.
Possessionem alicui interuertere. interturbare.

to Dishonour, vide *to Blame. Dishonesty, Rebuke, Shame, or Infamie.*

Infamis nota.
Hipponacteum præconium, prouerb.
Dedecus non eluendum.
Ineluibilis nota. Contumelia.
Nota. Notula. Vitium. Dedecus.
ἀισχύνη. δυσφημία. Ignominia.
Infamia. Sordes. Cicero Turpitudo.
Opprobrium. Probrum. Labes.
Macula.

Dishonestly, Shamfully.

Contumeliosum. Flagitiosè.
Impurè. Ignominiosum.
Maculosum. Sordidum ad famam.
Ignominia coniunctum.

Disloyal, vide *False. Disobedient, Stubborne, Wilfull, Vnruly.*

Inobediens. Rebellis.
Dicto non audiens. Immorigerus.
Monenti non auscultans. ἀκηκοως. Inobsequens, Ambros.
Contumax. ἀπηθής.
Non parens. Refractorius.

to Dispaire, to be Discouraged, or to abate in Courage.

Animum despondere.
ἀπολλεσθ τὴν ψυχήν.
Animo frangi. Deijcere animum.
Pusillanimum esse. Deijci animo, spe.
Spe deplorata confici.
Animo elanguescere.
Excidere spe Decidere spe & de spe.
Ad subitam fortunæ commutationem concidere.
Animum abijcere, demittere.
Concidere animo. ἀλυειν quod etiã contrarium significat.

Dimittere aures, auriculas.
Deficere absolutè.
Defitere animo, & animus alicui deficit. Cicero.
Non animus eis sed vires deficiunt.
Animis cadere. Abijcere spem.
Pennas demittere. Sepe destitui.
Submittere animum.
Contrahere animum. Cice.
Abijcere hastam, clypeum prouerb.
Concidit vel decidit illi animus in genua, in pedes, prouerb. qui desperat, consternatur ue, Home.
πάσιν δὲ παρὰ ποσὶ καππέσε θυμός. Omnibus autem in pedes decidit animus.
Desperare. Diffidere. ἀπελπίζειν.
Spe destitui. Demittere mentem.
Cadere animo.
In desperationis foueam cadere.
Peruenire ad summam desperationem. Cæsar.
Adduci, duci desperatione.
Extra spem omnem esse.
Spe priuari, orbari, frustrari.
ἐλεφτέειν. In salutis suæ proruere desperationem.
Desperatio omniũ populorũ animos occuparat, id est, inuaserat, Cice.
Desperationis barathrum incidere.
Spem deijcere, abiicere.
Ad laqueum, ad restim confugere.
Ad restim res abijt. Teren. i. perijt.
¶, Huc referendæ prouerbiales illæ Hyberbolæ: Nullus sum. Perij. Occidi. Totus occidi, Tam perijmus quàm extrema (quod dici solet) faba. Actum est. πέπραγμαι
Verg. Occidimus penitus nec habet fortuna regressum.

to Dispatche in few wordes to declare or shew briefly.

Breuibus perstringere.
Comprehendere, cõplecti breuibus.
Paucis recensere.
Vno verbo complecti, absoluere.
Latam materiam contrahere, eamq; breui sermone perstringere.
Rem breuibus, breuitate, breuiter percurrere. Carptim dicere.
Carptim breuiterq; perstringere aliquid.
Rem cum circũstantijs omnibus breui compendio delineare.
Expedi paucis quid sit, *Make short.*
Paucis dabo. i dicam. Teren.
Contractè rescribere.
Rerum summas tantum persequi, nõ luxuriari orationis vbertate.
Pauca obiter delibare.
Leuiter, paucis dicere, percurrere.
Referenda angusto contrahere sinu.
Tribus verbis dicere.
Compendio dicere.
Compendium facere dictis. Plin.
Numero dicere. apud Plaut.
Vno vt verbo tibi respondeam.
Vt vno dicam verbo.
Atque vt semel quod sentio, hac de re dicam.
Dicam liberè quod res ipsa loquitur.
Breuiter tibi dixerim. Ne sim prolixus. Paucis rem accipe.
Strictim attingere, referre.
Leuiter in transcursu contingere.
Laconicè scribere.
Vti breuitate literarum.
Rem omnem verbo complecti.
Breuiter transcurrere.
συντεταλμένως λέγειν.
Paucis dicere.
Vti verborum compendio.
Summatim dicere. λακωνίζειν.
Dicere in genere. Breuiter dicere.
Compendio loqui.
ὡς τύπῳ λάβειν. Vt semel finiam.
Vt oratio fiat breuis paucis dicam.
Vt semel dicam.
ἐκκαρυφώσω, apud Hesiodum summatim ac breuiter perstringam.
Vt compendio loquar.
ὡς τύπῳ εἰπεῖν.
Vt vno verbo absoluam.
ἐνὶ δὲ χόλῳ εἰπεῖν.

Ne multis morer.
Ne ſim prolixior, ne prolixa digreſſione lectori tędium incutiam. Cic.
Ne in eo quod attingendum fuit longa ponatur oratio.
Ne ſim longior.
Vt rem contractius eloquar.
Ne prolixitate faſtidium audientibus ingeram.
Quo parcam tædio multæ lectionis paucis cuncta abſoluam.
Quàm potero in verba conferã pauciſſima. i. dicã. Plaut. *Vide Phr. Man.*

Diſpleaſed, vide *Angry.*

to Diſpoſe, to ſet in Order.

Ordinare. Ratis, concinnis, certis ordinibus deſcribere.
In ordinem redigere certum.
Suis quæq; locis coaptare, reponere, diſponere. διευθετειν.
Texere metaphoricè.
In ordinem colligere, coarctare.
Dirigere in numerum. Verg. *Vide to Order.*

to Diſpraiſe, vide *to Blame.*

ſubtill Diſputations, vide *Contentions or Striues in wordes.*

to Diſquiet from ſleepe, vide *Sleepe.*

a Diſſembling face, one that beareth two faces vnder one hoode.

Fucatus. Duplex corde.
Aliud fronte ſimulans, aliud corde promens.
Duplex vir, διπλᾶς. prouerb.
Mendaci fronte rem gerens.
Bilinguis, μαγαδίζων, *Double tongued.*
Aes ſubæratum. τὸ ὑπόχαλκον χρυσίον.
Vna manu aquã oſtẽtans, altera ignẽ.
Altera manu caput ſcabens, altera malam feriens.
Aliud pectore clauſum, promptũ, aliud blando ſemper in ore ferens.
Longe aliud conditum habere in pectore, aliud ſermone fingere.
Coram blandiri, clam obtrectare.
Hodie in aſtra laudibus extollere, cras eundem diris deuouere.
Palam amicũ agere, clàmculũ nocere.
Altera manu panem oſtentare, altera lapidem ferre.
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare.
ἐκ αὐτῆ στόματος θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν. *Vide Phr. Manutij.*

without Diſſembling, vide *Freely.*

to Diſſente, vide *to Diſcorde, to Differ.*

a Diſtance or Space.

Diſtantia. Spatium.
Interuallum. Intercapedo.

In Diſtres, vide Phr. Man.

to Diſtribute, vide *to Parte.*

to Diſtroye, vide *to VVaſte*, & Phr. Man.

to Diſturbe in ſpeaking, vide *to Interrupte.*

to Diſwade, to Counſaile to the contrary, to make one to chaunge his Minde, to withdraw from ſome purpoſe.

A cœpto, à conſilio, à propoſito auertere. Deflectere.
Retrahere. Flectere. Teterrere.
Auocare. Mouere. Diſſuadere.

Abducere. Auellere.
Totum ab instituto auertere.
Populum, plebem, vulgus facere suũ, in suam sententiam pellicere, traducere, perducere ad suam sententiam: adducere ad arbitrium suum. Cicero.
Dimouere. Retrò agere.
A proposito dehortari, peruertere.
A recto dimouere, de sententia.
Transuersum agere. παράγειν.
Persuasione subdola obrepere.
Dissuadere & in prauum propellere.
παραπείθειν.
Cœptum, institutum, animi conceptum labefactare.
A sentẽtia abducere, deducere, apud Terentium.
In diuersam sententiam pertrahere, rapere.
Transuorsum distrahere ingenium, apud Zasium.
Impetu quodam ab instituto, consilio, initio deflectere.
Longissimè à proposito abducere.
Naribus trahere.
τῶν ῥινῶν ἕλκεσθαι.
Mouere de sententia. Liuius.
Nec ante mouerunt de sententia cõsulem, quam tribuni se in autoritate patrũ futuros esse polliciti sunt.
Circa iudicium alieno arbitratu quouis abduci.

Diuers, Contrary.

Aduersum. Diuersum. Varium.
Aduersarium. Cõtrarium. Alienum.
Inter se pugnans. Repugnans.
Discordans. Confligens. Dissimile.
Abhorrens. Discrepans, &c.

Diuersitie, vide *Difference.*

Diuersly, in diuers sortes or maners, after diuers and sundry fashions.

Multifariè & multifariam.
Plurifariam. Sueto.
πολλαχῆ καὶ πολλοὺς τρόπους.
Teró; quateró; secundum Donatum.
Diuersis modis. Variè.
Multis varijsq; modis.
Multiformiter apud Gell. & Plinium.
Varium. Diuersum.
Multiplex. πολυχοον.
Multifarium. Multiforme.
Aliud atque aliud. Multijugum. & multigenere, apud Plautum.

Diuinatiõs or Soothsayinges of good or ill lucke.

Omen. Auis. Ales. Auguria.
Aruspicia. Auspicia. Extispicia.
Curiosa horarum obseruatio.
Vaticinia. Prodigia.
Diuinationes. Prognostica.
Portenta. Monstra.
Et id genus permulta.

to tell by Diuination what shall happen, vide *to Gesse.*

a Diuorse, a Separation betwixt man and wife.

Diuortium. Separatio.
Digressio. Repudium sponsi. & sponsæ proprie antenuptias.
Dissidium pro dissentione ac diuortio à Cicerone ponitur.

to make a Diuorse or to Separate vtterly a man from his wife.

Sponsalia contracta, matrimonium scindere.
Futuri matrimonij spõsalia dirimere.
Thori & mensæ consuetudinem scindere.
Dimittere matrimonium.
Matrimonium dirimere.
¶ Diuortium facere.
A viro discedere.
Repudiare, abdicare, exigere vxorẽ.

Dimit-

Dimittere, Missam facere, apud Suetonium pro repudiare.
Abire ex matrimonio, Plaut.
Misso repudio in diuersas partes ire.

a Doe, or a Bucke.

Daxus seu taxus per t in prima, vt scribunt nonnulli.
Dama. δορκάς.
Damula. Meles.

Dominion, vide Lordship.

to Doe, vide to Make.

to Doe or Execute his charge.

Exequi negotium, imperata, iussa.
Τὰ παραγγελλόμενα δέχεσθαι.
Explere mandatum.
Conficere iussa. Cicero. Confeci quæ iussisti omnia.
Facessere, facere mandata, iussa, imperata.
Τὰ κελευόμενα ποιεῖν.
Cõmissa peragere, optimè trãsigere.
Curare mandatum, negotium.
Actum reddere.
Susceptæ legationis munus obire.
Reddere dictum ac factum. i. cito.
Negotiũ ex animi sentẽtia conficere.
Negocium ad finem perducere.
Mandatum à quoquàm prouinciam gnauiter obire. Nuncium obire.
Summa diligentia ac prouidentia gerere negocium.
Exequi commissum, negocium.
Fxequi mandatum, pro factũ curare.
Curare rectè. Terent. Huic mandes quod quidem curatum recte velis.

to Doe enough.

Satis facere. Facere satis.
Respondere promissis, factis.
Facere quod satis est.

to Doe for.

Merere & ri. Promereri.
Commereri. Officia. Beneficia.
Conferre. Efficere. *Vide Doe in Phr. Manutij.*

it must be Done, it is Needfull, or it must needes be.

Necesse vel necessum est.
ἐπαναγκές. Fit ex necessitate.
Necessitas est, pro eodem. Quintiliano frequens.
ἀναγκη. Oportet. δεῖ.
Trahit, vrget, cogit necessitas.
Necessarium est. Opus est.
Fato datum est seu decretum.
εἵμαρται. πέπρωται.
Fatatum est. Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit.
Ineluctabile fatum apud Verg.
Ineuitabile. Immutabile.
Necessitas nos ad ea detrusit.
Ita negocium est apud Ciceronẽ pro ita oportet, sic res postulat.
Fatis adactus, id est, impulsus.

Dores or Gates.

Ianuæ. θύραι. Ostia.
Fores. *Dores that open into the streate.*
Antica idem.
Postica vel Posticum. *a backe Dore.*
Valuæ. κλισιάδες, *two Dores together.*
Biualuium, δίθυρον. Vestibulum.
Limina. Introitus. Ingressus.
Portæ. πύλαι.

to burst or breake open Dores.

Conuellere fores toto cardine.
Effringere fores & refringere.
τοιχωρυχεῖν, ἀναχλάειν.
Diruere fores.
Claustra reuellere, effringere, refringere.
Demoliri, comminuere fores & postes securibus.
Ostium cardinibus eijcere.
Ianuã saxis cædere, pro rũpere, Cic.

Facere assulas foribus, Plaut. pro frustatim fores effringere.
Igne adhibito corrumpere.
Repagula conuellere. excutere.
Tartarea frangere repagula, *to burst open the hell.*

to open the Dores.

Recludere ostium, fores.
Aperire, reserare, patefacere, pandere. ἀνοίγειν.

to shutte, to bolte or barre the Dore.

Pessulo firmare fores.
ἀσφαλίζεσθαι θύρας.
Claudere obfirmare ostium.
Obicem, pessulum, ostio obdere.
Oppessulare fores. Serare.

to Dote, to waxe Foolish, to Forget, to be Deceaued.

Excidere à memoria.
Mente excidere. Hallucinari.
Aberrare. Falli. Memoria labi.
Claudicare ingenio.
Delirare animo, Lucretius.
Claudicat ingenium, delirat linguaq; mensq;.

to Doubt, or to be in doubt, or vncertaine of any thing.

Ambigere. Addubitare.
Hesitare. Incertum esse.
Hærere animo.
Pendere absolutè.
Nutare. διαπορεῖν.
Dubitare. Fluctuare.
Esse in consilij triuio.
Anxijs æstuare cogitationibus.
Consilij inops ac perplexus sum.
ἐν τῶν λογισμῶν τριόδῳ εἶναι ἀπορεῖν. Aestuare.
Cunctari. Suetonius. Ambiguum habere. Subdubitare.
Titubare, apud Augustinum.
Ancipiti esse animo, & incerto.
In ambiguo esse, seu in dubio.
Perplexo esse animo.
Suspendi animo. Deliberare.
Disputare, secum vel cum animo suo.
Ancipitis esse sentētiæ, cōsilij, animi.
Dubitationē habere dicitur passiue.
Pendere animus quoque dicitur.
Dubitatione estuare, apud Cice. pro maximè hærere, dubium vehemēter habere, distorqueri in deliberando.
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere.
Spem cum metu versare animo.
Inter spem & metum fluctuare.
Vide Phr. Manutij.

to put in Doubt, or to make one to doubte.

Dubitationem inijcere, adferre.
In dubium, in quæstionem vocare, reuocare, venire.
Facere rem dubiam argumentando.
Facere animum dubium.

without Doubt, Certeinly, Assuredly.

Dubio procul omni, homistichion.
Absque & sine dubio.
ἀναντιρρήτως Haud dubium.
Pro certo. Pro vero.
Indubiè. Haud dubiè.
Facilè. Nempè.
Indubitatò. Non dubio.
Sine vlla dubitatione.
Indubitanter, vel potius non dubitanter.
Sine controuersia apud Vallam pro eodem. Procul dubio.
Extra vel circa controuersiam.
Profecto. ἀναμφιλόγως.
Verè. Næ. ναὶ.
Citra contradictionem.

I Doubt not of it, vide *Sure.*
I am in Doubt. vi. *Vncertain.*

Doube-

Doubtfull, Vncertaine.

Ambiguum. Anceps.
Creperum. Dubium.
Suſpenſum. Obſcurum.
Incertum. Perplexum.
Quod in deliberationem ſæpe cadit, in controuerſiam contentionem venit. *Vide Phr. Manutij.*

Doubt, Doubtfulneſſe, Vncerteintie.

Dubitatio. Dubitas.
Scrupulus & Aeſtus pro dubitatione non mediocri, apud Plinium.
Explica æſtum meum.
Exime ſcrupulũ. *Helpe me out of doubt.*
Conſilij inopia. Perplexitas.
Hæſitantia. ἀπορία.
Ambiguitas.

one that is Doubtfull.

¶ Hęſitabũdus, nutabundus heſitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus, ſpemque metumq; inter dubius, vt eſt apud Virg.

a Dowrie.

Dos. Donarium, apud Alciat.
ἔδνον. Paraphernalia.
Parapherna. παράφερνα & non paraphrena, vt imperiti pronuntiant.
Quæcunque præter dotem fœminis ſponſis dantur.

a Draught, vide *Priuie.*

a Dray, a Sled, a Chariot, or a Coche.

Rheda. Traha. ἅλκηθρον.
Epirhedum. Carpentum.
Eſſedum. Eſſedulum.
Vehiculum. Carruca. Thenſa.

to Drawe nearer, vide *to Approche.*

to Drawe a ſworde.

Ferrum, gladium, enſem ſtringere.
Ducere mucronem, Virg. Auxilium ducto mucrone petebat.
Nudare, euaginare, exercere, educere gladium.
Diſtringere gladium, apud Cæſa.
Letale ferrum ſtringere, apud Lu.
ἀποσπάειν τὴν μαχαιραν.
Eximere, euellere gladium.
Strictum gladium intentare, Irruere eruentato enſe, gladio ſtricto, manu mortifera.

to Drawe cuttes, vide *to Caſt Lottes.*

to Dreade, vide *to Feare.*

to Dreame.

Sumnijs illudi.
Inſomnijs ludificari.
Somniare. ἐνυπνιάζεσθαι.
Videre in quiete, ſeu per quietem.
Inſomnia videre.
Simulachra videre volantia. Virgilius in 7. Videre in ſomnis.
Diros nocte Manium vultus, dira ſemper ſomnia ferre.
Vana deludere imagine mentem.

Dreames or viſions in ones ſleepe.

Somnia. Inſomnia.
ὄνειρα. Phantaſmata.
Nocturna dæmonum ludibria.
Deliramenta & terriculamenta nocturna.
Apparentiæ. Spectra.
Prodigioſa noctis ludibria.
Illuſiones imaginariæ.
Viſiones. Simulachra.
Viſa, pluraliter.
In eandem ferè ſignificationem cadunt, tametſi nos non lateat à nõnullis diſtingui.
His confinis eſt illa paſſio quam Latini Incubum dicunt, ἐφιάλτην.

Græci dicunt, die Mare, ex sanguine prædominante in corpore, cerebrumque occupante oriri plerisque creditur, alijs ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate.

Dreaming, vide *Sleepy.*

Dregges, vide *Lyes.*

to waxe Dry, to VVither away.

Tam ad arbores, plantas & herbas relata, quàm ad corporis membra.

Arescere. ἀποξύχειν.
Arefieri. Exarescere.
Exiccari. Marcere.
Emarcere. Elanguescere.
Languescere. Contabescere.
Emori. Marcescere.
Corrumpi. Stupere.
σβύνειν. ἀραίνεσθαι.
Desicere. Tabefieri.

to Drinke vp all at once, Carouse, all out, vide *to Quaffe.*

to Drinke him selfe drunken, or to Ouerdrinke.

Ebriari. καρδᾶσθαι.
Inebriari. ἀμυστίζειν.
Bibere affatim, capacibus crateris. Potu se obruere.
Ingurgitare se. Ad capitis vsque vertiginem bibere, potare.
Ingentia exiccare pocula.
Vino sepeliri, soporari, madere.
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare se potu, mero.
Meracum bibere. Meracius potare.
ἀκρατοποτεῖν. οἰνοφλυγεῖν.
Ad ambas vsque aures bibere Pontificaliter.
Threicio vel Græco more bibere, vt est apud Pollucem.
Gulæ indulgere.
Ad ambas vsque aures se implere, metaphoricè.
μέχρι τῶν ἀμφοτίδων.
Largius potare, bibere.
κωθωνίζειν. κυαθίζειν.
Poculis indulgere. Vinum merum intemperantius bibere.
Ex Amphitheto bibere, prouerb.

a great Drinker, vide *a Drunkarde.*

to Driue away, vide *to put to Flight.* & in Phr. Ma.

to Driue one out of his goods or lands, to dispossesse, to dissease.

Deijcere, deturbare de possessione fundi, è fundo aliquem.
Exuere possessione.
Exturbare è possessionibus.
Possessione eijcere.
ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως.
Exædificasset me ex his ædibus, id est, eiecisset, Plautus.
Exturbare fortunis, penatibus, sedibus suis.
Sua ditione profligare, in perpetuum eliminare.

to Driue one out of the house, or to Thurst one out of the dores.

Exturbare aliquem ædibus, vel ex ædibus, aut foras.
Sedibus expellere, exigere.
Pellere foras.
Propulsare. Submouere.
Domo extrudere, pellere.
Excutere, deturbare è domo.
ἀποσείειν. Eijcere.
Explodere. ἐξιοκίζειν.
Eliminare. Repellere.
Expellere ædibus, vel depellere.

Exibilare. Exturbare.
διωκειν τῆς οἰκίας. διωθεῖσθαι.
Quatere pro eijcere, apud Terent.
Quatiemur cum domo fores.
Detrudere, apud Ciceronem, pro eijcere. Protrudere.
¶ Dicimus quoque Exigere comædiam, fabulã explodere, exibilare cum displicet. ἐκσιπτειν.

the Dropsie.

Aqua intercus. Hydrops.
Morbus intercutis, apud Hiero.
Morbus aquæ subter cutem fusæ, dicitur Plinio.
Hydropisis. ὑδρώπισις.
Aquosus languor, apud Horat.
Tympanites. Ascites. Hyposarca diuersa sunt intercutis nomina.

one that hath the Dropsie.

Hydropicus. ὑδρώπικος.
Hydropen patiens, qui à Catone Veternosus appellatur.
Aqua intercute, morbo intercutis laborans, male habens.
Tympanicus.

to Drowne, vide *to Ouerflowe.*

Drowsie, vide *Slowe.*

Drowsinesse, vide *Slouthfulnesse.*

Drunken or Cupshot.

Plenus vini.
Ebrius. Madidus absolutè.
Nimio potu mente alienatus. *Drunken and madde.*
Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio probè appotus.
Potus. Absorptus à vino.
Zytho & vino æstuans.
Vino languidus, confectus.
¶ Nimio se mergere Baccho, ebrietate, ebrium facere.
Inebriare.

Drunkennesse, surfetting.

Crapula. Ebrietas.
κάρος. Ebriositas. Cice.
Immoderata cibi potusque sumptio.
Vinolentia. Morbo vinolentiæ exemptus est apud Babylonem Alexander. Soli.
Capitis grauedo.
καρηβαρια. Propinatio.
Intemperantiæ potus. Helluatio.

a Drunkard, a great Drinker, a Swillbolle, or one that is much giuẽ to wine

Ebriosus. Bibulus.
Biboſus. Potor.
Potator. Multibibus.
Crapulam ructuans. Vinosus.
Vinolentus. Zythobibulus.
Gulæ mancipium.
Vinarius apud Vlpia.
Thericlei amicus. θηρικλείιφίλος.
Myconius, prouerbialiter.
Silenus Bacchi scilicet pædagogus.
Bibo onis. Tricongius.
Bibax. Bibulus. πολυπότης.
Potator. πότης.
Biboſus, & pro eodem in Capnionis comœdia Bibaculus.
Vinibibulus. Meribibulus.
Vini potator. οἰνεπότης.
οἰνοβαρής, vino grauis & pressus.
Vinolentus. Temulentus.
ἔξοινος. Merobibus. ἀκρατοπότης

to aske his Due.

¶ Nomina appellare, exigere, est debitorem ad dissolutionem cogere, apud Cice. in Verr. Act. 3. & Colu.
Repetere æs. Debitum exigere.
ἐσπράττειν τὰ χρήματα.

to make Dull, vide *Blunt.*

a Dull head, an Asse head, or a Blockish dullard.

Hebes. Caudex. Stupidus.

Rudis. Inurbanus.
Craſſus. Groſſus.
Aſinus, *an Aſſe.* ὄνος.
ὄνος ἀκροατὴς λύρας.
Plumbeus, metaphoricè.
Bœoticus. βοιωτικός.
Corpus ſine pectore. Tibul.
Ex hara productus.
Stupida mente. Craſſæ naris.
Indocilis. ἀδαὴς.
Tardus. Nullius iudicij.
Craſſo ingenio.
βατταλικάδας. μαχύνους.
Obeſæ naris.
Cui naſi obſtat obeſitas quominus olfaciat. Larus proverb.
Semen arcadicum. Arcadicus.
Gotthicum ingenium.
Cui opus eſt vt eda tnaſturtium.
Ingenium piſtillo retuſius, plumbeũ. Stipite ſtupidior.
Stipes, *a Lobbe.*
Craſſis auribus. Fungus.
Bœotica auris.
Expers ingenij. Hebes animi.
Nihil ab elephante differens.
Antronius aſinus, *a Clowne.*
Animus vel ſenſus communis, apud Terent. pro negligenti, diſſoluto, ignauo, & ſtupido.
¶Ruditas, Infirmitas ingenij.
Stupor. Stupiditas.

Dull witted, or of a dull wit.

Obtuſo hebete eſſe ingenio.
Stupidiſſimum habere ingenium.
Ingenio parũ aut nihil vigere, valere.
Ingenium piſtillo retuſius.
Cuius ingenio nihil magis Caricum nihil captu tam Bœoticum.
Germen Arcadicum.
Non pollere ingenio, nihil poſſe.
Ingenio parum præſtare.

to Dung, to Compeſſe.

Stercoribus arua ſagnare, apud Eraſ.
Ruderare agrum.
Facere ſtercorationem.
Rudus agro inducere.
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere.
Nilus annuæ inundationis exceſſibus ægyptum dicitur opimare.
Euphrates terris ſuperfuſus inuehere fecunditatem, Solinus.
Facere agrum honeſtiorem, pro fimo impinguare, apud Columel.
Stercore ſaturare terram.
Stercorare, pinguefacere agrum. Columel. Vitia & faba ſtercorare agrum dicuntur.
Lætamine agrum adſpergere.
Lætificare agrum. Stercoriſare.
Refouere terram ſtercoratione Colum.
Facere, reddere lætum.
Fimo agrum impinguare.
Stercoratione fertilem agrum reddere. κοπρίζειν.

Dung, Dunging.

Lætamen. Fimus, & genere neutro.
Fimum. κόπρος.
¶Stercoratio. Inſtercoratio.
Lætaminis inſperſio.
Inſuper Fimetum ſeu Sterquilinium locus, *a Dunghill.* κοπρών.
Gallus in ſuo ſterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Ordure of cattaile or men.

Merda. κόπρισμα.
Stercus. Excrementum.
Recrementum, apud Cel. & Gel.
Oletum, humanum ſtercus.
Corporis fex.
Egeſtum. Egeſtio. Excretum.
Digeſtum vetus, vt quidam nuganter.
Porium, ſtercus liquidum. Succerda, ſtercus porcinum *Hoggs Dung.*
ἀλδήν. Murinum ſtercus. Fimum apud Plinium, græcè Myoopros, μυοκάδιον quod etiam Muſcerda appel-

appellatur Latinis.
Stercus bubarum. βελιτος.
Retrimentum, *Filthinesse.* apud Macrob. pro stercore.

Dun sighted, vide *to See but a litle.*

long During, vide *Continuall.*

During but a litle, vide *Transitory.*

Durt, Clay, Mud, Myre.

Cœnum. Lutum. ἑιλύς.
Limus. βόρβορος.

a Dwarfe.

Pomilio, vel Pumilio.
Nanus. νάνος.
Pygmæus. πυγμαῖος.
Pumilius, vel pumilus. Pusillulus.
Pusillus, quantus Molon, prouerb.
Breui corporis statura homuncio.
Improcerus, apud Plin.
Stipo. Paruus. Breuis.
Miscelus.
Fraterculus gigantum, ironicè.
Pygmæorum stirpe oriundus.

to Dwell, to Inhabite.

Habitare. οἰκεῖν. Manere.
Agere. Mansitare. Inhabitare.
Mansionem habere. Incolere.
Moram trahere. Morari,
Commorari. ἐπιχωριάζειν.
ὑμῖν ἐπιχωριάζειν. Apud vos moratur, versatur vobiscum.
Conquiescere. Nidum habere.
Habere sedem. Habere apud Sallust. & Plaut. pro habitare ponitur.
Considere penul. producta, vel Considere. Seruare syluas, apud Virgilium pro inhabitare.
Vmbrosis vitam degere in hortis.
Habitare laxè, apud Cice. *to dwell in a great roome.* Habitare ædibus modicis, *to dwell streightly.*
Incertis vagari sedibus. *to haue! no dwelling place.*
Colere, inhabitare domum aliquam. *Vide Phr. Man.*

Dwellinge in heauen, as Saincts, Angels, soules.

Cœlites. Cœlum pro cœlitibus, cõtinens pro contento.
Cœlicolæ. Astricolæ. Cæliginæ.
Superi. Sancti. Diui. Cœlestes.

to goe to Dwell in an other place, to flit or remoue his dwelling.

Migrare. Demigrare.
Relictis sedibus alio commigrare.
Solum, sedem mutare.
Stationem mutare.
ἐκτοπίζειν. μεταβάλλειν.
Alias sedes petere.
Mouere sedes. Aliò migrare.
In aliam regionem commeare.
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum.
Mutare domicilium, cœlum seu sedes.
Facere commutationem loci vulgus dicit.
Vertere solum, in hoc etiam significato, apud Eras. nec erat intempestiua admonitio, iussus adire magistratum, maluit solum vertere.
Suppellectilis sarcinam colligere, componere. *to Breake vp.*

a Dwelling place, vide *an House.*

E

to Eare, to Till, to Plowe land or ground.

Exercere terram.
Telluri aratum imprimere.

Premere terras aratro.
Incuruo tellurem findere aratro.
Subigere arua, humum, terram, segetes, Cicero: Segetes agricolæ subigunt aratris.
Solum, terram, humum, proscęcare.
Arare. ἀροτριᾶν.
Terram vertere, inuertere agrum.
Sulcare. Proscindere aruum.
Perdomare terram.
Colere. Plin.
Aratro, vomere, ferro proscindere, scindere.
Agricolationem exercere.
Agricolari, apud Eras.
Sollicitare tellurē, apud Virg. & sollicitare humum ac pinguia findere arua, vtrunq; apud Tibullum, pro eodem.
Cice. de senect. Terra gremio mollito & subacto semen sparsum excipit.
Fœcunda versare ligonibus arua.

Early in the Morning, betimes, in the Dawning.

Diluculo. ἀκροχνεφής.
Sub auroram. εἰς ἕω.
Sub auroræ ortum.
Rutilante aurora.
Rubente mane.
Quum aurora se depromeret.
Prima luce. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ.
Mane. πρωΐ.
Luce adhuc dubia. Matura.
Bene mane, & multo mane pro prima luce, vt refert Hadrianus Cardina. *Verie Earlie.*
Tempore matutino.
Rubescente cœlo.
Circa matutinum crepusculum.
Primo mane.
Circa extremum noctis.
Sub lucis ortum.
Sole diem illustrante face aurea.
Auricomo sol igneus axe.
Exijt Eoæ Tethyos è gremio.
Aurora croceo sinu diem gerēte, coma refulgente aurea.
Ante solis ortum.
Primo statim diluculo.
Sub tempus antelucanum.
Aurora procul radios in terram dispergente.
Aurora croceis orbem lustrāte capillis, roseis splendoribus caliginem dispellente.
Summo diluculo.
Antelucano.
Ad primam auroram.
Illucescente die, seu surgente.
Sub oceanum pulsis hiperione stellis.
A primo ortu.
Summa procul radijs feriente cacumina Phœbo.
Mane cum ab Eois sol fuit ortus aquis.
Iam roseos ignes terris spargebat Eous.
Quum croceis fulgēs aurora quadrigis, Protulerat roseas ore nitente genas. *At the sunne rising.*
Ortus diei descriptio varia, apud Poëtas.
¶ Lucescit. Diluescit.
Roseus surgit dies.
Lucere incipit melius & ornatius dixeris quā diescit. *The day appeareth.*
Lucem portat Eous.
Lucis ortum anteuertere. *To rise before day light or time,*

to Earne, vide *to Get.*

an Earnest pennie.

Arra. Arrhabo. ἀρραβών.
Pignus emptionis. ἐνέχυρον.
Rabo onis, apud Plaut.

in good Earnest or sadnesse.

Seriò. σπουδαίως.
Non iocosè. Ex animo.
Extra iocum. Sine risu.
Citra vllum figmentū. *vide Phr. Man.*

the

the Earth, the Ground.

Humus. Terra.
Tellus. Solum.
Mater magna quæ & Ops ab opere.
γαῖα, γή.
Vesta aliquando pro terra accipitur.
Arida ξηρά frequens in sacris Biblijs pro terra, estque Hebræis familiare.

to Ease, or to deliuer from trouble, vide *to Ouercome trouble.*

Ease or Rest.

Quies. Ocium. Requies.
Quietudo. Ociatio.
Tranquillitas.

to be ill at Ease, vide *to be Sicke.*

an East wind.

Eurus. εὖρος.
Subsolanus latinis dictus, quod à sole spiret vt græcis ἀπηλιώτης,
Euronotus vel euronaster & Syrocus *South East*: Vulturnus latinè.
Hellespontius, Græcus Cæcias, καικίας, qui & Euroaquilo vocatur in actis apostolorum. *North East.*
¶ Oriens, ἀνατολή.
Exortus solis. *East.*

to Eate.

Manducare. Mandere.
ἐσθίειν. ἐδεῖν. Edere.
Esitare. Vesci deponentale.
Victitare. Comedere. φάγειν.
Cibum sumere, capere.
ἀναιρεῖσθαι σίτον. Pascere.
Capere cibum. Ouid.
Explere ventrem.
Famem cibo solari.
Latrantem & iratum placare ventrē. Horat.
Tuburcinari.

a great Eater, vide *a Glutton.*

to Ebbe.

Mare dicitur refluere, reforberi, deferuere seu deferuescere.
¶ Refluxus.
ἄμπωτις, quasi ἀνάπωσις. quod mare aquam rebibere videatur.
Recessus æstus destituentis littora, quando post exundationem, aqua ad mare reuertitur, *The Ebbe.*
Solinus scribit, subita vi spiritus citissimi aut reuomi maria aut reforberi.

Eftsoones, vide *Againe.*

to Egge, Stirre or prouoke, a man to wrath or contention.

Lacessere. καθάπτεσθαι.
Irritare. ἐξοργεῖν.
Exacerbare.
Agere aliquem stimulis.
Prouocare. Incessere.
Insultare. Impetere.
Infestare. Iratum reddere.
Ingenio irritabili.

the Eyes.

Oculi. ὀφθαλμοι.
Lumina. ὄσσε, ὄμματα.
Orbes pro luminibus seu oculis apud Lactan, & Pruden.
Oculi receptu cōcauo, introrsum recepti. *deepe Eyes.*

one that hath but one Eye.

Vnoculus Latine vocatur, & apud Plautum Vnioculus.
Defioculus. Luscus.
Monophthalmus.
μονοφθαλμος, pro quo inepti monoculum dicunt, conflantes ex Græco & Latino dictionem quod vitio datur.

Therſites. Cocles.
De Coclitum familia, proſapia.

to cloſe the Eyes of one which is dying.

Morenti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu.
Comprimere, & opprimere oculos apud Valerium, & Ouidium, pro quo Claudere oculos, ſeu lumina Lucanus poſuit, & Plinius.
Oculos operire. Soluere oculos morientis læthum dicitur.

to put out ones eyes.

Eripere viſum. Cæcare.
Occæcare. Lumen adimere.
Lumine priuare oculorum.
Oculos effodere, eripere alicui.
Excæcare. τυφλυειν.
¶ Oculorum vſum recipere, reſtituere, *To reſtore the ſight.*

to put out ones Eyes with giftes, to Bribe or Corrupt with Bribes.

Muneribus, largitione rem agere.
Mentes imperitorum largitione cæcare. Cice. δωροδοκειν.
Corrumpere pecunia muneribus, & prouerbialiter: Argenteis haſtis pugnare.
ἀργυρεαις λόγχαις μάχεσθαι.
Exocculare iudicem. Eraſmus.
Pecunia tentare, ſollicitare.
Muneribus illicere, inuitare.
Profundere largitionem.
Obcæcare animo aureo.
Muneribus abducere à vero.
Pecunia, largitionibus perſuadere.
Sententiam auro impetrare.
Largitionibus, Simoniacis artibus ad eccleſiæ gubernationem peruenire, aſcendere.
Largitione pecuniæ captare animum alicuius.
Flectere muneribus, auro iudicem.
Auro enim nil inexpugnabile.
Malis ferire. μύλοις βάλλειν.
Corruptus pecunia argentanginam pati prouerbio dicitur, & Græcè δωροδοκημενος, corruptus muneribus. ¶ Largitionibus corrumpi.
Muneribus allici. Suſcipere, accipere munera in corruptionem.
δωροδοκεῖσθαι. δεκαζεσθαι.

Elderſhip, vide *Old age.*

to be the Eldeſt.

Præcedere, præcurrere ætate.
Antecellere ætate. Cicero.
Antecedere ætate, vel anteire.
Natu maior. Natu grandior.
Eſſe maiore, grandiore, & prouectiore ætate.
Annis grandior. Primæuus.

to Elect, vide *to Chooſe.*

Elegancy, Fineneſs of ſpeach.

Decus ſermonis. Concinnitas.
Mundities. Splendor. Nitor.
Lepos. χαριεντισμός. Venuſtas.
Polities. Scitamentum metapho.
Cultus. Gratia. Veneres.
Lenocinia. Phaleræ. Elegantiæ.

Elegant, Cleane, Neat, Gay, Feat, Prety, Fine, Minion, Tricke and Trimme.

Elegans. Ornatus. Politus.
Cultus. Nitidus. Bellulus.
Splendidus. Concinnus.
Comptus. Mundus.

an Elegant ſtile.

Stylus elegans, ornatus, facundus, limitatus, elimatus, coptus, politus, cultus, compoſitus, venuſtus, nitidus, ſuauis, elaboratus.

an Elephant.

Elephas. Elephantus.

Barrhus. Anguimanus. Lucabos.
Bela. Lybissa. Marmarica,

Eloquent.

Disertus. ἐγκρής.
Facundus. Rhetor.
Beneloquus, nec inamœna sermonis facilitate.
Cœlestis in dicendo vir.
Concinnus. εὐκίσιος.
Eloquens. λόγιος.
Eloquio præstans Ciceronẽ, omnes eloquentia vincens.
In dicendo suauis, ornatus, non indisertus.
Plato alter, vtpote qui singulari suauitate orationis.
Suauissimæ pronuntiationis.
Orator omnibus pene numeris absolutus, in quem sua munera effusissimè natura contulit.
Dicendi arte & facundia nobilitatus.
Eloquentia Ciceroni vix cedens.
Mercurius alter. Ilioneus.
Nestore facundior.
Nestorea eloquentia.
Cicero. Demosthenes alter.
Pithius deliciæ & condimentum.
Suadæ medulla, Budæus.
Raræ facundiæ.
Qui eloquentiæ est absolutæ.
Florens eloquentia.
Cui est facundia vatis Andini, id est, virgilij.
Cuius ab ore fluit melliti gurgitis vnda.
Melleam in ore habens dulcedinem.
Facundissimi oris præditus eloquentiæ
Mellitam habens facundiam.
Insigniter diserus.
Aurea præditus lingua, qualem Dionem philosophum & rhetorem testatur Suidas.
χρυσόστομος.
Fluuius Tullianæ eloquentiæ.
Oratoria, Comicaq; præstans facundia.
Fonte potatus Tulliano.
Marcus Tullius Omnium suffragijs vberrimus & inexhaustus facũdiæ fons.
Cuius ex ore verba facundissima velut riui viuo fonte lepidè fluunt.
ἀλλ' ἀγορευτὴς ἐσθλὸς, apud Homerum, sed dicere egregij.

to Embrace, vide Phr. Manutij, & infra

to Loue.

an Emperour.

Augustus. Imperator.
Cæsar. καῖσαρ. ἀρχηγέτης.
Imperatoris fungens munere.
Cæsarea maiestas.
Induperator in versu.
Orbis Christiani moderator.
Quem penes imperiũ terræ, cui summa potestas.
Summus orbis terrarum princeps.

Emptie.

Cassus. Vacuus. Inanis.
κενὸς. δηλήνιος. Vanus.
Ventosus metaphoricè.
Subuentaneus. ὑποτέμιος.
Exhaustus, *vide Voide.*

to Enchaunt, to Bewitch.

Fascinare. Effascinare. Incantare.
Oculis aspectuque enecare.
βασκαίνειν. Cantare.
Magia visum auferre.
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præstringere.
ἀνακόπτειν τὸς ὀφθαλμὸς
Exercere artes veneficas, Præstigias artis magicæ.
Canere pro incantare, apud Virgiliũ.
Præstigiare.
Lumina oculos alicuius fallere.
Præstigijs oculos eludere.

Incantationibus perniciem adferre.
Excantare, idem quod incantare.
Carminibus maleficia facere.
Noctu euocare vmbras & animas responsa daturas.
Defixa cœlo deuocare sydera. Horatius.
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione.
Carminum maleficijs varias imaginũ facies mentiri. Soli.
Miris præstigijs circumuenire, ludere, illudere, vulgus decipere.
Circæo poculo hominẽ in alium subito mutare.
Dementare. Perstringere.
¶ Soluere maleficium.
Excantare. Recantare. *To vnwitch.*

Enchauntment, vide *Witcherie.*

to Encloſe, to hedge or wall about, or to Enuiron with hedges or walles.

Sepire. Circumsepire.
Ducere vallum.
Castra vallo cingere.
Circumuenire vallo. Salluſt.
Munimentum ex palis struere.
Iacere aggerem.
Vrbes multo vestire aggere.
Firmare locum in magnis munitionibus. Cæsar.
Confirmare castellum tum præsidijs tum multis tormentis.
Locum præsidijs vincire.
Vallo munire.
περιβάλλεσθαι. Obserpire.
Obuallere. Circumuallare.
Segeti prætendere sepem.
Circundare. Vallare.
Circumuallare. Cingere.
Ambitu cingere, circundare.
περιφράττειν. παρεμβάλλειν.
Ambire. Munire.
Latera sepimento iungere.
Obijcere, obducere sepis munimen.
Pomarium, hortum frutice obsepire spinoso.
Vestire vepribus & dumetis. Cic. *vide Enuiron.*

to Encourage, to Animate, to Comfort.

Addere animum.
Inspirare animum.
Facere alicui animum bonum. Plin.
Animare. Erigere.
Subleuare, frequenter in sacris.
Inducere in spem. Dare spem.
Suppeditare, vel dare animum.
Multum animi adferre.
Incendere. Soluere corda metu.
Acuere pro animum addere.
Spiritus adferre Hor. Timido quoq; possunt addere mentem.
Cicero: Vt amici iacentem animum excitet, inducatque in spem, cogitationemque meliorem.
Sufficere animum vireſque secundas Danais. Virg.
Cohortari ne animo deficiant.
Addere, dare audaciam, alacritatem.
Adijcere animos vel mentem.
Verbis animos confirmare, addere.
Reddere, redascendere animum ac metum adimere.
Animam reddere & vitam.
Aspergere aquam. Erasm.
Exigere animum.
Armare animis aliquem.
Excitare alicuius animum.
Inimicorum augere animos. Plaut. *vide Phr. Manutij.*

to Encreaſe, vide *to Augment*, & Phr. Manutij.

an Ende.

Finis. τέλος. Calx.
Exitus vnde illud Nasonis: Exitus acta probat.

Cam-

Cataſtrophe fabulæ, cuiuſlibet rei exitus prouerbiali, vocatur ſicut.
Coronis, vnde dicimus ad Coronidem vſque.
Exitium, *An ill ende.*
Terminus Virg. Terma.
Meta. Extremum. Limes.
Regio præſertim in plurali numero à Cicerone & Budęo ponitur pro finibus & terminis.
Vrbs vltima, *The ende of the Towne.*
remotior, longinquior vrbis locus. Cice. Vltimam habitare vrbem.

to Ende, or bring to an ende, to Atchieue or Finiſh.

Finire. τελευτάειν. Peragere.
Conſummare. Complere.
Perficere opus. Explere.
Conficere rem. Abſoluere.
Ad metam vſque perducere.
Vltimam manum, ſummum faſtigium imponere. Perorare.
Concludere. Claudere.
Componere. Virg. Finem imponere.
Finem facere. Terminare.
Ad calcem vſque deducere.
Ad vmbilicum ducere, deducere.
Extremum actum, ſeu Colophonem addere, κολοφῶνα, ἢ τὸ τέλος τὲ κεφάλαιον ἐπιτιθέναι.
Complanare, opera iam conſtituta, eſt operi manum extremam imponere.
Detexere, pro perficere ſeu multum texere, apud Virgil. *To weaue of.*
Supremã ſeu extremam manum imponere, addere.
Cicero. Manus extrema non acceſſit operibus eius.
Vela complicare, conſtringere.
Omnibus partibus, numeris abſoluere.
Ad calcem, metam, finem ducere.
Perſequi opus cœptum.
Receptui canere.
Ad finem perducere.
Profligare, Bellum iam profligatum eſt. *Brought to an ende.*
Perfectum reddere.
Extremum fabulæ actum peragere.
Patrare incœpta, eſt perficere.
Perpetrare, ſed malam plerunque in partem.
Opus meũ vt volui omne perpetraui.
Ad deſtinatum exitum perducere.
Ad effectum perducere.
Orationem terminare. ἐπιλέγειν.
Ad bonum & congruum finem deducere.
Exædificare, eſt abſoluere ædificanda, opus ædificiorum cæptorum. Cicer. Ne graueris exædificare id opus quod inſtituiſti.
Ad calcem peruenire. *Vide Phr. Man.*

in the Ende.

In fine. In calce.
Circa finem, calcem.
In extrema, in poſtrema parte.
εἰς τὸ τέλος. Ad finem.

to Endure, vide *to Suffer.*

to Beget, for the man, to conceaue, bring forth or be deliuered, for the woman, to Engender for them both.

Parere. τεκεῖν. τίκλειν. Ferre.
Aedere. Gemellos ædere. *To bring forth twinnes.*
Filios, Fœtum producere.
Serere metapho. Virg. Sate ſanguine diuum. Fœtum emittere.
Eniti, procreare. Generare de maribus proprie, licet de fœminis etiã ponat. Plin. *To Beget.*
Gignere tam virum quàm mulierem ſpectat.
E tenebris vteri in lucem fundere.
Aedere in lucem. Cicero: Simulatque æditi in lucem & ſuſcepti ſumus. *Brought forth.*

Puerum, partum, fœtum efferre lætas sub auras.
Vitæ ad munera, luminis sub auras infantem profundere.
Effundere proles, in Biblijs.
Dare prolem, pro parere, apud Virg.
Geminam partu dabit ilia prolem.

to Enioy, to haue Possession, to obtaine, to take Fruition.

Vti. Frui. Perfrui. Potiri.
Vsurpare, vsum habere.
Fruiscor & Fruniscor idem sunt.
Vtimur tamen vtilibus, fruimur delectabilibus.
Fructum voluptatemque percipere, *Vide to Possesse, & Phr. Manutij.*

to Enlarge the Empire or Dominion.

Proferre limites.
Prolatare imperium.
Dilatare regni pomeria.
Augere imperium, regnum.
Propagare fines imperij, dilatare imperium latum, amplumq; reddere.
Fines imperij regionibus adiectis adaugere. *Vide Phr. Manutij.*

Enemie, vide *Foe* & Phr. Manutij.

Enough of this, vide *to Speake no more of this.*

to Enter, or to Go in.

Intrare. Ingredi. Inire.
Ferre, inferre pedem intro.
Subire. Introire. Subintrare.
Pedem inferre. εἰσέλθειν. εἰσέρχομαι. ὑποδύομαι. Insistere limē Virg.
Succedere, apud Virg.
Nostris succede penatibus hospes.

to Entice.

Allicere. Illicere. Pellicere.
Allectare. Prouocare. Lacessere.
Suggerere. Irritare. Inuitare.
Inducere. Inescare, *Vide to Allure.*

an Entraunce or Going in.

Introitus. εἴσοδος.
Ianua. Limen.
Ingressus. Aditus.
Fauces metaphoricè, stricti ingressus, *Narrow Entries.*

Entrapped, vide Phr. Manutij.

to Enterprise, vide *to Beginne.*

to Enuie or to Hate.

Inuidere. Aemulari.
Inuidiosum esse.
Inuidia tabescere.
Odire cane peius & angue.
Inuidiam habere, apud Cice.
Inuidia flagrare, stimulari.
φθονεῖν.
Inuidia vel odio æstuare. *Full of Enuie.*
Ardere, Inardescere odio, inuidia faucibus inuidiæ.
Acrioribus inuidiæ stimulis vri.
Inuidia rumpi.
Prosequi aliquem odio capitali.
Capitalitet odire.
Liuore consumi, exedi.
Exercere odium, iracundiam.
Odire fratrem tacito sub pectoris antro.
Odire.
Odio prosequi.
Parum fauere.
Prosperum inuidere successum.
Exercere aliquem odijs. Virg.
Prælatos seu indignitate constitutos voraciſsima circumlambit inuidiæ flamma. *Vide Phr. Manutij.*

Enuious wicked malicious.

Aemulus. Acmulator.
Zelotes. ζηλώτης Zoilus.
Osor. Exosor. Inuidus.
Liuidus, metapho. Inuidiosus.
Criticus. Insectator.
Calumniator. Obtrectator.
Vitupero. Vituperator.

Enuie, hatred Spite.

Liuor. Odium. Inuidia.
Inuidentia, *Ill will.*
Zelus. Simultas.
Loligo pro inuidia ponitur.
Rancor in eadem reperitur significatione, quamuis à plærisque barbarum censeatur.
Inuidia nullum maius tormentum Siculi inuenere tyranni, quod suum torqueat authorem.

to Enuiron or Compasse about with a Ditche or trenche.

Ciuitatem ferè collapsam egregijs fossis; turribus, ac propugnaculis munire. Fossis binis cingere.
Turribus, mœnibus firmioribus ac profundioribus fossis egregie munire.
¶ Ducere fossam, foueam, Circundare fossam latam.

to Enuiron or Compasse about with walles.

Muros vel murum ducere, extruere.
Muro cingere vrbem, Liuius.
Mœnibus includere suburbium.
Armare, munire oppidum muro.
Ducere mœnia. Virgilius.
Iacere mœnia, muros.
Circundidit noua mœnia oppido.
Muro concludere.
Murum circumducere.
Murum obijcere, opponere.
Murum addere ἐπιτειχίζειν.

Equally, vide *Likewise*, *Equitie.*

Aequitas.
Aequum & bonum.
ἐπιείκεια. Iustitia.
Adrastea pro iustitia ponitur.
Aequa gerens rectam quæ librat pẽdere laneem.
Iustitia immota, firma tenaxque manu.

to Erre, vide *to Fayle*, *and to Go out of the way.*

an Errour in Opinion: a Fault in writing.

Error, Erratum.
περιφόρα. Falsa opinio.
Hallucinatio. Dormitantia.
Menda dæ. & Mendum di.
Culpa. Noxa.
Delictum.

to Escape, to Flie away, to Auoide.

Euadere. Elabi.
Fuga dilabi. Aufugere.
ἐκπερδικίσαι.
ὑπαλύγειν.
Subterfugere.
Subterlabi.
Erumpere.
Effugere.
Euolare pœnam vel ex seruitute.
Pedibus salutem quærere.
ἀποφεύγειν ἐκλινίσαι.
Spem in pedibus ponere.
Euolare periculũ effugere vt pisces λίνα & retia apud Eustha. in 3. Iliados παροιμιακῶς ponitur.
Fractis vinculis pœnam euadere.

¶ Subducere se, Subtrahere oculis, abdere, abstrudere, Auferre conspectui. ἐκποδὼν ἄγειν.
Sensum se subripere, *To Slippe away.* Terent.
Hinc vos amolimini, nā mihi impedimento estis.
Facessite hinc, *Vide to Flie away.*

to Escape or passe without a daunger.

Extollere caput.
Ex malis emergere.
Cum sarcinis enatare.
Transmittere discrimen.
Effugere, euadere periculum.
Excutere ceruice securim. Virg.

to Eschewe, to Auoide, to Decline, to Bend from.

Cauere. εὐλαβεῖσθαι. Fugere.
Vitare. Declinare. Effugere.
Præterire, apud Terent. Elabi.
Euadere. Cautius adspergine viperina vitare. Euitare. Abhorrere.
Fugitare prouinciam. Deflectere.
Defugere autoritatem, munus.
Præcauere cum magna diligentia.
Deuitare, Vitando declinare.
Subterfugere laborem.
Decedere cum datiuo, apud Cæsarem. Quibus ita interdictum est ijs omnes decedunt, aditumque sermonem fugiunt.

to Eschew or Auoide ill companie.

Improba pestiferi fugere commercia cætus. Erasmus.
Talis enim quisque fit cum qualibus agit familiaritatem.
Fugere consortia prauorum.
Malis non congredi.
Abstinere ab ijs quibus caudæ sunt nigriores.
Malorum declinare consortium.
Cum prauis & discolis rationem non habere.
Reuocare se ab omni malorum virorum contagio.
Syrenum cantus, Cyrces pocula & Veneris sæuas effugere blanditias.
Blanda Venus pueros nigrum deducit ad Orcum.

Especially, Chiefely, Principally.

Maximè. μάλιστα.
Præsertim. Præcipuè.
Vt qui maximè. Quam maximè.
Potissimùm, & potissimè.
Impensius, pro multo magis. προθυμότερον.

to Esteeme, or to Set by.

Aestimare. Iudicare. νομίζειν.
Ducere, apud Cicero. ἄγειν.
Pendere med. cor. cum genitiuis tanti quanti &c. quemadmodum & facere pro æstimare.
ποιεῖσθαι. Metiri.
Ponere, apud Terent.
Censere. Putare.
Reputare. Existimare.

to Esteeme greatly.

Magni instar numinis aliquē habere.
Maximo in precio habere.
Plurimi facere.
Magni pendere, habere.
Mirari aliquem. Magni ducere.
Magni seu maximi æstimare.
Suspicere. Reuereri.
Magni facere. Magnificare.
μεγαλύνειν, ἢ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι.
Eximium habere. Exosculari. *Vide to Weigh.*

to be Esteemed, or much set by. in great estimation.

Magni fieri. In precio haberi, esse.
Magnæ existimationis esse.
Plurimi fieri. Censeri.

Haberi

Haberi in numero.
Maximo in precio esse.
Haberi magni. Clarere.
Magna authoritate pollere & gratia ✠ valere apud omnes.
Reliquos maiestate superare.
Esse in existimatione, in numero.
Florere authoritate, gloria rerum gestarum, honoribus.
Circumfluere, fluere gloria.
Sallustius. Florere. Vigere.
Digitis denotari.
Esse numero & haberi numero.
Habere nomen.
In gratia esse, apud Ciceronem.
Ferire sydera laude, Horat.
Inter hominem cæleste quoddã numen agere.
Nomen æthereas adusque nubes ferre.
Sermone hominum celebrari.
Summa gloria fruisci, apud Gell.
A summis, eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi. *Vide Phr. Manutij.*

greatly Esteemed much Set by, Famous, Renowmed.

Clarissimi nominis.
Fama celebratus.
Magnæ dignitatis & authoritatis.
Summæ authoritatis.
Clarus. Nobilis.
Celeber. Celebratus.
Grauis & honoratus apud suos.
Celeberrimæ Famæ, quanta vix cælo capi possit.
Feriens sydera laude, apud Horat.
Qui est in magno momine & gloria.
δοξαζόμενος. Primæ authoritatis.
Primi nominis. Multi nominis vir.
Primænotæ Famatus.
Existimatus. Gell.
Eximius vir. Gratiosus.
Honoratus. Insignis etiam proquacunque virtutis fama & celebritate claro ponitur.
Qui in ore viget omnium.
Magnæ æstimationis. ἐνδοκιμῶν Qui in maximo habetur præcio & authoritate non modica.
Grauitatem, comitate pulcherrima conditam, præ se ferens.
Cuius incredibilis est, apud Cæsareã Maiestatem, regiam celsitudinem tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis vertitur, α & ω.
Cuius sententia apud N. oraculi pondus habet.
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens in cælo esse dicitur Ciceroni, *Vide Renowmed.*

to Esteeme as nothing, vide *to set Naught by.*

to Esteeme or thinke, vide *to Suppose* & Phr. Manu.

to be Euen with, vide *to Recompense & to Reuenge.*

the Euening.

Serum diei. Vesper. Vesperum.
ἑσπερα, Serum substantiuum.
Tempus vespertinum.
Occasus. Tempus occiduum.
Vespertinum crepusculum.
Vespera pro eodem apud diuum Augustinum legimus.

in the Euening, late.

Vesperi. ἑσπέρας. ὀψίας
Sero. Tarde.
Sub tenebras.
Die iam vesperato Soli.
Sub obscuræ tenebrosa crepuscula noctis, traherent quum sera crepuscula noctem.
Circa vespertinum crepusculum.
περὶ δείλην ἑσπέραν.
Nocte incipiente. ἀρχεσπέρου.
Cadentibus vmbris.
Iam radios sole tegente suos.

Prima nocte. περὶ πρώτην νύκτα.
Die se inclinante, *Twy light.*
Præcipitante se iam sole, ruente.
Prima vespera cum adhuc lux dubia.
Sub noctem.
Cæruleis Titan cum iam demergeretur vndis.
Sub horrentes quum Titan pergeret vmbras.
Sed in multam noctem, vel ad multã noctem, in profundam noctem, vt est apud Cice. *Late in the night.*
Obscura media nocte.
Quum medios cursus nox atra tenebat, flexaque tarda pigri plaustra Bootis erant. *Vide Phr. Manutij.*

Euerie were, All ouer.

Vbique. Vbique gentium.
Vbi locorum. Vbilibet.
Nusquam non. Passim.
ἀκατυχῆ. πανταχῆ.
Apud gentes omnes.
Omni in loco. In quolibet loco.

Euerlasting, for euer.

Immortale. Perpetuum.
Sempiternum. Indissolubile.
Aeternum. Aeuiternum. Perenne.
Et Cedro dignum, *Worthy to remaine for euer.*

Euerlastingly.

Aeternum & Aeternò aduerbium.
In perpetuum.
In sempiternum. Perpetim.
In æuum. Omne per æuum.
Omne ad tempus.
In æternum. εἰς αἰῶνα.
Duæ sunt vbiq; dictiones cum in cũ accusatiuo construitur, ideoq; necessario separandæ.

an Euerlasting, Perpetuall and Immortall Renowne or Fame.

Nomen ab omni temporis iniuria vindicare.
Propagare nomen æternitate.
Constituere memoriam perpetuam generi suo.
Nomen immortalitati donare, commendare, tradere. Maximam gloriæ famam posteris relinquere.
Aeditis operibus ac eruditione immortalitatem parare.
Nomen dare gloriæ sempiternæ.
Consecrare memoriam nominis sui amplissimis monumentis.
Sempiternæ hominum memoriæ cõsecrare. Illa vita est tua quæ vigebit memoria sæculorum omnium.
Perpetua tui erit memoria. Ibit in sæcula nomen tuum. Plin.
Immortalem ex aliqua re deportare gloriam, quæ non nisi magno paratur sudore.
Admirationẽ sui posteris relinquere.
Monumentum æternum relinquere.
Nunquam intermoriturum famæ decus sibi parere.
Cicero: Cuius ingenium variosque sermones immortalitati scriptis suis Plato tradidit.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare.
Nomen ad posteros ttansmittere.
Famæ immortalitatem consequi.
Haud illaudati nominis æternitatem comparare.

Euident or Plaine.

Euidens. Planus. Manifestus.
Apertus. Expeditus. Lucidus.
Luculentus. Perspicuus.
Impromptu. *Vide Plaine.*

Euidently, vide *Clearely.*

Euill Spirites.

Spiritus deceptorij.
Cacodæmones.
Seductores, fallaces spiritus.
Mali genij. πνεύματα πλανα.
Maligni spiritus. *Vide Fayries.*

an Euill man, vide *an Ill mã.*

Exactly, Perfectly, Cunningly, Workmanly, and Artificially.

Abfabrè med.cor. πυκα.
Faberrimè. Exactè.
Elaboratè. Accuratè.
Optimè. Artificioſè.
Graphicè. γραφικῶς.
Perfectè. Planè.
Pulchrè. Inſigniter.
Nobiliter. Decorè.
Non infabrè, apud Liuium.
Ad normam factum.
Ad regulam reſpondens.
Ornatè. Politè. Perpolitè.
Conſummatè. Conquiſitè.
Abſolutè. Exquiſitè.
Ingenio præſtanti & eruditione perfecta.
Terq; quaterq;. Ad libellam.
Ad amuſſim. ἀκριβῶς.
Ad perpendiculum.
Summa cura. Summo ſtudio.
Antiquo opere & ſummo artificio factum, Cicero.

to Examine, to Diſcerne, & to Decide a matter.

Tractare, verſare cauſam.
Cauſam, negotium aliquod diſcutere, excutere, expedire.
Diſcernere, cuentilare.
Conſiderare. Expendere.
Putare rem.
¶ Decidere, tranſigere cauſam.
Definire, ſtatuere, decernere, pro ferre, ferre ſententiam.
Iudicare de negotio.
Arbitrari Iuriſconſultis dicitur.
Cauſam agere, actitare, dicere.
Cauſam alicui adiudicare, apud Ciceronem.
Sententiam dicere litis partibus.
Determinare, iudicare cauſam.
Litis nodum Tinedia bipenni diſſecare.
Nodum expedire.
Anfractus litium antiquare, pro extinguere.
Litem, cauſam componere.
Sedare controuerſiam.
Dirimere controuerſiam, litem.
διαλύειν τὰ ἐγκλήματα.
Dijudicare.

to Examine exactly, to Conſider diligently, to Weigh the matter well.

Conſilia euentis ponderare, Cice.
Rem ad calculum vocare veris rationibus expendere.
In mente, cogitatione verſare.
Secum cogitare, ponderare, æſtimare metiri, dijudicare.
Rem recta reputare via.
Diſcutere æquitatem quid verius æquiúſue ſit, expendere.
Inire cum ratione aliquid. Terent.
Secum voluere. Virg.
Cæcoſq; volutat. Euentus animo ſecum.
Diſpicere aliquid acie mentis.
Perpendere rem tota veritate.
Cognoſcere cauſam, vel de cauſa eſt ius cauſæ diſcutere, vt tandem dijudicetur.
Vngues arrodere.
Diſpicere quid è re propria ſit.
Altius conſyderare.
Propius inſpicere, examinare, perpendere. Caput ſcabere.
In nocte conſilium, aurora vbi craſtina ſurgat, conſultare.
Ruminare ſeu remandare negotium.
ἀναμάσσειν τὸ πρᾶγμα, vt habent prouerbia.
Reuoluere animo, mente.
Etiam atque etiam expendere.
Concidere animo. βυλεύειν.
Mouere animo, apud Virg. pro cogitare.

Attentius accuratiusq; consyderare.
Studiosè meditari.
Capere deliberationem Cicero, *to Consulte, or Deliberate.*
Exquisita cura, summo studio pensitare.
Reuocare rationē ad veritatem rem ad rationem.
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere.
Non statim decernere, sed mora interposita.
Expendere probè, non oscitanter, ad Critolai libram.
Cogitationum fluxus ac refluxus sustinerē.
Magna cogitationum tempestate fluctuare, *full of sorow or pensifnesse,*
Morari in re aliqua sollicitè.
Omnia diligenter & exactè discernere, grauissimoque iudicio tanquam trutina ponderare.
Scrutari diligenter secretiores sensuum recessus.
Lentè consultare. Præmeditari.
Amplius diu deliberare.
Subinde retractare.
Rationes trahere, Salluſt.
Cogitare, pro memoria repetere apud Ciceronem.

to Excell, to Passe, to be more excellent.

Præstare. Antestare. Excellere.
ὑπέχειν. Præcellere.
διαφέρειν. Excedere.
Antecedere. Præpollere.
Præire. Anteire.
Antecellere. Prænitere.
Præpollere. Superare.
Vincere. Præeminere.
Supereminere. Florere.
Anteesse apud Salluſt.
Præcedere. Transcendere.
Primas tenere. πρωτεύειν.
Primas obtinere seu principatum.
Palmam tenere. Præcurrere.
Præterire, pro antecellere, vincere apud Var. Laudem præripere.
Præcipuum esse. Arcem tenere.
Primam obtinere laudem.
Multis parasangis præcurrere.
Primas referre.
τὰ πρωτεῖα φέρειν.
Equis (vt aiunt) albis præcedere, præcurrere. Longe vincere.
Longo interuallo præcedere, anteire, præire, præcurrere.
Omnes procul à tergo relinquere.
Antegredior.
Nulli aut nemini cedere.
Antecedere honore, ætate, vsu rerū.
Concedere nemini in literarum experientia.
Partes habere priores.
Parem non habere.
Vincere acta patris.
Multis partibus superiorem esse.
Primum mereri locum.
Palmam magno eruditorum omniū consensu præripere.
Neminem suorum non superare.
Principem vbique tenere locum.
Nullum habere secundum.
Primas tenere partes. *Vide Phr. Manutij.*

Excellent.

Excellens. Præcellens.
Poæpollens. Prænitens.
Præstans. Eximius.
Illustris. Egregius.
Perspicuus. Insignis.
Inclitus.

Excellently, Passingly, Nobly, Princely.

Festiuè. Festiuiter. Regaliter.
Magnificè. μεγαλῶς.
Celeberrimè. Excellenter.
Egregiè. κόμψως.
Eximiè. Insigniter.
Mirificè. θαυμασίως.
Honestè. Honestissimè.
Pulcherrimè. *Vide Phr. Manutij.*

to Except.

Contra aliquos excipere.
Excludere. ἐκκλείειν.
Cauere. Præscribere.
Exceptionem dare cum datiuo, pro excipere.
Demere. Tollere.
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Except.

Exceptus. Exemptus.
Posthabitus. Omissus.

Exchaungers, vide *Bankers*

to Excommunicate, vide *to Curse.*

to Excuse, or Discharge himselfe.

Diluere crimen, obiectum.
Purgare se.
ἀπολύειν τὴν κατηγορίαν.
Dicere causam, apud Terent.
Propulsare, refellere accusationem.
ἀπολογεῖσθαι.
Abstergere adspersam labem.
ἀποτρίβεσθαι κατηγορίαν.
Fucis, miris coloribus, factum excusare.
Infamiam, maculam delere.
Delere turpitudinem.
Apud iudicem se defendere.
Inhumanitatis labeculam purgare, aspurgare.
Intentatum falso crimen depellere.
Demoliri culpam de se.
Culpam conferre in ætatem, in alios consultores.
Grauem infamiam eluere, falsam suspitionem tollere.
Extricare se. expedire.
Exoluere. Excutere. Vindicare.
Adserere. Absoluere.
Omni se turba euoluere.
Abducere à molestijs, angoribus sollicitudine sese. apud Cice.
Curã dimittere, postponere, abijcere
Occupatione aliqua se relaxare.
Auocare animum à negotio omni.
Graue curarum onus abijcere.
Construuntur ferè omnia cum accusatiuo personæ, & ablatiuo rei vt curis, laqueis, negotijs.
¶ E ritibus elabi, periculum effugere, declinare.
Euitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma.
ἐκλινίσαι. ἐκφοδιχίσαι.
Astute elabi. Elabi ex hostibus,
Ex periculo. διαπτεῖν.
Eluctari. Euadere.
vide to Escape daunger, & to Purge. & Phr. Manutij.

an Excuse or Purgation.

Excusatio. πρόφασις.
Purgatio. Prætextus &
Prætextum in neutro genere, apud Sueto. Color.
Rima idonea per quam elabi quis posset, id est, excusatio.
Fucus. Velamen.
Causatio. αἰτία.
Obtentum, apud Vacitum.
Occasio. προσκάλυμμα.

to Execute his charge, vide *to Do &c.* & Phr. Man.

to Execute, or to Do an execution.

Exequi. Perficere. ἐπιτελεῖν.
Executioni mandare.
Facere obseruari.
Sine dissimulatione tradere effectui.

to geue a good Example.

Rectis moribus hortari ad studij æmulationem.
Exemplum præbere bonorum operum, apud Paul.
Populo omnis sanctimoniæ & pietatis exemplum præferre.

In exemplum alijs præluc̃ere.
Formam bonæ vitæ præbere.
Omnibus absolutũ quoddam exemplar exhibere, vnde omnes omnium virtutum formam sibi petere possint.
Forma esse debemus cæteris, non solum in opere, sed etiam in sermone. Ambro.
Formare & erudire aliquem exemplis, *to geue an Example.*
Immortale posteris imitandi exemplar relinquere.
Exemplum tradere.
Vitæ bonæ exemplis, sternere viam ad virtutes.

to geue an ill Example.

Pernicioſis nocere exemplis, Ber.
Prauis moribus aliorum nocere exemplo. Id est moribus peruertere ac exemplis pernicioſa sæcularibus præbere exempla.
Trahere perniciem exemplo.
¶ A re optima pessimum iuxta ac pernicioſum sufferre exemplum, insanire est.
Res est futura grauissimi pernicioſissimiq̃ exempli, si contra magistratum prælatúmve inferiorem sinamus obedientiam subtrahere, arma sumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum seu exemplar, vel rectè viuẽdi formam sumere, petere, capere, demere de te, apud Teren.
Documentum capere.
A vicinis exemplum habent, apud Comicum.
Proponere, statuere exemplum alicuius sibi.
Commouent aliorum exempla.
Res gestas in exemplum trahere.
Aedere exemplum in aliquem, est alijs documento esse, *to Punish one for to be an example to others.*
In exemplum aliorum punire.
Aedere cruciatum, Cæsar. In eos omnia exempla cruciatuſq̃; ædere. Et apud Teren. Vterq̃; in te exempla ædent, id est, alij de te exemplum capient.
Natura comparatum videmus, vt subditorum multitudo, magna ex parte principis sui mores tanquam exemplarem quandam imaginem spectet, seq̃; ad illos formare studeat. Chryſost.

Exempt from ſubſidie, vide Phraſes Manutij.

to Exerciſe, to Practiſe him ſelfe.

Exercere se, ingeniumq̃; suum.
Versari in aliqua arte. Volutare.
Consuetudinem atque exercitationẽ capere, factitare, colere, agitare.
Assiduum peneque totum in re aliqua esse.
Ingenium corpore exercere. Sallustius. hoc re ipsa exhibere quod quis didicerit.

an Exerciſe.

Exercitium. Opus. Munus.
Functio. Exercitatio. Ars.
Ludus. Studium.
Industria. Agitatio.

to Exhort, to Admoniſh, to Counſell.

Monere aliquem resipiscentiæ.
Admonere.
Commonere. Commonefacere.
Commonere aliquem officij sui.
Formare monitis, consilio.
Memorem facere.
Suadere. παραγγέλλειν.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Exhortari.

Exiled, vide *Baniſhed.*

con-

contrary to my Expectation, vide *Otherwise, &c.*

Expedient, vide *Profitable.*

Expences, Costes, or Charges.

Sumptus. Impendia.
Expensæ. ἀναλώματα.
Impensæ. τὰ διαφόρα.
¶Emere victum annuum. pro quo vulgus ineptiens. Emere expensas.

Experience the schoole master of many thinges, vide Phr.Man.

Expert, vide *Wise.*

an Exposition, or Interpretation.

Explanatio. Enucleatio. Expositio. Enodatio. Explicatio. Elucidatio. Interpretamentum.
Glossæ. Glossemata.
Declaratio. Enarratio. Exegesis.

to Expounde, or to make to understand.

Explanare. Enodare. Edisserere.
Enucleare. Explicare. Exponere.
Discutere tenebras. caliginem. metapho.
Subijcere rem oculis, pro apertè explicare. Expedire.
Obscuris lucem inferre.
Griphum dissoluere.
Oculis effusas tenebras aperire, apud Alciat. Vtrunque.
Declarare. Interpretari.
Elucidare. Aperire.
ἐκφράζειν. Emedullare per meta.
Soluere. Enudare.
Enarrare, apud Cice.
Commentari, *to declare by reasons.*

not able to Expresse, vide Phr.Man.

to Extende to Enlarge, vide *to Spreade abroade.*

to Extenuate, vid. *Diminish.*

to Extoll, vide *to Praise*, & Phr.Man.

F

a Fable.

Fabula. Apologus.
Commentum. Fabella.

a dissembling Face, vide Phr.Man.

before the Face, vide *in the Presence.*

an hainous Fact, vid. *Offéce.*

to Fayle, to Erre, to Misse, to Go astray.

Errare. Labi. Aberrare.
Falli. Hallucinari.
Deuiare. Diuertere.
Exorbitare. ἐξιχνεῖσθαι.
Cæcutire, falli iudicio.
Agi erroribus. Teneri errore.
Cadere. Decedere via.
Deflectere à via regia.
Delirare. Extra callem esse.
Grauiter cadere. Digredi.
Longe digredi. Impingere.
Aberrare toto cœlo, tota via.
τῆ πάσῃ ὁδῷ παραπλανᾶσθαι.
ἐκτρέπεσθαι. Deflectere iter.
Opinione sensu, atque animi iudicio falli.
Longe diuertere. ἐξαμαρτάνειν.
Animo oberrare. Duci errore.
γνώμης ἐξίστασθαι.

Aberrare à veritatis limitibus, Cicero. A cursu rectæ rationis abstrahi: Dormitare.
Decidere archetypo, Plin. pro aberrare ab exemplari. *vide Phr. Ma.*

to Fayle or misse in the beginning, vide *Beginning.*

a Fainting, vide *Sowning.*

a Faint hart, vide Phr. Ma.

a Faire, a Mart, a Market.

Forum. ἀγορά.
Emporium, locus mercatus, & nundinarum. Forum venalium. πωλητήριον. Nundinæ.
Conuentus publicus.
Mercatus pro loco, apud Liuium, & Ciceronem.

Faire, well fauored, beautifull.

Formosus. εὐμορφος.
Pulcher. Venustus.
Elegans. Singulari pulchritudine præditus.
Decorus facie. Speciosus.
Scitus puer, apud Terent.
Forma præcellens.
Specie valens Eleganti forma præditus. καλλίπυγος.
Solinus de Alexandro magno: Letis erat oculis, & illustribus malis ad gratiam rubescentibus, reliquis corporis lineamentis non sine maiestate quadam decorus.
Eximia quadam forma vel specie.
Nireus. Paris. Homericus, pulcherrimus.
Cum ipsa venere certans. Forma supra hominem augustiore.
Talis prouerb. ex ouo prodijsse dicitur. sicut Herculis clypeus. prouerb. de re pulcherrima & varijs ornamentis insigni. Alciatus.
Liberalis pro pulchro & eleganti apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. *Vide Well fauored.*

Faireneſſe, Comlineſſe, vide *Handſomneſſe.*

Fairies, nymphes, or ſpirits.

Lemures. Laruæ.
Mormo, facie monstrosa mulier. μορμώ.
Stryx, tametsi alij auem esse contendant exugentem sanguinem.
Maniæ. μανίαι.
Maniolæ. Mommæ. μορμῶ.
Genij. Tutelares. Lares. Diales Plaut.
Lemures nocturni, Phlegethontiaci.
Stryges. Lemuria.
Lamiæ. Vmbræ plutonides.
Monstra profundi.
Orci satillitium, numina.
Tartarei manes.
Dij inferi, monstrosi
Bacucci dicebantur veteribus.
Terribiles visu formæ.
Poëtarum tum figmenta, tum etiam hominum reuera sunt terriculamenta.
Sunt etiam species mortuorum.
Noctium occursacula.
Sepulchrorum terriculamenta. *Spirits*
Bustorum formidamina.
Est & genus demonum bonorum, atque vsu hominum gaudens, nilque mali inferens. Huius sortis tradũtur esse.
Eudemones. Syluani.
Syluarum numina, Syluicolæ, cornigeri, semicapri.
Satyri bicornes. Fauni hircipedes. Fauorum prodigiosa cohors, de quibus apud diuersos diuersa leguntur.
Et Driades, ac Hamadryades.
Nymphæ syluarum.

Napeæ

Napeæ ſyluarum ſimiliter.
Naiades, nymphæ fontium vel fluuium. Paniſci dij ſylueſtres. Panes.
Orcades montium noctiuagi, monticolæ. Cætulæ natæ.
Nereides, Nymphæ marinæ.
Inſuper puerorum terriculamenta ſunt.

Faithfull, Truſtie, True harted, Sure.

Fidus. Fidelis. Pilades.
Theſeus. Achates.
Homo antiqua, cana fide.
Certus amicus, valde fidus.
Id tibi ero quod olim Theſeus Herculi, aut Acates Aeneæ.

to Fall or Slide downe vpon the ground.

Cadere. Ruere. Labi.
Concidere. πίπτειν.
Petere terram. Omnium genibus veſtigijſque prouolui.
Abijcere ſe ad pedes alicuius.
Prolabi in terram. Submittere.
Vide Plura in Phr. Manu.

to Fall downe, vide *to Periſh, or Decay.*

the Falling ſickneſſe.

Morbus comitialis, Diuinus.
Sacer morbus, quem ἱερόν. Græci (Apuleio teſte) dicunt.
Morbus Herculanus, quod eo Hercules laboraſſe dicatur.
Ἡρακλειος νόσος. Morbus Herculeus. Maior morbus.
Morbus S. Valentini, Cornelij.
Morbus caducus, à cadendo.
Epilepſia. ἐπιλημψία apud Græcos. Epilentia barbara vox.

Falſe, Vniuſt, Vntrue.

Falſus. Fallax. Infidelis.
Infidus. Iniuſtus. Doloſus.
Aſtutus. Peruicax. Furtiuus.
Fraudulentus. Vaſer.
Verſutus. Subdolus.
Verſipellis. Callidus. Mendax.
Bilinguis.

Falſe, forſworne, Diſloyall.

Perfidus. Fœdifragus.
Thrax, à moribus genitus perfideq; fœdera neſcit.
Cui nec ara nec fides.
Pœnus. Punicus. Perfidioſus.
Græca fide omnia agens. *vide Inconſtant.*

Falſly, Deceitfully:

Fraudulenter. Fallaciter.
Deceptoriè. Doloſè.
Per impoſturam. καπηλικῶς.
Per fraudem. Captioſè.

Falſhood, Guile, or Deceit.

Perfidia. Punica.
Subdola Francigenarum leuitas.
Inconſtantia. Fallacia.
Fides Græca. Punica.

to Falſifie, to Counterfet.

Adulterare. Vitiare. δολόειν.
Corrumpere, quod barbari dicunt falſare.
Argentum auro confundere, apud Plinium.
Aere miſcere, ornare, adulterare, & verbum Aerare.
Monetam eleuare, immutare. Et præter valorem æſtimare.
¶ Adulterare rationes metaphoricè pro conturbare, vel falſo deſcribere, *to make a falſe reckening.*

Falſified, Counterfet.

Fucatum. Adulteratum. Fallax.
Fucoſum. Fuco tectum.
Non ſyncerum.

Falſified or counterfet gold.

Aurum adulterinũ, adulteratum fal-

sum. ἀδόκιμον.
Subæratum. παράσημον.
Imitaticium. Reprobum.

Fame, Bruite, Rumour, or Report.

Fama & famen. φήμη.
Dictum populare.
Sermo hominum.
Rumor. Rumuſculi.
Diſſeminatus diſperſuſque ſermo ſine certo autore ἀδιάφορος λόγος.
Fabula vulgi.
Incerta opinio.
Fama dubia *vide Phr. Man.*

Familiar.

Familiaris. Domeſticus.
Coniunctus. Conuerſatus.

Famine, vide *Hunger.*

Famous, Renowmed.

Spectatus. Celebris.
Celeberrimi nominis, vel celebrati.
Excellens. Egregius. Eximius.
Amplus. Perſpicuus.
Diuulgatus. Clarus.
Optimæ famæ, opinionis.
Boni nominis. Inſignis.
Magnæ authoritatis.
Maximæ exiſtimationis.
Famoſus tam in bonum quàm in malum.
Præclarus. Inſignitus.
Magnæ famæ. Clarior Alcide.
Cymbalum mundi. Cœli filius.
Fama ſuper æthera notus. Virg.
Cuius gloria quam latiſſimè patet.
Rebus geſtis gloriam maiorum ſuorum obſcurans.
In Germania, Italia celebratus.
Sublimi feriens vertice ſydera. Hora.
Laus cuius ſydereos ſurgit aduſque polos.
Primæ notæ. *a great Lord.*
Haudquaquam poſtremi nominis.
Virtutibus, vitæ integritate, morum ſuauitate, probitate inſignis.
Præclaræ famæ.
Nominis celebritate, munificentia, liberalitate vbiq; terrarum notus.
Famigeratus.
Nominatus. Nominatiſſimus in ſacris Biblijs paſſim obuia.
περιβόητος. πολυθρύλητος. *vide Phr. Man. & Honorable.*

to become Famous, vide *to Get a good name.*

a Fan or a Winnowe.

Vannus. λίκμος, à quo diminutiuum Vallus.
Cribrum cereale.
Ventilabrum, etiam eſt inſtrumentũ quo grana repurgantur à paleis.
Capiſterium vel Scaphiſterium σκαφίς, vt Georgius merula ſcribit genus vaſis ruſtici ad expurgandum frumentum.
In vita B. Benedicti per Gregorium deſcripta huius inſtrumenti ſit mentio.

to Fanne or Winnowe corne.

Vannare. Fruges purgare.
Ventilare. λικμᾶν.
Vannis expurgare.
Euentilare. λικμίζειν.
Paleas à frumento ſeparare.
¶ Cribrare, Cernere.

a Fardell, vide *a Burden.*

Fare you well, God keepe you.

Vale. Valeas. Valebis. Valeto. ἔρρωσο. εὐτύχει.
Bene valeas. Fac valeas.
Proſperè valeas, Cura vt valeas.
Cura valetudinem.
Soſpitet te Deus. Seruet te Deus.
Conſeruet te incolumem. δοτὴρ ἐάων. id eſt, bonorum dator.
Vale fœlix. Bene vale.

Optime

Optime vale & me ama.
Vale pancratice, aut si mauis athletice. Vale fauste ac fœliciter sæculi nostri singulare decus.
Opto interea te bellissimè valere.
Te Deus opt. max. quàm diutissimè seruet incolumem semperque fœlicibus incrementis in maius proueha. I sospes, varioque viæ circumspice casus. Petrarcha.

Farre of.

Eminus. μακρόθεν.
A longe. Delonge. ἑκαθεν.
Procul. ἄποθεν.

to Fart, to let a Scape.

Pedere. περδειν. βδέειν.
Ventris crepitum emittere.
Ventum, flatum ventris emittere.
Facere, edere crepitum ventris.
Parte posteriore loqui.
Postico crepitare.
Dormitantibus oppedere.
Animam per guttur posterius emittere, apud Plaut.
Anima posteriore suffire, vaporare alicuius nares, os.
Tetro odore auras suffumigare.
Vitiare odoribus auras.
Agebat animam, in morte Claudij à Seneca positum est, Nam Anima pro vento quoque ponitur.
Constrictis, Compressis natibus sibilare.

you keepe your old Fashions.

Tuo more facis.
Non insolens istud facis. Antiquam obtines. Nil facis noui.

to Faste.

Ieiunare. νηστεύειν.
Inedia vti. ἀσιτειν.
Abstinere cibo vel à cibo.
Ventri bellum indicere.

after the old Fashion, vide *Custome.*

Fat or fatnesse.

Pingue. Pinguedo. Pinguetudo.
Adeps. σίαρ. Aruina.
Sagina.
Pinguedo superuacanea.
Popa metaphoricè.
Abdomen, propriè pinguedo spinæ adhærens.
Sumen, σῦθαρ, ex capillis suillis.
Plura vide in Phr. Man.

Father.

Pater. πατὴρ.
Genitor. γεννήτης.
Parens. Author sobolis.
γεννήτωρ.
Sator pro patre poëticum est. Virg.
Sator hominum atque deorum.
¶ Aui. Atiui.
Patres. Progenitores.
Maiores. *Our elders.*
Prisci, Veteres, veterani, vetusti, annosi.

a Fault, vide *Offence.*

to put or lay the Fault vpon an other.

Culpam conferre in alium.
ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλον.
Alteri impingere.
In alium culpam reijcere, deriuare crimen suum.
Referre crimen in alium.
Transferre & vertere in alium.
Reijcere aliquid in quempiam.
ἀποτρίβεσθαι.
Alium in suspicionem criminis trahere, vocare.
Culpam in alium transferre.
Alieno imponere tergo, quæ nos cũque premunt.
Alios incusare.
Crimen in alium reijcere.
Conquisitis coloribus culpam pro virili amoliri, in alienos humeros reijcere, retrudere.
¶ Suspicionis notam expiare.

Crimen dissoluere, crimen effugere, siue elabi ex crimine.

to retourne to his former Faultes, vide *to Sinne againe.*

to Faulter in going, vide *to Stumble.*

to Fauour, to Beare good will.

Erga aliquem bene affectum esse.
Alicui fauere, studere, flare.
Bona precari & ex animo alicui bene velle, bene cupere.
πρός τινος εἶναι. Adesse.
Erga aliquem propensum habere animum. εὐνοεῖν.
Premere pollicem prouerb.
Impensissime studere alicui.
Impendio fauere. Suffragari.
Ad piare conatibus alicuius, vel cœptis.
Propendere in aliquem ornandum, euehendumque.
Afflare auram alicui.
Stare pro partibus alicuius.
Beneuolentiam erga aliquẽ habere.
Linguis animisque confauere, *vide to Loue one, & Phr. Man.*

Fauour or good will.

Studium. Fauor.
Summus fauor, pro quo Horatius dixit vtroque pollice.
Expositus ad bene merendum de aliquo animus.
Animus propensus, ab omni inuidentia alieniſsimus.
Mirum quoddam erga aliquem studium, gratia.
Amicus & beneuolus affectus.
Aura quoque pro afflatu & fauore ponitur, apud Virgilium. Vnde popularis aura. *vide Phr. Man.*

to be in Fauour.

Gratia apud aliquem multum pollere, vigere, valere. Omnibus probari & diligi.
Emereri fauores.
Conciliare, inire gratiam.
Acceptum reddere, *to bring in fauour.*

nothing Fauourable vnto me.

Parum æquus mihi.
Iniquior est mihi.
Non ita bono erga me est animo.
Parum amans mei, minimeque fauens.
Aliorum potius quàm meis partibus studens.
Non admodum studioſus mei.

Fauourably, vide *Gentlie.*

to Feare, to Dreade, to be in great feare.

Metuere. Formidare.
Metu trepidare, percelli.
πλήσσειν. Trepidare.
Pauere. Tremere.
Contremere. Pauitare.
Expaueſcere. Pauore perfundi.
Accipere metum, Terent.
Extimeſcere. Vereri. Paueſcere.
Metu concuti. Timere. Extimere.
δείδειν. δειλιάζειν. Terreri.
Horrere. Abhorrere. Horreſcere.
Pauido animo esse. Vereri.
Contremeſcere omnibus artubus tota mente. Timore percelli.
Pauore contremere.
Cadere mente, animo.
Formidine angi, pauoribus concuti.
Auribus lupum tenere, prouerb. *to stand in great feare.*
In metu vultu exalbeſcere, mutare colorem. Animo conſternari.
Pauor occupat artus, apud Poët.
Pauor ingruit ingens.
Metu mens concidit.

Timor, metus aliquem inuadit.

to Feare, to make afray, to Dread.

Terrere. Deterrere.
Percellere animum ciuitatem pauore. Mouere.
Inopinato rerum infestantium metu quatere.
Pauore ingenti concutere.
Exterrere. Perterrere.
Terrefacere. ἐκπλήσσειν.
Iacere terrores non mediocres.
Exanimare metu. Pauore enecare.
Terrorem iactare.
Terrorem, metum incutere.
ἐμποιεῖν φόβον.
Inijcere pauorem, metum, formidinem.
Territare. Pauefacere.
φόβος ἐπαρτᾶν. Perterrefacere.
Terroribus pulsare, percellere, frangere audaciam alterius.
Attonitum reddere, seu perculsum.
Sæuis dictis deterrere minisque, apud Virg.
Verborum strepitu mouere.
Metus alicuius animum sollicitare, perterrere dicitur varia & incerta sollicitudine.

Feare, Dread.

Timor. Pauor.
Metus. Formido.

Fearefull, Timorous.

Formidolosus. Meticulosus.
Trepidus. Pauidus.
Timidus. Ceruinus vir.
ἐλαφρὸς ἀνήρ. Exanimis. Exanimatus.
Instar leporis ad omnem strepitum expauescens.
Imbellis. Stupidus. Tremefactus.
Attonitus. Tremebundus.
Vmbram suam metuens.
Timidior Pisandro, Rheginis, vel Epeo. Pauido fugacior agno.
Abiecto scuto fugiens.
Rhipsaspis. ῥιψάσπις.
Cui mens, mota vacillat, & extra pectus salit, ac trepidant quoq; corporis artus.
Timidus quasi sub omni lapide dormiat scorpius.
Arundinis more, ad lunæ vmbram trepidans, vt est apud Iuuenalem.
Ad strepitum aridæ vesicæ, tribus pisis immissis fugiens. *Vide Phr. Man.*

without Feare, vide *Stout.*

a cold Feast.

Conuiuium frugale, sobrium.
Sordidus apparatus.
Cœna Hecates, perparca scilicet & impendio frugalis.
Pyra Bacchum. Nephalium sacrum.
Sacrum sine fumo, tenue conuiuium. ἄκαπνος θυσία.
Caninum prandium, id est, abstemiũ, vbi vinum non bibitur.
Lari, Cereri sacrificare.

Feeble, vide *Weake.*

to Feede, to Nourishe, to Bring vp.

Alere. τρέφειν.
Fouere. Nutrire.
Sustentare, & sustinere.
Enutrire. Educere.
Educere liberos sumptu suo, labore maximo.
Educere à paruulo. Terent.
Alimenta præbere. Educare.
Tollere, apud Terent. pro eodem.
Delicatè, curiosè ab infantia nutrire. ἀτιτάλλειν. *Vide Phr. Manutij.*

Feeding, Meate, Nourishment.

Alimentum. Alimonia.
Nutrimentum. τροφὴ.
Cibus. Esca.
Commeatus. Victus.

Pabulũ propriè eſt cibus herbaceus pecudum & aliorum brutorum.

Fellowſhip, Company.

Contubernium, conuictus, ſodalitas, ſodalitium, ſocietas, commercium.
Conſortium & conſortio, apud Liuiũ & Ciceronem Familiaritas.
Conſuetudo. *Vide Fraternitie.*

Fellowes, vide *Companions.*

a Ferret.

Viuerra, quæ in cuniculos immittitur vt prædam illiciat. γαλῆ.
Muſtela ſylueſtris, ruſtica.
Ictis idis, ἰκτίς, pilo facieque alba eſt, ſi ſub ventre rufeſcat Martem, Matruellum, ſeu Fouinum vocant. *à Polcat.*

Fertilitie, Fruitfulneſſe.

Feracitas. Fertilitas.
Fœcunditas. Vbertas.
Bonitas, apud Cicero Offi. 1.
Abundantia. Tuſcul. 2.

Fetters, or Shackels.

Compedes. Pedicæ; media correp.
Neruus & neruum genere neutro.
Numellæ apud Plautum, Aſin. vinculi genus lignei, quo collum & pedes impediuntur. *A paire of ſtockes.*
Boiæ. Catenæ.
Manicæ, *Manicles.* & alia manuum vincula quæcunque.
Lorea. Loramenta.
Vinculã. ἰλίδανοι, δεσμοί.
Funes. Eluiculi.

to Fetter, vide *to Tye.*

Fewe or Litle.

Pauci. Rari. Infrequentes. *Vide Litle.*

Field, Land, Ground.

Ager. Agellus. Fundus.
Aruum. Campus. Rus.
ἀγρός. ἀγρίδιον.
Aequor poëticè.

to Fier, or to ſet on fier.

Tectis facem ſubdere.
Ignem in ædes eiaculari.
Incendiũ nobilis fabricæ manu propria ſtruere. Solinus.
Incendere. Incendium facere.
Ignem vel faces inferre, ſubijcere.

Fier.

Ignis. Rogus.
Vulcanus, inuentor pro re inuenta, & Veſta pro igne. Virg. Dumque ſuas peragit Vulcanus Veſtaque partes. Incendium.
Flamma. φλόξ. τὸ πῦρ. *Vide Phr. Man.*

Saint Antonies Fier.

Ignis ſacer. Ignis perſicus.
Ignis ſancti Antonij.
Ignis Antoninus.
Carbo. Carbunculus.
Anthrax. Pruna.
Eryſipelas, ſpecies inflaturarũm ſeu ſcabiei malæ ſunt.

to make a Fier.

Componere ignem.
Struere focum.
Curare vt focus ardeat.
Ligna imijcere.
Focum reddere luculentum.

to blowe the Fier.

Excitare ignem, Accendere, Inflammare.
Ignem ſufflare, & conflare, vtrumque apud Plinium.

to ſtrike Fier with a flint.

Ignem lapidum conflictu atque tritu elicere. Fomite ignem elicere.
¶ Et Dracones dicũtur ore flammas reddere, ſpirare, naribus auras ſulphureas ſpargere.

Fiery darts.

Ignea faces. Ignes proiectiles.

Tela

Tela & missilia ignea, ignita, ardētia.
Bolides. βόλιδες.
Pilæ sulphureæ, fulmineæ Mant.
Malleoli, fasciculi ex pice & sulphure. Cicero.
Pyroboli. πυροβόλοι.
Hinc pyrobolarij dicti iaculatores pyrobolorum.
¶ Bolides mittere, iacere, *to cast fiery darts.*
Ignarios globos ad excitanda incendia inijcere: miro artificio inextinguibili quadā mæteria infartos.

to quenche the Fier.

Ignem restringere.
Ignem fontibus opprimere.
Ardorem, ignem extinguere, restringere. Incendia compescere.

to goe in a Fier.

Testificandæ, comprobandæque quā tueare sententiæ causa in ardentem rogum insilire. In flammas ire.
In caminum ignis æstuantem se conijcere.

to be Fierce, Cruell.

Crudeliter agere. Sæuire.
Ferocire. ἀγριαίνειν.
Crudelitatem, immanitatem, sæuitiam in aliquem exercere.
Desæuire. Grassari. Ab humano ritu prorsus exulare. Soli.
Humanitatem omnem, hominem prorsus exuere. Cice.
Tyrannidem exercere. *Vide Tyranny.*

a Fierce face, or a Cruell countenaunce.

Titanicus aspectus, Atrei oculi.
Torue micantia flammis lumina.
Tetricus, formidabilis aspectus.
Gorgonei oculi.
Tenedius homo, prouerb.
τενέδιος ἀνθρωπος.

Fiercely, Cruelly, Hastely.

Atrociter. Ferociter.
Crudeliter. Centauricè.
Truci visu, terrifico sono vocis.
ἀϊκῶς. Gladiatorio animo.
Hostiliter. Inciuiliter.
Inhumaniter. Immaniter.
Imperiosè.

to Fight, to ioyne battaile, to Skirmish, to make warre.

Certare. Decertare.
Ferro rem agere, gerere.
Martem experiri.
Cruentum in hostem stringere ferrū.
Concertare. Confligere.
Immensa Christiani sanguinis iactura, bellorum tumultibus collidi.
Marte totum concutiente orbem.
Certamine, ferro congredi.
Certamen gerere.
Committere bellum.
Infestis coire signis.
Ad pila venire.
Venire in aciem, dimicationem, certamen. *to come into the field.*
Congredi cum hostibus.
Descendere in prælium.
Collatis signis & versis gladijs depugnare apud Plautum.
Conferre ferrum cum aliquo.
Manum conferre. Virg.
Pedem conferre.
Manum ferre, pro conferre. Virg.
In arenam, in certamen descendere.
Acriter pugnare.
Tanquam pro aris & focis dimicare.
Ferro rem decernere.
Confligere. Conflictari.
Belligerari. Bellare.
πολεμίζειν.
Præliari. Velitari.
Pugnare. πολεμεῖν.
Manum conserere. Luctari.
Ad manus venire, quod Græcis est, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν.
Armis confligere, decernere.
Bellum gerere, versare ducere.

Bellum mouere, inferre.
Facere pugnam, prælium.
Certamen, prælium, pugnam iaire. *to Beginne the battaile.*
Concurrere inter se equites dicuntur quando manus conserunt infestis signis.
Bellum, pugnam, cædem, prælium, strages ædere.
Dimicare. Oppugnare.
Arma capere, parare, exercere.
Mouere arma. Conferre signa.
Concurrere.
Acie se accingere.
Mauortis opus exercere.
Inferre arma, apud Cice.
Cernere cum hostibus, pro decernere, apud Plautum.
Suis auspicijs exercitum ductitare.

a Fight, a Skirmishe, a Battaile or Warre.

Bellum. πόλεμος.
Certamen. Conflictus.
Pugna. μαχή.
Congressus. Arma.
Bellorum procella. Prælium.
Duellum non duorum tantum, sed multorum ipsorumq; exercituum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna poëticè.
Alias Dea belli, quæ & Pallas.
Minerua, Gradiuus Bellona, Enyo.
¶ Pugnæ leues velitares.
ἀκροβολισμοὶ. Velitationes.
Tumultuariæ incursiones.
Excursiones importunæ. *Skirmishes.*
In velitationem irritare, *To prouoke.*
Et leuiter pugnare, lacessere prouocare prælij causa.
Præludere in pugna.
Iaculari. ἀκροβολίζειν.

a Filbert, or a Hasil nut.

Auellana, ab Auella ciuitate Campaniæ. Alarea nux.
Corilus. κόριλος, arbor & fructus, Abellina.
λιπλοκάρυα. Nux pontica.
Nux prænestina. πραιλεστική.

to Fill, to Satisfie.

Saturare. Implere. ἄσαι.
Exatiare. Exaturare. Complere.
Latrantem, rugientem stomachum exatiare. Replere. Supplere.
Ad saturitatem vsque omnium ciborum genere explere ventrem.
Ventriculum distendere.
χορτάζειν. ἴλασειν. Satiare.
Explere. Farcire. Infarcire.
Ventrem sedare, lenire latrantem. Horatius: cum sale panis latrantem stomachum bene leniet.
Famem cibo solari.
Nimia satietate distenditur venter.
¶ Satiatus. Satietate defessus, *Filled.*

to Fill drinke or wine, vide *to Powre.*

Filthie, Foule, Vncleane.

Fœdus. Immundus.
Illotus. Impurus.
Spureus. Cœnolentus.
Lutulentus. Cœnosus. Fœtidus.
Inceestus a um. Opicus. Pollutus.
Turpis. Maculatus.
Contaminatus. Sordidulus.
Sordidus. Collutulatus.
Defœdatus. Inquinatus.
Obscœnus. Corruptus.

Filthinesse, Vncleanesse. Refuse.

Sordes, ῥύπος. & es ei. Immunditia.
Sordities. Fœditas.
Inquinamentum.
Spurcitia & Spurcities. Squalor.
Pedor. Illuuies. Retrimentum.
¶ Reiectamentum. Reiectanea.
Quisquiliæ. Peripsemata.
¶ Ramenta. ῥινίσματα.

Scobes

Scobes. Rasamenta.
Limaturæ. *Shauinges.*
Perriramenta. Stigmenta.
Decermina, omnium rerum purgationes.

Finally at Length, at the last, last of all.

Vltimò. Nouissimò.
Ad vltimum. Nouissimè.
ἐπὶ τέλειν.
Denique. Demum.
Postremum. Postremò.
Ad postremum.
Ad extremum.

to Finde, to get.

Inuenire adhibito consilio propriè.
Reperire casu, fortuito.
Offendere itidem præter opinionem sicuti reperire.
Offendere imparatum aliquem. Cic.
Nanciscì, apud Lactantium, pro inuenire. Comperire.
εὑρειν. ἐυρίσκειν. *Vide plura in Phr. Manutij.*

Fine dishes, vide *Delicate meate.*

a Fine fellowe, vide Phr. Manutij.

Finely, vide *Trimly.*

the Fingers with their names.

Digitus. δάκτυλος.
Digitulus, & digitellus.
Articulus pro digito, apud Ouidium in Ponto.

¶ Pollex, grossus est digitus, ita dictus quod vi ac potestate multum polleat, Græcis vocatur ἀντίχειρ & μέγας δάκτυλος. *the Thumbe.*

Hallux etiam dictus ex eó quod super proximum saliat, vt manu constricta videre licet, à Græco ἅλλω seu ἅλλομαι.

¶ Index, digitus pollici primus, à veteribus salutaris dictus, Græcis λιχανός seu δείκτικος, quod eo indicium fiat si deprimatur, silentij: Si verò leuatur faciem versus flectatur, accessus signum sit, si in aëra leuatur auertatur, recessus indicium habeatur. *the fore finger.*

¶ Sequitur Indicem Medius ὁ μέσος δάκτυλος qui Græcis σφάκελος dicitur, diuersáque habet, apud Latinos nomina. Vocatur enim infamis seu Famosus: is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signũ erat, Vnde apud Iuuenalem: Mediumque ostẽderet vnguem, quod in prouerbium abijt pro irrisionis nota. Dicitur prẽterea Impudicus, vocatur & Verpus à verrendo podice, Atticis καταπύγων seu καταπυγής. *the middle finger or great finger.*

¶ Inter medium & minimũ est digitus qui medicus seu Medicinalis vocatur ἰατρός, παράμεσος, & ab annuli gestatione annularis dictus est, Græcis δακτυλιώτης seu ἐπιβάτης & secundum Politianum Miscella, deriuatur enim ad eum digitum in manu sinistra neruus quidem è corde natus, vt tradunt Physici. *the leach finger, or ring finger.*

¶ Sequitur Medicum seu Anularem μυωψ, id est, Minimus, cæterorum comparatione alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus vti solemus Græ. dictus. ἀτίτης. *the litle finger.*

Fineneſſe of ſpeache, vide *Elegancie.*

to Finiſhe, vide *Ende.*

Firme or ſure, vide *Stedfaſt.*

the Firmament, vide *Heauẽ.*

a Fiſhe ponde or ſtewe.

Piſcina. Viuarium.
Ichthyotrophium.

a Fiſher boate.

Lembus. Horia.
Nauigium piſcatorium.
Lembunculus.
Naſſa, ἀμφιβόλη Græcè.

Fit, vide *Apt.*

a Flapper, or a Flappe for winde.

Ventilabrum.
Flabellum. ῥιπίδιον.

Flaſhing, vide *Lightning.*

a Flatte hande.

Manus vel palma porrecta.
Manus lata atque extenſa, explicata.
¶ Contractam verò vel compreſſam manum, pugnum vocamus. *a Fiſt.* δρᾰξ.

to Flatter, to Speake faire, to Allure with faire wordes.

Blandiri. Obſequi. Adblandiri.
Aſſentari. Obſecundare.
Arridere. Adulari.
Palpare. Palpitare, cum actõ.
Paraſitari. παρασιτεῖν.
Allectare, blanditijs attrahere, inducere, inuitare. Delectare, Subinuitare, Lenocinari per tranſlationem.
Pellicere, Præmijs aliquem inuitare.
Lactare per tranſlat. vt, Niſi me lactaſſes amantem. Terent.
Duci phaleratis dictis.
Palpum obtrudere.
Gnatonem agere Terentianum.
ὑπαικάλλειν. γναθίζειν.
Sublinire os. Placentia loqui.
Supparaſitari.
Paraſitaſtrum agere.
Fumum vel fumos vendere.
Oleum vendere in Euangelio.
κολακίζειν. κερκοπίζειν.
ἀδελφίζειν.
Virijs molliore oratione blandiri.
Palpo percutere.
Aquiliculi farciendi gratia nihil non facere & dicere.
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput.
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta. Thus pedere.
ἀδίειν λιβανωτόν. *Vide Phr. Manutij. & ſup. Allure.*

a Flatterer, a Flearer, a Smelfeaſt.

Aſſentator. κόλαξ.
Palpo onis. Palpator.
Palpitator. Adulator.
Fumum oleómve venale habens.
Gnatho. Gnathonem agens.
Gnathonicus. Blandiloquus.
Paraſitus. παράσιτος.
Ventris cauſa gnathonicam exercẽs artem. Ciniflo.
Adulatoris notam ferens.
Oleum in auriculam ferens.
Ventris cauſa, aqualiculi gratia farciendi, nihil non agens, dicens, iuxta illud Gnathonis Terentiani: Ait aio, negat nego.
Ficum petens, prouerb.
σῦκον αἰτῶν vt vulgus in hodiernum vſque loquitur. *He would faine haue a figge.*
γλωσσογαστήρ. linguam habens venalem. Cænipeta.
Aſſentatores vocat Phocylides.
τραπεζοκόρους, ἑταίρους menſipetas ſocios, illorum odas pſallentes quorum panem comedunt, qui inquam, aſſentatores in malis fouẽt plerumq; magnates, & quaſi puluinar ſcabioſis illorum brachijs ſubijciunt, loquentes placentia. *Vide Allurer.*

Fleame

Fleame, vide *Spittle.*

Fliche of bakon, vide *a Gammon, &c.*

a horse Flye.

Oestrum. οἶστρος.
Asylus. Tabanus.

to Flye, to Runne away, to Escape.

Fugere. Aufugere. Auolare.
Capessere, dare fugam. Euitare.
Dare terga fugæ, apud Ouid.
νῶτα δοῦναι. Dorsum dare.
In fugam conuerti, diffundi.
Tergiuersari. Arripere fugam.
τὰ νῶτα μεταβάλλειν.
Dare, mandare se fugæ.
Terga dare.
Fugam capere. ἀποφεύγειν.
Pedem retro ferre. Dare se retro.
Referre pedem ac retrahere.
In fugam se conijcere, conferre, dare. Profugere.
Pedibus salutem quærere.
Cæterum apparare, moliri, adornare fugam. *To prepare to Flye.*
Meditari Græcè. βουλεύειν.
τὴν ἀπόδρασιν.
Talaria induere. Fidere pedibus.
Dare se in pedes. Terent.
Fugam facere.
Fuga rebus suis consulere.
Vela dare metapho. pro aufugere. Virg.
Proijcere vel conijcere se in pedes.
Cauum siue volam pedis ostendere.
Calcaneum ostendere.
τὸ λῖλον τῦ ποδὸς δεῖξαι.
Terga vertere, frequens, apud Historiopraphos, & in Biblijs.
Postico discedere, sibique consulere.
Suffugere, *To Slip away.*
Conferre se apud Cice. pro confugere. Proripere sese conspectu alterius.
Quo nunc se proripit ille? apud Virg. *Whether runneth he, whether sneketh he, or creepeth out of the way.*
Maturare fugam, apud eundem. *Vide Escape & plura in Phr. Manutij.*

to Flye, as a birde.

Volare. πέτιδζ.
Volitare. Sulcare aëra.
Aethereas carpere vias.
Euolare. In altissima se tollere.

to put to Flight, to Driue away.

Fugare. Conuertere, vertere, agere in fugam. Dare in fugam.
Expellere, *Vide to Ouercome.*

to Fling, vide *to Shoote or to Cast.*

to Flite, vide *to Brawle.*

grieued with the Flixe or Laske.

Foriolus. Discentericus.
Ventris profluuio laborans.
Ventrem habēs solutum, laxum, fluidum, liquidum.
Subiacens passioni fluidæ egestionis.
Cœliacus.
Aluum habēs solutam citam, laxam, plus satis egerentem.
¶ Ciere, soluere, ducere, laxare aluum, *To driue into a laske: to make the bellie loase, or make one goe to the stoole.*
Citare aluum, sæpe laxare.
Solutus in fluxum venter, vires corporis euiscerat. Cypri.

to Flouriſh, vide *to Grow, &* Phrases Manutij.

to Floute, vide *to Mocke.*

a Floude.

Restagnatio. Aestus.

Augmentatio, incrementum fluminum. Inundatio.
Aestuatio. Exæstuatio.

a Fluter, vide *Piper.*

a Foe, an Enemie or Aduersarie.

Inimicus. ἐχθρος.
Hostis. ἐχθροδοκης.
Aduersarius propriè in iudicio.
Perduellis, apud Plaut. Aemulus.
Grauis aduersarius. i. potens.
Infensissimus hostis & aduersarius.
Capitalis inimicus.
Infensus, id est, vehementer iratus.
Infestus. i. permolestus, qui alicui malum infert.
Inimicitias, simultatem gerere, exercere, *To beare ill will, Vide Phr. Manutij.*

to Foine, to Pricke, to Sting, to Thrust.

Cuspide, gladij mucrone petere, pũgere.
Punctim ferire, apud Veget.
Irruere, inuadere, ἐκ διαλύψεως. i. punctum.
¶ Cæsim petere hostem, apud Liuiũ. *To Strike, to cut.*
Cæsim ferire, apud Virg.
Cæsim lãcinare. ἐκκαταφορᾶς. i. cæsim.
¶ Ictum gladio recipere. est repellere, auertere *To keepe of a blow.*
Infestis inter se hastis concurrere, *To Foyne nimbly.*
Valida concurrere longius hasta.
Exercitus Liuio decurrere, dicitur quando lancea certat.
Validis vibrare hastilia neruis.
Aperto Currere campo, *To Runne.*

Folke, or People.

Plebs. Plebecula.
Plæbes, antiquitus. Populus.
δῆμος. Vulgus. σύστασις.

a Folde, vide *a Sheepecote.*

to Follow, to go after.

Comitari. Sequi. Sebsequi.
Insequi pro subsequi ponitur.
Comitem se præbere, vel adiungere. παρακαλεῖσθαι.
Adesse. Sectari. Assectari.
Assectari officij gratia, *For honours sake to watte vpon.*
¶ Et succedere. Subire, Subeunt morbi tristisque senectus, Virg.

to Follow his lust, or his owne minde and fancy, to do what he will, or list himselfe.

Facere vt lubet, vt libet, quod quis velit.
Vtcunque lubitum est animo facere.
Ex animi libidine facere.
Vtcunque fert animus, vtcunque visum est agere· αὐτογνωμεῖν.
Sequi animi impetum, suam voluntatem. Arbitrio suo viuere.
Animo morem gerere.
Obsequi animi desyderio.
Pro arbitratu & arbitrio suo facere, agere.
Explere animum suum.
Facere ingenium suum. Plaut.
Animo obsequi suo.
Audire se, pro auscultare sibi.
Ex animi sententia rem agere.
Ex sua facere sententia.
Suo viuere modo, apud Terent.
Prope adest, quum alieno more viuendum est mihi, sine nũc meo me viuere interea modo.
Indulgere animo, affectibus suis.
Omnia sua libidine, suisque vtilitatibus metiri. Eras.
Liberè viuere.
Ferre vota sua secum. Ouid.
Summam habere votorum, *To haue his will.*
Seruire, inseruire cupiditatibus, affectibus, libidini suæ.

Suis

Suis legibus, ſibi probatis & complacitis viuere legibus.
ἀφτονομεῖσθαι.

to Follow, to Imitate.

Sequi, ad'mores corpuſque refertur.
Imitari ad mores, dicta, factaq;.
Sectari ad diſciplinas pertinet, vnde ſectæ nomen.
Aemulari ſignificat etiam ſectari, & ijſdem rebus ſtudere.
Inſtare alicuius veſtigijs. Plin.
Zelare. Conſectari.
Legere veſtigia, Poëticum.
Inhærere veſtigijs, inſiſtere.
Sequi, inſequi veſtigia.
E veſtigijs ſequi.
Veſtigijs adhærere.
ἀκολουθεῖν cum datiuo.
ἐπιβάλλειν. Inſectari.
Inſequi & perſequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro continuè perfecteque ſequi.
Vita exprimere.
Sapere patruos prouerb. pro parentum aut veterum mores imitari.
Præbere ſe imitatorem æmulumque virtutis paternæ.
Moribus referre.
Mores auitos imitari.
Exemplum capere, apud Terent.
Alicuius exemplum æmulari, apud Eraſmum.
Alicuius veſtigijs ingredi. *Vide multa in Phr. Man.*

a Foole, or Fooliſh, Vnwiſe, Daft,

Stultus. μῶρος. Amens.
Demens. Fatuus. Stolidus.
Bliteus. Stupidus. Inſulſus.
Inſipidus. Imprudens.
Indoctus. Ineptus. Delirus.
Hebes. Tardus.
Obtuſus. Temerarius.
Rationis expers, inops.
βλιτόμος. ἄφρων.
Bœoticum ingenium. Craſſus.
Infrunitus vel per o infronitus.
Bucco onis, apud Plautum.
Vecors. Bardus.
Excors. Morio. Idiota.
Inſulſus. Blax. βλαξ.
τὸ μῦ ἐλαχέ, qui My ſortitus eſt, in ſtultũ ænigmaticè dicebatur quod Moros græcè, id eſt, ſtultus, primam literam græcam My habeat.
Nabal.
Stultior Militide, Moricho, Coræbo.
Stultior Terebintho.
Impos mentis, animi.
Haud ſanæ mentis.
Ratione carens.
Senſuum inops. Inſenſatus.
Inſipiens. Infatuatus.

Foliſhneſſe, Trifles, Toyes.

Delyramentum.
Delyrium inſulſum.
Nugamentum. Figmentum.
Vaſramentum. Hiberæ neniæ.
Nugæ. Aſtaniæ. Liræ.
Nugalia. σομύλματα.
Nugatoria. Gerræ Siculæ.
Stulta blateramenta.
Nugæ, neniæ fœminæ, aniles, futiles.
Gerræ muliebres, Res riſu digna.
Apologus Alcinoi.
Commentitium.
Bullatæ nugæ.
Tricæ apinæ.
Fabulamenta ſomnijs ſimilia.
Somnia. Cæca inſomnia.
Fabulæ aniles, futiles, inanes, nihili, ineptæ.
Vana anicularum deliramenta.
Ridicula. αἰσχύντικα.
¶ Cõſarcinatis fabulamẽtis ſeu glorioſis mendacijs aliquem explere

to waxe Fooliſh, or to become a Foole.

Stulteſcere. Obbruteſcere.

Dementire, Delyrafari, Lucre.
De mente exire.
De ſapientia excidere.
Deſipere. Deſipiſcere.
De rationis poteſtate exire.
ἀφραίνειν. παραφρᾶν.
Delyrare. παραληρᾶν.
Senſibus alienari. *vide to Dote.*

to play the Foole, or the geſter.

Agere ſtultum, morionem, feſtinum, fatuum.
γελωτοποιεῖν. Præbere iocos.
Mouere riſum. Agere nugas.
Stultis dicterijs ſilentium, ac compotationibus triſtitiam diſcutere, Braſ. Facetiàs facere.
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas.
Facere ſe bardum Plaut.
Stultum ſe ſimulare.

to make Fooliſh.

¶ Infatuare. ἐκμωραίνειν.
Fatuum, dementē facere apud Plautum.
Dementare. ἀπομαρᾶν.
Ex ſtulto inſanum facere. Terent. *To make one a very foole.*
Alicui farcire centones.

Fooliſh, Vnwiſe, vnſauerie.

Rationis expers. Parum cordatus.
Corpus ſine pectore, Horat.
Nihil vltra vulgum ſapiens.
Caput cerebro vacuum.
Ratione cares.
Excors. Vecors.
Veſanus. Delyrus.
Imprudens. Nullius iudicij.
Parum compos ſui.
Cerebro carens.
Animo parum valido, apud Sall.
Inſano cerebro. Infrunitus.
ἄφρων. Mente captus.
Impos mentis. Non ſanæ mentis.
Stupidus. Margites.
Stipes ſine ſenſu, ſine ſapore elinguis.
Embarus. ἔμβαρος.
Communi ſenſu carens, apud Horat.
Vappa metaphoricè.
Cæcus auribus, in prouerb.
Communis ſenſus quia apparet oblitus.

Fooles, or Geſters.

Stulti. μῶροι. Mori.
Moriones. Bardi.
Mimi. Circulatores.
Biaces. Morionem agentes.
Geſticulatores.
Riſus concitores.
γελωτοποιοὶ. Ridiculi nugatores.
Scurræ. βαμβαλόχοι.

to Forbidde.

Interdicere. παραγγέλλειν.
Inhibere ne rem cœptam proſequàmur.
Prohibere ne facere incipiamus.
Vetare. Cauere.
Cauere graui ſenatuſconſulto.

with all Force, and Power, vide *with Might & maine.*

to hold or keepe by Force.

Manuum vi, iuſtum metire velle.
τῇ δυνάμει τὸ δίκαιον, τῷ δικῇ τῶν χειρῶν ὁρίζειν. Heſi
Rem vi, non iudicio gerere.
Frameis & gladijs fidem de foro, ius de tribunalibus, authoritatem de repub. auferre.
Lege manuum non ex præſcripto legum rem gerere.
Ius in manu reponere.
Ferro quippiam diuidere, decernere
Capillis, auribus, obtorto collo trahere. Vi perpellere.
Centauricè, Ciclopum more facere.
Rem legibus neglectis pro ſua libidine gerere.

For euer, vide *Euerlasting.*

to Forget.

Obliuiſci.
Effluere.
Ire, abire in obliuionem.
Capere obliuionem.
Labi è memoria, è pectore.
Dare ventis.
Ducere obliuia vel obliuionem.
Poët. Obliuioni dare, tradere.
Vino inſcribere.
In vento & rapida ſcribere oportet apud Catul.
Ventis tradere, Horat.
Delere ex animo.
Ex animo reuellere, eijcere.
Imis ceris eradere.
Sapientiæ eſt atque magnitudinis animi obliuioni tradere irrecuperabilis rei diſpendium.
Nam rerum irrecuperabilium ſumma fœlicitas, eſt obliuio. *Vide Phr. Man. & ſup. to Dote.*

to make Forfet, vide *to Confiſcate.*

Forgetfull.

Obliuioſus. *Obliuious.*
Immemor.

to be Forgotten: to make forgotten.

Aeternum Lethes tegi ſub amne.
Interire à memoria hominum.
Iacere in obliuione.
Obliuionem veterum amicorum inuehere.
Alicuius rei memoriam omnem tollere funditus ac delere.
Rebus geſtis offundere obliuionem.
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I haue Forgotten it, or it is out of my Remembraunce or Minde.

Excidit animo. Excidit.
Effugit. Oblitus ſum. Aufugit.
Fugit me. Effluxit. Defluxit.
Cœpit me obliuio.
Obliuio ſuſtulit, abſtulit illa, id eſt penitus oblitus ſum.
Laticem omnẽ Letheum aridulis ebibi faucibus. Venit in obliuionẽ.
Obliuio intercepit.
Exceſſit è memoria.
Elapſum eſt memoriæ, menti, ex vel è memoria.
Effluxit memoria, à liquorum flexu ducta metaphora.
Memoria excidit.
Ventis & auræ mandatum.
In teneras euanuit auras.
Cribro excepi, non in dolio.
Memoria non retinui.
Inſcripſi vino.
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini, mens eſt mihi debilis, Iſta vix teneo. B.
Mantu. Effluxit ex animo meo.
Euulſum ex omni memoria vitaque noſtra.
Nomen, loci, authoris, viri ſubterfugit mihi. Fugit exulatum pectore meo. Cicero.
Hæc me fugiunt. i. non recordor.

to Forgeue or Pardon an offence.

Condonare culpam, crimẽ & donare ſimplex. Reatum facere gratiam.
Dare erratorum veniam.
Ignoſcere admiſſum.
Condonare præteritum erratũ, peccatum, malefacta.
Tribuere veniam errori.
Mittere noxam. Terent.
Remittere culpam, delictum, noxam, vulgus dimittere dicit.

Indulgere. Veniam dare.
Offensam dimittere, seu potius remittere.
συγγινώσκειν. συγγνώμην.
ἔχειν, vt tradit Budæus. Et ab aliquo veniam petere, orare, παραιτεῖσθαι συγγνώμην παρατικός, est deprecari culpam, pœnã, noxam.
Facere gratiam delicti, apud Sall.
Condonare supplicium. Cice.
Offensiunculam remittere.
Concedere, apud Cice.
Relaxare, Laxare, Resoluere.
Absoluere nexu criminis.
Rumpere nexum vinculi, id est, peccati.
Dare indulgentiam. Plinius.
Dare remissionem criminum.
Ferre veniam offensis, frequentia in sacris literis.
Animaduersionẽ remittere, pro condonare apud Cice.
Peccatorum nubila tollere.
Sarcina ponderum prementiũ leuare
Eximere noxæ, pœnæ.
Eximere nomẽ de tabulis, quod vulgo absoluere dicimus reum.
Liberare scelere.
Impunitatem dare peccatorum.

For your sake.

Tua causa. Tui causa.
σὴν χάριν. πρός χάριν σε.
In tuam gratiam, pro quo nonnulli vsurpant has voces Respectu, & cõtemplatione tui, minus ornatè.

For my sake.

Mea vel mei causa.
Meo vel nostro nomine.
Mea ex parte. Meis verbis.
In meam gratiam. In rem nostram.

a Forme, a Shape, a Shoemakers Last, or Least.

Forma. Formula.
Exemplar. Typus.
Figura. Archetypus.

a Fornace, vide *Ouen.*

a Forrest, a Parke, or Woodde.

Saltus. Lucus. Nemus.
νέμος. Sylua. ὕλη.
Distinguũt fateor nonnulli, sed differentia confunditur.

to Forsake, to Faile, to Lack to Yeelde, or Turne to the contrary part.

Descire. Descisere. ἀφισάναι.
Deficere. Rebellare.
Ab imperio deficere, vel à nomine à republica. Vindicare libertatem.
In oppressionem tyrannidis arma sumere. Nouis rebus studere.
Reuocare, redintegrare, instaurare amissam libertatem.
Colla iugo subtrahere. Retrocedere.
Rebellionem moliri, facere.
Sese recipere, vindicare in libertatẽ.
Imperium detractare.
Seruitutis iugum excutere.
Transfugere.
Deficere ad Francos. ad Turcam.
Conferre se ad hostes. Cice.
Deficere ad regem, Sallust.
Transire ad hostes.
Hinc transfuga perfuga, defector.

to Forsake or resigne his office, to geue ouer or go from his Office.

¶ Abire prætoratu, tribunatu, magistratu, consulatu. Defungi.
Ablegare vel abdicare se magistratu, consulatu, functionibus, dignitate sua nondum ad plenum functa defungi. Deponere magistratum.
Renunciare magistratum.
ἀπιέναι τὰρχης, ἢ παραλύειν.
Longum valere, iubere.
Decedere de dignitate, de officio.
Ab officio recedere. Cice.

to Forsake, vide *to Leaue*, & Plura in Phr.Man.

to Forsee, vide *to Perceiue*, *Circumspect*, & Ph.Man.

Forsworne, vide *False*.

Fortresses, strong holdes, or Bulwarkes.

Munimenta, Munitiones.
Propugnacula. ἔρκη.
ἐπιτειχίσματα. Fortalicia.
Valla. Præsidia. Castella.
ἐρύματα. Castra. Turres.
Arces. Aggeres. Septa.
Refugia. Loca munita.
Defensacula.
Minæ murorum ingentes. Virg.

Fortune.

Sors. Fors.
Τύχη. λάχος. Alea.
Euentus. Exitus. Casus incertus.
Varietas ambiguitasque fortunæ.
Fortuna, quàm Budæus vocat stolidam ac proteruam rerum humanarum arbitram. *vide Phr.Man.*

Fortunately, vide *Luckely.*

to trie the Fortune, or to Aduenture vpon fortune.

Stare fortuna.
Fortunæ se suaque permittere.
Rei exitum experiri. Tentare fortunam. Fortunam periclitari, apud Cæsarem. ἐκκυβεύειν.
Venari, experiri fortunam.
Iacere, iactare aleam, *to Hazarde, to Venture, or put in Aduenture.*
κύβον ῥίπτειν. διακυβεύειν.
Sene. Quod sors feret, æquo feramus animo. Superanda omnis fortuna ferendo est, Poëta.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & versanti se totum committere.
Auræ blandienti vel à pandere.
Subijcere rem fortunæ.
Negotij euentum fortunæ committere arbitrio.
Belli virtutem, euentum experiri.
Vela ventis permittere, apud Quinti.
Fluctibus dare ratem, apud Sene.
Ferri procella apud Virg. Aenei pro pati ius fortunę prout alea casusq; temerarius tulerit. *to wauer in the ballance of Fortune.*

ill Fortune, grieuous Aduersitie.

Res, fortuna aduersa, contraria, incommoda.
Grauis fortuna, reflans, aduersa.
Res afflictæ. Malum substan.
Infortunium. ἀτυχία.
Aduersitas.
Malum Lemnium. Ogygiũ, Tragicũ.
Lerna. Ilias malorum.
Calamitas. Casus. Acerbitas.
Mala malis succedentia, agminatim ingruentia, &c.
Vna ex malo plura consequuntur.
Cui aduenit vnum, nõ aduenit solum.
Hinc etiam poëtis Cathenati labores dicti. Vide prouerb.

to haue ill Fortune, or ill lucke.

Infortunia pati. Patis exerceri.
In salo huius vitæ circumflantibus agitari procellis.
Aduersis premi.
Ferri in præceps, præcipitium.
Cõflictari incommodis multis & magnis. Cicero.
Malo infortunio perire.
Facultatibus labi. *to Decay.*

Forthwith, vide *Out of hande.*

Foule, vide *Filthie.*

to make Foule, to Aray filthily and ſluttiſhly, to Defile.

Contaminare. Deformare.
Attaminare. μιαίνειν.
Temerare. Maculare.
Inquinare. Scelerare. Polluere.
μορύξαι. Inficere.
Impiare. Coinquinare.
Oblimare metaphoricè. Violare.
Sordidare. Vitiare.
Collutulare. Inceſtare.
Cloacare. Prophanare.
Conſpurcare. Turpare.
Tetrare. Deturpare.
Fœdare. Defœdare.
Spurcum, fœdum reddere, vel turpe.
Gregem ſanctũ cõtagione polluere.
Sufficere purpuram. Cice.
Lesbiari. λεσβιάζειν.

Foules, vide *Birdes.*

to Fray, vide *to Abaſh, to Feare.*

the Frayte, payed for cariage.

Naulum. Merces nautica.
Portorium, & Portorion.
Porthmion græcis.
Porthmeus diſſyllabum & portitor; *a Barge man, or water man, or a Carrier.*

a Franke benefite, vide Phr. Man.

a Fraternity, a Brotherhood

Contubernium. Sodalitas.
Conuentus. Comenticulum.
φρατρία. Græcè.
A Diuis paſſim apud nos cognomenta habent.
Ineptiunt prorſus qui cõfratrias vocant. Phratria enim vocabulum Græcum eſt non deductum à fratribus, vt autumant.
Conturbernales, epulones, coẽpulones, ſyſſitos, ſodales ſaginandi plerunque ventris gratia ita conuenientes Græci φράτορας vocant.
Phratriarchus, φρατριάρχος eſt præfectus, præpoſitus & princeps fratriæ, *the Deane or Warden.*
Curia ſimiliter ſignificat, *a Brotherhood.* Vnde curiales & Tribules.

without Fraude or deceit, vide *Without, &c.*

Free, or at Libertie, his owne man.

Liber. ἀυτεξούσιος.
Sui iuris. Suæ poteſtatis.
Suæ tutelæ. ἀυτοκράτωρ.
Sui arbitrij. ἐλεύθερος.
Patria poteſtate ſolutus.
Dominationi nullius parens.
Suo iure libertateq; vtens.
Ingenuus. Perſius: Meus à prætore receſſi.

Free from ſubſidie, trouble, vide Phr. Man.

Freely, without Diſſembling euen as I thinke.

Ingenuè. Liberè.
ἁπλῶς. ἐλευθερῶς.
Ex animo. Citra fucum.
Renudatis animi penetralibus.
Recto pectore. Aperto pectore.
Vera fronte. Simpliciter.
Citra diſſimulationem.
Rotundo ore. Tutò.

a Freedome, vide *Refuge and Village.*

Franticke, vide *Mad.*

to Frie, vide *to Roſt.*

a Frying pan.

Sartago. Frixorium.
Patella. τήγανον.
Frictorium. φρύγανον.

Friendſhip, Amitie, Good will.

Amicitia. φιλοτης.
Familiaritas. φιλία.
Beneuolentia. εὔνοια.
Neceſſitudo. Vſus.
Conuerſatio.
Notitia pro familiaritate nonnunquã ponitur. Sicut & Charitas à Cicerone pro amicitia, & beneuolentia, ac Cõſuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur.
Limen pro amicitia, vt exponit Seruius in Virgilio. Hinc limine pelli, limine ſubmoueri.
Eliminari, excludi, *to be Thruſted out.*
¶ Vetus amicitia, quæ ab ipſis propè cunabilis vna cum ætate accreuit, *Olde acquaintaunce, vide Phr. Man.*

a Friende, an Acquaintaunce.

Amicus. φίλος.
Familiaris. Coniunctus.
Charus. συγγενής.
Quicum bene conuenit.
Neceſſarius ſeu potius pluraliter.
Neceſſarij, amici & quibus vti familiariter ſolemus.
Coniunctiſſimus.
Iuratiſſimus. Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia.
Arctiſſimo, ſanctiſſimoq; neceſſitudinis fœdere copulatus.
Affixus lateri alicuius.
Neceſſitudinis nexu tenacius aſtrictus.
Quicum neceſſitudo intima atque arctiſſima.
Eſt ſingulari in me beneuolentia.
Conſuetudine iunctiſſimus, qui cum maxima familiaritas intercedit.
Alicui toto pectore deditus, *a Harty friend.*
Certus, fidus amicus. prouerb.

to be Friendes, or to vſe ones friendſhip, or familiarity.

Vti quopiam familiariter.
Habere arctiſſimam vel amplam cum aliquo neceſſitudinem.
Summa alicui familiaritate coniungi.
Amicitiam bene vinctam habere.
Vti conſuetudine.
Conſuetudine, amicitia deuinciri.
Complecti aliquem familiaritate arcta.
Continuam cum quopiam fouere familiaritatem.
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi vſus multus eſt: mutuaque inter nos beneuolentia. *Vide Phr. Man.*

to get, or to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, beneuolentiam.
Coniungere. ἑταρτᾶν.
Deuincire ſibi aliquem amicitia.
Imire amicitiam.
Adſciſcere amicitiam.
Iungere ſe alicui fœdere amicitiæ.
Inſinuare ſe in amicitiam, familiaritatem alicuius.
Emereri amicos.
Amicitiæ fores aperire.
Iungere amicitias, familiaritatem.
Officijs prouocare, beneuolentia allicere.
Familiaritate deuincire, implicare,

Dare, immergere, insinuare se in cōsuetudinem.
Captare beneuolentiam, gratiam.
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem.
Amicitiam conciliare.
Conciliare, iungere sibi aliquem fuluo munere, id est, auro.
In fœderis societatem trahere.
Amicitiam parere, gignere.
Gratiam alicuius sequi, est amicitiam ambitiosius captare, ambire, apud Cæsa. Sic gratiam quærere, aucupari, inquirere, apud Ciceronem. Et similiter gratiam acquirere, cōsequi, apud eundem.
¶ Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutinare connexa sibi pectora, strictiore ad huc commissura conglobare. *Vide to Pacifie.*

to breake or to vndoe Friendship.

Amicitiam dissuere, scindere, violare, funditus euertere, deponere, extinguere, labefactare, discindere.
Soluere amicitiæ vincula.
Amicitiæ tesseram frangere, confringere, perfringere, labefactare.
Scindere necessitudines sanctissimas.
¶ Inimicitias indicere, denunciare, suscipere, gerere, exercere, habere.

the Fringes or Borders of a garment.

Fimbriæ. κρασπεδα, τα.
Laciniæ, cæsuræ vestium extremæ particulatim decoris gratia concisæ. *Fringes.* Limbelli.
Peniculamenta. Limbi
Limbuli. φυλακτήρια.
Extremitates, oræ vestium ωὰ ϰ᾽ ὸα.
Instita, *the Hemmes, or welts.*

From henceforth.

Deinde. ἐπειτα.
Deinceps. Sub hæc.
Dein. ἐντεῦθεν. Exin.
Post. Postea. Posteaquam. *after, afterwards, after that.*
Vbi. Dum. At vbi. Simulac.
Vt. Simulatq;. *As soone as.*
ὡς δὲ τάχιστα. Simul vt.
Tum proinde, apud Virg.
Interposito, interiecto deinde temporis spatio.
Mox pro eodem frequens apud Plin.
Dehinc pro deinde apud Sallust.
Secundum cum accusatiuo pro post frequens est: Secundum eam pugnam.
¶ Postea, multis labentibus annis. *a great while after.*

to be Frosen.

Gelari, apud Iuue. Congelari.
Gelascere. πεπηγέναι.
Congelascere. κρυσταλλίζεσθαι.
Durari glacie. λαγηρεῖσθαι.
Gelu constringi, astringi, durari.
Densari frigore.
In glaciem conuerti. Glaciari.
Asperitate hyemis densari. *Vide to waxe Harde.*

to Frowne, vide *to looke Sowerly.*

Froward, Crabbed, Wayward.

Difficilis. δυσαρεστος.
λευγαλεος, μεμψίμοιρος.
Morosus. Querulus.
Queruloſus. Grauis. Molestus.
Tristis. Onerosus.
Cilicum moribus vtens.
ἐγκλιζόμενος. συγηρός.
Insuauis moribus.
αὐθέκαστος. κεραβόλος.
Homo suorum morum.
Expers sensus communis.
Suis moribus, suo quodam instituto viuens.
Difficillimis moribus.

Intra-

Intractabilis.
Quem ne beſtiæ quidẽ ferre poſſent.
Quem nõ tolerent centum Aegyptij.
Iniucundis, aſperis moribus.
Et prouerbialiter.
Leberide ſcrabroſior vel aſperior.
Thymbra victitans.
Echino aſperior.
Totus echinus, aſper.
Et præpoſterus, peruerſus homo.
Vide Phr. Manutij.

a Fruitfull, a Fertile or Battle grounde.

Terra ferax. Fœcunda.
Opima. Luxurioſa.
καρπογόνη.
Omnium ferax. Fructifica.
Fertilis terra, pinguis, diues, frugifera, læta, alma. Omnipara tellus Solinus de Creta inſula, Larga vitis, mira ſoli indulgentia, arborarij prouentus abundantes. Idem de India, In anno bis æſtatem habet, bis legit frugem.
Ager Rheticus bonus frugibus, opimus & ferax. Idem.
Solum diuitem fœtum prouentum effundens, præfecundum.
Præpinguis, vber gleba, Fructuoſa.
Fructifera. καρποφόρα.
Lætiſſimum latifundium.
Tellus, ager vbertatis inexhauſtæ.
πάμφορος. Terra, ager reſtibilis, ἀναλιμφυής, Reſtibilem fœcunditatem adferens.
Terra benigna, pro feraci, & fructus abunde reddente, apud Plinium, ita de Aegypto loquente, Nulla eſt benignior tellus, nullus ager feracior.
Arbor vel tellus bifera, quæ bis fert fructum, ſementem.
¶ Fructum ædere. καρποφορεῖν.
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre, *to bring forth frutes.*
¶ Dare fœcunditatem terris.
Vberare fœcundum, vber facere.
πιαίνειν. *to make fruitfull.*

Fruitfulneſſe, vide *Fertility.*

to make Fruition, vide *to Enioye.*

Full, Repleniſhed.

Plenus. Diſtentus.
Repletus. Refertus.
Satur. Tumidus.
Tumidis nauigare velis, *to Sayle with full ſayles.*

Funeralles, ſolemnities at ones buriall.

Funeralia. Sacra funebria.
Iuſta exequiarum, apud Cice.
Supremi diei celebritas.
Exequiæ. Officium funebre.
Parentalia olim dicebantur & Iuſta funebria. Feralia.
νομιζόμενα. ὅσια.
Parentationes.
Et inferiæ, apud Virgilium pro ſacrificijs quæ Manibus. vmbris ſeu inferis, à veteribus ſoluebantur.
ἐπιχτέρια.
Feralis pompa, id eſt, exequialis quæ cadaueri offerendo exhibetur.
Et cultus feralis pro funebri & lugubri.
¶ Epicedium, Threnodia, Carmen funebre, exequiale Ouid.

to keepe a great Funerall or Buriall.

Iuſta celebrare, ſoluere, perſoluere, perhonorificè.
Iuſta funebria, honores funebres agere, peragere, regio ſumptu.
Funebre officium exequi.
Mortualia ſoluere officia.
Exequias facere, ſeu celebrare, peragere. Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias.

Exequiari etiam dicitur.
καθαγίζεσθαι. Supremis exequias ducere, dare. Soli.
Parentare parentibus.
Exequi vxorem defuncti. Plaut.
Inferias facere, soluere.
Funus satis amplum facere. Cice.
Iusta facere, conficere magnificè. Salluſtius.
τάνεμι ζόμενα ποιεῖν.
Vita defunctis iusta solemni more facere, exoluere. Ferre suprema alicui. Et cineri ingrato suprema ferebant. apud Virgilium.
Defuncti manibus parentare.
Funus magnificum deducere.
Ducere pompam funebrem.
Instruere pompam.
Ire, prodire in pompam funebrem.
Funebre officium, funus, ceremonias funerales agere, celebrare, *to keepe a Buriall.*
Prosequendo exequias honestare. apud Ambros.

a Funnell.

Infundibulum. χώνη. Epichysis.
Colum pro eodem.

Furie, vide *Anger.*

Furious, vide *Madde*, & Phr. Manutij.

Furthermore, Beside all this, Also, Moreouer.

Quin. Quinetiam. Nunc. Iam.
Tum. Adhoc. ταῦτ' ἄρα.
Adhæc. εἰς ταῦτα. Etiam.
Super hæc, apud Suetonium.
Super hæc omnia. Item. Itemq;.
Præter hæc & hæc præter. Itidem.
πρός δὲ τοῦτοις. Insuper.
Deniq;. Vltra. Preterea. Vel.
ἐπίδε. Similiter. Tum.
Porro autem. Dein. Iam vero.
Eodem pertinet.
Sed pene exciderat.
Neque vero te. N. prætereo. Cice.
Quod ad reliqua pertinet.
Age vero.
πρός τοῦτοις προσέτι.
Accedit his. Accedit ad hæc.
Huc accedit. Huc pertinet.
Supereſt Reliquum est. Huc tendit.
Huic confine est. Non dissimile.
His finitimum est.
Vide Moreouer.

G

to Gadde and iette vp and downe.

Volitare & vagari in foro. Cice.
Hac illac itare & circumcursare, cursitare.

a Gaill, vide *Priſon.*

to Gaine, to Winne to Profite.

Facere lucrum & reportare.
Frugem arcipere.
Capere, facere emolumentum & decerpere. Facere rem, frugem.
Parare compendium. Referre. fructum haud contemnendum.
Demetere commoditatem.
Colligere vtilitatem ex re multum frugifera, quæ commodo, vsui, emolumento sit.
Maxime operæpretium facere in re aliqua.
Fructus sat vberes copiososque metere.
Colligere fructus non paucos.
Non mediocrem vtilitatem comparare.
Capere fructum. Cicero. Magnorum meorum laborum, multarumque vigiliarum fructum cepi maximum id est, vtilitatem maximam.
Amplo fœnore compendium facere.
Adiumentum importare. Cice.

Vectigal magnum alicui adferre.
Vectigal facere.
Luculentam colligere messem.
Facere, capere messem, Proficere.
Facere profectum.
Fructum percipere, capere.
Adipisci, comparare commodum.
Vtilitatem adferre.
¶ Commodis seruire, consulere.
Circa emolumenti messem vigilare, *to Gape after profite, and gaine.*
Prospicere sibi. Sui rationem ducere. λόγον ἔχειν.
Suis seruire commodis.
In futurũ in posterum consulere sibi.
Rei familiari insudare, seruire, *to seeke his owne profite.*
Habere rationem rei familiaris, quã delabi sinere flagitiosum est, vt scribit Cicero. *Vide Phr. Manutij.*

Gaine, Winning, Profite, or Vauntage.

Lucrum. κέρδος.
Lucellum diminutiuum.
κερδύφιον. Compendium.
Emolumentum. Fructus.
Fœnus. Fœnusculum.
Vtilitas. Quæstus. Vsus.
Vsura. Aucupium.
Impendium, pro eodem, apud Varronem. *Vide Phr. Manutij.*

a Gammon or a Fliche of bakon.

Perna fumo indurata.
Coxa suilla fumosa. Petaso.
Petasunculus diminutiuum apud Iuuenalem. πλέυρα.
Succidia. *a fliche of bakon.*

to Gape, to Chinke or Chappe.

Findi. Diffindi.
Aperiri. Hiare.
Dehiscere. Fatiscere.
Hiare æstu, aridítate humus seu flores dicuntur.
Agere rimas. Deduci rimis.
Ducere rimas, apud Ouidium.
Tenui rima fissus apud eundem.
Hiulcare. Catullus. Cum grauis exustos æstus hiulcat agros.
¶ Hiulcum, nimio calore deductum.

the Garde of a Prince, as, the Queenes garde.

Stipatores. Apparitores.
Fascium baiuli ῥαβδόχος.
Somatophylaces. Liburni.
Satellites pedestres.
Doryferi, à ferendis hastis.
Latrones & laterani olim, quod principum stiparent latera vocabantur. qui nunc latrones à latendo dicuntur. Lictores.
Equestres corporis principis custodes Archeros vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis ferebant, vnde rectius Arcigeri appellarentur: & latinius, sicuti Græcis ἱπποτόξοται defendendi causa principem stipantes, circundantes. ex equo sagittarij, apud Cæs. li. V. de Bello Afric. Cum sagittarijs ac funditoribus, hippotoxotisque compluribus.
Quadruplatores.
Delatores. Emissarij.
Emissitij, Exploratores, Coricæi, idem ferè, *Espiers or spies.*
ὠτακουσται.
¶ Latus suum armatis hominibus stipare.
Se militari manu sepire, *to haue a Garde.*
Satellitum post se trahere centurias.
Satellicium militare ad corporis tutelam, sui custodiam adhibere.
δορυφορεῖν.

Obſequentibus fulciri cuneis.
Factionibus armatorum ſuccingi. Aſcel.
Stipatus agmine armatorū, telis multis. Armatus ſicarijs.

a Gardener.

Hortulanus. Cuſtos hortorum.
Horti curam habens.
Κηπορός. Olitor.

a Garland, vide *a Crowne.*

a Garment.

Veſtis. Veſtimentum.
Indumentum. Amictus.
ἱμάτιον. Crocota genus veſtis.
Chiridota, *with long ſleeues.*
Ralla, *a bare, or a torne cote.*
Victus appellatione etiam veſtis cõtinetur, vt ait Vlpianus.
Arca veſtiaria ἱματοφυλάκιον.
Veſtiarium vulgus vocat.

to Gaſpe, Gape or Yawne.

Oſſitare. χασμᾶιεν.
Os totum aperire, commouere.
Diducere os.
Oſcitari, apud Ciceronem legitur.
Facere rictum. Hiare. χαίνειν.

a Gaſping, Gaping or Yawning.

Oſcitatio actus ipſe, nempe intenſa oris apertio. χασμή.
Pandiculatio toto corpore fit, quando brachijs extenſis, pedibusque porrectis, os diducimus, quod vicij plærunque poſt ſomnum diurnum. præque laboris tædio, ſubrepere ſolet.
Et verbum Pandiculari.
σκορδινᾶσθαι, extendere ſeu protendere membra cum oſcitatione & capitis grauedine.

Gates, vide *Dores.*

to Gather thinges together, to Aſſemble.

Colligere. Corradere.
Coadunare. Coniungere.
Conglomerare. Compellere.
Congerere. Cumulare.
Accumulare. Aceruare.
Conflare. Contrahere.
Coaceruare. Cogere.
ἐπισωρεύειν.
Congregare. Corrogare.
Aceruatim cuncta congerere.
Vndecunque comparare.
Aceruum parare.
Centuriare, apud Plaut.
Per fasq; nefasq; congerere.
In vnum conferre.

to Gather, to Aſſemble, to come together in a place.

Conuenire. Coire.
In vnum locum conuenire.
Congredi. Congregari.
συνέρχεσθαι.
Venire in vnum. Virg.
Confluere in aliquem locum.
Conuolat populus. Teren.
Facere concurſum, in vnum locum currere.
Animi gratia circumuolitare.
¶ Comitia habere.
Conuentum celebrare.
Agere cum populo, *to call the people together.*
Concire, conuocare multitudinem obſcuram.
Vocare cœtum, conſilium.
Corrogare cœtum proximorum Soli.
Vocare, conuocare ſenatum.

Gelded.

Spado. Eunuchus.
ἐννοῦχος. Semiuir.
Caſtratus. Euiratus.
Exectus. ἐκτομίας.

Capus

Capus vulgo dicitur, cui teſtes ſunt execti, teſticuli amputati.
Thlaſies θλασίας, qui attritis eſt teſticulis.
Diſtinguunt Grammatici Spadonem & Eunuchum, ſed differentia ſine robore eſt.

to Gelde.

¶ Execare teſtes. ἐκτέμνειν.
Virilia reſecare. Excidere.
ἐυνυχίζειν. Euirare.
Emaſculare. Caſtrare.
Spadonem eunuchum facere.

a Generall of an armie, vide *a Captaine,* & Phr. Man.

Gentle, Ciuil, Courteous.

Humanus totus. Ciuilis.
Vrbanus. ἐυτράπελος.
Facetus. κομύλος.
Comis. Lepidus.
Facetijs fluens, abundans.
Facundus. Antropelinus.
Habens lepôrem in verbis.
Modeſtus.
Moribus integris.
Moribus feſtiuis, ac citra grauitatis detrimentum amœnis.
Modeſtiam præ ſe ferens inauditam.
Nihil faſtus præ ſe ferens.
Candidus, integer, ſine fuco.
Gratiarum alumnus.
Apertus homo. Hilare ingenium.
Feſtiui & amœni ingenij.
Rara præditus humanitate.
Ad omnem humanitatem propenſiſſimum habens animum.
Mira grauitate conditam præ ſe ferens comitatem, morumque ciuilitatem.
Comitate, conuictus facilitate, facetiſſimis colloquijs, atque omnium honeſtiſſima morum probitate quoſuis præcellens.
Homo vrbanitatis ac facetiarum artifex.
Lepôrum ac facetiarũ diſertus puer. Catul.
Homo iocis ac leporibus concretus.
Inſatiabilis lauerna nugarum.
Lepôre, iocis, ac ſalibus, vndique refertus.
Vafer tamen vitia tangit, & admiſſus circum præcordia ludit. Horatius & Perſ.

Gentrie, vide *Nobilitie.*

Gentleneſſe, vide *Courteſie,* & Phr. Manutij.

Gently, Beningly, Fauorably.

¶ Benignè. Amicè.
Comiter. Populariter.
Candidè. Sincerè.

to Geſſe by diuinations what will happen, to Prophecie, or ſhew thinges to come.

Augurari. Diuinare.
Vaticinari. Præſagire futura.
Augurare. Prophetare.
Prædicere. Præſignificare.
Auſpicari. Futura prædicere.
μαντεύειν. μελωρεύειν.
Ominari. Augurem agere.
Ariolari. Augurem agere.
Aruſpicium agere, facere, de cœlo ſeruare.
Prodere ingruentia.
Canere, apud Virgilium.
Babylonicos numeros tentare, & genethliacorum more diuinare.
Futura ſignificare, aperire. Ex conjecturis prudenter collocatis colligere. Conijcere.
Euentura fata dicere. Ventura præcinere. Oraculum ædere.
Tanquam de ſpeculo futura præuidere, coniectura proſpicere.
Perendinum ventum præſcire, præſentire.

Deſtinare oculis furem, apud Curt. pro certis quibuſdam indicijs oculorum, furem donotare.

to Geſſe, or to iudge by ſuſpicion.

Conijcere. Coniectare.
Diuinare. μαντεύεσθαι.
Coniectura aſſequi, conſequi proſpicere, perſpicere, cognoſcere.
Colligere. Cogitare.
Interpretari. *Vide Phr. Manutij.*

Geſters, vide *Fooles.*

to Get, to Obtaine.

Conſequi. Adſequi.
ἐφικνεῖσθαι. Impetrare.
Ferre, apud Terentium.
Nanciſci. Adipiſci.
Quærere. Parere. Potiri.
Indipiſci pro eodem, apud Plaut. à quo frequẽtatiuum Indepto. apud Varronem.
Conquirere. Acquirere. Obtinere.
Lucrari. Colligere. Eblandiri.
Exorare. Blanditijs impetrare.
Surripere cum datiuo perſonæ per falſam ſeu mẽdacem narrationem aliquid impetrare extorquere a principe vel ſenatu.
Impetrare, exprimere, extorquere.
Parare. Comparare.
Conciliare, tam in bonum quàm in malum. Contrahere.
Conflare cum datiuo perſonæ, & accuſatiuo rei conſtructa.

to Get, or to Earne his liuing.

Conquirere victum, Quærere.
Quæritare, Viuere ex re aliqua.
Exercere ſumptum ſuum opere ruſtico faciundo, apud Terentium in Heaut. Lucrari victum.
Ob exiguum idq; incertum lucellum per omnia maria volitare, tranſcurrere, vndis ac ventis vitam committere.
Maximis ſudoribus, innumeris vitæ periculis ſectari, quærere lucellũ.
Vndique lucella venari.
Cibum per ignem quæritare & per ſaxa. E flamma cibum petere.

to Get a good name, to become Famous.

Nominis ſplẽdorem, bonam famam, nomen adſequi.
Clareſcere. εὐδοκιμεῖν.
Magna cum gloria & gratia ad ſummã amplitudinem peruenire, apud Ciceronem.
Crebeſcere, pererebeſcere, increbeſcere.
Bene paſſim audire.
Enitere, & eniteſcere metaphoricè.
Gloriam adſequi.
Altius emergere. Celebrem fieri.
Diuulgari. Probus habeor.
Creſco, id eſt, honoratior fio.
Bonæ ſum famæ.
¶ Summã rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam.
Bellica induſtria, morum integritate, honeſtis ſtudijs gloriam conſequi immortalem.
Prorogare nominis famam.
Spargere famam.
Nomen adipiſci, augere, conſequi.
Lucubrationibus ingentem parare famam.
Moribus egregijs mortalem extendere famam.
Egregiam laudem ferre, apud Virg.
Gloria ſuperare inuidiam.
Parare, captare famam, gloriam.
In exiſtimationem venire.
Exiſtimationem accipere.
Rebus geſtis inclareſcere.
Fama pulſare polos & ſydera laude.
Nomine per vniuerſum orbem inclareſcere.
Colligere admirationem ſui, exiſtimationem, famam.

Famæ ianuam, ſeu aures hominum patefacere.
Quærere nomen per Gallica regna Hiſpanumque Tagum.&c.
Quærere famam egregijs factis, rebus bellicis,eruditione,virtute, literarum ſtudijs.

to Giue, to Beſtowe.

Dare. δίδοναι. δόναι.
Largiri. Tribuere. Præſtare.
Præbere. Conferre. Concedere.
Offerre. Donare. Impendere.
Impartiri vel impartire.
Dono dare.
Largiſſimo ſinu, plena manu effundere.
Condonare pro dare, datiuo vel accuſatiuo iungitur.
Mittere pro donare,apud Virg.
Scribere pro dare,apud Horatium.
Scribe decem Nerio. *Vide in Phr. Manutij. Giue.*

to Geue niggardly.

Dare manu contracta, ſeu parca, apud Horatium, pro parcè vel frigidè aliquid dare.

to Giue in waſte.

Dare in ſumptum,apud Terent.
Omnia conferre in commune.
Dare vt inſumatur in conuiuium, vel compotiatiunculam, pro quo barbari dicunt,dare in antipodio.

to Geue ouer, vide *to Yelde him ſelfe.*

the holy Ghoſt.

Spiritus ſanctus.
Flammifer ſpiritus.
Sacrum pneuma. ἅγιον πνεῦμα.
Flamen ſacrum,almum.
Spirabile numen. Flatus viuus.
Halitus,afflatusque Dei ſacer. Eraſ.
Paracletus,id eſt conſolator.
Myſticum ſpiramen in hymno natalis Domini.
¶ Afflatus Spiritu ſancto almo flamine. Illuſtratus ſacro lumine. Diuinitus afflatus. θεόπνευστος.

a Giant, vide *Stature*, & Phr.Manutij.

a Gibbet or Gallowes.

Patibulum. ἱκτίον.
Crux. σταῦρος.
Græcum Π.
Furca. ἀτῶρα.
Gabalus apud Varronem, pro patibulo. Stipes.
Lignum in ſacris literis, pro eodem.
Trabs excelſa in libro Eſther.

Giftes or Benefits, Preſents.

Munera. Munuſcula.
Dona. δῶρα. Præmia.
Data pro donis in ſacra ſcriptura.
Xenia. Xeniola. Beneficia.
Lautia latinè. Liberalitates.
Eulogiæ. εὐλογίαι.
¶ Munere, beneficio afficere. *to beſtowe a benefite.*
Conferre beneficium.
Donare munere aliquem.
Dare donum. *Vide Phr. Manu. & to Beſtowe a benefite.*

Gilefull, vide *Craftie.*

Giltie, Wicked.

Reus. Noxius.
Facinoroſus. Criminoſus.
Peccator. Labe reus.
Obſeſſus culpis.
Vitijs contaminatus.
Suſtinens culpam.
Delictorum mole obrutus ac ſepultus. Mole ſeu pondere peccatorum preſſus,oppreſſus.
Nephandiſſimus,ſceleratiſſimus.
Maximus peccator.
In vitiorum luto & ſentina immerſus.

Conſcientiam occulto peccatorum reatu obſtrictam tenens.

Giltleſſe, vide *Innocent*, & Phr. Manutij.

a Ginne, a Trappe, a Snare.

Laqueus. Pedica. Trica.
Compes. Inuolucrum. Decipula.
Tendicula. Venabulum. *Vide Trappes.*

a Girdell, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum
σφαγίς. Zona. ζωνη.
Cingulum. ζώνιον.
Cinctorium. Cinctus ſubſtantiuum.
Strophum in hymno palmarum.
Corrigia. Lorum.

Glad, Mery, Ioyous. Delectable, Cherefull.

Hilaris. ἱλαρός.
Alacer. Iucundus.
Lætus. εὔθυμος.
Serena ſeu explicata frons. *a Glad countenaunce.*
Frons defecata.
Frons genoroſa, hoſpite digna.

to be Glad, Mery, Ioyfull.

Lætari. Exhilareſcere.
Exporrigere frontem.
κῆ πρόσωπον ἀνίημι.
Plãudere. Iucundari.
Iucundus ſum. εὐθυμέομαι.
Variè afficior.
Cum amiculis ſe recreare ſuauibus.
Operam dare rebus ludicris.
Virg. Soluite corda metu, ſecludite curas.
Curam animo expellere, eruere, eximere.
Leuare pectora diris ſollicitudinibus.
Excutere animo ſollicitudinem omnem. Ferri lætitia vel differri.
Geſtire. Ouare.
Ouationem agere.
Relaxare animos, & dare ſe iucunditati. Cice. Gaudere.
Exultare. Triumphare.
Diffundere animos, frontem, vtrumque apud Ouid.
Alacri animo eſſe. Iubilare.
εὐθηνεῖν. Suſtollere manus.
Hilarem hunc ſumamus diem.
Lulucente hunc habeamus diem.
Hodie modò hilarem fac te. Teren.
Hilariter viuere. *Vide Phr. Manutij.*

Gladneſſe, Reioycing, Delight, and Pleaſure.

Voluptas. Gaudium.
Lætitia. ἐνθυμία. τέρψις.
εὐθυμοσύνη. Oblectamen.
Oblectamentum. Oblectatio.
Iucunditas. Delectatio.
Delectamentum. Delectamen.
Delinimen. Delinimentum.
Delicium & deliciæ in plurali, quæ nobis voluptati ſunt, ſicuti Amores Latini appellant rem qua maximè oblectamur, quæque nobis velut in delicijs ſunt.

Gladly, Willingly.

Vltro. Sponte. Libens. Libenter.
Cupidè. Auidè. Maximè.
Spontaneè.
Vehementer. *Vide Willingly.*

to make Glad and Ioyous. to Recreate, to Refreſhe, to Delight.

Voluptatem adferre.
Adoptare gaudium.
Oblectare. τέρπειν.
Volupe eſſe. Delectare.
Grata gaudij dulcedine pertentare intimis præcordijs.
Recreare. Hilarare. Exhilarare.
Lætificare & ri, deponens.

εὐθυ-

εὐθυμεῖν. ἱλαρύνειν..
Iuuat impersonale in tertia persona cum accusatiuo.
Delinire voluptate.
Lætum facere.
Delectamentum conciliare.
Afficere lætitia. Reficere.
Gaudio perfundere.
Parere lætitiam,& adimere mœrorē. Explere animum gaudio.
Cumulare,accumulare gaudium.
Iucunditate afficere.
Parare animos,apud Ouid.
Eximere sollicitudinem.
Sollicitudinem ex animo amouere.
Vberiore lætitia animum opplere.
Anxijs curis animum liberare.
Diuino quodam nectare,perfundere.
Animos releuare dolore.
Delibutum gaudio reddere. Teren.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere.
Incredibili quadam lętitia perfundere. Oblectamentum præstare.
Capere quoque pro magis afficere & oblectare. Ouidius. Factum mirabile ceperat aures.
Pictura capit oculos.
Afficere animum res aliqua dicitur quæ oblectat.
Oblectare lumina.
Læta corda vel animū aliqua re pascere & oculos. Iucundio pruritu titillare aures.

Glew,Soulder.

Gluten. Glutinum.
κόλλα. ἰξός. Viscus. Cice.
Bitumen. media producta.
Ferrumen,apud Plinium.
Viscum in neutro genere. Coll.
Lithocolla. *Stone glew.*
Ichthyocolla,*Mouth glew.*
Glutinosa mollities.

*Glory,*vide *Honour,Praise,* & Phr.Man.

*Glorious,*vide *Proud.*

a Glutton, a Gulligut,a Rauenour or Deuourer,a great Eater.

Cibi pernicies. λαφύστιος.
Helluo. Gluto. Epulo.
Edo onis. Gurges. Mando.
Ganeo apud Iuuenalem.
Gulosus. Venter.
Ingurgitator. Genauius.
Parasitus. Lurco.
Edax & bibax. Vorax.
Catillo onis. Insatiabilis.
Inexplebilis. Ligurio.
Comestor. Pamphagus.
Comasta. Gulo.
Phago. Nepos.
Comedo onis. Liguritor.
Apitius à Romano quodam nobili, admodumque gulosо.
Cotem alens. prouerb.
Barathro. βυθάγος.
Asini mandibula.
Gastrimargus.
Manduco & manducus.
Qui etiam Bætilum deuoraret.
Heterognatus. ἑτερόγναθος ob voracitatem alternatim vtraque mandibula cibum commandens.
¶ Infercire corpus.
Distendere ventrem aqualiculum.
Explere se. *vide to Fill.*

Gluttonie,rauening.

Ingluuies. λιγνεία.
Gula. Gulositas.
Intemperantia. ἀκρασία.
Crapula. Voracitas.
Castrimargia, per g.in prima syllaba.
Abdomen pro vitio ventris ac guttu-ris, quam gulositatem vulgo vocant frequenter ponit Cicero.
Ille gurges natus abdomini suo. *vide Phr.Man.*

Gluttenous,rauenous.

Gulosus. Intemperans.

Gastrimargus. Lurco.

to Gnash, or Grinde the teeth.

Fremere. Frendere.
βρύχειν. Labra mordere.
Os distorquere.
Dentibus stridere. Nares crispare.

to Go or to Walke.

Ire. Vadere. βαδίζειν.
ποδεύειν. Pedare.
Tendere. Tendimus in Latium.
Tendere iter, viam.
Concedere. Terent. Concede hinc domum.
Iter capere, facere, metiri.
Gradiri. βαίνειν.
Carpere viam.
Incedere pro simpliciter ire. apud Liuium.
Concedere ad dextram. Terent.
Moliri iter apud Poëtas.
Ambulare, pro iter facere, apud Ciceronem ad Att.

to Go away, out of his countrey.

Recedere. Commeare in aliam regionem.
Se dare in viam, viæ committere.
Abire. χωρεῖναι.
Iter ingredi. Inire viam.
Cedere patria, vrbe, pro discedere, Virg. Inuitus regina tuo de littore cessi.
Patrios linquere fines.
Abscedere. Discedere.
Decedere. Sarcinas colligere.
Digredi. Secedere. Soluere.
Accingere se itineri, se ad iter.
Alium locum petere.
Abire vrbe.
Talaria induere. Proficisci.
Auolare in aliquam regionem.
Migrare. Auferre se.
Moliri iter, apud Poetas.
Iter instituere, ingredi.
Alio ire, se recipere.
Peregrè longinquas inuisere terras.
Conijcere se in prouinciam vltimã.
Commouere se, pro abire seu discedere, apud Cice.
Concedere, apud Terentium & Liuium. ἀναχωρεῖν.
Corripere se inde. *to get him from thence.*
Credere se nocti. Ouid.
Noctu inter ingredi.
Concedere aliquo, apud Cice.
Facessere, apud Nonium.
Rus iam iam proficisci.
Abripere se, apud Erasmum.
Itineri se committere
¶ Postico decedere, sese subducere inscijs alijs, furtim abire, *to Slippe away.*
Postico fallere, Horat.
Abire fœtore relictu.
Abire, discedere hospite insalutato ἀυτομολεῖν. *without taking his leaue.* Pro quo Cæsar in Commentarijs dixit: Non conclamatis vasis abire.

to Go backe, to Retire.

Retrogradi. Retroire.
Regredi. Recedere.
Remeare. Plin. Iter remitiri.
Refugere. Tergiuersari. Repedare.
Imitari nepam. Retrocedere.
Reuocare. Referre pedem ac retrahere. Gradum, pedem retroferre. Virg. Pedemque refert quasi tactus ab angue. Sene. Audax virago non tulit retrogradũ. *vide to Recoyle.*

to Go about, to Attempt.

Conari. Moliri.
Niti. Eniti.
Parare. Studere.
Satagere. Operam dare.

to Go forward.

¶ Proce-

¶ Procedere, progredi.
Addere gradum. Plin.
Gradum promouere.
Inire.
Cæptum peragere cursum.

to Go to bedde, or to Sleepe.

Petere quietem.
Seram dare membris quietem. Virg.
Concedere cubitum.
Dare se somno, quieti ex labore.
Quieti se tradere.
Ascendere, conscendere lectum.
Ad quietem componere sese.
Soporifero componere membra grabato.
Lassos artus componere cubili.
Molli condere membra thoro.
Conferre se dormitum.
Componere se lecto.
Capescere nocturnam requiem.
Componere se somno, deponere caput.
Defessa thoro membra reponere.

to Go in, vide *to Enter.*

to Go out or forth of doores.

Efferre pedem. Excedere.
Egredi. Exire.
Educere se foras.
Proripere se ex ædibus foras.

to Go forth, or abroad, vide *to Come forth.*

to Go in pilgrimage.

Peregrinari. ἐκδημεῖν.
Foris agere.
Peregrinari Romam, Hierosolymam
Religionis ergô terra marique peregrinari.
Omnia terræ sanctæ loca inuisere, perlustrare, perreptare.
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari.
Peregrinationem ire, inire votiuam. Eras. Facta vota soluere, persoluere.

to Go round about, to Compasse about.

Circumire. Lustrare.
Obire. Obambulare.
Ambire. Oberrare.
Circinare. Gyrare.

to Go out of the way, to Erre, to Wander, to Stray abroad.

Errare. Palare. Aberrare.
Vagari. Oberrare. ἀβροτάζειν.
Diuagari. Circumambulare.
Incerta sede vagari.
Deerrare. Declinare à via.
Deflectere è recta via.
γῆν ἐφ' ὁ γῆς ἐλαύνειν.
Sursum ac deorsum per orbem vagari Ire per deuia.
Sursum deorsumque cursitare.
Sparsim ac dissolutè ciuitatem obire palando.
Pecudum more pererrare auia. Claudi.

to Go a tippe to.

Tollere, suspendere gradum.
Summis pedibus ingredi.
Summis pedum digitis.
Suspenso gradu ire, incedere. i. placido. ἀκροποδιτί.
ἐπὶ ἄκραν ὀιυχων. ἐπὶ ἄκραν δακτύλων. Summis pedum articulis vnguibus ingredi.

to Go limping.

Ire pede incerto.
Aegrè pedibus ingredi. Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire casabundè, id est, crebro cadèdo. *vide to Stumble.*

to Go ouer or beyond.

Transire. Transcendere.
Transilire. Transgredi.

to Go to lawe, vide *to Pleade.*

Go to, vide *Well then.*

Go and be hanged.

Vel ſimile quid exitium vel perniciē imprecando.
Ire, Abire in malam rem, in malam crucem.
εἰς κυνίσαργες.
In maximum malum, in rem maximè malam.
Ire paſtum coruos ἰέναι εἰς κόρακας, & apud Ariſtophanem.
Ire ad furcas, ad Græcum Π.
Ἐς κόρακας πορεύου.
Ἀποφθείρου.
Et imperatiuus, φθείρου.
I in malam rem.
Abi quo dignus es.
Quin tu abis in malam peſtem, malumque cruciatum, apud Cicero.
Aufer te in Macariam. prouerb.
In orci culum incidas. prouerb.
ἄδου φρικτῷ θανάτῳ.

in Gobbets, or morſels, vide *Peecemeale.*

a Gobblet, vide *a Cup.*

God almightie, vide Phr. Manutij.

to geue God thankes.

Gratari Deo. Gratias agere.
Gratiam perſoluere, Cicero Qui ſancti? qui religionem colentes? niſi qui meritā dijs immortalibus gratiam iuſtis honoribus & memori mente perſoluunt?
Grates agere non ſolum poëticum, ſed etiam oratorium. Cice.
Et grates tibi ago ſumme ſol vobiſq; reliqui cœlites.
Gratulari pro gratias agere, apud Terent. in Heaut.
Gratulari Deo.

to praiſe God.

¶ Confiteri Deo.
Magnificare Deum. μεγαλύνειν.
Magnum facere, celebrare.
Laudibus cumulare.
Colere glorioſa celebratione.
δοξάζειν τὸν θεόν.
Glorificare, δοξολογεῖν.

to take God to witneſſe.

Deum conteſtari, obteſtari, quod Græci vna dictione ἐπιθεάζειν dicunt.
Quem nihil latet Deum teſtem adhibere.
Deum teſtari, teſtem facere, vel inuocare, in teſtem citare, vocare.
Seu vt ait doctor Tharſenſis.
μαρτης γαρ ἐμὸς ὁθεός.

God ſaue you.

Salue. χαιρε. Salue plurimum.
Salutem tibi precor.
Optamus tibi ſalutem & omnia proſpera.
Saluus ſis.
Salue multum, plurimum, etiam atq; etiam, iterum atque iterum.
Salus tibi. Salue plus millies.
Saluere te iubeo.
Saluum te eſſe gaudeo.
Opto tibi ſalutem plurimam, fœlicitatem perpetuam.
Aue. Bene ſit tibi.
Salua ſit tua dignitas.
Salua ſit tua maieſtas.
Salua ſit tua præſentia.

God be your ſpeede, or God ſaue all.

Fœliciter cedat.
Fœlix ſit exitus.
Bene ſit. καλῶς ἔχει.
Mercurio dextro. ἀγαθῇ τύχῃ.

Felices

Felices adsint superi.
σὺν δεθεοὶ μάκαρες.
Furor diuinus adspiret, adsit.
Diuinum auxilietur numen.
Sine ope diuina nihil haud dubium valeamus. Superi faueant.
Fœliciter cadat, exeat.
Fors suat, apud Terent.
Prospere succedat, Prospera contingant. Sit fœlix aut faustum.
Auspicatum sit. Omnia prospere cedant. Superi fortunent.

God send you good lucke.

Dij secundent pro voto omnia.
Numina adspirent.
Bene vertat Deus.
Lætis auspicijs, optimis successibus, bonis auibus, læto omine exeat.
Lætis & faustis multorum ominibus.
Ex voto, ex animo, ex animi sententia succedat.
Prosperos rerum omnium successus largiatur Deus.
¶ Benè, lepidè, prosperè, pulchrè, fœliciter procedere, cedere, subsidere.
Euenire ex sententia.
Succedere rectè.
Res successit opinione melius.
Lepidè hoc succedit sub manus negotium. Plautus. *Vide in Phr. Manutij. God prosper your doings.*

God willing, with the helpe of God.

Si Deus cœptis annuerit.
Si Deus volet.
Si fas mihi detur ab alto.
Si ita Superis visum fuerit, placuerit.
Dijs adiuuantibus.
Fauente Christi numine.
Diuini numinis prouidentia.
Deo fauente, annuente, adspirante, volente, iuuante.
Deo bene fortunante.
Diuino accedente auxilio.
θεοῦ θέλοντος.

Gone, vide Past.

Godly, Deuout.

Religiosus. Pius. Deuotus.
Religioni deditus.
Religionem colens.
Castus. Sanctus. ἱερὸς. *Vide Phr. Manutij.*

Good: honest.

Bonus. Probus. Præstabilis.
Frugi. Bonæ frugis.
Integer. Iustus.

Good morrow.

Sit tibi fœlix huius diei exortus.
Precor vt sol hic tibi fœlix surrexerit.
Prosperitatis plurimum adferant tibi emergentes solis radij.
Faxit Deus vt hic dies tibi candidus illuxerit, vt est apud Eras.
Candidum tibi precor hunc diem.
Bonus dies.
καλὴ ἡμέρα.
Sit hæc dies tibi fœlix faustaq́.
Opto tibi diem istum lætum & bonum.

Good euen.

Bonus vesper. καλὸ ἑσπέρα.
Bonum serum, non serò vt vulgus ignarum solet.

a Good name.

Nominis splendor, gloria, claritas, celebritas.
εὐδοξία. εὐκλεια.
Nomen bonum. Fama bona.
Existimatio bona.
Laus. Gloria.
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum.
Famæ celebritas.
Viuere gloria & laude ob virtutem, *To haue a good name.*

much Good do it you, vulg. breuius: *much good it you.*

Prosit. Sit saluti.
Sit salutare, salutiferum. Resp.
Suscipio lubens.
Gratum habeo.
Excipio animo lubentissimo. *I thanke you.*

the Good man of the house, vide *a Housholder.*

Good for paine, sickenesse, as a Remedie for disease.

Præsens vel præsentaneũ adferre remedium. Conducere.
Non vulgariter conferre.
Medetur. ἰᾶται.
Esse pro conducere, apud Terent.
Euphorbiæ succus proficit ad ocularem claritatem Soli.
Leuare dolorem, dysenteriã, febrim, morbum, podagram.
Soli. de lapide quodam, Pulsis calculis, renum dolores ac vesicæ leuat.
Subuenit, Remedio est cum datiuo constructa.
Sedare dolorem. Profligrare morbum. Medicari cum accom.
Multum valere, pollere.
Efficaciam habere. Castigare.
Valere. Emendare. Corrigere.

owne or proper Goods.

Peculium. περιουσία.
Res priuata, propria, sua cuiusq;.
Res domestica, peculiaris, familiaris.
Meum absolutè.

a Good Turne or Benefite.

Beneficium. Meritum.
Officium. Donum.
Munus. Beneficentia.
Humanitas.

Goldsmithes.

Aurifices. Aurarij.
Argyrocopi. Fabri aurarij.
Sicut ab argento Argentarij, argentariam exercentes. i. nummulariã.
Aurare, deaurare, inaurare. χρυσοῦν. *to Gild.*
Sculptor argenti, Monetarius. *A coyner.*

to Gouerne, to Rule.

Gubernare. Regere.
Cohibere. Frenare.
Temperare. Præsidere.
Præesse. Moderari.
Dominari. *Vide Phr. Manutij.*

the Goute.

Arthetica, seu potius arthretica ab ἄρθρον, id est, articulus, & Arthritis, idis. Arthretici cruciatus.
Morbus articularis. Artheſis.
Articulorũ tortura, dolor, cruciatus.
Istius morbi species sunt.
Chiragra & Podagra. Inde podagricus, & podagrosus, pedibus podagrosis, laborans podagra.
Podagræ ardens doloribus, apud Cicero.
Arthricus, ἀρθρικός. & articularius substantiuè, qui eo morbo laborat.

a Gowne.

Tunica talaris, demissitia.
Vestis fluxa, laxa, longa.
Ad talos vsque demissa, seu promissa vestis, tunica.
Vestis laciniosa, laciniata.
Poderis med. prod. cuius fit mentio in Apocal. ποδήρης.

Gracious, vide *Curteous.*

a Graffe.

Stilus. Graphium. γραφεῖσιον. γραφεῖον. quibus in cera, in tabulis scribitur: penna calamus, quo in papyro, in membrana scribitur.

Graine, vide *Corne*.

Gray colour.

Cinericeus, cinereus color præsertim si ad albedinem vergat: vulgo dicitur, *Millers gray.*
Grizeus tametsi à plerisque vsurpetur, apud probatos tamen authores vix inuenias.
Giluus, a um, κιρρός.

Gray friers.

Seraphici. Gaudentes.
Coletæ. Caputiati.
Minores. Obseruantes.
Fratres de obseruantia, seu potius de obseruatione, vt ait Valla.
Franciscani. Chordigeri.
Nudipedes. Funigeri.
Minoritæ, & minimorum genus nouum nuperrimè repertum.
Calopodiati. Funibus cincti.

a Grape, or a Cluster of grapes.

Vua. σταφυλή. Botrus.
βότρυς. Botryo. Botryon.
Vua appiana quæ à Columella.
Muscatella dicitur, *Muscadell grapes.*
Vinum appianum vel passum, *Muscadell.*

to Gratifie, vide Phr. Manutij.

to Graue, to Carue, to Intaile.

Imprimere. Incidere.
Inscribere. Insculpere.
Incidere in æs vel in ære.
ἐπιγλύφειν.
Proscribere pro eodem apud Ciceronem ad Att. 2.

a Graue or a Tumbe.

Sepulchrum. σῆμα, τάφος.
Monumentum. Bustum. Vrna.
Cippus pro sepulchro ponitur.
Templum pro sepulchro, apud Virgilium. Taphus.
Tumulus. Sarcophagus. Spelunca.
Tumba. τύμβος. Loculi.
Mausolæũ penultima producta quia per diphthongũ scribitur, *a Tumbe of an honorable person.*
Mausolo rege Cariæ primo sic dictum.
Sedes pro sepulchro, Virg. Sedibus vt saltem placidis in morte quiescam.
Capulum pro sepulchro ponitur.
Lacus in sacris. Æstimatus sum cum descendentibus in lacum.
Funus apud Virg. pro sepulchro.
¶ Tumulum facere, componere.

a Graue maker, or he that carieth dead bodies to their graues, and dresseth them with spices.

Vespillo. Pollinctor.
νεκροφόρος ταφεύς. ἐνταφιστής.
Libitinarius.
Sandapilarius.
Defunctifer.

to Graunt ones request.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni, postulationi, votis subscribere.
Precibus benignum impartiri assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Ciceronem.
Ne apud te cassæ sint preces quæso. *vide to Heare gently, and desire.*

Great or mighty.

Ingens. Magnus.
μέγας. Immanis.
Immensus.
Immodicus.
Summus. Vastus.

Maximus. Trabalis. Grandis.
Arduus. Vehemens. Validus.
Inexhauſtus. Innumerabilis.
Innumerus. Infinitus.
Interminatus.
Inſanus apud Cice.& Plin.
Turpe caput bouis.
Pergrandis, & Prægrandis.
Decimanus vel Decumanus.
Coloſſeus & Coloſſicus.
Abnormis, enormis, *Great and vnhandſome.*
Vegrandis, *Not verie great.*

to be Great with child.

Geſtare vterum. Geſtare in vtero.
Ferre vteram. κυοφορεῖν.
Ferre ventrem, apud Liuium.
Vtero ingraueſcere.
Prægnare. ἐγκυμονεῖν.
Prægnantem eſſe.
Grauidam eſſe
ἐν γαστρὶ ἔχειν. in Euang.
Gerere vterum, apud Gell.
Ventrem gerere.
Ex clandeſtino concubitu vterum ferre.
Grauis vtero.
¶ Impregnare, pregnantem, grauidam facere concubitu, compreſſu. *To make with child.*

Greatly, vide *Much* & Phr. Manutij.

Greekes, or Græcians.

Græci. Graij. Argiui.
Argolici. Achiui. Achæi.
Graiugenæ. ἀργαῖοι.
Argæi. Iaſides. Attici.
Pelaſgi. Danai. Dorici.
Quanquam à diuerſis & locis & prouincijs deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab anthoribus.
Palliati præterea Græci vocantur à pallijs quibus vtebantur.

Greene colour.

Viridis. βλώθρος.
Praſinus media correpta.
πράσινος. Porraceus.
Topazinus.
Smaragdinus. Soli de ſmaragdis Scythicis, Virent vltra irrigua gramina, vltra amnicas herbas.
AErugo. *Verde greace.*
Color hyali, id eſt, vitri, hoc eſt, viridis, in 4. lib Georgi. Virg.
Herbidus color & herbeus pro eodē apud Plin.

to Greete or Salute.

Salutare. ἀσπάζεσθαι.
Dicere ſalutem, ſiue imprecari vel nuntiare.
εὐτυχεῖν. εὐπράττειν.
Dare ſalutem. Plautus: Venienti des ſalutem.
Salutem plurimam alicui impertire.
Plurima ſalute aliquem impertiri vel impertire.
Iubeo ſaluere te.
Multam ſalutem meis illi verbis annuntiato.

to Grieue, to Vexe.

Vrere, apud Terent.
Vro hominem, id eſt, facio illi ægrè.
AEgrè cuiquam facere.
Vulnerare animum mentes, ſenſuſq;.
Mordere. Offerre acerba. Terent.
Vexare. Facere dolorem, Cicero.
Cruciare. Et Grauari, *To ſuffer griefe.*
Torquere. Pertorquere.
Pungere. Repungere.
Angere. Afflictare.
Conflictari per metaph. *Vide Phraſes Manutij.*

to Grieue, to Let, to Hinder.

Faceſſere negotium, διοχλεῖν.
Moleſtiam inferre, vel anxietatem.
Moleſtum eſſe, Grauare.
Obtundere quæſtionibus.

Moleſtare.

Moleſtare. Perturbare.
παρενοχλεῖν. Quatere.
Interturbare. Turbare.
Exhibere negotium vel moleſtiam.
Moleſtias addere. Terent.
Circumuenire difficultatibus.
Scrupulum inijcere.
Moleſtia afficere.
Enecare metapho.
Nullum facere moleſtandi finem.
Obtundere aures alicuius grauiter.
Conflictare cum malo. Terent.
Mala aliquem frangere dicuntur.
Infeſtare. Inquietare.
Interpellare. Conficere.
Parum in tempore interpellare.
Negotium interrumpere.
Serijs negotijs occupatũ interpellare
Facere infeſtum vel habere.
Cruciare. Excruciare.
Torquere. Obturbare.
Irrequietum alicuius animum exagitare. Impedire.
Impedimento eſſe.
Impedimenta obijcere.
Ob rem nihili in turbas pertrahere.
Excitare Incendium. Periculũ creare. Obolere, metapho.
¶ Demere moleſtiam. *To put awaye ſorow and griefe.*

to Griefe one, to make one Penſife.

Inijcere ſcrupulum, ſollicitudinem curam.
Conficere alicui ſollicitudines.
Diuidere animum cura dicitur, hoc eſt animum in diuerſa rapere, vt nunc hoc nunc illud cogitet & mẽte voluat. Poëta, Diuerſæq; vocãt animum in contraria curæ.
Anxium reddere, agere, facere.
Anxium in diuerſa pertrahere animũ.
Sollicitare, male habere, affligere, torquere animum domini, mẽtem heri, cura, res, negotium alicuius rei dicitur.
Angere, diſcruciare, ſollicitum habere vel reddere.
Sollicitudinem ingerere, adferre.
Cura afficere, vel conficere.
In curarum ergaſtulum, altiſſimũ pelagus detrudere, aliquem præcipitem dare. *To put in trouble.*
¶ Contra. Scrupulum alicui ex animo eximere, euellere.

to haue Griefe or heauines.

Tædere. Tædium habere.
Tædio ſeſe enecare.
Malè vrere. Paſſiuè habere.
Cordi diros ictus inferre.

Grieuous, Troubleſome.

Moleſtus. Grauis. Tædioſus.
Intolerabilis. Impenſus. Plaut.
Ingratus. Minime acceptus.
ἐνσατης. ἐνσατικός. Acerbus.
Infeſtus. Infenſus. Amarus.
Oneroſus. Contrarius. Odioſus.
Importunus. Obſiſtens. Aduerſus.
Reſiſtens. Peruicax. Erumnoſus.
Multum moleſtiæ, negotij faceſcens.
Vide Heauie.

Grimme, vide *Rough & Cruell.*

a Grocer, vide *Apothecarie.*

the Ground, vide *Fielde & Earth.*

a Grounde full of buſhes and Brambles.

Dumetum. Rubetum.
Senticetum. Lumetum.
Locus ſpinis obſitus, vepribus veſtitus. Frutetum. Fruticetum.
Vepretum. Spinetum apud Plin.
Sciendum autem quod eiuſmodi nomina in etum finita, ſunt deriuatiua, ſignificantq; primitiuorum eo-

piam,& quaſi ſyluam quandam.

to Growe,to Flouriſh.

Vigere. Vegetari. Florere.
Valere. Pingueſcere.

to Grudge or Repine at: to Murmur againſt.

Obſtrepere. ἀναγαγγαίειν.
Recalcitrare ſermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Admurmurare.
Obmurmurare. γογγύζειν.
Submurmurare. ὑποφωνεῖν.
Reſponſare. Oppedere.
Occinere. Strepere.
Submiſſa voce loqui.
ἐπικαλεῖν. ἐπιλέγειν.
Submiſſitare. Reniti.
Obſtrigilare. Obacerare.
Reclamare. Refragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgo dicitur.
Summiſſim expoſtulare, vt eſt ſeruorum erga Dominos. *Vide to Murmure.*

a table Gueſt.

Aliena ſectari prandia.
Myconiorum more ſeſe conuiuijs ingerere. Aliena viuere quadra.
Tibicinis vitam agere.
Αυλητὸς βίον ζῆν.
Lautè quidē, ſed alieno viuere ſumptu.
Inſtar muſcæ vel muris aliena delectari menſa.
Hinc vulgo vmbras vel cœnipetas vocamus, *ſmell feaſtes*, Qui Græcè αὐτόκλητοι, μυῖαι, ἀλλοτριοφάγοι, αὐτολήκυθοι, dicuntur, qui non vocati, ſed ventris cauſa aliorum ſe ingerunt conuiuijs, vt paraſiti.
Conuiuam vmbram ducere, σύνδειπνον ἄγεσθαι.
Vmbram adducere apud Eraſ.

Guileſulneſſe, vide *Subtiltie. Craftineſſe and Falſhood.*

a Gulfe, a Swallow, or a bottomleſſe pit.

Voragines. βάραθρα. Barathra.
Profunditates immenſæ.
Altitudines aquarum.
Abyſſi. ἄβυσσοι.
¶ Altus, Profundus, *Deepe.*

a Gully gut, vide *Glutton.*

Gunnes, vide *Artillerie.*

Gunne powder.

Sulphur nitratum.
Puluis tormentarius.
Puluis nitratus, nitrarius.
Salpetri, Sal nitrum, *Saltpeter.*

a Gunne ſtone or a Pellet.

Globus bombardæ, globus tormentarius ferreus ſaxeus.
Sclopæ, glandes, plumbæ, ſpherulæ plumbeæ, plumbatæ, minores ſunt *Small pellets.*

Gutters, Canels, Cundits or Cockes.

Imbrices. Imbricia. Canales.
ὑδροχόαι. Canaliculi. Stylobatæ.
Aquagiū & Aquæductus, *water pipes.*
Tubi & tubuli græcè dicti Siphones, ſiſiphunculi. Salientes, apud Vitruuium, cæci ductus exigue fiſtulæ ſiue aquæ ductus κρουνοί, vel potius fiſtularum capita.
Maſti, vbera fiſtularum, apud Caſſiodorum.

H

a Hackney horſe.

Sturco onis.m.g.Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conducti.

ductitius.
Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis. Rumegiſtus.
Halabarda apud Eraſ. omnium ferè aparitorum & ſtipatorum Principum eſt in vſu.
Securis amazonia vel romana.

a Halter, vide *a Rope.*

at Hande, before the Dore or gate, in preſence.

Pro vel in foribus eſſe.
ἐπὶ θυρέων.
παρὰ τὰς θύρας εἶναι.
Inſtare. Adeſſe.
Fores pulſare. In proximo eſſe. *Vide to Approche.*

it is in your Hand, vide *Power.*

a Handkerchefe.

Strophium ſecundum Vallam.
Sudarium.
Sudariolum.
Reticulum à Cice. vocatur.
Panniculus à nonnullis pro eodem ponitur, vt pannicellus.
Panniculus emunctorius.
Pannus, apud D. Hieron.
Linteolum. ῥάκος λινοῦν.
Strophiolum, apud Eraſ.
ἡμιτύβιον apud Pollu. pro ſudario v. trinque fimbriato.
Pannuletum, apud Varronem.

Handſomneſſe, Faireneſſe, Comelineſſe.

Forma. Pulchritudo.
Formæ præcellentia, dignitas.
Venuſtas. Specioſitas.
Species. καλλονή.
κάλλος. εὐμορφία.
Decor oris producta.

to Hange, to Tye vp.

Agere in crucem vel in cruciatum apud Salluſtium.
Cruce afficere, ornatius quam Crucifigere.
Ligno ſuſpendere. Tollere in crucẽ.
Omnes eadem tractare pertica, *To Hange them altogether.*
Efferre in crucem.
Suſtollere in altum ſtipitem.
Affigere, ſuffigere cruci σταυρόειν.
Crucifragio plexũ furcis ſuſpendere.
Frangere alicui gulam.
Dedere, dare cruci.

to Hange him ſelfe.

Laqueo vel inedia ſibi conſciſcere mortem. ἀποκαρτερεῖν.
Dare ſe in laqueum.
Facere ſe penſilem.
Et lõgam ex ſe facere literam. Plaut.

to be Hanged.

Laqueo vitam finire.
Patibulo ſuffigi, adfigi.
Suſpendi. In reſto mori.
Suſpendio interimi, perire.
Sublime putreſcere. Comicus.
Nihil intereſt an humi, an ſublime putreſcam.
Appẽdi, ſuſpẽdi in patibulo, in cruce.
Agi in crucem.
Patibulum veſtire. Configi in ligno.
In arbore vitam ponere.
In crucem ſubigi, ſuſtolli.
Abſtuliſſe nobis Iohannem crux dicitur.

a Hangman, he that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lictor ſeu lorarius à ligando ſic dictus, ſolebant enim lictores conſulis miniſtri, primum Virgis vinctum reum cædere, deinde ſecuri ferire.

Carnifex, quod carnes ex homine faciat.
ἀνδραχος. ἀνδραχος.
Miniſter publicus, quem δήμιον Græci vocant. Tortor.
Spiculator. ξυστοφόρος.
Quæſtionum, id eſt, torturarū præſes.
Pœnarum exactor.
Agere carnificem, facere carnificinam. Plautus.

Happie, vide *Luckie.*

to Happen by chaunce, to Come to paſſe.

Vſu venire. Contingere.
Accidere. κατήκειν.
In rerum natura cadere, pro interdū accidere. Quintil.
Obtingere. Euenire.
Cadere. Cedere.
Non omnia cedunt ſecunda. Cæſar.
Vide plura in Phr. Manutij.

Hard.

Durus. σκληρος. Aſper.
Saxeus. Lapideus. Ferreus.
Chalibem & adamanta citius emollieris quàm illius animum.
Adamantinus.
Ferri & chalybis vincens duritiem.
ἀδαμάντινος. prouerb.

Hardly, vide *not Lightly.*

Hardneſſe.

Durities.
Duritia robuſtiſſima, inuicta Soli. de Crocodilo. Tantæ firmitatis duritiei cutis, vt ictus quouis tormento adactos repercutiat.
Idem de tauris Indicis, Tergi duritia omne telum reſpuunt.

Harde, one that can well abide or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris.
Patientiſſimus laborum.
Indefatigabilis.
Cuius corpus ad omnē laborem occalluit.
Socratis callus, prouerb.

to waxe or to become Hard.

Indureſcere. Indurere. Dureſcere.
Tranſire in teſtaceam duritiem.
Durum fieri. ὑποσκληροῦσθαι.
Concreſcere, Condenſari.
Lac vel aër concreſcit.

Hardie, vide *Bold.*

to Harken diligently, vide *to Heare.*

a Harlot, vide *Hoore.*

to keepe Harmleſſe, vide *to Recompenſe.*

a Harpe: a Lute.

Cithara. κιθάρα. Fides.
Lyra. Chelys. χέλυς.
Teſtudo, ex qua Mercurius citharam fecit. Barbitus velū, multichordis.
Hinc citharœdus, lyriſtes, lyricrepta, lyricē, fidicen qui cithara, fidibus canit. *A Harper, a Luter.*

to play on the Harpe.

Cantare cithara.
Percutere, pectere citharam.
Pectine, id eſt plectro pulſare, apud Virgilium.
Sonora citharæ fila tangere.
Citharizare. κιθαρίζειν.
Ludere cithara. Docere aliquem fidibus. *To teach to play.*

to Harrowe, to breake clods in the fielde eared, and eoner the corne.

Occare. Lirare.

Glebam

Glebam comminuere. βωλοκοπεῖν.
Ligone, raſtris grandes glebas frangere.
Semina crate dentata operire.
Raſtris terram domare, perfodere, occidere.
Raſtris terram rimari.
Sarrire & ſerculare.

a pure Hart, vide *a Cleane hart* & varia in Phr. Man.

a Haſilnut, vide *a Filberd.*

to make Haſt, to hye, to come or to go quickly or ſpeedely.

Feſtinare. σπεύδειν.
Celerius, Ocyus exequi.
Accelerare. Percurrere.
Properare. Aduolare.
Maturare, accelerare ad ventum.
Celeriter aduentare. accedere.
Currere. Celerare gradum.
Triptolemi currus aſcendere.
Cito properare gradu.
Volare metapho. Celerare.
Citato, non teſtudineo greſſu venire Apul.
Percitis curſibus præteruehi.
Breui conficere viam longam. Cice.
Celeritate vti.
Celeres mouere pedes.
Moras omnes abrumpere.
Ponere vel rumpere moras.
Curſim contendere.
Ocyus properare, mouere ſe.
Venire. Ire curriculo, celeriter.
δρομαῖος ἐλθεῖν. Propere abire.
Moram omnem reſcindere.
Accurrere ad aliquem, Cicero: Tu ſi minus ad nos, nos accurremus ad te. Approperare.
Conficere ſpatium, Cæſar.
Magno ſpatio incredibili celeritate confecto, *With great ſpeede.*
Celeritatem adhibere, apud eundem.
Facere ſe celerē, apud Plautum pro feſtinare.
Vorare viam apud eundem.
Ruere ad forum, ad portus.

with all Haſt or ſpeede.

Summa feſtinatione.
Quam ocyſſimè. Citis quadrigis.
Nauibus atque quadrigis.
Velis equisque.

Haſtely, Speedely, in Haſt.

Raptim. Properiter.
Curſim, Curriculo. Ex tempore.
ταχῦ, ταχέως. Subitò.
Tumultuanter.
Citatim. Cito. Properatim.
Per tranſitum vt dici ſolet.
In tranſcurſu. Perfunctoriè.
Tumultuariè. Feſtinatò.
Properè. Properanter.
σπουδαίως. Feſtinanter.
Celeriter. Velociter.
Acceleratè. Ocyus.
Omni feſtinatione.

a Hat, a Cap, or Bonet.

Pileum. πίλεον. Pileolum.
Pileus, pileolus ſub genere maſculino pro eodem ponuntur.
Tegmen capitis, operimentum ſeu capitis velamen.
Capitium. ἐπικρανον.
Biretum. κυνῆ.
Galerus ſeu galerum à quibuſdā pro pileo vſurpatur.
Cauſia καυσία qua dictione apud Latinos Valerius Max. vſus eſt, *a Hat with a broade brimme*, vtimur enim ea ad arcendum æſtum.
Inſigne doctoratus galerum rubicundum. Pileum violaceum.
Pileum inſtar pyramidis in faſtigium acuminatum, *A Spaniſh felt.*
Petaſus. Vmbella. σκιάδιον.
Galerus ſtramineus, eiuſdē ſignificationis cū Cauſia, nā & apud Flādros è culmis tritici nectuntur gāleri.
Cuculio apud Iulium Capito. genus pilei viatorij.

to Hate, vide *to Enuie.*

great Hatred, olde Grudge, or displeasure depely rooted.

Dissidium amarulentum, acre.
Odium capitale, Agreste, Atrox.
Implacabile, Acerbum, Cecum.
Odium Vatinianum, Nouercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum.
Simultas pertinax.
Vetus atque antiqua simultas.
¶ Bellum internecinum, apud Liuiũ & Plinium. *Deadly warre.*
Funestum. Atrox.
Bellum irreconciliabile.
ἀλιτηνδὸς πόλεμος.
Exitiale perpetuum, arehidamicum bellum, biennale, decennale. *Vide Enuie.*

to bring in Hatred.

Parare, generare inuidiam.
Fauorem adimere.
Creare incitare odium, Cæsar.
Concitare offensionem, odium.
Parare odium & dissidium.
Conflare inuidiam, odium.
Concitare inuidiam.
Tale dictum illi peperit inuidiam.
Verbo sibi conflauit odium amaro.
Magnas odij sui fecerat accessiones. Cæsar.

Hatefull briberie, vide Phr. Manutij.

Hated of all men, vide Phr. Manutij.

a Hauen.

Statio. ὅρμος. Portus. λιμήν.
Nauale. Nauium statio. ναύσταθμος.
Naualia. Ostia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna seu hybernacula nõ sunt nauiũ stationes, sed loca in quibus milites faciunt stationes mensibus hybernis.

the Haũches, vide *Buttocks.*

Hazard nothing, &c. vide Phr. Manutij.

of his owne Heade, vide *Without helpe.*

to Heale, to Cure.

Aegroto salutem reddere.
Lethales morbos, tabem de corpore pellere.
Membris ab ægris omne morborum genus deducere.
Reddere, restituere sanitati pristinæ.
Dare reddere salutem. Sanare.
Medicari. Mederi.
Sanum aliquem facere.
¶ Sospitare. Seruare.
Incolumem seruare, *Vide to Cure.*

to Heale, to Cure woundes.

Mederi vulneribus, Cicero.
Medicari cuspidis ictum, Virg.
Vulnus obligare, fouere oleo, *Vide to Cure.*

to be in good Health, to liue in Prosperitie.

Athletica, pancratica, firma, bona esse valetudine, prospera, fœlici, fausta, non infœlici, &c.
Vti firma, nimis commoda valetudine. Valere. ὑγιαίνειν.
Bene habere. Basilicè agere.
Valere ex animi sententia.
Valere pãcraticè, Basilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellè.
Bona valetudine esse. εὐημερεῖν.
Fœliciter, hilariter viuere, habere.
Secundis rebus vti.
Gliscere in eadem significatione, apud Columel.
Ex animi sententia viuere.
Bene habere. Præclarè & benè dicitur nobiscum agi. *Vide Whole & varia in Phr. Manutij.*

to recouer Health, vide *Waxe ſtrong.*

a Heape, a great deale, or a great ſort.

Cumulus. Strages. Agger.
Aceruus. Strues. Conglomeratio.
Congeries. σωρός. Congeſtio.

in Heapes, without order.

Turmatim. Aceruatim.
Armentatim.
Gregatim. ἀγελαδόν.
Conglobatim. Sturmatim.
Cateruatim. Agminatim.
κατίλας. Fartim. Apul.
Caſtellatim apud Liuium.
Cumulatim. Cumulatè.

Heare.

Crines. Pili.
Cirrus, *Curled heare.*
θρίκες. Capillamentum.
Lanugines primæ.
Capillitium. Cæſaries.
Coma, propriè mulierum.
Capilli capitis propriè ſunt pili, quẽ admodũ cinni, vnde cincinni quos Martialis anulos vocat.

curled, criſped or broyded Heare.

Cirrus. Capilli intorti, criſpi.
Calamiſtrati crines.
Calamiſtro torquere capillos, *to curle the Heare.*
Calamiſtrum, focale, *the iron wherewith the heare is curled.*
Calamiſtratus puer, cirrhatus, criſpus, criſpulus. anulatos habens capillos. *that hath curled heare.*

to let the Heare grow.

Barbam capillumque ſubmittere, apud Suetonium.
Barbam promiſſam geſtare.
Cæſariem promittere.
τὴν κόμην ἀνεῖκε, apud Philoſt.
Componere cæſariem cinnos, crines, *to trime or dreſſe the heare.*
ἀβροκομᾶν.
Comæ curandæ operam dare.
Comam implicatam extricare.

to cut the Heare, vide *to Pole the Heade.*

to platte the Heare.

Dependulos cincinnos ornare.
Intorquere capillos.
Nectere cincinnos.
κορύμβους πλέκειν, Alienis capillis verticem ſtruere. Hierony.

to Heare, to Perceaue, to Vnderſtand.

Audire. Tenere. ἀκούειν.
Auſcultare cum accuſatiuo.
Inaudire, pro perfectè audire, apud Ciceronem.
Capere. Intelligere.
Percipere. Sentire.
Exaudire, nonnunquam pro ſimplici ponitur.
Perſentiſcere. Accipere.
Auribus haurire, capere, accipere.
Demittere in aures.
Aures patefacere, pro audire, ſeu credere, apud Ciceronem.
Dare aures verbo Dei, fabulis.
Aures arrigere, accommodare, admouere, adhibere, applicare, *to hearken diligently.*
Olfeci. Accepi. Didici. *to heare ſay.*
Increbuit apud me.
Auditione accipere aliquid, apud Cice.
Ex rumore cognoſcere.
Populi niti rumoribus, Cicero: Romam cum veniſſem tenuem quidẽ auditionem ea de re accepi.

Accipere fama aliquid. Plautus.
Vidi, non ex audito arguo.

to Heare gently, to Graunte.

Exaudire & inuadere, pro benè & perfectè audire.
Precibus alicuius dare.
Audire pro audita concedere, apud Virgilium.
Parere intercessori, apud Cice.
Petenti cedere.
Precibus moueri. *Vide to Graunt.*

Heate, Warmeth.

Calor. Aestus. Cauma.
καῦμα. Feruor. Calor vehemens.
Sol acer, feruens, flagrans.
Solis flagrantia, ardor.
Soles pro æstu. Incitatissimus calor.

the Heauen or Firmament or Skie.

Cœlum. οὐρανός.
Aether. αἰθήρ.
Olympus. Astriferæ sedes.
Sedes olympiaca, beatorum.
Diuorum mansio, requies, domus.
Superiorum lumina. Astra.
Arx ætherea. Aura cœlestis.
Sydera, cœlestiaq; regna.
Sinus Abrahæ. Solum cœleste.
Regnum cælorum. Paradisus.
Polus. πόλος. Axis.
Altum pro cœlo ponitur à Verg.
Maia genitum dimittit ab alto.
Aula astrifera. Campi Elisij.

to go to Heauen.

Migrare in cœlum. Astra subire.
Seruare. Superos petere.
Recta ad cœlum contendere.
Superas euadere ad auras apud Verg.
Beatorum coniungi consortio.
Cœlestis patriæ munera læta subire.
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire.
Aeternæ viæ exordia sortiri.
Astriferas post funera scādere sedes.
Sedis & securitatis æternæ portum petere.
Aethereas post fata subire domos.
Inferri Abrahæ sinui.
Astrigerum ire in axem.
Conscendere ad æthera.
Ascēdere in cœlum. Cœlum ingredi.
Volare, euolare in cœlum.
Ad cœli palatium ascendere.
Migrare ad cœlum.
Stola immortalitatis indui, vestiri.
Ad fœliciora regna transire.
Aeternæ gloriæ coronam accipere.
Perpetuam transire ad vitam.
Cœlesti gloria coronari.
Aeternæ beatitudinis mansionem recipere. Aethera petere.
Abiecto corporis exuuio in angelorum demigrare consortium.
Elysios inuisere campos, & fortunatæ regna beata plagæ.
E corporis diuersorio in cœlestē domum migrare.
Rectâ in Campos Elysios demigrare, abire, vt poëtæ arbitrantur, putantes animas è corporis huius domo migrare ad campos Elysios.
Penetrare summi limina celsa poli.
Cœlicolûm tecta subire.
Cœligenûm ascendere sublimia tecta.

to take in Heauen.

Gloriæ Olympi facere participem.
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre.
In beatorum recipere coloniam.
Mundi pressuris eximere.
Venenati diaboli faucibus liberare.
Laqueis sæcularibus exutum paradiso restituere.
Cœlo accipere, apud Virgilium.
Astriferæ aulæ limina pandere.

Heauenly dwellers, vide *Dwelling, &c.*

Heauineſſe, griefe, Trouble, Sadneſſe.

Difficultas. Labor.
Dolor. Luctus.
Aegritudo. Triſtitia.
Aerumna. Sollicitudo.
Afflictio. Amaritudo.
Acerbitas, apud Ciceronem.
Cura animum diſcrutiat.
Scrupulus. Moleſtia. Negotium.
Nodus & Moles per metapho.
Crux quoque latinis ponitur pro re omni, quæ moleſtiam adfert.

Heauie, Weightie, grieuous.

Graue. Arduum.
Laboribus ac miſerijs adflictum.
Ponderoſum. Oneroſum.
Coloſſeum vel coloſſicum.
Operoſum. Difficile.
Haud facile factu.
Negotioſum, in quo multum negotij eſt ac laboris.
Maximæ difficultatis. Acerbum.
Moleſtum. Infeſtum.
Multi negotij. Magni laboris.
Laborioſum. Intolerabile.
Aditu periculoſum.
Factu perquàm difficile. *Vide Greuous.*

a Hedge, a Mound.

Septum. Sepes vel ſeps.
Sepimentum. Vallum.
ἐσχαμμένον. Maceria.
φράγμα.

to Hedge, vide *to Encloſe.*

the Heele.

Calx ſub genere maſculino.
Calcaneus.
Calcaneum. πτέρνη.
Pernio, græcis Chimetlon, *the kybe in the heele.*

a Heg, a Fairie.

Incubus. Dæmon. Inſultor.
Ephialtes qua dictione Valerius Maximus apud Latinos vſus eſt.
Pnigamon.
πνιγάμων, ἢ πνιγαλίων.
Vide Fayries.

the Hell.

Infernus. Inferus. Erebus.
Tartarus. Auernus. Infera.
Gehenna, Græci ſcribunt ſine aſpiratione media, Hebræi Gehinnam.
Stygia palus Orcus.
Foſſa infernalis. Phlegeton.
Sine ſole domus. Virg. Acheron.
Damnatorum locus. Styx. Cocytus.
Chaos tartareum. Barathrum.
Sulphuris amnis, in verſibus Sybillinis. Infernæ & inferæ ſedes.
Stagnum igneum ac ſulphureum.
Lacus ſulphureus. Vmbræ tartareæ.
Tartareus phlegeton. Fœda palus.
Lacus phlegetontæus. Inamabile regnum. Puteus infernalis. ἄδης.
Plutonis ſeu ditis regnum.
Vallis tenebrarum, caliginis.
Lacus inferior, in ſacris.
Phlegeton, Cocytus fluuij ſunt infernales, vt Styx & Achyron.
Loci pœnarum, tenebrarum.
Extremæ tenebræ ſeu exteriores.
Sceleratorum ſedes atque regio.
Ianua nigra. Propertius. Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Carcer tenebroſus, cæcus.
Orcus, Orcæa charybdis.
Fœculentus terreſtris alui carcer.
Igneus fluuius.
Hypogæa clauſtro Barathri.
¶ Infernalis, Tartareus, Auernalis fluuius ſeu amnis, &c. Reliqua require inter poëtica.

Hell fier.

Ignis gehennæ, Tartaria flamma.
Ignis infernalis.
Æternum, extremum ſupplicium.
Horrēda extremaq; internecio. Bude

to go to Hell.

Inferos adire lacus.
Nigros viſere Manes ante diem.
Ad Cocytum demigrare.
Obſcura regna ſubire.
Ad tartara pergere. Petere.
Plutonis ſub terra inuiſere ſedes.
Αἴδαο δόμος ἐσαφικέσθαι βαίης ὀιχομένῳ. vt eſt apud Home.
Plaudem igniuomam gehennæ hæreditare.
Stygias peruenire ad oras.
In ignis æterni abyſſum corruere.
Ditis defunctum accedere regna.
Ἀπρόβλητον δ' ἄνδρα δόμον Ἄϊδος εἰσαφικάνει. vt eſt apud eundem.

to bring to Hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere.
ψυχὴν Ἄϊδι προΐαψεν. Hom.
Aeternis obijcere malis.
Deturbare in auernum.
In vel ſub triſtia tartara mittere.
Demittere orco aliquem.
In tartaram deijcere.
In auerni barathrum, In acherontis tenebras deijcere, mittere.
ταρταρῶσαι.
Detrudere ad Stygias pœnas & Auerni tartara ditis. Virg. in 7.
Hinc via tartarei quæ fert.
Acherontis ad vndas.
Ducere, præcipitare in infernum.
εἰς Ἅιδην καταγαγεῖν, *to Leade to Hell.*
Mittere ad orcum.
Animam trahere ad præſepia Ditis.
Seculi ſordibus prægrauatũ in flammas tartareas demergere.
In phlegetontis præcipitare fluenta dehiſcere, terra ſub tartara rapere.
Chaſmate, tellure dehiſcente viuos in infernum demittere.
Profunda demergere abyſſo, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores.
In profundum Tartarorum relegare.

the deuell of Hell.

Dis ditis, Tenebrarum præſes Pluto.
πλούτων. Orcus.
Summanus, diuitiarum & inferorum deus: ſummus inter manes dictus Ouid. Summano templa ferunt.
Apud Plutonem agere. *to be in Hell.*
Apud inferos habitare, Colere regiones Acheronticas.

Hell ſpirites.

Dæmones. Dæmonia.
Manes. Lemures.

to Helpe, to Ayde or Aſſiſt.

Subuenire. Succurrere.
Auxilium dare, ferre, præbere.
Auxiliari. βοηθεῖν.
Iuuare, adiuuare, adiutare.
Offerre ſe alicuius neceſſitati, inopiæ. Supportare.
Adiumẽto, adminiculo, præſidio, ſubſidio, auxilio eſſe. Adminiculari.
Opitulari. Opem ferre celerem.
Adſpirare. Subleuare. Alleuare.
Releuare. Patrocinari.
Adeſſe. Tueri. παραγίνεσθαι.
Afflictos, miſeros conſilio & re, iuuare. Tutari.
Conferre opem miſeris. Suffragari.
Commodare, dare operam alicui. Plautus.
Subſidium præſtare. συμβοηθεῖν.
Suppetias ferre. Præſto fuit multis.
Defendere. Aſſiſtere.
Adferre adiutamentum, præſidiũ, auxilium, opem, manus alicui. Manus adferre, dare focias vel auxiliares.
Facere adiutorium. Sueto.
Opem præbere, præſtare.
¶ Ire, venire, ſubſidio, apud Virg.
Ire ſuppetias, apud Cæſa. *to go Succour or helpe one.*
Ferre pedem apud Virg.
Ferte ſimul faunique pedem.
vide to be Profitable.

to Helpe one an other.

Mutua opera iuuare.
Succurrere mutuò.
Mutuas tradere, commodare, operas
¶ Se inuicem mutuis iuuare officijs.
Condicere operam, *to promise helpe.*&
Offerre auxilium, id est, policeri.
¶ Non tuo Marte.
Non sine Theseo. *Not without ayde.*

Helpe, Ayde or Assistance.

Auxilium. Subsidium.
Suppetiæ. βοήθεια.
Præsidium. Opitulatio.
Adminiculum. Suffragium.
Subuentio. Iuuamen.
Auxiliamen. Adiuuamentum.
Anchora. Opitulamen.
Opem in obliquos. Adiutorium.
Tutela. Copia. Terentius.
Patrocinium. Defensio.
Opera subsidiaria, apud Eras.
Beneficio alicuius, id est. opera apud Ciceronem. *Vide in Phr. Manus. plura.*

to require, or to demaunde Helpe.

Auxilium, subsidium petere, implorare, efflagitare.
Inuocare suppetias, auxiliares manus, opem.
Opitulamen rogare.
A superis poscere opem.
Quiritare, apud Apuleium & alios.
Sollicitare deos.
Vocare auxilio Deum.
Vocare auxilium.
Operam deposcere.

without Helpe, vide *Without.*

with the Helpe of God, vide *God willing.*

Herauldes of armes, vide *Postes.*

to Herboure, vide *to Lodge.*

an Herbiger, one that appointeth lodging for a princes traine.

Metator seu designator hospitiorum quem vulgus Foraneum vocat.
Epidemeticus, vel Epistathmus.

Heretofore, in Times past.

Antiquitus. ἐκ παλαιοῦ.
Bonis temporibus, apud Cic. in offi.
Apud maiores nostros.
Memoria patrum.
Olim præteritum tempus significans. sicut quondam, πάλαι. Cic.
Fuit ista quondam in hac republica virtus.
Iam olim, & Olim iam, *Long afore.*
Quam pridem.

Here after: in Time to come.

Inde. Deinceps. ἐκτοῦτου.
Ex hoc tempore. Post. Posterius.
Postea, μετὰ ταῦτα.
Olim futurum tempus significans.
Posthæc. Postmodum.
Postmodo. Amodo. Infuturum.
In posterum. Demum. Denique.
Dehinc. ἑξέμε. Poëtice per ἑξῆς.
Vltra. Post hoc tempus.

Hereafter a better successe, or a better lucke and Fortune.

Tempestatem excipiet serenitas.
Post tenebras lux atque serenus dies.
Spes meliora dabit.

Succedet tranquillitas.
Flebile principium melior fortuna sequetur. Ouidius.
Turbulentos motus conuertet Deus in tranquillitatem.
Malis dabit Deus his quoque finem. Virgilius.
Illucescet optata tranquillitas.
Post hæc meliora speramus.
Tempora post mœstos læta fuit dies. Post nubila Phœbus.
Grata superueniet quæ non sperabitur hora. Horatius.
Læta tristibus succedent.
Aurea remeabit Saturni ætas.
Melior post hac fortuna aduenier.
Post tempestatum noctem diei serenitas illucescet.
Oculis mœstitia caligantibus grata aura illucescet.
Forsan melioribus annis sæcula læta aderunt.

an Heritage.

Hæreditas, Hæredium, Hærediolum, Prædium, Patrimonium, Successio. *vide Vnmoueable goods.*

greedy after an Heritage, or an other mans liuing.

Hæredipeta Vultur.
Captator testamentorum.
Vulturis vmbra. γυπὸς σκία.
Inhians testamento.
Moriturum blanditijs, muneribus aut alijs quibusuis artibus subornans, vt hæres instituatur.
¶ Obire hæreditates, fundos, erua vicini, pro aucupari, captare. Cice.
Persequi hæreditatem, apud Terent.
Hæreditates captare alienas. Hiero.

a Herring.

Allec, aut nonnulli volunt, Halec per aspirationem & vnico l.
Arenga. Alleca.
Mænis μαινὶς vel Mænas, halecula.

a red Herring.

Allec infumatum.
Arenga passa. Ruburnus & Ruscupa à plerisque pro eodem ponuntur.

Hitherto, vide *Vntill nowe.*

Hither and Thither, High and low, To and fro.

Sursum, deorsum. Huc & illuc.
Vltro citroque, Cicero.
Rursum, prorsum ἄνω, κὴ κάτω.
Rerum ordine conturbato.
Hac, illac, circumcursa. Terent.

to Hide, to Couer, to Keepe close.

Cælare. Abdere. Obducere.
Abstrudere. Operire. Condere.
Abscondere. κρύπτειν.
Recondere. Occulere.
Occultare. Occludere.
Occultum habere. Inuoluere.
Retrudere. Ab oculis remouere.
Tegere. Contegere.
Obtegere. Supprimere. Velare.
λανθάνειν. Abdere se.
Abstrudere se in angulum.
Abdere se in tenebras.
Fugere vulgus.
Carere publico, foro.
Fugere congressus hominum. Cice.
Non venire in forum.
Abdere se domum, rus in syluas.
Abdere domo, speluncis.
Fugitare. Subtrahere se.
Conijcere se in tenebras.
Confugere in cauernam.
Querere latebras, diuerticula.
Publico abstinere. Fallere.
Liuius, qui per biennium fefellerat, id est, latuerat.

to be Hid, or lie hid.

Latere. Latere tecto.
Latitare, & Delitescere.

Hid,

Hid, kept close.

Occultus. Abditus.
Latens. Cæcus.
Abscónditus. Crypticus.
Tectus. ἐνδόμυχος.

to Hye, vide *to make Haste.*

High. Aloft.

Excelsum. Celsum. Eminens.
Aethereum. Arduum. Exaggeratum. Præcelsum. Summum.
Altum. ὕψηλον. Aërium.
Procerum. Elatum. Editum in altum. Præruptum. Sublime. Excitatum humo.

to appeare, to seeme High.

Elucere. Emergere.
Excedere. Prominere.
Eminere. ὑπερέχειν.
Minari pro eminere, apud Virg.
Geminíque mirantur in cœlum scopuli. Assurgere. Extolli.
Artolli. Educi. In altum surgere.
Efferri. Efferri in altum.
Ferri in aëra,
Superare humeros, fastigia tecti culmina.
Aliquem toto capite superare.

a litle Hill, a Hillocke.

Cliuus. Monticulus.
Collis. Collicolus.
Tumulus, quasi terra tumens.
χεῶλοφον. λόφος.

to Hinder, to Let, to offer Wrong.

Obsistere. Offendere.
Lædere. Impedimento esse.
Non conducere, si referantur ad naturalem temperaturam, & corporis accidentia, vt illud non conducit stomachi coctura, digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem.
Obesse. Officere.
Nocere. Incommodare.
Incommodo afficere vel damnis.
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre. λωβᾶν.
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Ciceronem.
Malefacere, & maleficium facere.
Incommodum ferre, inuehere, importare.
Dare damnum, seu Iacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicunt.
Malum dare, apud Terent.
Commodis officere, apud Ciee.
¶ Incumbere in alicuius perniciem.
Malitiosis insidijs, clancularijs dolis perniciem machinari, *to go about for to do wrong.*
In mutuam perniciem ruere, Eras.
In alterius perniciem iracundius inrurrere, malum statuere, scelus cõcipere.
Machinari perniciem, necem alicui.
Petere alicuius caput.
Moliri mortem, lethum alicui.
Ire in aliquem. *Vide Phr. Man. & suprà to Greeue.*

Hippocras.

Melicraton. μελικράτον.
Vinum hypocratico, distillatum tertio. Aromatites.
Murina vel Myrina.
Vinum aromaticum.

Hyre, vide *Reward.*

Histories, or Chronicles.

Historiæ. Commentarij.
Fasti. Libri veteres. Res gestæ.
Scripturæ. Regesta.
Diaria. Annales. Ephimerides.
ἐνιαύσιοι. ὑπομνήματα.
Chronica. orum.
Monumenta rerum veterum, temporum, locorum, hominum, rerum gestarum.
Libri exemplorum, rerum memorabilium.

Aduersaria.
¶ Breuiarium. Summarium.
Compendium.
Epitome. ἐπιτομὴ. *vide VVritings.*

to write Histories or Chronicles.

Historiam scribere, texere, contexere, in ordinem disponere.
Rerum gestarum seriem describere, narrare, oculis subijcere, memorię prodere.
Actus componere. Hierony.

to Hit the marke.

Scopum vel scopulum ferire, tangere, adsequi, ictu directo ferire sagitta contingere.
τοῦ σκοποῦ ἐφικνεῖσθαι.
Metam attingere.
Iugulum ferire.

to Hit, or Dashe against some thing.

Illidere. Offendere. Allidere.
Offensiones incidere. Incurrere.
Intorquere. Impingere.
συναράτειν. προσβάλλειν.
Quis tam Lynceus qui nusquam incurrat? Cicero.
Lædere crus, pedem ad lapidem. Ci.
Saxo, cespitibus duris occurrere.

to be or to waxe Hoat or warme.

Ardere. Exardere.
Ardescere. Exardescere.
Calere. Concalere.
Feruere. Incalescere.
Aestuare.
Exæstuare. κυμαίνειν.
Calorem sustinere. Flagrare.
Aestu & caniculæ rabie excruciari.
Calorem pati, tolerare.
Canis ortu, flagrantissimis solibus flagrantioribus radijs exuri.
Feruere. καυματίζεσθαι.
Calore efferuescere, torreri.
Sole aduri, excandescente die.
Caloribus solis exuri, solis æstu ingraueſcente.
Solis æstus est submolestus.

a Hogge, a Swine.

Sus. ὗς. Sucula
Porcus. χοῖρος. Porcellus.
Porca. Porcetra. *a Sowe.*
Scropha, quæ sæpius.
Verres. *a Boore.*
Maialis.
Porcus castratus. *a Barrow hogge.*
Nefrens, quod nondum frēdere, hoc est fabam frangere possit, vt Varro ait. Sed porcellus lactens subrumus qui & orthragoriscus dicitur.
¶ Porcarius. Subulcus, porcorum custos. ¶ Porcile. Hara. porcorum stabulum. *a Hogstie.*

to Holde vnder, vide *to Keepe in and Refraine.*

Holy day.

Dies solennis. Dies festus.
Dies feriatus. Festa lux.
Religiosa dies.
Festum substantiue. ἑορτὴ.
Feriæ feriarum pluraliter.
Dies cessationum ab opere.

at Home, or in my house.

Domi. οἴκοι.
Intra paternos parietes.
Intra domesticos parietes.
In domo. ἐν τῷ οἴκῳ.

to tary, or lurke at Home.

Perpetuò domi desidere.
Raro prodire.
Domi conchæ in morem suo viuere succo.
Crepitu ventris calces domi calefacere.
Domi se continere.

Honger, vide *Hunger*.

to Honour, to Worship, to Reuerence.

Venerari. Assurgere.
Veneratione dignari.
σέβεσθαι. Reuerti. Colere.
Obseruantia prosequi.
Obseruare. Applaudere.
Honore prosequi, excipere.
In honore habere ἐν τιμῇ ἄγειν.
Honorare. Honestare.
Honorem impendere, habere.
Suspicere. ἀποβλέπειν.
Admirari apud Virg.
Magnificare. Honore amplissimo ornare, prosequi.
Honoribus augere, cumulare, ornare quod promouere vulgus dicitur *to promote, to aduaunce.*
παράγειν εἰς ἀξίωμα ἐπισκοπῆς. ἐπ' ἐξουσίαν ποιεῖν..
Gloriam dare, Cice. vt mihi illa omnia immortalem gloriam dederint.
Ornare aliquem insignibus gloriæ.
Exonerare aliquẽ prętura, consulatu.
Nouo augere honore.
Affiare honorem. Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promouere.
Exaltare. Sublimare.
καθίσαι ἐπ' ἐξουσίαν.
Constituere in authoritatem & potentiam. Honorificare.
Honorem exhibere, præstare.
Onerare officijs, honoribus.
Genua flectere.
Inclinare caput omnibus theatris.
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare, certatim.
Honorarium neutiquam despicabile offerre.
Pro numine colere, *to worship one as a Sainct.*
¶ Aliquem sartum tectum conseruare, est alicuius honorem (vt vulgus loquitur) tueri. Cicero. M. Curium sartum tectum, vt aiunt ab omni incommodo, detrimento, molestia, syncerum, integrumque conserues.

to get Honour, Glory, Praise or Dignitie.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, consequi, reperire, sibi adiungere, acquirere.
Ferre, obtinere laudem. Cæsar.
Ad dignitatem peruenire, prouehi.
Ire ad astra. Virgil.
Peruenire in claritudinem magnam. Sallust. Propter scientiam rei militaris singularem ad honorem amplissimum euocari.
Omne ferre punctum, pro Laudem omnium assequi. Horat.
Nanciscí potestatem seu authoritatem summam.
Colligere dignitatem, famam.
Laudem sibi parare.
Attollere fastigium.
Prouehi in altum.
Laurcam mereri, adipisci.
Dignitatem agere, amplificare.
Cloriam comparare, adipisci, consequi.
Nomen augere, vel existimationem.
Extendere famam factis.
In gloriam venire.
Honores assequi, consequi.

desirous of Honour, vide *Ambitious.*

Honour, Renowme, Glorie, Praise or Dignitie.

Honor & Honos. κλέος.
Excellentia. Celsitudo.
Dignitas. Dignatio.
Maiestas. Claritas. Sublimitas.
Fastigium. Amplitudo.
Splendor. Celebritas.
Magnificentia. μεγαλοπρέπεια.

μεγαλοπρεπμοσύνη.
Honestas. Decus.
Laus. Fama. δόξα.
Gloria. Titulus metapho.
Nomen. Ornamentum. *Vide Euerlisting renowme, & varia in Phr. Manu.*

Honorable, noble, worshipfull, venerable, famous, excellent, passing good.

Honorabilis. γερούσιος.
Honorificus. γεραὸς.
Venerabilis. αἰδήμον.
Venerandus. Excellens.
Egregius. Præclarus.
Præstans. Eximius.
Præstabilis. εὐλόγιμος.
ἐξηρημένος. Clarus.
Intaminatus. Amplus.
Colendus. Phocion.
Reuerendus. Probus.
Probatus. Cice. Adprobus. Gel.
Honorandus. Honestus.
Spectatus. Spectabilis.
Spectatæ probitatis vir.
Vir de quo dubium clarior ne sit generis origine, an virtutibus.
Diuersis relucens virtutum ornamẽtis. Purus omnis criminis.
Summum ecclesiasticæ dignitatis ornamentum.
Vir omnium episcopalium virtutum genere cumulatissimus.
Conspicuus. ἀφιφανής.
Circumspectus.
Insignis. Inclytus.
Illustris. Celebris.
Laudatus. Laude dignus.
ἄξιος αἴνου. Laudabilis.
ἀιδέσιμος. αἰδόιος.
Integri nominis.
Vir integer, integræ famæ.
Integerrimæ vitæ vir.
Grauis & honoratus apud suos.
Senio venerabilis.
ἐπίτιμος ἀνήρ. πολύαινος.
Omni honore & fauore dignissimus. Patriæ decus immortale.
Bonus pro probo & iusto apud Ciceronem.
Vir numeris omnibus absolutus.
Columen familiæ, *the honour, the glory of the house, stocke or kinred.* Teren.
Homo quantumuis precij, quauis re dignus. prouerb.
ἄξιος τῦ παντὸς.
Multa laude dignus.
Summæ integritatis.
Singulari vitæ integritate.
Insigni virtute præditus.
Moribus integris.
Iouis germen. ἐκδιὸς ἔρνος.
Ad dignitatem & gloriam natus.
Insigni dignitate præstans.
Vitæ ac famæ inculpatæ vir.
Vitam degens nulla siniſtri rumoris macula aut labe aspersam.
Moribus ac viræ probitate admodum excellens.
Famam seruans illibatam.
Famæ hactenus incontaminatæ.
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horatium.
Summæ dignitatis codicillis ornatus.
Ornamẽtis pulcherrimis cumulatus.
Dignus argiuo clypeo, prouerb.
Magnificis ornatus præconijs.
Clarissimus, amplissimus vir.
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diuersum significantia, sed huc translata, quod probi honestique viri epitheta sint.

Honourable, vide *Princely. a Hood or a Kerchiefe for a woman.*

Rica & Ricula diminutiuum.
Peplum. Calyptra.
Tegmen muliebre.
Calantica. ταινία.
Calanticam capiti accommodare, apud Cicer. *to Pinne.*
Calanticam detrahere, apud Virg.

a Hoore, a Harlot.

Scortum. Meretrix.
Proſtibulum. Scortillum.
Communis mulier. Lyca.
Propudioſa ſcortatrix.
Vulgata omnibus ſeu peruulgata, apud Sueto. Lycæna.
Pudicitiam in propatulo habens.
Lupa. πορνὴ γυνή.
Quæſtum corpore faciens.
Proſtituta mulier. Adultera.
Proſtituti pudoris. Mœcha.
Vulgato corpore. Pellex.
πορνὴ ἡ ἐργαζομένη.
Publicè merens.
Diobolaris apud Ful. in mytho l.
Quadrantaria mulier.
Recellicluniæ, apud Plaut. Alicar. Cloaca metaphoricè.
Subacta pluribus. Pellex, palace Græcè. Concubina vulgò.
Sui copiam omnibus faciens.
Ignis, apud Virgil. Succuba.
Cuilibet ſe ſternens. *a common harlot.*
Quoſuis admittens.
Scraptiæ, Proſedæ, *ill fauored drabbes.*
¶ Et meretrix ſacrificularia, ſeu proſtibulum vel cloaca ſacrificorum, *a prieſtes hoore.*

a Hooremonger.

Scortator. Fornicator.
Fornicarius. Meretricarius.
Ganeo. Nequam. πόρνος.
Leno, *a Ruffian.*

to play the Hoore or Harlot.

Pulchitudinem & corpus ad lucrum proſtituere.
Alere corpus corpore. Plaut.
Proſtituto corpore ſtipendia facere.
Dare ſe cuilibet, apud Terent. & Martia. pro proſtituere.
Corpore quæſtum facere.
χοιραπολεῖν. Miſceri pluribus.
Ex turpi viuere quæſtu.
Vulgare, publicare corpus ſuum.
Collocare ſe in vita meretricia palam, & domum ſuam pateſacere omnium cupiditati. Cice.
Palam facere quæſtum.
ἐν τῷ φανερῷ χρηματίζειν.
Corpus palam ad omnes libidines diuulgare.

to hunt after Hoores, vide *Baudery.*

to Hope, to Truſt.

Sperare. Spem habere, fouere, nutrire, paſcere.
Teneri. Lactari ſpe. Spe duci.
Spectare. Spe euehi, attolli.
ἐχεῖσθαι ἐπ' ἐλπίδος.
Expectare pro ſperare, apud Cice.
Pendere ſpe animi.
Figere ſpei pedem. Eraſ.
Spei figere ancoram, *to Truſt wholly.*
Omnem figere cogitationem, omnia ſtudia, omnem curam, operam, induſtriam, omnem deniq; mentem in N. patrocinio, fauore, authoritate. *Vide multa in Phr. Manu.*

to Hope in vaine.

Paſcere vanam ſpem, ſpes inanes apud Virg. Inanem ſpem fouere.
Lactari ſpe falſa.

a ſmall Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma.
Spes frigida, languida.
Spes macra, apud Perſium.
Caſſa atque euanida.
ψυχρὰ μὲν ἐλπίς.

I Hope, I Truſt.

Maxima ſpe teneor.
Adducor in ſpem.
Spes eſt futurum fore.
Adhuc aliquis Deus nos reſpicit.
Adhuc cœlum voluitur. prouerb.
Lux affulſit prouerb.
Spero hinc affiare auram aliquam, id eſt, ſpem oſtendi, Cicero.

Affulgens lætior ſpei aura, recreat animum meum Eraſ.
Spem habeo. ἐλπίζω.
Spem capio. Spe erigor.
ἐπαίρομαι. Venio in ſpem.
Spero fore. Ducor ſpe.
Affulget, arridet, abblanditur non nihil ſpei.
Afflabit mihi ſpes melior.
In ſpem vocor, erigor, fore.
Summam certam, non exiguam concipio ſpem futurum.
Animus mihi præſagit, fidem facit.

an Hoſpitall, or Spitle.

Valetudinarium.
Noſocomion. νοσοκομεῖον.
Infirmarium dicitur vulgo.
Hoſpitalia numero plurali, genere neutro ponit Vitruuius pro ædibus quæ hoſpitibus excipiendis deſtinatæ ſunt, Græcis Xenodochia vocantur, in quibus peregrini hoſpitantur, vulgo Hoſpitalem, & egentium receptacula ptochodochea, ſeu hoſpicia.

an Hoſte, vide *Inholder and Armie.*

a Houſe, a dwelling place.

Domus. δόμος.
Aedes pluraliter. Nidus.
Tectum, pars pro toto. Caſa.
Lar apud poëtas. Penates.
οἶκος. Aedificium. Manſio.
Tabernaculum. Domicilium.
Limen, pars pro toto.
Catul. Labore feſſi venimus limen ad noſtrum.
Focus pro domo priuata ponitur.
Habitatio. Sedes. Habitaculum.
Culmen, pro domo ponitur.
Doma, δῶμα ſimiliter ſynechdochicè.
¶ Domus monetaria, *the Minte.* vbi ſignatur argentum in nummos.
Argentofficina. ἀργυροκοπεῖον.

at my Houſe, vide *Home.*

to keepe Houſe.

Gerere rem domeſticam.
Familiæ curam habere.
Curare domum, rem familiarem.
Solerter, prouide, vtiliter rem domeſticam adminiſtrare.
Rem familiarem & parare, & conſeruare.
Parta tueri, apteque impendere.
Domeſtici officij curis diſtringi.
Tueri rem familiarem, apud Cice.
Gubernare domum vulgus dicit.
Rem domeſticam, vel ad rem domeſticam attinentia curare.
Frugi viuere, *to liue ſoberly.*
¶ Primam rei familiaris curam inire.

Houſhold ſtuffe.

Supellex. ἐπιπλεον.
Res domeſtica, familiaris.
Vtenſilia. Res mobiles.
Scruta numero plurali, *olde ſtuffe.*

an Houſholder, or the good man of the houſe.

Paterfamilias, οἰκοδεσποτης.
Familiæ præpoſitus, rector.
Maritus. Herus.

an Houſewife, vide *Wife.*

How?

Quomodo? Qui? Qualiter?
Qua ratione? πῶς, ὅπως?
Quo pacto? Qua via?
Quem ad modum?

Humble, vide *Lowe.*

Humilitie, Lowlineſſe.

Deſpicantia ſui.
Voluntaria mentis demiſſio.
Animi demiſſio. Humilitas.
ταπείνωσις. Quæ virginem Mariam in cœlum extulit.

Hunger, Famine.

Eſuries

Esuries. Esurigo.
Edendi auiditas, orexis, libido.
Fames. λιμός. πεῖνα.
¶ Fame contabescere, inedia, inopia, fame deficere, cõfici, *to dye for hunger.* λιμῷ διαφθείρεσθαι.
¶ Affligere inedia.
Fame aliquem excrutiare.
Tenuem edendi concedere portionẽ vt mori necessum sit. *to famish one.*

Hungry appetite.

Appetitus, vt vulgus loquitur.
Appetentia comedendi. Esuritio.
Vehemens edendi auiditas.
Orexis, ὄρεξις, qua voce vsus est Iuuenalis in Satyris, appetitionem vertit Cicero.
Gulæ irritamentum.
Ieiuna auiditas.

to Hunte, to Chase deere.

Venari. Feras insectari.
Feras indagare. θηρεύειν.
Feras agere, agitare, inquirere.
Venationi insistere.
Sectari ceruos, apros, feram.
Feras cursu insectari, insequi, agitare. ἀγρεύειν.
Cum beluis audacter congredi.
Ceruos iaculo cursuque fatigare.
Insequi vagas per iuga summa feras.
Compellere ceruos in plagas.
Saltusque indagine cingunt. Virg.

to Hurle, vide *to Shoote.*

to Hurt.

Nocere. Officere. Lædere. Offendere.
Incommodare. Obesse.

a Hurt, vide *Losse.*

Hurtfull, Noysome.

Damnosum.
Dispendiosum. Noxium.
Detrimentum, incommodũ adferẽs.
Exitium, iacturam, calamitatem, periculum, damnum secum trahens, & ingens malorum in commodorumque agmen. *Vide Phr. Manu.*

a Husband.

Coniux. Sponsus. Maritus. Vir.

a Husbandman, he that tilleth and manureth the ground.

Agricola. ἀγροικος.
Agricolator. Georgus.
Villanus. Villicus.
Agrarius. Agrestis.
Ruricola. Rusticus. *Vide Plowman.*

I

a Iacket or Ierkin without sleeues.

Exomis idis. Colobium. Tunicula. manicis defecta, trũcata, mutilata.

a Iakes, vide *Priuy.*

a Iangler, vide *Babler.*

the Iaundis.

Morbus regius, à Varrone dicitur ἴκτερος Græcis nuncupatur, medicorũq; opinione ex felle nascitur.
Aurigo nominatur à Celso, propter auri colorem.
Arquatus ab arcu, à colore scilicet arcus cælestis.
Quidam hunc morbum Ictericiam vocabulo non satis probato (vt omnia morborum nomina ferè deprauata sunt) dixere. Alij dæmoniacum & Aquarum vocarunt.
Auriginosus & Icterius ἰκτερικός, qui morbo regio laborant.
ἰκτριᾶν Ictero morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacuus Supinus. Ociosus. Feriatus. ὀκνηρός. Vacuus ab opere. ἄεργος. ἀπράγμων.
Nil rerum agitans. Lentus.

Cessans. Cessator. Languidus.
Desidens. Desidiosus.
In otio vitam degens.
Bos in stabulo.prouerb.
Spartam rodens. Reses, dis omnis g. Liuius.
Iners. Male feriatus.
Compressus sedens manibus.
Marcidus, apud Plautum.
Vide Slow.

to be Idle.

Ociari. ἀεργεῖν.
Vacare ocio, à labore.
Vacare. σχολάζειν.
Ocio indulgere.
Cessare. ῥᾳθυμεῖν.
Esse remissum a labore.
Ocio torpescere, marcescere.
Ocium captare.
Feriari & feriare neutrum.
Inerti ocio contabescere.
Inertiæ indulgere.
Ocio se dedere. Ocium colere.
In ocio esse. ἀργειοσχολήν.
Diuturno in ocio versari.
Turpi ocio & Abdomini seruire.
Nihil agere. Vltra Epimenidem dormire. Ocijs ac somno transmittere vitam apud Terentium.
Feriatam agere vitam.
Nullis se negotijs exercere.
Manum habere sub pallio.
Compressis sedere manibus.
Et prouerb. Conchas legere dicitur, qui in summo est otio.

a Ierkin, vide *Iacket.*

to Iest, to Sporte.

Nugari. Connugari.
Ludere. Iocari.
Nugas agere. Tractare ioco.
Afferre iocum, sales.
Ludicra rebus serijs miscere.
Iocari festiuissimè.
Indulgere festiuis iocis.
Ioco dicere. *Vide to Scoffe.*

Iestingly, Merily, Pleasantly.

Ioco. Iocosè. Per iocum.
Ridiculè. παιζομενῶς.
Ioci causa. Per ludum.
Animi gratia dicere, *for sporte.*
Per ridiculum, *Vide Phr. Manutij.*

a Iewe.

Iudæus. Ἰουδαῖος.
Verpus, Apella, apud Horat.
Curtus, apud Geor. Wice. & à resectu cutis dicitur, recutitus.
Circumcisus.
Hebræus. Ἑβραῖος.
Israelita.
Leuigena, à tribu Leui. Mant.
Sabbatarius apud Martia.

Ignorant, vide *Rude*, & Phr. Manutij.

I haue done it Ignorantly, Vnwares, not knowing, otherwayes thẽ I thought.

Feci inconsultè, ignoranter.
Ignorans feci, apud Plautum.
Errore. Per errorem.
Imprudens. Ignarus.
Nec opinans.
Per imprudentiam, inscitiam.
Nesciens. Inscius. Insciens.
Cicero. Quę insciente me, imprudente L. Sylla facta sunt. *Vide Vnthought.*

Ill, Amisse, Ouerthwartly, frowardly.

Præposterè. Peruersè.
Perperam. Praue. Distortè.
Inuersè. Inuersum.

an Ill or Euill man.

Prauus. κακός.
Peruersus. Scelestus.
Impius. ἄθεος.

Malus

Malus. πονηρός.
Pernicioſus. Flagitioſus.
Malitioſus. Sceleratus.
Sons. Noxius.
Diſcolus. Facinoroſus.
Peſtis. Lues.
Internecio.
Morum parte inquinatus ab omni Capitalis homo, id eſt, ſupplicio capitis dignus.

Ill fauored, Deformed.

Deformis. Turpis. δυσειδής.
Fœda facie. Therſites.
Therſitem deformitate vincens.
Hipponax alter turpitudine.
Therſitæ conferendus Homerico.
Iacens in ſordibus, *Filthie.*
Ad prodigium vſque deformis.
Deformatus corpore.
δυσπρόσωπος.
Quam formæ premit dedecus.
Decolor.

an Image.

Statua. ἴδρυμα. Signum.
Simulachrum. Simulamen.
Idolum, media producta. Effigies.
Icon. εἰκών. Icona.
Imago. Imaguncula.
Imago radiato capite conſpicua.
Agalma. Hermæ.
Sculptile, fuſile, conflatile.
Sculptum fuſum, pictum ſignum.
¶ Statuarius, ſculptor, ſignifex, fictor, ſigna fabricans.
ἀγαλματοποιὸς.
Hermoglyphus. *an Image maker or cutter.*

to Imagine, to Searche, to Inquire out ſecrets or high thinges.

Altum ſapere. Scrutari profundum. Subtilitates perquirere.
Circa ſublimia & ſupercæleſtia verſari. In cœleſtibus verſari.
Imaginari. & vt de Socrate ſcribit Ariſtophanes, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον.
Per aëra incedere & circa ſolem ſatagere.

to Imagine, to Conceiue or to Caſt in minde.

Imaginari. Fingere.
Cogitatione depingere vel fingere.
Animo comprehendere.
Imprimere aliquam notionem in animos. Animo fingere.
Cogitatione & mente complecti.
Speciem alicuius rei cogitare.
Cic. De imaginibus ad animum peruenientibus.
Item. Volitat ante oculos iſtorum regis filius. *Vide to Muſe, & to Deuiſe.*

to Imbroder.

Acu pingere, plumare. ῥυφαίνειν.
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere. Artifici veſtes pingere acu.
Veſtes auro intexere. Hinc veſtes Phrygianæ, acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filis decoræ. *Imbrodered garments.*

an Imbroderer.

Acupictor. πολυικέστης. Segmentarius. Plumarius. Barbaricarius.
Phrygio, quod huius artis inuentores aiunt Phryges fuiſſe.

to Imitate, vide *to Follow.*

Immoderate ſorrow, vide Phr. Manutij.

Immortall, vide Phr. Manu.

to be Impoyſoned.

Bibere cicutam.
κώνειον πίνειν.
Haurire, ſumere venenum.

Venenum in sua viscera ingerere.
Veneni mali poculo animam expellere. Solinus.
Toxico se morti dare.
Veneno potionari, sustolli.
Toxico petire, vitam finire, perimi, confici, intercipi.
¶ Corpus medicaminibus multis aduersus venena munire. Plin.

of great Importance, vide *Weight*.

an Impostume, a Bile or Botche.

Hulcus. ἕλκος.
Caue dicas, Vlcus.
Exulceratio. ἑλκωσις.
Postula. Tumor.
Vomica à tumoris similitudine.
Tuber. Tuberculum.
Apostema. ἀπόστημα.
Abscessus, Suppuratio latinè.
Glandes, glandulæ, tonsillæ.
¶ Rescindere summum hulceris os.

Imprisoned, vide *Prisoner*.

Impudent, without shame, Shameless.

Impudens media correpta.
Insignis qui est impudentiæ.
Inuerecundus. Fronte carens.
Effrons qui pudorem omnem abstersit, dedidicit.
Perfrictæ frontis, faciei.
Cui pudor ex pectore cessit, Luc.
Os impudens.
Aspectus atticus. βλέπος ἀττικόν.
Nihil oris habens.
Cui frons cum mente perijt.
Frontosus.
εὐρυμέτωπος.
Phormio Terentianus.

to be Impudent, shameless, or without shame.

Perfricare frontem, faciem.
Ponere pudorem.
Perfricare os. apud Cice.
Pudorem omnem abstergere, detergere, deponere.
Verecundiæ repagula omnia discutere. Erasmus.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi. Esse sine fronte.
Transire fines verecundiæ, pudicitiæ, Sallust. Pudore carere.
Non habere pudorem.
Impudenter loqui. ἀναισχυντεῖν.
Impudenter agere. ἀναισχύνεσθαι.
Nihil apud alios pudere. *Vide Phr. Manutij.*

Impudently.

Perfricta fronte, facie.
Posito pudore omni.
Ore perfricto. Crasso rubore.
Absque fronte & ore.
Refractis pudoris & reuerentiæ claustris. Plin. Citra ruborem.
Deuorato pudore.
Temeraria fronte.
Nudo capite prouerb.
γυμνῇ κεφαλῇ.
Inuerecundè. Impudenter.
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute.

Acceptum ferre.
Impensum seu expensum ferre vt transtulit. Vall. in epistola Pauli ad Philem. ἐλλόγειν.
Imputare, vt habet vetus æditio.
Acceptum facere. Plinius.
Meruisti, vt acceptum tibi fieret. *i.* accepisse abs te nos fatemur.
Sibi adscribere. Attribuere.
ἐξιδιοποιεῖσθαι. Arrogare.
Tribuere. Vsurpare.
ἐξιδιαιεῖσθαι. Vendicare, aut vt plerique scribunt vindicare sibi.
Adsignare. Occupare.
Præripere. Applicare.
Omnia cum datiuo personæ & accusatiuo

satiuo rei construuntur.
Deriuare, in se metapho.

Inclined, readie and prone, or Bent.

Propendens. Præceps.
Applicatus, Cicero. Decliuis.
Pronus. metaphoricè. Intentus.
Procliuis & Procliuus. Deditus.
εὐεπίφορος. εὐόγχειρος.
Propensus. Facilis. Nutans.
Natura inclinatus, vt vulgo dicitur.

Incongruitie.

¶ Solœcismus.
Solœcon.
Barbaries, structura inconcinna refractariola, stribiligo, seu stribligo, linguæque latinæ inconcinnitas, balbuties, hæsitãtia linguæ imparilitas, id vitij vocatur.
Dictio propinaria, plane barbara.
Gothica, rustica, detrita, squalens, lacinioſa, à doctis minime vsurpata.

Inconstant, Variable.

Inconstans. Lubricus. Varius.
Lubrica, ancipiti fide.
Infidus media producta vt,
Malefidus. ἄπιστος.
Non constans sibi.
Vagus. Volubilis.
Instabilis. Perfidus, med. cor.
Duabus sedens sellis.
Cothurno versatilior.
Chameleonte, Proteo, Tarandro.
Polybo mutabilior, versatilior.
Vertumno inconstantior.
Euripus homo. Polymestor.
Fluxam fidem gerens. Plaut.
Theramenes. Cothurnus.
¶ Discedere à constantia, à mente, atque à se. Cicero.
Omni vento doctrinæ quasi nebulæ turbine exagitante circũferri. *Vide Phr. Manuŧ.*

Incontinent, vide *out of hande.*

to Incourage, to Moue.

Impellere. Ingerere.
Inducere. Instinguere.
Instanter persuadere. Vrgere.
Perurgere. Incitare. Stimulare.
Admouere. Protrudere.
Monitis extimulare.

to Increase, vide *to Augment*, & Phr. Man.

to Indeuour or Labour diligently.

Inuigilare. Aduigilare.
Incumbere. Contendere.
Adniti vel anniti.
Eniti. Vacare.
Laborare. Elaborare.
Niti. Instare. Vrgere.
Sedulam nauare operam.
Summo studio intendere.
Deditum esse. Excubare animo.
Toto pectore incumbere.
Manibus pedibusque conniti.
Operam nauare, dare.
ἐπιτηδεύειν. Quærere.
Operam impendere.
σπουδάζειν. διατρίβειν.
Curare. Euigilare.
Diligẽtiam adhibere in munere fungendo.
ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.
Curas & cogitationes omnes in rem aliquam conferre.
Dare operam egregiam, laudabilem, optimam.
In suo studio atque opere nunquam cessare. Cicero.
Abijcere, segnitiem, socordiam.
Curam adhibere, impendere.
Laborem studiumque impendere.
Studere. Conari.
Studiosè curare.
Adniti pro virili.

Eluctari. Moliri.
Primam operam nauare.
Magnam ſtudio moliri.
Omnem operam, ſtudium, diligentiamque ponere cuſtodiendis dominicis mandatis.
Totus quis incumbere in rem aliquã dicitur.
Ingenium intendere.
Omnes ingenij neruos intendere.
Ingenij vim omnem atque impetum torquere.
Totis neruis incumbere.
Operam impendere quã (id eſt quantum) poſſis diligentem. *Vide Phr. Manutij Endeuour.*

Infamie, vide *Diſhoneſty*, & Phraſes Manutij.

from his Infancie, vide *Chilhood.*

to Infect.

Agere contagia.
Serpere. proſerpere latius.
Ex vicino vel contactu nocere.
Venenoſo inficere afflatu.
Afflare virus mortiferum.
Spargere venenum.
Afflatu nocere. Ouid.
¶ Luem, contagionem trahere, contrahere. Vitium concipere.
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio. Contagio. Peſtis.
Corruptio. Lues. Erugo.
Venenum. Virus.

an Infectious ſickeneſſe, vide *Contagious ſickeneſſe.*

Inferiour, vide Phr. Manu.

to Inhabite, vide *Dwell.*

Inke.

Atramentum.
μέλαν. ἄλαβα.
Loligo pro atramento ponitur vt Sepia propter vtriuſque piſcis cruorem atrum.
μελανοδοχεῖον, eſt Atramẽtarium, *An inckehorne or inckepot.*

an Inne.

Diuerſorium à diuertendo.
Hoſpitium. ξενών.
Taberna meritoria.
Stabulum propriè locus in quo laſſi, fatigatique ex itinere conſiſtunt, à ſtando nomen habens.
πανδοχεῖον. Caſa hoſpitalitia.
ταβερνεῖόν. καπηλεῖον.
Caupona. Cauponula.
Hoſpitium meritorium.
Taberna vinaria, οἰνοπωλεῖον.
Oenopolium. *A Tauerne,*

to keepe an Inne.

Cauponari. Exercere cauponam.
Pandocheum agere, eſſe, barbarè loquentes dicunt, Tenere hoſpitium.

an Inneholder, an Hoſt.

Tabernarius. Caupo. καπηλος.
Hoſpes qui recipit & recipitur.
Pandocheus. πανδοχέυς. ξενοδόχος.
Stabularius, de quo in Euangelio.
Hoſpes meritorius.

Innocent, Giltleſſe.

Innocuus. ἄκακος.
Inculpatus.
ἀνέγκλυτος. Innocens.
Innoxius. ἀναίτιος.
Crimine, culpa vacans, carens.
Inſons. Expers culpæ.
Noxiæ omnis exors.
Qui extra culpam eſt.
Neſcius quid diſcriminis inter dextrum & ſiniſtum.
Ab omni culpa alienus.
Nullius ſibi conſcius.
Clauo purior, prouerb. *Vide Phr. Manutij.*

In our time.

Noſtro æuo. Noſtra ætate.
Noſtris temporibus.
Noſtra memoria.
Nobis ſuperſtitibus.
καθ' ἡμᾶς ἐγένετο, noſtris temporibus fuit.

to Inquire, to Aske, to Demaunde, to Search out.

Quærere. Inquirere.
Exquirere. Diſquirere.
ἐξεταστὴν ποιεῖσθαι.
Oportet veritatem ante omnia ſcrutari & inueſtigare.
Veſtigare. Inueſtigare.
Examinare. Perueſtigare.
Scrutari. Perſcrutari.
Rimari. Indagare.
Percontari. Interrogare.
Sciſcitari. Diſcutere.
Quæſtionem habere.
ἀναχρινεῖν. διακαδωνίζειν.
ἐξετάζειν τὸ πρᾶγμα.
Quæſtioni ſubijcere, vel inquiſitioni.
Crebris ſollicitiſque iudicium interrogationibus vrgere.
Seuero examine indagare.
Contari. Explorare.
Anquirere pro vbique quærere.
ἀμφιζητεῖν.
Omnibus veſtigijs indagare.
Ad viuum reſecare prouerb.
Diligens facere ſcrutinium.
Exactiſſimum facere examen.
Altius rimari & expendere.
Seueriter examinare.
ἀκριβάζειν, diligenter indagare, explorare.
Cenſuræ ſubijcere.
Altiori indagine diſcutere, perſcrutari.
Venari, artificio & ſolertia quadam quærere.
Odorari ſagacius & deguſtare coniuuam apud Cicero: vtrunque pro callidè & clam explorare quid habeat animi.
Alicuius actus inſidioſa explorationis arte venari.
¶ Expiſcari, elicere animi ſententiam.
Omnia ſecreta ex imo eruere, ſtudioque quærere.

to Inſtruct, vide *to Teach.*

to Intaile, vide *to Graue.*

to Interlace, to ſet betweene as a day or a yeare.

Interſerere. Intercalare.
Interponere. ἐμβάλλειν.
Vnde Annus emboliſmalis ſiue biſſextilis aut biſſextus nomen habet in quo dies intercalatur, quæ ἐμβολίμη ἡμέρα, dicitur Græcis. i. Dies intercalaris.

to Interrupt, to Diſturbe one that is ſpeaking.

Loquentem interpellare.
Interſtrepere.
Sermonem abrumpere.
Impedire. Obſtrepere.
Interfari in ſacris literis.
ἐγκόπτειν Græce καὶ ἐμποδίζειν.
Interloqui.
Interpellere ſermonem inſtitutum.
Obturbare loquentem pro interpellare.
Turbare vel interturbare aliorũ ſermonem.
Interpolare pro eodem.
Interrumpere aliorum verba.
Non audire quo rem deducere velit.
Et apud Terẽ. Sine me peruenire quo volo, hoc eſt, vt abſoluam quod cœpi dicere.
Et Eraſ. in Moria: Audite quo rem deducamus.
Loqui priuſquam alter ſua perfecerit verba.

Musica interfecta in prouerbiũ abijt, pro sermone interrupto ab interueniente.

Intent, vide *Purpose*.

an Interpretation, vide *Exposition*.

to Intice, vide *to Allure*.

to Intreate, vide *to Pray*.

that can not be Intreated, vide *Stiffenecked*.

to Intreate, to Obtaine by intreating.

Exorare. Flectere superos.
Flectere lachrymis, precibus.
Mouere precibus.
Precando, precibus consequi.
Placare, δυσωπεῖν.
Persuadere. Demulcere.

to Inuade.

Impugnare. Infestare armis.
Bello petere, impetere.
Infesto exercitu irrumpere.
Bello lacessere, infestare.
Hostiliter ingredi, inuadere alterius ditionem.
Arma mouere.
Bellum inferre, vel arma.
Excursionibus infestare.
Populabunde percurrere, ἐμβάλλειν.
Vide to Assayle, & Phras. Manutij.

to Inuent, vide *to Deuise*.

Inuisible, that can not be seene.

Inuisibile.
Quod aciem fugit.
Quod oculorum effugit obrutum.
Cice. Animus sensum omnem effugit oculorum.
Sub aspectu non cadens.
ἀόρατον.

Inward partes of man.

Vitalia. Præcordia.
Viscera. Exta. Penetralia.
Intestina.

Ioyfull, vide *Glad*.

to Ioyne, to set together.

Connectere. Committere.
Iungere. Coniungere.
Coassare. Coaptare. ἐυθυτεῖν.
Accommodare. Concinnare.
Componere. Coligare.
Contexere. Compingere.
Copulare. Combinare.
Conserere. Compaginare.
Coagmentare. Conglutinare.
Consarcinare. Condere.
¶ Adijcere. Adiungere.
Annectere. Addere.
Adhibere. Admouere.
Aggregare. *to put vnto.*
Conglobare. Glomerare.
Conglomerare. *Vide Phr. Manutij.*

a Ioyning or setting together.

¶ Compages. Compago inis.
Compactio. Compositio.
Constructio. Syntaxis.
Coordinatio. Connectio.
Combinatio. Coagmentatio.

Ionkets, vide *Delicate meates*.

to take a Iourney.

Iter facere. Moliri iter.
ἐχειν τὴν ὁδὸν.
Facere profectionem, Cæsar.
Itinerari. ὁδοπορεῖν.
Proficisci. Iter carpere.
Tendere. Iter instituere.
Pergere, in sacris literis frequens est eadem significatione.

Iter,

Iter, viam ingredi. διοδεύειν.
Agere iter, viam. Habere iter.
Conficere iter, via puluerulenta.
Multa diebus singulis conficere miliaria.
Dare se in viam.
Sursum, deorsum currere ac recurrere, vltra citraque peruolare.
Tenere iter, apud Virg.
Et Quo nunc se proripit ille?
Item Quo te Mœri pedes?
Quo nunc iter tibi?
Transmittere maria, caput obiectare periculis.
Vilis lucelli gratia terra mariq́ue volitare.
Per omnes terras ac maria volitare.
Vltro citroque commeare, *To go and Come.*
Conferre & Recipere cum accusatiuo intercedente præpositione in, vt contulit se in patriam: aut sine præpositione si accusatiuus fuerit proprium vrbis seu ciuitatis, recipit se Romam contulit se Venetias, *Vide to Go away.*

a Iourney man, a Day labourer.

Operarius. Ergastulus.
Mercenarius. Ergaster.
Mercede conductus. μισθωτός.
Conductitius. ἀνεργός.
Operam suam mercede elocãs diurna.

an Ipocrite: he that doth cõterfet holinesse.

Hypocrita penultima corr. ὑποκριτής.
Eruditus artificio simulationis.
Simulator.
Fucatus.
Fuco sanctimoniæ personatus.
Venditans sanctimoniam.
Fucatæ sanctitatis homo.
Duplex animo, corde.
Fucatam personatamq́ue sanctimoniam præ se ferens.
Paries dealbatus in actis apostolorũ. τοῖχος κεκονιαμένος.
Sepulchrum dealbatũ Christus in Euangelio vocat sanctimoniæ simulatorem.
¶ Hypocrisis, Simulatio virtutis.
Venditatio quædam atque ostẽtatio. *Ipocrisie.*

Issue of ones bodie: a childe.

Propago Progenies.
Soboles. Proles. Liberi.

Italie.

Italia ab Italo rege.
Itala terra.
Latium. Ausonia.
Hesperia magna vel maior.
Oenotria à rege Oenotrio.
Ausonis ora.

It is so, vide Phr. Man.

to Iudge, to geue a sentence or Iudgement.

Censere. Iudicare. κρίνειν.
Iudicium facere.
Sententiã ferre, dicere, pronunciare.
Iudicem agere.
Dijudicare.
Censuram agere.
Ius dicere, *To pronounce the Sentence.*
De re vltro citroque diligenter cognita pronunciare, definire.
Acre, exactum, præsens, constans iudicium, sententia, censura. *Vide Phr. Manutij.*

to sit in Iudgement.

Sedere pro tribunali.
Rixas fori iudiciarij dirimere.
Rostris præsidere.
Præesse causidicorum subsellijs foro iudiciario.
Cerdonum iurgia dirimere.
Forum agere.

Iudicia exercere, apud Cicero.
Ferre pro tribunali ſententiam.

to appeare perſonallie in Iudgement.

Iudicium ſubire.
Siſtere ſe tribunalibus.
Comparere. Cauſam dicere.
Se apud iudices tueri, purgare.

a Iudge.

Iudex. Prætor.
Iura reddens. δικαιδότης.
Sedens pro tribunali.
καθεζόμενος ἐπὶ βήματος. ſententiæ lator.
Rerum capitalium iudex, qui & quæſtor appellatur, Quæſitor.
Iudex malefriciorum vulgo dicitur, de latrocinijs iudicans ſiue latrunculator, *the Recorder.*
Prætor capitalis.

the Iudgement ſeate.

Iudicij locus.
δικαστήριον. Forum.
Forum iudiciarium.
Forum iudiciale.
Tribunal. δικαστήριον.
Iudicum conſeſſus.

after my Iudgement, vide *Meaning.*

a Iugler, he that vſeth craftie conueyance.

Geſticulator. Præſtigiator.
Impoſtor. Pantomimus penult. cor.
παντόμιμος. Circumforaneus.
Pilarius, apud Quintilianum.
Gelaſinus. γελασινός.
Circulator, quem Græci ἀγύρτην appellant, ſeu præſtigiatorem cum deceptione circumforaneum.
Apuleius lib. 1. huiuſmodi præſtigiatorem populi frequentia ſtipatum, mortalibus ſuas fallatias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aſpexi equeſtrem, ſpatham præacutam mucrone infeſto deuoraſſe.
Cyclicus ab Horatio vocatur.
Impoſtor nugis ac ſtrophis captans quæſtum. *Vide Deceauer.*

Iuſt, Righteous.

Iuſtus. δίκαιος.
Aequus. Rectus.
Muneribus nequaquam corrumpendus.
Incorruptæ æquitatis, iuſtitiæ.
Iuſtitiæ oculus. Bochyris alter.
Iuſtitiæ trutina, ſtatera iuſtior.
Rectam ingrediens viam.
Rectum tenens clauum.
¶ Aequm & bonum colere.
Aequitatem ſeruare.

Iuſtice, vide Phr. Man.

K

to Keepe, vide *to Defende.*

to Keepe cloſe, vide *to Coner.*

Keepe it cloſe, vide *Beware to tell it no bodie.*

to Keepe in, or Hold vnder.

Cohibere. Coërcere.
Domare. Frenare.
Supprimere. Continere.
Subiugare. *Vide Subdue, and Tame, & in Phr. Man. vide varia de Keepe.*

to Keepe holy, or feaſting daye.

Agere diem feſtum. ἐπιθειάζειν.
Facere diem ſolemnem, feſtum.
Celebrare feſtum, diem feriatū, diem feſtum.

ἑορτην ἄγειν. ἑορταζειν.
Celebrare ſolemnitatem.
Facere ſolemnitatem, apud Hiero.
Operam dare rebus diuinis.
Feriari vel e. Quieſcere.
ἄγειν ἡσυχίαν.
Celebrare memoriam, mortem ſanctorum.
Labore & opere ſuperſedere.

to Keepe from.

Arcere. Defendere.
Prohibere. Cohibere.
Coërcere. Protegere.

it is better Kept in remembraunce, or longer Remembred.

Altius inſidet vel inſidit mente.
Tenacius inhæret animo.
Altè ſedet animo quod primis diſcitur annis. In omnem vſque vitam hæret.
Penitius cogitationi hæret.
Quo ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odorem, Teſta diu. Horat.
Quod rudibus animis & per hoc tenacioribus primũ imprimitur, nulla poteſtate poſtea deleri.
Quæ teneris traduntur annis & citius diſcuntur & tenacius retinentur.
Cordi altius, intimius imprimitur.
Penitius ac profundius in pectore reconditur, reponitur.
Altius inſidet hominum animis.
Facilius penetrat in animos mortalium.
Acrius inſidet animis.
Id perpetuo animo inhærebit meo.
Hærere in medullis, & includi in medullis vtrunque, apud Ciceronem.

to Kimbe or trimme the hayre.

Pectere. Pectinare.
πέκειν. κτενίζειν.
Pexare frequentarium.
Explicare capillum.
Deducere crines pectine, Ouid.
Capilliculum comere.
Pectine eburneo pangere.
Fingere comam pro ornare.
¶ Pectinem ducere à Brechmate ad verticem. Caput mulcere.

a Kerchiefe for women, vide *Hood.*

a Kettle or Cawdron.

Cacabus. κάκκαβος.
Caldare. Caldarium.
Lebes. λέβης.
Ahenum. χρεῖον.
Ahennulum. Cucuma.

to Kill, to Slea.

Trucidare. Interimere.
Multare morte, & neci dedere, apud Virg. vtrunq;. Exterminare.
Necare. Afficere morte.
φονεύειν. Dare neci, lætho. Virg.
Perimere. Occidere. Mactare,
Mortem inferre, adferre.
Vita ſpoliare, Luce priuare.
Exuere aliquem anima.
Viuorum eradere cœtu.
Orbare aliquem luce, vita.
Vitam, animam eripere.
Morti dedere. Dare morti.
Vita eximere. Vitam adimere.
Interficere. Iugulare.
Iugulum ferire, *to cut ones throte.*
Configere, *to Thruſt through.*
Tranſuerberare gladio.
Facili ictu perforare.
Mucrone latus exhaurire.
Confodere. διαρύπτειν.
Morte aliquem excipere.
Sternere, apud Virg.
Dare ſopori aliquem, Plaut. in Aul. *to lay one a ſleepe.*
Enſe aliquem fundere.
Premere ſicut & Cædere pro interficere, vtrunque apud Virg.

Auferre, è viuis, è medio.
Obuium quemque demetere, obtrũcare. Conficere.
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium.
Ferrum in fratris adigere viscera.
Ferrum in viscera condere, Ouid.
Læthale ferrum in hominis stringere viscera.
Perdere, Vnde vulgo precamur Dij te perdant.
Agere orco aliquem, poëticum est, quemadmodũ mittere sub tartara.
Porrigere apud Martialem, pro interficere.
Vltima supplicij animaduersione mulctare, percellere.
Vltimo adficere supplicio. Eras.
Obsidis vnius iugulum mucrone resoluit, Ouidius.
Hostili sanguine, hostium cædibus manus funestare, cruentare.
Sanguine commaculare manus.
Ab ipsa (vt aiunt) stirpe perdere, *to kill the whole race.*
Terram ore mordere, apud Virg.
γαῖαν ὀδὰξ ἁλοιήν, terram mordicus capere.
Et apud Homerum πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Omnes mordicus ceperunt immensum solum.
Ad internecionem cædere, extinguere.
Tollere matrem pro enecare.
Lethiferum vulnus infligere.
Supremum excutere spiritum.
Extinguere. Facere cadauer. Cice.
E medio tollere apud Cice.
Homicidium designare, seu patrare, *to commit man slaughter.*
Cæde & sanguine complere Christi causas.
Cædem exercere, afficere, facere.
Mortes agere.
Cæde nefanda perfurere.
Ferro desæuire, grassari, metere infesto.
Dextras conscelerare insonti sanguine. αἵματι χεῖρα μιαίνειν.
Phocil.
Maximam cladem facere. *to Murder cruelly.*
Intolerabilem cladem inferre.
Per hastæ cuspidem cogere, *Vide in Phrasib. Manutij. Orestes Killed his mother.*

to Kill himselfe.

Consciscere lethum, mortem sibi. ἀποχήσασθαι ἑαυτοῦ.
Enecare se. Orbare se luce.
Afferre manum sibi, Cicero.
παραλύειν τὴν ζωὴν ἑαυτόν.
Inuenire mortem sibi.
Scopulo se mittere ab alto.
Veneni poculo animam exponere. Soli. de Hannibale.
Vitam rapidis ponere fluminibus.

a Killing of men, vide *Man-slaughter.*

a Kill, vide *Ouen.*

a Kindred, or Parentage.

Cognatio. Affinitas.
Consanguinitas. Parentela.
συγγένεια. Propinquitas.
Vide Stocke.

of a noble Kindred.

Genus inclytum.
Parentela haud ignobilis.
Propago regia. Imagines.
Stemmata illustria.
Splendor natalium.
Claritas generis. Antiquitas generis.
Insignia. Claræ insignia gentis.
Veteres ceræ. Imagines auitæ.
Imaginum commendatio.
Tituli. Statuæ.
Famosæ imagines, *of an olde stocke.*
Scemata cognationum, apud Iuris. *Vide Noble*, & apud Manutium, *Kindred.*

to come of a good Kindred or Stocke.

Referre genus.
Originem trahere, ducere.
Trahere, ducere genus.
τὸ γένος ἕλκειν. Stemma deducere.
Illustri prodire origine.
Descendere de stirpe.
Ortum trahere. Successionem habere, ducere. Genus deducere.
Diffundere, genus apud Virg.

to go out of Kinde, or to worke dishonour to his Kindred.

A paterno degenerare instituto.
Longius à maiorũ suorum exemplo digredi.
Deflectere à patris auiq; præstabili insigniq́ue virtute. Cice.
Ab integritate morum paternorum labi.
Degenerare. ἐκτρέπεσθαι.
Maiorum deserere vestigia.
Non respondere probitati paternæ.
Virtutem patris non æquare.
Recedere à vestigijs progenitorum virtuosis.
Soboles virtutibus orba paternis.
Paternas haud canere cantiones.
Inurere nomini paterno ignominiã.

a Kinsman or Coosen.

Cognatus.
συγγενής. συμφυής.
Coniunctus sanguine.
Sãguinis vinculo & patriæ necessitudine coniunctus.
Sanguine contingens, apud Sueto.
Summa sanguinis propinquitate deuinctus.
ἰγγενής. σύναιμος.
Sobrinus, apud Terentium.
Agnatus. Propinquus.
Proximus. Affinis.
Consanguineus.
Iunctus genere, sanguine, sanguinis copula. Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit.
Agnato sanguine proprior.
Vide Coosens.

to Kisse.

Osculari. Osculum ferre, ingerere alicui. Sueto.
Libare oscula. Virg.
Pangere osculum, suauium.
Exosculari. κυεῖν. id est, pregnantem esse.
Imprimere osculum.
Labella labris conferere.
Deosculari. φιλεῖν.
Tollere osculum.
Dare basium, suauium, Basiare, impudicitiæ sunt. Suauiari.
Basia iungere.
Figere, infigere oscula, dulcia. Virg.
Oscula carpere, rapere.
Osculo excipere.
Excipere medijs amplexibus.
Dulces dare amplexus. Virg.
Ruere in amplexus.
Dissuauiari, apud Ciceronem.
Amplexa dextra inhærere.
Cupidè arcteq́ue complecti.
Vlnis stringere, *to Embrace.*
Amplecti. Complecti.
Amplexari. ἀγκύλλειν.
Stringere colla blandis lacertis.

a Kitchin.

Culina. Coquina vulgo.
μαγειρεῖον. Popina.

from the Kitchin to the Hal, or from a lower estate to a greater.

De nihilo ex humili, magna ad fastigia rerum extolli, apud Iuuenalẽ.
In summam euehi gloriam.
Obrepere ad honores.
Opera principum ad summos honores emergere.

E miseria, ad summas opes transire.
Ad summam dignitatem emergere, Erasmus.
Ex humili fortuna repente ad res amplas prouehi, subuehi.
Ex infima fortuna prouehi.
Ausonius: Fortunam reuerenter habe, quicunque repente, Diues ab exili progrediere loco.
Ex humili, è summa emergere inopia. Cræsus ex Iro.
A remo ad tribunal.
ἀπὸ κώπης εἰς τὸ βῆμα. prouerbio dicitur, qui repente ex infima conditione prouehitur ad honesti muneris functionem.
Euadere ad gradus altos, ad summi vestigia culminis.
Ex phelleo venire, prouerb.
Ab asinis ad boues.
Homo à se ortus.
Nouus homo. Huic confine Vlysses pannos exuit, in quibus scilicet mendicum apud porcos egerat.
Videas etiamnum multos humili natos loco, adhæc nullis omnino fortunæ dotibus adiutos ad eruditionis non solum fastigium, verumetiam summas dignitates ascendere, Claudianus: Asperius nihil est humili, cum surgit in altum.
¶ Contra: *From the court to the carte, Vide Phr. Man.*

a Knaue, a Slaue, a Rascal.

Scurra. Triscurra.
Furcifer. Trifurcifer.
Nebulo. Verbero.
Mastygia. Flagrio.
Tenebrio onis.
Tenebrico. Niger.
Scurro apud diuum Hieronymum.
βωμολόχος. Circulator.
Triuerbero. Pistrino dignus.
Necis pabulum, *Rauens meate.*
Omnibus modis improbus.
Ingenio malo prauoq; apud Sallust
Cacula, Calo.
Imi Derisor lecti, apud Mart. pro scurra ponitur.
Vlyssis remigium, *a sort of knaues or rascalles.*

to Kneade dowe.

Depsere apud Cato. δεψεῖν.
Farinam subigere. Versando mollire.
Imbuere farinam fermento.
Conspergere farinam, per aquã conglutinare in massam cogere, formare, compingere, *to make dowe.* ἐμπλάττειν.
Massa, farina subacta. Consperso triticea, *dowe.* ἔκμαγμα.

to Kneele downe, to make Courtesie.

Genua curuare, incuruare, in terram figere, flectere, ponere.
γονατίζειν. Genua humi defigere.
Poplites deflectere.
Geniculare & geniculari.
Ingeniculari, apud D. Hieronymum in Esdra.
Submittere genua pro flectere. Plin.
Genibus succidere, in sermone Max.
In genua dilabi.
Genibus niti, inniti.
In genua decumbere.
Poplitem incuruare.
Flexo terram petere poplite. Cicero: Illa mihi ad pedes misera iacuit.
Inclinare incuruare se.
Corpus inflectere.

to fall downe at ones Knees, vide *to Prostrate.*

a Knife, a Sworde.

Culter. Cultellus.
Ensis. Machæra.
Gladius. Gladiolus.
Cultrum. παραξιφίς.
Mucro in carmine.
Cultellum. μαχαίριον.

Item;

Item, Ferrum pro cultro, enſe.
¶ Nouacula. ξυρός.
Culter tonſorius.
Culter raſorius.

to Knocke one about the pate, vide *Boxe one, &c.*

the Knot or Bande of loue, which can not be vndone or vnknit.

Amoris, adamantinum vinculum.
Vinculum arctiſſimum atque indiſſolubile.
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerē irretiuit Vulcanus, vt ſcribit Homerus.
ἀφέϛιος δεσμος.
Vinculum inſolubile.
Nodus Herculanus.
Nodus inextricabilis.

to Know, vide *to Vnderſtād*, & apud Manu.

to Know full well, or right well.

Tenere tanquam nomen, tāquam digitos, tanquam vngues.
Certā alicuius rei habere memoriā.
Habere in promptu vt digitos vnguesque ſuos.

Know your ſelfe, Conſider what ye are.

In te deſcendas.
Ad defectus proprios mentē reflecte.
Deſcende in animum, pectus.
Tecum habita, vt noris quam ſit tibi curta ſupellex, vt eſt apud Perſiū.
Tuo te pede moduloque metire. Horatius.
Noſce teipſum. γνῶθι σὲ αὐτὸν.
Intra pelliculam tuam te contine.
In tuum ipſius ſinum expue.
Propria cæde vincta.
Tua vitia, teipſum inſpice.
Nec te quæſiueris extra, apud Perſiū.
Pectoris tui penetralia diſcute, ſinum perſpice.

your Know well enough, vide *Vnknowen.*

to Know no waye out of his tale.

to Know ones minde.

I Know your ſtate well.

as I may Know. Hæc vide in Phr. Manutij.

not Knowing, vide *Ignorantly.*

well Knowen.

to Know not, vide Phr. Manutij.

without Knowledge, vide *Vnlearned.*

Kunningly, vide *Exactly.*

a Kunning hand, vide *Occupation.*

L

to Labour, to Trauaile, to Worke.

Laborare. πονεῖν. Sudare.
Exercere. ἀσκεῖν.
Laborare, ſe exercere.
Rei operam dare Labore quærere.
Exercere labores. Fatigari.
ἐκπονεῖν. Laborem colere.
Exercere membra laboribus.
Fallere diſcutere ocium.

to Labour in vaine, or to lose his Labour.

Ludere operam.
Perdere operam & impensam.
Actum agere. Actam rem agere.
Nihil agere. οὐδὲν ἀνύειν.
Frustra laborem insumere.
Inanem operam sumere, insumere.
Laboribus neutiquam frugiferis fatigari.
Frustra, inaniter conari.
Frustra operam sumere.
Lauare seu cauare laterem.
Arenam numerare.
Piscari in aëre. Arare littus.
Fodere Isthmum.
Aërem verberare. Ventum colere.
Aethiopem dealbare. &c.
Fallunt impensæ in aliquem collatæ. *Vide Phr. Manuŧ.*

to Labour, to trauaile with might and maine.

Defatigari. Sudare acriter.
Plurimum laboris exhaurire, haurire. ἐκμοχθεῖν.
Exantlare, & Antlare.
ἀντλεῖν Græcum est, propriéque significat nauem exhaurire, deinde propter difficultatem rei & molestiam ad laborem intolerabilem, & immensum est translatum, pro quo vulgus parum aptè anclare & exanclare per c scribit.
Laborum Iliadem exhaurire.
Neruos, conatus intendere omnes.
Desudare. Versare saxum.
Sudores in re aliqua exantlare.
Sisyphi saxum voluere.
In puluere aliquo viriliter desudare. Multo sudore, labore, vigiliis aliquid colligere.
Maximo conatu incumbere & adniti.
Nihil non laborum obire.
Multum laboris exudare.
Non æstimandis laboribus quippiam absoluere.
Ambabus manibus haurire. ἀντλεῖν ἀμφοτέραις.
Summo conatu quippiam agere.
Herculeo quopiam & indefessolabore contendere.
Summis vti velis. ἄκροις χερσὶ τοῖς ὕστοις.
Insano iuuat indulgere labori, apud Virg. Aeneid. 6. id est, immodico labori, sicut insania pro magnitudine & amplitudine immodica latinis ponitur. Vnde insaniæ extructiones, pro magnis & amplis.
Multo plus haurire laboris, quã Hercules ipse dum Αὐγείου κόπρον è stabulis repurgaret.
Tanto in aliquod negotium incombere studio, vt parũ abfuerit, quin sese labore confecerit, enecaret, quin ipse immoreretur, Erasmus.
Ad morbum vsque laborare.
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Budæum.
Apponere manum.
Laborando curam extremam impẽdere omni quoque industria adniti, pro virili conari, haud segniter agere.
Industriam labore adiutare.
Manum admoliri, admouere, addere negotiorum actioni. τὴν χεῖρα ἐπιβαλλειν.
Cum Minerua, id est, auxiliante Minerua, manum quoque mouere. admoliri.
σὺν ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κινειν, Etenim dij omnia laboribus vendentes, adiuuant facientes. *Vide to Indeuour.*

you Labour to much in your studie, vide Phr. Manu.

Labour, Worke, Indeuour, Diligence.

Labor. Sudor. Vigiliæ. Labos. πόνος. Negocium. Conamen.

Co-

Conatus. Opera,æ. Niſus.
Hoc operæ. Illud laboris.
Vide Phr. Manutij.

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius, Herculeus, Cleoneus, Improbus. Verg.
Strenuus. Indefeſſus.
Inſanus. Immenſus.
Immodicus. Ingens.
Aerumnæ pro laboribus oneroſis.

without Labour, vide *Lightly.*

a daye Labourer, vide *Iourney man.*

Labour loſt.

Labour ended.

Lacke of monye. vide Phraſes Manutij.

Lacking, vide *Voide.*

to Laye handes on one, vide *to Arreſt.*

to Laye a wager, vide *to Wage.*

to Lamente, to Mourne, to be Sorowfull or Sad.

Mœrere. Dolere.
Lugere. Animo ringi.
Mœrore angi. In luctu eſſe.
Miſere contabeſcere.
In lachrymis iacere.
Excruciari animo.
Dolore premi, conſumi, confici.
Tangi animi dolore. *Vide to Mourne, to Waile, to be Sad.*

I Lament, I am Sorie, vide Phr. Manutij.

Cicero Lamented the death of his daughter, vide Phr. Manutij.

Lamentable.

Lamentabile. Luctuoſum.
Triſte. Lugubre.
Flebile. Θρηνητικὸν.

a Lampe, a Torch.

Lychnus penſilis, pendens, ardens, lucens.
Lampas proprie ſplendorem ſignificat. λαμπὰς.
Lucerna ſimiliter.
Lampada æ ſub prima declinatione apud D. Hierony. Eadem formula, qua dicimus Cratera, æ &c.
Cicindela, apud Auguſtinum. pro Lampade, ſed propriè à *Glawberde.* Lampyris idis.

Lamp-ſtudents, that ſtudie by the lampe or candell.

Lucernarij. λυχνόβιοι.
Lucubratores. Elucubratores.

Lande, vide *Fielde.*

Language, vide *Talke.*

Largely, vide *Liberally.*

a Larke.

Alauda. κορύδαλος.
Caſſita. Galerita. Corydalus.

ſicke of the Laske, vide *Flixe.*

a ſhoe-makers Laſt or Leaſt, vide *Forme.*

the Laſt, or Hindermoſt.

Poſtremus. Nouiſſimus. ὕστατος.
Extremus. Supremus. Vltimus.
ἔσχατος. *Vide Vttermoſt.*

at the Last, Last of all

vide *Finally.*

of Late, not long agoe.

Nuper. νέον.
Nuperrimè. Nuper admodum.
Non ita pridem. Non pridem.
Diebus superioribus. ἄρτι.
Iam dudum. Haud dudum.
Paucis ab hinc diebus.
Nouiter. νεοστί.
Recens. Recenter.
Paucos ante dies.
Mense nondum exacto. *Vide in Times past.*

the Latine tounge.

Sermo latinus. Latialis.
Romanus. Lingua latina.
Loquela Latia, Italica.
Phrasis Ausonica. Itala Pallas.
¶ Eloquentia circulatoria, *Kitchin Latine.*

exceeding good, verie fine, and eloquent Latine.

Eloquium vere Romanum.
Romanus sermo non solum purissimus castissimusque verum etiam vber ac locuples.
Mel Atticum. Hymettia mella.
Attica musa, Ατττική μοῦσα.
Eloquentia Attica, atque ab hymetto profecta. vt habent prouerb.
Romani sermonis eloquentia, vbertas, fœcunditas, venustas.
Dicendi illecebræ ac gratiæ.
Venustatis pigmenta. & lenocinia apud Budæum.
Tenue filum, pro subtili stylo, apud Ciceronem.
Phrasis quæ cum eloquentissimi cuiusque phrasi conferri possit.
Pulchrum orationis filum.
Character epistolaris politus, tersus, breuis, dilucidus, elegans emendatus Latinus, Latius, vere Ciceronianus.
Pulcher orationis stylus.
Venustus stylus. Elegans dicendi genus, A Musis profectum.
καλλιγραφία.
Lepos orationis, flosculi, phaleræ venustas, lenocinium.
Attici lepores. Sermonis lepor.
Sermonis deliciæ.
Dicendi lautitiæ Meræ Veneres.
Verborum ornatus, splēdor, tersities.
Cupediæ linguæ latinæ.
Literatura politior.
Eloquentia. Elegantia.
Cum quadam Venere dictum.

to Laugh.

Ridere. γελᾶν.
Aedere risus.
Effusè ridere. ἐκγελᾶν.
Solui in cachinnum.
Cachinnare. καγχάζειν.
Cachinnum effundere.
Tollere cachinnum, Ridere sardonium, syncrusium.
Lienem exercere.
Emori risu, est effusius ridere, defluere vel diffluere risu.
¶ Prouerbialia sunt hæc posteriora Risus solutus, magnus.
Cachinnus, effusus risus.
Risus Sardonius.

to Laugh at, vide *to Mocke.*

to abstaine from Laughing.

Risum tenere, apud Horatium.
Continere. Nihil vnquam de rigore animi remittere. Soli.
Risui temperare.
¶ Excitare, concitare risum, *to make to Laugh.*

the ciuill Lawe.

Ius ciuile. Imperiale. Cæsareum.
Ius Papyreanum. Ius Scriptum
Ius municipale, prætorium.

the canon Lawe.

Ius pontificium. Ius canonicum.
Ius ſpirituale, diuinum.

to ſue one in the Lawe, vide *Action, and to Plaide.*

it is Lawfull, or meete and Reaſonable.

Rationi conſonum eſt.
εὔλογον. Conſentaneum.
Ratio dictat. Rationis eſt.
κατηγορεῖ τὸ δίκαιον.
Aequum & rationi conſentaneum videtur. Par decens.
Aequum, iuſtum, rectum fuerit.
ἐπιεικής.
Vt par eſt. ὡς τὸ εἰκὸς.
¶ Moueri ratione, εἰκὸς παθεῖν.
Cauſa duci. *to haue good reaſon.*

a Lawyer, a Counſeller.

Legiſperitus. Conſultus iuris.
νομικός. νομοδιδάκτης.
Iuris peritus. Iuris prudens.
Iuriſconſultus vel iureconſultus.
εὐήγορος. L. L. doctor.
Diuinæ humanæq; legis ſciẽtiſſimus.
Pontificiarum legum doctor.
Profeſſor iuris.
Iuris interpres. Antiſtes iuris.
Legum catus, id eſt, peritus, apud Auſonium.
Legalis myſta, apud Alciatum,
Iuris conſultus & æqui.
Iureperitus nõ minus prudẽtia quàm facundia laudatus.
Aſylum legum, vel iuris,
νομίμων. ἐξηγητής.
Alter Papinianus, Sceuola, Vlpianus.
Iuris ſcientia præſtans.
Qui ſumma diligentia laboribus ac laudibus, ad legalem peruenit ſapientiam.
Clariſſimus vtriuſque iuris ſcientia.
Mæſta iuris.
Diuini humaniq; iuris ſcientia excellens. Eximius Iurium doctor.
Vtriusq; iuris laurea decoratus.
Gemini laus ſplendida iuris.
Legum iuſtitiæq; ſciens.
Diuini humaniq; iuris conſultus.
Cæſarei iuris profeſſor.
Legum imperialium eximius doctor.
Cautores formularum. Cicero. in 3. de Ora. vocat iuriſperitos.
Leguleius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer, or Leper.

Lepra infectus.
Mentagra infectus.
Lepram patiens. Fœdus lepra.
Elephantiacus. Elephante grauis.
Elephantiaſi laborans.
Fœdiſſima plenus impetigine.
λεπρώμενος. λεπρός.
Leproſus. Mentagricus.
Incurabili ſcabie infectus.
¶ Amentagræ & Impetiginis purulentia purgare.
A lepra, ab elephantiaſi mundare, *to cure the Leproſie.*
¶ Lepra. λέπρα. ἱερά.
Elephantiaſis. Elephantia, quæ & Elephas dicitur. Vnde Serenus, Eſt Elephas morbus triſti quoque nomine dirus, eadem mala ſcabies Horatio vocatur, alijs.
Immundities lichenis.
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infeſtantur.

a League, a Couenaunt, an Agreement.

Pactum. Compoſitio.
Conuentio. Conuentum & us.
Fœdus. Pactio.
Contractus. συμβόλαιον.

to make a League or a Truce.

Conuentionem facere.

Pactum inire vel fœdus.
Conuentum constituere.
ἀνθομολογεῖν.
Paciſci. Contrahere.
Fœderari. Fœdus inire.
Fœdus ſancire. σπένδεσθαι.
Pactum facere, componere fœdus.
Conficere pactionem. Cice.
Fœdus iacere. σπενδοποιεῖσθαι.
Pagere vt nonnulli volunt, tametſi Seruius reluctetur.
Tractatus, contractus, conuentaque inire.
Mutuo fœdere, conſenſu, & ſacramento ſe principes dicuntur deuincire.
Societatem inire, paſciſci.
Conuenire in tertia perſona.
συναλλάττειν.
Fœdus contrahere, pangere.
Ferire fœdus.
Coire in fœdera. Virg.
Ferire pactum, vulgo compactum facere dicitur.
In æquas pactiones deſcendere.
Fœdera accipere Salluſt.
¶ Conſpirare in bonã & malam partem ſumitur. ſed Coniurare in malam frequentius conceptis verbis vel data fide, factaq; coitione conſentire, ſimul iurare.
Coniurationem, cõſpirationẽ facere.
Hauſtu mutui ſanguinis ſancire fœdus Soli.
Conſentiores factæ ſunt, poſuit Cicero in Ver. Act. pro eodem.
Conflare conſpirationem, apud eundem.
Ad incredibile ſceleris fœdus aliquẽ adſciſcere.
Ad illicitas iureq; damnatas confœderationes pellicere & inſtigare.
Ad quaſuis res nefarias concordare.

to keepe no League or promiſe, vide *to Breake the league.*

to Leake to runne forth as broken veſſels.

Perfluere. Perſtillare.
Non continere liquorem.
Tranſmittere liquorem.

Leane, Thin, Slender.

Macer. Macilentus. Macie pellucens. Gracilis. Exilis.
Exuccus. Strigoſus.
ἔκλιμος. Extenuatus.
Macie confectus.
Pumice aridior. Aridus.
Emaciatus. ἀπεσκληκώς.
Macie, inedia extenuatus, attenuatus. Macies ipſa.
σύφαρ. Metaphoricè apud Eraſ. frequens, Ieiunus metaphoricè.
Monogrammus à ſimilitudine μονόγραμμος, ſicut & κάνναβος.
Ironia prouerbialis.
Per mediũ annulum qui trahi poſſet.
Pinguior lucerna, lecytho, qui cum multum edat non fit habitior.
Leotrephide macilentior.

to be Leane.

Macie perlucere. Macere.
Ariditate crepitare. Macerare.
ἰσχναίομαι. *To make Leane.*

to become or waxe Leane.

Macreſcere. Areſcere.
Extenuari. ἐξανμίζειν.
Macrum, exuccum fieri.
Macerari. Maceſcere. Annis vel ægritudine in maciem ire, Soli.

to make Leane.

Macerare, Emacerare, & attenuare.
ἐκτήκειν. Macrum facere.

to Learne.

Diſcere, diſciplinam accipere, apud Cæſarem, comprehendere, animo complecti.
Addiſcere. Condiſcere.

Bibere

Bibere pro eodem. Erasmus. Non facilè dediscitur, quod puerilibus imbibitur annis.
Veterum volutandis monumẽtis discere, percipere. Studere.

to Learne, to Study diligently.

Plurimum operæ consumere, insumere in literis.
Studijs se exercere.
Eruditioni parandæ operam dare.
Occupare animum in studijs bonarum artium. Artes bonas assequi improbitate laboris.
Adhibere ad omnes rerum bonarum disciplinas studium.
Transmittere tempus inter pugillares & libellos.
Nauare operam literis & dare.
Incumbere literis & in literas.
Incumbere in literarum studia.
Acriter intendere animum ad literas.
Inuigilare studio literarum.
Elaborare pertinaciter in addiscendis literis.
Multam ponere operam.
Plurimam collocare operam in excolendo literarum studio.
Dedere se penitus sacris Musarum studijs. Immori studijs.
Omne studium conferre.
Intentam diligentiam adhibere.
Literas amplecti.
τοῖς λόγοις ἐμφιλοτοφεῖσθαι.
Asserere se studijs. Plin.
Se totum literarũ studio impendere.
Se Musis addicere, asserere in seruitutem, deuouere, dicare, consecrare.
In optimis literarum studijs suauissimè otiari.
Studijs bonis omne otium applicare.
Artes habere in complexu, oculis, auribus. Plinius.
Insano flagrare studio in literas.
Scientia progredi.
Habere processum in literis.
Non parum in literis proficere.
Colligere eruditionem ex studijs.
Ducta indies linea profectum, progressum magnum facere in literis, in scientia aliqua.
Lineam ducere.
Nullum facere studendi modum neque finem.
Pierijs adhibere otia blanda libris.
In amœnissimis Musarũ viretis quotidie versari.
In vernantissimis diuinæ scripturæ pratis expatiari.
Insudare literis.
Totum se libris dedere.
Libros assiduè manibus retinere.
Impallescere studio, literis.
Literarum sacra colere.
Immodico studio sese macerare.
Addere se literis, Cicero.
Assidere semper chartis, immori.
Studium & omnem laborem, curam, operam impendere.
Impendere tempus omne discendis literis. Studiosè versari, ac sedulo in libris.
Tota mentis cogitatione ferri.
Intendere vim omnem ingenij in literas. Impendere pertinacem studijs laborem.
Adhibere propensum literis studiũ.
Studendi cura impendio defigi.
Ardentem intendere animum studio literarum.
Inhærere libris.
τῶν βιβλίων ἀντέχεσθαι.
Affixum esse literis.

to Learne without booke.

Ediscere. Memoria complecti. Cice.
Exercenda est memoria in ediscendis ad verbum quàm plurimis ex nostris scriptis & alienis.
¶ Tradere in disciplinam. Docendum curare.

Tradere præceptori aliquem à quo mores primùm, mox eloquentiam discat, quæ malè sine moribus discitur. *to put forth to schole.*

we Learne by experience, vide Phr. Manu.

Learned.

Doctus. Perquàm doctus.
Doctrina excultus.
Literis perpolitus.
Eruditus. Peritus. Expertus.
Gnarus. Literatus. Sciens.
Non ineleganter bonis literis initiatus. Non indoctus.
Non alienus à literis.

well Learned.

Vir singularis doctrinæ.
Apprime doctus.
Insigniter doctus.
Facile doctissimus.
In admirationem doctus ac eloquẽs.
Maxima magna doctrina præditus.
Bene doctus pro valde doctus.
Egregiè doctus.
In primis literatus.
Perquàm literatus.
πολυγράμματος.
Magnopere doctus.
Musarum sacra colens, frequentans.
Vnicum Musarum delitium.
Literarum decus, fons, ornamentum.
Linguarum antistes, columen.
Vir multijugæ eruditionis.
Fons totius eloquentiæ.
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum Volutatus est.
Spectatæ eruditionis vir.
In eruditiorum numero habitus.
Vir exquisitissimæ doctrinæ.
Qui ad fastigium tum doctrinæ tum eloquentiæ peruenit.
Heraclitus subtilioris doctrinæ ercanis intiatus. Soli.
Omnium disciplinarum scientia præditus.
Parens eloquentiæ.
Vir literatissimus, acerrimi, fœlicissimique ingenij.
Ad summum literarũ fastigium proiectus suopte ingenio.
Peritissimus.
Literarum amantissimus, & peritissimus.
Linguarum præsidio adfatim instructus, armatus, fultusque.
Vir solidæ eruditionis.
Exquisitè doctus.
Miræ eruditionis.
Impensè literatus.
Delicium Latinæ linguæ, vniuersi literati orbis.
Insigniter literatus.
Nihil in loquendo minus spirans quàm natiuum illum & incorruptum Romani sermonis odorem.
Vnicus phœnix sui æui.
Summam doctrinæ laudem consecutus.
Nostræ ætatis Varro.
Varijs expolitus disciplinis.
Haudquaquam indoctus.
Literis multis præditus.
Literarum antistes.
Qui multiplici variaque scientia.
φιλολογος. πολυίστωρ.
Eruditione vbertim excellens.
Non vulgariter eruditus.
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis.
Summa eruditione præstans.
Multiformi eruditionis supellectile instructus.
Ingenuarum artium callentissimus.
Eruditionem habens non sane vulgarem.
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus.
In nullo doctrinæ genere non exercitatus.
Vir & admirabili, & diuino ingenio ac doctrina singulari.
Rara doctrina insignis.

Prin-

Princeps in re literaria vir.
Eximia præditus eruditione.
Multijuga literarum cognitione præcellens.
Quo post Ciceronem & Fabium doctiorem nulla ætas habuit.
Vir omni eruditione maior, qui inclinatam eloquentiam primus in integrum restituere sit adortus.
Græcè & Latinè modis omnibus eruditissimus.
Romani sermonis natiuam & genuinam quandam proprietatem spirans. Omnigena eruditione clarus, conspicuus.
Literarum omnium princeps. Eras.
Politioris literaturæ phœnix incomparabilis & vnicum Germaniæ inferioris Decus. Erasmus.
Erasmus nostræ ætatis omnium doctissimus, celeberrimus, ac præclarissimus literatioris orbis præses.
Trium linguarum, Græcè, Latinè, & Hebraicè penè ex æquo peritus, ad hæc in nullo doctrinæ genere nõ ita versatus, vt cum primis certãre possit, Erasmus.
Trium linguarum non vulgariter peritus.
Triplici natura instructus.
Complurium linguarum egregiè peritus.
Humanis literis ac mansuetioribus Musis initiatus.
Humanarum literarum peritissimus.
Ingenio ac eruditione præstans.
Extra inuidiæ aleam doctus.
In literatorum consessu primum tenens locum.
Habens eruditionis penu multifariã cumulatum.
Doctoris titulo insignitus.
Summa cum laude Doctoratus titulum consequutus.
Primi nominis Doctor.
Cuius gressus Charites sorores Pegasideſque omnes comitantur euntis. vt est apud Poetam.
Bonarum literarum cultor studiosus.
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis.
Encyclopediam qui absoluit.
Absoluto disciplinarum orbe, omnibus mirandis osculandus.
In cyclicis disciplinis exercitatus.
Qui in omni parte orbicularis disciplinæ certauerit.
Cyclopediam callens.
Cyclicè doctus.
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione versans.
¶ Eximij in omni doctrinæ genere proceres.
Literariæ rei proceres.
¶ Encyclopædia ἐγκυκλοπαιδεία. est omnium bonarum artium societas cognatioq; vt ait Cicero, in omniũ artium & disciplinarum perfecta scientia. *Vide Manutium.*

a Learned phisicion, vide Manu. Phr.

to aduaunce or set forth Learning.

De lingua Latina bene mereri.
Consulere studijs communibus, & bonæ spei ingenia benigne prouehere.
E medijs ignorantiæ tenebris ingenuas artes atque adeò sacras literas vindicare.
De publicis studijs optimè mereri. Editione vtiliũ scriptorum communia seu publica studia iuuare, adiuuare.
Alijs sedulò impertire doctrinam.
Egregiam nauare operam.
Adiutare, adiuuare, honestissima literarum studia.
Libros à dura blattarum tinearumq; seruitute qua diutissimè oppressi propemodum interierant liberare, vindicare ab interitu.
Diuitem ingenij prouentum in vni-

uersum orbem effundere.
Annis compluribus elaborata in cõmunem omnium depromere vtilitatem.
Libris edendis, famam immortalem mereri, transmittere ad posteros.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare.
Bonas literas longo veluti post liminio redeuntes, in suum quodammodo regnum dignitatemque in priscum nitorem restituere, suo splendori reddere.
Redimere studia literarum.

giuen to Learning, vide *Studious.*

Learning is alwayes both pleasant & profitable.

Learning is not esteemed as it ought to be. vide hæc in Phr.Man.

I haue no Leasure.

Molestus interueniens mihi.
Nunc non est commodum.
In præsentia non vacat, non est ocium. Est quod agam aliud.
Est domi negotium melius.
Non licet per negotia domestica.

Leasurely, by litle and litle.

Paulatim. Pauxillatim, apud Plautum, diminutiua sunt à paulum.
κατὰ μικρόν. Sensim.
Ductim. Tractim. Pedepressim.
Pedetentim *Foote by foote.*
Placidè. Lentè. Leuiter. Matura lente. Composito gradu. *vide Slowly.*

to Leaue of, to Ceasse.

Desinere. Desistere.
Omittere. Sistere ab incœpto.
Dimittere. Parcere. Subsedere.
vide to Ceasse, & Phr.Man.

to Leaue nothing, vide *to Take away.*

to Leaue, to Forsake.

Deserere. Linquere. Relinquere.
Derelinquere. Destituere.
vide to leaue in Dauuger.

I will neuer leaue you, vide Phr.Man.

Leaue or Licence.

Copia insingulari cum verbo facio constructum, quemadmodum cõmeatus.
Venia. Potestas.
Facultas, quam licentiam indocti dicunt.

to geue Leaue or Licence.

Potestatem facere, præstare.
Facultatem dare.
Copiam facere, vt gymnasiarcha fecit scholasticis ludendi copiam à prandio.
Additur in constructione gerundium in di.
Emanendi copiam à præceptoribus poscere. *to aske leaue.*
Tridui missionem dare.
Dare remissionẽ studij vel à studijs, ad duos, tres dies.
Veniam dare pro eodem apud doctos legi, licet alij refragentur.
Venia enim est pœnæ meritæ remissio, vt inquit Seneca.
ἐξουσίαν δόναι. Missionem impetrare, *to get leaue.*
Veniam exorare, impetrare.
¶ Cæterum missum facere, est dimittere, *to let go, to geue leaue.*
Terentius Me missum face, Suetonius in Cæsare: Legionem totam cum ignominia missam fecit.
Missionem dare militibus.

Missio-

Missionem petere, efflagitare.
Rudem flagitare.
Præbere missiouem.

I pray you giue me Leaue to speake with your patience and fauour.

Sit dicto venia τῷ λόγῳ συγγνώμη.
Pace omnium vestrum dictum esse velim, dixisse liceat.
Dicere copia alicuius, id est, pace.
Honos audientium auribus habeatur.
Sit habitus honos vestris auribus.
Bona cum venia audite. Cice.
Sine cuiusuis iniuria dictum sit.
Absit inuidia verbis, verbo.
ἀπεὶν δεφθόνος. Dicere cum venia.
Cum gloria tua mi Philippe.
Libet veniam præfari vel honorem.
Data copia fandi, apud Virg.
Pace tua, tua venia.
Te non irascente, permittente.
Simile quid præfamur, obscœni aliquid dicturi, aut cuiusquam authoritatem oppugnaturi.
Per præmollitionem vt monet Erasmus in copia verborum.

I giue thee Leaue, vide Phr. Man.

the Leaues of the trees.

Frondes. Folia. φύλλα. Petala.
Crines Poëticè dicuntur, vnde apud Mantuanum: Nudatur crinibus arbos.

to Leauell, vide *Wincke.*

to Leauie a subsidie, vide *to Cesse.*

Lecherous, Vnchast, or Lustfull.

Libidinosus. Venereus.
Propensus in libidinem. Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres. Sue.
In Veneris castris militans.
πυγαῖος. λασκάυρος.
Præter modum libidine pruriens.
ἀφροδισιαστικος. μύστης.
Nouas quotidie nuptias celebrans.
Mulierosus. Veneris miles.
Solutior in Venerem.
Mollis. Mulierosissimus.
Mus albus. μῦς λευκός.
Homo libidinis immodicæ, insatiatę, intempestiuæ, monstruosæ.
Galbinos habens mores. Marti.
Crebris, vagis amplexibus sponsus.
Pronus in Venerem.
Procliuis in libidinem.
Lidus in meridie.
Caprarius in æstu.
Maximo ardore in Venerem solui vel ruere ferunt, Hispanos Turcasque.
Et Gaditana puella apud Marti. pro libidinosa, procace, lasciua.

to Lende.

Mutuari deponens, & Mutuare actiuum. χρήζειν. Mutuum dare.
Præstare. Mutuo dare, quum eiusdē precij res pensatur.
Commodatum vel commodato dare in tempus, quū eadē res redditur.
Alicuius rei vsum præstare, concedere in aliquot dies.
Commodare Vide ne cum pueris dicas Accommodare: id enim est adaptare.
Vtendum dare. χιχρᾶναι.
Mutuo amicis commodare.

by Length of time, in Continuance or processe of time.

Processu temporis. Decurrentibus annis. Progrediente ætate.
Tempore. Paulatim.
Lustris labentibus, apud Virg.

Length of time taketh away ſmart, vide *Time* & apud Manutium *Length*.

at Length, vide *Finally*.

to Leſſen to Aſſwage or Mitigate paine: or diminiſh griefe or ſmart.

Dolorem ſedare, Eleuare, Mitigare, Molire, Lenire, Delenire, Leuare, Demulcere, Pellere, Tollere.
Fugare, Sopire, Diſcurrere, Minuere.
Vim doloris mellea fallere confabulatione.
Detrahere dolorem, cruciatum.
Reddere moderatiorem.
Dulcare. Edulcare.
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur.
Dolor ſeſe remittit.

the Leproſie, vide *in Lazer*.

a Leſſening of ſorowe, vide Phr. Manutij.

to Let bloud, to open a veyne.

Detrahere ſanguinem.
Venæ ſectionem adhibere.
Secare, Incidere venam Cicer.
Vacuare ſanguinem per venam.
Corpus ſanguinis detractione vacuare.
Tundere venam nocuo turgentem ſanguine.
Demittere, emittere, vel mittere ſanguinẽ. Corn. Gel. Ex brachio mitti ſanguis debet.
Exonerare venas ſanguine.
ἀοὶναι το αἷμα.
Venam cultello, ſcapello ſoluere, aperire.
Curare venam incidendam.
Corpus ſanguinis exuberantia leuare ſectione, inciſione venæ.
Non eſt latinis vox vnica quæ Græcæ φλεβοτομεῖν, reſpondeat, quapropter Periphraſi vtendum.

to Let goe or paſſe, vide *to Omitte*.

to Let, to Hinder, to Stay: to Withſtande or be againſt.

Obſiſtere. Reſiſtere. Cic.
Senatus vna voce ac mente reiectat.
Inhibere. Obſtare.
Contraire. Detinere.
Officere cauſæ apud Cice.
Vrgere. Occupare.
Offerre moram occupato. Plaut.
Obſtrigilare. Porcere apud Lucil.
Moram facere rei priuatæ & publicæ. Plaut.
Obſtaculum moliri.
Interdicere pro obeſſe, cum datiuo Cicero.
Cui nemo interdicere poſſit.
Eripere bene gerendæ rei facultatem
Rei potiundæ ſpem præcidere. Budæ.
Impedire. Obſtaculo eſſe.
In diuerſa trahere, rapere.
Retrahere. ἀνθέλκειν.
Tergiuerſari. Reclamare.
Tranſuerſum agere.
Aduerſari. Reniti.
Repugnare. Refragari.
Contradicere. Contra niti.
Contra venire. ἀνθίστημι.
Occurrere. Morari.
Remorari. Demorari.
Intercipere. Tenere.
Opponere. Reluctari.
Intercedere, apud Titũ Liuium pro impedire.
Contra pugnare, machinari.
Impedimento eſſe deſtinere.

Conatus

Conatus alicuius euertere.
Claudere commodum. Terent.
¶Remora impedimentum, obstaculum, remiligines apud Plau. retardatio.
Offendiculum pro impedimento, *Vide to Hinder.*

to Let one from hauing his lust.

to Let ones studie, vide hæc in Phrasibus Manutij.

Let me go.

Sine me abire. Sine vt abeam.
Mitte me. Omitte me.

Let it be so, vide *So be it.*

Lettres missiues.

Epistles.

Litteræ. Litterulæ.
Littera in singulari numero, apud Ouid. Libelli.
Tabulæ. Codicilli. Scripta.
Epistola. Epistolium.
ἐπιστολή. γραμματίδιον.

to seale and open Letters, vide *to Seale & to open.*

Letters deliuered out of time.

Letters welcome, vide hæc in Phrasibus Manutij.

printing Letters.

Typi ænei, stannei. τύποι.
Formulæ. Characteres.
Notæ fusæ, sculptæ.
Typorum collector, ordinator, compositor. *A compositour.*

Liberall: bountifull.

Liberalis. Munificus.
Dapsilis. Benignus.
Beneficus. δαψιλής.
Prolixus apud Ciceronem.
Ipso horreo vel canistro dans.
Promus magis quam condus.
Profusus. Largus.
Cito dans & dolio hauriens.
Ambabus manibus largiens.
Hospitalis, Cicero. Offi. 2. *Vide Phr. Manutij.*

Liberality.

Largitas. Liberalitas.
Munificentia. δαψιλεια.
Beneficentia. εὐλογία.
Bonitas & Benignitas pro eodem apud Cice. Offi. 2.
Hospitalitas pro liberalitate & animi quadam propẽsione in hospitibus recipiendis apud Ciceronẽ. Offi. 3. *Vide Phr. Manutij.*

Liberallie, Largelie, Bountifully.

Munificè. Liberaliter.
Munificentissimè.
Dapsilè. δαψιλῶς. Largè.
Largiter. Profusè. Affatim.
Abundè. Vbertim.
Abundanter. Copiosè.
In copia. Plena manu.
Ambabus manibus. Ampliter.
Benignè, Prolixè, vtrunque apud Cicero.
ἐκτενῶς. εὐθύμως.
Sine parsimonia.
Prodigè. Perbenignè.
Ipso horreo. prouerb.

to set at Libertie.

Asserere, vindicare in libertatem.
ἀφέλεσθαι εἰς ἐλευθερίαν.
Manu mittere & mittere manu.
Libertate donare.
Emittere manu.
Pileo donare. Liberare.
Eruere, reducere.

Eripère. *To Redeeme.*
ἐλευθερῶν. Exercere vincula.
Liberum facere.
Soluere ergastula.
Eximeré à seruitute, vinculis.
Leuare vincula alicui, vel aliquẽ vinculis. Eximere.
Conciliare in libertatem.
Releuare ceruices à seruitute dura.
Recipere, apud Virgilium.
Soluere, exoluere vinculis.
Emittere è carcere, ex vinculis, de carcere.
Laqueis mortis caput, manus vinculis expedire.
Dare vindicias.
Subtrahere necí. *Vide Free.*

Liberty of the cõmõ wealth, vide Phr. Manutij.

to geue much Libertie, vide *to Permit too much.*

a Librarie, a Studie full of bookes.

Bibliotheca. βιβλιοθηκή.
Arcium vel archiuum vt aliqui scribunt.
Vtitur hac dictione D. Hier. in præfatione lib. Ester.
Taberna libraria.
Amaltheum, apud Cice. ad Atti. ἀμαλθεῖον.
Armarium quoque locus in quo libri reconduntur.
Foruli, apud Suetonium, & Plutei apud Iuuenalẽ, sunt armariola, capsulæ in quibus libri reponuntur, vulgo naminant, quæ rectius cum Viue loculamenta vocauerimus.
Libraria in hac significatione raro apud Classicos inuenitur, Librarius enim βιβλιογράφον denotat, qui libros & alia scribit, hũc latini scribam vocitant Cicero vsurpauit. Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide *Leaue.*

to Licke.

Lingere, Delingere, Elingere, Lãbere

to Lie, or to make a Lie.

Dicere falsum. Mentiri.
Subdola promere, fundere mendacia
Turpe mendacium dicere, proferre. ψευδεῖν.
Adumbrata pietatis fuco mendacia deferre. *To bring forth Lies.*
Effutire, pro dicere cum mendacio, apud Cicero in Tusc.
Aspergere mendatiunculis aliquid.
Cretizare, κρητίζειν Græci pro mentiri dicunt, à gentis moribus.
Conflare mendatium, fingere ex se velut araneus.
Splendide mentiri.
Ampliter mentiri. Plaut.
Struere sycophantias.
Comminisci mendacium. *Vide Phr. Manutij.*

to forge a Lie.

Mendacium conflare, aspergere, excogitare.
Mendatio fucum addere.
Rem effictis mendacijs omnibus, lenocinijs perpolire, concinnare.

an open Lie.

Mendacium speciosum.
Prodigiosum audax, impudens callidum mendacium. *A bold lie.*
Manifestæ vanitatis.

a Lier.

Mendax. Vanus. Falsiloquus.
Falsidicus. Vaniloquus. Nugax.
Mendaciloquus. Nugator.
Nugigerulus. ματαιολόγος.
Nugiuẽdulus, Cretensis. ψευδηγόρος.
Vir insigni vanitate.
Halophantia. Vanissimus, *Vide Phr. Manutij.*

Lyes, Dregges.

Fex. πύξ. Excrementum.

Sedimen-

Sedimentum. ὑποσάθμη.
Seda apud Plin. Proluuies.
ὑποχώρημα.
Craſſamentum, Floces vini.
Amurca, olea tantum eſt.
Magna vnguentorum eſt fex.

as much as Lieth in me, vide *Power*.

Lightly, Remiſſely, without Care.

Leuiter. In tranſcurſu.
Leui brachio. Sparſim.
Inſuperficie. Perfunctoriè.
ἐξ ἐπιπολῆς, quod vulgus ineptiens dicit ſuperficialiter.
Tenuiter. Curſim.
Molli brachio. Suſpenſa manu.
Parum attentè, cõſideratè, accuratè.
Tranſeunter. In tranſitu.
Quaſi in tranſcurſu leuiter atttingendo.
Leui brachio rem peragere, percurrere.

Lightly, without labour.

Faciliter. Ex facili.
Citra laborẽ, negotium, moleſtiam.
Paruo negotio.
ἀχονιτί. ἀπόνως.
Sine opera. Sine labore.
Nullo negotio.
Citra pulueris tactũ, vel iactum. prouerb.
Abſque difficultate. Fermè.
Nulla adhibita diligentia.
Citra ſudorem, operam.
Nullo ſodore. Ne genu quidẽ flexo.
Citra puluerem. prouerb.
Nullis laboribus. Perfacile.
Facilè. Facillimè.
Vno digitulo, apud D Hierony.

not Lightly or eaſilie, hardly, painfully,

Difficilè. Difficulter.
Haud facilè. Haud fermè. Terent.
Fidelẽ haud fermè mulieri inuenias virum. Non facilè. Grauiter.
χαλεπῶς.

a Lightning or a Flaſhing out of the cloudes.

Fulgur & Fulmen licet alij diſtinguant. Aëris ardor.
Fulguratio. Fulgor. Fulgetrum.
Fulgetra. ἀστραπή. Coruſcatio.
¶ Fulminare, fulgurare, fulgere.
¶ Fulmen, iacere, fulgetra concitare, tonitru mouere.
Ignes capitolinis inijcere ſedibus.
De cœlo tangere vel percutere.
¶ Fulminatum, fulguratum, tactum ictum de cœlo. διϊκελητον.

Light, Vaine, vide Phr. Manutij.

Like as, vide *As*.

Like, as it were, as great as, equiualent.

Inſtar ſignificat ad ſimilitudinẽm ad æquiparationem & ad menſuram.
Adinſtar, apud Hieron. & Soli. δίκην.
In modum, Ad modum.
In ſimilitudinem.
Ad ſimilitudinem.

to Liken, to Compare.

Comparare. Conferre. ἐξισᾶν.
Adſimulare. Adæquare.
Coæquare. AEquiparare.
AEquare. ἰσόειν.

to be Like, to Reſemble in forme or faſhion.

Referre mores patris & patrem moribus.
Referre vitæ patrem, & vitam patris. Plin.
Moribus exprimere.
Repræſentare. Præ ſe ferre.

Reddere. Terent. Similare.
Similem esse. Effingere.
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem
Et prouerbio dicitur Patris esse filius qui mores imitatur patris.
Accedere ad paternos mores.
Ferre alicuius imaginem pro repræsentare.
ϖϱοσαίνειν.
Similitudinem morum referre.
παϱεμϕαίνειν.
Constituuntur cum accusatiuo personæ, præter.
Similem esse.
Ingenium patris referre.
Paterni, auitiq; ingenij speciem præferre.
Similis quãdo ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitiuo construitur: quando vero ad corporis lineamenta, cum datiuo, vt tradunt Grammatici, confunditur cum differentia.

in Likenesse of a man, vide *Pretence.*

it Liketh me well, vide *it Pleaseth me well.*

Like to you.

Likelie, Reasonable, vide hæc in Phrasibus Manutij.

a Likenesse, a Comparison.

Comparatio. Collatio.
Assimulatio. Similitudo.
Parabola. Paræmia.
ὁμίασις.

Likewise: Equallie: euen all alike.

AEquè. ἴσως.
AEqualiter. Vno tenore.
AEqua parte, conditione.
AEquabiliter. Similiter.

to do, to rẽder Like for like, vide *to Recompence.*

a Linage, vide *Stocke.*

a Line, a Rule, a Rowe, a Strike.

Regula. Norma.
Linea. γϱαμμή.
Amussis & perpendiculum, cæmentariorum sunt.

to Linger, to Stay, to Delay, to Deferre, to Put or Drive of.

Morari. Remorari. ἐπέχειν.
Demorari. Cunctari.
Moram trahere, ducere.
ϖϱοσαπομένειν.
Moram facere, restitare.
Moras nectere.
Pausam facere. Plautus.
Pendere apud Virg. med. prod.

a Lingering, vide *Prolongation.*

Linger, vide Phr. Manutij.

Lingering, vide *Slouthfully.*

Litle, Few.

Modicum. ὀλιγόνοτον.
Parum. Paulum.
Paululum. Nonnihil.
ὀλίγα. ϖοϱομικϱὸν.
Paxillum. Paxillulum.
Dicitur etiam aliquantum & aliquãtulum pro paululum.

by Litle and litle, vide *Leasurely.*

a Litter: a Wagon or Coche.

Vectabulum. κλινάϱ.
Gestato.

Geſtatorium. Sella curulis.
Currus clauſis, θρόνος γυναικεῖος.
Arcera, vel vt alij ſcribunt Acirna apud Gellium. Baſterna.
Pilentum apud Varronem.
Lectica pro eodem. δίφραξ.
Hexaphoron, græcis quod à ſex ſeruis portaretur. λαμπήνη.
Octophoron, quòd ab octo.
Currus regius ſeu lectica.
Pampillum. Ferculum.
Vehiculum cameratum, penſile.
Cameroton Græci vocant.
Lecticarij, qui portant, ferunt lecticam ſellas curules. διφροφόροι.
¶ Et ſella curuli vehi, ſubuehi.
Lectica geſtari. διφροφορεῖσθαι, *To be caried in a Litter or wagon.*

to Liue, to haue life, to be aliue.

Vitam ducere. ζάειν. ζᾶν.
καὶ ζῆν. Viuere.
Fungi munere vitæ.
Animam ducere, ſeu ſpiritum. Cice.
Annos, æuum, ſæcula exigere.
Eſſe. Veſci aura. βιῶναι.
Carpere vitales auras.
In viuis agere.
Temporaria frui vita.
Lucem adſpicere, pro vita frui.
Eſſe in rerum natura, in vita.
Spirare. βιοτεύειν.
Supereſſe. Superare.
Ne adhuc crudelibus vmbris occubare. Vitam exigere.
Cæli conuexa tueri. Virg.
Vitam traducere, tranſigere.
Fungi vita. Vitam agere.
Vitam degere τοιεῖσθαι τὸν βίον.
Aeuum agitare, tranſigere.
Vitam, æuum traducere.
τὸν βίον διατελεῖν.
Exercere vitam.
Aetatem degere, exigere.
Spiritum ducere.
Eſſe inter mortales.
Inter ſuperſtites adnumerari.
Eſſe inter viuos, & in viuis.
Eſſe in humanis.
In humanis agere.
Vita potiri.
Auras protrahere, prendere vitales.
Poëticum.
Lucis vſura Perfrui.
Lucis dare vſuram piratis diuturnam.

to Liue deintely and nicely: to Spende his time in great voluptuouſneſſe, riot, or pleaſure.

Deliciari. τρυφᾶν.
Reſupinari. Viuere Epicurum.
Luxuria, delitijs ac mollitie diffluere.
Melle ſeipſum perungere.
Mellitam planè vitam exigere. Eraſmus.
Genio carpere dulcia. Perſius.
Extremam decerpere voluptatem.
Terrenis teneri cupiditatibus.
Delitijs affluere.
Libidinari Sueto.
Delicatè ac molliter viuere. Cicero.
Agere periucundè.
Indulgere cupiditati.
Gulæ, ventri obſequi.
Ardenti libidini laxare frena.
Omni genere voluptatum, deliciarũ affatim ſe explere.
Dare ſe voluptatibus.
Totum ſe dedere libidinibus. Cice.
Mundanis ſe contaminare ſordibus.
In medias ſe delicias conijcere.
Voluptuariam agere vitam.
Carnis obſequi cupiditatibus.
Prauis animi obtemperare cupiditatibus. Luxui ſeruire.
ταῖς ἡδοναῖς σχολάζειν.
Sectari mortiferas ſæculi illecebras.
Architectari voluptates. Cice.
Carnis deſyderia amplecti.
Humi volutari. Serpere humi.
In terrena animo rapi.

Ea quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare.
Omnem fœlicitatē in rebus præsentibus constituere, futuraéque beatitudinis nullo tangi ardore.
Duci ventre. Horatius.
Cogitatione circa mundana versari.
Rebus frui dulcibus.
Voluptatibus indulgere, frui.
Animum in transitorias labentis mūdi voluptates demergere.
Intellectum circa terrena exercere.

to Liue long.

Cerui viuere per annos.
In annos centum æuum trahere.
Nestoris astricolæ cui ducunt fila sorores, *Vide Olde & Phr. Manutij.*

of a long Life.

Viuax.	Longæ vitæ.
Tithonus.	Nestor.
Nestorius.	Longæuus.
Macrobius.	μακρόβιον. *Vide Olde.*

to Liue not long.

Breuem vitam colere.
De vita decedere breui æuo. Soli.
Vltra quinquennium æuum non trahere.
Vltra octauum annum viuendi spaciū non protrahere.

so lōg as I Liue, vide *While I liue*, & apud Manutium.

to Liue quietly.

In securitate agere.
Securum esse.
ἄγειν ἀδειαν.
Tranquille agere, degere.
Securam agere vitam.
In summo ocio vitam transigere.
Tranquillam vitam viuere, agere.
Domi sedere, inq; aurem vtramlibet cubare.
A tumultu seculi & blandientis mūdi strepitu seorsum degere.
Vitam agere certam & tranquillitate fœlicem.
Sibi ipsi viuere.
Curriculum viuendi à natura datum conficere rectè & honestè. *to passe his time honestly.*
Suauem vitam agere.
Trahere vitam tranquillam, Cice.
Acquiescere, cum quadā animi voluptate quieteque consistere, à Cicerone ponitur.
Molliter, suauiterque vitam agere.
Quod datum est vitæ trāquille placideque ducere. Cice.
Halcyonis agere dies.
ἁλκυονίτιδας ἡμέρας ἄγειν.
Per ocium & quietam vitam traducere.
Destinatio reliquo vitæ tempore, respirandi ferijs, Musas tranquillo inuisere animo.
In literario delitescere ocio.
Tutum ocium domum exigere.
Ociose nugari in literis.
Gratissimo inter literas ocio ac negociorum bene ab se gestorum recordatione perfrui. Eras.
Ocium oblectare suum.
Suauiter viuere.
Ocio vitæque molliori indulgere.
Pacatam, mollem, feriatamq; agere vitam.
Tacitos sinere ire dies, & paupere cultu, Exigere innocuæ tranquilla silentia vitæ, apud Politianum.
κατὰ τὸν θεὸν vitam viuere.
Vitam sanctè & inculpatè degere. *To liue godly and honestly.*
¶ Thymbra vicitare.
Vitam sine cura rerum temporalium degere.
Non macerare se crastina cura ciborum.
Nil recondere in crastinum.
In diem vel ex tempore viuere.
Omnem crastini solicitudinem abijcere.

cere. *To liue without care. Vide in Phr. Manutij, to Liue at ease.*

to Liue vngodly, wickedly.

Peccatorum mole obrui.
In eodem hærere luto peccatorum.
Seruire peccato, iniquitati, frequens in Sacris literis.
Cõtaminatissimam agere vitam.
Sordere. Insordescere.
Viciosè, sordidè vitam viuere, apud Chrysostomum.
Fœdam dissolutam, perditam vitam viuere.
Vitiorum sordibus se inquinare apud eundem.
Perditè, flagitiosissimè viuere. *Vide in Phr. Manutij, an euill Life.*

to Liue vnchastly, in sensuall lust.

Corpus libidinibus prostituere.
Iacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine.
Turpiter & effœminatè viuere.
Luxuriæ & libidini vacare.
Volutari, instar porcorum in cœno libidinum, ac versari.
Pecudum vitam viuere.
βατταλίσεσθαι.
Libidinari.
Seruire ventri, Veneri, corporis voluptati ac libidini.
Carnis omnigenis desiderijs inseruire.
Diffluere luxuria, lasciuia. Terent.
Inter scorta ad multam plærunq; noctem desiderare.
Capi illecebris rerum carnalium.
Subigi, substerni mortiferis libidinũ voluptatibus.
ἀσώτως βιοτεύειν.
Epicurum luxu vincere.
Carnis fœda sectari oblectamenta.
Pecudum ritu promiscuè in concubitus ruere. Liuius. *Vide in Phr. Manutij, an inordinate Life.*

to Liue sumptuously.

Splendidè ampliterque viuere in vberrima rerum affluentia.
Splendidè epulari, in Euang. Lucæ.
λαμπρῶς εὐφραίνεσθαι.
Eximere cœnare, prandere, in omni genere ciborum.
Magnificè mensam instruere.
Egregiè, splendidè cœnare, apud Iuuenalem.
Colere vitam vino & victu probo, Plaut.
Generaliter viuere.
Delicatè, opiparè, splendidèque viuere. cœnare. ἐυφραίνεσθαι.
Sybarizare. συβαρίζειν.
Conuiuium agitare splendidum.
Opiparis mensis frui.
Musicè viuere. μουσικῶς βιῶν, vbi nihil deest, sed affluunt omnia.
Exhilarari generalis ferculis mensæ.
Magnificũ ac egregium esse in edendo, in adparatu mensæ.
In leporinis carnibus viuere dicitur prouerb. qui lautè & in delicijs vitam agunt.
¶ Conuiuium apparare, pręparare opiparum, saliare.
Magnificè lautum parare cõuiuium.

at the Liues beginning in the swadling clowts: as soone as it is borne, or brought into this worlde.

In vitæ exortu. In exordio vitæ.
In ipsis vitæ primordijs.
In vitæ foribus. In vitæ ianua.
In ipso quasi vitæ vestibulo.
In ipso vitæ limine.

the Liuer.

Iecur. Iecinus. Iecusculum.
Hepar. ἧπαρ.

ſicke in the Liuer.

Iecoroſus. Iecinoroſus.
Hepaticus. ἡπατικός.

a Locke, vide *a Barre.*

a Lode, vide *a Burden.*

a Lodge, a Cotage, a Cabin, or a litle houſe in the countrie.

Mapale ſeu Magale ſtramineũ, ſtramine tectum.
Aggreſtis caſa. Caſula.
στέγη. Stega apud Plautum.
Magar punica lingua, vnde Magaria pluraliter & nõn Mapalia dicendum, vt tradit Seruius.
Tugurium. Tugurĭolum.
Ligellum apud Plaut. pro domicilio breui ponitur & humili.
Attegiæ pluraliter. ὀτληγίαι.
Gurguſtium & gurguſtiolum diminutiuum. διάϐιον. apud Apuleum. Breuitatem gurguſtioli noſtri ne ſpernas peto.
Tectum tenui ceſpite ſtratum.

to Lodge, to Harbour, to Entertaine.

Excipere hoſpites, conuiuas, prãdio, cœna conuiuio ampliter.
Accipere liberaliter benignè, amicè, benè, lautè, magnificè, nitidè, honeſtè, prolixè, honorificè, hilari animo, ſplendidè.
Tractare hoſpitẽ comiter, benè, cõmodè.
Pro egregia fortuna magnificè, pro animi bonitate comiter recipere.
Hoſpitari. Hoſpitio aliquẽ accipere.
Tecto ac ſedibus ſuis recipere. Cice.
Domo vel domum meam recipere.
Hoſpitium dare. ξενοδοχεῖν.
Splendidè acceptus.
Benignè comiterque habitus, Eraſ. Et prouerbiali ſchemate.
Penulam ſcindere, eſt prolixius inuitare.

to Long for, vide *Deſire.*

Long afore.

Longè antè. Multò antè.
Multis ante ſæculis.
Apud maiores noſtros.

it was Long before he came, vide Phr. Manutij.

How long?

Quàm diu? Quanto tempore.
Quantiſper?
Quatenus? temporis aduerb.
Quatenus hos exercebis mores?
Quamdudum? Plautus.
Quamdudum à foro veniſti domum?
Quoad? interrogatiue ſicut.
Quouſque temporis aduerbium.

not verie Long ſince, or a goe.

Interuallo haud ita longo.
Non ita diu. Haud ita pridem.
Nunc nuper. *Vide of Late.*

to Looke vpon, to Conſider.

Aſpicere. Inſpicere.
Perlegere oculis.
Paſcere, oblectare oculos.
Chara oculos ſatiare figura. *Vide to See.*

to Looke about earneſtly.

Intueri. Inſpicere.
Oculis admouere.
Ferre oculos huc & illuc.
Demittere oculos in omnes partes.
Circumſpicere, Infigere oculos.
Intendere. ἐντείνειν.
Perlegere oculis, eſt viſu perluſtrare.
Ob oculos ponere. Luſtrare.
Oculis luſtrare.

Inten-

Intendere obtutus.
Intentis cernere obtutibus.
Circumspectare. περιβλέπειν.
Circum agere oculos.
Regiones circumcirca prospicere, apud Cice.
Obire, Circuire prouincias, regiones, terras.
Oculum adijcere, inijcere apud Cice. pro eo quod vulgo dicitur.
Oculum dirigere, & significat cupiditate rei visæ teneri.

to Looke straight on the marke, vide *to Winke.*

to Looke steadfastly or sharply.

Acutum intueri. Cernere acutum.
Defixis hærere oculis. Peruidere.
διορᾶν. Disertum obtueri.
ἔρημον ἐμβλέπειν, prouerb.
Fixis & attonitis intueri oculis.
Figere obtutum aliquò.

to Looke downewarde: to hold downe his head.

Submittere, demittere caput.
Deflectere in humum.
Demittere vultum, oculos.
Deprimere, deijcere, submittere vultum. Obtutus humi deprimere.
σκυθρωπάζειν τὸ πρόσωπον.
Oculos solo defigere.
Defigere in terram.

to Looke vpward on high.

Suspicere. Respicere.
Oculos & caput erigere.
Sursum aspicere. ἀνακύπτειν.
In cœlum acies oculorũ defixas habere. Oculos attollere.
Oculos in cœlum tẽdere, sursum tollere.
Recto aspicere sydera lumine.
Tollere in sublime oculos.
Erigere sursum lumina.

to Looke sowerly, waywardly, obstinately, to frowne, scowle.

Corrugare, cõtrahere, caperare frontem, obducere frontem.
Obliqua aspicere facie.
Distorquere, detorquere faciem.
Distortum vultum sequitur distortio morum.
Tragicum tueri.
τραγωδικὸν βλέπειν.
Titanicũ, seu vultu Titanico obtueri.
τιτανώδες βλέπειν.
Tauricum tueri vel taurine, id est, toruè.
Origanum, sinapi, nasturtium tueri.
Acribus intueri oculis.
Toruos gerere vultus.
Siculissare, σικελίζειν.
γοργὸν βλέπειν.
Martem tueri, apud Aristoph.
ἀρηβλέπειν.
Vultum sumere Catonianum.

to Looke to the common weale.

to Looke to ones busines.

we Looke vp to heauen in aduersitie, vide hæc in Phrasibus Manutij.

to Loose, vide *to Vnbind.*

a Lordshippe, Soueraintie or Dominion.

Dominatus. Dominium.
Omnipotentatus. Ditio.
Res pro imperio ponitur.
Principatus. Imperium.
κράτος. ἐπικρατεία.

to be a Lord, to Rule, to Cõmaunde to be chiefe Souereine or Gouernour : to be Supreame head, or principall ruler.

Principatum, primas tenere.
ἐπικρατεῖν. Sub imperio habere.
Imperare. Gubernare.
Regere. κρατεῖν.
Subditione habere.
Moderari & Moderare.
Regnare. Dominari.
κυριεύειν. δεσπόζειν.
Imperium habere, tenere, administrare.
Sceptra tenere.
σκῆπτρα διέπειν, apud Home.
Imperio præesse.
Imperij clauum, rerum gabernacula, habenas tenere.
Rerum potiri.
Dominatum exercere.
Imperium exercere, obtinere.
ἄγειν, apud Plutarchum.
Dominium, potestatem exercere.
Iura dare. Vergilius : Remo cũ fratre Quirinus iura dabat.
Habere dominationem, principatum.
Sceptra gerere, ferre.
τὸν ῥωμαίων δῆμον ἄγειν.
Latè regnare.
Summam imperij tenere.
Omni ex parte amplum habere imperium.
Imperatorem agere.
Premere ditione.
Imperio potiri, premere.
Principem agere.
Rege Martio res Romanas tenente. Soli.
Summam rerum moderari, pro arbitratu suo versare.
Regni summas moderari habenas.
Regni gubernacula gerere.

to become a Lord or a Ruller.

Imperij habenas, imperium administrandi prouinciam suscipere.
In imperio succedere.
Capere moderamen regni. Ouid.
Regnum amplecti.

to Lose or Leese.

Maximam accipere cladem.
Incredibiles haurire calamitates, Cicero.
Vulnus accipere.
Vulnere percuti.
Calaminate affligi, Cicero.
¶ Incommodum, damnum, detrimẽtum capere vel accipere.
Detrimentum, iacturam pati, incurrere.
Facere vel accipere calamitatẽ, damnum.
Ferre infortunium.
Naufragium facere.

Losse or Domage.

Detrimentum. Dispendium.
Infortunium. πῆμα. Iniuria.
Malum. Incommoditas.
Incommodum.
Nocumentum.
Summum rei pecunarię dispendium.
Naufragium, Pestis Vulnus & Plaga metaphoricè.
Incendium metaphoricę, quam enim pestem calamitatem, exitiumque non adfert.
Intertrimentum. Derogatio.
Exitium. Pernicies.
Erit damno, fraudi, malo detrimento tibi, *It will be to your hinderance.*
Damnum. λώβη.
Iactura. Casus.
Læsio.
Calamitas propriè in re frumentaria, id est damni, quando à grandine calami comminuuntur & segetes.
Noxa pro damno, seu nocumento, apud

apud Ouid.& alios probatos inuenies authores.
Vide in Man. Phr. a great Losse, and Losse of goods.

I Lost all that I had, vide Phr. Manutij.

Lost children, &c. vide Phr. Manutij.

you Lost nothing, vide Phr. Manutij.

to cast Lottes, to Draw cuttes.

Sortiri. Iacere sortem.
Sortes in vrnam mittere.
Sortitò aliquid facere, auferre, capere κληρουχεῖσθαι.
Sorte legere. Sorte eligere.
Ducere sortem. Sorti committere.

to Loth, to Abhorre at a thing.

Nauseare ναυτιᾶν.
Et nauseati deponentaliter.
Nauseam habere, sapere. Fastidire.
βδελύττεσθαι. Vomitu infestari.
Nauseam inducere, mouere, *to make to Loth at.*
Excutere vomitum.
Fastidium parere. Generare nauseam. Præ nausea & fastitio vomiturio. Fastidio affici.
Tædium habere. Cum nausea audire.
Nauseam stomacho excitare.
Peluim petere porrectam.
¶ Contrarium:
Nauseam amoliri.
Fastidium alicuius rei eximere, alleuiare. Discutitur nausea.

Loue.

Amor. Charitas.
Beneuolentia. Necessitudo.
Ignis metaphoricè.
Obseruantia. Fauor.
Studium in aliquem pium.

a true Loue or Freindship.

Necessitudinis vinculum.
Amicitia haud vulgaris.
Nullo tempore dirimenda.
Non intermoritura.
Nequaquam solubilis.
Necessitudo intima, arctissima.
Indissolubilis, incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ.
Necessitudo, Sed necessitas ad amicitiam non refertur.
Amicitia adamantinis vinculis adstricta. *Vide in Phr. Manu. Freindship.*

to Loue tenderly or most hartely.

In bonum, & in malum.
Ardere absolutè, Virg.
Ardere, flagrare amore.
Intimis ardere medullis aliquem.
Sæuo teneri furore, peruri igne.
Sentire feruentes intima ad ossa faces.
Flamma vri intimo pectore.
Toto concipere pectore flammam.
Imis exardere medullis.
Flore sub primo impotenti amoris æstu perdi.
Ardere aliqua re vel in aliqua re.
Deamare. Adamare.
Vnicè diligere. φιλεῖν.
Effusissimè amare.
Amare. ἐρᾶν.
Mirificè amare ac suos ocellos.
Maximè, admodùm, nimio plus, plurimùm amare.
Diligere vt parentem, loco fratris, vice fratris.
Oculis ferre, vel in oculis ferre.
Vehementer, singulariter, cupidè, arctè ex animo amare.

In medullis, medullitus amare.
Amare vt cum maximè, apud Terentium. In ſimu genere.
Deuinctum aliquem habere.
Præcipuò ac ſingulari quòdam fauore proſequi.
Animo ſecum conferre amicos.
Miſerè, valdè, multùm temerè, ardentiſſimè perditè, impatienter amare. Inſano perdi igne.
Mirò amplecti amore.
Admiranda charitate proſequi.
In deliciis habere.
Perire mulierem.
Coniunctè, coniunctius, coniunctiſſimè amare.
Vri alicuius concupiſcentia.
Deperire, apud Terentium.
ἐροτομανεῖν.
Amare corde atque animo. Plaut.
Amore flagrare incredibili.
ἐμμανέσατα ἐρᾶν.
Amore deperire, vel perire.
Ardere perditè in puellam.
Effictim amare perire, deperire.
Tacitos nutrire ignes, Poëticum, vt Cæcos alere ignes.
Inſanire. Mantua in bucol, Hoc commune malum, ſemel inſaniuimus omnes, acri amoris vulnerati iaculo.
Quiſquis amat, vritur igne graui.

to Loue, te Embrace, to Fauour, to Beare goodwill towarde one.

Amplecti. Amplexari.
Exoſculari. ϖεριπλέκειν.
Colere apud Ciceronem.
Duci amore rei.
Amore complecti.
Obſeruare. Diligere.
Hærere apud aliquem.
Amore, beneuolentia ſingulari proſequi.
Charum ſeu chariſſimum habere.
Amore deuinctum eſſe.
Singulari beneuolẽtia alicui cõiungi.
¶ Excitare mirabiles amores, *to Prouoke to loue.*
Cice. Quàm illa ardentes amores excitaret ſui, ſi videretur. *Plura de his, Vide in Phraſibus Manutij.*

a ſelfe Louer, vide Ph. Man.

your moſt Louing.

Deditiſſimus.
Amantiſſimus.
Studioſiſſimus. } tui, apud Eraſ.
Obſeruantiſſimus.
Cupientiſſimus.

Lowe, Baſe or Humble.

Humile. Paruum.
Decliue. Preſſum.
Baſſum vulgus dicit ineptè.
Submiſſum. Depreſſum.

to bring Lowe, vide *to Diminiſh.*

Lowlineſſe, vide *Humilitie.*

a Lowſe.

Vermiculus, ſeu vermis corporis capitis. Pes apud Plaut. pedesque pulicesque. A quo diminutiuum.
Pediculus, à multitudine pedũ quos octenos habet, vt ſcribit Plinius, Græcis φθεὶρ.

Lowſie, or full of liſe.

Pediculoſus, & vt eſt apud Plautum.
Pedicoſus pro eodem.
Vermibus ſcatens & plenus.
Phthiriaſi, id eſt morbo pediculari laborans.
φθειρομίδης. ſcatens pediculis.
φθειριῶν. Verminoſus.

Luckie, Happie or Soncie.

Fœlix. Fauſtus.
Cui ad voluntatem omnia fluunt.
εὐτυχὴς. Fortunatus. Secundus.
Proſper. Beatus. Dexter.

Albæ

Albæ gallinæ filius. Auſpicatus.
Fortunæ filius. Lætus.
Timotheus. Polycrates.
Cui omnia ſecundo æſtu procedunt.
Propitio genio natus.
Gygis anulus prouerb.
vide Phr. Man.

to be Luckie or Happie.

Fortunam habere fauentẽ, arridentẽ.
Vti proſpera fortunæ aura.
In cœlo eſſe.
Indulgentem ſibi atque obſecundantem habere fortunam.
Geneſim habere fortunatam.

to haue ill Lucke, vide *ill Fortune.*

Luckely, Proſperouſly, Fortunately.

Fœliciter. εὐτυχῶς.
Fortunatim & Fortunatè.
Proſperè. Fauſtè. Læto omine.
Proſpero fortunæ flatu.
Aura obſecundante.
Velis fortunæ ex panſis.
Blandiente, adſpirante Fauonio.
Forte fortuna.
Fauonio fortunæ dulcitur affiante.
Proſpero curſu. Ominate.
Bonis auibus. Secundo flatu.
Secundis ventis. ἐξορίας.
Secundis proſperis, lætis, fœlicibus optimis, commodis, ſucceſſibus vel euentibus.
Proſpero omine. Bono pede.
Dextro alite. Bono auſpicio.
Secundo auſpicio.
Ex animi ſententia.
Auſpicatè & Auſpicatò.
Fortunante Deo, fauentibus dijs.
Fauſto ſydere.
Adſit modo dexter Apollo. Virg.
Bonis augurijs, auſpicijs.
Dextro Hercule.
Genio ridenti, beatiore, propitio.
Fœlici Mercurio.
Cuius votis indulgentiſſimam ſe præbet fortuna.

to Lurke at home, vide Phr. Man & ſupra, *to tarrie at Home.*

Luſt, vide Phr. Man. & ſupra *Deſire.*

geuen to Luſt.

Voluptatibus deditus, additus.
Voluptatis mancipium.
Diſſolutus. Intemperans.
Animo ſuo intemperanter obſequẽs.
Libidinarius.
Summam fœlicitatẽ ex crapula metiens. Genialis.
Mollis. Ventri ſeruiens.
φιλήδονος. μεμαλαγμένος βίος.
Voluptuoſus homo, ſeu voluptuarius ἐκλελυμένος.
Voluptariam agens vitam.
Luxurioſus. Effœminatus.
Apitius. Aeſopus.
Epicuri de grege porcus.
Carnis amans, & viuens vt porcus.
Vacans voluptatibus.
Delicijs addictus, effœminatus.
Delicijs affluens, Genio indulgens.
Gulæ ſeu ventri deditus.
Epicureus, Epicuream vitam, Abrotis vitam viuens.
Balatro, apud Horatium.
Turpibus addictus voluptatibus.
Samiorum laura, prouerb. & porcus Troianus.
Carnis petulantia efferueſcens, *Vide Lecherous.*
Immoderata Venere & alia vitæ intemperantia effœtus.
Turpe conuiuium, amor, commeſſatio, libido, ſumptus Cicero.

to repreſſe his Luſtes, vide *Repreſſe.*

a Lute.

Barbytus vel uni. Chelæs.
Teſtudo. χέλυς.
Chelius, *a Luter.*
vide Harpe.

Luxurious.

Luxurioſus. Libidinoſus.
Popino, Veneri plus æquo indulgẽs.
Propenſus in libidinem. Mulieroſus.
Vide Lecherous.

M

Mad, Furious, Wood, Franticke, out of his Wit.

Inſanus. Furioſus.
παραπεπληγώς. Lymphatus.
προνήλατος. Efferus.
Furibundus. Lymphaticus.
Furore correptus, raptus, percitus, accenſus. Ad agnatos & gentiles deducendus, Varro.
In furorem verſus. Delinitus apud Plaut. Letargicus apud Auguſt.
Alter Oreſtes vel Ajax.
Qui Strichnum bibit.
Et prouerbiales ſententiæ.
Nauiget Auticyras, purgantes pectora ſuccos.
Oeſtro percitus. Phanaticus.
ἐξεστάμενος. Mente captus.
Phreneticus. φρενούμενος.
Abderiticam mentem habens.
Minus habens mentis quam Dithyramborum Poëtæ.
Embarus prouerbialiter.
μανικός. μανιώδης.
Inſanæ mentis. Inſenſatus.
Mente captus. Veſanus.
Vecors. Rabioſus. Excors.
Expers mentis. Ceritus.
Rabidus. Amens. Demens.
Rabie agitatus. ἐμμανής.
Humanis ſenſibus orbus.
Emotæ mentis.
Cui roratur cerebrum
Haud ſanæ mentis. Delirus.
Furijs exagitatus.
¶ Et in bonum.
Mente permotus. Furens.
Animi ardore aliquo inflammatus atque cruciatus.
Qui humanos ſenſus amiſit, diuinos autem aſſecutus eſt.
Furore diuino incitatus. Afflatus.
Mente incitatus.
vide Phr. Manutij.

to be Mad, Furious, Woode, or out of his wit.

Furere. ἐνθουσιάζειν.
Furore agitari, deſæuire.
Diris agitari. Rabere.
Ciere furias. Ouidius.
Mente alienatum eſſe.
εἶναι ἔξω ἀτοῦ.
Mentis alienatione laborare.
ἐξοιστρεῖν. Inſanire.
ἐνεβρίαν. Ira exagitari.
Graſſari. Bacchari.
βακχεῖν. Debacchari.
Fœnum habere in cornu.
Atra bile exagitari.
In rabiem efferari.
Immodeſtè agere.
ἐνθαβακχεύειν. Furijs agi.
κορυβαντιᾶν.
Furentium more caput quaſſare.
μαίνεσθαι. ἐμμαίνεσθαι.
Irati numinis intemperijs agi.
Effluente mẽte huc illucq; curſitare.
Furijs, intemperiis ferri. Virgilius.
Heu furijs accenſa feror.
Delirare, per metaphoram.

Madneſſe, Woodneſſe, Furie, or Trouble of minde.

Error phanaticus. Furor.
Ira Dianæ. Delyrium.

Mania. Phrenesis.
Paraphrosyna. Insania.
Vesani. Dementia.
Vecordia.
Alienatio mentis.
Rabies quæ propriè canum est.

to make Mad or Furious.

In furorē & mentis alienationem agere. Adigere ad insaniam. Teren.
Mente emouere, alienare.
Furere facio. ἐξίστημι.
Ex stulto insanum facere.
De mentis loco mouere.
Mentes furoribus quatere.
Exagitare. Furiare.
Morsu canis rapidi lymphaticum facere.

the Magistrates or Rulers of the common wealth.

Magistratus. δυνάσαι.
Dynastæ Cic. Præfecti. Primores.
Primates. πρωτεύοντες.
Primi. Primarij.
Maximates. Summates.
Optimates. Magnates.
Magnati in biblijs. ἄρισοι.
Princeps, principales ciuitatis in sacris nominantur.
Proceres. Potentes.
Potentiores. οἱ δυνατοὶ.
Megistanes, μεγισᾶνες, qua voce, apud Latinos Sueto. vsus est.
Consules. Consulares. Apices.
Senatores. Consulatus capita.
Senatorij ordinis.
Patriciæ dignitatis.
Columina, Epistylia. Coriphæi.
Trabeatorum torquatorumq; turba.
Summates viri, patricijque ordinis proceres.
In omnia potens, quorum summa est authoritas, in quibus sita summa boniq; maliq;, quorū nutu ac renutu cūcta gerūtur, *Rulers of the citie.*
Penulatorum alpha.

to Magnifie, vide *to Praise.*

to Magnifie thinges of no praise. vide Phr. Man.

to May, vide *to be Able.*

it May be, vide *Possible.*

to Mainetaine, vide *to Defende.*

the Maior or chiefe ruler of a towne or citie.

Præfectus. ἐπισάτης.
Præfectus vrbicus. Prætor vrbis vigilantissimus. φερσατήριος.
Præfectus scelerum, qui à plerisque minus aptè Scutetus dicitur.
Satrapa & Satrapes, lingua Persica.
Prouinciæ preces seu præfectus, qui iudex etiam dicitur prouincialis, ἔπαρχος, ἐπαρχέώτης, *a Presidente.*

Maioram, herbe.

Amaracus. ἀμαράκος.
Sampsuchus. Maiorana.

to Make, to Doe.

Agere. Operari.
πράτ/ειν. ἐργάζεσθαι.
Facere. Patrare.
Peragere. Exequi.
Efficere. Conficere. Persicere.

a Maker, a Creator.

Conditor. Creator.
Plasmator. Plastes. Opifex.
Sator. ποιητήρ. κοσμήτωρ.

to Make much of.

Made free of the citie.

Made friendes againe.

Hæc vide in Man. Phr.

a Male, a Bouget.

Pera. πήρα.
Caſſidile med. prod. in libro Tobiæ.
Pera paſtoralis. Aſcopera.
Pera viatoria.
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactours, vide Phr. Manutij.

Malmeſie wine.

Vinum Creticum.
Vinum Aruiſinum, vel Aruiſium vulgo Maluaſinum dicitur.

to become Man, to take mans fleſh vpon him.

Strophio carnis cingi.
E virginei corporis ſubſtantia, corpus adſumere humanum.
Trabeam carnis induere, apud Fulgen. Ingredi mundum.
Humanos inducere artus.
Naſci in terris.
Seruile carnis cinctorium adſumere.
Abiecti homuncionis formam induere.
Induere fragilitatis limum.
Carne velari, tegi, obtegi.
Tegumen noſtræ mortalitatis induere.

Mankind, vide *Men.*

a good Man is conſtant, vide Phr. Man.

a Manner of life, vide *a Trade of life.*

two Manners of wayes.

Bifariam. Bipartito.
Duobus modis. δίχως.

another Manner of gouernaunce, vide Phr.

Manutij.

Manifeſted or made knowen, vide *Opened.*

a Manſlaughter or killing of men.

Nex. Internectio. Cædes. *Death.*
Cladés. Strages.
¶ Salluſtius: in luctu & miſerijs mors ærumnarum requies, non cruciatus eſt.

Manie, vide *Much.*

to Marre, to Corrupt, to Spil, to bring to Naught, to Leade aſide.

Agere in præcipitium, in præceps.
καπ φθείειν. Corrumpere.
Peruertere. Perdere.
Per prauos mores in errores ducere.
Abducere in ganeum. Terent.
In diſcrimina pertrahere.
Arte in caſſes præcipitare, rabido mergere freto.
Præcipites nos agit ambitio & rapitare videtur in exitium.
Peccandi vel ruinæ præbere occaſionem. Facere aliquem ruere.
Seducere. Scandalizare.
Offendiculum ponere, præbere.
In errorem trahere, impellere.
In vitium agere, ducere.
Exitialiter alios ſeducere.
Animas abſtrahere à Deo in æternũ exitium.
Contra ſanam doctrinam prauas ſerere opiniones, quæ quidem facillimè obrepere ſolent.
Melicis Cyrenarum hæreſion illecebris præſentem inferre mortem.
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines.
Ex hæreticorum ſcriptis lues in teneram manat ætatem.
Hypocriſi pietatis latrocinio circũli-

ta

ta Christi oues inescare.
Conijcere in vitiorum voragines.
Perdocere aliquem incidere tramitem vitæ corruptæ.
Damnatas opiniones aliorum animis instillare.
Detorquere alicuius animum à virtute.
Virus in aures instillare.
Erroris aliquem complere. Plaur.
Ab honesto deflectere.
A recto deducere, abducere aliquem ἀποτρέπειν.
Ducere in errorem, Ouidius.
Virus pectori aspergere.
Errorem pedicis illaqueare.
Prauis inficere opinionibus.
In erroris foueam præcipitare.
In errores pestilentissimos deducere, trahere, illicere.
Abducere à veri cognitione, in nassam peruersitatis.
Simplicem plebeculam transuersam agere.
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cænosa vada in abyssum æternam euehere.
A matris ecclesiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare.
Multa animarum millia varijs conscientiarum tricis implicare, fœdis erroribus inuoluere.
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam.
¶ Opinionum prauitate infici.
A catholico sensu exorbitare.
Hæreticorum persuasionibus seduci.

the trade of Marchaundise.

Negotiatio. Nundinatio.
Commercium. ἐπιμι. ξία. ἐμπορία
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Liuium.

to exercise Marchaundise, vide *to Trafique.*

a Marchaunt.

Mercator. Institor.
Negociator. ἐμπολαῖος.
Emporos. Ratiarius.
Nundinator.
Regiæ negotiationis principẽ agens, vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est à negotijs Indicis.
Procurator regiæ aut principalis negotiationis.

riche Marchaunts, vide Phr.Man.

the Marches &c. vide *Borders.*

a Mariage.

Connubium. συγγαμία.
Matrimonium. συζυγία.
Coniugium. Conuentus apud Iuue.
Copula matrimonij.
Vinculum iugale. Virg.
Nodus iugalis.
Curarum laborisque plenum pistrinum cuidam dicitur.

Mariageable.

Matura connubio, viro, iuuencula.
Matura coniugio, plenis iam nubilis annis. Apta viro.
Exoleta virgo quæ est maturæ ætatis.
Viri potens, apud Cai. iurisconsul.
Matura nuptijs. ἐπιτηλίς.
Tempestiua viro. Adulta.
Nobilis. apud Virg.
Pubertatis annos egressa.
Virgo iam grandis. Terent.

to bestowe in Mariage.

Locare mulierẽ viro, vel virum muliere.
Filiam nuptam dare, in nuptias, in matrimonium dare.
Locare vel elocare filiam alicui.
Nuptui vel nuptum dare puellam viro, apud Plaut. ἐγγαμίζειν.

Iungere virginem viro, connubio.
Dare, locare in matrimonium virginem.
Admittere gnatam ſuam alicui vxorem.
Locare nuptum alicui virginem.
Collocare nuptum propinquas ſuas in alias ciuitates.

to Marrie, to Wedde, to take a wife.

Contrahere matrimonium.
Connubij fœdus inire.
Inire matrimonium, nuptias.
Nubere, mulierum eſt tantum.
Vinculis iugalibus ſeſe innectere.
Ducere vxorem. γαμεῖν.
Ducere filiam alicuius.
Ductare aliquam. Terent.
Ducere filiam in matrimonium.
Inngi matrimonio.
Coniugio vinciri.
Matrimonij capiſtro os præbere.
Iungi, copulari, aſtringi matrimonij fœdere.
Multæ vxores in eiuſdem viri coeunt matrimonium. Soli. de Indis.
Filiam alicuius in matrimonium recipere. ἄγεσθαι τὴν γυναῖκα.
Rem non nouam aggredi ioco dicitur, qui vetulam accipit vxorem ſeu viduam. C. de iudi.

a Mariner, a Shipman.

Nauta. Nauita. ναυτίλος.
Nauis moderator.
Sulcator ponti.
Gubernator. Proreta.
Nauclerus, Nauiculator, Nauicularius.
Tiphys, quod primis gubernandę nauis adminicula inſtituerit, generaliter pro nauis gubernatore ponitur.
Nauarchus, princeps, præfectus nauis, quem patronum vocant, *a Captaine, the maiſter or the Admirall of the ſhippe.*
Claſſis ductor.
¶ Agere nauem, celocem, claſſem, triremes onerarias, eſt gubernare.

a Market, vide *a Fayre.*

Markes, vide *Tokens.*

let this be your Marke, intent or purpoſe, vide Manu. Phr.

a Masking viſour.

Larua vmbratilis. Perſona.
προσωπεῖον. προσωπὶς.
Facies compoſita, fictitia, vnde homines laruati, perſonati, qui adſcitiam faciem, ne aut tenebris ſcelera perpetrantes, aut luſibus terrorem alij incutientes, dignoſcantur induunt, quemadmodum diebus genialibus agitur.

Maſons.

Cæmentarij. Fabri murarij.
Murorum extructores.
Parietum eductores.

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur.
στρωμα. Storea. Matta. Teges.
χαρδοπος. φορμός.

Mates, vide *Companions.*

Matter or Corruption.

Sanies. ἰχὼς.
Tabo. Tabes vel um.
Pus. πύος. Purulentia.

a Matter of great importance or weight.

Res ſeria, magni conſilij, non exigui ponderis.
Res grauis, difficilis.
Res ardua, multi laboris.
Magni momenti negotium.
Plena difficultatis res.

Magni

Magni, maximi ponderis negotium cui cuncta post habenda sunt.
Res haud parui momenti.
Non iocosa. Res est non parua. Virg.
Prægnans causa.
Dignum propter quod vadimonium deseratur, prouerb.
In quo sanè totius causæ cardo vertitur, pondus consistit, res pendet.

cleane from the Matter, vide *nothing to the purpose.*

a Mattresse.

Culcitra lanea.
Accubitum.
Accubita. ἀναπλιντήρια.
Anaclinteria. Stibadia.
Mattaracia. Thuscanica.
Vsus istiusmodi lectulorum Italis est & Hispanis.

a Maunde, vide *a Basket.*

Meade.

Medo, & aliquorum opinione Medus. Aqua mulsa.
Hydromeli. ὑδρομέλι.

as I Meane, after my meaning or Iudgement: in my opinion.

Mea sententia. Meo animo.
Secundum animi mei sententiam.
Meo iudicio. Meo sensu. Cice.
Ego de meo sensu iudico.
Vt mihi videre videor.
Mea opinione. Vt opinio nostra est.
Vt mea fert opinio.
Quantum ego nunc corde conspicio meo. *vide as I thinke.*

a Meane or cause, vide *Occasion & cause.*

Meate, vide *Feeding.*

to Medle with an other mans matters.

Curare negotium quod ad se nihil attineat.
Aliena curare, Curare rem alterius.
Alienarum rerum satagere.
πολυπραγμονεῖν.
Domesticorum negociorum obliuisci, & foris aliena curare.
Depugnare in alieno negocio.
Rebus nihil ad se pertinentibus implicare se.
Laborare re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non spectat.
Ingerere se negotijs aliorum.
In alieno choro pedem ponere.
ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ ποδα τιθεὶς.
prouerb. dicitur, qui se alienis miscet negotijs, & aliorum sibi vendicat partes, Interponere.
Immiscere se rei alienæ.
Falcem mittere in messem alienam.

Meeke, Gentle, Tame, milde

Mitis. ἐπιεικής. Clemens.
Benignus. Facilis. Mansuetus.
Commodus. Beneficus.
Placidus. Placabilis. Lenis.
Candidus. εὐμενής. ἤυγής.
Blandus. ἤπιος.
Suauis. Benenolus.
Exorabilis. Indulgens.
Benignitatis prodigus.
Leni ingenio, animo.
Singulari morum & mansuetudine.
Singulari lenitate & mansuetudine.
Oleo tranquillior.
Minime iracundus.
Ad remittendas offensas perfacilis.
Tractabilis homo. Longanimus.
Quicum consuetudinem haud molestum agere.
Facillimis quis moribus dicitur, qui moribus commodis, venustis minimeque molestis, sed suauissimis comibus.
Qui plurimum præ se fert humani,

tatis.
Supercilio carens.
Quo nemo est vsquam in conuictu iucundior. *Vide Gentle.*

to Meete with, or to Come against.

Obuiam ire. Prodire.
Obcurrere. Obuiare.
Dare obuiam vel obuium.
Venire obuiam, & procedere honoris gratia. ἀπαντᾶν.
συναντᾶν. ὑπαντιᾶζ.
Ire aduersè vel aduersum apud Terentium in Adelph.
Adire contra Plaut Is est, adibo cõtra Obuenire alicui. Cice
Aduersum venire. Incidere in aliquem. Offerre aduentum.
Ferre, offerre se obuiam vel obuium alicui. I obuius. *vide Phr. Man.*

Meete, vide *Apt.*

it is Meete, Conuenient, vide Phr. Man. & Supra *it Becommeth.*

as Meete was, vide *as Neede &c.*

a Meete mate for me, vide Phr. Man.

Melodie, tuneable musicke and simphonie.

Consonantia. Modulatio.
Symphonia. συμφωνία.
Harmonia. Concentus.
Cantus. Caetio. ᾆσμα.
Melici, lyricique modi, moduli, apud Ausonium, id est dulces.

to Melte, or to be melted.

Resolui. Defluere. Liquescere.
Loqui deponentale. χέομαι.
Liquifieri. Diliqueo. Tabescere.
¶ Liquefacere, liquare, liquidum facere.

the priuie Members of a man or woman.

Virilia virorum tantum, sed vtrique sexui tribuuntur: Verenda, Naturalia, Pudenda.
αἰδοῖα, Geniales partes, Genitalia, μήδεα, Natura φύσις.
¶ Menta. Mentula.
Veretrum. ὄρχις.
Penis. Colis vel Coles.
Cauda. Priapus.
μήκη. πέος.
Verpa. Muto apud Hora.
ψωλή. Balanus. Membrum.
Membrum genitale, virile.
Virga venera. ταῦρις.
Fascinum apud Horatium.
Caulis secundum Seruium καῦλος.
Hasta venera. Virga virilis.
Neruus apud Iuuenalem, Mensura incognita nerui. Tentum.
Ruber palus apud Hora. 1. Ser. Obscœnoque ruber porrectus ab inguine palus.
¶ Membrosus. Mutaneatus.
Mentulatus. *well furnished.*
Penitus, media producta.
¶ Scrotum. λαπάρδον.
Pirga. Culeus. κολεός.
Testiculorum capsula, bursa, vidulus, sacculus, sinus.
Colei, cole, testes, testiculi, notæ significationis sunt: & rei veneriæ opus transigentes dicuntur.
¶ Subigere. Subagitare.
Operari rebus Venereis.
In Veneris phano sacrificare. Catul.
Veneris voluptatibus frui.
Quicquid est puellarum confutuere.
Frangere thoros, apud Mart.
Sumere furtiuo gaudia læta thoro.
Consuetudinem cum aliqua habere.
Futuere. Miscere.

κατοδεῖν. Concumbere.
Noſcere. Cognoſcere. Irrumare.
Inire, coire, Rem veneream exercere. In Paphiæ deæ myſterijs operari, Subare, quod tamen propriè porcorum eſt, quamuis ad alia animalia & homines transferatur.
Admiſſuram facere brutis proprium.
¶ Porro mulierum pudenda paſſim apud authores hiſce nomenclaturis deſignantur.
Interfœmineum. Cunnus.
κλειτόρις. κλειτόριον.
Rima à ſimilitudine.
Barathrum fœmineum apud Marti.
Vulua, tametſi vulgus exiſtimet, vox inhoneſta non eſt, vterum ſignificans ſeu folliculum muliebrem, ſic dicta quod partum inuoluat quaſi volua. Ponitur tamen nonnunquam pro ore vuluæ, alio nomine loci.
¶ Menſtrua. Menſes.
τὰ καταμήνια.
Mulierum profluuiũ, fluxus, purgatio.

Men, Mandkinde.

Homines. Aeuigenæ. Mortales. Terreni. Terrigenæ. βρότοι.
ἄνθρωποι μέροπες.
Genus humanum.
τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
Caput, caro, & anima pro homine quoque ponuntur præſertim in ſacris.
Filij hominum vel Adæ, pro hominibus frequens in ſacris. Hebraiſmus eſt. Humigenæ quod de humo nati ſint.

Mercy, vide *Compaſſion.*

Merie, vide *Glad.*

to make Merie or good cheare: to be Frolicke, to Delight, to take Pleaſure.

Exhilareſcere. Exporrigere frontẽ.
Plaudere. Iucundari.
εὐθυμέομαι. Cum amiculis ſe recreare ſuauibus.
Operam dare rebus ludicris. Virg.
Soluite corda metu, ſecludite curas.
Curam animo expellere, eruere, eximere.
Leuare pectora diris ſollicitudinibus.
Excutere animo ſollicitudinem omnem.
Ouare. Ouationem agere.
Relaxare animos, & dare ſe iucunditati.
Cicer. Diffundere animos, frontem vtrumque apud Ouid.
Alacri animo eſſe. Iubilare.
εὐθυνεῖν. Suſtollere manus.
Hilarem hunc ſumamus diem.
Luculentè hunc habeamus diem.
Hodie modo hilarem face te. Terent.
Hilariter viuere.
Fallere curas.
Vino curas abigere.
Explicare frontem, exhilarare.
Ponere ſupercilium.
Demere ſupercilio nubem, apud Ho.
Vehementer gaudere.
Animi curas eluere, diluere.
Curas abigere, ſoluere, remittere, pellere, eijcere.
Moleſtas animi curas diſcutere.
Lætis ſoluere corda iocis.
Corilli ſalire dicitur, qui vehementer exhilaratur.
Secum gaudere, & in ſinu gaudere.
In ſinu tacito gaudia premere. *Vide to Liue ſumptuouſly.*

Merily, vide *Ieſtingly.*

to Maruell, to Wonder at, to be Aſtonied.

Stupere. ἐξίστασθαι.
Stupeſcere. ἐκπλαγῆναι.
Perculſum eſſe. Inhorreſcere.
Pacti inſolentis ſtupiditate exhorreſcere. Humanam rationem cap

tiuam ducere. Stupore percelli.
Summam hominum admirationem excitare, Cicero.
Aestu quodam in altum admirationis stuporisque rapi. Budæ.
Obstupere. Obstupescere.
Animo percelli. Exalbescere.
In stuporem abire.
De mētis loco præ admiratione moueri.
Cum stupore admirari.
In stuporem verti. ἐκλήττεσθαι.
Consternari animo.
In admirationem rapi vel rapere.
Obstupefieri.
Stupefieri. Suspicere.
Mirari. Demirari.
Miraculo detineri.
Pendere ab alicuius vultu.
Monstri raritate obstupescere.
Facere, stupere, rapere.
Ad recordationem alicuius rei animo inhorrescere.
θάμβος δέχει εἰσορόωντα, apud Homerum, Stupor occupat inspicientem.

a *Messenger*, vide *Carriar.*

Mettall, vide *Copper.*

Midday, vide *Noone.*

Might, Strength, Power.

Potestas. ἐξουσία.
Potentia. δυναστεία.
Potentatus. Imperium.
Virtus, quæ Græcè δύναμις dicitur.
Vires. Manus. Robur.
Portitudo. Vis similiter.
¶ Authoritas. Pondus.

Mighty, vide *Strong.*

with Might and maine, or with all Force & Power.

Manibus pedibusque.
Omni conatu. Omnibus neruis.
Toto pectore, animo, conamine.
Extremo conatu.
Pugnis & calcibus.
Læua dextraque.
πυξὶ καὶ λακτίσει καὶ ἀρούρῃ.
Totis viribus. ἀναπάλτως.
Summa ope. Summa vi.
Summo studio, nisu, conamine.
Omnibus viribus. Totis neruis.
Velis equisque. Remis velisque.
Pro portione virili.
Pro viribus, pro virili.
Omni diligentia. *Vide in Phr. Manu. to Trauaile. &c.*

Milde, vide *Meeke and Gentle.*

a Mill, a Querne.

Mola. μύλη. Molendinum.
Moletrina pro eodem.
Pistrilla molendum à manibus. Tere. χειρομύλαν.
Mola alata, vel Pneumatica. *a Windmill.*
¶ Trapes. Trapetum.
Mola olearia.

to Minde, vide *Determine.*

my Minde or Opinion is this: this is my Minde or Opinion.

Animus mihi est.
Hæc mihi mens est. ἥδε γνώμη.
Deliberatum est mihi.
Sic visum est mihi.
Ita affectus sum. In animo est.
In animo habeo. Animum habeo.
Ita fert animus.
Quæ nunc animo sententia constat.

to chaunge his Minde, vide Phr. Man. & Supra *to Chaunge.*

to make one to chaunge his Minde, vide *to Dissuade.*

to

to keepe in Minde, vide *to Remember.*

to put into ones Minde, Head or Braine.

Suggerere. Indere.
Subijcere, apud Terent.
Infercire verba, *to ſtampe in.*
Immittere in pectus humanum.
Inſtillare metaphoricè pro ſuadere, vtrunque apud Eraſ.
Ingerere. Inſuſurrare.
Inſpirare. Inſerere.

out of Mind, vide *Forgottẽ.*

I am troubled in Minde.

Sum in mentis perturbatione.
Non ſum compoſitæ mentis, aut cõpoſitus.
Sum turbidus, vel turbatæ mentis.
Non ſum mecum, quod vulgò vixq; latinè dicimus.
Sum malè diſpoſitus. *Plura de hìs vide in Tit. Minde apud Manutium.*

a Miniſter, vide *Preacher and Prieſt.*

a Minſtrell, vide *Piper.*

a Misbegotten, vide *a Baſtarde.*

Miſerable, and Miſerie, vide Phr. Manutij.

Miſchieuous, vide *Naughty.*

Misfortunes, Contrary thinges, Aduerſitie.

Res aduerſæ. Contrariæ. Turbidæ.
Adflictæ. Triſtes. Perturbatæ.
Labefactatæ. Quaſſatæ.
Res deſperatæ. Deſperatiſſimæ.
Res aſperæ. Dubiæ. Languidæ.
Moleſtæ. Fractæ. Feſſæ.
Fatigatæ. Trepidæ. Attritæ.
Diminutæ. Comminutæ. Inualidæ.

a matter Miſliked of, vide Phraſes Manutij.

to Miſſe, vide *to Fayle.*

great Myſteries, vide *Secrets.*

a Miter, vide *Biſhops miter.*

Mitigated, vide *Aſſwaged.*

to Mocke, to Ieſt, to Scoffe, to Floute, to Laugh at, to Scorne, to Delude.

Nugari. Connugari. Ludere. Iocari.
Nugas agere. Tractare ioco.
Afferre iocum, ſales.
Ludicra rebus ſerijs miſcere.
Iocari feſtiuiſſimè.
Indulgere feſtiuis iocis.
Ioco dicere. χλευάζειν.
Facetè cauillari. Vrbanum eſſe.
Affluere lepore omni.
Salibus vti. χαριεντίζεσθαι.
Alludere. ἐπιλαβέυειν.
Lepida vrbanitate vti.
Ioco quempiam aſpergere.
Sale ſalſiſſimo ludere.
Feſtiuo ſale, comico lepore dicta tẽperare.
Connugari. Agitare ſales.
Dicteria ſalſa dicere.
Indulgere feſtiuis iocis.
Tractare ioca.
Iocari feſtiuiſſimè in quenquam.
Salibus ludere.
Miſcere ſales.
Tangere conuicio, ſcommate.
Iactare ſcommata.
Agere ſcommatibus.
Tangere abſolutè.

Ridiculis dictis excitare cachinnos.
Ludicris risum mouere sardonium.
Ridere. Irridere.
Deridere. Derisui habere pro delectamento habere.
Risui habere. ἐν γέλωτι ποιεῖσθαι.
Ludibrio habere. *to Delude.*
Subsannare, obaudire.
Despectui habere.
Ludibrio afficere.
Ludificare vel ludificari. Illudere.
Linguæ iaculis sagittare.
Vncis nimium indulgere naribus, apud Persium.
ἐκ μυκτηρίζειν. Insultare.
Naso suspendere.
καταγελᾶν. cum genitiuo.
Facere ludos. Agere lædorijs.
Democritico. Sardonio risu sufflare.
Aceto perfundere, apud Horat.
Cõuicijs proscindere, insectari, figere, flagellare.
Sannis, Risu Sardonico aliquem excipere.
Scommate percellere vario.
Dicaci ferire lingua.
Morsibus impetere.
Ore & dente petere.
Lacerare conuicio.
Conuicia iactare.
Risibus quicquam prostituere.
Dicacitate mordaci proscindere.
Ronchisonis scõmatibus obstrepere.
Lædere scommate, ludibrio, verbis.
Acriter inclamare, apud Plaut. pro conuitijs & clamoribus insectari.
Mordaci flamine quempiam petere.
Plaustra scommaton iaculari in aliquem.
Stringere quasi gladium bis acutum maledicentiæ linguam.
Plaustra conuitijs plena vel onusta exonerare, in aliquem effundere.
Mordaces eructare cachinnos.
Conuitijs vel dicterijs lacessere.
Consputare metaphoricè.
Conuitiari. ἰαμβίζειν.
Naso suspenso subsannare.
ἰσχι μαλίσαι. Ostentui habere.
Medium ostẽdere vnguem, digitum.
Ronchis & cauillis eludere.
Per lasciuiam eludere. ἐντρυφᾶν.
A tergo instar Ciconiæ pinsere.
Auriculas tendere, adsuere.
Cornua tollere.
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker, Ieſter, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor. Illusor. Subsannator.
Os infrene, petulans, maledicum.
ἀχάλινον στόμα.
Maledicus. Cachinno.
Democritus. Calophanta Ozimi sator, prouerb. Sannio onis.
Dicax. Dicaculus. Irrisor.
Salsissimè ludens.
Scommate percellens vario.

a Mocke, a Scoffe or a Scorne.

Dicterium. Dictum.
Sales. Risus.
Scomma. γέλος. λοιδορία.
χλευασία. Dicax sermo.
Lidoria. πωτέρειον.
Iocus. Ludus.
Cauillum. Cauilla.
Faceta falsaque irrisio.
Ludibrium. Hystricis fera.
θρὶξ ὕστριχος.
Acetum pro dicaci mordacitate, apud Hora. Græcus Italo perfusus aceto.
Verborum ludicra.
Dicacitas. Facetiæ.
Vrbanitates. Silli. Sanna.
Sales quales Cicero cum suo Bruto Pomponioque solet agitare.
Mæsonica dicteria.
σκώμματα μαισωνικά.
Derisio.
Illusio. Derisus.
Cachinnus. Ridiculum.

Sub-

Subsannatio.

Modestie, vide *Sobrietie.*

Moist, Danke, Wette.

Madidum. Irriguum. Humidum.
Aequum. ἰκμάλεον.
Humectatum. Vuidum.
Vdum seu hudum per aspirationem.
Vliginosum.

to Moleste, vide *to Vexe.*

within a Moment, in the Twinckling of an eye.

In puncto temporis. ἐν ἀτόμῳ. σιγμῇ χρόνε. In momento.
Et apud Persium, Momento temporis. ἐν ἀκαρεῖ τῷ χρόνε.
Puncto mobilis horæ, apud Horat.
In oculi nictu vel ictu.

to goe a Momming.

Mommios agere.
Laruis obambulare conuiuia.

Monie, Substãce or Wealth.

Pecuniæ. χρήματα.
Res. Nummi.
Aes, quod ex ære plærumque fiunt pecuniæ.
Aes obsignatum, & apud Horat.
Nomisma, numisma.
Res pecuniaria, nummaria.
Fortunæ. Bona.

without Monie, Poore, begger like.

Pauper. Inops.
ἀχρήμων ἀχρήματος. id est sine pecunia, cui deest neruus rerum agẽdarum, & is dicitur zonam perdidisse. prouerb. *Vide Begger.*

riche in Monie, vide Phr. Manutij.

to become a Monke or frier.

Implicare se instituto monastico.
Induere monachum, cucullum.
Simulatæ religionis habitum suscipere.
A vano huius mundi consortio separare se. Monachatum capessere.
Inscribi ambo monachorum.
Caput obuincire cuculla.
Se dedere, deuouere monasticæ vitæ.
Nomen dare Francisco, Dominico, Guilielmo, &c.
Abrenunciationem sæculi profiteri.
Monasticis ineptijs initiari.
Renunciare, abrenunciare sæculo.
Mancipare, dedere se religioni hypocriticæ.
Solitariæ vitæ se obstringere.

the Moone.

Luna. σελήνη.
Titanis idos, id est, filia Titani.
Latona, pro luna ponitur, apud Statium.
Lucina. Phœbe.
φοιβή. Phœbi soror, consors.
Delia. Diana.
Noctiluca. Cinthia. quod quasi diem noctu efficiat vt scribit Cicero.
Moderatrix noctis apud Sta.
Manæa. 2. Machabeorum cap. 1. id est Diana, lingua Persica.
Tithonia. Tithoni coniux.
¶ Nouilunium. Neomenia.
Noua luna. *The Newe Moone.*

Moreouer, Neuertheless, Furthermore.

Accedit his. Accedit huc.
Eodem accedit.
προστίθεται τούτοις, προσέτι
Accedit ad hæc, *Vide Furthermore.*

More then enough.

Plus satis. Plus nimio.
Plus quam par est. Amplius æquo.

the Morning or Dauning of the Daye, vide Phr.

Manu. & ſup. *Early.*

a Morſell, vide *a Bit, a Peece.*

in Morſells or gobbets, vide *Peece meale.*

to take away, to rubbe of the Moſſe.

Muſcum ferro diſtringere.
Eradere muſcum apud Columellam vtrunque. Emuſcare.
Depectere ſilondium canitiem.
Depellere ſitum.
¶ Emuſcari pro muſco ſeu lanugine liberari. Colu. Oleæ putantur, & emuſcantur. Cui contrarium Muſcari i. obduci Muſco.

to Mortifie his minde, vide *to Repreſſe his luſt.*

at the Moſte.

Vt multum. Vt plurimum.
ὡς τὰ πολλά. Ad ſummum.
Cum plurimum.

a Mother.

Mater. Genitrix. Parens.

a Mother of many children, vide Phr. Manu.

a Mounde, vide *Hedge.*

to Mourne, to Lament, to Waile, to be Sorowfull or Sadde.

Gemere. Singultire.
Promere gemitus, ſingultus eximo pectore.
Facere, ducere gemitus. Virg.
Ingemere.
Ex alto corde longa trahere ſuſpiria.
Premere gemitum ſub imo pectore.
Vide Lament.

continuall Mourning, vide Phr. Manutij.

Mourning, Complaining, Lamenting.

Luctuoſus. Mœſtus.
Luctiſonus. Luctifer.
Doloriſer. Lamentabilis.
Lachrymabilis. Lugubris.
Querulus. Gemibundus.
Lachrymoſus.

to Mowe, to cut downe corne or graſſe.

Meſſem maturam falcibus incidere.
Metere, ſecare ſegetem, θερίζειν.
Secare frumenta, falce ſuccidere.
Sicilire prata, apud Plinium & Varr. quæ feniſecæ præterierunt, ſecare falcibus, conſectari.
¶ Herbas cædere.
Falcibus ſubſecare herbam. apud Columellam. χορτοτομεῖν.

Much, or Many.

Multa. τὰ πλείϛα.
Plæraque. Plura.
Pluria. Complura.
Compluria. Plurima.
Quamplurima, & non complurima.
Diuerſa. Multiplicia. Varia.
Mille hominum ſpecies & rerum diſcolor vſus, apud Perſium.
Sexcenta ſunt quæ memorem, apud Plautum.
Certus numerus eſt pro incerto.
¶ Plerique Multi. Quamplurimi.
Bene multi, pro plurimis, apud Aſi. Pol. Bona pars hominum, pro magna pars ſeu plerique.
Complures, ſingulari carens ſicut & complura in neutro genere pluraliter.
Quos non vna vehat nauis vt habet prouerbium.

Iuue-

Iuuenesque senesque.
Maximi minimique.
Parui & ampli, apud Horatium. *Great and small, young and olde.*

Much, Ouermuch, Greatly, Verie much.

Vehementer. Multum.
Plurimum. Valdè.
μέγα. μεγάλα. λίαν.
Mirè. Mirificè. Oppidò.
Mirum in modum. Obnixè.
θαύμασιον ὑλίκον. Apprime.
Cum maximè. Admodum.
Supra modum.
Iterum atque iterum.
πορρω τε ὑπορῶντος.
Præter modum, apud Cice.
Mirandum in modum.
Vltra modum.
Maiorem in modum.
Modis omnibus.
Immodicè. Etiam atque etiam.
Impensè. Impensissimè.
Impendio. Eximiè.
Effusè. Effusissimè.
Magnoperè. Summoperè.
Quàm maximè. Maximoperè.
Maximè μαλιστα.
Nimioperè. Plusquam satis.
Effictim, apud Plautum.
Plusquam valdè. κάρτα.
Nimium. Nimis quàm.
Benè, apud Terentium.
Cicero: Benè magna caterua, id est, valdè magna. Vnicè.
Grauiter pro multum, apud Cice.
Perinde, id est, multum, secundum Vallam Multis modis.
Ter. Terq; quaterq;.
Perquam multum. Vltra.
Misere aduerbium.
Magnificè. Singulariter.
Sanè. Sanè quam.
Ita pro valdè, apud Terentium.
Apprimè Perquam.
Oppidò quàm. Non parum.
Non vulgariter. Egregiè.
Adeò. Longè.
Haud mediocriter.
Insignitè, penult. producta.
Insigniter.
Vt & quam per interrogationē idem pollent sicut Tantoperè & quantoperè.

twise so Much.

Duplus. Bis tantus.
Alter tantus, pro quo Cicero, dixit, Duabus partibus maior.

to Multiplie, vide *to Augment.*

a Multitude, a great Number or Company, an Assemblie of people.

Caterua. Manus, apud Virgilium.
πλῆθος. Chorus.
Corona, apud Horatium pro conuētu hominum circumstante.
Cœtus. Turba.
Turba miscellanea, cōfusa, colluuies hominum Apuleio dicitur in metamorphosi.
Conuentus. Conuenticulū. Plebs.
Populus. Multitudo. Frequentia.
Concio. Conciliabulum. Numerus.
Congregatio. Colluuio vel es.
Concilium. Si præterea ad exercitū vimq; armatam, sermonem detorqueas, sequentia Vocabula institutō deseruient. Cohors. Turma.
Phalāx. Exercitus. Acies. Cuneus.
Globus. Ordo. Glomeratio.
Agmen. Legio. Copia tam in singulari quam plurali numero.

to Murther, to Robbe.

Latrocinari. λῃστευειν. Viatores trucidare. Vias obsidere. Prædari.
Deprędari. Crassari. Obuios spoliare.
Ex cæde viuere. *To Liue by robbing and murthering.*

a Murtherer a Robber.

Latro. Latrunculus.
Latrocinator. Graſſator.
Sicarius. Paricida.
Hominum iugulator.
Iſauricus, à vicio gentis.
Obſeſſor viarum.
Ex cæde, ex rapto viuens.
Graſſator. Prædo onis.
Prædator. Raptor. Direptor.

to Murmure, to Grudge at a thing.

Murmurare.
Muginari apud Lucilium.
Admurmurare, apud Ciceronem, pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur.
Murmillare, apud Plautum.
Muſſare. μύζειν. Muſſitare.
Mutire. γογγίζειν.
Facere ſuſurrum.
Obſtrepere. ἀναγαγγαίειν.
Recalcitrare ſermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Obmurmurare.
γογγύζειν. Submurmurare.
ὑποφωνεῖν. Reſponſare.
Oppedere. Occinere.
Strepere. Fremere.
Submiſſa voce loqui.
ἐπικαλεῖν. ἐπιλέγειν.
Submiſſitare. Reniti.
Obſtrigilare. Obacerare.
Reclamare. Refragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgò dicitur.
Summiſſim expoſtulare, vt eſt ſeruorum erga dominos. Budæ.

to Muſe, to Deuiſe, to Imagine, to Conſider vpon, to Study, to Thinke vpon.

Animo volutare.
Animo, voluere, verſare.
Mente pertractare, euoluere.
ἀναπυκλεῖν. Cogitare.
Animo reuoluere, repetere.
ἀνατυλίττειν.
In memoriam verſare, ἐν θυμῷ βάλλεσθαι.
Animo cogitare.
Penſitare factum.
Penſiculare rem.
Perpendere. Expendere cauſam.
In mente rei circumſtantias, negocij difficultatem ponderare.
Recolere. Aeſtimare.
Recogitare. Reputare.
Repetere ſecum.
Reuoluere Retractare.
Cogitare cum animo vel in animo
In mente, cogitatione verſare.
Ad rationem vocare. *vide to Examine.*

Muſhrums, vide *Toadſtooles.*

a Muskle, a ſhellfiſh.

Concha. Conchilium. Conchile genus piſcis firmiori teſta clauſi.
Oſtreum. ὄστρεον.

to Muſter men in the fielde.

Agere vel habere militum delectum.
Recognoſcere turmas equitum.
Exercitum recenſere, luſtrare.
ἐξετάζειν. Monſtrare.
Militis recolere numerum. Soli.
Inualidos atque imbelles dimittere. *To put out of wages.*
Aere diruere. φαίνειν. φρεᾶν.

the Mutability of this world, vide Phr. Manutij.

to Dare not Mutter or whiſper.

Ne hiſcere quidem audere.
Ne my quidem facere.
Non audire mutire, labia diducere.

N

to Name, to Geue a Name.

Nominare. Appellare.
Vocare. Dicere.
Inſcribere. Nuncupare.
Citare nomenclaturam.
Indigitare, apud Macro.
¶ Indere, imponere nomen.
Denominare.
Indere nomina patrum.
Maiorum nomina poſteris tribuere.

to haue an ill Name, vide Phr.Man.

a good Name, vide *Good.*

a Napkin, or a Handkerchefe.

Mantele ſeu mantile.
Mãtelium. χειρόμακτρον. *vide Handkerchefe.*

Narrowe ſtreictes of the mountaines.

Nations ſubdued Nature. by Nature, or by arte.

one of my Nature or diſpoſition, vide hæc in Phraſibus Manutij.

Naturall, that is naturallie geuen, or ingendred in a thing.

Natiuum. συγγενικόν.
Naturale. Innatum.
Ingenitum. ἐγγινόμενον.
Cum nutricis lacte errorem ſuxiſſe videtur. Cicero.
Naturæ hic inſtinctus eſt.
Hominum mentibus diuinitus inſeuit Deus. Ita viſum naturæ.
Inſitum naturæ. Genuinum.
Natura, ex natura.
Omnium animis affixum.
Naturæ quodam impetu.
Ita fert natura. Naturæ impulſu.
Natura indidit atque inſeuit.
Inolitum atq; impreſſum affectibus humanis. apud Ambro.
Ingenerãtum. Natura ingenerauit.
A natura inſitum, inditum.
Natura vel à natura comparatum.
πέφυκεν, attributum, adiunctum, congenitum, genitiuũ, hæreditarium.

againſt Nature.

Inuita Minerua, apud Cicero.
Repugnante natura, & aduerſante.
Refragante ingenio.
Belligerari, pugnare cum genio ſuo.
Obluctari Mineruæ.
Vim naturæ atque ingenio afferre.
Operas ab eo exigere qui eis magno opere grauatur.

Naughtie, Wicked, Ungracious, Miſchieuous.

Dyſcolus. Improbus.
παρακεκομμένος.
Ex omnium hominum conſortio deturbandus.
Prauus. αἰδηλος.
Peruerſus. Pernicioſus.
Impius. Sceleſtus.
Nocuus. Scelus. Sceleroſus.
Exitioſus. Facinoroſus.
Peſtifer. ἐξώλης.
Peſtilens. Nefarius.
Peſtis metaphoricè, ſicut Scelus.
Flagitioſus.
Malum.
Nequam homo.
Nefandus.
Quo nihil in toto orbe peſtilentius.
Sceleratus. Lues.
Internecio,
Execrabilis ἀνόσιος.
Ab ingenio improbus.

Homo flagitiorum ac scelerum omni genere insignis, Ambro.
Reprobi numismatis.
Mali commatis.
πονηρᾶ κόμματος.
Comma enim genus numismatis est viliſſimi, vt nunc quoque vulgus loquitur.
Vir sceleris, in Biblijs sacris.
Bipedum nequissimus. Niger.
Sacer homo, apud Hora.
Intestabilis & sacer esto.
Male sibi conscius, quē culpa redarguit ipsa.
Inquinatus vita omni.
Scelere ante alios immanior omnes, Virg. Flagitioſiſſimus.
Sceleratiſſimæ, ac deploratiſſimæ vitæ ἐτεθερωμένος.
Vitam ducens inquinatam flagitijs omnibus.
Coopertus flagitijs, facinoribus sceleribus nefarijs.
Profligatus homo, sceleribus perditus, rapinæ, sacrilegij nullius conscientiam sibi faciens.
Fatalis conscientię malignitate confusus. Contaminatiſſimus.
Scelerum conscientia territus.
Omnium facinorum genere cōtaminatus. βωμολόχος.
Admissi piaculi conscius.
Desperatæ salutis.
Conscientia conuictus.
Vitam ducens flagitioſam.
Nocentem & conscium habens animum.
Deploratus.
Deploratæ mentis. *Vide* VVicked.

to come to Nought, vide *to Decay.*

the Naughtieſt fellowe that liueth.

Homo nihili. Omnium nequissimus.
πυλαιγάτος. Popularis. Ignobilis.
Futilis. Leuis.
Vulgaris. Plebeus.
κοπρίας ἀνήρ.
Nullius precij homo.
ἐτιδανός. Homo nauci.
Nullius frugis.
ἀκόλαστος ἄνθρωπος.
Nullius pensi. Despicatus.
Despectus. Vilis.
Viliſſimus. ἐπίδειμος.
Abiectus. κιτλοφόρος.
Nullius æstimationis, nequeri.
Homuncio. Homulus.
Iners. Inutilis.
Ficulnus. Encyclius vir.
Inutilior blace. Inglorius.
Obscurus. Reiectus.
Expunctus, suffragio exclusus.
In animo redactus.
Non laudandus.
Ne ligula quidem dignus.
Pannus obsitus. Pannosus. Saccus.
A consortio humano prorsus vel merito segregandus. *Not worthie to come into honeſt mens companie.*
Dignus in quem conspuatur, canes mingant.
Dedecus publicum. Infimæ sortis.
Abiectæ sortis homo.
Contemptitius.
Contemptus. Contemptiſſimus.
Reijculus. Despicabilis.
Extremæ classis.
Infimæ notæ. Imi subsellij.
Homo tressis, semissis
Sale emptum mancipium.
De lapide emptus.
Naca. Vappa.
Concha dignus, prouerb.
Numerus o. *A cifer.*
Qui nullo est numero, habetur, nullo loco, non est in albo. ἀνάριθμος.
Cuius existimatio obsolescit
Cuius. ὥσπερ τῶν μεγαρίων ὀδιες λόγος.
Pānus lacer. prouerb. *A rotten clout or ragge.*
ῥάκος πολυσχεδές.

Ciceris

Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poë.
Qui apud omnes venit in contemptum.
Ab omnibus, derisus atque consputus.
Diobolaris. Fastiditus.
Numerum augens.
Male passim audiens.
κακῶς ἀκήκοως.
Mala fama grauiter apud exteros laborans.
Scopa dissoluta.
Grauis inuisus, exosus omnibus.
Infamis. Mali nominis.
Malæ famæ. Execrandus.
δυσώνυμος. Terræ intestina.
Telluris onus, inutile pondus.
Abdomini natus suo.
Fruges consumere natus.
Onus nauis. ἄχθος νεώς.
Trioboli homo.
τριοβόλιος ἀνθρωπίσκος.
Bos vel hircus Caricus.
Homunculus ex Caria.
ἀνθρωπίσκος ἐκ καρίας.

to set Naught by, to Esteme nothing, to make no accompt of.

Parui æstimare. Parui pendere, ducere. Parui habere.
Postremo loco ponere.
Contemptui habere.
ἐφ' ὀλίγου ποιεῖσθαι.
Pro nihilo habere.
Hectæ aliquem facere.
Pro minimo ducere.
Pro nihilo ducere.
ἐγχιλοῦσθαι. Nihil facere.
ἐξουθένειν ἐνδεεῖν.
Nihili pendere. Nihili ducere.
Vili pendere. βλακεύειν.
Flocci non facere, vel Flocci facere.
ἐν μηδενὶ λόγῳ τίθεσθαι.
Nauci seu pili non facere.
Contemnere præ se.
Minimi, immo ne huius quidem facere demonstrando rem vilem.
Instar fumi fungique putidi auersari.
Non magni pendere.
In contemptissimis ducere. Eras.
In prauis, in minimis ponere.
Tãquam stercora reputare, æstimare, in sacris literis.
Ceu putamina, cassam glandem, vitiosam nucem prorsus aspernari.
Assis, dupondij, seu teruncij non facere.
Quatuor obolis non æstimare.
Negligere. Nihil pensi habere.
Nullam alicuius habere rationem.
Nauci facere. Abhominari.
Non laborare.
De quorundam morsu noli laborare, Erasmus.
Nihil morari. *Not to Care for: not to passe for,* οὐ προσέχειν.
Leuiter parumq; curare, nihil curare.
Nec superos morari nec inferos vt vulgo dicitur, neque Deum neque homines respicere. *To care neither for God nor the Deuill, Vide to Despise.*

Neare, vide *By*.

Neate, Cleane.

Purum. Tersum. Syncerum.
Immaculatum. Sine labe macula. *Vide Cleane.*

as Neede did require: or as meete was: as it was conuenient.

Vt æquum fuit. Vt tulit ratio.
Vt decebat. Vt par erat.
Vt decuit. ὡς τὸ εἰκός.
Vt conueniebat, expediebat.
Vt res poposcit, tulit, exegit.
Vt res postulauit, desiderauit, experiuit. Vt oportuit necessarium erat.
Vt necessitas tum temporis exegit.
Vt iustum, dignum, consentaneum, rectum erat.

a Murtherer a Robber.

Latro. Latrunculus.
Latrocinator. Grassator.
Sicarius. Paricida.
Hominum iugulator.
Isauricus, à vicio gentis.
Obsessor viarum.
Ex cæde, ex rapto viuens.
Grassator. Prædo onis.
Prædator. Raptor. Direptor.

to Murmure, to Grudge at a thing.

Murmurare.
Muginari apud Lucilium.
Admurmurare, apud Ciceronem, pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur.
Murmillare, apud Plautum.
Mussare. μύζειν. Mussitare.
Mutire. γογγίζειν.
Facere susurrum.
Obstrepere. ἀναγαγγαίειν.
Recalcitrare sermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Obmurmurare.
γογγύζειν. Submurmurare.
ἀντοφωνεῖν. Respondere.
Oppedere. Occinere.
Strepere. Fremere.
Submissa voce loqui.
ἐπικαλεῖν. ἐπιλέγειν.
Submissitare. Reniti.
Obstrigilare. Obacerare.
Reclamare. Refragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgò dicitur.
Summissim expostulare, vt est seruorum erga dominos. Budæ.

to Muse, to Deuise, to Imagine, to Consider vpon, to Study, to Thinke vpon.

Animo volutare.
Animo voluere, versare.
Mente pertractare, euoluere.
ἀναπυκλεῖν. Cogitare.
Animo reuoluere, repetere.
ἀνατυλίττειν.
In memoriam versare, ἐν θυμῷ βάλλεσθαι.
Animo cogitare.
Pensitare factum.
Pensiculare rem.
Perpendere. Expendere causam.
In mente rei circumstantias, negocij difficultatem ponderare.
Recolere. Aestimare.
Recogitare. Reputare.
Repetere secum.
Reuoluere Retractare.
Cogitare cum animo vel in animo
In mente, cogitatione versare.
Ad rationem vocare. *vide to Examine.*

Mushrums, vide *Toadstooles.*

a Muskle, a shellfish.

Concha. Conchilium. Conchile genus piscis firmiori testa clausi.
Ostreum. ὄστρεον.

to Muster men in the fielde.

Agere vel habere militum delectum.
Recognoscere turmas equitum.
Exercitum recensere, lustrare.
ἐξετάζειν. Monstrare.
Militis recolere numerum. Soli.
Inualidos atque imbelles dimittere.
To put out of wages.
Aere diruere. φαίνειν. ῥῆξαν.

the Mutability of this world, vide Phr. Manutij.

to Dare not Mutter or whisper.

Ne hiscere quidem audere.
Ne my quidem facere.
Non audire mutire, labia diducere.

N

to Name, to Geue a Name.

Nominare. Appellare.
Vocare. Dicere.
Inſcribere. Nuncupare.
Citare nomenclaturam.
Indigitare, apud Macro.
¶ Indere, imponere nomen.
Denominare.
Indere nomina patrum.
Maiorum nomina poſteris tribuere.

to haue an ill Name, vide Phr. Man.

a good Name, vide *Good.*

a Napkin, or a Handkerchefe.

Mantele ſeu mantile.
Mãtelium. χειρόμακτρον. *vide Handkerchefe.*

Narrowe ſtreictes of the mountaines.

Nations ſubdued Nature.

by Nature, or by arte.

one of my Nature or diſpoſition, vide hæc in Phraſibus Manutij.

Naturall, that is naturallie geuen, or ingendred in a thing.

Natiuum. συγγενικόν.
Naturale. Innatum.
Ingenitum. ἐγγινόμενον.
Cum nutricis lacte errorem ſuxiſſe videtur. Cicero.
Naturæ hic inſtinctus eſt.
Hominum mentibus diuinitus inſeuit Deus. Ita viſum naturæ.
Inſitum naturæ. Genuinum.
Natura, ex natura.
Omnium animis affixum.
Naturæ quodam impetu.
Ita fert natura. Naturæ impulſu.
Natura indidit atque inſeuit.
Inolitum atq; impreſſum affectibus humanis. apud Ambro.
Ingeneratum. Natura ingenerauit.
A natura inſitum, inditum.
Natura vel à natura comparatum.
πέφυκεν, attributum, adiunctum, congenitum, genitiuũ, hæreditarium.

againſt Nature.

Inuita Minerua, apud Cicero.
Repugnante natura, & aduerſante.
Refragante ingenio.
Belligerari, pugnare cum genio ſuo.
Obluctari Mineruæ.
Vim naturæ atque ingenio afferre.
Operas ab eo exigere qui eis magno opere grauatur.

Naughtie, Wicked, Ungracious, Miſchieuous.

Dyſcolus. Improbus.
παροχενομένος.
Ex omnium hominum conſortio deturbandus.
Prauus. αἰσχυλος.
Peruerſus. Pernicioſus.
Impius. Sceleſtus.
Nocuus. Scelus. Sceleroſus.
Exitioſus. Facinoroſus.
Peſtifer. ἐξώλης.
Peſtilens. Nefarius.
Peſtis metaphoricè, ſicut Scelus.
Flagitioſus.
Malum.
Nequam homo.
Nefandus.
Quo nihil in toto orbe peſtilentius.
Sceleratus. Lues.
Internecio.
Execrabilis ἀνόσιος.
Ab ingenio improbus.

Homo flagitiorum ac ſcelerum omni genere inſignis, Ambro.
Reprobi numiſmatis.
Mali commatis.
πονηρῦ κόμματος.
Comma enim genus numiſmatis eſt viliſſimi, vt nunc quoque vulgus loquitur.
Vir ſceleris, in Biblijs ſacris.
Bipedum nequiſſimus. Niger.
Sacer homo, apud Hora.
Inteſtabilis & ſacer eſto.
Male ſibi conſcius, quē culpa redarguit ipſa.
Inquinatus vita omni.
Scelere ante alios immanior omnes, Virg. Flagitioſiſſimus.
Sceleratiſſimæ, ac deploratiſſimæ vitæ ἐπενενημένος.
Vitam ducens inquinatam flagitijs omnibus.
Coopertus flagitijs, facinoribus ſceleribus nefarijs.
Profligatus homo, ſceleribus perditus, rapinæ, ſacrilegij nullius conſcientiam ſibi faciens.
Fatalis conſcientię malignitate confuſus. Contaminatiſſimus.
Scelerum conſcientia territus.
Omnium facinorum genere cōtaminatus. βωμολόχος.
Admiſſi piaculi conſcius.
Deſperatæ ſalutis.
Conſcientia conuictus.
Vitam ducens flagitioſam.
Nocentem & conſcium habens animum.
Deploratus.
Deploratæ mentis. *Vide* VVicked.

to come to Nought, vide to Decay.

the Naughtieſt fellowe that liueth.

Homo nihili. Omnium nequiſſimus.
πυλαισατος. Popularis. Ignobilis.
Futilis. Leuis.
Vulgaris. Plebeus.
κοπρίας ἀνήρ.
Nullius precij homo.
ἀτιδαν ός. Homo nauci.
Nullius frugis.
ἀκόλαστος ἄνθρωπος.
Nullius penſi. Deſpicatus.
Deſpectus. Vilis.
Viliſſimus. ἐπίδημος.
Abiectus. κισσοφόρος.
Nullius æſtimationis, nequeri.
Homuncio. Homulus.
Iners. Inutilis.
Ficulnus. Encyclius vir.
Inutilior blace. Inglorius.
Obſcurus. Reiectus.
Expunctus, ſuffragio excluſus.
In animo redactus.
Non laudandus.
Ne ligula quidem dignus.
Pannus obſitus. Pannoſus. Saccus.
A conſortio humano prorſus vel merito ſegregandus. *Not worthie to come into honeſt mens companie.*
Dignus in quem conſpuatur, canes mingant.
Dedecus publicum. Infimæ ſortis.
Abiectæ ſortis homo.
Contemptitius.
Contemptus. Contemptiſſimus.
Reijculus. Deſpicabilis.
Extremæ claſſis.
Infimæ notæ. Imi ſubſellij.
Homo treſſis, ſemiſſis
Sale emptum mancipium.
De lapide emptus.
Naca. Vappa.
Concha dignus, prouerb.
Numerus o. *A ciſer.*
Qui nullo eſt numero, habetur, nullo loco, non eſt in albo. ἀνάριθμος.
Cuius exiſtimatio obſoleſcit
Cuius. ὥσπερ τῶν μεγαρικῶν ὀθονίων λῶπος.
Pānus lacer prouerb. *A rotten clowte or ragge.*
ῥάκος πολυσχεδές.

Ciceris

Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poë.
Qui apud omnes venit in contemptum.
Ab omnibus, derisus atque consputus.
Diobolaris. Fastiditus.
Numerum augens.
Male passim audiens.
κακῶς ἀκήκοως.
Mala fama grauiter apud exteros laborans.
Scopa dissoluta.
Grauis inuisus, exosus omnibus.
Infamis. Mali nominis.
Malæ famæ. Execrandus.
δυσώνυμος. Terræ intestina.
Telluris onus, inutile pondus.
Abdomini natus suo.
Fruges consumere natus.
Onus nauis. ἄχθος νεώς.
Trioboli homo.
τριοβόλιος ἀνθρωπίσκος.
Bos vel hircus Caricus.
Homunculus ex Caria.
ἀνθρωπίσκος ἐκ καρίας.

to set Naught by, to Esteme nothing, to make no accompt of.

Parui æstimare. Parui pendere, ducere. Parui habere.
Postremo loco ponere.
Contemptui habere.
ὡς ὀλίγου ποιεῖσθαι.
Pro nihilo habere.
Hectæ aliquem facere.
Pro minimo ducere.
Pro nihilo ducere.
ἐγχιλιοῦσθαι. Nihil facere.
ἐξουθένειν ἐνδεεῖν.
Nihili pendere. Nihili ducere.
Vili pendere. βλακεύειν.
Flocci non facere, vel Flocci facere.
ἐν μηδενὶ λόγῳ τίθεσθαι.
Nauci seu pili non facere.
Contemnere præ se.
Minimi, immo ne huius quidem facere demonstrando rem vilem.
Instar fumi fungique putidi auersari.
Non magni pendere.
In contemptissimis ducere. Eras.
In prauis, in minimis ponere.
Tãquam stercora reputare, æstimare, in sacris literis.
Ceu putamina, cassam glandem, vitiosam nucem prorsus aspernari.
Assis, dupondij, seu teruncij non facere.
Quatuor obolis non æstimare.
Negligere. Nihil pensi habere.
Nullam alicuius habere rationem.
Nauci facere. Abhominari.
Non laborare.
De quorundam morsu noli laborare, Erasmus.
Nihil morari. *Not to Care for: not to passe for,* οὐ προσέχειν.
Leuiter parumq; curare, nihil curare.
Nec superos morari nec inferos vt vulgo dicitur, neque Deum neque homines respicere. *To care neither for God nor the Deuill, Vide to Despise.*

Neare, vide *By.*

Neate, Cleane.

Purum. Tersum. Syncerum.
Immaculatum. Sine labe macula.
Vide Cleane.

as Neede did require: or as meete was: as it was conuenient.

Vt æquum fuit. Vt tulit ratio.
Vt decebat. Vt par erat.
Vt decuit. ὡς τοὐμπρέπον.
Vt conueniebat, expediebat.
Vt res poposcit, tulit, exegit.
Vt res postulauit, desiderauit, experiuit. Vt oportuit necessarium erat.
Vt necessitas tum temporis exegit.
Vt iustum, dignum, consentaneum, rectum erat.

Needie, vide *Poore*.

it is Needefull, or it must needes be, vide *it must be Doone*.

I haue no Need of your coũsaile. vide Phr. Man.

a Needeleſſe excuſe, vide Phr. Man.

a Neighbour.

Proximus. Propinquus.
Vicinus.

Negligent, Careleſſe, Slouthfull.

Indiligens. Supinus.
Oſcitans nomen.
Dormitans. Oſcitabundus.
Remiſſus. Negligens.
Obliuioſus, *Forgetfull.* Curio.
E lætheo qui biberit flumine.
Obliuionis campus, prouerb.
λήθης πεδίον.
Lætheo rore ſoporatus.
Qui proprij etiam nominis obliuiſcitur.
Qui multam mandragoram biberit.
Dolium filiarum Danai.
vide Idle.

Negligence, Slouthfulneſſe, Careleſneſſe, Slowneſſe, or Slackneſſe.

Neglectus. Obliuio.
Negligentia. Incuria,
Indiligentia. Inconſiderantia.
Inconſideratio. Inconſulta ratio.
Incogitantia. Præcipitantia.
Oſcitantia. Somnolentia.
Torpor. Supinitas.
Segnitas, Segnities, & Segnitia.

Negligently, Slackly, Slouthfully.

¶ Languidè. Remiſſè.
Ignauiter. Neglectè. Frigidè.
Oſcitanter. Defunctoriè. Supinè.
Segniter, aduerbia. ἀῤῥαθυμίας.
Vide Slouthfulneſſe.

vertue Neglected, vide Phr. Man.

Neſhe, vide *Womanlike.*

to make or build a Neſt.

Nidos componere, comportare.
ποιεῖσθ καλιὰς ἐπὴ εἰθίρος ἐσσεῖται.
Nidulari.
Componite nidos, æſtas non ſemper fuerit, vt Heſiodus ſcribit.
Nidificare. νεοττεύειν, νεοσσεῖν.
Nidum ponere.
Conſtruere, congregare nidum.
Nidificare, vnde auiculæ nidificant.

a Net to catche fiſh or beaſtes.

Rete. Pelaga. ἀρκύς.
Funda, verriculum, *a caſting Net.* à vertendo ſecundum Vallam.
Tragula. Sageda. Reticulum.
Segenula. Caſſis. Laqueus.
Lina pluraliter pro retibus, apud Poëtas.

Neuer.

Nunquam. Ad Kalendas græcas.
Cum mula pepererit.
Cum Nibas occyſſauerit, vt habent prouerbia.
Quum duræ quercus ſudabunt roſcida mella, aurea mala ferent, Virg.
Cum locuſta Lucam, bouem pepererit, vt refert in ſuis Chiliadibus Eraſmus ex Ennio.
Nullo tempore.
μήποτε. οὐδέποτε.
Vbi mus ælurum deuorauerit.

Poſt

Postquam sursum fluxerunt amnes, & multa id genus alia.
Anno magno Platonis.
Post longum annum Platonis.

Neuertheleſſe, vide *But & Moreouer.*

Newe, Freſh.

Recens natum. Musteum.
Recens Nouum.
νεὸν. Nuperum. νεωόγυον.
A follibus (quod aiunt) calens.
ἀπ' ἀκροφυσίων.
Ab ipsa dum calens officina æraria; fornace productum, metaphora à fabris ferrarijs sumpta.
Ab officina madens, recens, Eras.
Nouicius. Nouellus.
Neotericus.

a New yeares gift.

Strenæ. Strenulæ.
Natalitia dona.
Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti solebant.
Apophoreta quæ in anni initio circa calendas Ianuarias referebantur ac remittebantur.

to geue or ſend a Newe yeares gift.

Nouo ineunte anno donum, munisculum mittere.
Initio noui aduentantis anni strena, strenula exhilarare amicum.
Fœlix anni precari initium, fœliciorē successum, fœliciſſimūq; exitū.

euill Newes, vide Ph. Man.

Next to beggers dore, vide Phr. Man.

a Niggard, vide *Couetous.*

Nigh or by.

Vicinus. Propinquus.
Finitimus. Conterminus.
Contiguus. Confinis.
Coniunctus.

Nigh at hand.

Propè. Proximè.
ἐγγυσα. Cominus. Sub.
Deprope. ἐγγίθεν. Pone.
Pone subire, *to follow behind.*

the Night.

Nox. νὺξ. Tenebræ. Erabi.
Tenebrarum tempus.
Tempus quo cuncta silent.
Vmbram terræ definiunt philosophi solis priuationem.
Mater Eumenidum fingitur. Virg.
Titanis vocatur Statio.
Somni genitrix. Sil.
Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis. Virgilius.
Nox cœlum sparserat astris. Ouid.
Presserat occiduus Tarteſſia littora Phœbus.
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat Sol, Et caput extulerat dēsissima sydereum nox. Ouidius.

a Nightingale.

Luscinia, vel vt alij scribunt Lucinia.
Ficedula Plin.
Luciniola diminutiuum, apud Plautū
Philomela, vel Philomena.
Acredula. Aëdon· ἀηδών.
Artis, apud Martialem, ab Attica.

by Night, in the Night tyde or ſeaſon.

Noctu. νύχα. Nocte.
De nocte. νύκτωρ.
Die cœca. Plaut. Vmbris in obscuris. Presserat vt terram.
Nocte subluſtri, apud Horat.

vntill Night.

In profundam noctem. In noctem.
In crepusculum vespertinum.
In solis occasum.

In tenebras noctis denſiſſimas.
Ad vel in multam noctem.
In profundam noctem.
πόρρω τῶν νυκτῶν.

Nobilitie or Gentrie.

Generoſitas. Indoles.
Nobilitas. εὐγένεια.
Claritudo. Claritas.
Imagines. Stemmata.
Antiqua generis nobilitas.

a Noble man, a Gentleman.

Illuſtris. ἐπιλαμπρος.
Nobilis. Inclytus. Ingenuus.
Beatus. Generoſus. Liber.
Clarus. Antiquus.
Præclarus. Inſignis.
ἐπιφανὴς. Epiphanes.
Vide Phr. Man. & Honorable.

of a Noble kindred, a Noble man borne.

Summo loco æditus, natus.
Præclara familia, progenie oriundus. Ingenuus.
Præclarus genere.
Ducali origine, ſtemmate natus.
Atauis æditus regibus.
Illuſtris ſtemmatibus, imaginibus parentum, parentulę ornamentis, natalium ſplendore.
Diuſum ſanguine ſatus.
Maximis prognatus ducibus.
Romana nobilitate fulgens.
Nobili orcus ſanguine, belloque ſuperbus.
Ex familia veteri & illuſtri. Cice.
Ex ampla & honeſta familia.
Clarus natalibus.
Antiqua nobilitate illuſtris.
Claro natus genere.
Nobilitatis ſtemmate clarus.
Haud obſcuro loco natus, apud Salluſtium.
Alto tumens ſanguine.
Vir antiquæ ſane nobilitatis.
Generis nobilitate illuſtris.
Natus genere, nobili, ſummo loco, equeſtri.
Ab alto ſanguine genus ducens inclytum.
Ex vtroq; parente nobilitatis antiquæ ſtemmata ducens.
Septrigero æditus ſtemmate.
of a Royall Stocke.
Domi nobilis. apud Cice.

to make Noble or famous.

Natalibus reſtituere, & Ius annulorũ donare, eſt nobilitare vt vulgus loquitur.
Nobilem facere.
Dignitatem addere.

a Noble death.
Noble doings.
a Noble & vertuous mind, vide hæc in Phr. Man.
not Noble, vide *a Vnnoble.*

No, in No wiſe.

Nequaquam. Nullo pacto.
οὐδαμῶς. Nullo modo.
μηδαμῶς. Neutiquam.
Minime omnium.
Nullatenus. Nulla ex parte.
Multum abeſt. οὐδὲ πολλοῦ δεῖ.
Non. οὐ. οὐκ.
Minimè. Nè. μή.
Vix pro non apud Lucanum.
Nil pro non apud Comicos.
Similiter nullus pro nõ ponitur, apud Comicum nullus ſum, nullus faciam, pro non ſum, non faciam.
Minus coniunctũ cum ſin & cum quo vt ſignificante, ſin minus, ſi non, quo minus vt non.

Noes flud, vide *Deluge.*

a Noise or a Sounde.

Sonitus. Sonus. βόμβος.
Fremitus. Clangor.
Fragor. κτυπος.
Crepitus. Stridor.
Strepitus. καναχή.
Clamor. Rumor.
Sibilus. Murmur.
¶ Aedere sonos, clamores, strepitus, *to make a noize.*
Insonare, Personare.
Efferre clamorem.
Vide to Crie lowde.

Noysome, vide *Hurtfull.*

No man, or no bodie without a fault.

Nemo vitijs sine nascitur.
Vnicuique dedit vitium natura creato. Propert.
Nullus vitijs caret.
Nemo sine crimine viuit.
Nihil ab omni parte beatum.
Suus cuiq; attributus est error.
Catul. Egregio inspersos reprehendas corpore nævos.
Vide Phr. Manutij.

Noone, Midday.

Meridies quasi medidies. Est medio Titan ardentissimus axe.
μεσημβρία.
Australis regio, plaga.
Mare pro eodem frequens in sacris literis.
Sol medium cœli cõscenderat igneus orbem. Virg. in 8.
Sol medium clarus peragrabat olympum, secabat axem.
Iamq; dies medius tenues contraxerat vmbras. Horat.
¶ Polus australinus, antarcticus, antaxeon.

a Northern Winde.

Aquilo, vt Aul. Gell. scribit significat proprie. *North east.*
Pli. Niuales Aquilo, & Septẽtrio Boreas. ἀπαρκτίας, & à septem stellis quibus constat Septentrio. ἄμαξα Græce pro Septentrione.
Thracitus, Thracicius hyperboreus.
Tramontanus, Septentrionalis seu septentrionarius ventus.
Circius. Olympias.
Trasæas, apud Varronem. Θρασκίας, vel ἰάπυξ. Iapix. *North-west.*
Lebeccius. *VVest north west.*

from the North.

Ab aquilone. Ab arctis.
Aquilonia parte Soli. βορράθεν.
Ab axe, apud Manilium.
Ab arctico cardine.
Ex septentrione.

Northwarde.

Arcticus. Boreus.
Borealis. Septentrionalis.
ἀρκτικός. βόρειος.
Sub axe positus ad septem stellas.
Aquilonaris. Ripheus, id est, Schyticus.
Poli cardines, vertices, axes.

to blowe or wipe the Nose.

Mucos eijcere. Emungere nares.
Mucum emungere.
Nasum emungere.
Emungere se cubito.
Feces, crassiorem pituitam narium extergere.
Narium excrementa educere.
Strophiolis excipere narium excrementa.

a Nose-wise or a Smatterer in learning.

Sciolus. Nasurulus.
Dicaculus. Literatulus.

a Nosegaye.

Olfactorium, florum vel odorum fas-

culus. Faſtillus.
Magna maſſa vel maſſula facta ex vnguentorum fecibus odoris gratia.
Trochiſcus. τροχίσκος. *a Sweete ſmelling ball.*

Notwithſtanding.

Tamen. Attamen. Veruntamen.
Nihilo minus. Nihilo ſecius.
vide Although.

to Nouriſh, vide *to Feede.*

No where, in no place.

Nuſquam. μηδαμοῦ. Nullibi.
Nuſquam gentium, locorum.
Nullo in loco.

Now, euen Now.

Nunc. νυν. θεὶς τὸ νυν.
Iam. Iamiam.
Hoc tempore. Impræſentiarum.
παρ' αὐτὸν τὸν καίρον.
In præſenti. In præſentia.
In præſens.
ἐφ' ἐς τὸ παρόν, εἰς τὸ παρόν.
Hac tempeſtate. Etiamnum.
Modò raro vſurpatur a doctis pro nunc, ſed pro paulo ante, vt ſcribit Eraſmus. Hodie pro hac ætate & tempore Cice. poſuit.
Hoc temporis articulo.
Hoc temporis momento.

to Number, to Reken.

Recenſere. Numerare.
Referre numerum.
Dinumerare. Ponere.
Ad calculũ redigere vel ad numerũ.
Nummos computare.

a great Number, vide *Multitude.*

a Nunne.

Monialis. Sanctimonialis.
Virgo conſecrata, ſacra.
Puella Deo dicata.
Religioſa. Nonna.
Veſtalis. Monacha.
Sacræ ſeruituti mancipata.
ἱεροδούλα. ἀσκήτρια.
Aſcetria.
Beghina vox eſt germanica, ab initio religionis nomen habens.

a Nutmeg.

Nux muſcata, vel vt eruditiores tradunt.
Nux myriſtica, vt è Græco trahat originem. μύρον. vnguentum.
Flores myriſticæ, qui in officinis pharmacopolarum Macis appellantur, mulcatem.

O

an Oarre.

Remus. Tonſa.
πλατη, ἐρετήσιον. Tonſilla.
Remigis. Remigium.

Obedient.

Audiens. Obaudiens.
Obediens. Auſcultans.
Obſequundans. Iuſſis parens.
Audiens dicto, imperato.
Paterni morigerus præcepti.

to become Obedient or Subiect to one.

Colla dare, ſubdere.
Accipere iugum.
Ceruicem præbere alicuius iugo.
Subijcere ſeu ſubmittere ſe legibus alterius. Subditum eſſe.
Colla ſubmittere capiſtro.
Parere. Subeſſe. ἄρχεσθ.
Recipere, ſuſcipere frenum.
Alicuius imperium ferre.

to Obey.

Obedire. Obſequi.
Audire per metaphoram.

Audientem

Audientem se exhibere dicto.
Factis præcepta præstare.
Facessere mandata.
Dare aures alicui.
ἐπακούειν & ἀκόυειν, Græcis sicut apud nos audire.
Auscultare cum datiuo.
Subauscultare. Obsecundare.
Obaudire. Permittere.
Inuiolatissimè seruare quidquid mãdatis, ne transuersum, ne latum quidem vnguem discedere à præceptis. Iussa capescere.
Agere ad præscriptum, id est, secundum leges & mandatum.
συνεπινέυειν.
Morem gerere. Morigerari.
Parere med. prod ὑπακούειν.
Obtemperare. Subdere se iubenti.
Subdere colla iugo parentum.

to Oblige, vide *to Binde by obligation.*

an Obligation, vide *Quitance, or a Writing of my hande.*

Obscure, vide *Darke.*

an Obscure or darke language.

Oratio obscura, Dubia, Inuolueris plena, Inuoluta, Perplexa.
Haud dilucida, Minimè luculenta.
Plena ambagibus, anfractibus.
Vide Darke questions.

Obstinate, Wilfull and Penish, Stubborne, Stifnecked.

Ceruicosus. Obstinatus.
Pertinax. Rigidus.
Difficilis. Obduratus.
Præfractus. ἀνδάδης.
Infractus. Capitosus.
Cerebrosus. Duræ ceruicis.
σκληροτράχηλος.
Propositi tenax, tenacissimus.
ἰσχυρογνώμων. Intractabilis.
Quo nihil, semel concepta opinione, obstinatius.
Obfirmato animo qui prorsus obduruerit. Durus. Peruicax.
Inflatus opinionibus.
Qui nimium sui iuris sententiæq; est.
Ceruicatus in sacris.
In proposito persistens.
Nulli cedens. Refractarius.
Obstinato, præfracto, peruerso ingenio, quem suis moribus relinquere necessum, qui à proposito abduci non potest.
Proposito suo pertinacissimè adhærens. Suo cerebello fidens.
Tenaciter suam tutans fidem.
Filum contentionis, adagium, μέτος ἔριδος.
Mordicus tenens, summa pertinacia defendens.
¶ Præposterè. Pertinaciter.
Obstinatè. Cum pertinacia.
Obstinately: Frowardly.
Vide Phr. Manutij.

to Obtaine, vide *to Get.*

Occasion, Opportunitie.

Opportunitas per duplex pp.
Καιρός δίνη, πᾶσιν ἄριστος, apud Hesio. Commoditas.
Tempus appositum, idoneum, opportunum, aptum.
Tempestiuitas. Maturitas.
Locus pro opportunitate, Nunc non est narrandi, dicendi locus.
Non est huius temporis neque loci.
Cardo, apud Virg.
Res, pro opportunitate.
Cum res ipsa feret. Horat.
Occasio. εὐκαιρία.
¶ Si occasio se dederit.
Si non est molestum, εἴσοι φίλον.

Nisi negotium est.
Si quidem ociũ est, *if you haue leasure.*
¶ Mea causa ocium agas velim, facias quæso, *take leasure for my sake.*

if Occasion will serue, vide Phr. Manutij.

an Occasion, Meane or cause.

Causa. αἰτία. Ansa. Occasio.
Primus motus. Inuitamentum.
Incitamentum. ἐνδέσιμον.
Crimen pro causa, apud Virg.
πρόφασις. ὑπόθεσις. *Vide Cause & Phr. Manutij.*

to geue an Occasion.

Ministrare materiam, adiumentum.
Præbere ansam, vel dare.
Occasionem ministrare, præstare.
Aperire viam. Aditum dare.
Aperire vel patefacere aditum.
Ansam ministrare.
Oportunitatem, occasionem offerre, dare.
Iacere fundamenta.
Præstruere viam.
Fenestram patefacere, apud Terent.
Fenestram dare. Ouid.
Dare peccandi locum, Terent.
Aperire fenestram & repagula prouerbialiter in eadem significatione.
Sua rebellione quidlibet audiendi fenestram aperire.

to take the Occasion awaye.

Auferre è medio lapsus occasionem.
Tollere, submouere, subtrahere omnem offendiculi ansam.
Præcidere mali occasionem.
Eximere manu manubrium.
Aditum intercludere, claudere, præcludere, obstruere.

to seeke an Occasion.

Captare occasionem, opportunitatẽ.
Seruire occasioni.
Venari, quærere ansam, occasionem, opportunitatem.
¶ Tenere oblatam, ostentatam occasionem.
Nanciscì, arripere occasionem, ansam, causam, opportunitatem, *to take an Occasion.*

an Occupation, a Trade, a handy Craft.

Ars mechanica.
Ars manuaria, sedentaria, quæstuaria. Opificium.
Artificium. βαναυσία.
Exercitium manuale.
Manuarium artificium.

a good Occupation is a staye to pouertie, or a Kunning hande is Worth an earles lande.

Sui cuique ars pro viatico.
Artem quæuis alit terra.
τὸ τέχνιον πᾶσα γαῖα τρέφει.
Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticum senectuti.
Ars ipsa, inopiæ portus est mortalibus.
Vnicum quippe confugium in egestate est ars, vt ait Menander.

to be greatly Occupied or Busied.

Curis, vndis, fluctibúsve negotiorum distineri.
Farigari. Distringi.
Occupari. Inuolui.
Immergi. Implicari.
Vrgeri. Operiri.
Obrui. Distendi.
Onerari. Intricari.

Im-

Impediri. Premi.
Opprimi. Illigari.
ἀφγματεῦσθαι.
Negotiorum mole obrui.
Curis degrauari.
Magnis curarum fluctuare vndis, Catullus.
Negotiorum fluctuationibus turbinibus confici, impediri.
Molestis negotijs odiosè distineri.
Dilacerari milibus curarum, quibus hæc vita obnoxia est, Eras.
Sollicitudinibus noctes diesque discruciari.
Grauissimis negotijs distringi.
Operæ alicuius tricis vehementer impediri.
Negotia diuidere aliquem dicunt, quem ponderosa grauitate distringunt, apud Zasium. *Vide to be Carefull, & Phr. Manutij.*

an Offence, a Trespasse, a Fault, a Misdeede or a thing done amisse.

Delictum. Peccatum.
Vitium. Crimen.
Maleficium. Malefactum.
παράπλωμα. πταῖσμα.
Reatus. Noxa. Noxia, æ.
Erratum. Legitur etiam erratus.
Tenebræ pro peccatis in sacris literis frequens.
Menda, vel Mendum.
Casus. Scelus. Lapsus.
Flagitium. Culpa. Nephas.
Commissum. Admissum. Offensa.
Offensio. Facinus. Iniquitas.
Offensus us pro eodem ponuntur.
Offensa tamen actiuè, & offensio passiuè frequentius sumitur.
Et sanguines plurali numero pro peccato concupiscentiæ in sacris ponitur. Error, quod fere per imprudẽtiã committitur, ἁμάρτημα, Græcis Vitium leuius est.

an haynous Offence, or a most wicked Fact, or Deede.

Scelus. μιαρία.
Capitalis noxa, capite plectenda. atque multanda est.
Causa capitis.
Crimen. Probrum.
Flagitium, ἀνόσημα. quasi flagris diguum crimen.
Piaculum. Nephas.
Impiamentum. apud Cypria.
Facinus anceps vox est, siquidem Sallustius, præclari facinoris negotium appellat. *Vide Phr. Manutij.*

to Offende, to Sinne, to doe Amisse.

Offendere. Peccare. Labi.
Cadere. Errare. Delinquere.
Vide to Sinne.

to Offer, to Sacrifice.

Offerre. Litare.
Offerre sacrificia.
Ducere pecudes. Virg. in 6.
Immolare victimas. Sacrificare.
ἀπάρχειν. ἀπενδύσχειν.
Libare. Mactare.
Hostias cædere. Elustrare diuis.
Rem diuinam facere. Terentius.
Operari rei diuinæ. Soli.
Libamen offerre.
Thura accendere.
Incendere adipes.
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere. Pollucere.
Prece cælites placare.
Singularis sacrificij oblatione Dei iram placare. Occursare numinibus, sacrificijs placare.
Aras odoribus collustrare Sabæis.
Adorare altaria tædis.
Adolere thymiama, penates flammis.
θυμιᾶν. Suffire.

Cædere pro immolare, ſacrificare, apud Verg. Porrigere.
Adolere & adoleſcere.
Adoleſcunt ignibus aræ.
Facere pro ſacrificare.
ἱερο ποιεῖν. Virg. Quum faciam vitula, pro frugibus ipſe venito.
Deum oblatione placare.
Sacra facere, exhibere, & dare. Virgilius. & id genus alia quæ priſcis in vſu fuerunt.

an Offering, or Sacrificing.

Sacrificium. Libamen.
Libamentum. Libatio.
Oblatio. Victima.
Hoſtia. Incenſum. θυμίαμα.
Odores. Suffimenta.
Holocauſtum, & holocauſtoma, quaſi totum incenſum in lege veteri vſitatiſſimum ſacrificium.

to Offer wrong to his father, &c. vide Phr. Manutij.

an Office, a Duetie.

Officium. Munus.
Partes. Munia pluraliter.

to be in Office, to beare rule.

Obire munia, prouinciam munus. Liuius. Obire officia. Plinius.
Ille quoad honeſtus fuit obijt officia, geſſit magiſtratus.
Obire, adminiſtrare conſulis, vigiliarum munus. *Vide Phr. Manutÿ.*

an Office done with great praiſe, vide Phr. Man.

Often-times.

Subinde. Identidem vt tradit Laurentius Valla.
Sæpius. Multoties.
Sæpe numero. πασαπλῶς.
Sæpe. Perſæpe.
Sæpicule. Sepiuſcule.
Quam ſæpiſſime.
Frequenter. Crebro.
Plerunque. πολλάκις.
Haud ſemel. Plus ſemel.
Non ſemel.

not Often, vide *Seldom.*

Oyle.

Oleum. Oliuum.
Palladiæ latices.

an Oyle pot.

Capſaces med. cor. καμψάκης.
Lecythus media correpta.
Ampulla olearia.
Guttus pro eodē, apud Aulum Gellium & Iuuenalem.
Vas olearium. χύτλον.
Et ἠμαιόφορον, vas olearium.
Rhinoceros.
Lenticula in libris regum, vas olearium ex quo reges & ſacerdotes liniebantur in teſtamento veteri.

an Oke.

Quercus. Aeſculus.
Glandifera arbos.
Chaonis arbos, à chaonia.
Illex, quæ & Primus à nonnullis dicitur δρῦς Græcis.
Robur propriè.

Olde, Auncient, Aged.

Antiquus. παλαιός. Senex.
Vetuſtus. Vetulus. Caſcus.
Vetus. Auitus media producta.
Priſcus & Priſtinus, quæ à grammaticis deſtinguuntur, & apud Virg. Cana fides & veſta, i antiqua.
Veteranus. Prior. Annoſus.
Grandæuus. Longæuus.
Prouectus ætate. Confectus ſenio.
Decrepitus.

Olde age, or Elderſhip.

Senium. Senectus. & ta.
Effera ſenecta. Decrepita ætas.

Aetas

Aetas senilis. γήρκμα.
Aetas prouecta, protracta.
Aetas vergens iam & inclinata.
παρακμαστικὴ ἡλικία.
Nestorea, Tithoni senecta Cani.
Longæuitas. Aetas ingraueſcens.
Seri cani & tempora sera.
Ruga senilis apud poët. pro senectute rugosa.
Affecta vel defecta ætas.
Annosa ætas, & pene vltra humanam extenta fragilitatem. Soli.
Progressior, prouectior ætas.

very Olde, or Aged.

Grandæuus. Veteranus.
Annosus. πολυέτης.
Multi æui. Grauis annis.
Senex. Ipsa senectus.
Prouectus ætate.
Confectus annis. Sallust.
Valde senex. πρεσβευτικός.
Senio confectus. Canus.
Decrepitus. Plenus dierum.
Canis respersa habens tempora.
Homo venerandæ senectutis.
Senectute, & canicie reuerendus.
Decrepitæ senectutis. βαθυγήρως.
τρίτους βροτός, tertio iam pede, bacillo innitens.
Grauis senio. Grandis natu, ætate.
Annos numerans multos.
Extremæ senectutis.
γεγηραυκώς.
Annis, ætate fractus.
Capularis. Rugosus. Silicernium.
Curuo vertice nutans.
Alterum pedem in Charontis cymba habens.
γέρον. φέμπελος, πελιτός.
Defectus ætate.
Qui multorum festorum Iouis glandes comedit, *One that hath eaten many Christmasse pyes.*
Senecio. Seniculus.
Gerrontio, diminutiua sunt.
Vetulus in sacris Biblijs.
Stupa. Marcidus. Exuccus.
Homo vergentis ætatis.
Senipera, vergens ad senium, est in beati Benedicti regula.
Longæuus, apud Hieronymum in libro Iosue, vt persenilis, Nestorius, macrobius, polychronius.
Acherontis senex, apud Plaut.
Capulo proximus.
Pedem in fouea habens. Pomp.
Alterum pedem in tumulo habens.
Τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ σωρῷ ἔχων, vt est apud Lucianum qui senem decrepitum etiam viuum quoddã sepulchrum appellat.
Charontis pictatio statim inscribendus.

to waxe or become Olde, to Liue long.

Senescere. Senio confici.
Consenescere. γηράσκειν.
Ingraueſcere ætate.
Viuere annos Nestoreos, Nestoris.
Vltra aquilæ senectam viuere.
Tithoni senectam æquare.
Veteraſcere.
Inueteraſcere, & inueterare.
Vetuſteſcere. Contabeſcere.
Senium contrahere, rugas, caniciem.
Longam ducere ætatem, apud Maxi.
Tithoniam ætatem Viuere.
In longum æuum ætatem producere.
Annoso degere æuo. Plin.
In annos procedere.
Ad senectæ limen attingere.
Vitam in longiſſimum producere.
Videre plenam ætatem, canos annos, Plenos dies.
Longos peragere fœliciter annos.
Viuere sæculis innumerabilibus.
Senectutis incommoda sentire.
Vltra fusum, vltra pẽsum, vltra linum viuere. prouerb. dicuntur, qui vltra fatalem diem viuunt.
Dieta & vitæ moderatione ad summam ætatem peruenire.
Vide to Vse.

Olde or Auncient thinges.

Priſca. Vetuſta.
Veterum res geſtæ. A Nannaco.
Inſignia vetuſtatis monumenta.
Antiquiora quàm Chaos & Saturnia tempora.
Ab originum ſæculo reperta.
Antiquiora diphthera.
ἀρχαιότερα διφθέρας, prouerb. de rebus admodum priſcis, & extremæ antiquitatis.

an Olde woman.

Anus us, ui, quartæ declinationis.
Anicula. γραῦς.
Vetula. Decrepita.

in Olde time.

Olim. Iam olim. Iam pridem.
Antiquitus. Apud priſcos.
Veteres antiquos. Maiores.
Apud ſeculum prius.

how Olde a man is, vide Phr. Manutij.

Olde men wiſer, vide Phr. Manutij.

to Omitte, to Leaue, to Paſſe ouer, to Let go.

Prætermittere. ἀφεῖναι.
Miſſum facere. Relinquere.
Poſthabere. Poſtponere.
Tranſire aliud. Mittere.
Habere miſſum apud Cice. promiſſum facere.
Deſerere. παραλείπειν.
In præteritis habere.
Præterire. παρέρχεσθαι.

One after an other, or One to an other, vide *Turne.*

ſuch One, vide *Such maner.*

Onely.

Tantum. Modo.
Tantummodo. Solummodo
Solum. μόνον. Duntaxat.
Vnicè. Demum. Omnino, ſingulariter

not Onely.

Non ſolum. οὐ μόνον.
Non modo. Non tantum,
Ne dum. Tantum abeſt.

to Open, to Vnlocke.

Recludere. Reſerare.
Pandere. Aperire.
ἀνοίγειν. Patefacere.

Opened, Reuealed, Manifeſted, or made knowen.

Apertum. Manifeſtum.
Notum. Diuulgatum.
Promptum, apud Cice. Teſtatum.
Compertum. Confeſſum.
Euidens. Peſpicuum.
Quod iam & vates ſciunt.
Cognitum. In aperto eſt.
φανερόν ἐστι.
Detectum eſt. Denudatum.
Promulgatum.
Vulgo innotuit. Palam eſt.
In ora vulgi abijt.
Notiſſimum. Teſtatiſſimum.
Omnium ſermone celebratum.
Liquido conſtat.
Res apertior eſt quàm quæ dici debeat. In propatulo eſt.
Res ipſa loquitur.
Pro confeſſo habetur.
In confeſſo eſt. In promptu eſt.
Exploratum, compertum, certũ, confeſſum, vulgatum, diuulgatum, clarum, dilucidum eſt.
Extra controuerſiam eſt.
Innotuit omnibus. Frequens effectum eſt. Increbuit apud me.
Patet. Liquet. Conſtat.
Non eſt dubium, ambiguumq;.
Venit ea res in confeſſum.

Openly, in the ſight of all men.

Palam. Publicè.
ἀποφαστίνας.
Coram, aduerb. Planè.
Propalam, prima acuta.
Manifeſtè & Manifeſtò.
Apertè. In propatulo.
Non clanculum. Publicitus.
ἐκ τῆς ἰδίας, Ingenuè, ex profeſsò.
Apertis tibijs, prouerb.

to Open letters.

Litteras reſignare.
γράμματα ἀποσφραγίζειν.
Aperire, recludere litteras.

Opinon or Minde.

Opinio. Sententia.
Iudicium. Coniectura. *Vide Minde, & Phr. Manutij.*

of one Opinion, vide *Conſent* & Phr. Man.

Oportunitie or Leaſure.

Opportunitas. Tempus.
Ocium. Locus. Facultas.
Copia. Poteſtas.
Maturitas *Vide Occaſion.*

the Oportunitie is paſt, vide Phr. Manutij.

a trimm, excellent, or fine Oration.

Oratio culta, exculta, polita, dilucida, grauis, lactea, fluida, lepida, perpolita expolita, clara, præclara, conciliatrix, flexanima, perblãda, diſerta, elaborata, exquiſita, compta, elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, in qua apparet natiuus quidem leporon aſcitus. Terſa, venuſta, lima, perſpicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta, inſignita, pulchra, fluens, appoſita, inſtructa omni elegãtiarum genere, inſignis, illuſtris, ornata, exornata, adornata copioſa, larga, huberrima καλλιρημοσύνη, erudita, non inelegans, terſiſſima, gemmea, gemmis diſtincta, fuco & pigmentis illita, mirifica ſenſuum acrimonia condita, ſummo ſtudio & induſtria confecta omnibus numeris abſoluta, erudita facilitate fluens, phalerata, calamiſtrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis lenitate quadam profluens, aperta, ex penitiſſimis Muſarum adytis deprompta, diues & exuberans orationis flumen.

a rude or ſimple Oration, without grace, or vnpleaſaunt.

Oratio ieiuna, inuenuſta.
Tenui conſerta poemata filo.
Oratio illepida, iacens, inculta, macra, ocioſa, arida, inſipida, putida, humi ſerpens, infœlici vena profluens, inepta, inelaborata, inſuauis, rancida, Randicula, inconcinna, indigna rhetorices alumnis, haud elegans, indocta oratio.
Craſſo, craſſiore filo contexta.
Structa refractariola, Budæus.
Sermo imperfectus, mutilus.
Fabula ſine capite.
Oratio parum oratoria.
Dictio non admodum Rhetorica.
Stylus impolitus, illeuigatus.

to Ordeine, vide *Decree and Determine.*

to Order, or to ſet in Order.

Ordinare. Digerere.
Inſtruere. Diſponere.

Dirigere. Conſtituere.
Inſtituere. Collocare.
Componere ordines & agmen.
παρατατειν.
Aciem, ordinem militarem inſtruere.
In ordinem coarctare, redigere.
Vide to Diſpoſe.

an Order.

Ordo. Series. Ordinatio.
Conſultum, decretum, inſtitutum.
Digeſtio. Diſpoſitio.
¶ Ordinatim. Ordinè. *orderly, or in order.*
In ordinè. Ex ordinè.
Ordinatè. Compoſitè. *orderly.*

to breake the Order and aray.

Ordinem deturbare.
Milites ſuo ordine diſturbare.
Copias deijcere.
Intercidere aciem.
Hoſtium phalangem perfringere. Cæſar.
Ordinem deſerere. *to goe out of order.*

out of Order, vide *Without order.*

to geue the holy Orders, vide *Prieſt.*

not able to Order him ſelfe. &c.

in Ordering my houſe, vide Hæc in Phr. Man.

Ordure of cattaile or men, vide *Dunge.*

an Oſte, vide *Armie.*

to take an Othe, vide *to Sweare.*

the Other, the Reſt.

Alij. Alieni. ἄλλοι.
Cæteri. Reliqui.

Otherwiſe, or elſe, after an other ſorte.

Aliter. Aliâs. Sin.
Multo aliter.
Longè aliter. Contrà. Secus.
Aliôquin & Alioqui.
Contrario modo.
Aliorſum. Secius.
Alio modo. Alia ratione. lege.
Alieno more. Alijs artibus.

Otherwiſe then I thought, or truſted vpon, contrary to my opinion or expectation.

Præter ſpem omnem obtenit.
Præter opinionem, expectationem.
Præter exiſtimationem acidit.
Aliter quàm ſperabam.
Secus quàm putabam.
Aliter quàm opinabar, quàm rebar, accidit, contingit, euenit, vſu venit, cecidit, obtigit.
κρεῖττον ἢ ἄλλως διαφέρει τῆς ἐλπίδος, παρὰ γνώμην συμβαίνει.
Fefellit me mea opinio, ſpes, meus conatus, labor.
Alio prorſus alio atq; ſperabam exitu, res tota concluſa eſt.
Fefellerunt caſus varij ſpm cogitationum & conſiliorum meorum. Cice.
Venit contra exiſtimationm. Idem ad Attic.
Tentatum antea ſecus cerat. Salluſtius. Res multſecus euenit, quàm fuit inſtituta.
Euenit præter ſententia, præter ſpem.
In diuerſum exijt. Eraſ.

Contra quàm putabam, quàm ſpe votiſque conceperam.
Longè ſecus atque ſperabam.
Fors fortuna intercepit.
Anteuertit ancoræ iactum Deus prouerbiali ſchemate.
ἀντετεσε τὴν ἐπ' ἄγκυραν θεός.
Res in contrarium recidit, dominus Deus in diuerſum vertit.
Omnia contra, ac putaram euenerũt.
Fallere deſiderium, expectationem, ſpem parentum.
Sæpe hæc mihi ſpes fruſtrata eſt. Terent.

an Ouch, vide *Coler.*

an Ouen, a Fornace, a Kill.

Furnus. Fornax.
Fornacula. Teſtus us &
Teſtum neutro genere.
Fornax calcaria.
Caminus propriè καμινος.
Clibanus. κλίβανος.

Ouer againſt.

E regione. ἐκ τοῦ ἀπαντικρὺ.
Ex aduerſo. Ex oppoſito.
Ex aduerſum dictio vnica.
E conſpectu ædium. Ex diuerſo apud Terent. pro eodẽ. Aduerſum.
In conſpectu, apud Cæſa.

to Ouercome, to Diſcomfite, to Vanquiſh, to haue the victorie of his enemies.

Vincere. Deuincere.
Euincere. Debellare.
Superare. Expugnare.
Deijcere. Propulſare.
Propellere. Indipiſci pugnam.
Victoria potiri.
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipiſci, poſſidere.
Ferre, referre ex hoſte victoriam.
Erigere trophæum.
Ad perniciem deducere.
Ferre trophæum, manubias.
ἀναιρεσις φυγὴν. Fugare. *to put to Flight.*
In fugam vertere, conuertere, agere.
Hoſtes in fugam dare, Cæſar, id eſt, fugare.
Hoſtem retro agere.
Propellere retrorſum.
Gradu mouere, apud Liuium. *to driue backe or away.*
Panoplia hoſtes exuere.
Opima detrahere ſpolia.
Impellere, id eſt loco pellere.
Delere copias, regiones, equitatus.
Funditus ad internetionem delere.
Cuneos ferratos tranſuerberare.
Exuere caſtris.
Singularem ferre triumphum.
Rerum potiri, vel hoſtibus viuis.
Agere triumphos.
Incruentum ſtatuere triumphum.
Reportare victoriam.
Conuincere. Labefactare.
Sternere. Proſternere.
Proterere, fundere hoſtem, copias hoſtium, exercitum, agmen.
Profligere. Profligare.
Bello funditus deturbare. *Vide to Subdue,*

to Ouercome, to Conuince or Confute, to Vanquiſh with good and ſtrong reaſons or argumẽts in diſputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus conuincere, elinguem reddere, facere.
Validis & neruoſis argumentis irrefutabilibus telis refellere, retundere. Arguendo falſum oſtendere prius dictum.
Refellere. Confutare.
Retundere. ἐλέγχειν.
Argumentis, ratione, conuincere, iugulare.

Audientiũ animos probabilitate percutere. Cice.
Subtilitate quadam disputandi institutum refellere.
Quæstiones argutè mouere, & obiectas argumentationes diluere.
Argumentis rationibusque certis orationem confirmare. Cice.
Validissima conclusione manifestam colligere veritatem.
Argumentis ostendere, probare, *to shew by reason.*
Efficacibus argumentis reuincere, vt omnem litem illi cedas.
Constringere.
Argumentationes alicuius destruere.
Argutè refellere.
Conterere aliquem oratione, verbis obtundere. *vid. Pbr. Man.*

to Ouercome trouble or heauinesse.

Tædium, fastidium, molestiam paucorum dierum deuorare, metaphoricè.
Vincere. Deuincere.
Ferre. Perferre.
Concoquere. Absorbere.
Absumere. Decoquere.
Iucunda vicissitudine lectoris tædiũ leuare.
Alleuare fastidium, apud Ambro.
Tædium excludere, eleuare.
Lusu mouere tædium.
Tædia discutere.
Poculis eleuare tædia.
Lenire partimque excutere tædium, contractam ex aliqua re tristitiam, aut discutere, aut certè solari.
Tædium regionis, solitudinis, lectione sacra fallere, fugare, pellere.
Molestiam alicuius rei auocamento leuare.
Colloquijs molestiam itineris leuare. Fastidium oppidi leuare obambulatiuncula.
Vitæ molestias solatijs temperare.
Pernicioſum saturo ventri somnũ fabulosis impedire colloquijs.

to Ouerdrinke, vide *to Drinke drunken.*

to Ouerflowe to Drowne, to Surounde.

Inundare. κλυζεσθαι.
Vndabundè reciprocare.
Crescere. Increscere. Augere.
Augescere. Adfluere. Tumere.
Aestuare. Exæstuare. *to Runne ouer.*
Feruere. πλημμύρειν.
Momentis dimensis adsurgere, statis auctibus crescere, apud Plin.
Tumescere. Intumescere.
Ventis intumescit æquor.
¶ Mare dicitur reciprocare, fluere ac refluere. *to flow and ebbe.*
Statis vicibus intumescere, rursusque in se residere, feruere, & deferuere seu deferuescere.
Nunc in quietis æstibus inundare, nunc in certis motibus in breuia darsuosa rescindi.
Exundare.
Vltra margines intumescere.
Efferre se aluco. Plin.
Restagnare. Superfluere.
ἐκχυμαίνειν.
Transgredi, superare littora, ripas.
Aequare alueum.
Redundare. Diffluere.
¶ Reciprocatio maris.
Fluxus & refluxus. *the flud and ebbe.*

Ouerly, vide *Lightly.*

Ouermuch, vide *Much.*

to Ouersee, to Peruse.

Recognoscere. Recensere.
Pernoscere. *vide to Correct.*

Ouerthwart, vide *Arsiuersie.*

to Ouerthrowe, to Destroy.

Fundere

Fundere. Profligare.
Sternere. Prosternere.
Euincere. Deuincere.
Deijcere. Delere. Superare.
¶ Deijcere & Prouoluere, prosternere in terram.
Fundere humi ingentia corpora.
Affligere ad terram, Plautus, *to Cast downe vpon the ground.*
Contemptim in terram præcipitare aliquẽ. *vide Ouercome, & Phr. Man.*

an Ouerthrowe, a discomfiture, a destruction.

Clades ὀλεθρος.
Strages. Iactura.
Exitium. φόνος.
Calamitas. Pernicies. Cædes.

to haue an Ouerthrowe, to be discomfited.

Cladem accipere.
Fundi. Sterni.
Profligari. Expugnari.
Cædere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur.
Cadere absolutè pro occidi. Plautus.
Terram ore mordere, mordicus capere.
Castris exui.

Ouerthwartly, vide *Ill. it Ought or Must be.*

Necesse vel necessum est.
ἀναγκαίως. Fit ex necessitate.
Necessitas est, pro eodem. Quintiliano frequens.
ἀναγκη oportet δεῖ.
Trahit, vrget, cogit necessitas.
Necessarium est. Opus est.
Fato datum seu decretum est.
εἵμαρται. πέπρωται.
Fatatum est. Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit. Ineluctabile fatum apud Virg. Ineuitabile.
Immutabile fatum.
Necessitas nos ad ea detrusit.
Ita negotium est apud Cicer. pro ita oportet, sic res postulat.
Fatis adactus, id est, Impulsus.

Out of hand, By and by, Forthwith, Incontinent, Quickly, Anone.

E vestigio. ἐκποδών. Statim.
εὐθέως. Modo admodum.
Confestim. Continuo.
Actutum, media producta.
Subinde. Sub manu, apud Senecam, & Sueto. παραχρῆμα.
Iam iam. ὅσον ἀυτίκα.
Mox. Iam. Protinus.
Citra moram. Curriculo.
Oppidò. Maturè. Semel.
Antigerio. Propediem.
Breuiter. Breui admodum.
Breui. Primo quoque tempore dixit Cicero.
Properè. Properanter.
Celerè. Celeriter.
Extempore. Extemporaliter.
Cursim. Velociter. Concito.
Festinanter. Dicto citius.
Velis equisque.
Ocyus. Extemplo.
Citius. Cito. Incunctanter.
Quamprimum, vna dictio.
Quum primum duæ dictiones.
Illico. Hoc velut puncto.
Illicet, apud Poetas præcipuè.
Omni amota procrastinatione.
without delay. Sine dilatione.
Nulla interposita mora.
Promptissimè, apud Plinium. *Vide Phr. Man.*

he Oweth me money, vide Phr. Man.

an Owle.

Bubo noctua.
Hululus. Strix.

Nictimene. Lucifuga.
Auis ferialis, funesta, deuia.
Ascalaphus.

an Oxe.

Bos. Iuuencus.
Taurus. Bubulcus.

P

Patient, Quiet.

Patiens. ταλαίφρων.
AEquaminus. Longanimus.
Tolerans. Sustinens.
Socrates ipsus. Communi animo.
AEquo animo ferens.
Aduersa quæque ac contraria boni consulens.

to be Pacient, to Take Paciently.

Pati, ferre malum fortiter.
AEquo, leni animo pati.
Ferre patienter, pro quo vulgus patientiam habere dicit.
Eodem vultus tenore etiam aduersis interpellantibus, perstare Solinus de Socrate.
Malum efferre, Cice. patiendo scilicet vincere, subdere, sepelire.

Pacient in aduersitie, vide Phr.Man.

Paciently.

AEquanimiter. Patienter.
Fortiter. Constanter. Toleranter.
Tranquilla mente.
Patienti, constanti, forti, æquo bono animo.

to Pacifie, to make Peace, to qualifie: to recõcile or make friendes againe.

Componere pacem rem.
Pacem facere, Confirmare.
Sopire dissidium, armorum furorem.
Pacare. Vnire.
Iratum pacatum reddere.
In vel ad concordiam reducere.
εἰς ὁμόνοιαν ἄγειν.
Recõciliare, reponere gratiam inter aliquos. Terent.
Controuersiam componere.
Seditionem sedare.
Inimicitias, dissensionem, odium extinguere, ponere, deponere.
Inire pacem.
Conficere pacem.
Conciliare, in gratiam ponere, restituere. Cicero.
Offensum in gratiam redigere.
Sarcire protinus offensas, ne in simultatem exolescant.
Instaurare concordiam.
Reducere in gratiam.
Rumpere contentionis & dissensionis funem.
Contentioni imponere finem.
Coniungere.
Colligare.
Copulare, Cice.
Tollere prælium.
Componere litem, controuersiam.
Sarcire pacem.
Litigantes comprimere.
Dissidentes in gratiam redigere.
Dissidium finire.
Restringere incendium.
Consopire querelas.
Pacis glutino dissidentes conciliare.
Procul eijcere quicquid rancorem, quicquid simultatem sapit.
Pernicioſum tollere schisma.
Quam celerrimè turbata componere
Reconciliare æmulas ciuitates veri principis est. Plin.
Mutuas simultates reconciliatis animis in bonam gratiam & amicitiã vertere.
Paterno eniti studio, vt pernicioſa periculoſissimaque in Christiana religione dissentio, ad piam vnionem

nem redigatur.
Tempestatem sedare vel tumultum.
Seditiones coërcere.
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempestatem.
Litis nodum dissecare.
Componere bellorum tumultus.
Coaugmentare pacem, Cicero.
Reparare, conglutinare concordiam.
Deponere arma.
Defensionem extinguere.
Discordiam sedare, placare, dissipare, tollere.
Tragœdiam omnem sedare.
Principum cohibere arma.
Pacem orbi reddere.
Pernicios issimum mundi tollere dissidium.
Frementem ciuili odio ac bello pacare ciuitatem.
Ad pacis concordiæq; studium totis viribus incumbere.
Nihil non facere pacis conglutinandæ studio.
Componere bellorum vndas.
Principum motus componere.
Resectis bellorum seminarijs paeem adamantinis vinculis astringere.
Principes perpetua pace inter se cõglutinare.
Acerbis odijs dissidentes principum animos in Christianã adigere concordiam.
Dirimere, tollere controuersiam.
λιακόπτειν τὸν ἀγῶνα.
Dextras iungere. prouerb.
Cogere in fœdera, in cõcordiam dissidentes.
Charitatem resarcire.
¶ Rem inter se transigere concordare, componere.
In concordiam redire, reuenire.
Bonorum virorum arbitratui, dissensionis causam permittere. *To Put in compromise and arbitrement.*
Amicorum arbitrio rem permittere.
ἐπιτρέπειν ὁμοίοις.
Compromittere, & Compromissum facere, apud Cicero.
Compromissum paciscι, ἐπιτρέπειν.
Stare iudicio aliorum.
Relinquere arbitrio, sententiæ, iudicio alterius.
Litem ad boni viri arbitrium mittere.
Rem alterius arbitrij facere.
Acquiescere, contentum esse arbitriorum sententia.
ἀγαπᾶν τοῖς δοθεῖσι τιμήτοις.
Alterius iudiciũ petere, subire, vulgus submittere se dicit.

to Pacifie, to Mitigate, to Asswage.

Pacari. Placari. Pacificari.
Mulcere. Mitigare. Mollire.
Lenire. Sedare.
Restringere.

a Packe, vide *a Burden.*

to Pay, to Cõtent, to Satisfie.

Persoluere. Exoluere.
Soluere apud Terent. Pendere.
Dissoluere. Debitum reddere.
Pendere æs alienum, debitum.
Victigalia, tributum pensitare alicui, pro soluere.
ἀπάγειν τὸν δασμόν.
Resoluere æs alienum, mutuaticium,
Numerare. Dependere. τίειν.
Facere satis. Satis facere.
Rescribere, pro restituere, reddere renumerare. ἀντεπισέλλειν elegans est apud Hora. & Teren.

to Pay for an other.

not able to Pay, vide hæc in Phr. Man.

a Payle, vide *a Bucket.*

a Painefull life.

he Painted verie well, vide hæc in Phrasibus Manutij.

a Paire of ſpectacles, vide *Spectacles.*

a Pale, vide *a Poſt.*

Pale, or ſwart colour.

Luricus, quaſi loridus.
πελιδνός. Subniger.
Liuidus. Plumbeus.

a Pallaice.

Regia ſubſtant. Regia domus.
AEdes imperatoriæ. Diæta.
Curia. Palatium. βασίλειον.
Aula principis. αὐλή.
¶ Aulici. Curiales.
Palatini Proceres aulici. *Courtiers.*
Palatinos fumos frequentare, ſequi, *To follow the Court.*
Magiſter curiæ.
Præfectus aulæ palatij. *The Steward.*

a Pan, vide *a Frying Pan.*

a Pallet, vide *a Bedde.*

a Pannier, vide *Basket.*

a Pantoufle, or a Slipper.

Crepida. κρηπίς.
Sandalium. Solea.
Baxea, apud Apuleium.

a Pantoufle maker.

Sandalarius. Crepidarius.
Diabathrarius. Solearius.

Paper.

Charta. Chartula. χάρτης.
Papyrus & papyrum neutro genere apud Plinium.
Membranula.
Macroculum vocat Hermo. Bar.
Chartam longiorem, maiorem.
πάπυρος ἡ. Iunci vel ſcirpi ſpecies, in AEgypto naſcens, pro eadem vſurpatur, quod in ea AEgyptij ſcribere ſolebant.
Primum ab Alexandro rege inuenta.
Scapus, *A realme or a quier of Paper.*

blotting Paper, that will not beare incke.

Papyrus bibula, perfluens.
Charta emporetica.
Papyrus atramentũ tranſmittens, abſorbens.

Paper royall.

Claudia charta.
Imperialis, Regia Maracolum, Plin. à ſtaturæ cubitalis longitudine.

a Paramour, a Sweete hart.

Amaſia. Amica.
Amatrix. Gallina.
Concubina. παλλακὶς.
Corculum. Glycerion.

to Pardon.

Parcere. Ignoſcere.
Dimittere. Veniam dare.
Remittere. Indulgere. *Vide to Forgeue.*

Parentage, vide *Kindred.*

Parentes, vide Phr. Manutij.

to Parget, Plaiſter walles.

Tectorium inducere.
Cruſtare.
Incruſtare parietes.
Lutare. Delutare.
Trulliſare.
Gypſum inducere.

a Parke, vide *Foreſt.*

to keepe or holde a Parlement.

Conuentum facere.

Conueſ-

Conuentum agere, peragere, agitare, celebrare.
Comitia facere, apud Cice.
Comitia agitare, habere, & gerere pro habere.
Comitia, Synodum celebrare.
Aiunt breui ſummorum principum conuentum Ratiſponæ fore.
Ire, conferre ſe ad comitia, ἀρχαιρεσιάζειν.
¶ Cogere conſilium, ſynodum.
Inſtituere comitia.
Indicere conuentum, comitia celebranda Bruxellæ.
¶ Indicere, edicere comitia ſacra.
Generalem indicere ſynodum.
Comitia differre, vel detrudere.
Reijcere in alium menſem, in annum alterum.
Inſtituere, inire conuenticula, coneiliabula, de ſceleratorum & hæreticorum concilijs dicitur.
¶ Sacri imperij, vel imperialia comitia.
Imperij conuentus.
Conuentus imperialis, ſolennis. *Vide to Gather.*

a Parler, or a priuie Chamber.

Cœnaculum. Varro. Cœnatio.
Columel. Conclaue.
Thalamus. Penates.
Penetrale. Domus interior.

to Parte, to Deuide, to Separate.

Partiri. Diuidere. Diſtinguere.
Dirimere. Diſtrahere. Diſſoluere.
Deducere. Secare. Diſcindere.
Detiuare. παραλύειν.
Diſiungere. διαζεύναι.
Diſparare. Cæſ. Diſſecare.
In diuerſas partes locare.
Sequeſtrare. Diſcriminare.
διορίζειν. χαρίζειν.
διατέμνειν. μερίζειν.
Partes facere.
Separare. Segregare.
Seiungere. Auellere.
Scindere. Semouere.
Diuellere. Diſgregare.
Dimouere. Abſtrahere.
Remouere. Secernere.
Diſcludere pro ſeparare. Vir. Diſcludere Nerea ponto.
Interijcere ſe pugnæ. *To ſtand or ſet betweene.*
Diſterminare, agros proprie concernit, *Vide Phr. Manutij.*

to Part, to Diſtribute.

Communicare. Partiri.
Impertire & Impertiri.
Partem dare. Impendere.
Participem facere.
Elargiri. Diſtribuere.
μερίζειν. μεταδιδόναι.

it is your Parte, or it Toucheth you very neare.

Tua refert. Tua intereſt.
Tua res agitur. Tibi incumbit.
Tibi luditur, apud Perſium.
Tuarum eſt partium.
Tuæ ſunt partes. Officij tui eſt.

it is not your Part but mine, vide Phr. Man.

to Paſſe ouer, vide *to Omit.*

to Paſſe ouer the water.

Cymba, naugio traijcere, trãſuehere.
Lintre vehere.
πορθμεύειν. ἐπιδιαβαίνειν.
Tranſire. Transfretare.
Superare. Exuperare.
Emetiri Moſam, Domellam Albim, Diliam.
Tameſim. διαπορθμεῖν.
Pandis traijcere per fricta linteis id eſt, velis.
Tranſmittere abſolute.
Metire mare, pro tranſmeare.

Ire naui, nauigio.
Traijcere classe Italiam.
Transmittere traijcere flumen.
Tumidas lati superare fluminis vndas.
Exercitũ nauibus deportari frequenter Liuius dixit.
¶Traduci. Transuehi.
Vehi naui. Peruehi.
Transmitti.
Deferri rate in vlteriorem Mosæ ripam, *to be conueyed or caried ouer.*

Passed, that is Past, and gone.

Præteritum. Exactum.
Transcursum. Euolutum.
παρακειμενον.
φθασαν. Elapsum.

to Passe, vide *to Excell.*

Passing well, vide hæc in Phrasibus Manutij.

I Passe not, vide *I care not.*

a Passport, or a Safe conduct: a Certificat.

Fides publica, apud L. & Sallust.
Senatus placitum, consensus.
Saluus conductus, vulgo dicitur.
Sunt qui postremum reprobent tanquam barbarum cum tamen Neotericorum scriptis & apud Suetonium reperiatur, in vita Cæsaris.
Commeatus. Causaria missio.
Simbolum itineris.
Tessera transitus.
Libellus profectionis.

to geue or graunt a Pasport.

Publicam fidem interponere.
Tuti itineris literas concedere.
Dextram dare securitatis. 2. Machab. cap. 11. *To geue a safe conduct.*
Dare vel concedere commeatum, tametsi nõnulli barbarum censeant, & etiam commeatum dare significet viarum impendia benignè præstare, sumptus ad iter ministrare magnificos.
Dare fidem vt tutò ire ac redire liceat.
Liberum ac saluum cõductum, commeatum concedere.
Securitatem præstare.
Vnde iure gentium receptum est, oratorem seu legatum vel publicũ, agentem negotium, nec cædere, nec violare.
πρέσβευτὴν τύπτειν. οὐδὲ ἀνβρίζειν.
Saluum conductum dare.
Plebiscito potestatem facere impunitate promissa, quod Græcis est ἀδειαν διδόναι, ἢ ἀσφάλειαν.
¶Securitatem à quoquam postulare. *To Require a Pasport.*
Accipere fidem publicam, id est, impetrare saluum conductum.
Publica fide venire, ac redire, *To come vpon safe conduct.*
Fidem publicam habere, & ita ad comitia aduentare.

for Pastime or Sport.

Animi causa.
Animi gratia subticetur elegãter dictio reficiendi vel recreandi.
Oblectamenti causa.
Delectationis causa.
Animi Laxandi causa, gratia.
Voluptatis causa, apud Vale.
Ad oblectationem.
Oblectandi nostri gratia, nam laxamento opus est.

a Pasture, a Place where beastes feede.

Ager compascuus seu pascuus ager.
Pascuum, neutri generis.
Pascua sub fœminino genere frequẽs in sacris. Pratum.

a Patent, vide *Bull.*

a Path, vide *a Way.*

a Patron or Protectour: a Defender.

Patrocinator. Patronus.
Protector. Defensor.
Tutor. Defensator. Mecœnas.

a Pauillion, vide *Tent.*

to Pause, vide *to Tarie.*

to make Peace, vide *to Pacifie.*

to holde his Peace, to keepe Silence.

Tacere. Reticere.
Obticere. Obticescere.
Conticere. Conticescere.
Labia comprimere vel linguam.
Pythagorico vti silentio.
πυθαγορίζειν.
Linguam frenare, refrenare.
Digito labellum compescere.
Tenere silentium, apud Ouid.
Fauere absolute pro silere, apud Terentium.
Fauete, adeste æquo animo.
Fauere linguis, apud Senecã, & Ouid. Linguisque animisque fauete.
Silere. σιγεῖν. Supprimere.
Harpocratem agere, vel Ageronam.
Continere audita, arcanum cælare.
Redituras per iugulũ voces retinere.
Tenere se in silẽtio vel intra silentiũ.
Premere vocem est subito obmutescere. Obliterare.
¶ Silentio præterire, inuoluere.
Transire. Pertransire.
Supprimere. Prætermittere.
Taciturnitate silentio cælare.
Nescire quod scias.
Dissimulare quasi nescias.
Premere quicquam ore. *To keepe close.*
Manum ad os imponere.
Obdere, imponere frenum ori, labijs.
Non temere apud quemuis effutire.
Continere, vocem stultitiæ indicem apud Cice.
Præstare silentium, apud Ouid.
Præterire. Omittere.
Nullam de re facere mentionem.
Prætercurrere. Transilire.
Saltum facere. *To passe.*
Quod muti citius loquantur quàm ille.
Cuius dicta pennis carentia haud lõgè auolant.
Libere dixeris, verba sine pennis erunt.
Quod scio, nescio.
Harpocrati dictum esse puta.
Vel lapis citius loquatur.
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Asco. pro accipere pecuniam pro Silentio.
Argentinam pati, vt de Demostene ferunt. *Vide Phr. Manutij.*

a Pearle.

Margarites vel itum. Gemma.
Margarita. μαργαρίτης.
Anio, & per similitudinem Bacca.

a Peece, a Morsell.

Pars. Particula.
Frustum. Frustillum.
Petia, iurisconsultis frequens, vt petia terræ, sed gallica potius dictio quàm latina.
μέρος. μέριον.
¶ Recisamentum papyraceum, chartaceum, membraneum, *A peece of paper or parchemin.*

Peece meale, in peeces, morsels or Gobbets.

Minutatim, vel Minutim.
Incisim. Frustatim.
κλασμαδὸν. Frustulatim.
Assulosè. Assulatim.
κατασχινδαλμῶς.
Membratim. Gradatim.

Particulatim. Per membra.
Articulatim. Ossiculatim.
Partim per partes. παραμέρος.
Per numeros. Per species.

a Peece of trouble, vide Phr. Manutij.

a Pellet, vide *a Gunne stone.*

to Pilgrimage, vide *to Go in pilgrime.*

a Penne-horne.

Calamarium. θήκη.
Graphiarium. Theca calamaria
γραφεῖον θήκη. Theca pennaria.
Theca graphiaria.

to make one Pensiue, vide *to Grieue one.*

Pensiueness, Sadness.

Anxietas. Angor. Solicitudo.
Aegritudo. Tristitia. Mœstitia.
Dolor. Grauitas. Luctus.

Penurie, vide *Scantnesse.*

People, vide *Folke.*

Peraduenture, Perchaunce.

Forsitan. Forsan. τάχα.
Fortassis. Fortasse. ἄρα.
Fors. Forte. σῦμβαν.
Fortuna. Casu.
Forte fortuna. Temerè.
ἐκ τύχης. Fortuitù, vel fortuitò.
κατὰ τύχην.

to Perceaue, to Forsee.

Præsentire. Subolere.
προοραίοθαίνεσθαι.
Suspicari. Suspectum esse.
Suspitionem habere.
Arbitrari. Existimare.
Putare. Autumare.
Rescire. Rescisscere.
Odorari metaphoricè sicuti.
Subodorari, & Olfacere.
ὀσφραίνεσθαι. Olfactare.
Tanquam per somnium intelligere.
Per nebulam rescire.
Per caliginem intelligere, videre.
Persentiscere. Præsentiscere.
Quodam suspitionis odore sentire aliquid.
Summis naribus olfacere.
Per somnium quidem meminisse.
Esse in suspitione.
Leui experimẽto coniecturaq; qualicunque deprehendere.
Suspitionem in pectus demittere.
Animum alicuius tangere dicitur suspitio.

to Perceaue, to Vnderstande.

Percipere. Intelligere.
Comperire. Inuenire.
Perspicere. Cognoscere.
Accipere. Audire. Videre.
Compertum vel exploratum habere.
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi.
In promptu est.

ye may Perceaue or see.

Videre est. Cernere est.
Videre licet. Cernere licet.
Videas. Cernas, vel cerneres pro cernere potuisses.

not to Perceaue, vide *to Vnderstande.*

a Percer, vide *Auger.*

Perfectly, vide *Exactly.*

Perfect, vide *Absolute.*

to Performe in deede.

Præstare factis & exprimere, apud Erasmum frequens.

In

In opus transferre.
Ad rem ferre, producere.
Opere comprobare, perficere.
Conferre verba ad rem.
Rebus respondere, explere.
Effectui mancipare, tradere.
Effectum dare. *To fulfill.* Terent.

Perill, vide *Daunger.*

to Perish, to Decay.

Collabi. Dilabi.
Perire. Concidere.
Oppidum intercidere dicitur.
Intermori. Interire.
Deperire. Consenescere.
Cadere. Corruere. Ruere.
Ruit alto à culmine Troia.
Senescere. Inueterascere.
Labi, dilabi apud Ciceronem.
Occidunt, desinũtque, fragilia & caduca. Mutari. Labascere.
Conflaccescere. Occidere à cado.
Cum fundamento perire.
ἄρδην καὶ ἐκθεμελίρων ἀπολλύειν.
Ruinam minitari vel casum.
Sic vetustate dissoluta dicuntur labi, id est, sensim ruere.
Definire sinere, *To take an ende.*
Defloreſcere, Metaphora ducta ab arboribus Cicero: Defloreſcit formæ dignitas morbo aut vetustate.
Defluere, Metaphora ducta ab amnium fluxu, similiter & Effluere, Euanescere, Ire in auras, Disperire, Disparere, ad nihilum recidere.
Abire pessum, id est, perditum.
Exarescere Metaphoricè.
Cedere æuo, Soli. Senio collabi.
Monumenta fatiscere dicuntur.
Scripta tempore tabescere, vetustate deleri. *To waſt awaye by length of time.*
¶ Vindicare ab obliuione hominum atque silentio laudem prope senescentem.
Nobilissimam familiam iam ad paucos redactam pene, ab interitu vindicare, Vtrunque, apud Cice. *To renew or reſtore againe.*

to Permitte, to Suffer too much: to giue ouer much libertie.

Nimium indulgere, permittere.
Indulgentius aliquem habere, apud Erasmum.
Lenius tractare, habere.
Assentari. Obsequi.
Dare licentiam. Cice.
Consentire.
Laxare habenas, fræna licentiæ.
Remittere frena.
Effrenem non satis coërcere adolescentiam.
Adolescentes sibi permissi sese perdunt.
Lora, habenas dare laxas.
Laxiore ducere habena.
Concedere facile. ἐνδιδόναι.
Delicatè tribuere, atq; ita adolescentem prolem, gnatum perdere, corrumpere, deprauare malis moribus inficere. *To mar, to ſpill.*
Nimia indulgẽtia filios infernali baratro immergere.
Patrum siquidem indulgentia filiorũ flagitia in immensum crescunt.

a Perpetuall renowme, vide *Euerlaſting.*

to Perſecute, vide *to Vexe.*

a Perſon, vide *a Curate.*

to Perſwade fully earneſtly.

Instanter persuadere. Incitare.
Adducere. Suadendo inducere.
Impellere. ἀρχᾶσθαι.
Inculcare Metaphoricè.
Fidem facere alicui.
In sententiam aliquem impellere.
Aliqua ratione inducere.

Persuadere.
Huic magnis præmiis, pollicitationibusq; persuadet, vt ad hostes transeat.
Mouere, afficere. *To Moue.*
In sententiam suam trahere quempiam, seu adducere.
συναγορεύειν.

by your Persuasion, vide *Counsaile.*

to Peruse, vide *to Correct.*

the Pestilence, or the Plague.

Pestis. Pestilentia. λοιμός.
Pestifer morbus.
Aëris venenum, Corruptio.
Aër corruptus.
Pestilitas pro eodem, apud Lucr.
Febrilis, atra, pestilens, dira Lues.
Epidimia, vulgo.
Contagio aëris infecti.

a Petten, or a wooden Shooe.

Calceus ligneus, ex ligno.
Calo, Solea lignea. Soccum.
Calopodium. καλοπόδιον.

Peuish, vide *Obstinate.*

a Phisicion.

Medicus. ἰατρος, ἀ ἔσης.
Medicamentarius à Plin. dicitur cognoscens morbos artemque medendi.
Medicus quẽ naturalium rerum profunda cognitio, curandique fides commendat.
Clinicus à lectis ægrotantium quos frequentat. Medices professor.
Artis Medicæ peritus.
Empiricus ab experientia.
Arte medica insignis.
Morborum propulsator.
Archiater, ἀρχιατρος, Medicorum princeps.
Saluator noster à D. Hieronymo Archiater dictus, quod sit medicus Christianorum, & animarum languentium præsentissimus opitulator.
Et vt refert Galenus Græcis ἀτραλλικὰ παῖδες Medici dicuntur.
Phœbus. Aesculapius.
Chiron. Et Crenatrus.
κτηνίατρος, apud Firmicum, & iumentorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur, & Veterinarium Columel. cum Varrone vocant, *A horse leache.*
Et morbi armentarii, apud Soli. quibus armenta laborant. *Vide Phr. Manutÿ.*

a Phisicke, or a Remedie.

Medicamentum. Medicamen.
Salubre, Salutiferum.
Medicina. Remedium.
Antidotus, vel antidotum.
Venenum, pro eodem
Succus amarus, apud Poët.
Pharmacon. Mithridatum.
Theriace. Medela.
ἄκεσμα. ἄκεσις.
Alexicacon ἀλεξίκακον, quod etiam Amuletum dicitur, est remedium contra quæcunq; mala ac venena.
Alexipharmacon, auxiliare medicamentum.
Salus pro remedio. Virg.
Vna salus victis.

to Picke out, vide *to Choose.*

a Pike a Speare.

Hasta, framea Germanorum.
Lancea Hispanorũ à latitudine ferri dicta. λόγχη.
Pilum Romanorum & telum.
Materis gessum vel gesum Gallorũ.
Quiris Sabinorum.
Iussus Banatorum.
Sabina Illyricorum.
Sarissa Macedonum. Tragula.
Hastile,

Hastile, Contus, Cuspis pro hasta.
Halabarda, *An Halbard*, apud Erasmum, omnium ferè est apparitorum, stipatorum, germanis tam superioribus quam inferioribus in vsu. Hæc à nonnullis dicitur Rumigestus ab alijs Bipennis.
Venabulum ὐαγός.
¶ Hastis pugnare, dimicare δορατίζεσθαι.
μάχεσθαι διὰ δοράτων.

a Piller, a Prop, a Shore, a Stay.

Pila. Columna.
Columella, Plinius columnas stellas appellat.
Fulcimentum. Fulcram.
Cippus pro columna ponitur.
Stylus, Ancora domus metaph.
Gubernaculum. Temo.
Columna, seu vt est apud Teren.
Columen familiæ, cui reliqua domus inititur.
Epistilium, latinè Capitellum, *The capter of a piller, the foote of a piller.*

Pilles, of Phisicke.

Pilulæ, quod ad similitudinem pilæ sint sphæricæ figuræ.
Trochisci, qui Græcis dicuntur.
Catapotia, à καταπίνειν.
Cathartica, *A Purgation.*
Vicioso purgare corpora succo.

a Pillorie.

Collistrigium. Columbar.
Numellæ.
Cauea pro maleficis & adulteris castigandis, superposita posti erecto.

a Pillow, vide *Cusshen.*

a paire of Pincers, vide *Tonges.*

a Pipe, a Flute.

Phistola vel fistula. Calamus.
Tibia. αὐλος.
Syrinx vel Syringa. σύριγξ.
Auena per metonymiam sicut & Cãna.

a Piper, a Fluter, a Minstrell.

Tibicen, med. prod. quasi Tibijcen, hoc est, αὐλητὴς aulites, apud Græcos, cuius fœmineum αὐλητρὶς, quæ in tibina canit.
Tibicina Tibicinistria, & Tibicinaria.
¶ Lyristes, lyricrepa lyricen, λυραδός qui lira canit.
¶ Cornicen, qui cornu canit κεραδός.
Cornicinus, apud Cice.
¶ Tubicen, med. corrept. qui in tuba. i. Buccinator vel Aeneator, *a Trumpetter*, ab ænea tuba.
Canens tuba, Classicus.
¶ Litìcen, qui in lituo canit.
¶ Choraules vel Choraula, *A Piper for a daunce.*
¶ Aulœdus aut fistulator latinè.
Ciceroni, & apud Mantuanum fistulicen, *A Flutter.*
¶ Fidicen med. corr.
¶ Citharœdus κιθαραδός, vel citharam tendens & Apollinei peragẽs officium vatis, citharam plectro crepitante fatigans, *A Harper.*
Fauoris emerẽdi gratia chordas percurrere.

to Pipe, to Flute.

¶ Ludere fistula, tibia, calamo agresti. Canere tibia. αὐλεῖν.
Agere tibicinem.
Tibiæ modis conuiuas oblectare.
Ad numeros rasilem inflare tibiam.
Syringa melos fundere.
Resonis cannis, dulcisona modulari carmen auena.
Fistularũ imitari modulos tubarumque concentum, Soli.
Peritus ore fistulaque cantare.

to Piſſe, to make water.

Meiere. Mingere. οὐρεῖν.
Facere vrinam. Lotium facere.
Veſicam leuare, exonerare.
Emittere lotium, vrinam vel excernere.
Mictilare. Vrinam reddere.
Agere flumen, *to make a Riuer.* Ciere, prouocare, mouere vrinam.

a Piſpot or Chamber potte a cloſe ſtoole.

Matula. Vrinale.
οὐρητρίς. ὑστταρον.
Matella, apud Martialem & Matellio diminut. οὐροδόχη.
Schaphium. σκαφεῖον.
Vaſculum vrinarium, excrementicũ.

to Pitch his tentes.

Caſtra metari deponentale, aut diſtinctim.
Metari caſtra. καταζεύξαι.
Caſtra ponere, locare.
Stationem habere. Tendere.
Facere, Figere caſtra, apud Cæſ.
Tendere papiliones, tabernacula.
Figere tentoria. στρατοπιδεύειν.
Conferre caſtra caſtris, eſt ex oppoſito metari. Cæſar. *Vide in Phr. Manutij.*

a Pitchforke.

Marga, æ. Columel.
Furca. Furcula. δίκελλα.
Furcilla. Bidens. δίοδους.
Tridens. τριαίνα.

Pitie, vide *Compaſſion.*

to geue Place, vide *to Recule.*

to Put in the Place of an other, vide *to Suborne.*

the Plague, vide *Peſtilence.*

to haue the Plague, or to be ſicke of the Plague.

Peſtifero igni æſtuare, exæſtuare, peſte laborare, morbo exitiali, Luc. λοιμώττειν.
The Plague increaſeth, or waxeth very hot.
Vegetius Aëre corrupto perniciosiſſimus naſcitur morbus peſtilẽs, contagium paſſim locorum ſerpit.
Peſtis incrudeſcit, quũ peſtiferi morbi repullulant & ingraueſcũt paſſim vagantes.
Dicitur præterea Graſſari, Sæuire, Deſæuire, quum nihil a peſtilentia tutum ſed ingenti hominum clade inualeſcit, & omnia nouo peſtilentiæ genere conflagrant, ardent.

to Plaide, to go to Law.

Iudicio decertare, contendere.
Litem agere. Litem habere.
Lites agitare. Certare.
Lege agere. Iudicio experiri. δικάζεσθαι.
In iure diſceptare, quod græcis eſt. δικαιλογεῖσαι.
Cauſas agitare, apud Mart.
Suſcipere litem.
Litigare.
Cauſam lites agitare, apud Eraſmum.
Contendere.
Diſceptare. Iudicum ſententijs controuerſiam finire.
Iure controuerſiam diſſoluere.
Agere ex ſyngrapha cum aliquo.
¶ Litium tricis ſeſe impendere.
Habitare in foro, apud Cice. in forẽſi commentatione aſſiduum eſſe. *Still Plaiding.*
¶ Forum agere, Ius dicere. Iudicia exercere. Iudicare. Dijudicare. *To iudge, to ſit in iudgemẽt. Vide Phr. Manutij.*

ſtage Players.

Comœdi. Tragœdi.

Hiſtrio-

Hiſtriones. Mimi.
Pantomini penult. product.
Fabularum actores. Planipedes.
Ludiones. Ludij.
Thymelici. θυμέλικοι, vnde in canonibus ſacris.
Sceneci. Theatrici. Actores.
Imperator hiſtricus vel comicus & Choragus qui præſunt exhibendæ comœdiæ.
Vide Scaffolde.

to Playe the wanton, vide *Wanton.*

to Plane, or to make Plaine or Smooth.

Dolare. σχεδιάζειν.
Edolare. Dedolare.
Polire. Radere.
Aequare. Planare.
Complanare. Leuigare.
λειαίνειν. Leuare.
Dolabrare. Dicitur etiam dolio is.
Aſciare. Exaſciare.
Scabrum, impolitum, vel diſtortum planum reddere, leuigare.
Pilare pro complanare. πιλεῖν.
Abradere aliquid acuta dolabra.
Aliquod opus politius limare.
Delimare. Elimare.
In quadrum redigere, *to Square.* in ordinem aptamq; ſtructuram cõcinnare, exæquare.
Exaſciatum opus. apud Plautum, id eſt, vtcunque dolatum, leuigatum nondum tamen vndequaq; expolitum.
Forma rudi delineare.

a ioyners Plaine.

Dolabra. Dolabella. ἀξίνη.
Dolatoria, apud D. Auguſti.
Planula. idem. Aſcia. Aſciola.

Plaine, vide *Euident.*

Plainly, vide *Simply.*

a Plaine dealing man, vide Phr. Manutij.

to Plaiſter walles, vide *to Parget.*

a Plaiſter.

Emplaſtrum, quamuis rectius cataplaſme.
Malagma, à mollificando.
Epithema. quod etiam, *a Tente.* ſignificat.
Baſilicum, apud Celſum pro eodem.
Ceratum, *a Cerecloth.*

a Plate of any metall.

Lamina. ἐλασμός. Bractea.
Bracteola ex quibuſcunque metallis.
¶ Bracteator & bractearius, *a Plate beater.*

a Platter, vide *Diſh.*

a Pledge, vide *Suretie.*

Pleaſaunt, Delectable.

Gratus. Suauis. Placidus.
Acceptus. Dulcis.
Delicatus. Lautus.
Amœnus. Iucundus.
ἡδανός. Delectabilis.
ἐπίτερπες. Volupe eſt.
Voluptuoſus. ἡδυσμένον.

Pleaſaunt and profitable, vide Phr. Manu.

a Pleaſaunt ſaying, vide Phr. Man.

Pleaſaunt, vide *Ieſtingly.*

it Pleaſeth or liketh me well.

Animo ſedet, apud Verg.

Cordi est. Placet.
Perplacet. ἀρέσκει.
Gratum est. Acceptum.
Placitum est. Sedet arbitrio.
Arridet, Blanditur, Adblanditur. frequentia apud doctos.
Pergratum mihi est.
Accipio legem, conditionem.
Placuit animo. ἤδατο θύμῳ. apud Home. Lubitum est animo.
Palato satisfacit.

it Pleaseth me not.

Displicet. Sordet. Putet.
Non est visum mihi.
Non probo. Nolo.

a Pleasure or commoditie.

Commoditas. Commodum.
Amœnitas. Oblectamentum.
Oblectamen. Delectamentum.
Delectatio. Oblectatio.
Vide Gladnesse.

to doe one a Pleasure or good Turne.

Gratificari. χαρίζεσθαι.
Beneficium conferre, dare, præstare.
Rem gratam facere.
Pergratum illi facies, apud Terent.
Gratum facere, Cice. Sed quando ita natura comparatum est, vt qui rem nobis gratam faciant, in eos voluntate simus propensiore, non rarum est, vt gratificando apud nos gratiosi sint, id est, authoritate multum potentes. *Vide Phr. Manutij.*

to take Pleasure, vide *Delight.*

a Plenteous table, vide *Bancket.*

Plentifull, vide *Abundante.*

Plenty, vide *Abundance.*

Plentifully, vide *Abundantly.*

the Pleuresie, vide *Stich in the side.*

to Plowe, vide *to Eare.*

a Ploughman, or Husbandman.

Arator. Colonus. Agricola.
Rusticola. Rusticus. Cultor.

to Plucke in sunder.

Diuellere. Dirimere.
Dissoluere. Distrahere.

to Plucke out, or pull vp by the roots.

Euellere. Extirpare.
Eradicare. Eruere.

the Spanish or french Pockes.

Scabies Hispanica, Gallica.
Scabies Neapolitana. Lues.
Pestæ Gallicæ, apud Eras.
Gallica lues. Pudendagra.
Morbus Gallicus.
Sacra scabies, id est, execranda.
Turpi laborare scabie, *to be sicke of the Pockes.*

¶ Marisca, alio nomine Condyloma & Ficus masculini generis morbus est seu genus vlceris fœdi. Excrescētia carnis circa anum σύκος vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur. *the pyles or hemerroids.*

Poyson, Venim.

Virus. Venenum.
Toxicum. Aconitum.
Pharmacum φάρμακον, vtrunque significat remedium & venenum.
Socratica passio.

Medi-

Medicamentum aliquando pro veneno sumitur.
¶ Venenosus. Virulentus.

to Poyson.

Veneno necare, extinguere, interficere.
Mortiferos porrigere succos.
Venenare. φαρματτειν.
Toxica dare, apud Horat.
Venenum dare, miscere.
Pharmaco è medio sustollere.
Venenum alicui infundere.
Toxico inficere, seu veneno.
Corrumpere venenis.
Inficere pocula. Virg.
Miscere aconita, Ouid.

to Pole the head.

Capillos demere vel resecare.
Attondere aliquem per pectinem.
Caput tondere.
Caluitium capiti inducere.
Caput nouaculæ submittere.
Capillos ponere

Polluted, vide Defiled.

Poore or Needie.

Pauper. Indigens. Indigus.
Inops. Egenus. Ignobilis.
Inglorius. Plebeius. Egens.

to make Poore, vide Consume.

the Pope, the Bishop of Rome.

Summus pontifex. Summus pater.
Pontificū caput. Primarius sacerdos.
Papa. Latius pater.
Pontifex maximus seu Romanus.
Maximus Romana in sede sacerdos.
Summus sacerdos.
Petrinæ gubernator nauis.
Cathedram Petri vicaria successione obtinens.
Cuius caput fulget, condecoratū est, corona triplici, Seu triplici fulget honore caput.
Qui fronte tegmina celsa gerit.
vide Phr. Man.

to be Pope.

Romæ pontificem agere.
Papatui præesse.
Pōtificatus summi honore sublimari.
Apostolicæ sedis sacerdotio fungi, apud Max.

to become Pope.

Ad summi pontificij fastigium, ad summum pontificatum euehi.
Summum inire sacerdotium.
Summo pontificatui, & ecclesiæ Romanæ præfici.

a Portall, a Porch.

Atriolum. Antepagmentum. Cato.
Vestibulum. Prothyra.
Porticus. προδομον.
Propyleum. προπυλαιον.
Proaulion. προαυλιον.

a Portar, or a keeper of a gate.

Portarius. θυρωρός.
Ianitor. Custos ostij.
Ostiarius. Atriensis.
πυλωρος. vel vt iurisconsulti scribunt Atricus, qui excubat ad atrium.
Claustrinus.
Seruus ad limia.

to Possesse, to Enioye,

Possidere. καρπευειν.
Habere Tenere.
Occupare. Vsurpare.
Vsum, fructum habere.
Fructum capere. καρπᾶσθαι.
Frui. Vti. ἐπιτυγχανειν.
Vide Phr. Man. & sup. to Enioy.

Possessed with the deuell.

Arreptitius. ἐνεργούμενος.
Dæmoniacus. Obsessus.

A dæmonio, ſpiritu maligno exagitatus. Dæmonioſus.

it is Poſſible, or it May be.

Fieri poteſt. Poſſibile eſt.
Licet. Vſu venit.
Defendi poteſt. ἐνδέχεται.

Poſteritie, vide *Succeſſours.*

a Poſt, a pole, a pale, a prop or ſtay.

Palus. Pertica.
Pedamen. Statumen.
Pedamentum. Fulcimentum.
Adminiculum. Suſtentamen.
Suſtentamentum. Suſtentaculum.
¶ Cauea pro maleficis & adulteris caſtigandis, ſuperpoſita poſti erecto, *a Pillorie.*
¶ Vallus maſculino genere, Palus firmior & Ridica. χάραξ.
Sublica.

to leaue vnto the Poſteritie.

Tradere per manus. Sall. & Liuius.
Tradere per ſucceſſionem.
Ad poſteros ſiue litteris tranſmittere. Dare per manus, aliquid veteri vſu obſeruatum aut maiorum relatu acceptum poſteris relinquere.
A maioribus tradita narratione trãſfundere in aliõs.
Diuinitus accepta, viris rurſus ſanctis ac Deo plenis enuntiare, prodere.

Poſtes, or meſſengers riding poſte.

Veredarij. Equeſtres, pegaſarij curſores. Nuncij regij, quos Poſtas appellamus quaſi poſitos certis in locis Græcis dicuntur, ἀσταῦλαι & ἄγγαροι.
Legati, oratores. Ambaſiati vulgo. *an Ambaſſadour.*
Embaſſadenes, apocripharij, rerum magni momenti nuncij.
Feciales, olim dicebãtur penes quos belli paciſq; ferendæ ius erat, alijs caduceatores, iam nonnullis paludamentarij vocantur à paludamento veſtis genere quo vtuntur. Vulgus omniũ pene nationũ Heraldos ſeu Herholdos vocat, quod ſumma fidelitate ipſi exercitui vel principi in denunciatione vel pacis vel belli alijſq; iniunctis mandatis exequendis ſunt aſtricti. *an Herauld of armes.*
¶ Magiſter ſeu præfectus poſtorum. Veredariorum, *the Poſt maiſter.*
¶ Obire legationes.
Legatum agere, *to be Embaſſadour.*

an earthen Pot, or a ſtone pot.

Vas fictile. Vas ſamium.
Tuſcum vaſculum. Caprunculum.
Vas luteum. i. ex luto factum.
Vas terreum. πίτακνη.
Seria ſubſtantium vas fictile oblongum apud Liuium, *a wine pot.*
Inde Seriola diminutiuum.
Diota, *a pot with two eares.*
Vrceus, pen. cor.
Vas ſaguntinum. Vas teſteum.
Vas aretinum, apud Martial.
Culullus. Fidelia.
Teſta, apud Horat. *Vide a Cup.*

a Pounde.

Libra. Pondo. Talentum.
Aſſipondium. As aſſis. ἀσσάριον.
Mina vel mna Græcum pondus.
Dipondium, *two poundes.*

Pouertie, or Neede.

Paupertas. Pauperies.

Ino-

Inopia. πενία. Miseria.
Aporia. Calamitas. Infœlicitas.
Egestas. Indigentia. Inedia.
Penuria. Nuditas. Aerumna.
Præcontractissima penuria.
Mendicitas. Tenuitas.
Acerbitas pro miseria ex calamitate contracta, apud Cic.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to liue in Pouerty, or to suffer great Pouerty.

Vitam in egestate degere.
Vitam viuere duram.
Paupertate & ægritudine tabefieri.
Inedia defectu laborare.
Miseria, penuria premi.
In egestate vitam ducere.
Miserè viuere. Sustinere ærumnam.
Pauperem vitam degere.
Aerumnis fatigari, sollicitari perpetuis. Aerumniam exigere Plaut. pro pati.
Aporiari, apud diuum Paulum.
Summa rerum inopia premi.
Plurimis angi calamitatibus.
Miseram nimis vitam terere.
In summa rerum inopia degere.
Ad rastros tedire, *driuen to pouertie. Vide in Phr. Man. Poore man. &c.*

a Powche, vide *Bagge.*

Power, vide *Might.*

it lyeth in your Power, it is in your Hand.

Tibi integrum est, πρός σε ἐστί.
Tibi in manu est.
Tibi liberum est, solutum est.
In tuo luco & fano est situm, apud Plautum.
In manu est tua, in potestate.
In tuis genibus situm est.
Est in arbitrio tuo.
In promptu est tibi.
In te situm est. ἐπὶ σοί.
Est penes te. ἐπίσοι πρόσεστι.
In tua voluntate est.
In tuo nutu, iudicio.

it is in my Power.

Mihi liberum est. Possum. In arbitrio meo constitutum. Mihi licet.

with all my Power, as much as Lieth in me.

Pro virium mearum portiuncula.
Pro virili portione.
Secundum mensum virium mearum.
Pro viribus meis.
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro virili.
Quantum vires patiuntur.
Pro virili mea parte.
Pro virili mea. τὸ καθ' ἐμέ.
Quod potero, enitar.
¶ Pro meo posse, barbarum prorsus est, siquidem infinitiuus, non ponitur pro nomine, nisi in nominatiuo & accusatiuo, vt est apud Vallam.

to Powre in, to Fill drincke or wine.

Vinum, potum fundere, infundere.
Potum ministrare.
Rorantia largius ministrare pocula.
A cyathis esse. Ad cyathum stare.
οἰνοχόειν, pro quo vulgus inepte propinare dicit. Est enim propino προπίνω dictio Græca significans præbibere.

to Praye, to Intreate, to Desire, to Demaund.

Rogare. Rogitare. Precari.
Orare. Deprecari. Postulare.
Obsecrare. Fundere preces.
Oratum & rogatum habere.
Intercedere. Interpellare.

Implorare. Desiderare. Petere.
¶ Obtestari. Quæso.
Precibus sollicitare, pulsare.
Impensè rogare. ἐκλιπαρεῖν.
Per sacra amicitiæ rogare.
Precibus frequentare, deposcere.
Poscere, flagitare, & efflagitare plusquàm rogare. *to Craue.*
Indefessis precibus poscere.
Supplicare, ἱκετεύειν. *to Beseech humbly.*
¶ Vocare in vota.
Inuocare, votis lacessere, *to call vpon.*
¶ Interprecari, Intercedere, Interuenire, Rogando quasi impetrare, *to Pray for some bodie.*
Meditationem agere. *vide Phr. Man.*

Prayers.

Preces. Precationes.
Orationes. Supplicationes.
ἐντεύξεις. Rogationes.
Litaniæ. Supplicia. Vota.

to Praise, to Commende, to Extoll.

Laudare. Magnificare.
Extollere. ἐπαίρειν.
Honoribus accumulare.
Meris efferre præconijs.
Canere, apud poëtas.
Canere plenis buccis.
Tonare laudes alicuius.
Decantare. Cantare.
Præconem agere.
Creta notare. Exaltare.
Palmam præbere.
Immodicè laudare.
In cœlum ferre, subuehere laudibus, *to Magnifie.*
Alicuius egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare.
Per se satis laudato & vendibili hederam suspendere.
Famæ præconio celebrare.
Celebrem facere, reddere.
Illustrare aliquem.
Illustrem reddere.
Crepare cum accusatiuo.
Vineta crepat mera, Hora.
Dilaudare librum, pro valde laudare.
Propagare laudem alicuius ad sempiternam memoriam.
Prosequi stylo, scriptis commendare.
Laudibus ornare, extimulare.
Comprobare. Approbare.
Deum facere. Ebuccinari.
Agere laudes, etiam est laudare.
Commendatum reddere.
Celebrare. ἐπιφημίζειν.
Laudibus prosequi, tollere.
Sermonibus, Laudibus euehere, efferre, afficere, celebrare, glorificare. Elaudare.
Laudibus in cœlum tollere, extollere, vehere.
Commendare. Probare.
Cumulare laudibus allquem. Plin.
Ferre nomen in astra, ferre ad æthera, astra, cœlum, omnia apud Virg. pro supra modum laudare, summa laude prosequi
Vtroque pollice laudare.
Prædicare. ἀναγορεύειν.
Deprædicare laudes alicuius.
Buccinari. ἀνάσσημα ἔχειν.
Agere encomiastem. ἐγκωμιάζειν.
Et aliquando quemadmodum bene audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur. ita Græci εὖ ἀκούειν dicunt. *vide Phr. Man.*

to Praise, to Magnifie, to Extoll himselfe.

Se ferre laudibus.
ἐαυτὸν. ἀυλεῖν.
Semet canere. Se iactare.
Laudare seipsum.
ἑαυτὸν. ἐπαινεῖν.
Se alicui venditare.
Sui tubicinem esse, agere.
Seipsum commendare.

Praise, Honour, Glory.

Gloria.

Gloria. δόξα. Fama.
Decus. φήμη. Laus.
Pæan pro quacunque laude.
Præconium. Honor.
Titulus. Existimatio.
Splendor. Nomen.
Opinio celebris. *Vide Honour & Phr. Man.*

to get Praise or Renowme, vide *Honour.*

a Pratler, a Babler, a Trifling Ieſter.

Dicax. Dicaculus. Nugo.
Nugator. Congerro
Confabulo. Rabula. *vide Babler.*

to Preache.

Concionari.
Sacri verbi semina diffundere.
Concionem habere.
Disseminare, seminare, edere verbū Dei.
Sacro de pulpito docere populum.
Agere ad populum.
Agere eccleſiasten.
Facere verba ad populum.
E suggesto denūciare.

a Preacher, a Miniſter.

Spiritale semen verbi Dei disseminans. Concionator.
Præco verbi diuini.
Eccleſiastes. ἐκκλησιαςής.
A sacris concionibus.
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum.
Eccleſiastæ fungens munere.
Publicum concionatorem agens.
Syncerus Euangelij preco.
Idoneus verbi diuini dispensator.

a Preface, vide *Prologue.*

to Preferre, vide Phr. Man. & infra, *to Promote.*

a Prelate, vide *Biſhop.*

in the Preſence, or before the Face.

A fronte. ἔμπροσθεν.
Coram cum ablatiuo.
Ante oculos. Ante conspectum.
In conspectu. ἐνώπιον cum genitiuo. ἀπέναντι.
Ante pedes. In oculis.
Ob oculos, id est, ante.
Præter oculos Lelij apud Ciceronē, id est ante.
Sub oculis.
In præsentia.
Aliquo præsente, vidente, cernente, *vide Before the dore.*

Preſentes, vide *Gifres.*

to Preſerue, vide *to Defende.*

Preſumption, vide *Pride.*

vnder Pretence, ſhewe, or colour.

Specie, apud Cice. Sub specie.
Sub vmbra. Per speciem.
προσχημα. Sub figura.
Sub imagine. Sub pallio.
Sub facie. Sub prætextu.
Sub titulo. Sub obtextu.
Quæsito prætextu, colore.
προφάσεως ἕνεκα.
Specie viri, falsi Nomine.
Prætextu honestatis.
Sub similitudine, typo, schemate, in uolucro, nomine.

vnder Pretence of mankind, like a man, or in likeneſſe of a man.

Humano in schemate.
Nube sub humana.
Mortales inter agens.
Forma hominis adsumpta.

Sub velamento personæ humanæ.

to Preuent, to Come before.

Anticipare. Anteeapere.
Sallust. Noctem quæ instabat ante capere, ne quid spacio nouaretur.
Præuertere. Anteuertere.
Anteuortere, apud Comicos.
Præuenire. φθάνειν.
Anteuenire. προφθάνειν.
Occurrere. Præoccupare.
Præoccupare vias. Cæsar.
Consilio discutere periculum.
Cice. Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam.
Anteuenire consilium. Sallust.
Consilium & insidias eorum anteuenire.
¶ Opprimere. καταλαμβάνειν. *to come vpon one ere he be ware.* Terent. Pater imprudentem opprimit. Deprehendere.
Incautum, excipere, apud Virg. & Titum Liuium.

to Pricke, vide *to Foyne.*

to Pricke forth, vide *to Stirre vp.*

to Pricke out or take out.

Eximere. Eruere.
Effodere. Extrahere. *vide to Pluck out.*

Pride, Arrogancie, Presumption.

Fastus. φρόνημα.
Superbia. Ambitio.
Ostentatio plusquam theatrica.
Supercilium. Elatio. Spiritus.
Cæterorum contemptus, despectus.
Inflatio. Tumor.
¶ Spiritu regio, *with a stomacke.*
Magno & elato animo.
Obstinata quadam ac temeraria arrogantia. *Prowdly.*
Ambitiosè.
Magno verborum strepitu, magnis verborum ampullis, & turgenti apparatu.

a Priest, a Minister.

Sacerdos. ἱερεύς.
Sacerdotij charactere insignis.
Officium sacerdotis agens.
Presbyter Græcis dicitur. πρεσβύτερος, id est senior, à πρέσβυς, id est, senex.
Ad rem diuinam faciendam consecratus.
Sacro chrismate litus.
Mystes, μυστής, vel mysta Christi. & Symmistes.
Flamen masculini generis.
Sacris initiatus. Hierodulus.
Sacrificus, & per diminutionem & contemptum Sacrificulus Græcis ἱεροποιός.
Dominus pro sacerdote non reperitur apud doctos, est enim vox tyrannica.
Phæcasiatus, apud Senecam.

to make a Priest, or Minister, to geue holy orders.

Sacris imbuere. Consecrare.
Initiari deponent.
¶ Ad sacerdotalis muneris functionem admittere.
Initiari Deo, ministerijs diuinis.
In sacerdotum numerum assumere.
¶ Sanctis fungi ministerijs.
Liturgica sacra per dignitatem facere, *to be a Priest.*
Sacris initiari elegantius quam ordinari dicitur.
Vngi, inungi Chrysti mistes.

the Brincipall of a Colledge, vide *a Scholemaister.*

Principally, vide *Especiallie.*

Princely, Honorably.

Magnificum.

Amplum.

Amplum. Splendidum.
Regium. Regale.
Augustum. Maiestatis plenum.
Basilicum. βασιλικόν.
Vnde Basilica nux.
Pomposum. Attalicum ab Attalo rege, hinc toga Attalica.
Altus Apollo Virg. id est, magnus.
Excelsum. Glorioſum.
Ingenti crista, corona dignum. *vide Excellently.*

to Printe.

Cudere. τυπεῖν. ἐκτυπεῖν.
Excudere formis æneis.
τυπογράφειν. χαλκογράφειν.
Typis tradere. Imprimere.
Typis excusum orbi tradere.
Typis euulgare. Prelo subducere.
Typis stanneis propagare, excudere.
Typis in multa exemplaria transcribere.
Prelo literario excudi facere.

a Printer.

Excusor. Typographus.
Impressor. ἐκτυπώτης.
Chalcographus. χαλκογράφος.
Bibliographus.

a Prisoner, or Imprisoned.

Captus Captiuus. αἰχμάλωτος.
Constrictus. Alligatus.
In vincula coniectus vel in carcerem
Clausus, apud Vlpia.
Custodia apud Sueto & Iurisconsultos. φυλακήτης. Reclusus.
Catenatus. Vinctus. δεδεμένος.
Custodiæ mancipatus.
Detentus in vinculis.
Retrusus in squalentem carcerem.
Compedibus oneratus, obstrictus.
Patiens pedicas, carceres.

a Prison, a Gaile.

Custodia. φυλάκη. Carcer.
Ergastulum. Vincula. Compedes.
Neruus. Lacus in sacris.
Lautomia vel Latomia.
Nerui. Carasia. Vincula.
Desmeterium.

to put in Prison.

In vincula, in carcerem quempiam conijcere.
Compingere in carcerem, locum angustum. Ferro onerare.
Tradere, committere custodiæ.
Tradere in custodiam.
Cogere in vincula vel in compedes.
Tradere in custodijs. Salluſt.
Innectere seu impingere compedes.
εἰς φυλάκην βάλλειν.
Condere in carcerem. Cicero.
Carceris ergastulo recludere.
Conijcere in neruum.
Terent. In neruum potius ibit.
Carcerali squalori affligere.
Condere in puteum, neruum, lapicidinas compeditum. Plaut.
Tradere, dedere in pistrinum, familiares Plauto locutiones.
Abripere, corripere in neruum, cruciatum.
Mancipare carceri.
Cõtrudere, trudere, detrudere, claudere in carcerem. εἴργειν.
Pædore atque squalore carcerali duriter afflictare, macerare.
Atro claudere, recludere carcere.
Dare in caueam. Plautus in capt.
Dare in custodiam. Cicero.
Ferreis stringere catenarum vinculis.
Claustris penalibus, continere.
Conijcere in lautumias, in equuleum.
Arcere vinculis. Custodia. Cice.
Carceris squaloribus premere.
Vinculis arctè stringere captum.
Ligno pedes stringere, constringere, apud Hieronymum.
τὸς πόδας εἰς τὸ ξύλον ἀσφαλίζειν. Actuum 16.
Ligno plantas inserere diuaricatis cruribus. Pruden.

In cippum mittere. *to Put in ſtockes.*
Ligno firmare pedes. Chryſoſt.
Dura compede crura ligare.
Haberi in liberis cuſtodijs.
Data fide, certo aliquo loco qui præſcribitur, non exire apud Salluſti. in Catil.

Priuely, Secretly, Apart.

Seorsùm. κατὰ ἰδίαν. Secreto.
Priuatim. Semotis turbis.

a Priuie, a Draught, a Iakes.

Forica media corr. in publico.
Cloaca med. prod. ὀχετος.
Colluuiarium. Cæſale.
Seceſſus. ἀφοδευτήριον.
Latrina quaſi lauatrina, Græcè ἀπόπατος. ἐυμαρέη.
Schaphium, latanum, *a cloſe ſtoole, a priuie ſeate.*
Trulla pro eodem, apud Martia.
¶ Stercoris cloacas expurgare.
Stercus exhaurire.
Purgator, repurgator latrinarius.

a Priuilege, vide *Bull.*

a Proclamation, vide *Commaundement.*

Proceede in Gods name, vide *Well then.*

a Proctour or Attorney.

Procurator. Aduocatus.
Patronus. Defenſor.
Orator. Tutor. *vide Attorney.*

Prodigality.

Prodigalitas. Effuſio.
Profuſio. Luxus.
Sumptuum profluuium. *Vide Phr. Man.*

Prodigall, vide *Spende all.*

Profite, Vtility, Commodity.

Emolumentum. Compendium.
Commodum. Vſus. Vtilitas.
Fructus. Commoditas.
Prouentus emolumentorum, vectigalium.
Horna Meſſis, apud Plaut. pro maximo emolumento.
Frugis, frugem in obliquis, ſicut res rem, &c.
Lucrum. Lucellum.
Adiumentum, apud Cice. *Vide Phr. Man*

Profitable, Commodious, Expedient.

Commodum. Fructuoſum.
Quæſtuoſum. Operæprecium.
Conducens. Ad rem pertinens.
In commune cunctis expediens.
Vtile. Ex vſu futurum.
Frugiferum.
Expediens. Conducibile.
Precium operæ, Budæus.
Precium operæ haud deſuturum putaui *vide Phr. Man.*

to be Profitable, to Helpe, to Profite, to be good for.

Conferre. Valere.
Facere. Multum facit ad victoriam animus.
Plurimum adiumenti, commoditatis adferre. adiuuare.
Frugem adferre, vel fructum.
Adiutare. Proficere.
Expedire, impersonale, & perſonale apud Ciceronem.
Conducere. Prodeſſe.
Commodare. Conferre.
Facere commodo alicuius.
Proficuum, fructuoſum, frugiferum eſſe. Ex vſu eſſe.
Commodo, vtilitati, adiumento, emolumento, vſui, remedio, frugi, adminiculo eſſe.

In rem alicuius aut etiam è re esse, vt illud in rem tuam erit: vel è re tua fuerit.
In quæstum, in rem, salutem, vtilitatem, vsum, commodumque tuum cedet.
Ex vsu tuo futurum est, quod pro te faciet vulgo dicitur.
Bono esse, pro commodo vel vtile esse apud Cice. Philip. 2.
Interest omnium, id est, vtile est omnibus. Et Cicero ad Att.
Ita quidem spero nobis profici, id est prodesse.
Vtilitatem adferre, referre.
Refert, in tertia persona pro vtile seu commodum est.
Expedit. Interest.

it shall be for your Profite.

Ex vsu tuo futurum est.
E re tua erit. Erit in rem tuam, in vtilitatem. In commodum.
In vsum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his owne Profite.

Agere rem suam.
Suum colere quæstum. Plaut.
Vtilitati propriæ studere.
Proprium sectari commodum.
Sibi canere. ἑαυτῷ ψάλλειν.
Consulere commodo priuato, quæstui suo.
Suo commodo lucróue studere.
Intus canere.
Priuato studere commodo.
Seruire suis commodis, rei familiari, suæ vtilitati.
Simonidis canere cantilenam.
Sibi consulere, prospicere.
Hinc paræmiæ prouerbiales.
Astutior coccyce.
Ad suum quisque quæstum callidus.
Tunica pallio propior est.
Genu sura propius.
Vide Phr. Manuŧ.

a Progenie, or Kinred.

Generatio. Genimen.
Radix. Genealogia. *Vide Stocke.*

a Prologue, a Preface, or Preamble.

Præfatio. Prologus.
Procœmium. προοίμιον.
Præludium. Anteloquium.
Prolegomena. Præfaciuncula.
Epistola præambula.
Prologium. πρόλογιον. quasi proloquium.

to make a Prologue or Preface.

Præfari. Proloqui.
Præfationem dicere.
προοιμιάζεσθαι. Procœmiari.
ἀναβάλλεσθαι. προλογίζειν.
Præludium facere.
Procœmium facere.
Proludere. Prologo vti.

to Prolong, vide *Deferre,* & Pht. Man.

Prolongacion, Deferring, or Lingering.

Prolongatio. Prolixitas.
Prosusitas. Protelatio. Cunctatio.

to Promise, to giue his word.

Promittere. Polliceri.
Recipere, cum datiuo.
Dare fidem.
Spondere. ἐπαγγέλλεσθαι.
Confirmare.

to keepe Promise, or to stand to his Promise or word.

Liberare fidem obligatam, astrictam.
Promissum præstare, seruare, soluere

ἀναδέχεσθαι.
Sancte præstare quod promiseris datam fidem.
Promissis stare.
Conficere.i.efficere promissum.
Fidem effectus astruet, exitus probet.
Implere dictorum fidem.
Facere promissum vel implere.
Promissis manere, apud Virg.
Præstare quæ pollicitus es.
Fidem seruare, apud Virg.
Promissorum fidem non irritam facere, sed re præstare.
Satis facere promisso.
Sacramentum custodire, & votum implere quod spoponderis. Amb.
Seruare alicui fidem.
Promissis parere.
Promissum tenere.
Reluere fidem.
Promissa patrare, reddere, persoluere. Liberare fidem.
Stare promissis.
Voto se liberare.
Firmare promissa factis.
Exhibere rem promissam.
Amici fidem liberare.
Dicta ac facta præstare.
Præstare. Persistere.
διαμένειν. Manere dictis. Virg.
Stare conuentis, conditionibus, pacto, verbis, promissis.
Manere conuentis, promissis, in conditione atque pacto vsque in finem.
Manere, permanere in proposito susceptoque consilio, in sententia sua.
Seruare pacta. ἐυσυνθετεῖν.
Permanere. Perdurare.
Consistere. Perseuerare.
Constare. Non cedere.
Sibi constare. Stare in sententia.
Manere verbis suis.
ἐμμένειν τοῖς λελεγμένοις.
Sui manet similis, apud Sueto.
Nihil de sententia priore mutare.
Vide Phr. Manutij.

to breake Promise, to goe from his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, non seruare, non præstare quod promiseris.
Fidem rumpere, soluere.
καταλύειν πίστιν.
Fallere dextram. Virg.
Promissis minimè stare.
Fidem non seruare.
Fidem gallico more prostituere.
Fidem Gallorum more ad omnem fortunam pro arbitrio interuertere, plærunq; enim fit vt eorum facta cum dictis videamus discrepare
Promissionis rationes perturbare.
Fidem consumere. *Vide to Breake.*

to Promise by his faith and trueth.

Fidem obligare, astringere, obstringere. ἐγγυᾶν.
Sanctè promittere.
Iurisiurandi sacramento polliceri.
Fidem firmare dextra, iuramento.
Condicere. apud Suet. & Cic.
Recipere in se, ad se, apud Terent. *to stand to it, to take vpon him.*
Se præstiturum promittere.
ἀναδέχεσθαι. τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι.

Promises, couenaunts, agrements.

Sponsiones. Promissa.
Fides. Receptum.
Pollicita. Pollicitationes.
ἐπαγγελλίαι. Promissiones.
ὑποσχέσεις.
Stipulationes, vocabulum iurisconsultis vsitatissimum.
Pacta. Conuentiones.
Pactiones. Vota.
Fœdera. Iusiuranda.
Iuramenta. *Vide Phr. Manutij.*

to Promote, to Aduaunce, to Preferre.

Locare aliquem in gradu ampliſſimo dignitatis.
Ad ampliſſimos honores perducere.
Promouere ad ampliſſimas procurationes.
Obſcuram familiam è tenebris in lucem euocare.
Largis honoribus ornare.
Ad ampliſſimum, altiſſimum dignitatis gradum prouehere.
Ad ſummum rerum apicem euehere, efferre, exaltare.
Illuſtrare alicuius nomen, vel aliquẽ ſcriptis, aut literis poſteritati commendare.
Promouere gradu, honore.
Illuſtrem reddere.
Eximere numero.

to be Promoted, Preferred, or Aduaunced.

Ad ſummum imperium per omnes honorum gradus efferri.
Altius in authoritatem conſcendere.
Ad pinguiorem fortunam prouehi.

Prone, vide *Inclined.*

to Pronounce, to Vtter, to Speake out.

Eloqui. Effari. Promere.
Exprimere. ἐκφάναι.
ἐκφωνειν. Pronunciare.
Enunciare. Oratione promere.
Proferre. Rumpere vocem.
Proferre rem palam. Teren. in Heau.
Conceptam animi indignationem promere. Expedire, vt paucis expedi.
Verbis oratione conſequi.
Euomere & expuere metaphoricè, quod dolor mentis non ſinit reticere, dicere.
Effundere, Cicero: Omnemque ſuum vinolentũ furorẽ in me effundere.

to Proue or Aſſay by all meanes.

In omnia ſe vertere.
Nihil relinquere intentatum, intactũ.
Rem vniuerſam periclitari.
Omnem mouere lapidem.
πάντα λίθον κινειν.
Omnem rudentem mouere.
Omnem iacere aleam. *Vide Attempt.*

I will Proue my doing, vide Phr. Manutij.

to Proue, or to take a Say, vide *to Taſt.*

Proper, vide *Apt.*

to Proppe, to Stay, to Vnderſet, to make Sure.

Statuminare. Palare. Fulcire.
Statuminibus, ſepibus firmare.
Ruinæ manum ſupponere.
Humeris ſuppoſitis ſuffulcire.
Labentem, pene collapſam domum reparare, erigere, fulcire.
Succollare, apud Suetonium. *to ſet the necke vnder.*

a Proppe or Stay.

Fulcrum. Suſtentaculum.
Tibicen. Columna. *Vide Piller.*

to Propheſie.

Canere. Diuinare.
Præſagire. Vaticinari.
Augurari. Ariolari.
Prophetare. Profari.
Prædicere. *Vide to Geſſe.*

a Propheſie.

Vaticinium. Oraculum.
Præſagium. Augurium.
Fatum. Arcanum.
Sortes faticinæ. Tripodes.
Cortina. Prophetia.

a Prose oration or writing.

Prosa, quasi profusa.
Verba soluta. Cicero.
Isocrates verbis solutis numeros prius adiunxit.
Prosaica oratio. πεζὸς λόγος.
Oratio soluta, modis solutis.
Pedestre dicendi genus.
Oratio libera, metro non ligata, ignorans carminis leges.
Oratio pedestris, sic enim vocant πεζὸν λόγον, id est, peditem, pedestrem non à pedibus metricis, sed quasi humi gradientem, aliquid habens humile, submissumq; comparatione carminis: sicuti Poëticæ disciplinam Græci ἵππον vocant, quasi equo vectam & sublimiorem, ex poesi enim velut ex perenni fronte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrobio.
Pede soluto scribere.
πεζογράφειν. i. prosam scribere.

Prosperitie hath many friendes.

Aduersitie none, vide Phr. Manutij.

Prosperously, vide *Luckely.*

to Prostrate, to fall downe at ones knee or foote.

Procidere, accidere ad genua, Terentius.
In genua humillimè adpronari.
προσπίπτειν.
Pedibus aduolui, prouolui.
Procidere.
In faciem procidere.
Mittere, abijcere se ad pedes alicuius. Supplicem fieri, ad pedes se prouoluere, vestigia manibus stringere.
σὺν τὸν καταβάλλειν.

a Prouerbe, vide *Common & Rumor.*

a Prouince, a Region, a circuit.

Prouincia. ἐπαρχία.
Regio. χώρα. Tractus. pro regione, apud Cicero.
Ora, ἀκτὴ, sed ferè semper regio littoralis ita dicitur.
Plaga, tractus, clima ad cœlum referuntur.

to Prouoke to wrath, vide *to Egge, to make Angry.*

a Prouocation, a stirring or mouing.

Prouocatio. Incitatio.
Irritatio. Irritamen.
Irritamentum. Incitabulum.
Incentinum. Instigatio. Illecebræ.

Proude, Arrogant, Glorious.

Elatus. Fastidiosus.
Superciliosus. Superbus.
Inflatus. Fastu turgens.
Ambitiosus. Gloriosus.
Gloriæ cupidus. Arrogans.
Auidus laudis. Magniloquus.
Sibi nimium placens.
Proteruus.
Fastuosus. ὑπερήφανος.
Omnes præ se contemnens, despiciens.
Flagrans ambitione, homo ventosissimus.
Omnibus se anteponens, preferens.
Turgidus. Timidus.
Arrogantiusculus. Gloriosulus.
Xerxes. Erostratus.
Tarquinius. Maximus.
Narcissus. Ardelio.
In armis accisans, prouerb.
Immodestus.

Arrogantiæ non ferendæ.
Arroganter nihil non ſibi vendicans.
Elato contumacis animi ſpiritu,
Impotenti opinionis ſuæ perſuaſione ſublatus. Inſolens.
Sui tibicen, Præco. Buccinator.
In efferendis proprijs laudibus, quẽuis Thraſonem, quemuis Pyrgopolinicem ſuperans. Eraſ.
Populari aura erectus, cœlum ſe ſcalpere putans.
Paui in morem, ad adulantium voces ſeſe dilatans.
Phaniæ ianua prouerb.
φανὶς θύρα. *Vide Phr. Manutij.*

to be Proude, or Arrogant.

Efferre caput, animos.
Efferri animo. Mirari ſe.
Habere animos ſublimes. Ouid.
Immani turgere philautia.
Vanis extolli ſpebus, egregijs maiorum factis.
Omnes præ ſe contemnere.
Circumſpicere ſe magnificè.
Corrugare, obducere, contrahere frontem.
Pennas, cornua, criſtas tollere.
Inflare buccas.
Ingredi Iunonium.
Magnificè incedere.
Faſtuoſius ingredi. Cum faſtu ire.
Inferre ſe baſilicè. Plaut.
Caudam iactare popello.
σιβαρίζειν διὰ πλατείας.
Caudam trahere.
Vertice ſupra cœlos ſeſe ferre.
Nimium ſibi placere. *to ſet to much by him ſelfe.*
Digito cœlum attingere, pro animo efferueſcere.
Animos tollere.
Tumere.
Efferri ſuperbia, faſtigio, & contumacia.
Efferre ſeſe. Intumeſcere.
Inflari. Inſoleſcere.
Faſtu turgere. Ampullari.
Inſolentius efferri.
Attollere, contrahere ſupercilium.
Erigere criſtas, ſupercilia.
γαυριᾶν. ὀφρυᾶσθαι.
Inſolenter tumere. Superbire.
Extolli. μεγαλοφρονεῖν.
Tollere ſupercilium. ἐξοφρυᾶσθαι.
Sumere ſpiritus. *to become Proude.*

to Publiſh, to ſet abroade.

Publicare. Diuulgare.
Euulgare. Aedere.
Aedere in lucem.
ἐκδιδόναι. Pandere ſecreta.
Emittere. Expromere.
Foras dare. Propalam offerre.
Exhibere. Efferre.
Ex vmbra in ſolem educere.
In publicum extrudere, diffundere.
Serere in plebem.
In lucem, in publicum dare.
In publicum proferre, emittere.
Hominum iudicijs exponere.
In medium proferre.
εἰς μέσον ἄγειν.
Dare in conſpectum, in manus hominum, in vulgus.
Sub dium rapere. Horat.
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, *Vide to Bewray.*
Arcanum enunciare, detegere.
Proferre in lucem, in apertum, in apricum. Horat. Quicquid ſub ſole eſt, in apricum proferet ætas.
Mittere in conſpectum, ora.
Corám adducere. *to Bring forth.*
Occultum, arcanum prodere, manifeſtare. ἐκφαίνειν.
Promulgare. Differre.
Predicare.
Spargere.
Palam ferre, vel facere.
In lucem proferre.

a Pudding, a Sawſege.

Farcimen. ἁλλᾶς.
Botulus. Botellus.
ucanica.

Hila, ἐγκύλιον. vnde diminitiuum hilla apud Horatium.
Apexabo, fartũ ex sanguine. *a blacke pudding.*
Tomaculum vel tomaclum, & Tomacina, ex iecore fit porcino minutatim conciso. κόμμα.
Farcimina pensilia.
Faliscus.
Isitium alijs dicitur Isitium.

a Pulpit.

Suggestum & Suggestus pro eodem. ἀναβαθρον.
Analogium, vel vt nonnulli scribunt λογεῖον.
Cathedra concionatoria.
Gradus ligneus, in Esdra. βῆμα.
Concio quoque Latinis locum significat, vnde habetur concio, hoc est scenam vel suggestum, vnde dicimus in concionem ascendere, Cicero ad Atti. 4.
Pulpitum, Auditorium vulgo dicitur. ἀκροατήριον.
Ambon onis barbarum in hac significatione à plerisque censetur, ἄμβων tamen Græcis locum æditum significat. Rostra orum Plin.

to Punish, to Torment, to Vexe, to Chastice, to Correct.

Torquere. Punire. Adfligere.
Adflictare. κολάζειν βασανίζειν.
Cruciare. Aedere cruciatum.
Pœnam vel pœnas de aliquo sumere.
Exemplum in aliquem ædere.
Per quæstionem extorquere, explorare veritatem. *to Racke.*
Habere quæstionem de aliquo adhibitis tormentis.
Seuerè facinus alicuius accipere, est acre sumere supplicium.
Animaduertere cum accusatiuo constructum intercedente prępositione in.
Quærere in aliquem.
Irrogare pœnam.
Sumere, exigere suppliciũ ab aliquo.
Exercere pœnis.
Exercere pœnas in aliquem, Virg.
Pœna adficere.
Accipere cruciatu aliquem pro malefactis, fascibus cedere.
Excarnificare. Plectere.
Mulctare. Ferire. Angere.
Macerare. Emacerare.
Coercere, Corrigere.
Castigare. Emendare.
Discrutiare. Distorquere.
Cruciamenta exercere.
Cruciatum admouere, vel tormenta.
Pœnam infligere.
Cruciatu afficere, vel conficere.
Quæstionem exercere in sicarios. Cicero. Exquirere.
Quæstione exprimere.
Inquirere vitam alicuius.
Vindicare. Vlcisci.

a Punishment or Correction.

Supplicium. Tortura.
Tormentum. Adflictio.
Cruciamen. Cruciatus.
Pœna. Punitio.
Quæstio. Animaduersio.
Mulcta pro pœna pecuniaria.
Castigatio. Vltio. Vindicta.

to be Punished, or to suffer Punishment, to abide chastisement or correction.

Pœnas dare. δίκην δοῦναι.
Pendere pœnam. Dedere pœnas.
Veterum malorum supplicia expendere. i. soluere.
Explere pœnas. Dependere.
Luere. Carnificari. Soluere.
Reddere. Persoluere. Exolere.
Cruciari. Pœnas luere.
κολάζεσθαι. Adflictari.
Adfligi. Plecti. Puniri.
Subiacere quæstioni.

Suscipere

Suſcipere pœnam ſcelere dignam.
Perſoluere pœnas graues iuſtaſque.
Cruciatus perferre.
Supplicium dare, haurire, ſubire.
Affici, exerceri cruciatibus, pœnis, plagis, ſupplicijs, tormentis.
¶ Dare in tormenta, ad ſupplicium dedere.
Dare in cruciatum, in quæſtionem *Condemned to the Racke.*
Dare in piſtrinum.
Damnare in metallum, in opus perdificile, *Vide Phr. Manutij.*

Purblind, vide *to See but a litle.*

Pure, vide *Chaſt, Cleane, and Vpright.*

Puritie of life, vide *Chaſtity.*

to Purge, to Excuſe, or to Cleare him ſelfe.

Purgare, expurgare ſe, lauare, *To wash.*
Excuſare lapſum.
Expedire ſe crimine, à culpa.
Vti prætextu patrocinioque imprudentiæ.
Ignorantiam cauſari.
Inſcitiam obtendere.
Excuſationem imprudētiæ prætexere, adducere.
Excuſationis velum obtendere.
Scelus verbis obducere, obuoluere decoris.
Verborum ambagibus obuoluere.
Aliquid in cauſam ducere.
Excuſationis vmbram obtēdere, obiicere, apponere, obducere.
Culpam deprecari & excuſare.
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam cauſæ ſpeciem adumbrare, apud Ciceronem.
Impedimenta excuſandi gratia adferre.
Depellere criminationes oblatas à ſe.
Adſcriberę ætati, imprudentiæ.
Conijcere culpam rei in multitudinem.
Fucatius criminis cauſam amoliri.
Soluere verbis, apud Teren.
Multis fucis rem phalerare.
Subleuare aliquem.
Culpa liberare.
Culpam dimouere.
Ex culpa eximere.
Excuſare. προφασίζειν.
Prætexere quippiã per fucum coloremque excuſationis.
Allegare. Cauſari.
Prætendere. προτείνεσθ.
Obuelare, prætextum facere.
Prætendere, obtendere, colorem.
Prætextum, colorem, velamentum, quærere.
Adferre in purgationē, excuſationē. περιστάναι.
¶ Accipere, admittere excuſationē, expurgationem.
Cauſam accipere.
Excuſatum habere.

Purgation, vide *Excuſe.*

Purple.

Purpura. Oſtrum.
Murex. πορφύρα.
Conchylium, vel conchyle.
Coccus vel coccum.
Blatta. Pelagia.

Purple or Violet colour.

Color purpureus. ὄστριος.
Molochinus. Blatteus.
Cocceus. Coccineus.
Tinctura, Sardonica, Sarrana. βάμμα σαρδονικον.
Color tyrius. Muricinus.
Oſtrinus color.
Pelagium.

a Purple garment.

Veſtis purpurea. Purpura.
Oſtrine veſtis. Tyria.
Murice tincta. Sarrana.
Coccina, Conchyliata veſtis.
Porphyracea, purpurata.
Porphyris, *A Scarlet garment.*
Murice ebria, ſaturata.
Veſtis coccinea in Euangelio.
Et coccinea, intelligitur enim veſtis.
Ianthina vel Tyriantina, id eſt, violacea purpurea.
¶ Molachinarius.
Purpurarius, *A Scarlet or purple dyer.*

a Purpoſe or Intent.

Inſtitutum. Inceptum.
Propoſitum. Conatus.
Voluntas. Expectatio.
Animus.

nothing to the Purpoſe, Vnlike, cleane from the matter.

Alienum à re propoſita, ab inſtituto ſermone, à propoſito.
Nihil ad rem.
Nihil aduerſum.
ἐκτὸς πρὸς ὅπος.
Extra callem.
Nihil ad Bacchum.
De curru delapſus.
ἐξημαξομένος: hodierna quoque die vulgo vſurpatum.
Oblitus propoſiti.
Alio ſe transferens.

of a ſet Purpoſe, vide *Wilfully.*

to go from his Purpoſe, vide *to Digreſſe.*

to returne to his Purpoſe againe.

Redire, reuerti, recurrere ad inſtitutum.
Flectere verba orationem ad propoſitum.
Inſtitutum repetere.
Primariũ thema proſequi repetere.
Ad rem redire.
Reuerti ad ea vnde quis digreſſus ſit.
¶ Vt ad id quod inſtitueram, prius cœpimus dicere, noſtra ſe recipiat oratio.
Vt ad id quod inſtitueram reuertar.
Satis digreſſi, reuertamur ad propoſitum.
Redeat vnde aberrauit oratio. Cice.
Vt inſtitutæ orationis exitum aliquãdo expediam.
Sed eo iam ſe oratio noſtra referat vnde digreſſa eſt.
Vides quo me digreſſio impulerit vela retraham, & ad apoſtoli verba reuertar.
Vt ad inſtitutum reuertar ſermonem.
Ad eum de quo nobis inſtituta eſt oratio redeamus.
Ad te N. noſtra redat oratio.
Ad eos accingar.
Nunc ad inſtitutum recurro.
Paululum digreſſus ad inſtitutum reuertar.
Remigrare nunc ad argumentũ volo.

to Purpoſe, vide *Determine.*

a Purſe, a Bagge.

Pera. Perula. Aſcopera, *Vide Bagge.*

a Purſe maker.

Locularius. Crumenarius.
Marſupiarius. βαλαντιοποιὸς.

to Put away, or to Sende away.

Amandare. Ablegare.
Et per metaphoram.
Extrudere. Amoliri.
Submouere. Amouere.
Exturbare. Expellere.

Exigere

Exigere procul.
Amittere, *To ſend away.*
Dimittere, *To let go.*
In longæ difficiliſq; peregrinationis diſcrimen mittere.
Transferre in peregrina, *To carie away.*
ἐκ τοπίζειν, *Vide to Remoue.*

to Put backe, to Set leſſe by.

Poſthabere. Poſtponere.
Longè & retro ponere, Poſteriorem ducere. Cice.
Suam ſalutem poſteriorē ſaluti communi ducere.
Poſtputare, pro poſthabere, apud Teren. *vide to ſet Naught by.*

to Put one in an other mans place or roome.

Subſtituere. Subordinare.
Subdere in locum alterius.
Plinius: In locum eraſorum ſubditi fuerant.
Subrogare.
Conſtituere aliquem in locum ſuum.
Sufficere actiuum, ſed frequentius.
Suffici ſub voce paſſiua.
Succedere in alterius functionem, locum aut prouinciam, *To come in an other mans place.*
Subrogari.
Demortui loco legi.

to Put in remembraunce.

Aurem, auriculam vellicare, premere, vellere, tangere.
Memoriam excitare.
Afferre memoriam alicui. Cice.
Reducere in vel ad memoriā, ad cogitationem. *To put in mind.*
Redigere, reuocare in memoriam, *To call to Remembraunce.*
Memoriam refricare, ſuffricare, ſed in malam ferè partem.
Admonere.
Memoriam leuiter renouare.
Commonefacere cum duobus accuſatiuis, vel accuſatiuo & genitiuo.
Dare recordationes iucundas conſcientiæ, Cice: pro in memoriam reuocare.
Fodere latus. Pungere.
Stimulis fodere. ἐκκαντᾶν.
Tangere aliquem cubito.
Ignarium dare.

Put vnto, vide *Added.*

to Put out.

Expellere. Excludere.
Elicere. Eijcere.
Extrudere. Excutere.
Exigere, *Vide to Thruſt out.*

to Put out of Delay. you haue Put me out of doubt, vide hæc in Phraſibus Manutij.

Q

to Quaffe, to Drinke vp all, to play Carous, or all out.

Ebibere. ἐκπίνειν.
Exhaurire. Euacuare.
Ad fundum vſque bibere.
Vſque ad feces potare.
Exinanire calicem.
ἐκκενεῖν.
Haurire pateram, pro haurire, dixit Virg.
Ingentia exiccare pocula.
Certando plenos euacuare cados.
Ingurgitare.
Abſorbere.
Plautus: Plenam vini amphoram ingurgitat, id eſt, auidè tāquam gurges abſorbet.

AEquali hauſtu reſpondere.
Sictare calices, apud Hora. in 2 ſa.

to Quake or Tremble.

Quati. Tremere.
Tremiſcere. Concuti.
Trepidare.

Quaking or Trembling.

Tremens. Tremebundus.
Tremulus. Trepidus.
Tremiſcens.

a Quaile bird.

Coturnix quam nõnulli Hebræorum ſcribunt eſſe Porphyrionem, nonnulli Latinorum qualeam vocitant ὄρτυξ.

Ortyx. Ortygometra autem rex coturnicum quæ alias ductitat quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes vbi terram præſentiſcunt noctu aliquãdo vela incidunt & præponderatis finibus alueos inuertunt, vt Scribit Soli.

to Qualifie, vide to Pacifie.

to Quarter, or to Cut in quarters, partes and peeces.

In quattas diuidere.
In quatuor fruſta diſſecare, eaq; palis ſuffigere locis æditioribus.
Diuidere membratim, apud D Hieronymum.
Fruſtulatim diſſecare.
In fruſta minuta dare, ſecare, concidere. Virg.

to Quenche, or to coole the heate.

Extinguere. Reſtinguere.
Refrigerare.

to Quenche or Aſſwage thirſt.

Leuare ſitim, pellere, propellere.
Sitim reſtringere, apud Virg.
Sedare ſitim.
Sitim reprimere, releuare.

a Querne, vide Mill.

Quicke, vide Swift.

Quickely, vide Out of hand.

Quickeneſſe of witte, vide Sharpeneſſe of witte.

Quiet, Still, Pacient, Mild.

Quietus Ocioſus. Lentus.
Securus. Mollis. Placidus.
ἀρᾳσός. Tranquillus.
Iuſti & æqui ſtudioſiſſimus.
Pacatus. Placatus. Facilis. *Vide Meeke.*

a Quiet life, or minde, vide Phr. Man.

the Quinſey, a diſeaſe.

Angina ab augendo nomen habet id eſt, cruciando, ſuffocando.
Synanche. συνάγχη. Tonſilla.
Squinancia barbare dicitur.

to Quitte, to Diſcharge, to Forgeue.

Debitum remittere.
Condonare argentum. Terent.
Condonare creditum. Salluſtius.

a Quittaunce.

Chirographus. Receptio.
Acceptilatio latine. idque proprie.
Quitãtia Iuriſconſultis vſitatior vox Apocha. ἀποχή.

a Quiuer for arrowes.

Corytus γωρυτός, media. prod. apud Statium & Virgilium theca ſagittarum pharetra. Virg.
Depromunt tela pharetris.

R

a Racke, or Torment.

Cruciatus us. Tormentum.
Tortura apud Iuriſconſultos.
Equuleus. Fidiculæ arum.

to Raile or ſpeake ſpitefull againſt one.

Conuitiari.
Figere aliquem maledictis.
Lingua petulantiſſima conſectari aliquem Cicer.
Iactare probra in aliquem. Liu.
Ignominijs aliquem concidere.
Voce aliquem violare.
Inſectari aliquem maledictis.
Conuitia fundere & probra ingerere.
Omnibus contumelijs afficere & onerare. Cicero.
Alicui inſultare.
Verba canina latrare. Ouid.
Verborum contumelijs aliquem lacerare, rodere, Vellicare. Cicer.
Allatrare dignitatem alicuius, Liu.
Maledicta in aliquem conferre vel conijcere.
Conuitijs & ſimilis aliquem cõſectari, Cicero.
Bachari in aliquem. Teren.
Lacerare vel laniare probris.
Euomere orationem virulentam ore impuro in aliquem
Dẽte maledico vel liuido carpere aliquẽ Hora. *Vide Phr. Mock & Check.*

a Raile for a woman.

Amictorium. Ralla.
Arabalagium vel dium.
Flammeum & Flammeolum.

a Rayling tongue, vide *Tongue.*

Raine: a Shower of raine.

Hymber. ὄμβρος.
Pluuia. ὑετος.
Iuppiter pro pluuia poëtis.
Nimbus.

to Raiſe the ſiege.

Liberare obſeſſos, ciuitatem obſidione, apud Cicero.
Eximere obſidione, apud Liuium.
¶ Obſidionem ſoluere & Soluere obſidium, Taci.
Ab obſidione deſiſtere, abſiſtere maximo dedecore. *Vide to breake his campe, & in Phr. Manutij, to Deliuer from a ſiege.*

to Raiſe vp frõ death to life, vide *to Awake.*

a Rake.

Raſtrum & raſter.
ἀγρεῖον. Raſtellum.
¶ Raſtellis ſtipulam de pratis eradere.
Fœniſeciæ addere cumulum. Varro. *To rake together.*
Herbas cædere, *To mowe the hay.*
Subſecatum fœnum verſare ſercilis, & colligere.
Corradere fœnum, idem. *To gather hay together.*
Pectinare ſegetem.
Raſtris pectere vel carminare, *To harrow corne.*

a Raſcall, vide *Knaue.*

Raſh, vide *Vnaduiſed*, & Phr. Man.

a Rattle, vide *Clapper.*

a Rauenour of meate, vide *Glutton.*

to Raniſh a virgine by violence.

Virginem ſtuprare.
Violare per vim.

Depudiare. Corrumpere.
Conſtuprare. Vitiare.
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre.
τὴν κόρην διαφθείρειν.
Expugnare pudicitiam.
Vitium, vim inferre & adferre virgini.
Facere ſtuprum nefariam cum ſorore germana. Cice.
Virginalem pudorem ſoluere.
Virginem opprimere, comprimere, obruere.
Offerre ſtuprum per vim. Cice.
Offerre vitium virgini per vim, indignè. Teren.
Inferre inceſtum puellæ.
Exercere ſtupra, Aſco.
Deſignare ſtuprum.
Cogere fœminam indignè pati.
Humiliare in eadē ſignificatione ponitur Gene. 34. & Hierem. 3.
Vi abducere filiam. Cice.
Rapere, abripere puellam, virginem.
Virginem ludificari, pro decipere.
vide to Deflower a virgine.

to Raunſome or redeeme.

Redemptionibus & extorſionibus ingentis pecuniæ captiuos premere.
Incendia indicta & direptionem ſuorum ab hoſte redimere.
Cogere ad conflagrationis redemptionem.
Redimere vitam, ſe ſuaque.
ἐνεχυριάζειν.
Pignora capere, pro vita redimenda rebus ſeruandis.

to Reade, or Reade ouer.

Legere. Relegere.
ἀναγινώσκειν.
Reuoluere. Perlegere.
Lectitare. Recenſere.
Velliçatim legere, id eſt, oſcitanter.
Occupata mente circa plurima.

to haue Readie or in Readineſſe.

In manu habere.
Ad manum habere, προχειρίζειν.
In promptu habere.
In numerato habere. Ex parato.
Tanquam de Narthecio. prouerb.

to make Readie.

Parare. Adparare. Aptare.
Adaptare. Coaptare.
Preparare. κατασκυάζειν.
Concinnare. Inſtruere.

Readily.

Factu procliue. Facile.
πρόχειρον. Promptum.
Paratum. Extemporaneum.
Expeditum tam de rebus quam perſonis dicitur.
Præ manibus. μετὰ χεῖρας.
In promptu. In manu.
Ad manum. Obuium.
In procinctu. Paſſim obuium.
Paratè. Præſto. Procliuiter.
Alacriter. Promptiſſimè.

a Realing tongue, vide *ill Tongue.*

without Reaſon.

Præter æquum & bonum.
Violatis omnibus gratiarum legibus.
Exeuſſis rationi frenis.

by Reaſon, vide *to Declare, to Shewe.*

a Reaſon, vide *Cauſe.*

Reaſonable, vide Phr. Man. & ſupra *Lawfull.*

to Rebate in a reckening, vide *Abate.*

to Rebell.

Deſcire. Deſciſcere. ἀφίστασθαι.
Deficere. Rebellare.
Ab imperio deficere. Republica.
Colla iugo ſubtrahere Retrocedere.
Rebellionem moliri, facere.
¶ Transfugere.
Deficere ad Francos. ad Turcam.
Conferre ſe ad hoſtes. Cice.
Deficere ad regem, Salluſt.
Tranſire ad hoſtes.
Imperium detractare.
Nouis rebus ſtudere.
Inſurgere in principem.
Obſiſtere, vel Reſiſtere principi, armis. Rebellare.
Oppugnare regem capite & diademate. Armis ſe regi opponere.

a Rebell.

Rebellator. Deſertor.
Rebellis. Defector.
Oppugnator. Apoſtata.
Refractarius. Perfuga.
Transfuga.

to make a Rebellion, vide Vprore.

a Rebuke.

Probrum. Opprobrium.
Dedecus. Turpitudo.
Improperium. Ignominia.
Vituperium. Infamia. Nota.
Crimen. Labes. Macula.
Vide Checke, Dishoneſtie.

to Rebuke, vide to Brawle and Correct.

to Recite, vide Rehearſe.

Recreation, vide Comfort.

to Recken, vide to Accompt, and to Number.

to ſet on the Reckening or Accompt.

Referre in rationes.
Ἀναφαίνειν. Referre in acta.
In rationem inducere.
In rationarium adſcribere.
In rationem reducere.
Inferre rationibus.
Rationibus inferri vetabat, apud Suetonium.
Ratiocinario precium mandare.
In volumen, in calendarium referre.
Ἀναγράφεσθαι.

to Recompence or Requite, to Render like for like. to be Euen with.

Sarcire. Reſarcire.
Penſare. Repenſare.
Reſtituere. Refundere.
Remetiri menſura eadem.
τὴν ἴσην μετρεῖν.
Reddere. Reponere.
Compenſare. Retribuere.
Redimere pro compenſare ponitur.
Referre gratiam, in malam partem, apud Cice. in Salluſt.
Rependere vices, apud Budæum.
Eodem propinare poculo.
Parem referre gratiam.
Hoſtire & rehoſtire.
Ex eodem cogere vt quis bibat poculo.
Par pari reſpondere. Teren.
Paria facere. Rependere.
Malo nodo malum quærere cuneum.
Aequum dare.
Viciſſim reponere. ἀντιβάλλειν.
Par pari referre.
ἴσον ἴσῳ ἐπιφέρειν.
¶ Recipere talionem. ἀντιπαθεῖν.
Eodem bibere poculo.
Similes habent labra lactucas.
Qualis veruex talis offa.
Par ſuis meritis ferre præmium.
Ferre præmia digna.

to Recompence a losse, to make Amendes, or to saue Harmlesse.

Pensare damnum. ἀναλτᾶν.
Damnum refundere.
Dissoluere & compensare damna.
Ad assem impendium reddere.
In solidum impensam restituere.
Damnum sarcire. ἀναλαμβάνειν.
Rependere iacturam.
Damnum præstare, Cice.
Et præstare simplex.
Sanare vulnus iniuriæ.
Damnum reddere, Gene. 31.
Incommodum resarcire.
Incommodis mederi, leuare.
Culpam alicuius rei, damno luculento lucre.
Lacunam explere, prouer.
Indemnem aliquem præstare.
Detrimentum concinnare. Cæs.
Culpam ipsam redimere.
Sarcire quicquid damni à culpa venerit. Cicero.

a Recompence.

Remuneratio. Compensatio.
Retaliatio. Talio. ἀμοιβή.

to Reconcile, to become friendes againe.

Reconciliare.
Ex inimicitijs in gratiam reducere, reuenire.
In gratiam redire.
Offensi numinis placare iram.
Superos puro precum libamine placare. *Vide to Pacifie.*
To make Peace, or to Pacifie, & Phr. Man.

to Recouer health, vide to Waxe strong.

to Recreate the wearie spirites, to refresh the minde.

Laxare. Relaxare animum.
Exhilarare.
Reuocare animos, mœstumq;, timorem mittere.
Abducere animum parumper à molestijs.
Relaxare se ab occupatione, animum curis, molestijs.
Senectutē leuare rebus ludicris, temperata voluptate.
Animum remittere, leuare molestia, à Curis. Curis leuare.
Se reficere.
Recreare. Refocillare.
Alterna requie animum reuocare.
Auocamēto ludicro animum leuare.
Post graues rerum vrbicarum curas facetijs, ludicris animum oblectare.
Leuare pectus ludicris salibus, opus manuum vario sermone.
Cum amiculis suauibus se recreare.
Fallere, remitteræ laborem, Horat.
Salsis lepiditque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare.
Ab opere, ab editis voluminibus aliquid sumere laxamenti.
Publicis muneribus perfunctus, potest quis feriari ludicris.
Vide to make Glad, & Phr. Man.

to Recule, to geue Place, to Go backe.

Cedere. εἴκειν.
Retrocedere. Locum dare.
Concedere alicui. Teren.
Rus habitatum abij, vobis cōcedens.
Sedere. χάζεσθαι.
Populi tumultuantis cedendum furori.
Abire. Assurgere.
Decedere cum datiuo, procedere apud Cice. χωρεῖν.

Cessum

Cessum ire, ἀναχαίζειν, apud Iustinianum & legis consultos.
Vide to Go backe.

Redde, bloud Redde.

Rubeus. Ruffus. Ruber.
Rubellus. Rubicundus.
μίλτος. Sanguineus.
Coccineus. Phœniceus.
Roseus. Coccinus. Fuluus.
Luteus. Purpureus. Hiacynthius.
Rutilus, *fier Redde.*
Puniceus, *darke Redde.*
Xeramp elinus, medius inter coccinũ & muriceum.
Spadiceus, spadicus, castaneus.
Sandaricinus, sandacinus.
Burrhus a um, Ferrugineus, nigrioris rubedinis color.

Redde colour, Chaulke, Synople, Vermillion.

Rubrica. μίλτος. Minium.
Sinopis, cuius epitheton verum rubra est, μεμιλτωμένη.
μίλτος τινακικὴ minium apud Dioscoridem est vt interpretatur Plinius vel lingua nostra vulgari Sinople, Rubrica sinopica, apud Victruuium, & Strabonem.
Lemnia terra cui caprinus sanguis miscetur.
Cinnabar vel Cinnabaris κυνάβαρις, Sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant.

to Redeeme, to Deliuer.

Liberare. Reducere.
Soluere captiuitatem.
A maligni & immundi spiritus infestatione asserere.
Recipere ab hoste.

a Reede, a Cane.

Arundo. Calamus.
Canna. Donax. δόναξ.
Cicuta metaphorice.

a Reele.

Girgillus. Rhombus.
ῥόμβος.

to Refrayne, to Holde in, to Represse or Stay, to Keepe backe or in.

Reprimere se. Cohibere.
Coërcere animum. Sibi temperare.
Malæ mentis impetum inhibere aut infringere.
Premere. Reprimere.
Comprimere. Arcere.
Arctare. Coarctare.
Contrahere vela, prouerb.
Angustare. Frenare.
Compescere. Constringere.
Reuocare freno.
Refrenare. ἀναχαιτίζειν.
Refrenare licentiam alicuius, *to Stay.*
Imperare liberis, eos arctè habere, *to Keepe vnder.*
Imponere, injicere frenum.
Arcere à pestilenti contubernio, *to Keepe from ill companie.*
Lembus frenis moderari.
Linguam continere, coërcere, frenare, refrenare, *to Keepe his tongue.*

to Refresh, to Recreate.

Recreare. Reficere.
Refouere. Refocillare.
Refrigerare. Confirmare.
Releuare. Restaurare.
Resartire. Viuificare.
Vide to Comfort, and make Glad.

to Refresh with newe souldiers.

Subijcere integros vulneratis, defessisque. Submittere.
Subministrare integros saucijs ac defatigatis: equites recentioribus viribus.
Recentes atque integri defessis succedere dicuntur. Cæsar.

Refreshing, vide *Resting*.

a Refuge, a Freedome or Liberty, a place to flie to for succour, a Sanctuary.

Asylum. Refugium. Ara.
Arx pro tutissimo ac validissimo præsidio. Perfugium.
Cice. Hoc perfugium ita sanctum est omnibus vt inde abripi neminem fas sit. Confugium.
Receptus, portus, apud Cice.
Anchora. ἄγκυρα.
Sacra anchora prouerbialiter, pro extremo refugio, subsidio.
Hermionis vice, loco asyli, instar arę.
¶ Confugere, conferre se in præsidiū, loco commodo recipere. *to take the Freedome or Libertie.*

to Register, vid. *to Describe. to Rehearse, to Recite.*

Narrare. διηγεῖσθαι.
Enarrare. Denarrare.
Ferre. εἰπεῖν. Prosequi.
Referre. Deferre. Adferre.
Perferre. Decitare. Nuntiare.
Dicere. Declarare.
Memorare. Commemorare.
Recensere. διηγεῖσθαι.
Singula ordine repetere.
Ab initio vt res est gesta enodare.
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire.
Retexere aliorum opiniones.
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi.
διελθεῖν τῷ λόγῳ.

to Reiect, vide *to Despise.*

to Refuse, to Repulse, to Denie.

Recusare. Repellere. Reijcere.
Repudiare. Renunciare.
Renuere. Abnuere.
Repugnare. Denegare.
Refutare. Respuere.
Vide Denie.

to Regarde, to haue Regard, vide Phr. Man.

a Region, vide *Prouince.*

to Reioyce together.

Congaudere. συγχαίρειν.
Simul gaudere.
Congratulari. Coniubilare.
Conlætari seu colletari.
συνήδεσθαι.
Vide plura de hu in Phr. Man.

a Reioycing of minde, vide *Gladnesse.*

to Remaine, to be or tarrie behinde.

Manere. Superesse.
Restare. Relinqui.
Residuum vel Reliquum esse.

a Remedie for sickenesse, vide *Phisicke, and Good for paine.*

to Remember, to Keepe in minde, to call to mind.

Tenere memoria. Meminisci.
In memoria habere.
Memoriæ commendare.
Nondùm meminisse.
Complecti memoria.
παραλαμβάνειν τῇ μνήμῃ.
¶ Reducas tibi in memoriam.
Fac te ipsum memorem.
ἀνάμνασον σεαυτόν. *Remẽber your selfe well.*
Mente reponere.
Meminisse. μνημονεύειν.
Recordari. Recolere.

Remi-

Reminiſci. Venire in mentem.
Ad mentem, ad memoriam reuocare, à Quint. dicitur.
Memoriam accipere, Cicero.
De quibus memoriam accepimus, id eſt, recordamur.
Tenere viuam alicuius rei memoriam.
Quæ in viua etiamnum multorũ hominum adhuc memoria reſidere dignoſcimus, impugnare velle extremæ dementiæ eſt.
In oculis eſſe, Obuerſari oculis.
In memoria cogitationeque eſſe, *to be in minde.*
Cogitationum fluxus & refluxus, ſuſpitionum tum vultus ſuſtinere.

I Remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio.
Subit animum cogitatus, vel cogitatio. Menti illabitur.
In mentem venit. ἐν νῷ ἔχω.
Memini. Recolo. Sum memor.
Reminiſcor. Recordor.
Recogito. Occurrit.
Redit in memoriam.

to keepe deepe in Remembraunce.

Cuſtodire memoria. Cice.
Figere animo aliquid. Virgilius: Si mihi non animo fixum, immotúmque ſederet.
Imis pectoribus commendare.
Imis animis committere.
Memori ſeruare pectore dicta.
Demittere in pectus.
παρακατέχειν τῇ μνήμῃ.
Dare memoriæ.
Sinu memoriæ recondere.
Altius, altiſſimũ in animo demittere.
Alta mente recondere.
Figere dicta animo.
Memoriæ affigere, commendare.
Recondere animo.
Imprimere animo, cordibus altius.
Inſerere animo vel inſculpere.
Infigere animo. memoriæ. Quint.
Optima quæque in memoriæ theſarum deponere, memori inſculpere animo.
Reponere in animo, in mente.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta. Virg.
Reponere in calatho memoriæ.
Cuſtodire memoria, Cicero.
Scribere in animo.
Inſcribere animo.
Imis ſenſibus condere, reponere.
Inſidere in animis.
Hœrere medullis.
Pectoribus ſemper fac reſidere tuis.
Tenacius audita reſeruare.
Vide Kept, and Put in remembraunce & Phr. Manutÿ.

out of my Remembraunce, vide *Forgoten.*

to fall or come in Remembraunce.

In mentem venire.
Occurrere.
Illabi animo, memoriæ.
Subire animum & animo dicitur, modo cum datiuo, modo cum accuſatiuo conſtruitur, apud authores.
Incidere menti. εἰς νῶν ἐρχεσθαι.
In memoriam venire. ὑποτρέχειν.
Succurrere, apud Ouid. & Virg.
Quæ legi ſponte ſuccurrunt. Pli.
Recurſare animo.
Redire in memoriam.
Redire animo, pro meminiſſe.
Subit in mentem dum hæc recolo.
Profunda ſubit animum cogitatio.
Et apud Plaut. Verſabatur mihi in labijs promoribus, id eſt, ad plenum non ſuccurrebat.
Natare in ſaliua, *to haue in the mouth, or at the tongues ende.*

to put in Remembraunce, vide *Put in &c. and to Warne.*

Remissely, vide *Lightly.*

to Remoue, to Put or sende awaye.

Mouere ordine. Repudiare.
Abdicare generum, Terent.
Submouere. Reprobare.
Vngui, creta, carbone notare.
Damnare. Condemnare.
Reijcere. Expungere.
De medio tollere. Abijcere.
Repellere. Deturbare.
παραδειν cum accusatiuo.
Fidem testis infirmare, apud iudicē, Cice pro infirmum reddere & ostendere testem esse periurum.
Eleuare alicuius testimonium.
Vide to Depriue one of his authoritie.

to Render vp, vide *to Yeeld.*

to Renewe, to make newe againe, to repaire.

In integrum restituere.
Sarcire ædes. Resarcire.
In pristinum statum collocare.
καθίσαδη.
Residere muros, ædes.
Incredibili & indefatigabili labore ac industria quicquid interdiu per hostem demolitum, noctu per milites & ciues duplo remunire.
Renouare.
Restituere. Instaurare.
Restaurare. Redintegrare.
Innouare. Restituere luxata.
Reformare collapsa.
Aedificium reconcinnare pro reficere, apud Cicer.
Reconcinnare vestem, apud Plaut.
Recreare ciuitatem pro instaurare, Cice.
Interpolare. Rebus vetustis nouitatem dare.
Veteres ruinas instaurare.
Antiquare, pro ad statum pristinum reuocare, apud Liuium.
Restituere pristino decori.
Labantem pene collapsam domum reparare, erigere.
Domum sartam tectamque seruare, *to keepe in reparations.*
Reparare. Instaurare mœnia.
Muros ab omni parte ruinosos denuo instaurare, reædificare, recingere, ἀνατειχίζειν.
Eximis fundamentis instaurare.

to Renewe sorow or griefe.

Liberè tangere omnium hulcera.
Refricare cicatricem vulnus.
Refricare, mouere dolorem, memoriam facti.
Mouere seu tangere hulcus.
κινεῖν ἢ διζειν τὸ ἕλκος.
Strumam alicuius dedolare liberè.
Rei quæ nos maximè vrat, mentionē facere. Facere dolorem.
Narrando dolorem scindere.
Vnguis in hulcere, apud Cice quæ enim dolēt, ea molestū est cōtingere.
Afferre manus vulneribus. Cice.
Malorum memoriam refricare.
Renouare dolorem, animi vulnus cui iam cicatrix obduci cœpit.
¶ Anagyrin commouere.
Camarinam mouere.
κινεῖν ἀνάγυρον, τὴν καμαρίνην.
Vulnera cruda retractare. Ouid.
Sopitos suscitare ignes.
Doloris flammam sensim extinctam denuo accendere.
Malum bene conditum mouere, sopitum renouare, suscitare.
Cice. Hoc tam graui vulnere, etiam quæ consenuisse videbantur recrudescunt. *Vide Phr. Manutij.*

Renowme, vide *Honour and Famous.*

Re-

Renowmed, of great renowme or Eſtimation.

Clara opinione & æſtimatione cenſeri, Prædítum eſſe, Aeſtimatum eſſe. νομίζεσθαι.
Magni haberi, æſtimari.
In honore eſſe.
A ſummis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione honore haberi.
In pretio haberi.
Magna authoritate pollere apud omnes. Intes homines cœleſte quoddam numen agere.
Vide Famous, and Eſteemed.

to Rente or to teare in peeces.

Lacerare. Dilacerare.
Conuellere. Diſcerpere.
Vellicare. Conſcerpere.
Diuellere. Conſcindere.
Rumpere. Perrumpere.
Dirumpere. Perfringere.
Dilaniare. σπαράττειν.
Scindere. Lancinare.
λαχίζειν. λιμασθειν.
Vide to Plucke in ſunder.

Rentes or reuenues.

Reditus. Prouentus.
Emolumentum. Vectigal.

to Reiect, to Deſpiſe.

Auerſari & pro eodem Auerti.
Spernere. Fugere.
ἐξουτένειν. ἐξοδενεῖν.
Aſpernari. Diſpicari.
Dedignari, *to Eſteeme of no value.*
Deſpicere. καταφρονεῖν.
Contemnere. Temnere.
Abominari. Deteſtari.
Deſpuere. Reſpuere.
Reiectare. Repudiare. Refutare.
Vultum ducere. Negligere.
Abhorrere pro faſtidire & cum faſtu quodam contemnere.
Perhorreſcere. Auerſo vultu, te trica & corrugata fronte aſpernari.
Præ ſe contemnere.
Mandare laqueum.
Medium oſtendere vnguem, apud Iuuenalem.
Medium porrigere digitum, apud Mart.
¶ In nullam ſortem bonorum admitti, *Deſpiſed of all men.*
Iacere. Ex omnium hominum conſortio deturbari.
Vide Deſpiſe.

to Repeale, vide *to Aboliſh.*

to Repente, to be ſory for a thinge done or ſpoken.

Dolere. Ingemiſcere.
Dolere factum & facto.
Facti pœnitere. Reſipiſcere.
μετανοεῖν. μεταμελεῖσθαι.
Pœnitudine duci.
Lugere. In luctu eſſe.
Pœnitentiam agere.
Ad cor, ad mentem redire.
Vitæ tranſactæ, ſeu veteris pœnitere.
Admiſſa lugubriter deflere.
Ad pœnitentiam moueri amaris peccatorum commemorationibus.
In amaritudine animæ recogitare annos, vt eſt apud prophetam.
Plangere errorem.
Per pœnitẽtiam excoquere ſcoriam peccatorum.
Lachrymis ex vera cordis contritione fluentibus reſtringere æterni ignis incendia.
Lachrymis vbertim fluentibus noxam diluere.
Noxam iuſta tegere pœna.
Tranſactæ vitæ crimina abluere effuſo lacrymarum fonte.
Pœnitentia torqueri.
Luctu ſordidari.
Diluere crimina fletu.

Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrymis.
Grauia ſcelera lachrymis obliterare, delere.
Oculos denſiſſimis ignorantiæ tenebris offuſos, lucis radijs admouere.
Tacita ſudare præcordia culpa, dicuntur à Proper.
Subit me pœnitentia, id eſt, pœnitet me.

Repleniſhed, vide *Full.*
to Reporte ill, vide *to Sclaunder.*
as it is Reported, vide *as men Saye.*
your talke was Reported vnto me, vide Phr. Man.
Reporte, vide *Fame.*
to Repoſe, vide *to Sleepe.*
to Reprehende, vide *to Correct*, & Phr. Man.
to Repreſente, vide *to Shewe.*
to Repreſſe his luſtes, to Mortifie his minde, to Subdue, tame or keepe downe his carnall deſires, and fleſhly affections.

Cupiditates, libidines frangere.
Cupiditates ex animo reuellere.
Corporis curam negligere.
Abdicare humanas cupiditates.
Affectibus aliquid adimere.
Temperare affectibus.
Suarum ſoluere nexus cupiditatum. Ambro.
Animo flagranti moderari.
Domare, domitare, extinguere, ſepelire malos corporis affectus.
Imperare cupiditatibus.
Affectꝰ effrenatos moderationis frenis coërcere. Budæ
Ratione rectrice affectibus moderari.
Appetitum frangere.
Voluptatibus carnis reluctari. Gregor.
Mentem à terrenis auocare, & ad cœleſtia ſubleuare.
Falſas mũdi voluptates amore Chriſti reſpuere.
Animis ad patriam cœleſtem anhelare.
Animum corpori præficere.
Cupere diſſolui, vt eſt apud Paulum.
Domicilio terreni corporis grauari.
Ingemiſcere quod diſtrahatur à conſortio cœleſti.
Omni ſtudio ad cœlitum vitam ſuſpirare.
Cupere ſupremum vitæ exitum abſoluere.
Neglectis temporalibus, ad æterna inuiſibilia, ad ſpiritualia rapi.
A terrenorum deſyderijs cor reſtringere. Greg.
Magis videri inter cœlites quam homines morari.
Ad cœlectium bonorum guſtum fruitionemque eniti. Animi motum, cupiditatem, accenſam appetentiã refrenare, Reſtringere, Comprimere, Reprimere.
Frenare & refrenare voluntatem.
Inhibere cohibere impetum adfectuum, nam impetus omna male adminiſtrat, vt ait ſapiens. *Plura to Repreſſe. Vide in Phr Man.*

a Reproche, vide *Checke and Rebuke.*

to Repulſe the enemie, vide *Aſſault, and Ouercome.*

to Require, vide *to Desire*, & Phr. Man.

a Request, vide *Supplication.*

to Requite desertes, vide Phr. Manutij.

to Resemble, vide *to be Like.*

to Resigne or giue ouer his office.

Resignare officium, magistratum, cōsulatum, prouinciam.
Transcribere, cum primis elegās pro transferre, καταγράφειν. Verg. in 7.
Et tu Dardaneis transcribi sceptra colonis.
Cedere prouintiam alteri.
Amico prouintiam tradere.
Alij facem tradere.
Cursu lampada tradere, prouerbio, id est, partes suas quasi successione in alterum transferre.

a Resting, a Refreshing, recreation or reposing.

Respiratio. Respiramen.
Refocillatio. Interpollatio.

Rest, Ease, or Peace.

Ocyum. Ocyatio. Quies.
Requies. Quietudo. Tranquillitas.
Pacatio. Pax. Portus.

to Retire, vide *to Go backe.*

to Retourne, to come againe.

Redire. Recurrere.
ἐπανέρχεσθαι. Reuenire.
Remigrare. Repedare.
Recursare. Remeare.
Reuerti deponentaliter, & apud Cicer. Reuertere.
Regredi. ἀφικνεῖσθαι.
Referre pedem. Reuocare gradum. *Vide Phr. Manutij.*

Reuealed, vide *Opened.*

to Reuenge, or to take reuēgement, to requite like for like, to be euen with him.

Illatam iniuriam vlcisci.
διακδικεῖν. ἐκδικεῖν.
Vindicare. Vindictam reddere, facere, sumere, capere.
Retribuere. Compensare.
Retaliare iniuriam, vel propulsare.
Vltionem facere. Talionem reddere.
τὴν ἴσην μετρεῖν. Agere cum aliquo mala compensatione.
Genuinum talionis alicui infigere.
Malum malo reddere.
Fallacia fallaciam trudere.
Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratorijs lacertis viribusque retorquere, Cice.
Impudens alicuius os retundere, grauissimis modis premere.
Talionem reponere dignam.
Impudentissimū, ferreum alterius os, graui reuerberare conuitio.
Talionis iure vti.
Retaliare conuitium.
Conuitia conuitijs retundere.
Cædere, inque vicem præbere crura sagittis, apud Persium, id est, vicissim carpere & carpi, mordere & morderi.
Recriminando obijcere.
Sese vicissim dicterijs incessere.
Speram inter se reddere.
Retorquere contumeliam.
Retorquere, in os regerere.
Hinc prouerbia: Neoptolimi vindicta, νεοπτολέμειος τίσις.
Et canis vindictam, subaudiendum passus est, quando præter expecta-

tionem pœnas dat ijs, quos aliquando læsit.
Vltio, videlicet malefacti.
Vide Phr. Manutij.

to Reuerence, vide *to Horour*, & Phr. Man.

to Reuocke his faulte, vide *to Call backe.*

Reward, Hyre or Wages.

Merces. μισθός.
Præmium. Salarium.
Autoramentum.
Brauium vel brabion. βραβειον.
Stipendium. μισθοφόρα.
¶ Didactrum. διδάκτρον.
Didascalium, Latinè Minraual. docendi precium, præmium, quod præceptori datur.
Munus Mineruale.

honour the Reward of vertue, vide Phr. Man.

to Reward to geue Wages.

Præmijs afficere.
Præmium dare, tribuere. Amplis vel maximis præmijs afficere.

a Rewme, a Catarre.

Catharrus, latine distillatio.
Pituita. Rheuma.
Epiphora, lachryma latine.

Riches or Wealth, the goods of this world.

Opes. Copiæ. Bona.
Opulentia. ἀφθονία.
Diuitiæ. Amplæ fortunæ. Census.
Facultates. Res. Substantia.
Pelopis talenta. Attalicæ gazæ.
Cinyræ, Pactoli opes.
Aurei montes. Midæ diuitiæ.
Mammona. πλοῦτος Græcis.
Gaza vox Persica, qua tamen Cicero vsus est officiorum. 2.
Rerum affluentia.
Et prouerb. Bonorum aceruus.
ἀγαθῶν σωρός.
Opes ingentes, copiosæ, cumulatæ, immensæ, omnigenæ, Attalicæ, regales, superbæ, Chœsiæ.
Famosæ diuitiæ, *Great Riches*, cuius contrarium, modicæ facultates.
Thassus. Dathus, Gargara, Myrmecia, Glomi bonorum.
Bona terræ, in sacris frequens.
Vide Phr. Manutij.

Riche, Wealthy.

Locuples. Diues.
Opulentus. Prædiues.
Pecuniosus. Peculiosus.
Opulens apud Ambrosium.
Diuitijs abundans, præpotens.
Abundans rerum. Dis ditis.
Crœsum diuitijs vincens.
Opibus affluens. παμπλούσιος.
Nummosus, & apud Plautum pro eodem nummatus, *Riche in mony.*
Follitus. Cui abunde suppetunt facultates, apud Plautum.
Fortunam habens amplam & splendidam.
Rerum copia diuitijsq; adfluens, circumfluens. Fœlix.
Nummis affluens. Opimus.
Diues opum variarum. Virg.
Rem familiarē valde lautam & splendidam habens.
Omni copiarum genere abundans.
Copiosus. apud Cice. in Ver.
Beatus, apud Iuuenalem, vetulæ vesica beatæ.
Crœsus. Crussus.
Midus. Lucullus.
Crœso beatior.
Crœso Crassoque ditior.

to waxe or become Riche.

Ditari. πλουτίζεσθαι.
Ditescere. Locupletari.

Procedere ad opes, Plinius.
Diuitias accumulare.
Rem, opes augere. Diues fio.
Reditus augere paternos.
Negotiatione rem auctiorem, vberioremque reddere.
Maiores suis opibus vincere.
Rem familiarem, patrimonium amplificare.
Eximio lucro rem fortunasque augere.
Rem, diuitias parare: quærere.
Pennas nido maiores extendere.
Rem facere, *to profite.*
Viuere Crœsum.
Patrimonium non inquam sibi parare.
Peruenire paucis annis ad pecunias maximas. Cicero.

to gather Riches.

Accumulare, parare, conquirere opes, diuitias, thesauros magnos.
Aes congregare.
Cogere talenta, Cice. innumerabiles pecunias.
Pecuniam corradere, recondere, cumulare, reponere.
Congerere opes, vim maximam auri, argenti.
Rem domesticam augere.
Inhiare, studere opibus congerendis.
Loculos farcire.
Immensas pecunias aggerere.
Thesaurizare. θησαυρίζειν.
Intendere animum cumulandis diuitijs, nummis corradendis.
Consulere opibus.
Corrogare nummos.
Peculium conficere grande, Plaut.
Colligere, coaceruare pecuniam.
Dare se facultatibus.
Conficere, conflare pecuniam versura vel tributo, Cicero.
Patrimonia quantumuis ampla architectari, apud Budæum.
Pecuniam facere, apud Cicero.
Conficere nummos, Terent. pro parare.
Bonis parandis, accumulandis obijcere pectus varijs malis.
Rem facere, apud Terent. & Horat.
Rem struere, apud Persium.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cice.

to Ridde, releaſe or deliuer out or from.

Liberare. Soluere.
Eripere. Eruere.
Dissoluere. Exoluere.
Extrahere. Eximere.
Expedire. Educere.
Alsoluere. Redimere.
Vide to Cut of.

you haue Ridde me from all feare, vide Phr. Manutij.

Righteous, vide *Iuſt.*

Rigorous, vide *Cruell and Rough.*

to Riſe from death to life, to reuiue or be aliue againe.

Reuiuiscere mundi supremo tempore. Corpus resumere.
In vitam redire.
Vitam rursus induere.
Reuiuere. Resurgere.
Emergere tumulo.
Vltima etenim dies reducet nos omnes vitæ compotes, & mortui resurgent, animæque in corporis sui regredientur domicilium.
A nigro remeare Orco.

it Riſeth from thence, vide *it Cometh, &c.*

the Riue, Riuage or bancke of the ſea or riuer.

Alueus. Ripa. ὄχθη.
Crepido media product. frequens in ſacris.
Acta. Aegialus.
Littus maris propriè, tametſi pro ripa ſubinde ponatur.
Ora maritima, Græci, ἀκτή dicitur qua dictione Latini quoque vſi ſunt.

Riuers, Condites.

Riui. Amnes.
Fluuij. Flumina.
Fluenta. Fontes.
Torrentes. Stagna.
Lacus. Scatebræ.
Scaturigines. Aluei.
Aquæductus. Putei.
Ortus & venæ aquarum.
Aquæ ſtagnantes.
Fontaneæ ſcaturigines, & Fontanea defluuia. Soli.

to Robbe, to Spoyle.

Diripere. Prædari.
λαφυραγωγεῖν. Rapere.
Facere rapinas, apud Cæſarem.
Spoliare. Deprædare.
Latrocinari.
Prædam agere, facere, capere.
Bonis ſpoliare vel deſtituere.
Exuere, apud hiſtoriographos.
Spolia detrahere. Expoliare.
Facere manubias, Cicero.
Deſpoliare. Priuare.
Nudare. Denudare.
¶ Piraticam facere, exercere. Cice.
Mare infeſtare. *to Roue on the ſea.*

a Robber, or a Rouer.

Prædo. Prædator. Raptor.
Rapinator. Auri argentiqúe rapones apud Pomponium.
Deprædator. Spoliator.
Pirata propriè, *a Sea rouer.*
Archipirata, princeps piratarum. *Vide Murderer.*

a Robbing, or Robbery.

Graſſatio. Graſſatura.
Rapina. Latrocinatio.
Latrocinium. Prædatio.
Deprædatio.
¶ Spolia. Manubiæ.
Præda. λάφυρον. *the booties or preys that are robbed or taken away.*

a Robbing place.

Latronum receptacula, latebræ.
Raptorum, latronum, aſylum, infamia latibula. Arces ſicariorum.
Spoliatium.

Rockes on the ſea, vide *Daungers.*

to take Roote.

Radicare. Radificare.
Radices agere, ponere, perducere. ῥιζοβολεῖν.
Figere. Capere. Radices.
Coaleſcere. Latè germinare.
¶ Creſcere. Subire dicuntur herbæ.
Prouenire largius iuſto, *to Growe ranckly. Vide to Burgen.*

an arch Roofe, vide *Vaute.*

a Rope, Corde, or Halter.

Reſtis. σχοῖνος. σχοίνιον.
Funis. Funiculus. Reſticula.
Chorda per aſpirationem, cuius frequens mentio in Pſalmorum libro. Græca dictio eſt, fidem ſignificans, χορδή. Hinc ψαλτήριον δεκάχορδον.
Pſalterium decem chordarum, decem fidium.
Fidulæ plurali. *Packe cordes.*
Fidis, *a ſtringe of an inſtrument.*

a Roper, or Ropemaker.

¶ Reſtio, & Reſtiarius.
Funarius.
Schænoplocos. σχοινοπλόκος.

to Roſte, to Frie.

Aſſare. ἑψάειν. Torrere.
Frigere ſeu frizere tertię coniugationis. φρύγειν.

Rotten, vide *Weake.*

to be rotten, Wormeeaten.

Trahere cariem. Carie induere.
In cariem tranſire, verti.
Pati cariem, apud Auſonium.
Carie corrumpi, vitari, infeſtari.
Sentire cariem.

Rough, Rigorous, Grimme, or Auſtere.

Auſterus. Rigidus.
Seuerus. Aſper.
Sæuus. Intolerabilis. Acerbus.
Moroſus. Iracundus.

Rough, or Rugged with heares.

Hirtus. Hirſutus.
Piloſus. Sentus.
Hiſpidus. Villoſus.
Oſteratus. Setoſus.
Hirto, aſpero corpore.
¶ Prolixam barbam vel multam ſyluam geſtans, habens, denſa pilorũ obſitus ſylua, id eſt, prolixa, prælonga barba, longa, dependente.
Multibarbus, apud Apule. Spinis obſitus & pilis. *To haue a great longe bearde.*
Et pilare, pilos emittere.
Tunc primum pilabant genæ.

Rounde.

Rotundum. Sphæricum.
Orbiculare. Circulare.
Cyclicum. Teres. *Round in length.*
Haſtam dic teretem, pomum dic eſſe rotundum.
Orbitum, apud Varronem.
Cauda in vertiginem torta, tortuoſa, ſinuoſa.
Multiplici flexu in ſe recurrens. Solinus.

Round about.

Circum circa. Vndique.
In circuitu. ἐν κύκλῳ.
In vniuerſum.

to ſtand Round about.

Circunſtare. Circunſiſtere.
Cingere corona.

to turne Round.

In orbem torquere.
Vertere. στρέφειν. Torquere.
Voluere. Circumuoluere.
Circumagitare. Rotare celere gyro.
Circumrotare. ἑλίσσειν.
In gyrum ducere. Circumflectere.
Motum agere in ambitum.
Celeri vertigine rapi.

to Route, vide *to Snort.*

a Rowe, vide *Line.*

to Rowe with oares.

Remigrare, promulcare.
Remo propellere cymbam.
Remos ducere, agere.
Remis ſollicitare.
Dare aliquot ad remos.

Rubbiſh of old houſes, Shardes of ſtones.

Rudera, cuius ſingulare ruder, aut vt vult Deſpaut rudus.
σκύβαλα τα.
Segmina & fragmina lapidum.
Teſtulæ. Teſtæ.
κλάσματα. φιάτλα λίθων.
Farrago fruſtra teſtularum.
χύτρεια. Laterculi.
Fragmenta teſtacea.
Teſſellæ lapideæ. Teſtæ confractæ.
Congeries ruderum, fragminum.
Lapidum. Materies ruinarum.
Fragmenta vetuſtorum ſaxorum.
Putria ſaxa. *Rubbiſh.*

a Rucke or a Heape.

Congeries. Cumulus.
Aceruus. Agger.
Moles. Globus.
Strues. Strages.

Rude, Ignorant, Rusticall, Clouniſh.

Agreſtis. Rudis.
Petro. Craſſo ſub aëre natus.
Incultus. Inurbanus.
Hebes. ὄνος.
Obtuſus. Stupidus.
Bliteus. Groſſus.
Barbarus. Scythicus.
Δαυλός. Bœoticus.
Inexercitus. Inexercitatus.
Inſcitus. Ineptus.
Craſſus. Rudis ad dicendum.
Ruſticus. Ruſticanus.
Immoratus. Iners.
Indoctus, *Vide Phr. Manu. & ſupra* a *Dulhead.*

Ruine, vide *Deſtruction*, & Phr. Man.

to Rule to Commaund, vide *to be Lord, and to Gouerne.*

to beare Rule, vide *to be in Office*, & Phr. Manu.

Rulers of the cõmon wealth, vide *Magiſtrate.*

a Rule, vide *a Line.*

Rumor, vide *Fame.*

to ſpreade Rumors abroade.

Rumores in vulgus diſſeminare.
Sermones ſerere. διδόναι λόγους.
Famam ſeminare, diſſeminare.
Spargere, differre rumorem, famam.
Diſſipare, apud Ciceronem pro diſpergere, diffundere rumorem vel famam. διαφημίζειν.
Famam ferre pro ſpargere. Plaut.
Famigerare, *to Publiſh abroad.*
Dictitare frequenti & crebro ſermone, diſſipare & diuulgare.
¶ Et diſſeminari, diſſipari latius diſpergi, emanare, ſerpere, percrebeſcere.
Famam ſubire.
¶ Famam vel honorem depeculari, honore priuare. *to take away ones honour.*
Famam atterere. *to hurt.*

it is a common Rumor or Talke, it is commonlye ſayd: it is a common prouerbe, or a common ſaying: it is in euery mans mouth.

Rumore percrebuit, ſparſum eſt, vulgatum eſt.
Famâ increbuit, diuulgata eſt, nata eſt, emanauit, percrebuit.
Ad nos delatum eſt.
Fama eſt. λόγος ἔχει. Fabula vulgi eſt. Serpit hic rumor.
Rumore diſſeminatur, ſpargitur.
Fama perfertur, percrebeſcit.
ὑ φημὴ διφοὶ τησεν.
In ore verſatur omnibus.
Hominum per ora adagium obambulat. Cicero: Non modò Romæ ſed & apud exteras nationes omnium ſermone percrebuit.
Volitat, Verſatur in ore omnium & ſermone.
In ore vulgi verſatur.
In ore ferè omnium eſt hominum.
Triſtiſſimus rumor huc allatus.
Exiit in fabulam. Eſt tritum vulgi ſermone prouerbium.
Abiit in prouerbium.
Fama manauit, ſurrexit, venit, peruenit

nit, percrebuit, perlata ad nos.
Rumor vagatur ac fabula.
Lippis ac tonſoribus notum.
Per ora volitat populus cõplurĩbus.
Et terram rumor tranſilit & maria.
In omnibus paſſim tonſtrinis & piſtrinis hodie celebratum.
Vulgo dictitant. Iactatur.
Dimanauit fama.
ἀπήλθεν ἡ ἀκοή apud Matth.
Omnibus, omni populo in ore eſt.
Afferrebantur rumores ad eum crebri. Cæſar.
Et multiplex inde fama eſt, quod variè narratur, vnde varij iactantur rumores.

to Runne away, vide *to Flie away.*

a bull Ruſh.

Iuncus. ὀξύς χοινος. Scirpus.
βίβλος. Mariſcus. Cyperos.

a Rũnegate, vide *Vacabond.*

to Ruſte, to waxe Ruſtie.

Rubiginem, ferruginem trahere, cõtrahere. ἰέομαι.
Aeruginem contrahere.
Situm ac rubiginem obducere.
Squalere, Virg. Rubigine inficio.
Rubigo ferrum dicitur interficere & corripere, apud Soli, Aul. Gel.
Ferrum ſi non exerceas rubigo interficit.
Obduci ſitu puluereo, apud Eraſ.

Ruſticall, vide *Rude.*

S

a Sachell.

Mantica, Culeolus. Sacciperium.

to Sacrifice, or to offer a ſacrifice.

Sacrificare. Immolare. Libare.
Litare. Offerre. Piare. Mactare. & Dicare hoſtiam. Cædere hoſtiam. *vide Offer.*

a Sacrifice, or a thing to be ſacrificed.

Sacrificium. Immolatio. Libamen.
Litamen. Oblatio. Holocauſtum.
Hoſtia. Victima. Piacula ſacra.
Res diuina Cultura diuina. Cultus diuinus. Honor diuinus.

Sad or Sorowfull.

Mœrens. Dolens. Triſtis.
Admodum triſtis.
Anxius. περιαλγής.
Dolorum abyſſo abſorptus, *vide Plu Man.*

to be Sad or Sorowfull.

Mœreri cum diphthongo œ.
ἄχθεσθαι. Diſcruciari.
Mœrore affici. τῆς λύπης ἔχεσθαι.
Anxium eſſe. Triſtari.
Iacere in lachrymis.
Luctus acerbitate frangi.
λυποῦμαι. Dolere.
Indolere. κήδεσθαι.
Ab animo ægrum eſſe.
Vehementer, impatienter dolere.
Suſpirare. Angi.
Dolere ex animo.
Ringi animo. ἀδημονεῖν.
Mœrore conſumi, abſumi, abſorberi.
Angi animo.
Fluctuare metaphoricè.
Eſſe dolore, & eſſe in dolore, vtrunque apud Ciceronem.
Lugere. In luctu eſſe.
In lamentis mœrore, luctuq; iacere.
Petere ſuſpirium altè.
Suſpiria ducere ab imo pectore. Ouid.
Tangi animi dolore.
Obſtinatè lugere. Ouid.
Cruce aliqua premi, afflictari.
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, ſuſcipere, haurire, ſuſtinere.

Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirũpi, tabescere.
Tegere premere animi dolorẽ. Cice.
Cupiebam amimi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare.
Et Virgilius: Altum pressit corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœstitudine, animi angore confici.
Præ dolore pene examinari, ac deficere.
Dolet animus, dolet cor. Plaut.
Ego illud scio quàm doluerit cordi meo. *Vide to Mourne.*

to make Sad or heauy.

¶ Contristare, perturbare, tristem reddere, dolorem afferre, inferre, exulcerare, dare, incutere.
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere.
¶ AEgritudo, mœror, molestię, dicũtur exedere animum.
AEgritudo lacerat, exest animã planeque conficit.

Sadnesse, Heauinesse, Pensiuenesse.

Mœror. Mœstitia.
ἄλος. Dolor.
Luctus. Tristitia.
Afflictio. Lachrymæ.
Mœstitudo. Angustia.
Tribulatio. Animi molestia.
Crux.
Fluctus & tempestas. metaphe.
Cruces. Aculeus.
Pressura. Stimulus.
Pœna. Indolescentia.
Dolor cordis. AEgritudo.
Cura animum discrucians.
Angor. Anxietas.
¶ Et gladius pro suprema afflictione.
Per enses atque ignes.

in good Sadnes, vid. *Earnest.*

Safe or Sound.

Sospes. Incolumis. Sanus.
Saluus. Integer. Tutus.
Valens. Securus. *Vide out of Daunger.*

in Safetie, vide *out of Daunger.*

as men Say, as they Say, or as it is Reported, as the common talke or report goeth.

Vt fertur. Vt ferunt.
Vt fama est. Vt dicitur.
Vt perhibent. Vt aiunt.
Vt antiquum air dictum.
Vt vulgo dicitur.
Vt vulgo dici consueuit.
Vt rumore vulgi spargitur.
Iuxta vulgò tritum sermonem.
Vt dici solet. ὡς λόγος.
Vt veteri dicitur prouerbio.
Vt publicus isq; constans ferebatur rumor.
Vt est in prouerbio.
Vt in vetere verbo est, apud Aus. *As old Saying.*
ὅσπερ ἡ παροιμία.
λόγος ἐστὶ παλαιὸς, Vt dicimus prouerb. ὡς λέγεται, ὅσπερ λέγεται.
ὡς φάσιν ὁ λόγος.

he Sayeth one and thinketh an other, vide Phr. Manutij.

to Sayle in a shippe or boate.

Nauigare. ναυτίλλειν.
Nauigio sulcare æquora profunda.
Vela ventis dare. Virgilius. 7.
Leui pandere vela noto. Claud.
Lustrare æquora.
Currere æquora, salum.
Committere se mari, aquis, pelago ratem, dubijs flatibus aluum.
Credere se æquori, vndis. Neptuno.

Soluere

Soluere absolutè & Soluete oram. Quintilianus.
Ducere in altum.
Solicitare aquas remis, apud Claudianum.
Sulcare fluctus.
Velificare.
Committere se ventis, cœlo irato, pelago.
Facere velaturam, aut nauicularia, vecturis viuere. *To liue by Sayling.*
Volare linteo, transuolitare nullo remige.
Cerula verrentes abiegnis æquora palmis.
Liquidas Neptunare per vndas.
Ventosum proscindere æquor.
Vada salsa cita decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum.
Conscendere naues & conscendere absolute, *To take ship.*
Plenis & intentis vells ferri. *To sayle with a full sayle and winde.*
Ferri aduerso flumine. Virg.
Aduerso amne, aduersa aqua vehi, aduehi. *Against the streame.*

to take the Say, vide *to Taste.*

to Sayle with wind & weather, vide Phr. Man.

a common Saying, vide *common Rumor.*

to make a Sainct.

Referre in numerum diuorum.
Diuorum inserere albo.
Apotheosi donare.
ἀποθεῶν.
Canonizare. Diuificare.
Sanctorum catalogo adscribere.
Inter diuos referre.
Superius annumerare.
In beatorum numerum referre.
Inscribere in catalogum sanctorum.
Reponere homines, martyres, morte deletos inter diuos, in deorum numero.
Syderibus, diuisque adscribere. Cicero.
Homines iam morte deletos reponere in deos.
Inter cælicos connumerare. Cice.
Tyrannoctonis. i. vindicibus & oppressoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrannicidas vulgus nominat, deorum honores tribuũtur.

to put to port Sale.

¶ Auctionem bonorum facere.
ἐπάρτιον ἀπογράφειν.
Auctionari.
Auctioni inferre.
Hastæ subijcere, submittere.
Sub hasta vendere.
λαφυροπωλεῖν.

to Salute, vide *to Greete.*

a Sanctuary, vide *Refuge.*

Sand.

Arena. Saburra. Sabulum.

Sandblinde, vide *to See but a litle.*

to Satisfie, vide *to Fill, Content and Pay.*

Sathan, vide *Deuill.*

Sauce for meate.

Condimentum.
χαραχεία. ὀμφάκιον.
Conditura. χαράκευμα.
Omphacion, *Verduyce.*
Iuscum. Iusculum.
Ius nigrum, apud Cicero.
Ius piperatum. Liquamen.
Embamma. Intinctus.
Garus. γάρον.

Saucie, vide *Wanton*.

to Sauour, vide *to Smell*.

an ill Sauour, vide *Stincke*.

a Safe conduct, vide *Paſport*.

to Saue the life, vide Phr. Manutij.

a Sauſege, vide *Pudding*.

a Scabbe or Scabbedneſſe.

Scabies. Pſora.
λαρὰ. Serpigo.
Aſperitas. Scabredo.
Scabritia. Scabities.
Impetigo. Lichen.
λειχήν. Porrigo.
Fœdatio cutis.
Exulceratio pruriens.
Mentagra mentum occupãs ſcabies.
Herpeta.
Sica ſcabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis ſacer creditur, *wilde fire*, ſolet faciem, & loca vicina occupare.
Morphea, Vlceroſus.

a Scaffold a Stage.

Theatrum.
Spectaculum.
Scena. σκήνη.
Amphitheatrum, & proſcenium, ſeu Orcheſtra, locus, ante & circa theatrum, vel in medio theatro vbi actores & hiſtriones ſua proferũt, vbi & *Mimi* ac cæteri ludij varios ludós ac geſticulationes ædere ſolent.
¶ Agere, recitare, ædere fabulam comœdiam.
διδάσκειν τὴν κωμῳδίαν.
AEdere ſpectacula, *to Play a Play*.
δραματουργεῖν.
Exhibere Eunuchum, Trinummum.
Ioculares ludos in ſcenis depromere
Ludos facere. Plaut. *Vide Stage Players.*

to Scatter, to Caſt abroade or aſunder.

Iactare. Diffundere.
Diſiicere. Spargere.
Diſſipare. διστεδνάζειν.
Diſpergere. Turbare.
Diſturbare. Differre.
Diducere, Diſtrahere.

Scantneſſe or penurie.

Penuria. AEgeſtas.
Inopia. Raritas.
Caritas. Indigentia.
Defectus. Carentia.
Sterilitas.

to let a Scape, vide *Fart*.

Scarſitie of victualles, vide *Dearth*,

to Scarifie, vide *to Boxe*.

a Schoole or a place of exerciſe and learning.

Schola.
σχολή.
Studium triuiale.
Studium priuatum.
σχολεῖον.
Ludus literarius, ſcholaſticus.
Palladius ludus.
Diatriba.
παιδοτρίβον.
Et metaphoricè huiuſmodi ſchola vocatur phrontiſterium.
φροντιστήριον, Piſtrinum, Curarum ergaſtulum.
¶ Carnificina minis verberibuſque horriſona.
Vide de ſimilibus plura in dictione, *Vniuerſitie*.

to

to put forth to Schoole, vide in Tit. *to Learne without booke.*

a Schoolemaister.

Præceptor. Institutor puerorum.
παιδότριψ. Literator.
Magister. Ludi magister.
Rudis pueritiæ formator doctus & integer.
Didascalus.
Ludi magister litterarij.
Institutor, præceptor literarius.
Orbilius, plagosus, nodose verbere torquus. *a Hard maister.*
Hypodidascalus, subdoctor. *An vnder Schoolemaister or Vsher.*
¶ Triuialis magister à triuijs.
Indoctus magister.
Grammatista vel tes, literator, *A Grammarian Schoolemaister, a three halfepennie teacher, a Smatterer in Grammer.*
Diabolares habens auditores.
Magistellus.
Magisterculus quæ postrema in indoctos ironice torqueri possunt.
Pædotriba.
Pædotriues. παιδοτρίβης.

the chiefe Schoolemaister, the Principall head of a Colledge.

Gymnasiarches seu Gymnasiarcha.
Gymnastica dignitate præfulgens.
Moderator cœtus scholastici, gymnasij ludi.
Archididascalus.
ἀρχιδιδάσκαλος.
Præfectus ordinis scholastici, quem σχολαστήρα vulgus nominat, vel Scholarchum.
Præfecturam agens gymnasticam.
Moderator Academiæ. *The Chauncellor of the Vniuersitie, or in his absence the Vicechaunceller.*
Rector Academiæ, quem clauarij, (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cum clauis argenteis.

to go to Schoole.

Frequentare, visitare ludum literariũ
ἀπέρχεσθαι εἰς τὴν σχολήν.
Sub præceptore literarum stipendia facere.
Subire ferulam.
Ferulæ manum subdere, subducere.
Sub ferula militare.
In ludo literario versari.
Terere limen ludi literarij.
Nomen in literariam militiam dare.

Scholers, vide *Young scholers.*

to Sclaũder, to Diffame one, to Backbite, to Report ill.

Vitio dare. Criminari.
Vellicare metaphoricè.
In vitio ponere.
Rodere alicuius famam.
Verborum contumelijs optimum virum incesto ore lacerare. Cice.
Furta & libidines obijcere.
Infligere turpitudinem sempiternam alicui apud eundem.
Laudẽ alicuius proterere criminibus, Carpere.
Oblatrare. Obtrudere.
Obgannire. Obtrectare.
Debachari. Destomachari vsque ad rauim.
Inferre crimen, infamiam.
Incurrere in alterius famã vel damnum, apud Cice.
Conflare alicui infamiam.
Offundere dedecus, scelus aliquod.
Carbone notare
Abominandis probris afficere.
Inurere notam turpitudinis. *To Put to Shame.*
Co ntumeliam facere in aliquem.
Infamare.
Vituperare.

Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia scommatibus.
Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad satietatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Sugillare. Traducere.
Insimulare. Notare.
Damnare. Culpare. Detractare.
Diffamare. Obloqui. Maledicere.
Derogare. Detrahere. Mordicare.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis est ἀτιμίαν προσβαλλειν.
¶ Infamiam flagrare, est summa infamia laborare.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire *to haue an ill name or report. vide Phr. Man.*

Sclaundered wrongfullie, vide Phr. Man.

a Sclaunderer, a Backebiter, a Detractour, an ill Reporter.

Detractor. Delator. Detractator.
Sibilator. Susurro. Susurrator.
Hominum famam imminuens.
Derogator. λοιδορητήρ.
Famicida. Sycophanta.
Insectator. Vituperator.
Maledicus. Mordax.
Dentatus. Nasutus.
Nasutulus. Obtrectator.
Vitigilator, vel Vitilitigator.
Cauillator. Sugillator.
Criminator. Obstrigillator.
Archilochium terens.
Archilogus. Vitupero onis.
Morbo maledicentię bis cæcus, apud Eras. Fœnum habens in cornu.
Venenum aspidum sub labijs habens
Zoilus quicunque doctis viris detrahit.

Sclaũdering or Backbiting.

Detractio. Derogatio.
Obtrectatio. Maledicentia.
Oblocutio. καταλαλία.
Detractatio. Diffamatio.
Tractio. Obloquiũ. Maledictum.
Succus lologinis prouerbiali schemate apud Hora. Morsus clandestinus, clancularius, virulentus.
Sermo Bionæus. Mordacitas.
Canina Facundia. Archilochia dicta. Clancularia susurratio.
Morsus. Sycophantia. Susurrum & ium & us.
Aterrictus, apud poetas, pro obtrectatione. Sinister rumor.
Vituperationis lingua cote liuoris acuminata. Morsus aspidis.
Δῆγμα ἀσπίδος.

to Scoffe, vide *to Mocke.*

to Scourge, to Whippe, or beate with whippes.

Flagellare. μαστίγειν.
Verberare. ἐλαύνειν.
Duris cædere cestibus.
Flagris cædere. Lancinare.
Flagris, neruis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris dicerpere.
Loris & testibus incidere.
Excoriare. Excarnificare.
Laniare. Dilaniare.
Virgis, loris conscindere miseros.
Multare verberibus, apud Cor.
Verbere subduro tristia fatigare terga.
Conficere aliquem affatim, pro misere

sere flagellare.
Acribus flagris cædere.
Flagris noxias expiare.
Lacerare flagris.
Conficere verberibus.
Scuticis & vimine discerpere.
Dare aliquem totum in ruborem id est, ita verberare vt vndequaque rubeat, Plaut.in Capt.
Per omnem vicum verbere agere.
Diuerberare cutem. Inscribere tergum,corpus virgis. ἐνιγράφειν.
¶ Variari virgis, *Vide to Beate.*

Scourged, vide *Whipped.*

to Scowle, vide *to Looke sowrly.*

to Scrape.

Radere. Corradere. Eradere.
Obliterare. *To Scrape out.*

to Scrath, to Clawe.

Scabere. Fricare.
Vnguibus pruriginem sedare.
Scalpere. κνάειν. κνήειν.
Arare,exarare cutem vnguibus.
Vnguibus fodere, perforare, lacerare,lancinare,radere.
Explicitis vnguibus cutim fodere.
Inuolare in oculos,in faciem.
Perfricare. Cicero· Tu in hoc vlcere tanquam vnguis existeres.

a Scriuener, vide *Writer.*

the Sea.

Salum. Amphitrite. Thetis.
Doris. Gurges immensus.
Circumfluus humor.
Mare. Pelagus. πέλαγος. Fretum.
Aequor. Neptunus. Pontus.
Oceanus,à celeritate. ὠκεανος.
Rex vndarum belluosus, reciprocus, refluus, vndosus.
Sal pro mari.Virg. Altum substantiuum pro mari ponitur à Virg.
In altum vela dabant læti.
Profundum,apud Ouid.pro mari.
Reliqua requirantur.
Inter Synonyma Poëtica Neptunus.

the Sea coast liketh me best, vide Phr.Manutij.

to Seale letters.

Literas claudere. Signare.
Consignare,obsignare epistolam.
Sigillo munire,insignire.
σφραγίζειν.
Signi impressione occludere.
Signum,Sigillum imprimere anulo.
Sigillare. ἐπισφραγίζειν.

to Search out, vide *Inquire & Imagine.*

a Seare cloth, or a Plaister made of oyles,gummes, waxe or rosen.

Cæratum,siue vt alijs placet.
Cerotum κήρωτον quod vulneribus & membris consolidandis adhibetur.

in Season or good Time.

In tempore. Ipso tempore.
Tempestiuè. Maturè.
Opportunè. Per tempus.
Auspicatò. Fausto sydere.
Secundis auibus.

a Seate, vide *Stoole.*

Secretly, Priuely.

Clam. λάθρα cum genitiuo.
Secretò. Cautè. Abditè. Exocculto.
Ex insidijs. Occultate apud Cic.
Clanculum. Occultè.
Clandestine. Absconditè.
¶ In occulto. Absque arbitris.
In angulo. ἐν γωνία.
In penetralibus.
¶ Suspenso gradu. Pedetentim.
Pedepressim. ἀκροποδιτί.
Suspensis pedibus. Tacito pede.
ἡσυχῳ ποδί.

great Secrets or Misteries.

Mysteria. Mystica.
Quam maximè abstrusa.
Abdita. Retrusa. Cælata.
Abscondita Altissimè latentia.
Secreta. Occulta.
A nostris remota conspectibus.
Operta. Obumbrata.
Velata. Obuelata.
Arcana. Secluſa.
Inuoluta. Obscura.
Tecta. Obnubilata.
A natura inuoluta. Recondita.
Sacra quæ prophanum vulgus scire con conuenit.
A prophanis oculis longissimè semota.
A sensibus humanis remota.
In terra defossa, latentia.

a Secretarie.

Scribarum præfectus. Primus ac præcipuus à literis, ab epistolis.
Archigrammateus.
Secretarius vulgo dicitur, quem Silētiarum Accursius vocat, verum ornatius latiniusque à secretis dixerimus seu tabellionem, quod tabulas hoc est testamēta & scripturas publicas conficiat, quod conuenta conuentiones, ciuitatis, & contractuū pacta, quæ Græcis τὰ συμβόλαια dicuntur, scribat: vnde & Græcè συμβολαίγραφος, seu potius συμβολαιόγραφος vocatur, & tabellion ταβελλιών. ciuitatis scriba, vel à libellis, qui barbare. Notarius dicitur, vocabantur enim olim notarij qui in senatu notarent.

a Sedition, Debate, Commotion or Vprore in a citie.

Bellum intestinum. Seditio.
Bellum ciuile. Factio.
Motus ciuilis.
διχοστασία.
Diuisa seditione ciuitas. Asco.
Ciuium dissentio, tumultus, factio.
Arma ciuilia.
Occultum, intestinum, domesticum malum.
Rabies, furor vulgi.
Dissidium, vel Bellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias in contrarias vulgus, aut ad arma concurritur, dissociatis ciuium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum ciues.
διαπολιτεύουσι. *Vide Commotion.*

to make a Sedition, vide Vprore.

Sedition is the plague of the common wealth, vide Phr. Manutij.

to See, to Looke, to Beholde.

Cernere. Videre. ὁρᾶειν.
Oculis haurire, capere, accipere, percipere.
βλέπειν.
Obire oculis, Plinius.
Spectare.
Aspicere. Conspicere.
Inspicere. Intueri.
Speculari. Contemplari.
Aduertere. Animaduertere.
Vide to Looke about.

to See but a litle, to be dimme sighted to be Purblinde or sandblinde.

Cæcutire. Hallucinari.
Caligare. Lippire.
Cæcultare, apud Plautum.
Falli iudicio. *Vide Squint.*

to See and not See, to let it passe or slippe as though we knewe nothing: to Winke at the matter.

Conniuere.
σκαρδαμυκτεῖν.
Dissimulare visum.
Ad multa sciens conniuere.
Charadryona imitari.
Data opera dissimulare.
Studio occludere oculos ne videat.
Astute cælare.
Multa prudenter præterire.
Egregia conniuentia transire.
Dissimulanter agere, contueri.
Oculis velatis, clausis præterire.
Conniuere in hominum sceleribus. Cicero.
Hallucinari in amicorum vitijs, apud Erasmum.
Per licentiam indulgere. Budæ.
Et apud Vlpianum: Conniuentibus oculis, id est, per dissimulationem, & apud Accur.
Ratione stricta, id est, ratione non inspecta.

ye may See, vide *Perceaue.*

to come to See, vide *to Visite.*

a Seege, vide *Campe* & Phr. Manutij.

to raise the Seege, vide *Raise.*

to Seeke, to Inquire.

Quærere. Inquirere. Conquirere.
Exquirere. Perquirere.
Explorare. Inuestigare.
Indagare. Rimari. Vestigare.
Scrutari. Peruenari.

to Seeke after glorie or praise, vide *Ambitious.*

to Seeke fame or renowme by ill doinges.

Gloriæ fumulum velut Ephesini tẽpli incensor conquirere, detractionis studio, incursu hostili, bello non prius indicto.
Illustres accusando viros suo nomini famam quærere. Hiero.
Flagitijs, facinoribus post cineres dilatare famam.
Nomen memoria sceleris extendere voto adipiscẽdę famę latioris. Soli.
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare.
Alios traducẽdo choragium aliquod gloriæ affectare, venari.

to Seeth, vide *to Boyle.*

Seld, scarce not often.

Rarus.
Rara vel alba auis, nigroque simillima cygno.
Phœnice rarior.
Coruo rarior albo, Iuuena.

Seldome, not often.

Rarò. σπανίως.
Perrarò. Rarius.
Rarenter. Haud crebrò.
Vix vnquam. Insolenter, Cice.
Rarissimè. σπανιότατα.

of him Selfe, vide *Willingly, and Without helpe.*

to Sell.

Vendere. πωλεῖν.
Diuendere. Venundare.
Distrahere metapho.
Aera mutare.
Dare pro vendere. Cice.
In caritate annonæ esse modium populo dedit.
¶ Nundinari & nundinare.

to Sell openly.

Mancipare & emancipare.
ἐκποιεῖν, Extra dominium ſuum ponere.

to offer or to put forth to Sell.

Venum exponere.
Inſcribere ædes, apud Teren.

to Sende away, vide *to Put away.*

to Sent, vide *to Smell.*

to geue a Sentence or Iudgement, vide *to Iudge.*

to Separate, to Seuere or to Parte one from an other.

Diſcernere.
Diſcrimen rectum facere.
Ponere diſcrimen, diſtinguere.
Partiri, diſcriminare, *Vide to Deuide.*

a Separation betwixt man & wife, vide *Diuorſe* & in Phr. Manutij *a Seuering.*

Separatly, aſunder, Seuerall.

Singulatim.	Diuiſim.
Priuatim.	Seorſum.
Separatim.	Seiunctim.

a Serce, vide *a Siue.*

a Serpent or ſnake.

Anguis maculoſus.
Serpens ſinuoſus.
Variæ ſerpentium ſpecies ſunt.

Seps tab ficus.	Natrix
Hæmorrois.	Chelydrus.
Cenchris.	Scytale.

Dipſas. Aſpis. Echidna.
Cæcilia. Iaculus.
Præſter. Coluber.
Hydrus, Hydra, & Cherſydrus.
Vipera. Ceraſtes. &c.

to Serue.

Famulum agere.	δουλεύειν.
Famulari.	Seruire.
Inſeruire.	Miniſtrare.

ὑπηρετεῖν.
Miniſterium exhibere, præbere.
Famulatum, famulitium præſtare.
Colere ſeruitutem, apud aliquem.
Ancillari, propriè de viris qui præter dignitatē ſe alicuius ſeruitio ſubijciunt.

a Seruaunt, Bondman or a Seruing man.

Miniſter.	ὑπηρέτης.
Seruus.	δοῦλος.
Puer.	Famulus.

A miſterio.
A pedibus meus, apud Teren. ſub intelligitur ſeruus, *A Lackey.*
Fures pro ſeruis poſuit in Bucolicis. Virg.
Quid domini facient audent cum talia fures? plerunque enim fit vt furaces ſint.
Dietarij ſimiliter.
Dromo, frequens in Comœdijs.

Cliens.	Aſſecla.
Pediſſequus.	Mancipium.
Verna.	Vernula.

Scoparius à ſcopando. apud Vlpia.
Comes.
Miniſteria pluraliter pro ipſis miniſtris, ſicut ſeruitia pro ſeruis, apud Salluſtium.
Columella, ſeruus maior in familia, *The chiefe ſeruaũt of all the houshold.*
Addictus & nexus apud Romanos & Iuriſconſultos, qui ob æs alienum creditoribus in temporariam ſeruitutem addicebatur.
Infimus famulorum ſeruus.

Domus

Domus mancipium, ſpongia.

a maide Seruaunt.

Famula. Ancilla.
Pediſſequa. παιδίσκη.
θεραπαινα. Abra. Verna.
Marcenaria puella.
Lotrix aulularia, ancilla agraria, agreſtis, rureſtris.
Ruſticana.

Seruice, vide *Attendaunce.*

Seruiceable, or readie to pleaſe.

Dare ſe alicui.
ἑαυτὸν ἐνδιδόναι.
Obſequentem ſe præbere, inſeruire, miniſtrare, commodare, prodeſſe, accommodare, obtemperare, adiuuare.
Cõuertere ſe ad ſenſum vel ad nutum alicuius. *Vide Phr. Manutij.*

to be Set aſide, behinde the dore, to be caſt aſide out of the way, as not remembred or regarded.

Paſcere tineas.
Inter blattas tineasque rixari, apud Politianum in miſc. Sentire tineas.
Tineas pati, apud Auſo.
A tineis exedi, corrumpi, rodi.
Obijcere tineis blattisque.
Longa quaſi rubigine neglectum iacens. Senili carie corroſum.
Literarum figuræ carie ac ſitu obliteratæ, tinearum ac blattarum iniuria ſemiroſæ.

to Set leſſe by, vide *to Put backe.*

to Set much by, vide *Eſteemed.*

nothing Set by, vide Phr. Manutij.

to Set not a Ruſh by, vide Phr. Manutij.

a Settled minde, vide Phr. Manutij.

to Set vpon to aſſaile or encounter with.

Aggredi. Congredi.
Concertare. Confligere.
Concurrere. Inceſſare.
Adoriri. Inuadere.
Inſilere. Inſultare. *Vide to Aſſaile & Phr. Manutij.*

to Set on, vide *to Stirre vp.*

Shackles, vide *Fetters.*

to Shake.

Vibrare. Quatere. Concutere.
Contorquere. Criſpare.

to Shame one, to make one Aſhamed.

Pudefacere.
Pudorem afferre.
Pudorem incutere.
Pudore afficere.
Inijcere pudorem, ruborem.
Violatæ caſtitatis aliquem traducere.
Confundere, in hoc ſignificato prorſus barbarum eſt, denotat commiſcere ſimul fundere.
¶ Pudefieri, *To be Aſhamed.*
Suffundi rubore, ad lachrymas vſque quod Græcis eſt.
ἐντρέπεσθαι αἰδεῖσθαι.
Probrum & pudorem contrahere, *To get both blame and Shame.*

to be a Shamed, vide *to Bluſh.*

Without Shame, vide *Impudent*, & in Phr. Man.

Shameleſſe.

it is a great Shame.

Datur, aſcribitur, imputatur probro, vitio, crimini.
Vitio vertitur.
Datur dedecori.
Turpe eſt.
Vitio confine eſt.
Vitio venit. Boëtius.
Non abeſt à vitio.
Non vacat, non caret vitio.
Eſt dehoneſtamento.
Non probatur in vulgus.
In crimen vocatur, apud Cicero. pro vitio vertitur.
Flagitium eſt, *It is an ill deede.*

Shamefaſtneſſe: Bluſhing.

Rubor. Modeſtia.
Verecundia. Pudor. Frons.
Confuſionem, vulgus vocat.
αἰσχυντιὰ. ἐρυθρημα. *Vide Dishoneſtie, & in Phr. Manu.*

Shards of ſtones, vide *Rubbiſh.*

to make Sharpe, vide *to Whet.*

a Sharpneſſe or Quickeneſſe of witte.

Animi viuacitas.
Acumen ingenij.
Sagacitas. Perſpicacitas.
Induſtria. Solertia.
Ingenium. ἀγχίνοια.
Acrimonia. ἀγχίνοιαν.
Dexteritas in rebus agendis in exequendis negotijs.
Vrgens, inſtans, Chryſippeum acumen. *Vide Witte.*

a Sheepe.

Ouis. πρόβατον. Bidens.
Pecus oris pro eodem, apud Quint.
Aries a *Ramme.* Veruex.
Greges lanigeri, apud Virg.
Pecudes lanigeræ.
Tonſæ, apud D. Hierony, & alios probatos authores.
Lanigerum pecus.
Balantum grex.

a Shepherde.

Opilio. Vpilio. Ouium cuſtos.
ποιμὴν. Paſtor ouium. Probatophylax. προβατοφύλαξ.

a Sheepecote or a Folde.

Caula. Ouile.
Ouium ſepta. αὐλή. Græcis.

to Shewe, to Repreſent or to ſet before the eyes.

Exhibere. Offerre.
Proferre. προφαίνειν.
Præ ſe ferre. δεικνύειν.
Sub vel ab oculos, ante oculos ponere. προχειρίζεσθαι.
Præſentare. Repreſentare.
Monſtrare. Demonſtrare. Oſtendere. Docere. Probare.
Oculis ſubijcere. Expromere.
In tabula ſeu in ſpeculo repræſentare. Ante oculos adducere.
Dare pro oſtendere, offerre, Ouidius. Da mihi te talem.
Preſtare in eadem ſignificatione.
Artificij miraculum oſtentare.

to Shew plainely clearly.

Arguere pro palam facere.
Rem digito propemodum oſtendere, deſignare.
Veluti in tabella oſtentare.
Exemplo rem oſtẽdere, planã facere.
Compendiaria ratione demonſtrare.
Compendiaria via exhibere.

Craſſe

Crasso exemplo ostendere.
Ostentare ad Heb. 6. quod verius ad fastum seu iactantiam refertur.
Vide to Declare.

to Shewe fauour, vide Phr.Man.

I will Shew my selfe thy very friende, vide Phr.Man.

Shew thee selfe a good citizen, vide Phr.Man.

a Shielde, vide *Buckler.*

to Shine, to be Bright.

Micare. Scintillare.
Emicare. Clarere.
Lucere. Relucere.
ἀλλαμπρύνας.
Fulgere. Splendere.
Coruscare. Radiare.
Rutilare. Irradiare.

Shining, vide *Cleare.*

Shippes.

Naues. Rates. Classes.
Nauigia. Rates.
Biremes. Triremes. Trieres.
Quadriremes. Prorae. Puppes.
Carinae. Dicrota.
Liburna, liburnae, & liburnicae. *Shippes of warre.*
Corbitae, naues onerariae.
Phaselus.
Circerus, media producta.
Cercurus, apud Plautum.
Paro & myoparo, *a Pyrate.*
Catascopium, vel episcopia nauis. *a Pinnis.*
Pristis metapho. *a small long Ship.*
Alueus apud Propertium & Liui.
Nauis Salamina, prouerbio quae Praeclox. Lembus, *a Boate.*
Celox idem sed breuior. Celotis.
Acatium, *a Barge.*
Nauis actuaria, idem, Stiata.
Trabs vasta, apud Persi. pro naue.
Trabica. δοκὶς. Codicaria.
Emphracta, *a couered Ship.*
Nauarchis genere fœminino & nauis praetoria, *the Admirall of the Naule or Fleete.*

a Shipper or Shipman, vide *a Mariner.*

a Shirte or a Smocke.

Interula. Camisia.
Indusium. ἔνδυμα.
Intusium vt Varro scribit, quod intra plurimas vestes corpori adhaereat.
Tunica ima.
Subucula à Viue pro camisia virili ponitur.
Subucula collari rugato, *a Shirte with rouffes.* apud eundem in colloquijs.
Iudusium laneum, *a Peticote.*

to Shoote, to Hurle, to Fling.

Iaculari.
Torquere, contorquere hasta, telum in latus, in aluum equi, in caput alicuius.
Conficere iaculis sagittarum propugnatores, apud Suetonium.
Telo hostem deijcere.
Traijcere murum aliquem telo, iaculo, hasta.
Telum, iaculum vibrare, conijcere.
Telum emittere, eijcere.
Iacula, sagittam torquere, moliri.
Sagittare, verbum á solis Neotericis vsurpatum.
ἰοβολεῖν. Iaculo petere.
Iaculo figere, ferire.

to Shoote kunningly, very well.

Benè, ſolerter, peritè dexterè, iaculari. εὐστοχεῖν.
εὐστόχως βάλλειν.
Iaculandi peritus ſum.
Sagittam vel iaculum collimare.

a Shooe.

Calceus. Hypodema.
Calceamen. Calceamentum.
Calcearium & Calcearius, apud Plinium pro calceo poſitum.
Buxea, apud Plautum.
Carbatina & Sculponeæ, ruſtica ſunt calciamenta.

a Shooemaker.

Calcearius. Calceolarius.
ὑποδηματοποιός. Sutor.
Solearius. Veteramentarius.

a Shooe makers laſt, vide *a Forme.*

a wooden Shooe, vide *a Petten.*

a Shore, vide *Piller.*

Shorte, Breefe.

Succinctus. Breuis.
Compendiarius. Preſſus.
Circumciſus. Laconicus.
Compendioſus. ἐπίτομος.

Shortly, Breefly, with fewe wordes.

Breuibus. Paucis. Breuiter.
λακωνικῶς. Laconicè.
Contractè, apud Eraſmum.
Carptim. Succinctim.
συντόμως. ἐπικεφαλαίως.
Succinctè. Collectim.
Summatim. In ſumma.
ἐπιτροχάλην & ἐπίτροχάδην.
Vide in Phr. Manſo be Shorte.

Shortly, within theſe few dayes.

In breui temporis ſpacio.
Breui. Caue hic dicas, breuiter.
Breui tempore.
Breui temporis curriculo.
Exiguo temporis curſu.
Breui temporis intercapedine.
Breui admodum.
Primo quoque tempore dixit Cice. & Budæus. Quam primum.
αὐτίκα δὴ μάλα.
Propediem. Protinus.

Short winded.

Suſpirioſi. Anheli.
Anhelatores. Aſthmatici.
ἀσθματικοί.
Dyſpneici. Orthopneici.

a Short communication or talke.

Sermo breuis, ſuccinctus.
Compendium. Micrologus.
Micrologia, ſermonis breuitas.
Laconiſmus. λακωνισμός.
Breuiloquentia.

to Shorten, to make ſhort.

Breuiare. Breue facere.
Abbreuiare. Coarctare.
Contrahere in compendium.
Rerum geſtarum ſummam texere.
Conferre in pauca, Perſtringere.
Latè ſcripta in arctum colligere.

Shroue tewſday.

Bacchanalia. Liberalia. Bacchi orgia, feſta. Dionyſia.
διονύσια. Feriæ Dionyſiacæ.
Saturnalia. Dies ſaturnalitij.
Dionyſiaca feſtiuitas.
Geniales dies, voluptuarij.
Dies epularum, conuiuij, letitiæ.
Carniſpriuium. Carniualia.
Feſtum penſardi, vt Louanij vulgo dicunt.

to Shutte vp, vide *to Stop vp.*

to fall Sicke: to get a Sicknes or diſeaſe, to become weake, faint or Diſeaſed.

Morbum contrahere.
Contrahere valetudinem aduerſam.
Alere morbum.
Delabi cadere in morbum.
Inſolentia mutati aëris morbum trahere.
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire.
Nimio obſcœnitatis vſu vires corporis attenuare.
Vires deficiunt aliquem vel alicui.
Debilitari. ἐξασθενεῖν.
Langueſcere. Elangueſcere.
Viribus deficere.
Aegreſcere. Frangi.
Ad languorem vſque debilitari.
Imbecillis fio.
Morbo corripi, affici.
In morbum incidere.
Corripi valetudine aduerſa.

to be Sicke or ill at Eaſe, to lie Sicke in his bedde.

Male habere. Male valere.
Cubare, apud Horat.
Aegrotare & infirmari in ſacris literis frequentia.
ἀῤῥωστως ἔχειν. Laborare.
Lauguere. Elanguere.
Lecto defigi. Lecto decumbere.
Grauiter habere. Affligi.
Cum Medicis rem habere.
Incommode habere.
νοσεῖν, ἀσθενεῖν. πονήρως ἔχειν. κακως ἔχειν.
Affectis eſſe corporis viribus. Liui.
Aduerſa, haud proſpera, infœlici, mala, infauſta, parum ſecunda, parum proſpera, perquàm incommoda, haud ſane commoda eſſe valetudine.
Differri doloribus. Terent. pro vexari, cruciari.
Aegritudine corporis laborare.

extreamely Sicke.

Morbus, lues in omnia dicitur membra graſſari, illabi per oſſa in medullas, toto vagari, peruagari corpore, omnes carpere artus.
Conflictari morbis varijs & tenacibus. Sueto. Grauiter, multum, valdè malè habere.
Grauiter, acerbè diſcrutiari.
δεινὰς βασανίζεσθαι. Matth. 8.
Ab animo bene habere, à corpore autem peſſimè.
Conflictari valetudine iniqua, nouiſſima Plinius, & Budæus.
Morbi acerbitate, graui corporis morbo teneri.
Affici grauiter.
Ad deſperationem Medicorũ ægrotare, laborare, eſt Medicorum ſententia damnari, vel vitæ non diuturnæ adiudicari.

to fall Sicke againe.

Incidere in morbũ de integro quod vulgo dicitur. Recidiuari. Cice.
Grauius ægrotant hi, qui cum leuari morbo videntur, de integro inciderunt.
¶ Morbus aggraueſcere, ingraueſcere dicitur, *to waxe more ſicker.*
¶ Dare ad languorẽ, *to cauſe ſickneſſe.*
Intenſa ſtudia caput dant ad languorem. *Plura de Sicke, quære in Phr. Man.*

Sicklyneſſe, vide *Weakeneſſe.*

a Sickle, a Syeth.

Falx meſſoria, fœnaria.
Falcicula. Secula. δρεπάνη.
Hama, apud Plinium. ἅμη.

to go or ſit Side by Side.

Claudere latus, ſiue dextrum, ſiue ſiniſtrum, frequens Eraſ.
Tegere latus, pro eodem apud Hora.
Stipare alicui latus. Ire ex latere.
Eſſe à latere. Adhærere lateri, aut dextro, aut læuo.

of a ſharp and quicke Sight.

Perſpicax. Oculatus.
Lynceus. Perſpicatior lynceo.
Acutum videns, cernens, Horat.
Argus prouerbialiter.
Lynceos habens oculos.
Lynceum acumine vincens.
Oculatio. Aquilino oculo cernens.
Serpentis oculus prouerb.
Lumina habens aquilinis magis clara, quibus vel lyncas vincere poſſit

in the Sight, before the eyes, vide Phr. Man. & ſupra *Openly.*

a Signe or Token.

Signum. Indicium.
Argumentum. Portentum.
Præſagium. Prognoſticatio.
Oſtentum. Monſtrum.
Augurium. Auſpicium.

to Signifie before any thing happeneth, to ſhew what will follow before it come.

Præſagire. Protendere.
σημαίνειν. Significare. Nuntiare.
Prædicere. Demonſtrare.
Significare aliquo prodigio.
Præmonere. Speciem futuri præminiſtrare. Minari.
Minitari. Spondere. Polliceri.
Promittere ad planetas vel ſydera relata. *Vide Betoken.*

to commaunde Silence or Peace, to ſtoppe ones mouth.

Silentium imponere, imperare, facere, indicere. ἐπισιωπίζειν.
Obdere, imponere ori frenum.
Reddere Harpocratem, apud Catullum. Suffrenare. Supprimere.
Obturare os.
Os loquentis opprimere. Ouid.

to keepe Silence, vide *Peace* & Phr. Man.

Simply, Plainely.

Planius. Apertius.
Simplicius. Apertè.
Craſſè. Intelligibilius.
Pingui, craſſa Minerua, quod groſſe vel largo modo vulgus dicit.
ἐν πλάτει.
Pinguiore formula.
Craſſiore muſa παχυτέραμουσῃ.
Planius ac rudius.
σαφέστερον καὶ ἀμαθέστερον.

Sincere, vide *Vpright,* & Phr. Man.

to Sing.

Canere. ἄδειν.
Canere carmen, cantionem.
Cantare. Modulari.
Pſallere. ψάλλειν.
Dicere carmina.
Dulciſono complere æthera cantu.
Mulcere blandis modulatibus aures.
Auiculæ præterea vernant, cantillãt.

to Singe alwayes one ſonge, to be alwayes in one tale, to be euer harping vpon one ſtring.

Eandem canere cantilenam.

Cucul-

Cuculi carmen canere.
Sæpius dicta repetere.

Singular or Speciall.

Singularis. Præcipuus.
Maximus. Summus.
Eximius. Vnicus.
Primus. Potiſſimus.

to Sinne, to Offende.

Committere peccatum.
Offendere Deum.
Peccare. ἁμαρτάνειν.
Labi in peccatum.
Contrahere noxam.
Grauius aliquid admittere.
Flagitium aliquod admittere, *to commit a wicked Offence.*
In tetra collabi facinora.
In grauia incidere crimina.
Contaminare ſe culpa, maleficio, humanis vitijs.
Innocentiam in baptiſmo receptam facinoribus contaminare.
Peccata peccatis accumulãdo iuſtam Dei iram contra ſe incitare.
Iram Dei offenſionibus contrahere, in nos prouocare.
¶Errare. Cadere. Delinquere. *to do amiſſe.*
Impingere, πλαίειν, de minutulis & leuibus. Ex ſurreptione & imprudenter committere.
Mundi inquinamentis contaminari.

to Sinne againe, to retourne to his former Faultes.

Relabi, recidere in præterita ſcelera.
Redire ad vomitum inſtar canum.
Retrahi, Reduci, Reuolui in piſtrina peccata.
Inſtaurare offenſam.
Pati recidiuam.
In eundem lapidem rurſum impingere, pedem offendere.
πρὸς λίθον εἰς κρούειν πρὸς αὐτὸν.
Culpam eandem iterum atque iterum committere.
Relabi in extirpata vitia.
Iterare culpam, ſcelus, flagitium.

originall Sinne.

Originalis macula.
Parentales labes.
Peccatum originale.
Primogenia noxa.
Reatus naſcendo contractus, vt loquitur D. Auguſt.
Contagio originalis noxæ.

Synople, vide *Redde colour.*

Sith that, vide *Becauſe that.*

a Siue or a Sercе.

Subcerniculum. Incerniculum.
Cribrum farinarium, excuſſoriũ pollinarium. Cribrum ſetaceum.

the Skie, vide *Heauen.*

vnder the Skie, vide *Vnder the firmament.*

to Skirmiſh, vide *to Fight.*

Skilfull in warlike affaires, vide Phr. Manutij.

Slacke or Negligent in doing his Office.

Frigere. Oſcitare. Ceſſare.
Claudicare in officio. Deſidere.
Dormitare. Dormire.
Præterire officium.
Oſcitanter agere partes ſuas.
Remittere de diligentia.
Induſtriam ponere.
Indormire in re aliqua.
Mandragoram bibere, pro ceſſare in officio doctis vſurpatur.
Ponere omnem de aliquo ſollicitudinem. Reſuperari.
Non ſollicitum eſſe.
Ordinem deſerere.
Deſes, remiſſus, ſupinus ſum, ani-

mo nec ſtrenuo, nec vigilanti arrectoque ἀναπίπλειν.
Negligere. Non curare.
Nulla vel parua cura tangi.
Indormire cauſæ. Cicero: An faces admouendæ ſunt, qui te excitent tantæ cauſæ indormientem?
Reſtitare, ſocordem eſſe in via ſalutis.
¶ Curare rediuiam vel reduuiam, apud Cice. pro verſari in leuioribus negotijs, neglectis grauioribus negotijs. Eſt autem carunculam quæ vnguibus ſupernaſcitur circuncidere.

Slaine or killed, vide Phr. Man.

a Slaue, a Bondman.

Seruilis. Subiugus homo.
Aegyptius lateriter.
ἀιγύπλιος πλινθοφόρος.
Scoparius. Verna. Vernula.
Spongia domus. Lixa. *a Scullion.*
Calo onis, *a Slaue of a Souldier.*

to Slay, vide *to Kill.*

a Sled, vide *Dray.*

to Sleepe, to Repoſe.

Domire. καθεύδειν.
Dormiſcere. Requieſcere.
Dare ſe ſomno.
Capere vel carpere quietem.
Feſſa membra placido leuare ſomno.
Cubare, Incubare in lecto.
Incubare thoro. Virg.
Somnum carpere vel ſoporem.
Tacitæ concedere lumina nocti.
Alterna requie laſſitudinem corporis inſtaurare.
Fatigata membra quiete releuare, leuare.
Fronde ſub arborea quietem carpere.
Agere quietem, pro dormire, apud Poetam, quemadmodum accipere noctem.
Sopitum eſſe. Somno detineri.
Quiete corpuſculorum vires reficere. Acquieſcere.
Ducere ſomnos vel ſomnum. Virg.
Conquieſcere.
Cubitare. Obdormire.
Quieſcere. Somnum capere.
In ſcanna & ſermia reclinare capita & ceruices.
¶ Meridiari. ἐνδιάζειν.
Dormire in meridie.

to be faſt a Sleepe, or to be in a dead or ſound Sleepe.

Dormire altum, altè, profundè.
Altum ſtertere, apud Eraſmum.
Graui ſomno teneri.
Arcto, arctiori, arctiſſimo quieſcere ſomno.
Alto nimis detineri ſopore.
Altiſſimo ſomno premi.
Profundo ſomno conſopiri.
Altam dormitationem dormire.
Dormire arctè & grauiter Cicero.
Ad lucem denique arctè & grauiter dormire cepiſſe.
Et ſopor altus aliquem habere dicitur. Virg. Alituum pecudumque genus ſopor altus habebat.
Endymionis ſomnum dormire.
Lethæo rore ſoporatus.

to Sleepe ſoundly without care or ſorow.

Suauiter dormire, ſine cura.
In dexteram aurem, in vtrumuis oculum conquieſcere.
In vtramuis aurem dormire.
Somno indulgere, & ſtertere.
Securitate indormiſcere.
Cura nulla tangi.
Cubare ſupinè.
Securos ſomnos capere.
Ociosè, ſuauiter dormire dicitur curis omnibus ſolutus, ſollicitudine vacuus.

vacuus.
Porrectis vel ſublatis dormire pedibus, ſecura & ocioſa quiete.

to Sleepe out his wine, or to Sleepe him ſelfe ſober againe.

Edormire, edormiſcere crapulam, vinum dormiendo excoquere.
Somno profuſiore exhalare crapulam.
Digerere vinum quo quis madet.
Plautus. Obdormiui omnem crapulam dixit, id eſt, concoxi.
Deſpumare Falernum, apud Per.

to make or to bring a Sleepe.

Soporare. Sopire, & Conſopire ſignificant ſoporem inducere, incitare, ſoluere oculos in ſomnum.
Spargere ſomnos, quod & medicamentis quibuſdam potionum fit & quarundam virtute herbarum.
Caput leui tactu fricando ſomnulum elicere.

I could not Sleepe, vide Phr.Man.

Sleepie, Sluggiſh, Dreaming, drouſie.

Somniculoſus.
Somni plenus.
Grauibus oculis.
Somnolentus, vulgo dicitur.
¶ Et ſomnolentia, ſopor, languor.

Sleepie, drowſineſſe.

to let or keepe him from Sleepe, to Diſquiet or trouble one that is about to Sleepe.

Impedire quietem.
Nullam quietis partem neque diurnæ neque nocturnæ impertire.
Infeſtare ſomnum alicuius & perturbare.
Nullam dare quietem, requiem.
Interpellare alicuius quietem.
Obſtrepere dormiturienti.
Aeramentorum ſonitu quieti alicuius remoram facere.

Slender, Thinne, Small.

Gracilis, Tenuis.
Strigoſus. Subtilis.
Exiguus. Exilis.
Petulis. λεπτος, *vide Leane.*

to make Slender or Thinne.

Attenuare, ſtringere remos. Virg.
Tenuare. Extenuare.

to Slyde or Slyp away, vide *to Go away.*

to Slyde downe, vide *to Fall downe.*

a Slipper, vide *Pantoufle.*

Slow, Slouthfull, Dull, Idle, Sluggiſh, Drowſie.

Ignauus. Supinus.
κατεβλακευμένος.
Ignauiter, ſupine ſe habens.
Fucus metaphoricè.
Socors. Secors.
Piger. Reſes.
Iners. ναθρός.
ἐξίτηλος. metapho.
Deſidioſus. Segnis.
Deſes. Accidioſus. Ocioſus.
Tardus. Ceſſator.
Torpens. Remiſſus.
Frigidus. Frigidulus.
Suffrigidus. Languidus.
Oſcitans. Oſcitabundus.
Manus conferens. Torpidus.
Lentus. Negligens.
Diſcinctus metapho. Grauis.
Cunctator. Tepidus.

Fracidus. Murcidus, apud Plaut.
Socorditer, indiligenter agens. *that hath no care.*
Arcadicum germen. *Great and ſlowe.*
Pulmo prius veniſſet, apud Plautum, famulum lentum obiurgantem.
Mulieris podex dicitur ignauus, prouerb. γυναικὸς πυγή. *vide Negligent, & Phr. Man.*

Slowthfulneſſe, Idleneſſe, Sluggiſhneſſe, Drowſineſſe.

Inertia. Ignauia. Deſidia.
Torpor. Languor. Torpedo.
Socordia. Veternum ſeu veternus.
Pigritia. Oſcitantia
Otium in malam partem pro pigritia. ναρθότης.
Somnolentia. Negligentia.
Segnities, & Segnitia.
Pigrities. Pigritudo. Tarditas.
Accidia. Remiſſio.
Remiſſitudo. Incuria. *vide Negligence.*

Slouthfullie, Sluggiſhlie, Slowly, Lingeringly, or Softly.

Segniter. Cunctanter.
Ignauiter. Oſcitanter.
Lentè. Languidè. Gradatim.
Tardè. βραδίως.
Ductim. Pedatim.
Tractim.
¶Pedetentim. Paulatim.
Compoſito gradu. σχιδὸν.
Pedepreſſim. Senſim.
Cunctanter. Languidè.
Tardè. Lento gradu.
Teſtudinis inſtar. Pigrè. Lentè.

Oreſtes Slue his mother, vide Phr. Man.

to Slumber, to Sleepe.

Dormire. Obdormiſcere.
In ſoporem concidere. Dormitare.
Nutabundo ſeu nutanti capite dormire. Oſcitare.
¶Soluere oculos, lumina in ſomnũ.
Solui in ſomnum.

a Smatterer in learning, or Noſewiſe.

Sciolus. Naſutulus.
Diaculus. Litteratulus.

to Smell, to Sente or to ſauour by noſe.

Olere. Redolere. ὄζειν.
Spirare, emittere odorem.
Olfacere. Odorare & ri.
Olfactare. Fragrare. Oborere.

to Smell or Sent ſweetly.

Arabicè olere. ἀραβικῶς ὀζειν.
Benè, iucundè, amœnè, arabicis odoribus olere.
Vnguenta exotica olere.

a Smellfeaſt, vide *Gueſt.*

a ſweete Smelling ſalue.

Vnguentum. Aroma. Odoramentum.

to Smite, vide *to Beate.*

a Smocke, vide *Shirt.*

to make Smooth, vide *to Plane.*

a Snaile.

Limax. Limaca cæ.
Cochlea. Teſtudo.
Domiporta φερέοικος, apud Heſiodũ, limacis epitheton.

a Snare, vide *a Trap.*

Sneuell, or the Snat or filth in the noſe.

Mucus. Myxa. μύξα.
Mala pituita naſi, Catul.

Pituita

Pituita craſſior. Phlegma.
Cholera. Bilis. Cice. χολὴν ἀκρατον noctu eijci.
Humor è naribus fluens.
Excrementa vel recrementa narium.
Qui muculentis naribus, mento ſaliuis vuido. Prud.

a Snipe, a Snite, a Woodcok.

Turdulus. Turdus. ἰξλα.
Ficedula. ϛαυλία.
Atricapilla. μελαγκόρυφος. nonnullis Ficedula dicitur, alijs Gallinago.

to Snorte, to Route.

Stertere. ῥέγχειν.
Altum ſtertere. Ronchiſſare. apud Plaut. Ducere ronchos.

to Snuffe the candell, vide Weeke of the candle.

So ſo.

Vtcunque. Quomodocunq;. Sic ſatis. Nonnihil. Aliquantulum.

So be it, or Let it be ſo.

Eſto. ἔϛω. Pone eſſe.
Pone eſſe victum eum, Terent.
Donemus, demus hoc.
Hoc mihi detur.
Fac ita hoc eſſe factum.
τὰ τὸ γενέϑω.
Fac ita eſſe, pro quo barbari. Cape ſeu pone caſum.

Sober.

Zenone temperantior, moderatior.
Zeno. Zenocrates. Curius.
Minimis viliſſimiſq; contentus.
Abſtemius. Nephalium lignum.
Parcus. Temperans.
Frugalis. Moderatus.
Sophron. σώφρων.
Sobrius. μονίας.
Rarum quoddam veteris parſimoniæ exemplum. Siccus.
Siccus apud Ciceronem: Vtrum hæc vobis videntur conſilia ſiccorum an vinolentorum ſomnia? Siccaneus idem.

to liue Soberly.

In abſtinentia nimiſquàm acerba viuere.
Morbum abſtinentia frangere.
In abſtinentia maxima vitam degere.
Inijcere frena intemperantiæ.
Tenuiter victitare.
Salem lingere. ἁλαλείχειν.
Thymbra victitare.
Salem & caſeum edere.
Vitam ducere doliarem.
Frugi viuere.

Sobrietie, Modeſtie.

Temperantia. σωφροσυνη.
Abſtinentia. Frugalitas.
Continentia. Modeſtia.

Sodainly.

Subitò. Subitaneè.
Repentè. Raptim. Improuisè.
Inopinatè. *vide Vntaught.*

a Solemne ſight, or a Boaſting ſhewe.

Pompa. πομπή.
Apparatus. Magnificentia.
Oſtentatio theatrica. Faſtus.
Strepitus, metaphoricè.

Softly, Leaſurely.

Senſim. Paulatim. Lentè.
Pedetentim. *vide Slowthfully.*

Solace, vide Comfort.

to be Solde.

Vendi paſſiuè. Vænire.
Venum ire. πωλεῖμαι.

Sometime.

Interdum. Aliquando.

Aliquoties. Nonnunquam.
Quandoque. Olim. Alicui.
Tum, pro aliquando, apud Cice.
Tum hoc, tum illud agere.
Aliás in eodē significatu, apud Gellium. Interim pro eodem.
Modo in oratione geminatum.

Soncie, vide *Luckie*.

Sonnes, Boyes, Men-children.

Filij. Liberi.
Nati. Gnati. υἱες.

Soothsayinges of good or ill lucke, vide *Diuinations*.

Soothsayers.

Diuini. Diuinaculi. Arioli.
ἐγγαστρίμυθοι. ἐγγαστρίται.
Aruspices. Auspices.
Pythonissæ. Pythonici, qua Apollinē pleni, id est qui instinctu dęmonis futura coniectant.
Geomentes. Pyromantes.

Sope.

Sapo. Borona.
Smigma. σμῆγμα.
Matriaca pila, apud Mart.
Spuma caustica.

Sorcerie, vide *Witchcraft*.

Sorowfull, Carefull.

Sollicitus. κεδνός.
Anxius. Scrupulosus.
Sollicitudinis plenus.
Inquietus animo. *Vide Sad, & in Ph. Man. I am sory &c.*

Sorowfulnesse, Carefulnesse, Anguish or griefe of minde.

Anxietas. Sollicitudo. κεδνότης.
Cura. ἐπιμέλια.
Scrupulus. Angor.
Mentis inquietudo. Aestus.
Cura animum discrucians.

of this or that Sort, vide *Such maner.*

a Sore enemie, vide Phr. Manutij.

Soueraintie, vide *Lordship.*

Soulder, Paste.

Plumbatura. μολυβδωσις.
Ferruminatio. Glutinatio.
Glutinamentum. Ferrumen.
Santerna, *Gold soulder, vide Glewe.*

to Soulder.

¶ Ferruminare.
Consolidare.
Conglutinare.

Souldiers, men of warre.

Milites. Stipendiarij.
Castra sequentes.
Studentes rebus bellicis.
μισθοφόροι.
Aerarij.
Armigeri. Doryphori.
Lonchophori. Lanciarij.
Hastarij. Fundibularij, & funditores. Sclopetarij, Manobarduli, Ballistarij. *Gunners.*
Parmularij. Peltastæ.
Scutiferi. Scutati.
Scutigeruli. Sarissophori.
Ferentarij, Rorarij, Velites, *light horsemen.*
¶ Pedites.
Pedibus militiam exercentes.
Copiæ pedestres. Peditatus.
Agmina pedestria.
Exercitus pedestris. *footemen.*

chosen Souldiers.

Milites delecti.
ἀπόδεκτοι. Egregij.
Eximij. ἔκλεκτοι.
¶ Contra, Milites gregarij.

loſt ſouldiers.

diſcharged Souldiars, or put out of wages.

In ordinem redacti. Aere diruti.
ἐντεταγμένοι. Exauthorati.
Extraordinarij.

olde worne Souldiars.

Rudiarij, apud Sueto. Rude donati.
Milites emeriti, Veterani.
Veteratores. Emeritæ militiæ.
Dimiſſi ab officio, qui iam ob ſenium impetrarunt miſſionem.
ἀποταξάμενοι.

ſea Souldiars.

Claſſiarij milites.
Milites in naui merentes, eamq; propugnantes. ἐπιβάται.
Epibatæ qua dictione apud Latinos Iuriſconſulti vſi ſunt.

an expert, an valiant Souldiar.

Miles ſtrenuus, bellandi peritus.
Militari induſtria conſpicuus.
Armis conſilioque valens.
Bellicoſus. Animoſus.
Summam habens artis militaris peritiam. Marte ſatus.
Ingenioſus in apparatu militari.
Præpollens viribus.
Induſtria militari præcellens.
Martis vel Martius pullus prouerb.
Ἄρεος νεοττός.
Conſilio ſimul & facto valens.
Agamemnon. Euryalus.
Vir in armis ſtrenuus & noſtri ſæculi velut alter Achilles. *Vide Phr. Manutij.*

to be a Souldiar.

Merere cum datiuo, ablatiuo, vel accuſatiuo, apud Sueto.
Militare. Caſtra ſequi.
Equis ſtipendia facere.
Merere ſub imperatore.
Stipendia facere, merere.
Armatam ſequi militiam.
Latrocinari, pro mercede militare. Plautus.

the Soule or Spirite of man.

Anima. Animula.
Spiritus. πνεῦμα.
Animus pro anima frequenter ponitur, apud authores ſicut anima pro mente, habet nanque anima ſecũdum operis ſui officium nomina varia.
Anima equidẽ dicitur dum vegetat, Spiritus dum contemplatur, Senſus dum ſentit. Animus dum ſapit, Mens dum intelligit, Ratio dum diſcernit, Memoria dum recordatur, Voluntas dum vult. Differunt enim nominibus tantum, non ſubſtantia.

Sound, vide *Whole & ſafe.*

a Sound, vide *Noyſe.*

South winde.

Auſter ventus, pluuiarum pincerna vocatur D. Diero. Græce Notus, νότος, procelloſus, turbidus, imbrifer, madidus, pluuius, humidus.
¶ Euro auſter εὐρυκλύδων, Syrocus, *Southeaſt.*
Libonotus, auſtroaphricus, *Southweſt.*

to Sounde, to be Aſtonied: to fall in a Sound.

Deficere. Intermori.
Animo deficere.
Linqui animo.
Animi ſeu animæ defectum, deliquiũ ſuſtinere.
Concidere in mentis defectum.
Extinctæ animæ ſpeciem præ ſe ferre.
ἀκλυίδας.

Pati. λυποθύμιαν. deliquia.
Eſt frequens apud Comicos.
Nullus ſum, totus occido, Interij.
Concido, Perij, Deficit animus.
Labaſco, Deeſt ſenſus, ſpiritus.
Genua labant, ſuccidunt, me deſerũt, trepidare occipiunt.
Cor metu palpitat, in pectore ſalit. *my hart beateth or panteth for feare.*
Tam perijmus, quàm extrema (quod dici ſolet) faba. *We are loſt or vndone all. Vide Phr. Manutij.*

a Sowning or Fainting.

Syncopis, deliquium latinè dicitur, vel defectio ſeu defectus animi.
Lypothymia. Lypopſychia.
Syntexis, quam alij Syndexin appellant.
Inſuper talem animi defectionem ſuſtinentes vocantur, Synteĉici.
Defecti. Sypopſychi.
Lypothymici.
In deliquio aſperſa in faciem aqua ad ſui ſenſum reuocari ſyntecticos tradunt medici.

to Sowe lande.

Serere. σπείρειν.
Seminare. Facere ſementem.
Sementem iacere.
Serere terram frugibus.
Fœcundis cõmittere ſemina glebis.
Committere ſemina ſulcis aratri.
Semina terræ, humo mandare.
Vnde vulgo: Quiſquis grauatur ſementem facere non metet.

Sower, vide *Bitter.*

a Sower face, vide *Cruell.*

a Space.

Spacium. Interuallum.
Intercapedo. Diſtantia.

within a litle Space, vide *Dayes.*

to Spare coſtes.

Sumptum effugere.
Impendio parcere.
Sumptibus parcere.
Rationem habere ſumptuum.
Conſulere expendendis.
Exigue ſumptum præbere, *Vide in Phr. Man. Sparing.*

to Speake, to Talke, to Say.

Fari. Loqui.
Edicere. Plin. Facere verba.
Sermone vti. Diſſerere. Ediſſerere.
Effari. Referre. Exprimere.
Emittere verbum.
Verba habere. Reddere.
Dicere, Eloqui ornatè, copioſè, eleganter. Rotundo ore loqui. *to Talke finely or ſweetely.*
Dare dicta. Vergil. Hæc vbi dicta dedit. Vocem reddere.
Verba proferre, fundere.
Orationem habere.
Sermonem facere, habere.
Promere vocem vel mittere.
Fundere loquelas, Poëticum. Virg. funditque has ore loquelas.
Aedere vocem.
In vocem, in verba erumpere.
Verbis agere. Volutare voces.
Adijcere abſolutè. Atque hæc adiecit.
Ferre voces pectore. Virg. non aliter loqui atque cogitamus.

to Speake, to Common or Talke together.

Miſcere ſermones, verba.
Colloqui. ὁμιλεῖν. Conferre. προσδιαλέγεσθαι.
Colloquium miſcere.
Cædere ſermones, apud Terent.
Mutua conferre colloquia.
Familiariter ſermones conferere.
Congredi, Conuenire, *to Communicate.*
A cœna garrire ad foculum.

Nugari

Nugari apud amiculos.
A poculis congerronum more, ludicra effundere alter in alterius sinum. *Vide to Talke with one.*
Nugo, Nugator, Congerro, Confabulo, Kabula. *a Prattler or Bablar.*

to Speake without reason.

Dare vel reddere sine mente sonum.
Nulla in loquendo ratione vti.
Abiecta omni moderatione & rationis temperamento loqui.
Contra fumum ora repandere.

to Speake faire, to Flatter, to giue faire wordes.

Permulcere mitibus verbis.
Animum demollire, leniorem reddere. Blandiri.
Blanda loqui. Dare dicta dulcia.
Blandè dicere, loqui.
Mulcere dictis. Subblandiri.
Blandis verbis inuitare ad propensionem.
Loqui ad gratiam.
Loqui ad voluptatem. apud Cicero.
λαλεῖν πρὸς ἡδονήν.
πρὸς χάριν ὁμιλεῖν.
Auribus alicuius dare, vel seruire & assentari quodammodo.
Fingere sermonem ad voluptatem alterius, Cic.
Fingere se totum ad arbitrium, ad nutum, ad voluntatem eorum qui audiunt.
Desiderijs alicuius inseruire.
Aurea verba loqui vel placentia.
Pulchrè dicere.
χρηστολόγειν.
Eblandiri, pro blanditijs exprimere, impetrare. *Vide to Flatter.*

to Speake well of one, vide Phr. Manutij.

to Speake freely, plainly, or stoutly.

Libera vti lingua.
Effundere voces ex pectore.
Audacter, liberè, ingenuè, aperto pectore, ex æquo loqui.
παῤῥησιάζειν.
Dare audaciam verbis, Ouid.
Dicere apertè, animo præsenti, intrepidè.
Nimia loquendi abuti licentia.
Liberè, tutò, incircumspectè loqui, effutire.
Nimium dicere. Mart.
Bizeni vti libertate.
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit effundere.
Quicquid in pectore conditum, in apertum proferre.
Dicimus præterea Diffluere labia, vbi quid liberius, incircunspectius & temerè effutimus.

to Speake obscurely or darkely.

Ambagibus, verborum inuolucro vti.
Perplexè loqui.
Ad rem non pertinentia commemorare.
Agere ambages, apud Plaut.
Verba implicare, & causæ cardinem non attingere.
λόγους ἐπισύρειν.
Suffugere.
Diuerticula quærere.

to Speake or Vtter foolishly, or vnaduisedly, to Babble or Prattle.

Blaterare. λαλεῖν.
Ineptire. Deblaterare.
Temerè, inconsideratè, stultè, & sine iudicio loqui.
κατ τολογεῖν λῆρειν.
Futire. Ffutire. Nugari.
Gannire metaph.
Citra delectum verba profundere, fundere.

ἀπερμολογεῖν. ἀματρειπτεῖν.
Ludificare nugas.
Garrire. Vana loqui.
Inaniter loqui.
χρυσοχυτρολιρεῖν.
Stultè nugari.
¶ Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortùna in animũ inciderit effundere, effutire.
Liberè, tutò incircũſpectè loqui, effutire.

to Speake ill of, vide *to Detract* Phr. Man. *he Speake againſt &c.*

Speake no more of this, or Enough of this.

De his ſatis ſuperque.
De his ſatis ac ſupra.
Hæc de iſtis dixiſſe ſufficiant.
De his hactenus.
Hæc ſufficit paucis attigiſſe, grandius nobis ſaxum voluendum reſtat.
Aliàs latius hiſce de rebus.
Satis habeo dictum, Cicero.
Faceſſant procul iſtiuſmodi.

to Speake falſe Latine.

Barbarè loqui. βαρβαρίζειν.
Ruſticè, imperitè, inquinatè, aſperè, duriter, craſſè, illotè loqui.
σολοικίζειν.
Loqui coquinario, culinar o, popinario modo.
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græcè neſciebant.
Oſcè loqui.
Illatinè loqui & ineptè.
Deprauatè loqui.
Latinitatem tanquam ollas frangere.
Culinaria elegantia vti

to Speake out, vide *to Pronounce.*

I can not Speake or Talke.

Vox faucibus hæret.
Fari nequeo.
Lingua hæret metu.
Verba me deficiunt.
Loquela intercipitur ſtrictis pauore faucibus.
Vox penitus elanguit.
Voce deſtituor.
Exanimor. Concido.
Perij, apud Comicos.
Exanimatus ſum.
ἐξέδανον.
Vox dolore concluditur.

a Speach, a Talke.

Sermo. Idioma.
Lingua. Loquela.
Famen. *Vide Talke.*

a Speare, vide *Pike.*

a paire of Spectacles.

Ocularia. Conſpicilla.
Oculi vitrei, apud Eraſmum.
Τὰ ὄμματ' ὑάλινα.
Specilla. Vitrea perſpicilla.
Vitrum oculare.

to make Speede.

with great Speede, vide *Haſte.*

Speedely, vide *Haſtely*, & Phr. Manutij.

Speedy, vide *Swift.*

to Spende, to Beſtow coſtes.

Facere ſumptus, impendia, impenſas. Sumptus accipere, ſuſcipere vel ponere.
Conferre impendia.
Sumere pro impendere, apud Ter. ſimiliter ſuggerere ſumptus.
Impendere ſumptus.
Præſtare ſumptus, apud D. Hiero.

Sup-

Suppeditare ſumptus vel ſumptibus.
Tolerare ſumptus.
Impenſas, impendia ſuſtinere.
¶ Amplos magnificosque ſumptus facere, impendere.
Prolixum facere ſumptum, vt bos apud aceruum, prouerb.
Res profundere ſuperbiæ ac oſtentationis cauſa.
Aerarium alicuius effundere, exhaurire pro euacuare. Cice.
Boues immolare. βυθυτεῖν. *to Spend riotouſly and waſtefully.*
Ampliter ſumptum facere.
Pecuniam conijcere, profundere in propylea.
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum.
In alicuius rei impenſas, opes ſuas abſumere. *Vide to Conſume.*

to Spende according to his rente, to cut his coate according to his clothe, to ſpend after his abilitie.

Pro quæſtu ſumptum facere, apud Horatium. Suo ſe pede metiri, vt eſt apud eundem.
Sumptus quotidianos reditibus metiri. Pro modulo facultatem ſumptum facere.
Meſſe tenus propria viuere.
Suis ſe facultatibus metiri, apud Per.
Gnauiter intendere cumulandæ pecuniæ, eamque largiter inſumere, ita tamen ne ſumptus quæſtum ſuperet.

a Spende all, or a Prodigall riotous and outragious Spender.

Prodigus. Profuſor.
Effuſor. Nepos.
Inſignis barathro & liguritor.
Dilapidator. Decoctor.
Nudus qui omnem ſenſum deuorarit omnia ſua comederit, proteruiam fecerit.
Nullius frugis.
Vorator. Effuſus.
Heluo. Pergræcator.
Conſumptor. Abliguritor.
Deuorator. Diſſipator.
Sumptuoſus. Perditor.
Ganeo. ἄσωτος. Luxui, gulæ deditus. Gulæ mancipium.
Charybdis bonorum. Cice.
Inexplebile dolium. Gurges.
Apitius nepotum omnium altiſſimus gurges. Plin.

Spettle or Fleame.

Saliua Pytima. Sputum.
πτύελον. Oris humor.
Sputorum & ſaliuarum adſperginibus defœdare faciem.
Saliuæ in barbam dicuntur defluere, *to Driuell.*

to Spet bloud.

Sanguinem reddere, Plinius.
Sputare ſanguinem.
τὸ αἷμα ἀνάχειν, πυτίζειν.
Excernere, expuere, excreare ſanguinem, cruorem, ſaniem.

a Spigot, vide *Tappe.*

to Spill, vide *to Marre.*

to Spinne.

Nere. νεῖν.
Filare. ἰπτνεῖν.
Ducere filum, ſtamina, apud Ouidium, Meta. 4. Filum trahere.
κλώθειν. Conficere penſum. Plaut.
Torquere apud poëtas in eodem ſignificatu eſt inuenire.
Nendo ſpacioſam fallere noctem, *to Spinne all the whole night.*
Penelope legimus.
Carpere penſa, lanam. Virg.
Penſum vel ſtamina trahere, apud Ouidium.

Ex vsu fusi colique viuere, *To liue by the wheele.*
Tolerare vitam colo Virg.
¶ Pectere, trahere linum. *To Hachell flaxe.*

euill Spirits, vide *Euill.*

the Spirite of man, vide *Soule.*

Spite, vide *Enuie.*

in Spite of thy hart, vide *if ye Will or not.*

to do a Spite, vide Phr. Ma.

to speake Spitefull wordes, vide *to Checke.*

a Spittle, vide *Hospitall.*

to Spoyle, to Waste, to Destroy, to Vndoe.

Vastare. ἐκχιλᾶν. Euastare.
Deuastare. Concutere. Decutere.
Destruere καθέλειν. Inuertere.
Euertere. Confringere.
Quassare. Conquassare. Disturbare. Solo æquare, adæquare.
ἀφανίζειν. Peruastare.
Trahere, apud Virg. pro eodem.
In solitudinem redigere.
Elidere. Collidere.
Labefactare. παραχαίνειν.
Perdere. Deperdere. Extirpare.
Extinguere. Eradicare.
Populari vel populare.
Excidere strepitus.
In fauillas redigere.
Omnia in fumum & cinerem vertere.
Ferro ignique vastare.
Indignis modis proterere.
Totum subuertere, euertere.
Deprimere, apud Ciceronem.
Dissipare. Conculcare.
Deturbare statuam, parietes, ædificium, pro destruere.
Terræ illidere. Sternere.
Prosternere. ἀνατρέπειν.
In planum redigere.
Pessundare. Pessum dare.
Demoliri. Depopulari.
Subuertere. Diruere.
συντρίβειν. Delere.
Interficere messes apud Virg. pro perdere, seu cremare.
Disperdere. Exterminare.
Nimias ædere ruinas.
Arietare. κεραύνειν. Terere.
Atterere. Affligere. Afflictare.
Profligare. Accido. Concido.
Excindo. Conterere. Perfringere.
Comminuere. Frangere.
Radicitus, funditus euertere.
Effundare.
Ad solum redigere, distinct. 44. *Vide Waste, & Phr. Manutij.*

to Spoyle one of his goods, to put him from or besides all.

Fortunis, bonis patris euertere, eijcere, deijcere.
Fortunas inuadere.
Bonis, facultatibus, prouentibus destituere, exuere omnibus.
In fortunas impetum facere, Cice.
Exuere possessione. Priuare.
Censibus, reditibus, emungere, violenter priuare, nudare, *Vide to Rob.*

to Sporte, vide *to Ieste.*

Sporte, vide *Pastime.*

a Spot, vide *Bleamishe.*

a Spoute, vide *Tappe.*

to Spread abroad, to Extende, to Streche out, to Enlarge.

Prolatare. Extendere.
Propagare. Diffundere ramos.
Pandere. Expandere. Explicare.
Exinuare. Dilatare. *Plura vide supra*

to Scatter. & in Phr. Man. to Spread an ill name.

to looke a Squint.

Strabum esse vel Strabonem.
ἐλλαίνειν. ἐλλαπεῖν.
Oculis retortis videre.
Strabè intueri.
Obliquè inspicere.
διαφέρειν τὸν ὀφθαλμὸν.
Thũni more θυννου δίκην videre proverb. ἐπιλλώπειν.
Limis aspicere, vel limulis, to Looke awrye.
παραφέρειν τὸν ὄφθαλμον.
Detorquere oculos.
Petum esse, similiter leuius est quam strabonem esse.
Collimare pro obliquis oculis aspicere, apud Plautum.
¶ Lippire, non limis, sed ollis proverb. pro vehementer cæcutire.

Stable, or Constant.

Stabilis. Constans. Firmus.
Fixus. Immotus. Immobilis.
Solidus. Immutabilis.

a Staffe, vide Sticke.

a Stage, vide Scaffold.

to Stagger, to Stammer, to Stutter, to Lispe.

Balbutire. Impedite loqui.
Titubare. συγλωττεῖσθαι.
Vacillare lingua. τραυλίζειν.
Esse lingua impeditiore.
Hæsitare.
Dimidiata & mutila verba loqui.
βατταρίζειν.

a Staggerer, a Stammerer, a Stutterer.

Balbus. ψελλός. Atypus.
ἄτυπος, plectro linguæ non satis expedito vtens.
Balbutiens.
Subbalbus.
Impeditioris linguæ homo.
Traulus. Blæsus.
Impedite loquens.
Titubans. Subblæsus.
Cui hæsitans & impedita est lingua.

to Stay, vide to Refraine, to Let, to Linger, & Phr. Manutij.

to Stay, to make Sure, vide to Proppe.

a winding Stayre.

Cochea, Cochlis & Cochlidium.
κοχλιδίον.
Scala rotunda.
Turbinea altitudo, à cochlearum similitudine.

to Stand.

Stare. ἱστάναι.
Sistere, Consistere.
Pedibus niti.
In pedes stare.

to Stand still.

Subsistere.
Manere.
Resistere apud Eras.
Sistere gradum.
Figere pedem.
Sustinere gradum.
Hærere in vestigio.
Restitare apud Erasmum.
Premere vestigia, gradum, gressum.

Stande still, Tarie a litle.

Mane dum paulisper.
Expecta, resistere paulisper.
Siste gradum, pedem.
Subsistere.
Resiste.
Restita.

Stand vp, Arise.

Surge. Consurge.
Da te in pedes.
Recipe te in gradum.
ἀνάστηθι. ὄρθιο.

to Stande to his word, vide *to keepe Promise.*

a Standerd.

Signum. σημεῖον. Vexillum.
Manipulus. Aquila.

a Standerd bearer.

Signifer. Vexillifer.
Vexillarius. Manipularius.
Aquilifer, apud Romanos.
σημειοφόρος.

of a great Stature, as a Giant.

Procerus media producta.
ὑψηλότης. μακρός.
Longus. Altus. Gigas.
Longæ staturæ seu proceræ.
Giganteæ staturæ.
Bene longus.
Giganteus.
Prælongus.
Corporis magnitudine alios omnes antecedens.
Gigantum stirpe oriundus.
Giganteo corpore.
Prægrandi corporis mole.
Immani & plusquam gigantea magnitudine.
Valde procerus.
Supra communem hominum rationē staturæ.
Et prouerb. Polyphemus.
Tanagreus cetus.
Colossæa magnitudine.
κολοσσαῖος τὸ μέγεθος.
Immodicæ proceritatis.
Clematis ægyptia, *A tall blacke man.*
Maximus.
Caliga maximini.
¶ Vir Heroica statura conspicuus.
Corporis statura insigni, heroica, eleganti, augusta præditus.
In immensam molem coalescere, *To waxe verie great.*

frō a lower State to a greater, vide *from the Kitchin to the hall.*

a Statute, vide *Commaundement.*

to Steale.

Furari. Suffurari.
Furtum facere, designare.
Compilare. Adimere.
Expilare. ἁρπάζειν.
Clepere. κλοπεύειν.
Auferre. Subducere.
Subtrahere. ὑφαρπάζειν.
Picata manu capere, quod non posuit.
Subripere. Diripere.
Furto auferre. Sustollere.
Abigere propriè ad pecudes applicitum.
Afferre manus rebus alterius.
Legere. Sublegere.
Viscatos ad aliquid mittere digitos.
Clandestinè amouere.
Furto surripere.
Arripere.
Rapere.
Manticulari apud Plautum.
Suppilare, Erasmus.
Furtim vsurpare.
Bonis alienis manus inferre.
Inuncare.
Inuncare nummos, apud Lucilium.
Scrinium alicuius compilare vulgo, *To picke a cheft or coffer.*
Conuasare, apud Terentium.
Alquid conuasassem.
Inuolare, à nomine vola, æ.
Manuari deponens, apud Act.
Furtim vola manus.

Peculari

Peculari & depeculari ac peculatum facere, propriè significat reipub. aut principi quippiam furtim subtrahere. Vnde crimen peculatus. *To rob the Prince or common wealth.*

Stedfast, Sure, Firme.

Vastum. Firmum.
Solidum. ἐδρεῖον.
Stabile. Munitum.
Aheneum per metapho.
Bene fundatum, *Vide Stable, & Phr. Manutij.*

a common Stewe, vide *a Bauderie house.*

a Steward.

Condus. Oeconomus.
Moderator domus.
Dispensator rei familiaris.
Dispensatoris officium gerens. Ambros.
Procurator aliquot in locis dicitur, seu Curator,
Procurator peni. *Vide Buttler.*

a Sticke, a Staffe, a Cudgell.

Baculus, cui innitimur, à quo diminutiuum, Bacillum in neutro genere.
Fustis. Scipio.
σκῆπτον. βακτηρία.
Sustentamentum.
Virga.
¶ Fulcro, baculo niti.
Bacillo plantas fulcire trementes.
Scipione, fuste gradum fulcire. *To go with a staffe.*
Inniti scipioni, baculo arundineo quod etiam signficat.
In caducum inclinare parietem.
Muli mariani, furcinulæ quibus viatores suas sarcinas ferre consueuerunt, à Mario inuentore, & quas AErumnas seu ærumnulas latini vocant. *A walking staffe.*

Stiffenecked, Vntractable, that can not be intreated, Vnruly.

Rigidus. Durus. Asper.
Præfectus. Immitis.
ἀστυγνάμων. Immisericors.
Inflexibilis. Inexorabilis.
Sæuus. Ferox. Seuerus.
Ferus. Atrox. Terribilis.
Dirus. ἄγριος. Immanis.
Dura silex & Marpesia cautes
Duræ gerens præcordia mentis.
Silices circa præcordia vel pectus habens gestans. ἀτίραμνος.
Ferreum habens animum.
Nero. Phalaris. Atreus.
Agamemnonis hostia.
Ferreus. Aheneus.
Scythicus. Plagosus.
Cui cornea fibra, apud Persium.
Ferrum, adamantem, cornu impectore gestans.
Omni diritate atque immanitate terrimus. ἀγριόθυμος.
Fœnum in cornu habens.
Illiberalis, apud Ciceronem.
Exoratu difficilis.
Durus, immobilis alloquio.
Lapidem decoquens.
Nullis precibus mollescens.
Crudelis. Truculentus.
Implacabilis. Truci aspectu.
Acer. Effrenatus.
Austerus. Grauis.
Inhumanus, Omnis humanitatis expers, Barbarus.
Aspectu horribilis.
Toruus oculis. βλοσυρωπός.
Vide Cruell.

Still.

Tacitus. Quietus. Placidus.
Silens, *Vide Quiet.*

Still or continually,

Assiduè. Continuè. Iugiter.
Perpetuò. Perennè.

a Stincke, an ill Sauour.

Fœtor. Pœdor.
Graueolentia. Virus.
Putiditas. Putor. δυσωδία.
Fœtor hircinus, peſtilens.
Odor teterrimus oris & corporis quẽ ne beſtiæ quidem ferre poſſent. Cicero.
Tetri ac plane peſtilentis cœli odor.
Illuuies. Sordes.
Situs. Squalor.
Mephitis pro terræ putore apud Vir.
Odor malus, grauis, inamænus, dirus, latrinalis.

to Stincke, to geue an ill ſauour.

Fœtere. Putere.
Graueolentiam, odorem tetrum reddere. βρωμᾶδζ.
Olere grauiter, odorem grauem.
Obolere. Male olere.
Fœtere quàm peſſimè.
Oboiere cepas aut allium.
Malo, graui odore eſſe.
Grauem exhalare fœtorem.
Deteriorem ſpiritum trahere.
Tetro odore inficere, *To infect.*
Et dicitur Amma alicui, fœtere, graui fœtidoque eſſe anhelitu, *to haue a ſtinking breath.*

Stinking, or that ſtinketh.

Olidus, tam bonum quàm malum odorem habet.
Fœtidus. Grauis odoris.
Mephiticus, apud Sidonium.
Hircoſus.
Olens hircum. ἀζρομος.
Tetrum ſpirans odorem.
Obſoletus. Sordidus.
Capro olidior. Putidus.
Putidiuſculus. Viroſus.
Fœtulentus. Grauè olens.
Flaccidus. Putridus.

to Sting, vide *to Foyne.*

to Stirre vp, to ſet on, to Pricke forth, or forward.

Inſtigare. Inflammare.
Incitare. Concitare.
Excitare. Commouere.
Claſſicum canere, vel bellicum.
Stimulum addere ſeu aculeum.
Calcar addere.
Excire.
Frigidam ſuffundere, clanculum.
Inſtigare. Pungere.
Stimulare. Extimulare.
Animare. Accendere.
Sollicitare alicuius animum.
Prouocare exemplo.
Impellere. ἐλαύνειν.
Vrgere. Inſtare.
Adducere.
Inducere.
Aculeis excitare.
ἐγχεντίζειν.
Calcibus currentem vrgere.
Incitare currentem.
ὀτρύνειν τὸν τρέχοντα.
Igniculos ciẽre in animis hominum.
Inſtinctu perpellere.
Faces apponere, admouere ſubijcere δαῖδας.
παρατίθεδζ, apud Home.
Faces incendio miniſtrare.
Hortari. Adhortari.
Cohortari.
Prouocare.
προκαλεῖν.
Exhortari.
Ad mauortis ſtudium excire.
Subdere, adhibere calcaria, ſtimulos, *To pricke forth.*
Calcaribus equum concitare, citare. *To ſpurre the horſe, or ſet ſpurres to his ſide.*
Morantem virga impellere.
Bene plauſtrum perculit, prouerb.
Incendere', pro vehementer excitare, commouere.
Impotenti quadam cupiditate implere, rapere, vrgere.

to Stirre the wolfe that is a slepe, to prouoke a thing that is able to hurte vs: to procure our harme.

Sopitum excitare somno.
Sopitum suscitare ignem.
Tremulentum, dormientem excitare vellicare, Pungere, Stimulare.
Θυννίζειν ἢ Θυννιάζειν.
Oestipedem excitare.
Cornutam petere bestiam.
Potẽtum in se perniciem prouocare.
Ignem gladio fodere.
Leonem stimulare, pungere.
Quiescentem beluam, crabrones, suẽ irritare.
Fumantem vrsi nasum tentare, apud Martialem.

a Stich in the side, called the Pleurisie.

Pleuritis idos.
Pleuresis media producta.
Laterum dolor, tortura, torsio.
πλεύρα Græcis dicitur latus Cicero.
Crassus lateris dolore consumptus.

a Stocke, a Linage, a Kindred.

Progenies. γενεὰ.
Propago & propages, Prosapia.
Origo. Genus. γένος. Gens.
Natales. Stirps fœminini generis.
Proles, apud Columell. Generatio.
Tribus. Parentela. Familia.
Domus. Sanguis. Semen.
Locus pro genere etiam ponitur.
Vt obscuro, humili loco natus. *Of a base linage.*
Et honesto, claro, non infimo loco natus. *Of a good house or stocke.*
Prodere, id est, propagare genus. Virg. 4. AEneid.
Familiam progeniem ad paucos redactam ab interitu vindicare.
Demittere ad posteros genus, *to augment his Kindred.*

to come of a good Stocke, vide *Kindred.*

to put in Stockes, vide *Prison and to Tie.*

to get him a good Stomacke.

Stomachum acuere, exacuere, irritare, stimulare languidulum.
Vellicare atque excitare stomachum & appetentia non sinere delassari.
Facere vt rabida surgat orexis.
Magis ac magis vrgeri edendi auiditate.
Palatum iuuare, excitare, sicut Plin. acida. Appetentiam cibi facere, de lactucis.
A stomacho fastidium auferunt, discutiunt.
Prouocare seu excitare comedendi, edendi appetentiam.
Valere ad ciborum appetẽtiam prouocandam.
Orexin prolicere.
Extimulari appetentia.
Auidè vorare.
Non appetione sed impetu ferri ad primas dapes.
¶ Contrà. Tollere appetentiam, auiditatem potionis & cibi.

a weake Stomacke, vide Phr. Man.

a Stone.

Lapis. λίθος. Saxum.
Petra. Silex.

a hard or Stonie hart.

Inexorabilis. Saxeus.
Implacabilis. Immitis.
Adamantinus. Ferreus.
Lapideus. Duræ ceruicis.
Seuerus. Inflexibilis.

Lapideum cor habens.
Silices circum præcordia geſtans.
Dura ſilex. Marpeſia cautes. prouerb. *Vide Stiffe necked.*

to ſtrike or kill with Stones.

Lapidare. λιθοβολεῖν.
Saxis, lapidibus obruere.
Frequentes ictus lapidibus inferre.
Imbre lapidum affligere, percutere.
Grandinario lapidum iactu opprimere, apud Fulgentium.
Lapides iacere.
Lapidibus cædere, appetere.
Coopertus lapidibus, imbre ſaxeo, id eſt obrutus. Soli. de gruibus: Imbre ſaxatili nautæ complui.

a Stoole, a Chaire, or a Seate.

Sella. ἵδρα.
Sedes. Sedecula.
Sedile. Subſellium.
Thronus, θρόνος, Solium maieſtatis ſunt. Cathedra.
Hemicyclus. Exedra.
Tribunal iudicis.

a foote Stoole.

Suppedaneum. Scabellum.
Subſellium. Hypopodium.
ὑποπόδιον. ὑποπόδιον.

to Stoppe or to Shutte vp, to incloſe with hedge or wall.

Obturare. παραίζειν.
Occludere. Obſtruere.
Oppilare. Obſtipare.
Opplere. Obfirmare.
Obſepire. διαφράττειν.
Implere. Infercire.
Obuallare. Obmunire.
Rimas delutare. Oblinere luto.
Obdere. Conſtipare.
Effercire interualla grandibus id frõte ſaxis, apud Cæſa.
Auribus ceram addere.
Aures obturare, *to ſtoppe the eares.*
Stipare. Stringere. Oppilare.
Contrahere, claudere medicis vſurpata. Aluum ſiſtere.

to Stoppe an other mans proſpect or light.

Obſtruere luminibus, apud Ciceronẽ in 5. Tuſcul. pro ſtructura propiore lumen alicui tollere.
Officere luminibus vicini pro eodem à Iuſtiniano ponitur quod poſtremum ſcilic. Budæus poſuit pro Gloriam alterius obſcurare, minuere, pro quo Liuius vſurpat: Nomini officere. Etſi in tanta ſcriptorum turba mea fama in obſcuro ſit, nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officient meo, me conſoler.
Officere luminibus etiam apud Ciceronem.
Nec mentis quaſi luminibus officit altitudo fortunæ & gloriæ.
Adferre obſcuritatem, apud eundem.
Attulerunt tuæ res geſtæ cæterorum laudibus obſcuritatem.
Alicuius præterea virtute, aliorum nonnunquam obſoleſcere dicitur exiſtimatio.

to Stoppe ones mouth, vide *Silence.*

Store, vide *Abaundance.*

Stoute, Bolde, without Feare.

Hoſtibus haud tergo ſed forti pectore notus. Catul.
Intrepidus. παντικός.
Audax. Audens.
Audaculus. Animoſus.
Infractus animo.

Qui magno animo & erecto est.
Inuicti animi. Confidens.
Ad quoduis facinus promptus. *a Venturer*, mortem non timens præsentem. Acer. Atrox.
Ferox. Impauidus.
Strenuus. Magnanimus.
Temerarius. Nihil timens.
¶ Credere se suæ arti, audaciæ.
Præsenti infracto animo, constanti.
ἰυκάιδιος. *Vide Phr. Man.*

a Stoute facte, vide *Deede.*

to Stray abroad, vide *to Go out of the way.*

to Straine through a colander.

Deliquare apud Colu. Eliquare.
Exprimere fabas, pisa.
Colare. Excolare.
Percolare. Pauxillatim stillatimq; liquorem emittere.
Per colum aut secerniculū purgare.
διυγραίνειν.

to Strangle, vide *to Choke.*

a Straunger or an outlandish.

Externus. Exter.
Peregrinus. Exterus. Extraneus, & Exteraneus. Aduena.
Alienigena. ἀλλοδαπός.
Proselytus. Exoticus.
Aduentitius. Alienus.

to Stretch out, vide *to Spreade abroad.*

Streict.

Angustus. στενός, Arctus.
Strictus. Exiguus. Breuis.

to make Streict.

Angustare. Angustum facere.
Coangustare. Contrahere.
In angustum adducere vel deducere.
Constringere.
Arctare. Coarctare.

Strength.

Robur. ἰσχυς.
Fortitudo. Vires. Latus.
Nerui. Vis. Lacertus.
Gladiatoria totius corporis firmitas.
Virtus quæ δύναμις Græcis.
Brachium pro fortitudine in sacra scriptura. Potentia.
Potestas. *Vide Might.*

to Strengthen, to make Strong.

Munire. Communire.
Obfirmare. Firmare.
Roborare. Vallo claudere.
Vallare. Armare.
Confirmare. Stabilire. καθίστημι.
Cancellis firmare. χόρος αυρᾶν.
Vide Enuirone, & Phr. Man.

to Strike with a clubbe, vide Phr. Manu. *Beate.*

to Strike of, vide *to Cut of.*

to Striue, to chide, to braule

Rixari. Obstrepere.
Contendere verbis. Altercari.
ἐρίζειν. Obstrepere. Obgannire.
Iurgari. Litigare.
Litibus intendere.
Iurgia exercere.
Agitare contentiones.
Lita litem serere.
Conferre lites, Horat.
Verbis inuicem altercari.
Dictis dimicare mutuis.
Dissidere. Concertare.
Verbis certare, Pugnare.
Funiculum contētiosum ducere apud D. Hieronymum.
Conserere lites.
Contentionem exercere.

Diſſidijs inamœnis conflictari, concuti.
Puſilla de cauſa, de re quãtumuis friuola, litem, rixam mouere.
Obſtrigilare.
Omnia ex contentione agere, *To doe nothing but Brawle.*
Non ſolum lingua, ſed & ligno, rem agere, *to Brawle and fight.*
Controuerſiam habere, alere.
Controuerſari, apud Cicero.
Altercationem habere & facere, vtrunque, apud Cice.
Commutare verba pro litigare apud Terent. Velitari. λογομαχεῖν. pro verbis altercari.
Lingua concertare, apud Cice.
Serenitati nubem inducere, *to make diſcorde or noiſe.*
Certare pro bracha.
Contendere pro ſubligaculo.
In iurgium deſcendere.
Diſſidijs contendere.
Cum iurgio adoriri, *to Chide one.*
vide Phr. Man. & ſupra Diſagree.

Strifes, vide *Contentions.*

Strong, Bigge and Mightie.

Validus. ἰσχυρός.
Fortis. Robuſtus.
Magnarum virium. Firmus.
νεῦρα ἔχων. Robuſti corporis.
Sampſonius. Atlanticus.
Potens. Herculeus.
Prævalidus. καρτερός.
Pectoroſus. Lacertoſus.
Viribus præſtans ac robore.
Vertius, apud Pomponium.
Cui ſolidæ ſtant robore vires.
Neruoſus. Præſtrenuus.
Viribus pollens, præpollens.
Sampſonem robore vincens.
Alter Hercules. Vigoroſus.
Acer, apud Virgilium de Turno.
Mutius ipſe. Milo.
Toroſa iuuentus, apud Perſium.
Homo neruoſi robuſtiq; corporis.
Inſigni cum corporis, tum animi robore præditus.
Cui vigor mentis, ſolidumq; robur.
Cui maxima vis eſt. Homerus.
ὅυτινι κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Prævalidæ ſunt in corpore vires.
Vide Phr. Man.

Stubburne.

Rigidus. Proteruus. Indomitus.
Intrenis. Effrenatus.
Vide Obſtinate and Diſobedient.

to Studie, vide Phr. Man. & ſup. *to Learne & to Muſe*

to Study, to indeuour or giue him ſelfe to vertue, to proſper in all goodneſſe.

Colere virtutem.
Dare operam virtuti.
Adoleſcere & grandeſcere quotidianis virtutum auctibus.
Proficere de virtute in virtutem.
Magna in dies bonæ frugis capere incrementa.
Incrementum & vires accipere.
Eximiam ad recta vitæ inſtituta progreſſionem facere.
Exercitamentis virtutum multũ fructus referre.
Vitam virtute excolere.
Omnem operam ac ſtudium ponere in virtute colenda.
Se proripere virtutis ad faſtigium.
Proficere in mentem bonam ſalutemque.
Pectus virtutum ornare nitelis.
Ingenuis mentem virtutibus ornare.
In ea vitam impendere ſtudia, quæ vera certiſſimaq; ad virtutem ducunt via.

verie Studious or giuen to Learning.

Studioſus.

Lite-

Literarum amantissimus.
Perdius ac pernox in literis.
Libris affixus, pertinacissimè inherēs
Cui omne tempus inter bonas literas effluit.
Palladij studij cultor, venator, amator.
Candidatus bonarum literarum.
Assiduus in studijs literarum.
Cui est cordi sacræ cultura Miueruæ, &c. *Vide Phr. Man.*

Study, vide *Diligence.*

to Stumble, to Faulter in going.

Cespitare. Nutare gressu.
Titubare. παραπλαίειν. Labi.
Vacillare gressu, pedibus
Ire pede incerto.
Labascere. Errare.
Talipedare. παραφίρειν.
Super talos insistere.
Incedere, ter facere passibus non æquis, apud Senecam, in morte Claud.

to Subdue, to make tame, to Ouercome.

Subigere. Subijcere.
Subiugare. Potestatis suæ facere.
Redigere sub imperium. Vincere.
Libertate multare. Subdere.
Cogere vt imperata faciant, ferant.
Conficere in leges suas, apud Terent.
Rebellare. Expugnare.
Superare. Prosternere.
Confundere. Conculcare.
Contundere. Conterere.
Euertere. Subuertere. Calcare.
Mittere sub leges. Virgilius.
Vi oppressos imperio coërcere. Cic.
Vi & vafris circumuentionibus subiugare.
In ius in potestatem suam redigere, vindicare, obtinere, potiri.
In seruitutem, in seruitium, in prouinciam redigere. Frenare.
Frenos, iugum inijcere. δαμᾶν.
Domare. δομάζειν.
Frenum imponere seu iugum seruile.
Seruitio premere. Coërcere.
In ditionem redire.
Imponere imperium, iugum.
Sub iugum mittere.
Facere aliquem vectigalem, tributarium. *Vide Tame, & Phr. Man.*

to Subdue a countrey, vide *to Winne.*

to become Subiect, vide *Obedient.* & in Phr. Man.

Subiect to, &c.

to Suborne, to put in the Place of another.

Subornare. Adornare. Supponere.
παρασκευάζειν. Allegare.
Submittere. Subdere.

Subsidie or Tribute, a Tolle.

Vectigal. Tributum, & Tributus, apud Plaut.
Telonium. Portorium quod in itinere præstare solent.

to leauie a Subsidie, vide *to Cesse.*

Substance, or Wealth, vide *Monie.*

Subtile, Wittie.

Sagax. Industrius.
ἐπισοφός. ἀγχίνους.
λογοδαίδαλος.
Ingeniosus. Chrysippus.
πολυδαίδαλος.
Acutus. Alacer. Callidus.
Sensibus vigens vniuersis.
Acer in argumentationibus, argutus orator. ἐνθυμηματικός.

Perſpicax. Gnarus.
Diſertus. ἀγχινέξ.
Expertus. Solers.
Animo ingenioſus, artificioſus.
Ingenij dexteritate plurimum pollens. Rhinoceros metaph.
Prudens. Dædalus.
Fœlici acutoque ingenio.
Præſtans ingenio. ἐυφυής.
Vir & ingenij vigore, & memoriæ dono præſtans.
Homo venuſto, cœleſti ingenio mirificæ induſtriç.
Diuinæ cuiuſdam indolis.
πολυτεχνότατος.
Cleanthes. Sagaci ingenio.
Egregijs ingenij dotibus cumulatus.
In agendis rebus conſilio vtens.
Argutus diſputator.
Acerrimum agens diſputatorem.

Subtilitie, Craftineſſe, Guilefulneſſe.

Argutia. Fucæ.
Strophæ tergiuerſationum.
Ambages. Anfractus. διέξοδος.
Acumen Chryſippeium.
Chryſippeæ ſubtilitates.
καταφύγετον, eſt ſuffugium.
Aſtus, Aſtutia. Vaframentum.
τέχνη. κερδοσύνη. Ars.
Calliditas. Vafricies.
Verſutia. Doloſitas. Fraudulentia.
Siſyphi artes, prouerb.
Doloſa conſultamina.
Verſuta conſilia.
¶ Vereratoriè, ſubdolè, vafrè, verſutè, callidè, *Vvitely.*

Succeſſours, Poſteritie.

Poſteri. Poſteriores.
ὕστεροι. ἐπάγοροι. ὀπίσατοι.
Minores. Epigoni.
Nepotes. Succeſſores.
Sequaces. ὑπάμονες.

Poſteritas. } *Poſteritie.*
Soboles. }
Genus. }
Succeſſio. }
Semen pro poſteritate in ſacris.
Futuræ retrò generationes, pro poſteris in ſacra ſcriptura.
παῖδες παίδων. Nati natorum.
Filij filiorum, frequenter in ſacris.
Poſtera ætas.

a good Succeſſe, vide Phr. Man.

Such maner or Such a one, of this or that ſort.

Talis. Huiuſmodi.
Huiuſcemodi. Iſtiuſmodi.
Illiuſmodi. Similis.
Eiuſmodi. Is. Ea. Id.

to Sue the law, to commence an Action.

In ius vocare. In ius ducere.
Iure conuenire. Citare.
Citare ad iudicem, in ius aliquem.
Diem dicere, vel condicere alicui.
κλητεύειν.
Dicam ſcribere, & dicam impingere, quod Paulus Iuriſconſul. dictare actionum dicit.

to Suffer, to Abide, to Endure.

Tolerare. καρτερεῖν.
Suſtinere. Supportare. Pati.
Perpeti. Ferre. Durare.
πάσχειν. Perferre. Dare pœnas.
Pendere dependere pœnas natibus vel tergo. Plectere.
Luere. Soluere. Piare pœnas.
Caſus in victo corde ſiniſtros pati.
Sufferre. Perferre. ὑπομένειν.

to Suffer to much, vide *to Permit.*

a Suffragan, vide *Byshops vicar.*

to Summe seuerall parcels in a reckening or accompt.

Reducere in summas.
Putare, deputare rationes.
Subducere summam, quod summare vulgus dicit.
In summam conferre.
In summam redire, cogere.

Sumpteously, vide *Deliciously.*

a Sumptuous bancket, vide *Bancket.*

the Sunne.

Sol. Titan. Hyperion.
Hyperione natus. Phebus. Apollo.

a Supper.

Cœna. Cœnula, quæ Vesperna antiquis dicebatur.
Cœna vespertina. Conuinium serotinum. δεῖπνος. δόρπον.
Epulum vespertinum.
Vespertinæ refectiunculæ, *Collation.*
Cœna Hecates, prouerb. dicitur cœna perparca & impendio frugalis.
Vide a colde Feast.

a Supplication or Request.

Libellus apud Sueton. & pluraliter libelli, quos Martiall. vocat supplices libellos, in quibus scilicet continenter petitiones, supplicationes subditorum ἱκετηρίαι.
Galli Requestam vocant minus Latinè.
Libellos signare siue subnotare, dicitur qui supplicibus libellis siue requestis respondet.

to Supplie the steede of an other, to take the Turne of an other.

Alternare vices, apud Ouid.
Variare vices, apud Virg.
Præstare, tradere mutuas operas Terent. Seruare vices. Soli.
Promiscuam operam dare. Plaut.
Ludum facere labori. Horat.
Per vices quippiam agere.
Variare laborem otio, otium labore.
Alijs vicissim suppetias ferre.
¶ Respirare. Vires tarditate nutrire.

to Suppose, to Thinke or esteeme.

Arbitrari. Autumare.
Videre deponentaliter.
Putare. νομίζεσθαι.
Existimare. Credere.
Sentire, sequentibus istis particulis Quod vel quoniam.
Opinione plane concipere, fore.
Persuasionem induere
Reri. Opinari.
Vide Phr. Man. & to Thinke.

Sure, vide *Faithfull and Stedfast.*

I am Sure or Certaine of it I Doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus sum.
Firmiter teneo. Persuasum est mihi ἀκριβῶς εἰδέναι.
Certò mihi persuasum est.
ἀναμοιβόλος ἔχω. firmiter teneo, nihil ambigo.
Certis argumentis habeo compertum.
Certum prospicio.
Certis adducor argumentis.
Plurimis experimentis obseruaui.

Certo certius habeo.
Pro certo habeo. Liquet.
Conſtat mihi. Apparet mihi.
Certum, exploratum habeo.
Pro explorato habeo.
Exploratiſſimum eſt mihi.
Non ambigo.
Compertum, perſpectum, notum expertum, cognitum habeo.
Capio. Intelligo.
οἶδα. εἶδω.
Non ignoro. Non ſum ignarus.
Non ſum neſcius, inſcius.
Certo ſcio, Certum ſcio, Certè ſcio, omnia apud Ciceronem.
Non eſt mihi dubium, obſcurum.
Spe non dubia ductus.
Vſu comperi.
Exploratum, compertum eſt mihi.
Certiſſima fide compertum, & argumentis indubitatis perſuaſum eſt mihi. Diuinis eloquijs teſtatum habemus & perſuaſum. Bud.
Calleo, teneo hāc rem quam optimè.
Non me fugit. οἶδα.
Fugit, fallit, latet, præterit neminem.
Omnes ſciunt.
Indubitatum, perſpectiſſimū habeo.
Non me præterit, fallit.
Haud me falſum habuit.
Haud me latet. ἐπίσταμαι.
Non me clam eſt.
Neque id eſt obſcurum cuiquam, *Knowen to all men.*

a Suretie, or a Pledge.

Fideiuſſor. ἀνάδοχος.
Sponſor. Satiſdator.
Præs, & Vas vadis, ſed in re diuerſa, vnde Auſonius, Quid cum lis fuerit nummaria, tum dabitur? præs.
Quis ſubit in pœnam capitali ſupplicio? vas. Obſes.

to be or become Suertie for one.

Vadimonium promittere, in re propriè capitali.
Pro altero fide iubere, ſpondere, ſe obligare.
Fidem, promiſſum præſtare alienum.
Vadari, verbum commune.
ἐγγυᾶσθαι.
Vadimonio ſe obſtringere.
Siſtere vadimonium, *to put in Suretie.*
Alienæ culpæ diſpendium luere velle, ſuo periculo eſſe velle.
In ſe recipere, ad ſe, Teren.
τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι, ἀναδέχεσθαι.
Præſtare, apud Cice. frequens pro ſatis facere.
Alienam culpam, alienum promiſſum in ſe recipere.
Fide iuberi. Pro alio ſpondere.
Fidem pignori dare.
Dare promiſſa apud Virg.
Promittere per vadem. Suo periculo, ſua fide promittere alium facturum aliquid.
Fidem interponere ſuam, apud Cæſarem.

a Surgeon.

Chirurgus. χειρουργός.
Chirurgicus, pro eodem.
Aliptes ab vngendo.
Empiricus, experimentator, ἐμπειρικός qui per experientiā medetur.
Vulnerarius ſubſtantiuè, vel Vulnerarius medicus.

to Surrounde, vide *to Ouerflowe.*

to winne his Sute.

Tenere, obtinere cauſam.
Euincere, vincere litem.
Tenere ſententiam, *to get the vpper hande.*

to leeſe his Sute or to be debarred of his Action.

Perdere cauſam, ius.
Et cadunt à cauſa, qui litem perdunt, qui cauſam aduerſario tradunt, cōcedunt.

Simi-

Similiter cadere causa, causam amittere, Succumbere.
Cadere formula, apud Quintilianum pro eodem.
¶ Vinci. Superari. Cedere.
Inferior, minor sum ἐλαττῶμαι.
Posteriores ferre. ἔλαττον φέρεσθαι.

a Swallow, vide *Gulfe.*

to Swarue all together from his olde fashions, vide Phr. Manutij.

to Sweare, to take an Othe.

Iurare.
Iuramentum, iusiurandum præstare. πίστιν ἐπιθῆναι.
Fidem iuramento obstringere.
In alicuius verba iurare.
Sanctè iurare, deiurare.
Sacramentum dicere & sacramento.
Coram Deo & angelis protestari.
Dare iusiurandum.
Iureiurando confirmare.
Conceptis verbis iurare, hoc est, ad præscriptum & voluntatem alterius.
¶ Sacramento adigere vel iureiurando.
Cogere ad iurandum, Obtrigare, Obligare iureiurando, vel in iusiurandum cogere, obstringere.
ἐξορκοῦν, *to take an othe of one, or to cause him to sweare.*
¶ Iurisiurandi alicui gratiam facere, Iusiurandum vel sacramentum remittere, *to dispence with one for his othe, to release or discharge him of it.*
Sacramenti religione exoluere.
Iuramentum nullum expetere.
Sacramento non tenere.
Perfidum dicere, *to Periure or forsweare.*
Sanctissimum sacramentum violare. εἰς τὸν ὅρκον ἀσεβεῖν.

to Sweepe the floore.

Scopare. σκαλλειν. κορεῖν.
Verrere, expurgare pauimentum.
Operam omnem aranearum perdere, texturam improbam, telas, apud Plautum.

Sweete.

Suaue.	Dulce.
Lene.	Musteum.
Mellitum.	Saccaratum.
Mellis medulla.	
Melleum.	Mellisfluum.

a Sweete harte, vide *a Paramour.*

a wilde Swine, vide *Boare.*

Swift, Quicke, Speedie, Actiue, Nymble.

Agilis.	Alacer.
Velox.	Pernix.
Citus.	σπεύμενος.
Celer.	Volucer.
Impiger.	Ales adiectiuum.

Alite vectus equo.

Festinus.	ταχύς.
Præpes.	Celeripes.
Strenuus.	Citatus. ὀξύς.
Aëripes, & per synæresin Aeripes, Alipes.	Velocior Pegaso.
Rapidus.	Ocior accipitre.

θᾶσσον ἰρήκων.
Ceruum cursu vincens.
Fugax pro maximè celeri & veloci, Cicero posuit in epistolis, & Virg. in 10.
Volucri meare cursu, Sol. de Tigride, primum pigre fluente.

Swiftnesse, Quicknesse, Speedinesse.

Agilitas.	Velocitas.
Pernicitas.	Celeritas.
Alacritas.	Leuitas.

a Swille-bolle, vide *Drunkard.*

a Swine, vide *Hogge.*

a wilde Swine, vide *Boare.*

a Sworde.

Gladius. Enſis. ξίφος.
Framea vel phramea.
Telum, apud Verg. & alios.
Ferrum pro gladio frequens, vtpote materia rei confectæ.
Machæra. Romphæa. *a two hand ſworde.*
Mucro, per Synecdochen, vt ex parte totum intelligamus.
Spatha. Spathula.
Parazonium, *a Ryding ſworde.*
Acinacis, penultima correpta, apud Horat. & D. Hieron. pro gladio vſurpatum eſt Perſico ſeu potius Medico, Turcæ Cimiterram vocant enſem.
Harpe, apud Luca. pro enſe falcato.
Exerere, Euaginare, vel rectius diſtringere, educere.
ἕλκειν τὸ ξίφος.

to drawe a Sworde, vide *Drawe.*

T

a Table.

Tabula. Tabella. Menſa.
Menſula. Quadra. vt Aliena viuere quadra.

a Table gueſt, a Smell feaſt, vide *Gueſt.*

a paire of Tables for to playe at dice.

Abacus. Alueus.
Alueolus. Fritillus.
Pyrgus, apud Horatium.
Turricula. Orca. Tabula luſoria.

to Take awaye or from, to Leaue nothing.

Auferre. Demere. Adimere.
Eripere. Eximere. Dirimere.
Diripere. Surripere. Præripere.
Subducere. Sublegare. Priuare.
Spoliare. Fraudare. Expoliare.
Orbare. Viduare. Suſtollere.
Detrahere. Subtrahere. Extorquere.
Detorquere. Furari. Prædari.
Nihil reliquum facere, eleganter pro relinquere nihil.
μηδὲν κατὰ λεῖπειν.
Omnia auferre vel cum puluiſcula, vt habet prouerbium.
Tollere funditus, *to leaue nothing.*
Vide Phr. Manutij.

to Take his breath, vide *Breath.*

to Take greeuouſly.

Aegrè, Aegerrimè, Indignè, Grauiter, Grauatim, Moleſtè, Iniquè, Acerbè, Iracundè ferre.
δυσχεραίνειν.
Durius, impatienter, Malè ferre.
Indignari cum accuſatiuo, pro, Indigne ferre vel iraſci. Cicero.
Cicero præter modum doluit mortua filia. *Vide Phr. Manu.*

I Take it to be ſo, or I Thinke ſo.

Mihi videre videor. φαίνεταί μοι.
Sic equidem ducebam animo. Virg.
Facile adducor vt credam.
ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ. Mihi videtur.
Suſpicor. Mihi fit veriſimile.
Induco animum.
Tangit animum meum ſuſpicio.
In anxia purgatione leuem cõcipio ſuſpiciunculam.

to take in hande, vide *to beginne.*

to Take on him the office or charge, vide *to Vndertake weightie matters.*, *& in* Phr. Man. *to Take the charge, &c.*

to Take pacientlỹ, vide *to the Pacient.*

Take heede, vide *Beware*, & Phr. Man.

Taken with beautie, vide Phr. Manutij.

to talke, vide *to Speake.*

to Talke or common with one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum datiuo.
Alloqui cum accusatiuo.
Communicare. Conferre.
Commemorare. Sermocinari.
Colloqui. Confabulari.
Commentari. Agere.
Verba facere. Sermonem habere.
Affari. Compellare.
προσαυδᾶν. προσφωνεῖν.
Conuenire, cum accusatiuo, *To Go for to speake with.*
Ioannem de hac re conueniam.
Volo te paucis vel tribus verbis subaudi, alloqui.

a Talke, a Speach, a Language, a Worde.

Sermo. λόγος.
Loquutio. Eloquutio. Verbum.
Homilia. Eloquium.
Idioma, locutionis proprietas.
Lingua, pro eodem frequens, quemadmodum Græcis φωλή.
Vide Phr. Manutij.

a cõmon Talke, vide *Rumor.*

Tallowe of beastes.

Seuum, Sepum. σίαρ.
Sebum scribunt aliqui.
Hinc candela sepacea seu sebacea, *a Tallow candle.*
Et candelas seuare, sebare, vel separe, apud Colu. *to make Tallow candles.*
Et apud Plaut. Vulcanum in cornu gerere, id est, candelam, *to beare light in a lanterne.*

to make Tame, to Subdue or bring vnder.

Domare. Domitare.
δομάζειν.
Frenare. Subijcere.
Subigere. Subiugare.
Sub imperium mittere.
Coërcere. Reprimere.
Vide Subdue.

a Tanner, a Curriour.

Cerdo. σκυτεύς.
Coriarius. Byrseus. βυρσέυς.
Alutarius.

Tapestrie or hangings.

Tapeta seu potius Tapetes.
Tapes. Plaga. Plagula.
Legimus etiam Taperia.
Textilis pictura. Peristromata.
Stromata. Panni auro intertexta.
Peripetasmata. Amphimalla.
Amphitapa. Aulea. αὐλαία.
Vestes cortinæ stragulatæ, variegatæ, versicolores, beluatæ apud Varon. hoc est diuersis beluarum figuris depictæ.
Textile stragulum magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.

a Tap, a Cocke, a Spigot, a Spoute.

Epistomium, Spina, Ducillus, Fistula, Collabus, σύριγξ.
Tubus, Cuius diminutiuum est Tubullus.
Vinum, cereuisiam educere, promere, *to Tappe.*
Depromere, vinum mouere. Hora.

to Tarry, to Pause, to Stay.

Manere. μένειν.
Expectare. ἀπομένειν.
Opperiri. προσδέχεσθαι.
Percunctari. Terent.
Percunctatum ibo ad portam quo ad se recipiat.
Prestolari, omnia cum accusatiuo cõstruuntur, Cicero postremum præstolor etiam datiuo iunxit.
Restare. Restitere.
Resistere. Cunctari.
Intermittere. Intercipere.
Interrumpere. Cessare.
Desinere. Desistere.
Morari. Herere.
Sistere. Omittere.

I will not Tarry, I will Come by and by, Quickly or Shortly.

Non cunctabor, nõ morabor diutius.
Aduentum non differam, non prorogabo.
Subito inopinato, propediem nos visurus es
Nouo ineunte anno.
Ineunte vere, prima hyrundine aduolabo, Dabitur tibi copia nostri. Virgilius.
Hyeme proxima, hyeme extrema videbit nos Roma.
Londinum. Oxonia.
Cum se remiserit hyemis rigor, cum ciconijs & hyrundinibus euolabo.
Aduentum maturabimus.
Ocyus præsentiam nostrã visurus es.
Propediem te inuisam.
¶ Maturabo reditum.
Iam iam adero. Mox rediturus.
Continuo hic ero.

Tarry a litle, vide *Stand still.*

to doe or ende his Taske, to dispatch his businesse.

Pensum persoluere, absoluere.
Pensum conficere. Plaut.
Pẽsum meũ quod datum est confeci.
Peragere laboris pensum.
Opus iustum vel operas reddere.
Implere, peragere partes suas.
Iusta præbere, reddere.
Iusta operum peragere.
¶ Plena opera.
Iusta pluraliter.
Opera constituta, debita, consueta. apud Golumel.
Vide Phr. Man.

to Taste or to feele the taste of a thing, to take the Say or tast, to Proone.

Libare. Delibare.
Gustare. Degustare.
Pitissare, apud Terentium.
Carptim, leuiter, ac velut obiter degustare.
Admouere labra poculis.
Primoribus labijs degustare, tãgere.
A limine salutare.
Summo digito & quasi per Indicem tangere, Iustinianus.
Vt canis è Nilo degustare.
Per transennam inspicere.
Extremis digitis attingere.
Ex transcursu dicere velut degustandi causa.
ἐκ παραδρομῆς μαθεῖν ὥσπερ εἰγεύματος ἕνεκεν.

to Taxe, vide *to Cesse.*

a Tayler, a Botcher, a Cobler.

Sarcinator. Sartor.
Cerdo. ῥαπτής.
Veſtiarius, qui veſtes vendit & reficit. Panniculatius.
Veteramentarius ſutor, *a Cobler or Botcher. and* Suppactor *a Souter or Cobler.*

to Teare in peeces, vide *to Rente.*

to Teach, to Infourme, to Inſtruct.

Docere. παιδεύειν.
Inſtituere. Erudire.
Edocere. Condocere.
Educare. Dogmatizare.
Inſtruere. Imbuere.
Fingere ingenium rude, animos puriles, iuuentutem, filium, pro informare. Literis ornare.
Condocefacere, apud Ciceronem, Tuſcul. 3. Tradere pro docere.
Præceptiones & inſtitutiones tradere. Profiteri artem aliquam, artes ingenuas, pro docere, ſcire.
Pueri pectus preceptis formare. Horat. Formare mores.
Aetatem puerilem ad artes, ad humanitatem informare. Cice.
Artium vias iuuentuti tradere.
Tradere vias diſciplinarum diſcendarum ſcientiam.
Puerorum rudem & ad omnia ſequacem animum ad optima quæque perducere.
Puerorum ingenia literis excolere.
Iuuentutem & fideliter & accuratè tam literis bonis quam rectis moribus expolire.
Pectus rectis moribus inſtruere.
Catechizare in epiſtolis Paulinis propriè.
Inſtruere myſteria religionis tradere.

to Tell, to Shewe, to Declare, vide *Rehearſe.*

a Telltale, a Blab.

Homo futilis. Leuis.
Rimarum plenus.
Omnia ferens ſub auras.
Hac illac que perfluens.
τετριμμένος πίθος. hoc eſt Dolium pertuſum.
Incontinentis linguæ.
Parmeno Terentianus.
E perforato qui biberit poculo.
Meliacum nauigium.
τὸ μελιακὸν πλεῖον.
Laterna punica.
Cribro infidelior.
Laterna magis pellucidus.
Dolio pertuſo incontinentior, vt habent prouerbia.

to Tell all thinges abroade.

Dicta eliminare, apud Horatium. in epiſt. pro extra limen efferre, renunciare.
Facta tegenda loqui. Tibul.
Foris effutire. Terent. *Vide to Publiſh, & in Phr. Manu. plura.*

Tell vs.

Dic. Dice, apud Comicos.
Cedo imperatiuum, pro dic, apud Comicos.
εἰπέ. λέγε. Refer.
Dare pro dicere, apud Virg.
Iſte Deus quis ſit da Tityre nobis. id eſt, dic. Memora.

Tempeſtuous and troublous weather.

Venti. Procellæ.
Importuniſſimi venti perpetuo ſpiritu ex aduerſo flantes.
Fulmina. Fulgura ardentia.
Tempeſtates. Turbines.
Intemperies. Nimbus.
Grandines. ζάλη. κλύδων.

Cœlum admodum ingratum.
Cœlum turbidum.
Hyems pro tempestate ponitur.

Tempestuous stormes on the sea.

Aestus, commotio maris.
Mare turbidum, feruens, æstuans, sæuum, fluctuans validè, vehementer.
Procellosum mare, turgidum, inualescente æolo, exurgentibus subinde vndarum molibus.
Aerumnosum salum. Cicero vocat.
Vndas fretum quum ventus & vndæ intumescunt, ratis medijs vrgetur in fluctibus, æquoreis titubans quassatur procellis.
Rapidis sæuit feruoribus æquor.
Mare tumultuosum, ventosum, vndosum, vndabundum, tempestuosum, horrisonum, naufragium minitans, ventis commotum, iratum, feruidum, agitatum.

to appease a Tempest.

Componere, tranquillum reddere tempestuosum sæui maris impetum.
Tumida placare æquora.
Aeolijs ventis, tumidisque imperare procellis.
Liberare à turbine irati æquoris.

a Temple or a Church.

Templum.	Delubrum.
Basilica.	Phanum.
Aedes.	Sacra.
Tabernaculum.	Sacellum.

a Tente, a Pauilion.

Tentorium. ἔλις.
Papilio. Statiua.
Tabernaculum. σκηνη.
Nomine quoque pellium in sacris tentoria castrensia designantur, in prophetia Abacuc. Turbabuntur pelles terræ Madian.
Castra pluraliter.
Domus portatilis.

a Tente to put in a wounde.

Penicillus vulnerarius, quo vulnera stipantur. Peniculus.
Turunda à Catone ponitur pro linamento ex filis, quod in hulcera immittitur.
Lemniscum, apud Celsum pro linamento oleo vel vnquento illito.
Epithema.
Linamentum.
Linteolum, lineus panniculus.
Basilicon, apud Celsum pro eodem μυτόσις linteolum illud concerptum quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac saniem, suppuratione quum iam maturuerit ferro rescissa.

Thankefulnesse.

Gratitudo. Gratiarum actio.
Gratia. Animus memor.
Gratia animi, beneuolentia.
Memoria voluntas grata in aliquem.

to giue Thankes.

Habere gratiam vel gratias, est animo, mentem scilicet animumque habere memorem accepti beneficij, quod Græcis est χαριτας ἔχειν.
Referre gratiam & gratias, est facto respondere, scilicet officijs, & satis facere re ipsa beneficijs, & licet sæpius capiatur in bonam, in malam tamen partem ponitur, vt maleficium reddere, significet.
Agere gratias dicimus, & rarissimè gratiam, verbis videlicet εὐχαριστεῖν, ἀνθομολογεισθαι χάριν.
Charites persoluo tonanti.
Iungimus illi ferè semper incredibiles, magnas, maximas, singulares, immensas, ingentes, immarcessibiles gratias.
Agere grates, poëticum magis quàm oratorium.

¶ Exte-

¶ Cæterum acceptum ferre vel referre, tam in bono quàm in malo, est habere pro accepto, fateri se accepisse.
προσλογίζεσθαι. προσίθεσθαι.
Gratias vel gratiam summam, solidā grandem inire. *Vide Phr. Man.*

to be Thankefull.

Reponere merita.
Compensare. Repensare.
Remunerare beneficium bene merenti. Clauo trabali beneficia sua affigere.
ἀπισαδωρεῖσθαι.
Pensare, reddere beneficium.
Gratiam remetiri.
Par esse beneficijs acceptis.
Respondere meritis beneficis.
Persoluere, soluere beneficium.
Operam benigne compensare.
Alicuius erga se beneuolentiam singularibus excipere officijs.
Officium officio pensare.
Fricantem refricare.
τὸν ξύνοντα ἀντιξύειν.
Beneficium acceptum ampliter repensare. Mutuam officij vicem rependere. ἀντιπελαργεῖν.
Terentius in Phor. Fœneratū isthuc beneficium tibi pulchrè dices, id est, cum lucro redditum conduplicatum.
Benefactis pensare oblatum obsequium.

That, or As.

Vt. ἵνα.
Quatenus. Quo.

a Theefe.

Fur. φώρ.
Suppilator. Cleptes.
Trium literarum homo.
Homo manibus aduncis & picacissimis. ἀγκυλοχείλης.
Fele rapacior. Rapax.
λωποδύτης. Diætarius.
Larus, Harpya prouerbialiter.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians prædæ.
Qui vncis est vnguibus.
Lauernio. Furax. *Theeuish.*
Felis tarteſſia. Verres.
Manticulator, apud Festum.
Trifur, è gabalo lapsus, *a VVaghalter.*
Latro. Prædo. Raptor.
Prædator. Pirata.

Therefore, for that cause.

Proin. Proinde. Ergo.
Ideo. Igitur. Idcirco.
Itaque. Ea de causa.
Illius negotij gratia.
τούτου ἕνεκα.
Ea propter, & propterea.
Eam ob rem & res.
Ea gratia. Ea de re.
Ea ex re. οὖν.
Eo & hoc in structura orationis.
Hac de causa, his causis adducti.
Herefore.
His de causis, *for this cause.*

to Thicken or make thicke.

Densare. Condensare.
Cogere. Virg. Frigore mella cogit hyems.
Constipare. Spissare.
Inspissare. Conspissare.

Thicke, harde, closed together.

Densus. Frequens. πυκνός.
Confertus, confertissima turba.
Condensus. Spissus.
Crassus. παχὺς.
Opacus & obscurus ad vmbram verius referuntur.

to Thinke, to Esteeme, to Suppose.

Iudicare. Censere.

Putare. Eſtimare.
Exiſtimare. Conijcere.
Coniecturare. Coniecturam facere.
Cogitare. Autumare.
Ducere. Credere.
Arbitrari. Suſpicari.
Reri. *vide to Suppoſe.*

as I Thinke.

Vt reor, exiſtimo. Vt mihi videtur.
Vt arbitror. ὡς νομίζομαι.
Vt ego quidem ſentio, autumo.
Meo iudicio. Mea ſententia.
Opinione mea. ἐμοὶ δοκεῖ.
Niſi me animus fallit. *vnleſſe or except I be deceaued.*
Quantum mihi videre videor.
Quantum indicijs colligere poſſum.
Quantum meæ exiſtimationi ac iudicio videtur.
Quantum ego ratione & ingenio cõſequi poſſum. *vide Phr. Man.*

to Thinke at or vpon, vide *to Muſe.*

Thinne, vide *Slender, Leane.*

to Threaſh.

Frumenta perticis excutere.
Triturare. ἀλοᾶν.
Greſſibus exterere.
Spicas fuſtibus tundere. Columel.
Flagellare meſſem perticis. Plin.

to Threaten.

Minari. ἀπειλεῖν.
Aedere, iactare minas.
Minitari. Comminari.
Fulminare minis.
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem. Virg.
Interminari.
Maximas intentare minas.
Intonare minis & verberibus.

a Thriftie childe, vide Phr. Man.

to Thruſt, vide *to Foyne.*

to Thruſt or caſt downe.

Deuoluere. Detrudere.
Deijcere. καθελκᾶν.
Deturbare è ſublimi. De ſublimi ad ima rotare. Præcipitare.

to Thruſt or Put out.

Elimare. Proturbare.
Liuius. Pellere foras. Extrudere.
Protrudere. Obtrudere.
Explodere. Expellere. *Vide to Driue out, &c.*

to Tie, to Binde.

Vincire. Ligare.
Reuincire poſt tergum brachia.
Inijcere vinculis.
Conſtringere manus, pedes vinculis.
Fortibus nexibus vel loris conſtringere.
δεσμεύειν. Innectere pedicas.
Compedes inijcere, *to Fetter or giue fetters.*
ἐμπεδεῖν. Indere compedes, cathenas captiuis.
Compedibus vincire.
Innectere manicas.
Aſtringere arctius, fortius, fortiter. *vide to Hang vp.*

to Till the ground, vide *to Eare.*

Time or Seaſon.

Tempus. καιρος.
Hora, apud D. Paulum.
Tempeſtas, apud hiſtoriographos.
Curriculum, apud Virg.
Otium pro tempore. Non fuit mihi otium. *I had no leaſure.*
AEuum, αἰὼν, pro tempore longo ſicut ſæculum, & ætas. Vt noſtri ſæculi mores, noſtra ætate.
Dies pro temporis curſu, apud Ciceronem.

in good Time, vide *Season.*

the Time will trie.

Tempus docebit.
Exitus rei probabit.
Tempus omnia retegens patefaciet.
Exitus acta probabit.

in good Time or season.

Maturè. Tempestiuè.
Opportunè. Per tempus.
In tempore.

to obserue the Time, to take heede howe he spendeth or bestoweth his time.

Habere rationem temporis.
Summa cum vtilitate nostra diem condere, Plin.
Non sinere tempus sine fruge fructuque dilabi, effluere.
Rectè otia ponere.
Rectè ætatem ducere.
Temporis enim sumptus (vt inquit Philosophus) parcissimus est.
Tempus redimere, est melius collocare, quod malis studijs hactenus tritum est.

to waste or to spende Tyme vainely.

Bonas horas malè collocare.
Otio & literis abuti.
Frustra tempus conterere.
Symposijs bonas horas malè perdere.
Tempus alea terere.
Conferre tempus in aleam. Plin.
vide to spend the Day in vaine.

to passe the Time.

Tempus, diem deducere, transigere, traducere, trahere, extrahere.
Tempus terere, consumere, conterere.
Otium terere, agere.
Dies vitæ, ætatem decurrere, consumere.
Diē conficere sermone longo, Plaut.
Ducere horas. Virg.
Eximere diem dicendo, Cice.
Condere soles, apud Virgilium.
Consumere longos soles, apud Per.
Ducere, proterere tempus.
Noctes fabulis iucundissimis citra tædium transmittere.
Extendere noctem colloquijs, sermonibus.
Iucundissimis sermonibus nox ducebatur. Plin.
Placidæ traducere otia vitæ.
Consumere, traducere æuum, vitam.
Ferias agere amœnissimas.
Ineptijs, neniis bonas horas malè conterere.
Temporis tædium lectione fugare, pellere, leuare, releuare.
Fabellis tempus, diem fallere.
Suffurari tempus quis dicitur, quod rebus necessarijs succidit.

the Time weareth or passeth away.

Fluxum tempus elabitur.
Aetas auolat, defluit, effluit, æstas.
Fallunt anni.
Labuntur anni tempora.
Tempus præterit, fugit.
It dies, apud Plaut. præterit.
Eximitur dies me gaudente. Plin.
Tempus assiduo rapitur cursu.
Cedit dies, apud Ciceronem.
Abeunt, euanescunt præcipiti lapsu intermoriuntur tempora.
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas.
Fallit tempus, id est, citò præterit, nunquam reuocabile.
Dies abit instar euntis, currentis vel fluentis aquæ.
Humanæ labuntur tempora vitæ, atque anni properant.
Labitur occultè, fallitque volubilis ætas.

at this Time: in this world, or as the world goeth now.

Hoc æuo. νῦν.
Impræsentiarum.
Nunc.
Hac tempestate, ætate.
In præsens.
Hoc temporis curriculo.
Hoc sæculo.
Hoc tempore.
Hac hominum ætate.
Hodie.

at the very same time.

Eadem tempestate.
Sub idem tempus.
Per idem tempus.

the Time weareth away all thinges.

Differendo, intercedentibus diebus vel mensibus res dicitur elanguescere, intermori.
Euanescere.
Venire in obliuionem res dicitur, cui tempus inducet obliuionem.
Tempore ipso vanescere, apud Tacitum. Et prouerbium Dies adimit ægritudinem, tempus enim omnia lenit & emollit hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur.
Nõ est dolor tantus quem temporis longinquitas non mitigit, tandemq; adimat: imo reuulsum pectore.
Multis præterea rebus medetur tempus quas nulla vi possis emendare.
Et Erupides. χρόνος μαλάξειεν.
Tempus dolorem leniet.
Videmus opiniones vanas, fictasque diuturnitate extabuisse. *Vide in Phr. Manutij. Length of time taketh away smart.*

in the meane Time or season

Interim. Interea.
Interea temporis, loci.
Interdum. Obiter. In transitu.
Interim dum. μέταξυ.

in Time past, or of Late.

Diebus proximè exactis.
In diebus seu mensibus prioribus.
ἄρτι.
Diebus iamdudum, nuperrimè elapsis, præteritis *Vide Heretofore.*

in old Time.

out of Time.

a Time will come.

a Time will serue, vide hæc in Phrasibus Manutij.

in Time to come, vide *Hereafter.*

Timerous, vide *Feerefull.*

Tyrannie, Crueltie.

Tyrannis.
Iugum durissimum.
Seruitus plusquam misera.
Phalaridis imperium.

to exercise Tyrannie.

Tirannidem exercere.
Pharaonica sæuitia opprimere.
Subditos tyrannide fagitare, deprimere.
Omnium hominum sæuitiam improbitatemque supergredi.

Tyred, vide *Weary.*

To and fro, vide *Hether and thither.*

To a de stooles, Mushrumes

Asparagus. ἀσπάραγος.
Corruda. Fungus.
Boletus. βωλίτης.
Tubera & tuberes.

Toge-

Together.

Simul. ἅμα.
Vnà. Pariter.
Insimul, media correpta.
Coniunctè seu Coniunctim.

Toyes, trifles, vide *Foolishnesse,* & Phr. Manutij.

Tokens, Markes, or Signes.

Signa. δείγματα.
Indicia. Argumenta.
Monumenta. Intersignia.
Documenta. Specimina.
Notæ. Vestigia.
Symbola. σύμβολα.

a Tollgatherer, vide *Customer.*

a payres of Tonges, or Pincers.

Pruniceps.
Forfex ignaria.
Furcilla coquinaria.
πυρολαβιον.
Tonella, barbaradictio est, seu potius gallica.

an ill Tongue, or a Rayling tongue.

Lingua virulenta, bisulca.
Mordax. Maledica.
Contumeliosa, Virg.
Aspidis morsus.
Venenum detractionis spirans, & apud Iuuenalem: Lingua mali pars pessima serui.

the Toppe or higheſt parte.

AEditior locus. Fastigium.
Culmen, Cacumen.
Vertex metaphoricè.
Supercilium. Summitas.
Verruca metaphoricè.
Altitudo. Extremitas.
ὕψος. ἄκρα.
Apex. Iugum.
Præcipitium. Ardua terrarum.
Sublimitas. Celsitudo.
Specula. Iuga montis.

from the Toppe to the toe, vide *from the Beginning to the end.*

a Torch.

Teda. Fax. Luminare.
πυρσὸς Funale.
Facula, *A firebrand.*
Lampedion, *Vide Lampe.*

Torch bearers.

¶ Daduci, δαδοῦχοι, Tediferi, Facularij, Ceroferarij.

to Torment, vide *to Punish.* & Phr. Man.

a Touchstone.

Lapis Heraclitus penult. prod.
Lapis Lydius. Index Latinè.
βάσανος. Cuius attritu fabri aurum vel argentum explorant, verumne sit an adulterinum.

it Toucheth you very neare, vide *it is your Part,* & Phr. Manutij.

a Towne or Citie.

Oppidum. Oppidulum.
Ciuitas πόλις.
Vrbs qua Roma proprie dicta est voce, ad alias ciuitates modò detorta.
Castellum. κάμη.

to vndoe or ſpoyle a Towne, vide *to Destroy.*

a Trade or maner of life.

Vitæ institutum.
Viuendi ratio, modus, forma.
Formula. Mores.
Exercitium. Studium.
ἐπιτήδευσις. ἐπιτήδευμα.
Recta, optima morum compositio, *Vide Phr. Manuiū, & supra Occupation.*

to Traffike, to exercise the trade of Marchaundise.

Negotiari. πραγματεύεσθαι.
Exercere, tractare cōmercia mutua, negotiationem ἐμπορεύεσθαι.
Inire commercia. Mercari.
Mercaturam exercere, vel mercatum
Facere mercaturam apud Cicero. & Plaut. pro exercere. ἐμπολεῖν.
Agere mercatum, negotiationem.
ἀγοράν ποιεῖν.
Mercimonijs faciundis rem augere.

Transitorie or not long During, of no long continuaunce.

Momentaneum. ὀλιγοχρόνιον.
Transitorium. Caducum.
Fluxum, fragile. Sallustius. Diuitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur.
Temporarium. Temporaneum.
Instabile. Ruiturum.
Fugax. Labile.
Iamiam periturum.
Mobile. Interciturum.
Interiturum. Occasurum.
Intermoriturum.
In obliuionem venturum.
Paruo tempore duraturum.
Omnium enim rerum vicissitudo est, & omnia orta occidunt.
AEtati, Annis cædere.
AEtatem ferre non posse.
Diu seruari nō posse, qualia sunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia.
Et mala persica Plinius vocat fugacia, quod durabilia nō sunt, decerptaque facillime corrumpantur.

to Translate, vide to Chaunge.

Trappes, Ginnes, Snares, or Wiles.

Laquei dolosi. Tendiculæ.
Insidiæ. ἐπιβουλαί.
Pedicæ. Retia.
Fallaciæ. Offuciæ.
Tricæ. Irretimenta.
Casses arcti. Technæ.
Clandestinæ insidiæ. Transenna.
Obsidiæ, apud Columel. Plaut.
Durateus equus, prouerb.
δόρειος ἵππος.
Decipula æ & Decipulum neut. gen.
Furra, apud Ouid.

to Trauayle or Labour in vaine, to lose his labour.

Perdere operam & impensam.
Inanem operam sumere, suscipere.
Studio exerceri inani.
Frustra laborare, conari.
Capere, pati, subire laborem inanem.
In cassum sudare.
Arenam numerare, metiri.
Arenæ semina mandare.
Arare litus.
Aërem verberare.
Operæ iacturam facere.
In pertusum ingerere dolium, apud Plautum.
Studium male collocatum iri dum video.
Ludere operam.
Austrum percellere.
Penelopes telum retexere.
πηνελοπῆς ἱστὸν ἀναλύειν.
In aqua scribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare.
δελφῖνα πρὸς τὸν ἀρκίον δεῖν.
Scopas dissoluere.

Rem

Rem prorsus inutilem efficere.
Nebulas diuerberare.
Piscari in aëre.
Aquam in mortario tundere.
Caluum vellere.
Lauare coruum, laterem.
Ignem dissecare.
AEthiopem dealbare, lauare.
Isthmum perfodere
Reti ventos venari.
Aquam cribro haurire, & id genus permulta alia, *Vide in Phr. Manuti̅ to Labour, & supra to Labour in vaine.*

to Trauaile before the time or to bring forth young before it be perfect: in beastes we say, to cast their young.

Immaturum fœtum edere.
Abortire.
Abortum parere.
Abortare pro eodem apud Iuliũ Fir.
Aborior ceris vel iris.
Abortiuum, abortum facere.
ἐκτιτρώσκειν.
¶ Abigere partum medicamentis.
ἐκτιτλειν, eijcere infantem in vtero enectum.
Coactè conceptum à se abigere. Suetonius:
¶ Fœtum corrumpere.
Et apud Phoclydem, φθείρειν βρέφος ἔμβρυον ἔνδοθι γαστρός.
In vtero fœtum corrumpere.
¶ Vitia contrahere abortiua, apud Soli.

an expert or great Trauellour.

Qui plura loca calcauit. quàm vllus mulio perpetuarius, apud Sene.
Multum terris iactatus & alto, apud Virgilium.
Qui orbem peragrauit, omnia emensus.
Quique mali multum, multumq; laborum fluctibus & bellis tulerit. Virgilius.
Rebus euariantibus iactatus & agitatus.

a Treasure.

Gaza, Persica dictio.
Thesaurus, θησαυρός. Græcè, quod repositus sit εἰς ὤφελον, id est, in crastinum.
Diuitiæ reconditæ, repositæ.
Fiscus.
AErarium sanctius.
Peculium authore Celso pro ea patrimonij parte ponitur quam quis in numerato & ad casus repentinos repositã habet, vt refert Alciatus.
Gazophylacium, vel Entheca gaze, id est, thesauri repositorium, Thesaurarium August. vocat.

the lord Treasurer.

AErarij præfectus.
AErarius.
Arcarius, qua dictione Hieronymus vtitur in lib. Ester.
Quæstor. ταμίας.
Præpositus pecuniæ publicæ.
AErarij curam habens.
Tribunus ærarius Budæo dicitur.
Receptor generalis.
Coactores vocantur præterea, Quæstores, seu collectarij.
ἀποδέκται.
Coactionem argẽtariam factitare, apud Suetonium pro exercere quæstoris officium.

a Trencher.

Quadra, *A broad trencher.*
Quadrula.
Mensa & mẽsula diminutiuum, apud Virgilium in 7.
Orbis seu orbiculus mensarius, *A round trencher.*
Discus idem.

a Trembling, vide *Quaking.*

a Treſpaſſe, vide *Offence.*

Tribute, vide *Subſidie and Cuſtome.*

to Trie, vide *to Attempt.*

Triſles, vide *Fooliſhneſſe.*

to Trimme, vide *to Beautifie.*

Trimmely, Finely, Cũningly, Workemanly.

Adfabrè. Fabertinè.
Artificioſè. Eleganter.
Quam optimè.
Scitè. Scitiſſimè.

a Triuet.

Tripes. τρίπους.
Cytrapus.

to Triumph, to Bragge.

Agere triumphos.
Triumphare.
Ouationem agere.
Dicere pæan.
Dicera lo pæan.
Cantare triumphum, pæana.
¶ Et prepoſtere gloriantes dicuntur prouerbio Ante victoriam encomion.
Ante congreſſum encomion vel epinicia ſibi ipſis canere, & ante lentem augere ollam.

Trouble, vide *Heauineſſe.*

Trouble of minde, vide *Madneſſe.*

to Trouble him ſelfe, to put him ſelfe in great trouble.

Negotium ſibi exhibere, faceſſere.
πολυπραγμονεῖν.
Multis ſe negotijs implicare.
Circa multa agere.
Capere moleſtiam.
Rebus nihil ad ſe pertinentibus implicari.
Omni ſe prægrauare moleſtia.
Moleſtis ſe inuoluere negotijs.
Sibijpſi litium ac negotiorum materiam accerſere, parare.
Sibi malum conciliare.
In cœlum expuere.
Facere quod in proprium recidat caput.
Aduerſus ſtimulum calcitrare.

Troublous, vide *Grieuous*, & alia multa in Phraſibus Manutij.

Throughly, vide *Wholly.*

a Truce.

Induciæ. Pax ſequeſtra.
Vacatio militiæ.
A bello, vel belli feriæ.
ἐκεχειρία.
Pactitia pugnæ ceſſatio.
ἀνοχή.

to make Truce with enemies.

Inducias paciſci, agere, facere, pangere, dicere, Inducias bello dare.
Condicere Inducias, id eſt, ſtatuere, apud Iuſtin.
AEquis cõditionibus inducias inire Plinius.
Ab armis fœdere intercedente quieſcere.
Peractis inducijs.
Tempus induciarum cum Gallis exierat. Cæſar. *Vide League.*

True: one that ſayeth the trueth.

Verax. Veriloquus.

Homo

Homo minime vanus.
Veridicus.
Oracula loquens.
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be True, or according to the truth.

Verisimile, & è controuerso.
Simile veri. ἐξικός.
Non veri dissimile.
Vero verius apparet.
Vero consonum.
Non abhorrens à veritate.
Veritati coniunctum.
Haud absurdum, ineptum absonum.
Simillimum vero.
Durant vestigia non languidæ fidei. Soli.
Veri speciem habens.
Idoneum, appositum, aptum ad persuadendum. πίθανον. *Vide in Phr. Manutij. Verisimile.*

Truely: In deede.

Sanè. Certò certius.
Certè. Certissimè.
Planè. Atqui.
Verè. ἀληθῶς.
Profectò. Vero verius.
Nil certius, apud Comicos.
Quouis oraculo Delphico certius.
Nimirum. Haud dubio.
Quinimò. Reuera.
Immò. Amen.
Porrò. Videlicet.
Etiam. Etiamnum.
Vtique. γέμην.
Dubio sine. Næ. ναὶ.
¶ Confirmantis & obtestãtis formulæ, apud Comicos præcipuæ.
Ita me dij bene ament, iuuent, apud Terentium.
Peream. Dispeream.
Ita Deum mihi propitium habeam.
Moriar. Emoriar. Male mihi sit.
Ita viuam, apud Cice. *Vide in Phras. Manutij. Certainly.*

a Trumpet.

Tuba. σάλπιγξ. Salpinx.
Cornu recuruum. Classicum.
Bucca vt scribit diuus Hieronymus apud Hebræos tuba dicitur à quo Buccina diminutiuum, & buccinũ in neutro genere, apud Plinium.
κεράτινη.
Concha pro buccina vel tuba, apud Virgilium & Horatium.
AEs pro tuba ex ære, apud Virg.
Signum. Signa canant, apud Martialem.

to sounde the Trumpet.

Clangere. κλάγγειν.
σαλπίζειν. Signum dare.
Datur signum buccinæ, Cice.
Buccinare AEre ciere viros. Virg.
Clangore buccinæ militum animos confirmare.

to Trust.

Fidere. Confidere.
Credere. Fidem habere.
Fretus sum pro Fidem habeo. *Vide in Phr. Manu. to be Trusted & supra to Beleue.*

Trustie, vide *Faithfull.*

I Trust, vide *I Hope.*

to speake the Truth.

Veritatem exprimere, edicere, libera voce depromere, denunciare, citra adulationem prodere.
ἀληθεύειν.
Veritatem proloqui.
Verum dicere, eloqui, nec cælare.
Auriculas teneras mordaci radere vero, apud Persium.
Ad normam veritatis loqui, Bud.
Verum proferre.
Tanquam è plaustro loqui.
ὡς ἐξαμαίξης λαλεῖν.
Dicere id quod res est.
Dicere rem ipsam, vt res est.

Veritati rerum geſtarum teſtimoniũ perhibere.
Veritatis iubare tãquam vaporem & nubeculam deprimere.
Folium recitare.
Sybillæ, apud Iuuenalem. i rem indubitatam, certam.
Oracula loqui.
ἴτυμον ἐπίειρε κέλευθα δέμας θυμός, apud Homerum.
Vt verum dicam imperat mens ipſa.

to defende the Truth.

Agere pro veritate.
Veritati ſubſcribere, ſuffragari.
Veritatem propugnare.
Totis viribus verum tueri.
Veritati patrociniũ totis niſibus præſtare.
Iugulũ ſupponere pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore.
In fidem veri memorias accerſere ex antiquitate ſcriptorum.
Stare pro veritate.
Oppetere mortem pro veritate.

to couer to clocke the Trueth.

Verborum coloribus veritatem obfuſcare.
Oratorijs fucis, veritatem obducere.

a Tumbe, vide *Graue.*

a Tumbler, vide *Dauncer.*

a Tunne a great veſſell.

Dolium. βικός. Vas vinaria.
Cuppa, alijs per ſimplex p ſcribitur.
Bacchar ſeu Baccharum.
Cadus. κάδος. Tina. Vietor.
Vaſcularius, *a Couper.*

by Turne, by Courſe, one after an other or one to an other.

Mutuò. Inter ſe. Alternatim.
Alius Alium. Alternè.
Vltro citroque & vltro citro.
Secum. πρὸς ἑαυτὸν.
Viciſſitudine. Viciſſim.
Inter nos agamus communiter.
Alternis vicibus.
Ad inuicem pro quo eruditiores ponuntur.
Adalterutrum, Græce, πρὸς ἀλλήλους.
Inuicem, Quintilianus, Ad hæc tertio pugnare inuicem oſtendit.

to take the Turne of an other, vide *to Supplie the ſteade of an other.*

a good Turne, vide *Good.*

to doe one a good Turne, vide *Pleaſure & Benefite.*

one good Turne requireth an other.

Manus manum fricare prouerbialiter dicitur.
Manus manum lauare.
Gratia gratiam parere.
Mutuum muli ſcabere.
Fricantem refricare, & id genus alia permulta.

Twilight, vide in Tit. *Euening.*

in the Twinckling of an eye, vide *Moment.*

V

a Vacabond, a Runnegate, a Wanderer, a Roge.

Erro, onis. Errans.
πολυπλάνης, ἐκφόρος.
Aberrans. Errabundus.
Vagans. Vagus.
Vagabundus. Multiuagus.

Palans. Circulator.
Panagæa Diana, prouerb.
Inſtabilis, nulla certa ſede conſiſtēs.
Sedem ſtabilem & domicilium certū non habens.

Vaine, or tranſitorie.

Vanus. Fragilis.
Fluxus. Caducus.
Vmbratilis. Momentaneus.

in Vaine.

In vanum. Incaſſum.
Fruſtra. Nequicquam.
Inaniter.

Vaine hope, vide Phr. Manutij.

Valiaunt, vide *Couragious* & Phr. Manutij.

to Vanquiſh, vide Phr. Manutij.

to Vanquiſhe with reaſons, vide *to Ouercome.*

Vauntage, vide *Gaine.*

to Varie, or differ in words.

Pugnantia dicere. Non conſtare ſibi.
διαφέρεσθαι ἑαυτῷ.
Non conſentanea dicere.
Secum diſcrepare.

Variable, vide *Inconſtant.*

Variaunce, vide *Diſcorde.*

a Vaute or an arche Roofe.

Cameratum. Concameratum.
Caminatum. Teſtudinatum.
Arcuatum. Fornicatum.
Fornicibus recuruum.
Teſtudineum.
Arcuatum opus.
¶ Camera, teſtudo. Fornix.
Tectum incuruatum, deuexum.

Vehemently, vide Phr. Manutij.

to open a Veine, vide *to Let blood.*

Venim, vide *Poiſon.*

Verie much, vide *Much.*

Vermillion, vide *Redde colour.*

a Verſe or Meeter.

Carmen. Verſus.
Oratio numeroſa quod numeris conſtet, metro ligata, carminis legibus adſtricta.
Metrum. μέτρον.
Numerus. Modus.
Modulus. Camena. Muſa.
Sermo in carminis leges ligatus numeris adſtrictus.
¶ Carmen ſiccum, exile, exangue, exuccum, nullum omnino Apollinis veſtigium habens.
¶ Contra. Elegans venuſtum, terſum quod artificioſo & compoſito pede fertur, politum, lepidum, grandiloquum, ſuauiloquum, excultū, Maroneum.

to make Verſes or meeter.

Pede iuncto ſcribere.
Pangere, conficere, conſcribere carmen.
Carmen ſcribere, condere.
Verſus fundere.
Cogere verba in pedes.

Vertue, vide Phr. Man.

to Vexe, to Moleſt, to Perſecute.

Inſectari. Infeſtare.
Affligere. Afflictare.
Cruciare. Moleſtare.
Macerare. Mactare.

Enecare, metaphoricè.
Defatigare.
Vrere, apud Terentium.
Vexare. καταπονεῖν.
Lacessere. ἐλάννειν.
Insequi. Quatere.
Insultare.
Turbare. Fatigare.
Molestum esse. ἐνοχλεῖν.
Exagitare. Premere.
Persequi. ἐπιδιώκειν.
Vrgere. πιάζειν.
Petulanter incessere.
Premere persecutionibus.
Cogit me illud, *That vexed me.*
Vide to Grieue and to Punish.

a Vicar, vide *a Curate.*

Victorie.

Victoria. νίκη. Palma.
Trophæum. τρόπαιον.
Triumphus. Superior manus.

to haue or obtaine the Victorie, vide *to Ouercome*, & Phr. Manutij.

to Viewe, to Consider diligently.

Contemplare, ad oculos & ad animũ refertur.
Interius ac proprius contemplari.
Altiùs perspicere, vel pensiculatè.
Penitissimè spectare.
Interius inspicere.
Propius intueri.
Ob cordis oculos ponere.
Animo intueri.
Penitus introspicere.
Silentium aperire prouerb.
Omnes animi sensus velut quodã specillo pertentare iudicij acrimonia.
Tãquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere.
Aestimare à digitis primoribus, veluti leonem ab vnguibus.
Totum perlustrare, excutere.
Attentissimè inspicere.
Ad hominum formam & figuram, animum referre. Cicero.
Attentius, accuratiusq; consyderare.
Penitus explorare.
Cominus oculis quamlibet curiosis collustrare.
A fronte atque à tergo.
ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσω.
Fixis oculis intueri.
Ατενὲς ὁρᾶν.
Habitare in vultu, apud Cicero. id est oculos nunquam dimouere vel dejicere, alicuius vultum contemplando.

a Village.

Vicus. κώμη.
Pagus. Castellum.
Aliud significat villa nempe domum extra vrbem, pro prædio tamen subinde ponitur.
Municipium, *A Freedome: a free citie or towne.*
Maior vicus est, qui vel vicus vel oppidum videri possit.
κωμόπολις.

to Violate, or to Deflower a virgine or maiden.

Vitiare. Violare.
Corrumpere. διαφορεῖν.
ὑβρίζειν διαπαθαίνειν.
Stupro contaminare.
Deuirginare, apud D. Hiero.
Pudicitiam imminuere virgini, apud Plautum.
Comprimere, corrumpere virginem.
Imminuere virginitatem.
Vitium, stuprum offerre virgini, apud Ciceronem.
Vitium addere puditiæ, Plaut.
Delibare virginitatem.
Soluere zonam virgineam, apud Catullum.

Deflorare

Deflorare apud Classicos non legi, sed perflorare, *To Take away the flower.*
Conficere virginem, apud Teren. pro fallere dictis.
Depudicare.
¶ Compressio. Coitus.
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compressiunculæ. *The act or deede of lecherie.*

Violet colour, vide *Purple.*

Visions, vide *Dreames.*

to Visite, to come to See.

Visere. Inuisere.
Casulas non dedignari.
Lares reuisere, subingredi.
Deflectere, diuertere ad aliquem.
Subire tectum vel domum.
Succedere tectis.

a Visour, vide *Masking.*

an Vmpire, vide *Arbitrour.*

Vnable to studie, vide Phr. Manutij.

Vnaduised, Rash.

Inconsyderatus.
Improuidus. Præceps.
Inconsultus. Temerarius.
Imprudens. Leuis.

Vnaduisedly, Vnwisely, Rashly.

Ppæcipitanter. Inconsyderatè.
Properè. Temerè.
Properanter. Inconsultò.
Ex improuiso. De improuiso.
Improuisò. Repentinò.
Repentè. De repentè.
Impræmeditatò. Ex inopinato.
Subitò. Subitariè.
Imprudenter. Citra causam.
Sine ratione. Sine causa.
Tumultuarie. Citra delectum.
Tumultuanter. αὐτοσχεδίως.
Neglectim & pluſquam ex tempore.
In rugas contracta fronte.
Imparatè. Illotis manibus.
ἀνιπτοις χερσίν.
Vide in Phr. Man. Vncircumspect.

to doe a thing Vnaduisedly.

Consilium in re præsenti capere.
Impræmeditate aliquid tractare,
In arena consilium capere instar gladiatoris vt habet prouerb.
Et apud Senecam. Consilium sub manu dicitur nasci.
Illotis pedibus quippiam aggredi.
Anabatarum more facere i. clausis oculis, vt refert Alciatus, & non Andabatarum.
Facere ruditer, crasso modo.
Ex tempore, impræmeditatò tumultuanter, raptim agere.
Deliberare cum præsenti.
αὐτοσχεδιάζειν.

to Vnbinde, to Loose.

Soluere. Expedire.
ἐκλύεσθαι. Enodare. Exoluere.
Leuare cathenas, vincula, Virg.
Ligamenta, vincula dissoluere.

I am Vncertaine, or in doubt.

Non satis mihi liquet.
Haud certus sum.
Habeo dubium ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, suspensum.
Equidem ignoro.
Minus compertum habeo.
Parum mihi liquet.
Non equidem scio.
Cogitatu nequeo colligere vllo. *I can not know it in any wise.*
Parum constat.
Clam me est.
Mihi dubium est.

Fugit, preterit, latet me.
Ne cogitatio quidem vlla hac de re in pectus meum aſcendit, ſubijt animum, *I know nothing of it.*

Uncertaine what to do, vide Phr. Manutij.

Unchaſt, vide *Lecherous.*

Uncleane, vide *Filthie.*

it is Uncomely, vide *Becommeth.*

to Uncouer the head.

Aperire caput. Detegere.
Nudare verticem.
Pileum ponere, deponere, detrahere.

Uncunningly, Unhandſomly.

Inartificiosè. ἀτεχνῶς.
Infabrè. Impoſitè.
Inornatè. Fœde. *Bungerly done.*

Undefiled, vide *Chaſt.*

Under the firmament, Heauen or Skie: abroade in the open ayer.

Sub aperto cœlo.
Sub Ioue, apud Horatium.
Sub dio, caue ſub diub dixeris διὰ enim græci Iouem vocant & Iuppiter Latinis pro aëre ponitur.
ὑπαίθρα, vnica dictio, & aduerbium græcis.
In aperto mundo.
Axe ſub æthereo.
¶ Agere ſub dio, apud Horatium.
ἀιταιθριαζειν.
Dormire ſub dio, ἀιθριοκοιτειν.

to Underſet, vide *to Prope vp.*

to Underſtand, to Perceaue.

Intelligere. Videre.
Diſcere apud Cæſa.
Capere. Sentire.
Mente capere. Colligere.
Cognitum habere.
Tenere ſenſum alicuius rei cõditum.
Perſpicere.
Animaduerſione & intelligentia dicentem vel legentem aſſequi.
Audire. Inaudire.
Subaudire. Excipere. Virg.
Aſſequi ratione.
Conſequi ingenio, mente, ratione, cogitatione.
Intellectu percipere, aſſequi.
Comprehendere apud Cicer.
Animo complecti, percipere.
Intelligentiam habere.
Intelligentia & ratione comprehendere.
Rei alicuius ſententiam & rationem tenere.
Accipere. Percipere.
Callere. Tenere.
Habere. Sapere.
Cognoſcere. *Vide Phr. Manutij.*

you Underſtand my meaning vide Phr. Manutij.

not to Underſtand.

Non aſſequi.
Non capere.
Aenigmata obſcurè dicta, ruditas mei captus non poteſt aſſequi.

to Underſtãd ouerthwartly, or backeward.

Præpoſterè excipere.
Aliter accipere atque quis dixerit.
ὑπολαμβανειν.

to Undertake weighty matters, or to Take on him a great office or charge.

Suſcipere curam.
Arripere negotij curam.
Rei curandæ onus in ſe recipere.

Capere

Capere prouinciam.
Obire res arduas. Tollere onus.
Subire officium, prouinciam, munus.
Negotium suscipere, capessere, inire, adire, aggredi.
Subire vel obire partes.
Capessere, sumere, suscipere prouinciam. Tollere in humeros negotij curam. Perferendi onus in se libenter recipere.
Non grauatim ad se recipere sarcinã.
Onus suscipere, subire.
Vide Phr. Manutij.

to Vndoe, vide *to Abolish and Spoyle.*

vtterly Vndone, vide Phr. Manutij.

Vnfrutefull, vide *Barraine.*

Vngracious, vide *Naughty.*

Vnhonest, Vncomely.

Indecens. A decoro alienum.
Haud quaquam decorum.
Indecorum. Inhonestum.
ἀπρεπίσιμον.
Pugnans cum honesto.

the Vnhappiest man of the worlde, vide Phr. Man.

an Vniuersitie, a famous Schoole.

Academia. Gymnasium.
Cõciliabulũ, cõsessus philosophorũ, τῶν φιλοσόφων συνέδριον.
Ingeniosissimorum hominum conuentus.
Frequens doctissimorum & clarissimorum virorum consessus, non titulis modo maximis, verum etiam maxima eruditione insignium.
Academia quæ cum summis Academijs literarijs contendere ausit.
Gymnasium literarium.
Arena palladia. Mater seu fons artium liberalium, studiorũ Bononia.
Academia Patauina totius Italiæ nobilissima.
Gymnasium Doleianum celeberrimum in Burgundionibus.
Palestra literaria.
Studium Patauinum, Perusinum.
Lyceum med. prod. λύκειον.
Academia à Platone nomen habet, Lyceum vero ab Aristotele.
Athenis & à Cicerone in Tuscu.
Asylum artium omnium bonarum.
Aditum musarum.
Mineruæ locus sacer.
¶ Collegium, bursa, Pedagogium.
Barbara à Doctis censentur vocabula, tametsi in vulgi vsum tradu-cta à magistereulis.
Vniuersitas, secundum iurisconsultorum definitionem, est aliqua communitas vel ciuitatis vel aliarum quarumcunque rerum.
Potest tamen dici Vniuersitas studiorum quod vniuersæ omnes artes ibi doceantur, sed non est vsitatũ.

Vniust, vide *False.*

Vniustely.

Præter ius.
Contra quàm æquum est. Iniquè.
Iniuria. παράνομως.
Non legitime. Sine iure.
Absque iusta causa.
Contra honestatem omnem.
Summa cum perfidia.
Præter ius fasque.
Præter æquum & bonum, apud Terentium. *against all right and reason.*
Vide Phr. Manu.

to doe Vniustely.

A semita iustitiæ deuiare. Hiero.
Transire, transilire fines iustitiæ.
Describere ius precio non æquitate.
Iuris perfringere amussim.
Ius torquere, peruertere.
Corrumpere, depraua re iudicium.

E mere, constuprare, contaminare, iudicium. καταδαροκεῖν.
Iustitiæ verum tollere iter.
Pauperis causam repellere.
Pauperis preces clausa spernere aure.
Egenum iustitiæ titulo vexare.
¶ Iniuriam facere, inferre, offerre.
Iniuriam alicui imponere.
Lædere, onerare iniuria.
Iniuria lacerare, afficere, verberare, affligere, *to doe wrong.*
Videmus prôh dolor etiamnum auaritiam corrumpere æquitatem & plærosque argentanginam pati.

Vnkinde, Vntkankefull.

Pro benefactis maleficium reponere.
Ingratum esse.
Pro summo beneficio summũ remetiri maleficium.
Ingratitudinis crimen subire, apud Cice. *Vide in Phrasib. Manu. Vnthankefull.*

it is not Vnknowen vnto you, you Know well enough.

Compertum tibi est.
Nosti, οἶδας.
Non est obscurum tibi.
Haud te latet, fugit, præterit.
Probe nosti. Non ignoras.
Compertum, exploratum habes.
Haud nescius es, haud ignarus.
Liquido tibi constat.

Vnlearned, Ignorant, without Knowledge.

Ineptus. ἀδαήμων.
Indoctus. Inscius. Ignarus.
Expers scientiæ. Sciolus.
Ne ipsa quidem elementa callens.
Ne Aesopum quidem triuit.
Rudis bonarum literarum.
μήτε νεῖν μήτε γράμματα.
Neq; natare, neq; literas nouit.
Alienus à musis. Illiteratus.
ἄλουσος. ἀναλφάβητος.
Idiota. Nescius.
Amusus. Sus Bœotica.
Indoctior libethrijs.
Asinus cumanus. Ineruditus.
ὄνος παρὰ κυμαίους.
Per ætatem rerum imperitus, *a Smatterer.*
Ab eruditione, morumque probitate alienissimus.
Omnium disciplinarum rudis.
Imperitus non dicitur tantum pro eo qui sit illiteratus, sed latius patet ea vox, vt sit contraria Græcè dictioni, πολύτροπος, vnde Christophorus Hegendorphinus indoctè scripsit: Monocho imperitior id est, à summo vertice ad imos vsque pedes, totus ex ignorantia literarum consutus.
Vide Phr. Manutij.

Vnlike or Diuerse.

Dissimilis. Discors.
Dispar. Dissentaneus.
Varius. Discrepans.
Contrarius. Repugnans.
Differens. Distinctus.
Discretus. Dissonus.
Absonus. Alienus. Alius.

farre Vnlike, farre from the matter, nothing to the Purpose, neither rime nor reason.

Absordum. Dispar. Dissimile.
Discors. Varium. Alienum.
Differens. Discrepans. Dissonum.
διαφωνῶν. Nihil ad rem faciens.
Absonum. Diuersum.
Dissentaneum. Non conueniens.
Dissentiens. Distans plurimum.
Quid ad rhombum?
Vide prouerb. Absurda. Aliena.
Vide Differeth much.

to Vnlocke, vide *to Open.*

Vnluckie, Vnfortunate.

Infortunatus. Infœlix.
Parum infœlix. Siniſter.
Quarta luna natus.
ἐνπεπρᾶξι γενηθείς.
Siniſtro genio natus.
Parum auſpicatus. Inauſpicatus.
Fortunæ improbitatem multipliciter expertus, Fortunis euerſus.
Fatis & dijs iratis (vt aiunt) omnia agens. Qui plura aduerſa pertulit quàm ſecunda.
Muſtelam domi habens vel alens, prouerbialis ſententia. Et per iocum Fortunatior Strobilis Carcini
Varijs exercitatus fortunæ incommoditatibus, *nothing proſpereth or thriueth vnder his hande.*
Cui cuncta cedunt infœliciter, & intemperijs agitur, prouerbio in patrios minxiſſe cineres dicitur. Vide prouerb.

to be Vnluckie, Vnfortunate.

Aduerſi euentus fortunam tolerare.
Fortunæ aduerſæ ictibus circumueniri.
Merſari fortunæ fluctibus.
Fortunæ tragulis feriri. Budæus.
Ludibrio eſſe fortunæ. Idem.
Infortunia pati. Fatis exerceri.
Infeſtã fortunę tædia, crebraque perferre.
Calamitatem accipere.
Minus proſpere viuere.
Infeſtis telis aduerſorum caſuum fortuna aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis ſauciare dicitur. Budæus. quapropter dubiæ & nouercanti fortunæ non diu fidendum.

Vnluckely.

Infœliciter. Inauſpicatò. Cice.
Siniſtris augurijs, vel auſpicijs, malis auibus.
¶ Inauſpicatum. Malum omen
Occurſu infauſtũ, *an Vnlucky chaunce, or that bringeth ill lucke.*

Vnmodeſte, vide Phr. Man.

Vnmoueable goods, an Heritage.

Bona ſoli. Bona fundi.
Immobilia bona.
βοσκήματα. Poſſeſſiones.
Prædia. κτήματα.
Hæredium & hærediolum.

Vnnoble, not Noble, of a baſe or poore ſtocke.

Ignobilis. Obſcurus.
Ignotus. Plebeius.
Homo plebeij ordinis, quintę claſſis.
Minime claſſicus.
Proletarius.
ἀνώνυμος. ἀγεννὴς.
Obſcuris æditus vel natus parentibus ſeu natalibus. ἄσημος.
Infimorum hominum ſeu plæbeiorum ſtirpe oriundus.
Infimo genere, vel obſcuro natus.
Cuius fama in obſcuro eſt.
In obſcuro vitam agens.
Imaginibus carens.
Subobſcura natus in familia.
Obſcuro loco & parentibus agrariis natus. Parabolanus.
Horatius Damam pro ignobili & obſcuro poſuit, vt ne tegam ſpurco Damæ latus.
Homo à ſe ortus, apud Cice.
A nobilitate alienus.
ἄκλυτος. παράκλυτος.
Homo nouus, apud Salluſt.
Et prouerbio, Generoſus ex crumena dicitur, qui propter opulẽtiam generoſus vult haberi, aliâs humilis & obſcurus.

Unpossible.

Impossibile est, pro quo fieri non potest, docti dicunt.
ὑπὲρ φύσιν. Supra natura vires.
Nullo pacto fieri potest, & prouerbiali schemate.
Prius testudo leporem præuerterit.
Mare Vitem tulerit.
Locusta bouem pepererit.
Quem lupus duxerit vxorem.
Citius elephantem sub ala celes & id genus permulta alia.

Unprofitable, Unthriftie.

Qui nulli est vsui. Inutilis.
Otiosus. ἄργος. *vide Phr. Man.*

Unreasonable.

Præter rationem.
Irrationabiliter. Inhumaniter.
Temerè. ἀλόγως.

Unruly, vide *Stiffe necked.*

Untamed, wilde.

Effrenus & Effrenis. ἀχάλινος.
Infrenus. Effrenatus. Indomitus.

Until, Unto.

Donec. Donicum apud Poëtas & comicos. Quoad
Dum apud Virgilium. & Terent. pro donec. Vsque dum. ἕως.
Tantisper. Quousque.
Quoadusque. ὄφρα.
Vsque diu. Dum. Tam diu.
ἕως οὗ. Adusque pro. Vsque ad.

Until nowe, Euen until this time, hetherto.

In præsentem diem.
In hodiernum diem.
Hactenus. Hucusque.
Adhuc pro hactenus. Terent.
Cessatum est vsque adhuc.
In præsentiarum. In hunc, in hanc diem. Ad hoc vsque tempus.
Ad hanc potestatem.
In hanc vsque horam.
In præsens vsque tempus. Hodieq;

Untaught, Unlooked for, Sodainly, Unwares.

Inopinatè & tò. Improuisè & sè.
Subito. Ex tempore.
Ex improuiso. Inauspicatò.
Præcipitanter. ἐξαίφνης.
ἐξεπίδοξα. Præter spem, opinionem.
παρ' ἐλπίδα.
Repente. Exinopinato.
Ex insperato. Insperatò.
Vide Vnaduisedly.

Untractable vide *Stiffe-necked.*

Unwillingly, against ones will.

Inuitus. Coactus.
Præter voluntatem, ingenium.
Ingratis & ingratus, vtrumque apud Terent. pro inuitus vel coactus.
ἀκούσιος, ἄκων.
Grauatè & grauatim aduerbia.

Unwisely, vide *Vnaduisedly.*

Unwise, vide *Foolish.*

Unworthie, vide Phr. Man.

Voyde, Emptie, Without, Destitute or lacking.

Vacuus. Inanis. Expers.
Immunis. Orbus. Viduus.
Viduatus. Vacuatus.

to Vowe, or to make a vowe.

Vouere. εὔχεσθαι. ὁμολογεῖν.
Votum vouere.
Canere vota. Virgil.
Voto se obstringere, obligare.
Votum facere.

Suscí-

Suſcipere votum Deo.
Dicere ſacramento, & Dare ſacramentum.
Vota nuncupare, pro fœlici rerum euentu vota polliceri & deſtinare, apud Plinium.
Munuſcula diuis, promittere. Cat.

to Vpbraide, vide *to Caſt in ones teeth.*

Vpright, Pure, Sincere, a plaine dealing man.

Cand:dus. Integer.
Syncerus, & hic & hæc ſynceris & hoc ſyncere.
Minimè fucatus. Apertus homo.
Sine dolo, fraude, fuco. ἄδολος.
Qui eſt extra omnem doli ſuſpitionem.
In quem nulla fuci cadit ſuſpitio.
In fronte gerens animum.
Integer vitæ ſceleriſque purus.
Qui moribus ab omni labe puriſſimis.

to make an Vprore, or Sedition, a Rebellion, great ſturre, to keepe a foule koyll or turmoyle.

Ciere tu bas, diſſidium.
Ad diſſidium vulgus impellere.
Concitare tumultum, turbam.
διιςάναι.
Concitare plæbem, nationis ſeruitia.
Funeſtos tumultus concitare, excitare.
Turbam, tumultum facere.
Omnia armis perturbare.
Suſcitare & excitare tragœdiam.
ἐκτραγῳδίζειν.
Res nouas moliri.
Studere rebus nouis.
Bellum, prælium, ſeditionem, tumultum concitare, conflare, mouere.
Turbas facere, apud Terent.
Acria inducere bella, pace pulſa.
Seditionem mouere, facere, agere.
Seditioſe rem gerere.
Perturbationis ſtrepitum mouere.
Maximas vndique turbas ciere
πάσας ἀέλλας ὀροθύνειν πανταῖσιν ἀνέμων. vt eſt apud Poet.
Turbas dare, Teren. profacere.
Ad ſeditionem & diſſidium perpellere.
διαςασιάζειν.
Omnia conturbare.
Maximis rerum procellis perſonare, perturbare, miſcere vniuerſa.
Peruertere omnia iura, diuina humanaque.
Peruertere rempublicam.
Confundere fasque, nefasque, fas & iura. Surſum deorſumq; ordinem inuertere.
Iuris ordinem caſſare omnem.
Cœlum miſcere terræ, ſacra prophanis.
Diuina atque humana habere promiſcua. Salluſtius.
Omnia prophanare, prophana facere
Ima ſummis permiſcere.
Omnia ſurſum ac deorſum miſcere.
Delere leges omnes, fas omne, ius.
Rebus nouandis orbem commouere.
Ciere bella, pugnas, martem. Virg.
Motus tragœdiaſque ciere.
Excitare arma, tempeſtates, malum furorem, bellum, incendium.
Omnia turbare, impacataq; reddere, perturbare.
Diuina pariter & humana tumultuoſa tempeſtate confundere.
Adferre perturbationem, apud Ciceronem.
Conclamare & armis concrepare.
Inter Chriſtianos diſcordiarum, ſermina iacere.
Conijcere in perturbationes rempublicam.
Acheronta mouere.
Orbem Chriſtianum in arma vel ad arma concitare, conclamare.

Animum plæbis contra principem ſuum exacerbare, irritareque ad ſeditionem, ad cædes commouere, & ad bella. Sollicitare.

Sollicitare quietæ ciuitatis ſtatum. Liuius.

Communem moliri ſeditionem, vulguſque in diſcordiam excitare.

Pacem Eccleſiæ mutuis digladiationibus, exoticis opinionibus perturbare, conturbare.

Subditos ad inobedientiam & illicitas iureque damnatas conſpirationes & confœderationes pellicere.

Funeſto cornu claſſico occinere.

Ad ſeditionem excitandam cornu. alectus perſonare, Eraſmus.

Alecto in teneros Stigijs ſe concitat alis. Virg.

Tyria concire maria, hoc eſt ingentes turbas vt refert Afraneus.

Populũ perſuaſione adulterare peſſima.

Populum exaſperatum ſeditioſis cõcionibus in rabiem agere, apud Cice. Ad pileum vocare.

Promiſſis ingentibus ſeditionem cõmouere.

¶ Facere Tragœdiam ex Comedia.

Ex humili tumulo, grandem producere olympum. Mantuanus. B.

Iocum in rabiem vertere.

Leuiculis de cauſis maximos tumultus excitare.

In re leui nimium tumultuari.

Minimis de rebus atroces excitare tragœdias, quod prouerbio Tragœdias in nugis agere dicitur, in re ſcilicet leuicula mouere tumultũ.

out of Vſe, Aboliſhed.

Exoletum eſt, obſoletum eſt.

Eſt inuſitatum, abolitum.

Moris eſſe deſiuit, deſijt.

Antiquatum eſt, ſeu abrogatum.

In diſſuetudinem venit, abijt.

Obliteratum eſt.

ἐξηλλαγμένον. ἀπαλαιώθη.

Vſed, in Vſe or Cuſtome.

Moribus receptum eſt.

Conſuetum. Vſitatum.

Commune. Aſſuetum.

Solitum. Vulgare.

Vulgatum. Frequens.

Solitum eſt fieri. Vſu perceptum.

Cice. κατέσχε. Inoleuit.

Moris eſt. Conſuetudinis eſt.

ἐθὸς ἐστιν. ἔστι συνήθεια.

In obſeruatione eſt.

Conſuetudo tenet, obtinet.

In conſuetudinem venit.

Remanet in hodiernum diem.

Permanſit ille mos.

In more poſitum eſt.

Conſuetudine receptum eſt.

Vſus inualuit. Mos inceſſit. Salluſt.

Cunctorum calculo iam receptum eſt.

Præclarum iſtum à maioribus accepimus morem. Cicero.

In vſum abijt.

De more antiquo, *After olde fashions.*

Eſt in more maiorum.

Abijt in morem, in conſuetudinem.

Vſu irrepſit ac paulatim temporis progreſſu robur collegit.

Vſe, vide Phr. Man. & ſupr, *Cuſtome.*

to growe out of Vſe or cuſtome, to waxe Old or decay.

Exoleſcere. Euaneſcere.

Obliterari. Antiquari.

Deſinere. Ceſſare. Abire, ſimplex. Abire in diſſuetudinem.

Exolere. Venire in diſſuetudinem.

to lend out to Vſurie.

Fœnerari & Fœnerare quamuis Valla diſtinguat. Vſuram facere, exercere.

δανείζειν, τοκοφορεῖν.

Locare

Locare argentum fœnori.
Fœnus agitare, exercere.
τόκος λαμβάνειν.
Pecuniam dare ad vsuram, collocare in fœnus.
Artem danisticam exercere.
Fœnerando debita compilare.
Fœnore circumuenire, opprimere plebem, vulgus. Liuius.

an Vsurer.

Fœnerator. Vsurarius.
Danista. Dardanarius. δανιστής.

to Vtter, vide to Pronounce and Speake, and to Vtter, to Declare simply or plainly.

Craſſius dicere.
Intelligibilius loqui.
Pinguiori (vt aiunt) Minerua rem agere. Apertius dicere.
ἐμβρίθειαν agere. Inculcare.
Manibus pedibuſque inculcare.
Expreſſius declarare.
Præmanſum in os inſerere. Adag.
Clarius, clariſſimè dicere, proponere. Apertius rem deſignare.

Vtterly, thoroughly or altogether.

Prorſus. Funditus.
Stirpitus. Radicitus.
Medullitus. Omninò.

Vttermoſt, laſt.

Vltimus. Extimus.
Extremus. Penitiſſimus.

Vtilitie, vide Profite.

Vulgare, vide Common.

W

a Wafer, vide a Cake.

to Wage, or lay a wager.

Certare cum quopiam precio, pignore depoſito.
Deponere. Concertare.
Decertare. Decernere.
Facere ſponſionem.
¶ Deponere quadruplum ad duplũ.
Ponere. *tolay.*

Wages or Hyre, Reward.

Stipendium. Præmium.
Merces. Meritum. Debitum.
Salarium. *vide Reward.*

to giue Wages.

Stipennium de publico ſtatuere, apud Liuium.
Salarium annuum conſtituere, attribuere ex fiſco regio.
E fiſco centena annua deſignare.
Salarium ex ærario principis ſtatuere, apud Eraſ.
Annuũ ſenſum è publico decernere.
E republica ſtatum aliquod præmium perſoluere.
¶ Stipendium annuum mereri ob nouitatem rei inuentæ.
Præmium pro fortuna ſatis amplum conſequi.

a Wagon, a Cart, a Chariot.

Currus. Carpentum.
Quadriga. Veha vel vehia.
Curriculum. Eſſedum. Vehiculum.
Rheda. Plauſtrum. ἅμαξα.
Vittatus arcuatus currus, vehiculum cameratum, quorum vſus in Brabantia & Flandria.
Vittata quoque nauis, Solino dicitur.
Saracum.

to driue the Wagon.

Impellere currum, regere, moliri.
Agere currum aut carpentum.
Aurigari. ἡνιοχεῖν.
Iungere currum. *to make ready the*

wagon.
Iungere equos. *to set the horses in the wagon.*
Dexterare.
¶ Ire veha, curru, *to Ride in a wagon or Coatche.*

to ouerthrowe the Wagon.

Euertere, subuertere currum.
Impetu solo sternere.
Effundere vecturam, aurigam.
E curru deturbare. ἐκβιφρεύειν.
Effundere in lamum.

a Waine maker.

Carpenta coaptans.
Carpentarius.
Faber plaustrorum.

a Waineman, vide *Carter.*

a Way, a path.

Via. Iter. Callis.
Semita. Vestigium.
Trames. Limes. Orbita.
Via præceps. *an vneuen way.*
Actus. *A way that passeth through ones ground.*

the high Way or the common way.

Via publica. Consularis.
Basilica via. Via regia.
Via trita. Prætoria via.
Via militaris. Plaustraria.
μεγαλόδος. λεωφόρος.

to make the Way plaine, to open or to repaire the Way.

Aperire viam. Viam facere.
Viam ducere. Cicero.
Munire, substernere, sternere viam.
Scindere glaciem, prouerbialiter.
Aliquid peruium facere.
Aditum præbere, facere.
ἐπίβατον ποιεῖν.
Aditus facere illustres. Cicero.
Fores aperire, metaphoricè.
ἀνοίγειν τὴν θύραν.
Viam complanare, æquare.
Gradus tollere.
Pulchram ac tutam sternere viam.
E salebrosa & aspera commodam, leuemque reddere viam.
Obstacula viæ discutere.
Tranquillam viam concinna, id est, expedi. Plautus.

to stop the Way or passage.

Iter, viam intercludere, claudere.
Præcludere viam.
Iter intersepire.
Obstruere perfuga improborum.
Progressum impedire.
Iter intercipere, impedire.
Inhibere gressum, iter. ἀναχάζειν.
Aditum claudere, præcludere, obstruere, intercludere.
Crebris arboribus succisis omnes introitus præcludere. Cæsar.
Intercludere inimicis commeatum.
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria, frumentatione.
Re frumentaria, Commeatibus nostros intercludere insistunt. *vide Phr. Man.*

to Waile, to Lament, to Weepe.

Flere. Lachrymari.
Illachrymari.
Dare lachrymas. Virg.
Lachrymas profundere.
Vlulare. Aedere planctus.
Eiulare sublata voce.
Imo de pectore quæstus dare vultu manibusque ad sydera versis.
Plorare, voce flebili.
Plangere, percussu membrorum.
Gemere, sonitu è pectore e umpẽte.
In fletum ducere voces. Virg.
Lamentari voce querula.
Fundere fletus.
Perfundere genas lachrymis. Ouid.

Quere

Querimonias, gemitus, eiulatus facere. Lachrymas fundere.
Lachrymis genas irrigare.
Genas, ora rigare lachrymis.
Cædere mœstis pectora palmis.
Quærulari. Queritare vel queritari.
Capillos trahere.
Seris ora rigare fletibus.
Et apud Virg. Sustulit exutas vinclis ad sydera palmas.
Cælo supinas si tuleris manus. Hora. lib. 3. carminum.
Cepas edere aut olfacere, ioco prouerbiali.
Lugere, deflere, & elugere, *to Lament or Waile for.*
Cicero. Patriam eluxi diutius.
Deplorare.
Mœrere mortem filij.
Recentem natum fletu excipere. Soli. Fletu omnia complere. *to make one weepe.*
¶ Excire lachrymas.
Fletum excutere alicui. *vide to Mourne.*

to lay Wayte, to deceiue, to practise wiles, for to intrappe or deceiue.

Insidiari. Malum moliri.
Insidias tendere, moliri, struere, facere, ponere, locare, collocare, parare. Alere monstrum,
Moliri, machinari fraudes, dolos.
Mali aliquid moliri.
ἀφεῖτες ἀφῆς. λοχᾶν.
καθῆναι λόχον. Petere absol.
Nectere strophas.
Artem exercere Pelasgam.
Dolos suere. δόλους ῥάπτειν.
Fraudes meditari, nihil non mechinari cudere.
Tendere retia, laqueos.
Struere dolos.
Alto pectore moliri malum.
Obsidiari, apud Columel.
Dolos consarcinare, texere.
δόλους ὑφαίνειν. apud Home.
Artes nouas, noua pectore versare consilia. Virgil.
Retia distendere capiendis vndique prædis. βυσσοδομεύειν.
Tragulam inijcere.
Fabricam facere, fingere. Terent.
Pilum inijcere, apud Plaut. pro eodē.
Cuniculis oppugnare, Cicero.
Machinari astutiam corde.
¶ Hamum vorare. *to be Deceaued.*
In laqueum inducere, inescare homines.
In casses inducere.
Attrahere in nassam.
Arte illectare. παλεύειν.
Ex insidijs irruere, vrbem impetere.

Wayward, vide *Frowarde* & Phr. Man.

to Waken or to Awake one out of his sleepe.

Excitare à vel è somno.
Suscitare aliquem somno.
Excire somno. Liuius.
Rumpere, abrūpere alicui somnum.
Expergere. Expergefacere.
Exuscitare.
¶ Expergiscor, excutior somno. *to Awake.*
Euigilo. Soluo somnum.

to Walke, to go walke abrorde.

I ambulare. ἐμπεριπατεῖν.
Ambulare. Spaciari.
Aura mitiore se remittere.
Cœlo sereno quoquam deambulare animi causa.
Deambulare dum iucunda & blanda est aura.
Obambulatione oppidi fastidium leuare.
Ad aurum inambulare.

a Walking place.

Subdiale. Xyſtum.
Hypæthrium. ὑπαίθριον.
Paradromis.

Walking in darkeneſſe, vide *Blinded.*

to Wander, to Stray.

Errare. Palare.
Diſcurſare. Vagari.
Spatiari. Luſtrare, *Vide to Go out of the way.*

Wanton, Saucie.

Laſciuus. Proteruus.
ἀχόλαστος. Blax. βλάξ.
Petulans. Procax. Petulcus.
Improbus pro proteruo laſciuoque ponitur.

Wantonneſſe.

Proteruia. Petulantia.
Improbitas. ἀσέλγεια.
Proteruitas. Inſolentia.
Procacitas. Laſciuia.
Panis ſaturitas, vt habetur Ezechiæ 16.
Vulgo panaria ſaturitas, & prouerbiali ſchemate.
Citra vinum temulentia.
ἄοινος μέθη.

to be Wanton or Saucie, to Play the wanton.

Inſoleſcere. Laſciuire.
Inſolentiam præ ſe ferre.
Petulantem & inſolentem ſe exhibere.
Proteruire. ἀχολαστάινειν.
Procaciter, petulanter, improbè, & inſolenter agere. ἀσελγαίνειν.

Warie, vide *Circumſpect.*
Warmth, vide *Heate.*
to waxe Warme, vide *Hoate.*

to Warne, to Aduertiſe ſecretly, to Signifie.

Innuere. Significare. Inſinuare.
Indicare. παραινίττεσθαι.
Dare ſignum oculis, oculis innuere, *to VVinke.*
ἐπιλλίζειν. In aurem dicere.
εἰς ἓξ λέγειν.
Indicium facere, apud Terent.
Anus indicium fecit.
Indicium dare. Aperire ſe totum alicui.
Admoto propius capite dicere.
Familiariter arcanum ſuum exponere. ἀνατίθεσθαι.
In ſinum amici effundere, deponere, ſententiam penitus aperire, effari.
Secreto dicere, committere.
¶ Nunciare, denunciare, enunciare, perferre, dicere, edocere, & ſimplex docere apud Cice. ſignificare certum vel certiorem facere, deferre, *to Signifie or let vnderſtand.*
Cognitum facere, id eſt, certiorem, apud Plin. Notificare, facere notum. Reddere certiorem vel certũ.
Intimare vulgus dicit non admodum latinè pro ſignificare, apud Titum Liuium inuenies tamen.

Warre.

Warring with good ſucceſſe, vide hæc in Phr. Man.

to declare Warre, vide *to Denounce, &c.*

to enterpriſe Warre.

Bellum ſuſcipere.
Inimicitias ſuſcipere.
ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον.
ἐχθρὰν αἱρεῖσθαι.

to prepare for Warre, or to make

make great preparations for it.

Belli apparatum instruere.
Parare bellum, arma, copias.
Componere militarem apparatum.
Ex hybernis milites in expeditionem euocare.
In arma parare, accingere se, suos.
Exercitum, copias bellicas conscribere.
Expeditionem agere.
εἰσβάλλειν. ἐλαύνειν.
Parare machinas magnas.
Expeditionem parare, apparare.
Moliri expeditionem, bellum, classem.
Expedire copias, auxilia contra aliquem.
Machinas tormentaque parare.

to make Warre, vide *to Fight.*

Warrelike, belonging to warre.

Militaris. Mauortius.
Martialis. πολεμεῖος.
Bellicus. πολεμικός.
Castrensis.

to Washe out writings, vide *to Crosse out.*

to Waste, to Spoyle, to Destroy with the sworde and fire.

Omnia flamma ac ferro delere.
Prouincias rapinis, ferro & igni populari. Ferro flammaq; grassari.
Ferro ignique rem gerere.
Omnia vastare ferro & igne, cuncta euertere.
Hostili more populari ac vexare.
ἁρπάζειν καὶ πορθεῖν.
ἄγειν καὶ φέρειν.
Ferro, incendijs ac rapinis miserè vastare. Agros depopulari, longè lateque vastare.
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere. Ouid. ἀποφαίνειν.
Vide Spoyle. & Phr. Man.

to Waste riotously, vide *to Consume.*

to Waste his patrimonie, vide Phr. Manutij.

to VVatche.

Vigilare. Excubare.
φρουρεῖν. De excelsiori specula obseruare.
Excubias agere vel vigilias.
Custodire vigilias, in Euang.
Agitare noctem, apud Sallust.

Watchmen, or the watche.

Vigiles, & vigiliæ pro vigilibus.
Excubitores.
ἄγρυπνοι. Custodes.
¶ Primarius magister excubiarum & symbolorum seu tesserarum quæ secreto excubitoribus dantur.
Excubias de stationibus deducere, *to take vp the watche.*
Vigiliæ. Excubiæ. Custodia nocturna.

VVater.

Aqua. Vnda. Lympha.
Latex. Humor. Amnis.
Fons figuratè pro aqua, vt: Adfer fontem, id est, aquam.
Dare aquam, lympham manibus, Vir.

to Waxe olde, vide *Olde.*

to Waxe stronge, to Recouer health.

Conualescere. κατισχύειν.
Sanitatis beneficium sentire.
Refrigerio potiri salutis in sacris literis. Reuiuere.
Reuiuiscere, firmum validumq; fieri.

Reualescere ex capitali morbo.
Reualescere. Sanari.
Morbo leuari. ἀναλαμβάνεσθαι ἐκ τῆς νόσου.
Refici incipere, Pli. pro conualescere ῥαΐζεσθαι ἀπὸ τῆς ἀσθενείας.
Recolligere, reparare vires ab ægritudine. Recreari.
Meliuscule valere.
A morbo valere, Plautus.
Pristinæ restitui sanitati.
Confirmare se. Cice. Quum te bene confirmaris, ad nos venias.
Recipere vires. ἀναχομίζεσθαι.
Recuperare valetudinem, sospitatē, vires. In pristinum sanitatis gradum restitui.

Weake, Feeble, Rotten, ready to fall downe.

Fragile. Vermiculosum.
Futile. φθόρον.
Ruinæ proximum.
Ruinosum. Marcidum.
Ruinam, casum minitans.
Casui proximum.
Vetustum. ἀρχαῖον.
Debile. Lubricum.
Fluxum. Cariosum.
πονηρὸν. Carie vitiatum.
Lapsum minitans.
Inueteratum. Concussum.
Collisum. Debilitatum.
Fractum. Imbecille.

a VVeake body.

Languidus. Debilis.
Exuccus. Inualidus.
Eneruis, sine neruis.
Imbecillis. Solutus.
Affectus absolutè pro languente, apud Propert.
Exhaustus viribus. Imbellis.
Effœminatus. Mollis. Tener. Lentus.
Morbidus & morbosus.
Aeger. Infirmus.
Corpore malè habere.
Valetudinarius. Afflictus.
Exilis. Exiguus.
Vietus. Confectus morbo.
Delumbis. Morbosus.
Vide Phr. Manutij.

VVeakenesse, Feeblenesse, Sicklinesse.

Aegritudo. Aegrotatio.
Languor. Debilitas.
Imbecillitas. Fragilitas.
Infirma atque ægra valetudo.
Infirmitas. Valetudinis vitium, incommodum, grauitas.
Incommoda, aduersa, infirma & infensa valetudo.
Profligata valetudo, id est desperata. ἀσθένεια. Impotentia.

VVealth, vide *Monie and Riches.*

VVealthie, vide *Riche.*

to VVearie, to Tyre.

Fatigare. Defatigare.
Magnis laboribus sese in aliquo exercere. Se frangere, ambulando rumpere. Lassare. Delassare.

VVeary, Tyred.

Fessus. Lassus. Fractis viribus.
Animi lassus. Cura confectus stupet.
Laboribus confectus.
Languens è via vel languidus.
πεπονικὼς. Defessus.
Fatigatus. Lassatus. Victus.
Defatigatus ex itinere. Terent.
Ruptus.

to become or waxe VVeary.

Deficere. Corruere.
In extremo actu corruere. Liuius.
Lacescere.
Supra modum defatigari.
Parlasescere. Fatiscere.
Cedere labori. ἐκκάμνειν.
Malis succumbere. ἐκκακεῖν.

to be VVeary of his life.

¶ Agi in tædium vitæ apud Ouid.
Vitæ tædere.
Vitæ capere tædium, & vitæ tædium me cœpit, quamuis Valla refragetur.
Triſtitia pertæſus munera vitæ.
Vide Phraſ Manutÿ.

faire VVeather, a ſweete Ayre.

Iucunda & blandiens aura.
Cœlum ſerenum, Clarum. Mitius.
Gratum temperatum, Minimè turbidum, Maturum.
Aer temperatus. Bonum cœlum.
Mira cœli ſerenitas, nullis ſpirantibus ventis. ἰυλία.
Cœlum mite, vernans.
Cœlum quo nihil amœnius, blãdius.
ἰυηρεσία. Sudum.
Et apud Virgilium: Vnde hæc tam clara repente Tempeſtas?
Egregia tempeſtas, apud Cice.
Cœlum niteſcit clarius Prud.
Auræ blandæ temperies. ἄυρα. Aura in hac ſignificatione rarò apud doctos inuenitur, denotat enim ventum, flatum leuem propriè ac refrigerantem quales flante zephiro eſt circa veris initium. Quando redit pulſis aura ſerena notis.
Cœlum ſudum quaſi ſine vdo. i. ſiccũ non humidum ἄιθριον.
Ventus cœlo pelagoq; fauens. Ouid.
Cœli amænitas, clementia, apud Eraſmum & Soli.
Multa cœli temperies.
Aeris mira quædam ſalubritas, clementia.
Saluberrima aeris temperies.
Varro temperaturam cœli dixit.

ill VVeather.

Cœlum incommodum, apud Eraſ.
Teter & peſtilens cœli odor.
Obſcenum ſolum, *Durtie.*
Triſte, nubilum cœlum.
Imbrium cœlum, humidum.
Cœli inſalubritas, Eraſ.
Cœli grauitas, apud Cice. & apud eundem.
Loci grauitas! hic miſerrimè perferenda eſt.
Sæuum cœlum. *Harde weather.*
Rigens, aſperum tempus.
Frigidiuſcula aura.
Peſtilens locus, *An vnholſome place.*
Vide Phr. Manutÿ.

to VVedde, vide *to Marrie a VVedding.*

Nuptiæ. γάμος.
Apparatus hymenæus. Tæda.
Conuiuium nuptiale.
Feſtiuitas & luxus nuptialis.

to keepe a Wedding feaſt.

Agere facta nuptialia genialia.
Exercere nuptiàs, pactosque hymenæos Virg.
Canere nuptialia feſta. Ouid.
Celebrare connubia, hymenæos. Virg. Parare hymenæa.
Facére nuptias.
Ad nuptiarum ſolenne conuiuiũ conuocare, *to call or to bidde to a feaſt.*

a Wedding ſonge or verſe.

Fecennini. Thaliſio. Hymen.
Hymenæus. Epithalamium.
ἐπιθαλάμιον.

a Wedge, vide *Cheſill.*

to Weede, to Plucke out weedes.

Noxias herbas euellere, extirpare, eruere. Runcare, Columellæ & Varroni vſitatum.
πρόζειν. Eruncare.
A noxijs herbis ſegetem purgare.
Tollere zizanias.
Purgare fruges à zizanijs.
Noxia ſuo horto demetere zizania.
Sublatis zizanijs purum triticum in

horreum colligere.
Aream Ecclesiæ purgare, repurgare.
Euellere omnes radicum fibras.
Lolium stirpitus euellere.
Eruderare, rudus ei cere.

a Weeke or seuen dayes.

Hebdomas. ἑβδομάς.
Hebdomada. æ.
Septimana à quibusdam Latinorum dicitur, scilicet spatium dierum septem.

the Weeke of a candell or lampe.

Myxus. μύξος. Elychnium Xylineum gossipium. *of cotton.* ἐλυχνιον.
Funiculus stupeus, canabinus, seu sprateus oleo circumfusus.
Verbascum. φλόμος.
Scirpeus. *of Rushes.*
¶ Emungere lucernam, effungare, *to Snuffe the candell.*
ἀπομύξαιν τὸν λυχνον.

to Weepe, to waile.

Eiulare. Vlulare. ὀλολαύζειν.
Gemere, sonitu è pectore erumpentè. Lamentari.
Plorare. Lugere.
Magno clamare in sidera planctu.
Ardua sublatas tẽdere ad sydera palmas. Ingemere. Plangere.
Flere. χρίειν
Lachrymare vel lachrymari.
δακρυειν.
Indulgere lachrymis.
Fletu se emacerare.
Lachrymis dolorem egerere.
Lachrymis manare.
Deflere. Illachrymare.
Delachrymare. Fletus effundere.

Vide Waile.

a Weeping, a wailing.

Vlulatus. Planctus, & plangor.
Fletus. Lachrymæ. Singultus.
Suspiria. Eiulatus. Gemitus.
Ploratus. Lamentatio.
Lamentum.

of great Weight or Importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpose.

Plurimum refert.
Magni, permagni refert.
μέγα φέρει & πολυ διαφέρει.
Permagni interest.
Maximè refert.
Haud parum refert.
Pro non paruo negotio habetur.
Res magni momenti, maximi ponderis. *Vide Phr. Man. & sup. a Matter of importance, & Heaue.*

to Weigh, to Esteeme, to set much by.

Pluris facere, ducere.
Pluris æstimare. Præponderare.

to Weigh the matter exactly, vide *to Examine.*

Well, right well.

Congruè. Aptè. Benè.
Commodè. Accommodatè.
Rectè. Appositè, quod vulgus dicit Conuenienter, congruenter.
Bellè. Probè.
Percommodè Bellissimè.
Perbellè. Optimè.
Rectè. Quàm optimè.
Ritè. Lepidè.
Commodè. Compositè.
Decenter. Concinnè. εὐρύθμος.

Well then, or Goe to then, we haue passed the worst goe forward, or Proceede in Gods name.

Age.

Age. Age iam.
Agesis. Agedum.
φέρε. φέρεδή. Eia age.
¶ Callum duximus.
Occalluimus.
Neque enim ignari sumus, ante malorum passi graviora, dabit Deus his quoque finem, vt est apud Virg.
Ite ô fortes, peioraque passi. Hora.
Macte animo, virtute.
Malis assueuimus.
Tulimus permulta, sed hoc accesserat illis.

you be VVelcome.

Desideratus ades, & apud Virg.
Expectatè venis.
Exoptatus ades, aduenis, pro quo ineptientes dicunt, Bene veneritis.
Saluus sis. Optato ades.
Prosperè aduenueris. Gratus ades.
Optatò aduenis Terent.
Salua sit tua præsentia.
Aduentu tuo nihil nobis gratius esse potuit.
Plurimum nos tua præsentia exhilarat. Sis benè ventus, barbarissima est locutio.

Well fauored, Beautifull.

Nitidus. Nitidulus. Comptus.
Comptulus Bellus. Perbellus.
Elegans. Cultus. Decorus.
Speciosus, specie valens. Venustus.
Bene vestitus. Excultus.
Honestus. Tersus. Scitus.
Concinnus. Formosus.
Formosulus. Formæ præstantis.
Eleganter cultus. Pulcher.
Ενειμένος. ἐνείματος.
Qui ex quo prodijt.
Ore floridulo nitens.
Princeps formæ elegantia conspicuus. Saperda. μομφός.
Vide Faire.

your VVelfare, &c. vide Phr. Manutij.

VVellspoken, Eloquent.

Facundus. Facetus. Eloquens.
Lepidus. Festiuus. *Vide Eloquent.*

VVest.

Occidens. δυσις.
Occasus, apud Plinium.
Sedes Zephyri.
Occidentalis vel vesperalis plaga.
¶ Ab Occidente. Ab Occidui solis plaga, apud Soli.
Axe sub occiduo.

VVest winde.

Caurus qui Plinio dicitur Corus, flat aduersus Aquilonem, Græcis dictus Argestes, ἀργέστης.
Fauonius Latinè, qui Græcis Zephyrus dicitur.
Aphricus & Lips λίψ à Libya sic dictus (est eadem Libya quæ Aphrica) flat aduersus vulturnum. Et magistralis, hunc alij vocant ventum libycum, Vitruuius autem Carbinum.

Wette, vide *Moist.*

a Weale, vide *Blister.*

Wherefore.

Quare? Cur?
Quamobrem? παρὰ ὅ?
Quam ob causam? Quapropter.
Quocirca. Quorsum. Qua de re.
Qua ratione?
Propter quid? παρὰ τί?
Quid nam? Quid? Quid cedo?
Qui? Quid causæ est?
Qua de causa? Quid negotij?

a Wherle or wherne that women put vpon their spindels.

Verticullus, seu verticillum.
Sphondylus. σφόνδυλος.
Verticulus, seu verticulum.

Sphondylus etiam significat illud rotundum albicans quod est in ostris, à spondyli similitudine.

to Whette, to make Sharpe.

Acuere. ἀκονειν.
Exacuere. Trahere aciem.
Exterere cultra aciem.
θήγειν. παραθήγειν.
Atterere cautibus.
In mucronem excitare.
Exasperare ensem, ferrum saxo apud Liuium. ἐξαγριαίνειν.
Turbinare. ἐκτιτροχίζειν, acutum facere. *To Sharpen vpwarde.*
Turbinatior pyris figura quam malis, Plinius.
Propilare. σφαιρᾶσαι. Acuminare.
Subigere securim. Virg.
Subiguntque in cote secures.

a litle While or space.

Aliquandiu. Diutile. Aliquantisper.
Paulisper. Parumper.
Ad tempus. ἐπὶ χρόνον.

While I liue, so long as life doth last or indure.

Quoad vixero. Dum viuam. Virg.
Dum superstes vita erit.
Donec viuos inter agam, genibus dũ fulciar hisce.
Donec hoc calcauero solum, & in me halitus atque vitæ spiraculum manserit.
Dum animo exuperabo meo.
Dum sumus inclusi in his compagibus corporis. Cice.
Quàm diu manserit pars vltima vitæ spiritus.
Quoad Deus dederit huius lucis vsuram. Dum memor ipse mei.
Dum spiritus hos reget artus.
Quam diu mihi vita contigerit.

to Whippe, vide *to Scourge.*

Whipped or Scourged.

Sulcatus flagris.
Confectus plagis, cruciatu.
Multa vibice rigens.
Plagis, tubere virgoso tumens.
Et viscératus pro excoriatus.
Virgis lectorijs fœdè laniatus.
Noua cute vestitus.
Toto corpore laniatus.

to Whisper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem.
καθιέναι τὴν φωνὴν.
Auribus indere.
Ad auram dicere.
ὑποβάλλειν. Suggerere.
In aurem loqui. Immurmurare.
Communicare ad aurem priuatim.
Insusurrare in aurem.
Subdere. ὑποφθέγγεσθαι. *Vide to Warne.*

to dare not Whisper, vide *Mutter.*

White.

Candens. Candidulus.
Candidatus. Argenteus. Gypsatus.
Albus color ac natiuus.
Candidus. Niueus.
Leucopus, præsertim si non adsit ars aut fucus: quasi accesserit dicitur. ἐλεφαντινος
Galbinus. Lacteus. Eburneus.
Olorinus. Memnonius.
Cygneus. Gasidaneus.
Sandicinus. Sandaracinus.
Noegeum pro candido. Liui. ponit.
Leucopheus, *white graye.*
Giluus color medius inter album & nigrum.

to Whitelime, to make white or blanche.

Albare. Dealbare.
Albarium parieti illinere.
Gypso incrustare parietes ędificiorũ.
Luto gypsato crustare.

Whole, Soũd, in good health.

Sanus.

Sanus. Valens.
Bene habens. Bene valens.
Incolumis. Columis.
σῶος, vel σῶς. Saluus.
Sospes. Optime habens.
Integer. Fortis.
Alacer. Vegetus.
ἰυρώτερος. Pisce sanior.

to make Whole, vide *to Cure and Heale.*

Wholy, Throughly.

In totum. τὸ πᾶν. Planè,
Vsquequaq;. Funditus.
Omnino. παντως. παντελῶς.
Vniuersum. Vniuersaliter.
In plenum. Penitus. Prorsus.
Prorsum. Protinus apud Virg.

Wicked, vide *Naughtie*, & Phr. Manutij.

a Wife, a Housewife, or the good wife of the house.

Coniunx, aut vt Phocas tradit coniux sine n.
Conthoralis. σύνερος.
Consors thori, Vxor. Compar.
Marita, apud Ouidium.
Materfamilias.
¶ Matrona.

Wild, vide *Untamed.*

Wiles, vide *Trappes.*

a Will, a Minde, or Affection.

Arbitrium. αὐτεξέσιον.
Arbitratus. Voluntas.
Nutus. νεῦμα.
Ratio. Animus.
Consilium. Iudicium.
Animi sententia, voluntas.
Cæterum Placitum, Assensus, Consensus, Nutus, Consilium ad alia quoque referuntur, *By your leaue or licence.*
¶ Liberum arbitrium.
Animi voluntas, sententia libera, *A free will.*

good Will, vide Phr. Man. & sup. *Fauour.*

according to your owne Wil.

Pro tuo ipsius arbitratu.
Tuo ipsius iudicio ac voluntate.
Iudicio proprio.
Ex dictamine proprio.
Illos ex tuo ingenio iudicas. Terent.
After your opinion.

Willingly, of him selfe, with his owne minde, will and accord.

Vltrò. Sua sponte. αὐτομάτως.
Spontè. αὐτοματί.
Lubens. Lubenter.
Libens. Libenter.
Perlibenter. Per quàm libenter.
Lubens ac volens.
Non excitatus ad hoc.
Non grauatim.
Non extimulatus.
Ex animo, ex animi sententia apud Cice. pro vltrò & spontè.
Spontaneus. Vltroneus.
Non requisitus, proprio ductu.
Voluntarius. ἑκών. Volens.
Propria voluntate. αὐτόματος.
Coactus tua voluntate, apud Terent.
Non coactus. ἑκών.
Tuopte ingenio. Te non inuito.
Tua voluntate.

Wilfull, vide *Obstinate.*

Wilfully, or vnwillingly done with a free Will; of a set purpose.

Cogitato actum, factum.

Studio. Cum ſtudio.
ἐξετάσιν. σπουδῆ.
Studiosè. Conſultò.
ἐπιτηδές, ἐκ προαιρέσεως.
Conſilio. Volenter.
Sciens, & prudens feci.
Deſtinata malitia.
Matura habita deliberatione.
Re omni ſatis perpenſa.
Deſtinata voluntate.
Sapienter, non temere.
Ex animo non diſſimulanter.
Data opera. ἐκ προνοίας.
Dedita opera. De induſtria.
Ex induſtria. ἐξεπιτήδες.
Compoſito. Ex compoſito.
Ex deſtinato. Ex propoſito.
ἐκ παραγγέλματος.

whether you Will or not, in Spite of your hart.

Volens nolens.
Velis nolis.
πάρχος. Lubens inuitus.
Vltroneus coactus.
Volens inuito animo. ἑκών.
ἀέκαντι θυμῷ, apud Euripedem.

a Wilderneſſe.

Deſertum. Receſſus.
Eremus ἔρημος media producta & ſine aſperatione in prima.
Solitudo, locus ſolitarius.
Inhabitata plaga.
Anachoreſis.
Abata, ἄβατα, inuia loca.
Auia, longiſſimè remota.
Receſſus. Latebra.
Locus remotus.
Terra deſerta & inuia in lib. Pſal.
Hinc dicti Solitarij, Eremitæ.
ἐρημῖται. Eremicolæ, Anachoretæ, eremum ac ſolitudinem incolentes.
Vitam abditam luſtris ſylueſtribus agentes.
Monozonij, apud Iuſti.

a Wimble, vide an Auger.

VVindes.

Ventorum flamina. Flatus.
Spiritus pro ventis in ſacris literis.
Venti. Procellæ.
Turbines. Vis ventorum.
Turbo proprie, *A Toppe or a Gigge.*
Impetuoſa ventorum ratio.
λαίλαψ. Græce, & Typhon.
Et vertex vētus contortus, roratus & turbulentus.
Aura flatus mollicus ac ſuauior.
Inſuſurrans, dulce frigerans aura.
Auſtri pro ventis figuratè ponuntur à Virg.
Aene. 1. furentibus auſtris.

VVine.

Vinum. Iacchus.
Bacchus. Liber.
Temetum. Vueus ſuccus.
Lyæus & Lyæum.
οἶνος. Bromius.
βρόμιος.
Falernus vel Falernum pro vino.
Merum, Vinum non dilutum. *Pure wine.*
Muſtum, *New wine.*
¶ Vina præſtantiſſima, optima, vt Maſſicum, Gaurinum, Cecubum.
Amincum, Belnenſe.
Alſaticum.
Altiſiodorenſe, nectare ſuauius.
Muſcatum, Lesbium.
¶ Vinum creticum.
Vinum aruiſinum, vel aruiſium vulgo Maluaſinum, *Malmeſey.*

a ſmall VVine.

Vinum tenue, leue.
Leuiſſimum vinum. Plin.
Villum diminutiuum à vino.
οἰνάριον.
καφιφαριφαρίτης.

Wine that hath loſt his vertue, a dead VVine.

Vappa.
Vinum euanidum, abiectum, nil redolens, fugiens, inclinans, quod deſerbuit, detritum, præteritum eſt & vigorem ſuum perdidit, vel degenerauit.
ἐξισαμενος, ἐξισηκὼς οἶνος, καὶ διεφθαρμένος.
Mucidum vinum.
Deuteria, vinum ſecundarium, acinaceum, lora ſeu lorea Varroni dicitur quaſi lota acina, nam fit ex maceratis aqua vinaceis, poſt muſtum acinis expreſſum.
Et poſca, vinum aquatum in torculari, apud Plin. & Varro.

much geuen to VVine, vide *Drunkard.*

to Winke at the matter, vide *to See and not to ſee.*

to VVinke, to Leauell vpon the marke.

Collimare, vel vt alij ſcribunt collineare, à lineis viſualibus in vnum locum contẽtis, quod etiam ſignificat quandoque ſignum deſtinatũ oculis collimatis ferire.
Vide plura de huius vocis ſignificatione ſub. *To ſhoote.*
Viſum oculum in ſcopum intendere, dirigere.
Intentione ſumma incumbere in ſcopulum. σκοπάζειν.

to Winne, vide *to Gaine.*

to Winne, to Cõquer, to Subdue a countrie or citie.

Vrbem, arcem capere, occupare, ſuo imperio ſubijcere, expugnare, *Vide to Ouercome.*

to Winne by fayre meanes, vide *to Allure.*

a Winnow, vide *a Fan.*

to Wipe, vide *Cleane.*

Wiſe, Wittie, Expert.

Sapiens.	Senſatus.
Sciens.	Sagax.
Vigilans.	Doctus.
Solers.	Acutus.
Prouidus.	Diſertus.
Subtilis.	Perſpicax.
Expertus.	Prudens.
ἔμπειρος.	Cautus.

Conſultus nomen.
Conſideratus. Circumſpectus.
Vix exacti iudicij, ſapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum vſu longe maximus.
Circumſpectè, conſideratè, prudenter agens.

ἀπεσκημένος.	Emunctæ naris.
Cordatus.	Exercitatus.
Naſutus.	Callidus.

Acrioris & acerrimi iudicij.
Ingenio, multaque ſolertia pollens.
Senex grauis, & expertus multarum rerum.
Ingenioſus.
πολυίδρις. Multiſcius.
Thales alter. Vlyſſes alter.
Cato, *wiſe and graue.*
Lapis Lydius.
Multi conſilij.
Iudicio excuſſo, acri, exactoque.
Iudicij minimè vulgaris, ſed maturi, integri, ſani.
Emunctiſſimæ naris.
Acetum habens in pectore.
Aures habens aeri lotas aceto.
Non rudis aut expers.
Dives quoddam prudentiæ prõptuarium, penu.
Vir ingentis prudentiæ, atq; vſus rerum.
Longo plurimarum rerum vſu doctus.

πολύτροπος.
Multarum rerum vsu exercitatus.
Qui diutino rerum vsu collegit sibi prudentiam.
Vsu rerum expertus.
Rerum varietate atque vsu ipso iam perdoctus, Cice.
Admirabili variarũ rerum cognitione, magno rerum vsu laudabilis.
Longo rerum vsu callidus.
Diuturno complurium rerum vsu sapiens.
Vir magna prudentia, vsu atq; exercitatione præditus.
Quẽ sors varia in diuitias, in inopiã, in authoritatem & exilium alternis vicibus sæpe traiecit.
Longa rerum experientia excellens.
Vide Trauellour.

Wisely.

Prudenter. Prudens.
Sapienter. σοφῶς.
Prouidè. Ghauiter.
Solerter. Cordatè.
Cautè. ἐυλαβῶς.
Cautim. Industriè.
Cum animaduersione
Prouidè agere & auspicari, *Vide Discretly.*

to VVish, vide *to Desire.*

to VVish ill, vide *to Curse.*

as hart would Wish: euen as I most desired.

Fœliciter ea cecidit alea.
Ex animi sententia omnia cedunt.
Prorsus res ibat, Cicero pro rectè prosperè. Noctua valet.
γλαῦξ ἵπταται.
Euenit ex sententia.
Res ad voluntatẽ fluũt. *vide Ph. Mar.*

VVitchcraft or witcherie, Sorcery, Enchauntment.

Præstigium. Præstigia.
Facinus & Fascinum.
Maleficium. Incantamentum.
Carmina apud Virgilium & Horatiũ in Epod. 7.
Cyrenia, Thessala, Thessalica.
Cholcica, Cyrcea carmina.
Cantio, Cicero. Intoxicatio.
Murmura Chaldaica.
Incantatio, & Fascinatio ὑποδή.
Marcoticæ, id est, Egyptiacæ præstigiæ.
¶ Ars malefica. Necromantia.
¶ Susurrus & Susurramen.
Artes Dardanix, id est, magicę, malę.

a Witcher, or he that vseth witchcraft.

Maleficus. Magusæus.
Magus. Magicus.
Necromanticus. Præstigiator.
Malis, magicis artibus doctus, eruditus.
Illusor dæmonum.
Sortilegus.
Incantator. ὑποδός.
διαδαιμονίκης ὑπαγείας, mira, miracula perpetrans.

a VVitch or she that vseth witchcraft.

Venefica. Saga. Maga.
Triuenifica. Incantatrix.
Præstigiatrix. Carminatrix.
Malis artibus imbuta, infecta.
Maleficiorum multorum conuicta.
Thessala mulier.
διαβαλικὴ γυνή.
Pharmaceutria. Circe.
Medeæ artibus instructa.
Erichtho pro qualibet maga ponitur.

to VVither away, vide *to waxe Drie.*

VVithout.

Citra cum accusatiuo.

Absque

Absque. Sine cum ablatiuo.
ἄνευ cum genitiuo apud Græcos.
Extra. Præter.

VVithout fraude or deceite.

Bona fide. Apertè.
Syncere. Simpliciter.
Sine fuco. Purè. Candidè.
εὐγνωμόνως. ἁπλοϊκῶς.

Without helpe: by or of him selfe: of his owne head or wit.

Suo marte. Ingenio proprio.
Suis viribus. Sine alicuius auxilio.
Adminiculis aliundè non accersitis.
αὐτοῦ.
Sine Theseo, id est, alterius opera.
ἀνιυθησέως. Citra auxilium.

Without all order, or out of Order.

Inordinatè. Confusè.
Citra ordinem. Abruptè.
Non seruato ordine.
Quasi per Satyram, apud Sallustium in Iugurt.
Sine ordine. Sparsim.
Dispersim. Confusissimè.

Without any discretion or reason.

Citra delectum, discrimen.
Citra iudicium. Incertè.
Sublato rerum omnium delectu ac discrimine.
Communiter.
Non habita ratione. Confusè.
Nullo delectu.
συμμιγῶς.
Promiscuè.
Commistum.
Mistim vel mixtim, & Mistè.
Indiscrimatim.
Alba amusci.

no man Without a fault, vide Phr. Manutij.

to Withstande, vide *to Let, to Put backe.*

of a good Witte.

Summo ingenio esse.
Ingenij acrimonia, perspicacitate præstare.
Ingenioſum esse.
Pollere ingenio, vigere.
Subtili, acri, perspicaci, viuido prõpto, sagaci, optimo, præclaro, acuto præditum esse ingenio.
Ingenium sortitus acerrimum planè diuinum.
Callere & florere ingenio.
Esse ingenio ardenti, solido, facili, prompto, præsentissimo ad aliquid.
Raris & corporis & animi dotibus largè à natura præditum esse.
Specimen indolis egregiæ præ se ferens.
Cui patent seu apertæ sunt Musarum ianuæ.
¶ Vim vigoremque animi suscitare.
Acuere ingenium.
Memoriæ dono præstans.
Valens memoria.
Egregia memoria præditus.
Ampla memoria.
Præsentem paratamq; habens rerum omnium memoriam.
Lucullus, cui insignis memoria tribuitur.
¶ Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare.
ὑποσωματίζειν.
Memoriter narrare semel lectum.
Memoriam habere fidelissimam. *Vide Phr. Manutij.*

quickenesse or sharpnesse of Witte.

Acies plusquam aquilina.

Perſpicacitas, ſubtilitas ingenij.
Acrimonia, acumen, dexteritas, viuacitas, fœlicitas ingenij.
Chryſippeum acumen.
Perſpicax, acre, ſagax, ſubtile ingenium. *Vide sharpneſſe of wit.*

of a dull Witte, vide *Dull witted.*

out of his Witte, vide *Mad*, & Phr. Man.

to come to his Witte againe.

Reſipiſcere. ἀναίσθεσθαι.
Ad mentem redire. Redire ad ſe.
Saniorem recipere mentem.
Mentem ab inſania recipere, apud Lactantium.
Reponi in priſtinos ſenſus.

Wittie, vide *Subtile.*

to Witneſſe, to beare witneſſe.

Teſtificari. Teſtari. Atteſtari.
Dicere teſtimonium.
ἐκμαρτύρειν.
Dare, perhibere teſtimonium veritati rerum geſtarum.

a Woman.

Mulier à mollicie dicta.
Fœmina. γυνή. Fortis.
Virago, viriſſa, Iſicha Hebræis mulier, quæ opera facit virilia. Et Andrago, ἀνδρική, *a manly woman.*

a Woman bigge with childe.

Grauida mulier.
Prægnans. Geſtans vterum.
Vterum ferens.
ἐπίφορος. ἐπίτοκος.
Partui vicina, propinqua.

a fayre, a handſome or a trimme Woman.

Bella mulier. Venus
Mulier compta, formoſa, pulchra ore floridulo nitens, forma omnes.
Heroidas vincens, ſpecioſa, elegans decora, ſupra modum pulchra, ſcita ſcitula, ὡραιόκαλος, venuſta pulchraque facie, nitida comptula, albicans, nitidis genis purpureis malis, roſeis labijs, formoſula, καλλιπάρια. καλλιγύναια.
Roſei decus oris. Mant.

Womens brauerie, or Iewels.

Mundus vel mundum.
Muliebris ornatus.
γυναικεῖος κόσμος. idq; in genere.
Species eius variæ quæ à polluce.
Iulio enumerantur.
Nos è multis paucas ſubijciemus.
Armillæ. Brachialia.
Dextera. Anuli. Inaures.
Dextrocheria vel dextrochiria.
Monilia. Murenulæ colli.
Periſcelides crurum, &c.

Womanniſh, Delicate, Nice.

Mulieroſus. Sardanapalus.
σαρδανάπαλος.
Megabyſus, Quintiliano dicitur μεγάβυσος.
Mollis. Effœminatus.
Laſciuus. Eneruatus.
Vno digito caput ſcalpens.
In cupidinis hortis donatus Statua.
Muliebris homo atque delumbis.
Corruptus. Emaſculatus.
Perditus luxuria, libidinibus.
Delitijs ſolutus.
Voluptatis illecebris delinitus.
Sardanapalum mollicie vincens.
Galbinus. Euiratus.

Fractus. Bacelo similis.
Ἰκτῖλος βακήλῳ. Cleoeritus.
Vinulus. Semiuir. Batalus.
¶ Cinœdus. κίναιδος.
Meritorius puer, alio rum amori flagitiosissimè seruiens, *abused against nature.*
Scortum masculum.
καταπυγων. παιδοφθόρος.
Pathicus, Exoletus latinis vocatur, qui turpiter patitur.
Catamitus, quum posteriora maioris turpitudinis sunt
¶ Pedico. Pædcrastes, insano puerorum amore exardescens.
¶ Effœminare. Eneruare.
Mollem facere. ἐκθηλύνειν.

the Wombe, vide *Belly.*

to Wonder at, vide *to Maruell.*

Wont, Vsed or Accustomed.

Consuetum. Solitum.
Aduersum. In more positum.
Quod in consuetudinem venit.
Ex instituto maiorum.
Tritum. Vetus. Solemne.
Familiare. Crebrum.
Frequens. Quotidianum.
Moribus hominum, erroréque publico receptum & confirmatum.
Vsitatum. Assiduum.

to be Wood or Madde.

Sæuire. Furere. Insanire.
Excandescere. Bacchari
Vide to be Madde.

Woodnesse.

Insania. Sæuitia. Furor.
Dementia. Amentia.
Rabies. Frenesis.
Vide Madnesse.

a Woodde or Parke.

Sylua. Lucus.
Nemus. Saltus.

a Woodcocke, vide *a Snipe.*

a Worde, vide *Talke.*

to geue his Worde, vide *to Promise.*

to Worke, vide *to Labour, to Trauaile, or to make a Workeday.*

Dies operosus. Dies operarius.
Dies prophanus. Profestus dies.
Dies ater vel irreligiosus.

Workmanly, vide *Exactly.*

the World is naught, or full of wickeanesse.

Fulcro mundus innititur.
In maligno est positus totus: vt refert D. Iohannes. 1. cap. 5.
ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
Totus orbis humanis scatet flagitijs.
Totus mundus in errorum volvitur caligine.
Plena est malorum terra.
In peccatis mundum cernimus defluere, & in peius semper delabi.
Exaruerũt pristini mores, religionisque veræ vix extat vllum vestigiũ.
Status ad vnum omnes pessimè exorbitant.
Homines videmus ruere in tenebras, & in dẽsissima oberrare peccatorum caligine, sine lumine ferri in præcipitium.

the whole World is troubled or is in Trouble.

Sæuit toto Mars impius orbe.

Terrarum orbis bello (prôh dolor) ardet.
Vbique Martij tumultus sæuiunt.
Cuncto bello ardent, feruent.
Mars totum concutit orbem.
Fremunt vbique bella.
Omnes gentes in armis.
Christianus orbis plusquam ciuilibus ardet bellis.
Mundus furit & insanit, vt fluctibus mare.
Talibus malis, nunc æstuat mundus, qualibus ferbuit nunquam.
In mundum emisit Pluto suos satellites, suum Cerberum.
Ab imo Tartaro euocata Orci numina.
Dæmones infernum egressi mundum perturbant.

Worme eaten, vide *Rotten.*

Worshippe, vide *Honour*, & Phr. Man.

to make Worse, to be cause of more euill or trouble.

Oleum camino addere.
Oleo incendium restringere.
ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν.
Malum conduplicare, renouare.
Malum magis ac magis exacerbare.
Ignem igni addere.
Materiam igni accenso subministrare, Malo fomento suppeditare.
Morbum morbo addere.
Oleum flammæ adijcere.
Refricare cicatricem, dolorem.

to wax or become euery day Worser and worser.

Indies habere deterius, ac periculosius prolabi.
Degenerare in peius.
Indies magis ac magis degenerare.
Vno sedato malo, septem alia vt olim hydræ renascuntur multo crudeliora.
Hydræ in morem pro vno capite cẽtum repullulant.
Maiora incendia flagrant.
Ex scintilla maximum incendium erumpit.
Vide to Decay.

Worthely, with good cause.

Meritò. Iustè. Non immeritò.
Non iniuria. Non abre.
Non indignè. Non iniquè.

to Wounde, to Hurte.

Sauciare. Lædere. ἄτειν.
Vulnerare. ἐτραυσαι.
Dare vulnera, Ouidius.
Stringere, Virg.
Vulnus infligere, incutere.
Cruentare apud nonnullos tametsi propriè significat cruore inficere.
ἐξαιμάτλειν.
¶ Accipere, capere plagam, vulnus.
Vulnerari, *to be wounded.*
Grauis vulneribus.
Vulnus infligere.
Plagis obruere, apud Eras.
Consauciare. Vulnus inferre.
τιτρωσκειν.
Securim inijcere, prouerbio dicuntur, qui vehementer lędunt ac vulnerant. Lethali vulnerare ictu.

to cure Woundes, vide *to Heale.*

Wrath, vide *Anger.*

to Wrest or Writh the holy scripture.

Torquere sacram scripturam, miserè lacerare, iugulare, perperam intelligere.
Sinistro intellectu deprauare.
Sacræ scripturæ vim facere.
Interpretamento detorquere.

Pro

Pro arbitrio exponere.
In vota ſua trahere, obtorto collo ad ſuum ſenſum trahere.
Deprauare.
Nimis violenter contorquere.
Quoquouerſum torquere.
Inuertere. Peruertere.
Vitiare, ſeu pellem extendere.
Coacta interpretatione deprauare.
Verbum Dei gloſſematis & commẽtis eludere.
Non accedere ſenſui communi.
Sacræ Scripturæ puritatem ſordida fœdare interpretatione.
Syncerum vas incruſtare.
Sacras ſcripturas, verbum Dei peruerſis interpretationibus adulterare, in peruerſum ſenſum ea detorquere quæ ſuis erroribus videntur facere.
Suo intellectui, ſuis affectibus cogere ſcripturam etiam repugnantem ſeruire.
Fermento Phariſaico Euangelicam amaricare conſperſionem.
Proſtituere literas ſacras, eſt in abuſum rapere.
Sacræ ſcripturæ naſum conficere cereum.

to Write.

Scribere. γράφειν.
Exarare, metaphoricè.
Chartis illinere.
Scriptitare. Ducere literas.
Signare apud Columellam.
Stylum exercere. Pingere.
Inſcribere, conſcribere etiã pro ſimplici ponuntur.
Credere cæræ.
Diſtortè, inęqualiter, perturbatè ſcribere literas, *to write awry or out of line rule and order*, vt litera ſuper literam ſcandat.
vide Phr. Man.

to Write letters.

Scribere literas.
Efficere epiſtolam, pro ſcribere. Cice.
Exarare epiſtolam.
Mittere literas, ſcripta. Cicero.
Dare ad aliquem literas.
Dare abſolutè, apud Cicero.
Literis compellare, prouocare. &c.
¶ Obtundere, prouocare literis. Cicero. Si ſomnum capere poſſem, tam longis te epiſtolis non obtunderem.
¶ Perſoluere epiſtolæ & reſpondere idem Ciceroni, *to Aunſwere letters.*

to Write one againſt an other.

Concertare epiſtolaribus, velitationibus, Libris conflictari.
Stylo debacchari. Scripto inuehi.
Amarulentius in aliquem ſcribere.
Nominatim, taxare, carpere.
Scriptis alicuius notare famam.
Nominatim perſtringere ſcripto.
Petere calamo aliquem.
Styli cuſpidem in aliquem vibrare.
Stylum teli vice habere.
Dentata agere charta, apud Cice.
Exercere velitationem.
Stylo ferire, referire.
In aliquem inuehere vel inuehi.
Stringere ſtylum, calamum in aliquem. Eraſmus.
Seſe mutuo ſtylis veneno tinctis configere. Satyricè contra aliquem exacuere aciem.
Fœdis calumniis omnia conſpurcare.
Carbone aliquem notare. Erat.
Suis depingere coloribus.
In ſcribẽdo non temperare ſibi, quin incandeſcat animus, inſultet immoderatius, amarulentius inuehatur.

to Write or Copie out.

Exſcribere. Tranſcribere.
μεταγράφειν. Deſcribere.

Prodere literis, monumentis.
Distrahere & transfundere in plura exemplaria.
Copiam capere, vel Excopiare latinum non est.

Written or Chronicled.

Literis traditum.
Commentarijs, annalibus traditum, insertum.
Literis proditum est.
Ad nos transmissum est maiorũ manumentis.
In monumenta relatum est.
Veterum literis proditum est.
γέγραπται. Relatum est in acta.
Est in exemplis. Est in annalibus.
Extat in annalibus.
Scriptum est in commentarijs.
Scriptum inuenitur.
Memoriæ proditum est.
παραδέδοται εἰς μνήμην.
Est in monumentis Græcorum, Hebræorum.

diuers Writinges or Histories.

Scripta rerum gestarum, memorabilium.
Historiæ, id est, narrationes.
Monumenta. Commentarij.
Actus pluraliter, apud Hierony.
Memoria publica omnium secretorum.
Commemoratio antiquitatis.
vide Histories.

a payre of Writing tables.

Tabula. πυξίον.
Album substant. λεύκωμα.
Pyctatium, apud Lampridium.
Tabula gypsata.
Pugillaris & Pugillare.
Pinacion. Pinacidion.
Abacus. Et pluraliter Ceræ.
Tabulæ ceratæ.
Tabulæ, apud Horatium.

a Writer, a Scriuener.

Scriba. Scriptor.
Librarius qua voce vsũs est D. Hieronymus. Grapheus.
A literis seu à conscribendis epistolis, qui vulgo etsi parum apte dicitur notarius, Græcè γραμματεύς.
Amanuensis dictio frequens, apud Erasmum, reliquosque huius ætatis virós doctissimos, euius opera in scribẽdo vtimur, Græcè ὑπογράφευς.
A manibus, vel à manu prò eodem.
Tabellio. Tabularius.

a Writing or a Bill of my hand, an Obligation.

Syngrapha. συγγραφὴ.
Nomina pro syngraphis debitarum pecuniarum. Cicero.
Syngraphum etiam dicitur.
Chirographum vel chyrographus.
Facere syngraphas.
Vide Quittance.

to offer Wrong, vide *to Hinder.*

Y

a Yarde measure.

Verber eris. n. g. Virga.
Vlna, *an Elle.*

to Yawn, vide *to Gaspe.*

in the Yeare of our Lord.

Anno à Christi natiuitate.
Anno ab orbe redempto.

Anno

Anno ab humani generis instauratione.
Anno partæ salutis.
A Christo nato.
Anno Christi.
Anno gratiæ.
Anno assertæ salutis.
Anno salutiferi partus.
Anno redemptionis nostræ.
Anno post partum virgineum.
Anno post Christum natum.
Anno Christianæ nostræ salutis.
Anno ab orbis instauratione.
Anno a partu virginis matris.
Anno post natum seruatorem.
Anno à salutis humanæ exhibito authore Christo.
Anno redditæ salutis.
Anno à partu virgineo.
A partu virginis salutifero.
Anno à nata salute sempiterna.
Anno gratiæ per Christum restitutæ.
Anno à nato humani generis saluatore.
Anno redempti à filio Dei orbis.
Anno partus virginei.
Anno incarnationis dominicæ.
Anno incarnationis verbi, Christianæ redemptionis.
Anno post Deum humanitate donatum.
Anno à reconciliata diuinitate.
Anno incarnati verbi, Incarnati filij Dei.
Anno natiuitatis Christi.
Anno à restituta salute.
Anno ab instaurata salute.
Anno ab enixu & puerperio virgineo.
Anno à Christi saluatoris ortu.
Anno reparatæ æternæ salutis, seu salutis humanæ.
Anno post humanæ salutis vindicem carne donatum.
Anno incarnationis Dei supra sesquimillesimum, octauo & tricesimo ista in Baseldonck ex tempore scripsi, Carolo Imperatore.

Ετει ἀπὸ τῆς θεογονίας χιλιοστῷ πεντηκοστιοστῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἐν τῆς βασιλείας μεδίων αὐτοκρατορίας ταῦτ' ἐγραψάμην ἐπὶ ἡμέτερος χαρόλε.

the Yeare of ones age, vide Phr.Man.

Yearly office ended, vide Phr.Manutij.

to Yeelde to the contrary parte, vide *Forsake.*

to Yeelde himselfe, to Gene ouer, to Render vp.

Se victum agnoscere, fateri.
Manus, herbam, dare, porrigere.
τὰ χεῖρε προϊσχεσθαι.
Hastam abijcere. Arena cedere.
Campis cedere, apud Horatium.
Victoriam concedere. Cedere iure.
Tollere digitum, manum.
αἴρειν δάκτυλον.
Dedere se in ditionem & arbitratum hostium. *Vide Phr.Manu.*

Yelow colour.

Giluus color & Gelinus, apud Plau.
Silaceus color. Plin.
Luteus, Citrinus, *Yelke yelow.*
Flauus. ξανθός.
Fulnus, *Golde yelow.*
Flammeus & Flamineus, Croceus, *Saffran yelow.*
Cerinus à colore ceræ.
Facies subgilua.

Yonge, or a Yonge man.

Iuuenis. Adolescens.
Iuuentus pro eodem aliquando ponitur.
Cui adest flos æui.
ἔχων ἥβης ἄνθος, vt est apud Homerum.
Primæuo flore virens.

Cui primi vernat temporis ætas & floret valido læta iuuenta.
Cui genua virent
Qui excessit ex ephæbis, apud Terentium.
Prima iuuentæ spatia ingrediens.
Florens ætate.
νέος. νεώτερος.

Young scholers.

Tyrones ludi literarii.
Tyrunculi. ἰυλαβάθαντες.
Nouelli. Rudes.
Neophyti, hoc est, nouellæ plantæ.
Tenelli auditores.
Abcedarij apud Ful. in mytho.
Elementarij.
Dupõdij iuuenes apud Alciatũ quod duobus assibus æstimentur.
Militiæ literariæ tyrones.
Tyrocinium exercentes, in progymnasmatis.

Youth.

Adolescentia. νέοτης.
Iuuentus. Iuuenta.
Aetas vernans, viridis.
Aetas florida, florens.
Aeuum virens.
Aeui virentis flore.
Crescentibus annis, id est in ipso adolescentiæ principio.
Vide Phr. Mannty.

from his Youth.

Ab adolescentia. A iuuentute.
Ab ætatis teneræ incrementis.
A prima adolescentia.
Ab ineunte adolescentia.
Ab initio iuuentutis.
ἐκ νέας. ἐκ μειρακίου.
A prima lanugine.
ἐκ παιδὸς ἡλικίας.
Ab impubibus annis. *Vide Childhood.*

FINIS.

T V

SYNONIMA QVAEDAM POETICA, VERSANTIBVS IN POESI PERQVAM NECESSARIA.

A

Achaia.

ACHAIA dictio terrasyllabica, regio Græciæ ab Achæo Iouis filio sic dicta, prius vocata Danaa à Danao Argiuorum rege. & deinde Aegialea, αἰγιάλεια, quod littoralis sit.

Achilles.

Achiles, siue Achilleus ἀχιλλεύς, Græcorum fortissimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ouidio.
Chironis alumnus. Aeacides.
Thetidis proles seu filius.
Lariſſæus. Nereius. Aemoneus.
Pithius. Pellæus, à Pella vrbe.
Theſſaliæ. Theſſalicus heros.
Impiger: magnanimus, dux belliger.

Actæon.

Actæon filius fuit Aristei, ex Antonoë Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus iuuenis.
Cadmi nepos, Ouid.
Antonoëius heros ab eodem.

Adam.

Adam, id est homo siue terrenus, ab Adama, hoc est à terra sic dictus.
Protoplastus & Protoplastes.
πρωτοπλαστος, & non Protoplaustos addita u, vt imperiti scribunt.
Primò fictus, creatus.
Primus parens, homo.
Primæuus, Luteus Adam.
Antiquus pater.
Incola, colonus Paradisi.

Ægina.

Aegina vrbs adiacens Peleponneso aliter vocantur Oenopia. Ouidius libro septimo. Metam.
Oenopiam veteres appellauere.

Ægoceros.

Aegoceros αἰγόκερος, signum cœleste, latine Capricornus. Luca.
Humidus Aegoceros, nec plus leo tollitur vrna.
Portitor Helles. apud Virgilium.
Vdus. Niuosus. Gelidus. Corniger.

Agrigentum.

Agrigentum, Agragas seu Acragas Siciliæ mons & oppidum. Virg. Arduus vnde Agragas despectat maxima longè Mœnia.

Ægyptij.

Aegyptij aliter vocantur Paretonij, à Paretonio Aegypti vrbe.
Mareotici à Mareotide lacu eiusdem loci. Ouid. libro. 9. Isi Paretonium Mareoticaque aura Pharonque. Quæ colis: Sido. Nec sic Leucadio classis Mareotica portu Actiacas abscondit aquas.

Cui primi vernat temporis ætas & floret valido læta iuuenta.
Cui genua virent
Qui excessit ex ephæbis, apud Terentium.
Prima iuuentæ spatia ingrediens.
Florens ætate.
νέος. νεώτερος.

Young scholers.

Tyrones ludi literarij.
Tyruneuli. ἐυλαβόβιττος.
Nouelli. Rudes.
Neophyti, hoc est, nouellæ plantæ.
Tenelli auditores.
Abcedarij apud Ful. in mytho.
Elementarij.
Dupōdij iuuenes apud Alciatū quod duobus assibus æstimentur.
Militiæ literariæ tyrones.
Tyrocinium exercentes, in progymnasmatis.

Youth.

Adolescentia. νεότης.
Iuuentus. Iuuenta.
Aetas vernans, viridis.
Aetas florida, florens.
Aeuum virens.
Aeui virentis flore.
Crescentibus annis, id est in ipso adolescentiæ principio.
Vide Phr. Manutij.

from his Youth.

Ab adolescentia. A iuuentute.
Ab ætatis teneræ incrementis.
A prima adolescentia.
Ab ineunte adolescentia.
Ab initio iuuentutis.
ἐκ νέας. ἐκ μειρακίου.
A prima lanugine.
ἐκ πρώτης ἡλικίας.
Ab impubibus annis. *Vide Childhood.*

FINIS.

T V

SYNONIMA QVAEDAM POETICA, VERSANTIBVS IN POESI PERQVAM NECESSARIA.

A

Achaia.

ACHAIA dictio terrasyllabica, regio Græciæ ab Achæo Iouis filio sic dicta, prius vocata Danaa à Danao Argiuorum rege. & deinde Aegialea, αἰγιάλεια, quod littoralis sit.

Achilles.

Achiles, siue Achilleus ἀχιλλεύς, Græcorum fortissimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ouidio.
Chironis alumnus. Aeacides.
Thetidis proles seu filius.
Lariſſæus. Nereius. Aemoneus.
Pithius. Pellæus, à Pella vrbe.
Theſſaliæ. Theſſalicus heros.
Impiger: magnanimus, dux belliger.

Actæon.

Actæon filius fuit Ariſtei, ex Antonoë Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus iuuenis.
Cadmi nepos, Ouid.
Antonoëius heros ab eodem.

Adam.

Adam, id est homo siue terrenus, ab Adama, hoc est à terra sic dictus.
Protoplastus & Protoplastes.
πρωτοπλαστος, & non Protoplaustos addita u, vt imperiti scribunt.
Primò fictus, creatus.
Primus parens, homo.
Primæuus, Luteus Adam.
Antiquus pater.
Incola, colonus Paradisi.

Ægina.

Aegina vrbs adiacens Peleponneſo aliter vocantur Oenopia. Ouidius libro septimo. Metam.
Oenopiam veteres appellauere.

Ægoceros.

Aegoceros αἰγόκερος, signum cœleste, latine Capricornus. Luca.
Humidus Aegoceros, nec plus leo tollitur vrna.
Portitor Helles. apud Virgilium.
Vdus. Niuoſus. Gelidus. Corniger.

Agrigentum.

Agrigentum, Agragas seu Acragas Siciliæ mons & oppidum. Virg.
Arduus vnde Agragas despectat maxima longè Mœnia.

Ægyptij.

Aegyptij aliter vocantur Paretonij, à Paretonio Aegypti vrbe.
Mareotici à Mareotide lacu eiusdem loci. Ouid. libro. 9. Isi Paretonium Mareoticaque aura Pharonque. Quæ colis: Sido. Nec sic Leucadio classis Mareotica portu Actiacas abscondit aquas.

Classis Mareotica, id est, Aegyptia, qua vehebatur Cleopatra.

Isiaci ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt. Ouidius lib. 1. de Ponto. Vidi ego Niligenæ numen violasse fatētem Isidis Isiacos ante sedere focos.

Memphij Memphæi & Memphitici à Memphi Aegypti vrbe. Oui. libro 1. de arte. Ne fuge Niligenæ Memphitica sacra iuuencæ.

Lagæi & Lagidæ à Lago primi Ptolomæi patre, à quo Nilus vocatur Lagæus: Luca. libro. 1. Qua mare Lagæi mutatur gurgite Nili. Idem lib 8. Vltima Lagææ stirpis, perituraq; proles.
Pharaoniadæ, à rege.

Niliaci Nilotici Nilicolæ, & Niligenæ à Nilo fluuio: Luca. lib. 5. Te nisi Niliaca proprius non vidit arena. Idem lib. 9. Rege sub impuro Nilotica regna tenente.

Pelusij & Pelusiaci à Pelusio Nili ostio. Lucanus lib. 8. Qua diuidui pars maxima Nili. In vada decurrit Pelusia septimus annus.

Ptolomæi à Ptolomæo rege Lagi filio, à quo deinceps Aegyptij reges omnes idē traxerunt nomen. Vnde & Pharon Ptolomæam poëtæ appellant.

Pharij à Pharo Aegypti insula.

Cleopatrici à Cleopatra regina. vnde & Sidonius dapes Cleopatricas appellat.

Ægyptus.

Aegyptus, αἴγυπτος Aphricæ proxima, ab Aegypto Danai fratre sic appellata teste Plinio prius Aëria dicta, vocatur quoq; Terra Memphitis, Tellus Nilotica, Mesraim hebræis, id est, angustiæ, siue tribulationes.

Canopus med. producta. pro Aegypto ponitur, & frequenter in sacris Aegyptus appellatur Terra Cham, vt refert D. Hiero à Cham filio Noë psalm. 105. Mant. Aegyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens.

Aegyptus Crinito Parens terrarū appellata, à Macrobio Mater artium. Delta quoque seu Trigonalis dicta, à figura triquetra Δ. Aegypti pars, quæ secundum Nilum nō terminat Aethiopiæ Thebais appellatur seu Thebaida, cuius frequens mentio in vitis sanctorum patrum à D. Hieronymo translatis.

Æmylia.

Aemylia quæ & Flamina, Italiæ regio ac Romandiola, in qua Rauenna, Bononia.

Æneas.

Aeneas αἰνείας, id est laudatus, Veneris & Anchisæ filius, hinc dictus Anchisiades. Anchita genitus.

Dardanides. Virg. Dardanides contra furit.

Et Dardanius, Laomedontius Citherēius heros.

Phrygius tyrannus.

Acer, magnanimus, Troius, Troianus. Iliacus. Phryx, Phrygius fluctiuagus.

Æolus.

Aeolus Iouis filius ex Aceste, siue Segesta, filia Hippotæ Troiani. à quo Hippotades dicitur. Hippoliti nepos. Nymborum rector. Nymbosus & Nymbipotens.

Æolia.

Aeolia siue Aeolis, regio septem insularum inter Siciliam & Italiam, quæ Græcis dicuntur Hephestiades, Ἡφαιστιάδες, Latinis Vulcaniæ, ex quibus Hieran aiunt Vulcani esse officinam. Bap. Pius.

Vt Liparæus ager vtque Aeolis insula flagrat. Insulæ Aeolicæ, Aeoliæ.

Æsculapius.

Aesculapius, seu Asclepius in carmine, Apollinis filius, hinc.

Phœbigena dicitur, & Iuuenis Phœbeius.

Ouid. Quam colat, explorat iuuenis Phœbeius vrbem.

Archiatros ἀρχίατρος, id est, medicorum præses.

Salutifer puer. Pergameus deus.

Epidaurius anguis, quoniam in Epidauro colebatur in forma columbri.

Ætna.

Aetna prius dicta Inesia, Mons est Siciliæ cauernosus perpetuis æstuans ignibus, globosq; emittens igneos propter subterranei sulphuris naturam. Vocatur poëtis Trinacria, Trinacris, Typhois à Typhœo gigante.

Monstrifera, Vulcania, sulphuflammifera, ardens.

Ætoli.

Aetoli populi Græciæ Epiro & Acarnaniæ finitimi, vocantur Calydij a Calydone vrbe. Hinc Calydonides eius loci mulieres. Sta. lib. 2 Theb. Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris. Oenei ab Oeneo rege Etoliæ & Deianyræ patre: Ouid. lib. 8. Oeneios vltorem spreta per agros Misit aprum.

Pleuronij ab eiusdem loci vrbe, quæ dicitur Pleuron: Ouid. lib. 14. Talibus iratam Venerem Pleuronius agmen Instimulat verbis.

Eadem ratione vocantur Pleuronis alumni: Sta. lib. 8. Nunc mœstæ fundens Pleuronis alumnos. Naupactei à Naupacto eiusdem loci oppido, Hinc Achelous dicitur Naupactæus Ouid. lib 2. Fast. Amphiaraides Naupactæo Acheloo.

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai.

Atrides minor dictus. Ouid. Hæc vbi cognouit Troiæ populator Atrides.

Tantalides ab auo Tantalo.

Mycenius dux, & Agamemno, vltima breui apud Statium.

Aiax Telamonis.

Aiax Telamonis ex Hesione filius Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus. Mant.

Talis erat Telamone satus temerarius Aiax, dicitur quoque Telamonius Heros Virgilio.

Aiax Oilei,

Aiax Oilei, filius fuit Oilei & Locrẽsium rex. Hinc dictus Oilides & Heros Norycius, id est, Locrensis.

Alcinous.

Alcinous, ἀλκίνοος penul. cor. rex Phæacum in Corcyra insula. Virg. Pomaque & Alcinoi syluæ.

Corcyræus rex, quod eam insulam insigni iustitia rexerit. Marti.

Qui Corcyræi vidit Pomaria regis Corcycius senex, Phæax, munificus.

Alcmena.

Alcmena vxor Amphitryonis Thebani, ex qua Iuppiter Herculem genuit. Alcidæ genitrix.

Amphitryonea coniunx.

Herculea seu Herculis Mater.

Alemanni.

Alemani seu Alemanni à Lemano lacu, etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone deo, quem venerabantur: Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias. Lucanus lib. 6.

Cantaber exiguis aut longis Teutonus aruis.

Germani verò dicuntur quod vicini sunt Belgis. Miserunt enim Germani colonias trans Rhenum propter hominum multitudinẽ, agriq; inopiam, Cisrhenani hinc dicti.

Item & Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenum fluuium, Rhenani, Transrhenani, Rhenenses.

Rheni ῥῆνι populi sunt Rheni accolæ authore Stephano.

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè gestas Magnus dictus est, & à poëtis vocatur, Iuuenis Pelleus, à Pella vrbe Macedoniæ. Iuuenalis Satyr. 10. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis.

Et Aemathius dux, ab Ouid. quod Macedonia aliter vocetur Aemathia.

Fortis Macedo, totius mundi tremor, ait quidam.

Alexandria.

Alexandria, ἀλεξανδρεία, Vrbs Aegypti, non longe à Nili ostio, ab Alexandro Macedone condita, quàm Lucanus vocat Vrbem Paretoniam. Et Pharos quoque dicitur, à φαρος olim insula & Alexandriæ portui nunc continenti coniuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pede montani. Stroza pater.

Et pedemontanum signa secuta ducem, qui nũc Sabaudienses, & Rodanenij, quod prope Rhodanũ morentur. Porrò ducatus Sabaudia vocatur Pedemontium, & regio Pedemontana.

Amalthea,

Amalthea nutrix Iouis Olenia. Capra. Sydus capricorni Olenium pecus. Hedi.

Ambracia.

Ambracia ciuitas Epiri, prius dicta Epiria ac Paralia authore Stephano quàm postea Augustus victo cum Cleopatra Antonio Nicopolim vocauit, à quibus gentilia Ambracienses & Ambraciotæ ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Iouis & Amtiopes filius Ioue natus.

Phœbeius dictus, quod vates omnes sint phæbo consecrati.

Et Dirceus, à Dirce fonte Thebis propinquo, artis Musices adeo peritus fertur fuisse, quòd lyræ cãtu scopulos & cautes animarit seu mouerit.

Andromede.

Andromede è Cephei & Cassiopes filia, quàm à Nymphis scopulo alligatam, & ceto deuorandam expositam, Perseus interempto ceto liberauit, & in vxorem duxit. Cepheis, idos & Cepheia virgo dicta.

Andegauia, vide *Iuliomagus.*

Angli.

Angli, seu Anglici vocantur quoque Britanni, Virg. Et penitus toto diuisos orbe Britannos. ac Caledonij. Mart. lib. 1. Nuda Caledonio sic pectora præbuit vrso. Idem lib. 10. Quinte Calidonios Ouidi visure Britannos. Dicuntur & Brutigenæ quoniam descenderunt à Bruto consule Romano, ac Brutiadæ Neptunicolæque.

Anglia.

Anglia aliter vocatur Britannia, Caledo-

Iedonia, Albion abAlbis montibus & Angli terra.
Orbis alter à poëtis dicitur.

Anien.

Anien fluuius Italiæ. Tybur oppidum alluens, Anio, Anienus.

Annibal.

Annibal filius Amilcaris, princeps Carthaginensium, alias dictus Agenoreus seu Sidonius ductor.
Tyrius, Barbaricus, Libycus tyrānus.
Elisæus tyrannus ab Elisa Didone.
Rector Libyæ.
Nasamoniacus rex è Nasamonibus Aphricæ populis. apud Syl. & Sido.

Antilochus.

Antilochus Nestoris filius maior natu. Nestorides. Nestore natus.

Antiochia.

Antiochia ἀντιόχεια Maxima Syriæ ciuitas, Theopolis à Iustiniano post terræ motum nominata & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antuerpia.

Antuerpia, non solùm Brabantiæ, verùm totius orbis Christiani emporium celeberrimum. Adiecta secundum etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod arci vetustæ adiecta siue adstructa fuerit, Quæ de resectione nauium præter nauigantium feruntur fabulosa prorsus.
Andouerpiam nonnulli vocant.
Aduersam alij, nonnulli dempta litera Auersam. Lusit super huius celeberrimę ciuitatis nomine Cornelius Graphæus carmine eleganti sic scribens. Adiectæ nomen Dij posuere mihi. Sed quinā quæris? genitor Neptunus & ille Quē peperit summo Maia adamata Ioui. Namque olim solo dum stabā in littore castrum, Atque paludosa terra tremebat humo Conspexere locum blandis dum fortè vagātur Scaldis aquis placuit Dijs situs ipse loci. Nulla mora, ędificant adiectis mœnibus vrbem.
Et paulo post. Rectè idcó Adiectam dij me dixêre vocantes, Conueniunt etenim nomina resque mihi.
Guilielmus Zenocarus Brugensis in libro degestis Imperatoris Caroli V. Max. vocat Forum Caroli Antuerpiam.

Aphri.

Aphri, seu Aphricani, etiam vocātur Tunisij à Tuneto siue Tunisio Libyæ ciuitate. Sido. Torrida Tenesos infert mihi Byrsa furores.
Libyci ac Barbarici.

Aphrica.

Africa vel potius, Aphrica per aspirationem, eadem quæ Libya λιβύη à Græcis Hesperia appellata, nunc vulgo Barbaria.

Apollo.

Apollo, ἀπόλλων, quasi mala pellens, dictus Pæan quod morbis medelam adferat.
Phœbus, φοῖβος, hoc est Sol, Græcis vocatur. Deus oraculi.
Idem dicitur Liber, quod liberè vagetur per aerem Chrysocomus.
Dictus insuper Apollo Nomius, id est, pastor, quod Admeti regis armenta pauit.
Proles Latonia Ouidius ac Latoides nuncupatur. A diuersis locis multa habens nomina: Delius.
Cynthius, Clarius Didymæus.
Thymbræus, & carminis autor à Tibul. Leucadius deus. Ouid.
Delphicus. Patreius heros. Pithius. Smintheus, Hecatebellites. Licyus. Lauriger, Lauricoma. Fatidicus, Faticanus. Intonsus. Gryneus. Arcitenens.

Aprilis.

Aprilis mensis dictus est quasi Aperilis, πρίλιος Græ. & θαργηλιών. ac Xanthiens ζανθικός 2. Machabæorum.li.

Apuli.

Apuli, vel Appuli in carmine Italiæ sunt populi, qui aliter vocantur Mesapij à Mesapo rege. Ouid. lib. 14. Peucetiosque sinus. Mesapiaq; arua reliquit.

Aetolidæ ad Aetolo Diomede, qui ibidem imperauit. Syll lib. 13.

Aetolidas inter fuit haud ignobile nomen.

Daunij à Dauno patre Turni qui ibidem regnauit.

Apulia.

Apulia ipsa vocatur Iapygia ab Iapyge Dædali filio, teste Soleno & Hicro. Mesapia à Mesapo, Daunia à Dauno.

Aquarius.

Aquarius signum cæleste ὑδροχόος. Vrna & Puer vrniger poëtis vocatur, quod imbres fundat.

Iuuenis gestator aquæ, apud Virg.

Humidus, tristis, humens, vdus, nimbifer, horridus, frigidus.

Aquila.

Aquila. ἀετός.

Iouis armiger.

Iouis ales, nuncius, flammiger, altiuolans, fuluus. Claudia, fuluusq; tonantis Armiger.

Auis regalis, regia, apud Ouid.

Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis.

Aquilo.

Aquilo. Boreas. βορέας ἢ βορρέων.

Aparctias quod ab Arctis spiret, & à septem stellis quibus constat Septentrio dicitur.

Thracius, Threicius, Schyticus.

Rhiphæus, Hyperboreus ventus seu Aquilonarius, quem D. Hiero. vocat Scoparium seu scopam viarum quod flando consternat & complanat vias.

Aquisgranum.

Aquisgranum, Thermæ, Traiani. Vegera, Aquæ, inde aquenses.

Ara.

Ara fluuius per Burgundiam in Rhodanum influens, qui ætate nostra vocatur Gallicè *La Sone*, Sagona latinè.

Arabes.

Arabes, ἄραβες etiam vocantur Nysæi, Nysæi, Nysij ac Nysiadæ à Nysa oppido Arabiæ. Hinc nymphæ Nysiades, Ouid. lib. 3. Fasto. Nysiades nymphas puerum quærente Nouerca. Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, picti.

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à Pallade in araneam fuit commutata. Minois. Minora proles.

Arcadia.

Arcadia aliter vocatur Mænalis regio, à Menalo promontorio. Ouid. lib. 3. Fast. Pinigerum fauni Mænalis ora caput.

Pelasgia quoq; dicitur & Parthasia.

Arcades.

Arcades, Arcadij, Arcadici: aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici à Tegeo Arcadiæ oppido: Virg. libro 5. Aeneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de sanguine gentis. Idem lib. 8. Tum lateri atque humeris Tegæum subligat ensem, id est arcadi-

cadicum. Sidonius: Tegeaticus Arcas. Nunc plantis nunc fronde volat.

Parrahasij à Parrhasia Arcadiæ regione: Virg.lib.11. Qui Parrhasio Euandro armiger ante fuit: Ouid.li. 1.Fast.Deserit Arcadiam, Parrhasiumque larem.

Lycæi à Liceo monte Arcadiæ, Ouid. lib.2.Fasto. Fannus in Arcadia tẽpla Lycæus habet.

Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrij, à loco qui est in Arcadia nomine Nonacris: Ouid lib. 5.Fasto. Et matri & vati paret Nonacrius heros, id est, Euander, Arcas. Idem lib.2. Meta. Dum redit, itque frequens, in virgine Nonacrina Arsit.

Parthenij à Parthenio monte Arcadiæ. Ouid.lib.9. Vestrum opus Elis habet, vestrum Stymphalides vndæ Parthenium que nemus.

Pisæi à Pisa oppido Arcadiæ, propè Alphæum fluuium. Ouid. lib. 2. Trist. Quid non Tantalides agitante cupidine currus Pisæam Phrygijs vexit eburnus equis? Piseam, id est, Hippodamiam Arcadicam.

Molorchæi à Molorcho Arcadiæ pastore, cuius precibus Hercules leonem interfecit.

Elæi ab Elea oppipo Arcadiæ, propè Tegeum, vbi Minerua fanum habuit: Stat lib 4. Syl. Aut Eleæ lucis vidit Tegæa sacerdos.

Erymanthij, & Erymanthæi ab Erymantho monte Arcadiæ: Stat lib. 3. Theb. Affuit Hippomedon rectorque Erimanthius, id est, Arcadicus.

Cylleni à Cyllene Arcadiæ monte, à quo Mercurius vocatus Cyllenius.

Cleonæi à Cleone oppidulo

Calistonij à Calisto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua ortus est Arcas.

Arctos.

Arctos seu Vrsa maior, Elice.

Luca. Sed nocte sopora Parrhasis obliquos. Elice cum verteret aces.

Arctos, seu Vrsa minor. Græcorum lingua Cynosura. i canis cauda nominatur, & Polus arcticus dicitur. Arcti duę septentrionali polo nixę vehuntur. Ouid. Esse duos Arctos, quarum Cynosura vocatur Sidonijs, Elicem Graia carina notet.

Arctophylax.

Arctophylax, stelluia iuxta maiorem vrsam, alio nomine Bootes & Arcturus. Cice. Arctophylax vulgo qui dicitur esse Bootes.

Argo.

¶ Argo ἀργώ nauis seu potius prima nauium ab Argo ædificata quam Iason in Colchos duxit. Eadẽ vocatur Pinus seu ratis Thessala & Pagasæa, à Pagasa ciuitate Thessaliæ.

Est etiam signum cœleste.

Argos.

Argos vetus & nobilis vrbs Achaiæ quæ quoque dicitur teste Pli. Hippium ab equorum præstantia ac Hippobotum. Iason & Dipsium Eustachio authore.

Argus.

Argus Aristotis filius.

Aristorides patronı.

Pastor centoculus, Ouid. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat.

Custos Iunonius Ouid. dicitur.

Virg. & custos virginis Argus.

Ariadna.

Ariadna filia Minois regis Crætæ.

Gnosia stella.

Stella coronæ. Bacchi coniux dicta.

Aristoteles.

Aristoteles. Ἀριστοτέλης. Philosophorum Peripateticorum princeps. Sophos Stagiræus.

Stagirites à Stagira patria.

Anagnostes ἀναγνώστης propter infatigabilem lectionem à Platone vocatus. Diuinus, doctus.

Ascanius.

Ascanius Aeneæ fuit ex Creusa filius. Hinc dictus Aenides. Virg Sit satis Aenidæ.

Dardanius puer, apud eosdem.

Ilus à Troianorum rege Ilo. Postea Iulus à prima barbæ lanugine, vnde Virg libro 1. Aene. At puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo, Additur I Ilus erat dum res stetit Ilia regno.

Formosus, pulcher, regius.

Assyria, vide *Babylonia.*

Astrologi.

Astrologi, quibus astra sunt à consilijs, Chaldæi, Genethliaci, γενεθλιακοί. Mathematici.

Horoscopij. Metoposcopi Planetarij. Gnomonici. Prognostæ.

ἀστρονομικοί. Astronomi. Consultis astris prædicentes futura. Horoscopi obseruatores.

Syderum obseruantissimi.

Mathematis Chaldæorum periti.

Matheseos experientes.

Sydereæ superstitionis professores.

Emensores cœli.

Naturæ certissimi exploratores.

Secretorum naturæ conscij, curiosi obseruatores.

Naturæ vestigia indagantes.

Astrorum scientiam profitentes.

Ignotas stellarum vias, orbesque tuentes ignotos.

Astrorum syderumque meatus, cœli itinera, occasus & ortus signorum deliquia solis & lunæ callentes.

Athenæ.

Athenæarum. Ciuitas Græciæ inter Achaiam & Macedoniã Cecrops primus Athenas condidit omnium bonarum artium inuẽtricem Philosophorum & oratorum matrem, Poetarumque alumnam que à quo dicta Cecropia, & postea Mopsopia, ac Ionia.

Porro Athenæ à Minerua quæ Græcis Ἀθήνη.

Vrbs attica, pessidonia.

Agri munichij.

Athenienses.

Athenienses etiam dicuntur Athenæi, Attici, acti, Thesæi, Thesiæ, Cecropij, Cecropidæ, Munichij, Mopsopij, Aeacidæ, Erichthæi, Erichthonij.

Aegidæ. Marathonij.

Crauai. Erichthidæ.

Pandonij.

Athenienses & Athænei á Minerua quæ Athena Græcè dicitur.

Attici & Actæi ab Actæo rege.

Ouid. lib. 1. Meta. Separat Anios.

Acteis Phocis ab aruis.

Thesei & Thesidę à Theseo filio Aegei Athenarum regis. Virg. lib. 2. Geor. Præmiaque ingentes pagos & compita circum.

Thesidæ posuere. Martialis eadem ratione fauos Thesæos vocat, id est, Atticos, vbi ait: Mastica Thesæis tam bene vina fauis.

Cecropedæ à Cecrope rege: Virg. libro 6. Aeneid. Tum pendere pœnas Cecropide iussi.

Munychia erat Athenienſium nauale: vnde Munychij dicti sunt: Oui. lib. 2. Meta. Munychioque volans agros gratamque Mineruæ Despiciebat humum.

Mosopij à Mosopo Athenarum rege, Ouid. lib. Meta. Mopsopeum iuuenem sacros agitare iugales.

Aeacidæ ab Aeaco: Ouid. lib. 8. Dant placidi

placidi cursum redeuntibus austri Aeacidis.

Erichthæi & Erichthonij ab Erichtheo & Erichtonio regibus. Ouid. lib 8. Erichthæas Tritonidos ibat ad arces. Eadem ratione vocantur Erichtidæ.

Aegidæ ab Egeo Athenarum rege. Oui. in epist. Inter & Aegidas media statueris in vrbe.

Marathonij à Marathone atticæ cãpo vnde Stat. lib. 3. Syl. Erigonem vocat Marathoniam, Syllius libro 14. Armaque fixa deis aut quæ Marathonius hostis Perdidit Sidonius. Et dum Mosopia stipantur per Marathonem.

Carnai à Carnao rege Athenarum.

Codridæ à Codro rege quod se pro patria deuouit.

Pandionij à Pandione rege Erichthonij filio.

Atlantides.

Atlantides Atlantis Mauritaniæ regis filiæ, ex Pleione Oceani filia, numero quindecim, quarum quinque Hyades sunt nominatæ, reliquæ verò Pleiades. Virgiliades, Vergiliæ Hesperides.

Attica.

Attica regio Græciæ inter Achaiam & Macedoniam sita, in qua fuit vrbs Athenienſis, sic dicta ab Atthide Crani regis Athenarum filia. Acte quoq; dicitur ab ἀκτή, quod littus significat. Nam magna ex parte littoralis est regio.

Cecropia & Cecropis eadem vocatur, & Posidonia à Neptuno dicta, qui Græcè ποσειδῶν.

Mopsopia, ac Ionia ab Ione Xuthi filio.

Pandionia quoque Sido. Qui Pandioniam mouebat Orator cauēam tumultuosus.

Augustus.

Augustus, mensis ob honorem Octaui Cæsaris sic dictus, quum prius Sextilis vocaretur & adhuc sit, vtpote sextus mensis ab introitu solis in Arietem Græcè βοηδρομιών.

Aurora.

Aurora. Matura. Eos, ἠώς.

Iubar pro aurora ponitur.

Leucothea mater, parens Mennonis. Ouid.

Tithonia coniunx. Pallantias.

Memnon, filius auroræ. Eous, coloratus.

Aurora crocea, punicea, rosida, roseа luthea, nitida, fulgida, ambrosia, rubea.

Auster.

Auster, Notus idem: Plinius libro 18. Hæc austrum ventus dabit, quem à Græcis Notum diximus vocari.

B

Babylon.

Babylon hebraicè Babel, quod confusione Hebræis sonat, prius dicta ciuitas regni Nembroth gygantis, quod in ea regnauit, Chaldæorum metropolis est, Mesopotamiæ Assyriæque caput, à Babylone quodam sapientissimo Mædi filio fundata authore Cælio. Purpuratam meretricem eandem vocat D. Hiero. Et Diuus Petrus apost. Romã Babylonem vocat ob scelerũ sentinam Neronisq; crudelitatem.

Babylonia.

Babylonia à Babylone ciuitate, aliter Chaldea vocatur & Assyria Babylonis regio.

Babylonij.

Babylonij, Chaldæi χαλδαῖοι. Cephenes prius dicti, à Cepheo patre

Andromedæ, & Arphaxa rei ab Arphaxat rege, vt scribit Iosephus.

Bacchus.

¶ Bacchus Iouis & Semeles filius Liber. Lenæus pater, quia mentem lenit. Semeles puer, Horat.

Semelia proles. Ouid. Liçus. Iacchus. Euan Bromius. Ignigena. Bimater. Dionysius. Iterum satus. Bis satus. Nysæus. Trionæus, Nictelæus. Genialis. Consitor vuæ. Indetonsus. Elelæus parens Baccharæus. Racemifer. Proles semelia. Thyrsiger.

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Baechi sacerdotes. Sacrificulæ furentes, fanaticæ, Euantes, Euantis sorores vide Mænades.

Baleares.

Baleares, Gymnesiæ, Insulæ duæ in mari Hispanico, Maiorica & Minorica.

Barchimone, nunc deprauata voce Barsilona, vulgo dicitur.

Batauia.

Batauia, quæ & Bethasia, Hinc Batani, Bethasij, qui Hollandi vulgo creduntur.

Belgæ.

Belgæ, Belgici, Galliæ belgicæ populi Germanis vicini.

Bellona.

Bellona Martis soror. Dea belli alio nomine Enyo, & Pallas dis, quod Pallantem gigantem interfecerit.

Bellica virgo.

Tritonia à Tritone palude.

Minerua quod vim minetur.

Metuēda. Virago. Bellatrix Bellipotēs & Belligera dea Bellicosa Tritonia. Armisona Armipotens.

Bithynia.

Bithynia regio Asiæ minoris, à Bithyno rege sic dicta, primum Bebrycia, postea Migdonia à Mygdonio rege, Ouid. Nunc quoque Mygdonia flebilis astat humo Claud. Thyni Traces erāt quæ nunc Bithynia fertur. Sallust. Maiorem Phrygiam dicit vocatam & à Turcis ex Tartaria venientibus occupatam.

Bithyni.

Bithyni, Bithynici, Migdonij, Bebryaci & Bebryaces penultima indifferenti.

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicæ qui teste Plinio etiam Cubi dicuntur. Luca. Et Biturix longisque leues Axones in aruis.

Bizantium.

Bizantium, Ligos olim. Plin. lib. 4. In quo oppidum Bizantium liberæ conditionis, antea Ligos dictum nunc Constantinopolis, olim Noua Roma, Ethusa, Antonia, Vibi Bizantia, à Mantu.

¶ Bizantij, Bizantini, Constantinopolitani.

Bœotia.

¶ Bœotia, *Βοιωτία* Græciæ regio, Ogygia, dicta ab antiquissimo rege Ogyge, & Cadmeis vt scribit Thucydides, ac Hiantis Aonia prius & Mesapia dicta authore Stephano.

Bœotij.

Bœotij, aliter Bœoti Luca lib 3. Bœoti coiere duces.

Phocæ phocaici à Phocide propinqua regione.

Hyanthæi à vetustis Bœotiæ populis Sta. lib. 1. Theb. Exul. Hyāthæos inuenit regna per agros: Ouidius lib. 5. Meta. Fonte Medusæo, & Hyanthæa

thæa Aganippe Teumesij à Teumeso Bœotiæ monte: Statius lib. 2. The. Non alias tacita iuuenis Teumesius iras Mente acuit. Thespiaci à Thespijs oppido Bœotiæ ad radicem Pernassi. Statius lib. 2. Syl. Centum Thespiacis odora lucis Stent altaria.

Helyconij ab Helycone monte Bœotiæ Musis sacro. Statius libro septimo.

Horrent Tyrrhenos Heliconi plectra tumultus.

Cyrrhæi à Cyrrha oppido Phocidis, Idem Statius libro 7. Mænia Cyrrhæa monstrauit Apollo iuuenca.

Hippocrinisati ab Hippocrene fonte, vocabulum est Sidonij Apollinaris.

Agannippæi, ab Aganippe fonte eiusdem loci Musis sacro.

Aonij & Aonidæ, quoniam Aonia pars est Bœotiæ montuosa.

Castalij à fonte Castalio.

Bononia.

Bononia Hetruriæ, Colonia. matet studiorum. Felcina prius dicta vrbs felsina Mantuanus. Felsinea tamẽ vrbe senex donatus adibat.

Boreas.

Boreas vide Aquilo.

Brabantia.

Brabantia teste Blondo Austrasia inferior olim vocabatur. Hinc Brabanti Brabantini, Brabantici, Brabantigenæ quos Aduaticos Cæsar vocat in commentariis.

Briareus.

Briareus seu AEgeon gigas fuit centenis manibus.

Buscumducis.

Sylua ducis.

Ducaria sylua, nunc. Buscumducis.

Hinc denominatiua Buscinducentis.

Buschius, Boschius, Nemius à nemore, & à sylua Syluius, quod Latinorum regum fuit cognomentum.

Sylua ducensis apud Eras.

C

Cadmus.

¶ Cadmus rex Phœnicũ & filius Agenoris, characteres sedecim literarum inuenit teste Plinio. Agenorides Oui. Sydonius hospes. Agenore natus. Antoneius heros.

¶ Caletum, Calesicum, Gessoriacum Cales.

Calabria.

Calabria olim Iapygia, Mespia, Salentina.

Callisto.

Callisto Lycaonis regis filia, quæ à Ioue compressa grauidaq; effecta Arcadem filium in syluis peperit, à quo postea Arcadia dicta est. Elice. Perrhasis. Vrsa maior. Nonacrina virgo. Lycaonias.

Camenæ, vide *Musæ.*

Canopus.

Canopus vrbs AEgypti, nunc Damiata.

Capitolium.

Capitolium, καπιτώλιον. Mons Tarpeius Arx vel rupes tarpeia. Templum Iulium. Saxum Tarpeium.

Cappadocia.

¶ Cappadocia Pontica regio, prius dicta Leucosyria, hinc Cappadoces, Cappadoci & Leucosyrij.

Carteia.

Carteia cuius frequens mentio apud Cæsarem & opium de bello Hispaniensi, oppidum est Hispaniæ

alio Nomine Tarteſius ſeu Carteſius, Græ. Carteſios dicitur.

Carthaginenſes.

Carthaginenſes vocãtur Tyrij à Tyriis colonis, quos illuc adduxit Dido poſt Sichei mortem Virg. Vrbs antiqua fuit, Tyrij tenuere coloni, Carthago.

Carchedonij Cadmæi, quoniam Tyrij & Phœnices deſcenderunt à Cadmo. Sil. lib. 1. Sacri quum perfida pacti Gens Cadmæa ſuper regno certamina mouit.

Aſdrubaliani ab Aſdrubale duce verbum eſt Sidonii.

Eliſæi ab Eliſa Didone.

Byrſici, quoniam Carthago prius dicebatur Byrſa à Corio Sido. Spernis Eliſeæ Byrſica tecta domus. Pœni, Punici, Aphri, Aphrici.

Carthago.

Carthago ipſa vocatur Byrſa & Carchedon: Syl. lib. 2. Quis procul à Tyria dominos depellere Byrſa. Virg. lib. 1. AEneid. Mercatiq; ſolũ facti de nomine Byrſam Claudia, in Eutro Bacchatus per opera tremor Carchedona mouit. καρχηδών. Cadmea.

Caſſandra.

Caſſandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apolline facta, ſed quoniam promiſſis non ſtetit, iratus Deus fecit vt illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Briſeis & Lyrneſia virgo nuncupata.

Caſtor.

¶ Caſtor & pollux, Iouis & Lædæ filii. Lædæi dij.

Tyndarei, Amyclæ fratres.

Dioſcori διοσκόροι, id eſt Iouis pueri vocantur. Helenæ fratres.

Oebalidę gemini, Sta. Ambiguo viſus errore laceſſunt, Oebalidę gemini Tyndaridæ, Tyndari. Cygnigenæ.

Therapnæi. Oebalij fratres. Sta. Oebalij fratres pontuſq; poluſque ſerenus. Sydus amiclæum.

Centauri.

Centauri Lapytæ, ſemiuiri, ſemihomines, ſemimares, nubigniæ, Ixionides, Ixione nati, Bimembres.

Cerberus.

¶ Cerberus ianitor inferni, monſtrũ triforme Triceps, Trifaux tergeminus. Inferus canis, echidnæus, ſtygius, rabidus.

Lachrymoſæ ianitor aulæ.

Tartareus cuſtos.

Ianitor Orci apud Virg.

Triforme monſtrum.

Ditis, auernalis canis inſomnis, impauidus, Peruigil.

Multiceps Belua.

Corripit obiectam cuſtos Plutonius offam.

Ceres.

¶ Ceres, dea frugum, Saturni & Opis habebatur filia Alumna terrarum, Demeter δημήτηρ dicta quaſi gemeter id eſt terræ mater ac Eleuſina mater, ſpicifica, munifica, fecunda, flaua, Teſmophora. Ops Cybile Saturni cõiux. Berecynthia Bona dea, Cypria, Cyprigena, Cithera, Acidalia, Paphia, Dionea.

Ceres alma apud Vir. ab alẽdo, quod nos alat.

Ouid. Et frugum genitrix immenſos ſiſte labores.

Chalcis.

Chalcis, Nigropontus, Eubæa, nunc Nigropõte vocatur mercatoribus. Hinc Chalcidici. Euboici.

Chalicut.

Chalicut ab alijs Calocutium & Calocuta, Indiæ emporium celeberrimum,

rimum.

Charon.

Charon fingitur Erebi & Noctis filius.

Acherontis nauta, trientis animas transuehens ad inferos. Virg. in 6. Portitor ille Charon hi quos vehit vnda sepulti.

Stygius senex, squalidus, tristis.

Aterque paludis nauita Tartareæ.

Omnes expectat auarus portitor.

Cares aliter Bubasij, & mulieres.

Bubasides. Ouid. lib 9. Bubasides videre nurus. Et Mausoli, à Mausolo rege Cariæ prius dicti Leliges.

Chiron.

Chiron Saturni & Phillyræ filius, dimidia sui parte equus, reliqua homo, vnde Centaurus dictus. Phillyrides. Phillyrius heros. Semifer. Monstrum biforme. Sagittarius. AEmonius arcus.

Christus.

Christus, id est vnctus.

Messias, Messiah Hebræis.

Verbigena. Vnigena.

Soter. σωτήρ, id est saluator seu seruator Salutifer, Archiater. ἀρχίατρος.

Medicorum princeps à D. Hieronymo dictus.

Αλεξίκακος mala quæque pellens. Huic nos nomina dedimus Christiani, Christicolæ, Christiades, Christigenæ.

Cicero.

¶Cicero parens eloquentiæ, & vt Catullus scribit Disertissimus Romuli nepotum. Pater eloquij. Pater patriæ, Iuue. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id est Ciceronianum, Eloquijs damus Arpinatibus aurem.

Circe.

Circe Solis & Persæ nymphæ filia, veneficiorum peritissima. Phasis idos Titanis idos dicta.

Cliuia.

Cliuia, Cleuania.

Colonienses.

Colonienses, Agripinates vbiuij.

Constantinople, vide Bizantium.

Corcyra.

Corcyra, med. prod. Græcè Cercyra κέρκυρα, Insula mari Adriatico vicina, prius Melena dicta & Drepane à Cerere.

Item Macris, à Macride, & Scheria nec non Phæacia, nũc Cerphu vel corsunium vocatur, sub Venetorũ ditione.

Corinthij.

Corinthij vocãtur Corinthæi & Corinthiaci: Ouid. lib. 15. Iamq; Corinthiaci carpebam littora ponti.

Cypselydæ à Cypselo Ixionis filio. Virg. in Cyr. Cypselidæ magni florentia regna Corinthi.

Ephyræi, & Ephyræij, quoniam Corynthus prius vocabatur Ephyre. Luca. lib. 9. Insedit castris. Ephyreáque mœnia seruat.

Isthmiaci & Isthmij ab Isthmo terra angusta prope Corinthum quę separat AEgeũ mare ab Ionio. Statius libro 2. Syl. Talis in Isthmiacos ploratus ab æquore portus.

Cenchræi à Cenchri portu Sta. lib 4. Theb. It comes, Inoas Ephyre solata querelas Cẽchrææq; manus.

Cretenses.

Cretes Cretenses aliter dicuntur.

Crætei Virg. lib. 3. AEne. Tertia lux classem Cretæis sistet in oris.

Cressij: Idem lib.4. Quam procul incauta nemora inter Cressia fixit Pastor agens telis.

Cressi: Idem lib.5. Cressa genus Pholœ.

Gnosij à Gnoso vrbe Cretæ: Virg lib. 6. AEne. Gnosius hæc Rhadamanthus habet durissima regna. Gnosiaci: Ouid. 8. Gnosiacæque hæret comes inuidiosa carinæ.

Dictæi à Dicte vrbe Cretæ: Virg. lib. 3 AEne. Dictæa negat tibi Iuppiter arua.

Lyctij à Lycto vrbe Cretæ: Virg. li. 3. AEne. Et Salentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus Cydonæi, Cydonij. Cydones Cydoniaci à Cydone vrbe, Cretæ: Ouid. lib. 8. Armaque, equosque, habitusque, Cydonæasque, pharetras. Statius lib. 4. Theb. Terga Cydoniaca Corythos arundine pulsat.

Ariadnæi ab Ariadne Minois filia.

Minoij à Minoe rege: Ouidius in epist. Phedræ. En ego nunc ne forte parum Minoia credar.

Androgeonæi ab Androgeo filio Minois

Gortynij, & Gortiniaci á Gortyna vrbe: Statius lib. 4. Theb. Arbiter hos dura versat Gortynius vrna.

Dories. Δωριεῖς, Dorij & Dorienses, quoniam tempore belli Troiani Dorici venerunt in Cretam, duce Althmene, ibiq; decem vrbes condiderunt.

Creta.

¶ Creta, vel Crete es, insula quæ hodie Candia appellatur, est sub venetorũ ditione, centum vrbibus olim clara fuit, vnde Græcis vocabatur ἑκατόμπολις. Mant. Vrbibus inclyta centum Creta ideo dicta à Graijs Hecatompolis olim. Vocatur quoque Terra Curetis à Curetibus qui in ea habitarunt: Ouid. lib. 8 Vt egressus ratibus Curetida terram contigit. Gnosia, gnosiea, retea dictea, minoia, actea, cydoneia, gortyniaca tellus.

Terra Gortynis, vocatur etiam Aëraria & Macaros: Plin. lib. 4. Maiores Crates primũ Aëriam dictã, deinde posteriori Curetim appellauere. Et Macaron nõnulli à temperie cæli appellatam existimauere.

Cupido.

Cupido deus amoris, Puer pharetratus Cæcus amor. Ignis indomitus. Cypria proles Veneris natus. Alatus deus. Cæcus. Alipes.

Cumani.

Cumani aliter Cumei κυμαῖοι à Cuma oppido Italiæ iuxta Neapolim.

Cybele.

Cybele, Cœli & Terræ filia Saturni vxor, aliter vocatur Ops, Dyndimene, Berecynthia, Pales. Corsica, Cyrnos. Plin. in mari Ligustico, est Corsica quam Græci Cyron appellauere.

Carmenta & Carmentis, Nicostrata proprie.

Cyprus.

Cyprus Insula à Cypro filia Cyniræ sic dicta. Tellus veneris quoque appellata. Mant. Et Veneris tellus pulcherrima Cypros.

Cerastios & Cerastias à multis promontorijs vocabatur prius, ac Amarusia.

Specea quoque & Armantis authore Strabone, ab Armante monte Cipri.

D

Dacia.

¶ Dacia Δακία. Valachia nunc Blachia vocatur, Hinc populi, Daci & Dacæ.

Dalmatæ

Dalmatæ.

Dalmatæ, Dalmatici, Liburni, Illyrij. Vide Illyrici.

Danubius.

¶ Danubius, Ister, Adubanus prius dictus & Mento.

Daphne.

Daphne Penei fluuii, quæ cum vim Apollinis non posset effugere, implorato paterno nomine conuersa est in Laurum. Dicitur Peneis, Peneia virgo.

Dauid.

Dauid, Psaltes sacer, regius, ac egregius, Vates, propheta regius, sanctissimus Psalmographus, ψαλμῳδός.

Vaticinus rex. Psalmicen sanctus. Cui prima inter fatidicos est gloria. Vates. Psalmicus cantor. Filius Isai, quem græci Iessæ vocant, hinc Iessæa soboles.

Delos.

Delos Cycladum omnium clarissima, in qua Latona Apollinem & Dianã dicitur esse enixa: appellata est. Ortygia, à multitudine Coturnicũ: Virg. lib. 3. Aene. Linquimus Ortygiæ portus. Asteria, Cynthia, Lagia, Chamydia, Cynethus, & Pyrpile, ab igne ibi reperto. Delphica tellus, Phœbi patria.

Demophoon.

Demophoon Thesides & Thesei filius dictus, fuit rex Athenarum.

Deus.

Deus. θεός.
Numen diuinum.
Spiritus diuinus. Supremus Deus.
Mundi rector, creator, fabricator, κοσμοκράτωρ. Summi domini numen. θεῖον τὸ.
Diuinitas mundi moderatrix. τὸ θεῖον, θειότης.
Omnipotens. παντοκράτωρ.
Victor lethi, id est, mortis.
Vere optimus maximusque.
κράτιστος, ἄριστος καὶ μέγιστος. quæ gẽtilitas Ioui falso tribuit.
Diuûm atque hominum rex.
Maximus cœlicolum.
Cœli terræque rex.
Princeps generis humani.
Verè Panomphæus. πανομφαῖος.
Omnium voce colẽdus, celebrandus μέγιστος ἀρχιερεύς, summus, diuinus, diuus, cœlestis, immortalis, infinitus, æternus, salutifer, sempiternus, inaccessus.
Empyræus, omnisator. Altitonans.
Astripotens. apud Mantuanum.
καρδιογνώστης. Scrutator cordium. Inspector pectorum.
δοτὴρ ἐσθλῶν. Largitor bonorum munificentissimus.
Vindex quoque scelerum & contumaciæ.

Dialectica, vide *Logica.*

Diana.

¶ Diana, Venationis & Syluarum dea. Phœbi soror.
Custos, cultrix nemorum. Delia. Latois, Latonia Triuia Virg. Astrorũ decus, nemorum Latonia coniux. Phœbe.
Latonigena. Cynthia.
Thoantæa dea, apud Ouid.
Virgo potens nemorũ. Casta innupta Pharetrate, noctiuaga, salticola, Vide Proserpina.
Studiosa pharetræ, Iaculatrix, venatrix, arcitenens.

Dido.

¶ Dido lingua Phœnicum viraginem. sonat, quod se in ignem præcipitando virile quod fecerit.
Elisa dicta, & Phœnissa.

Agenoris. Agenore nata. Sidonis Tyria. Sichæi coniux.

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Græcorũ fortissimus, Aetoliæque rex.
Oenides Ouidio dicitur.
Tytides Virgilio.
Aetolius, chalydonius heros, apud Statium. Vide Tydeus.

Diuini.

¶ Diuini. Diuinaculi. Arioli.
Afflati, ἔνθοι.
Vates μάντεις.
Vaticinantes. Fatidici. Magi.
Extispices, Aruspices.
Auspices. Augures.
Gæomantes. Pyromantes.
Axinomantes. Diuinatores.
Futurorum præscij.
ἐγγαστρίμυθοι ἐγγαστρίται.
Pythonissæ, Pythonici, quasi Apolline pleni, id est, qui instructu dęmonis futura coniectant. Lesbius pryllis, Curetumos, prouerb.

Dryades.

Dryades Nymphæ syluarũ præsides, Hamadryades.

Dyrrachium.

¶ Dyrrachium, Epidamnum: Plin.
Epidamnum colonia, propter in auspicatum nomen à Romanis, Dyrrhachium appellata.

E

Echo.

Echo. Vox resona. Nympha vocalis.

Edissa.

¶ Edissa quæ nunc, Rages Medorum in historia Thobiæ vocatur.

Eduenses.

¶ Eduenses, Edui, Augustudinenses Galliæ populi.

Emaus.

¶ Emaus trisyllabum, Iudeæ vrbs alio nomine Nicopolis. Castellum vbi Christus cognitus est in fractione panis.

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, sonat terram firmam seu continentem, regio quæ prius Molossa dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania, & à Chaone Heleni fratre Chaonia, Chaonis terra prius dicta. Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadij à Leucade promontorio.
Actij & Actiaci ab Actio oppido.
Phocæi, Phocaici. Chaonij, Dodonigenæ verbo Sidonij, à Dodona vrbe Chaoniæ.
Molossi, Pyrrhidæ, quod in ea Pyrrhus olim regnauit.

Epicurus.

Epicurus Athenensis Philosophus.
Neoclides à Neocle patre. Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

¶ Equus Troianus, Equus fatalis Durateus, Dardanius, Epæi machina.

Eridanus.

Eridanus fluuius Italiæ fœcundus & nobilis, Padus aliter dictus.
Pareus, princeps fluminum: Virg. Fluuiorum rex Eridanus.

Erigone.

Erigone, Icari filia.
Icaris Marithonia virgo.

Eero.

Eero puella formosissima fuit ex festo Thraciæ vrbe, Veneris sacerdos Sesta puella dicta ab ortu loci.

Esau.

Esau.

¶ Esau dissyl. vel in carmine trisyl. alias Edom & Seir.

Euander.

¶ Euander, Mercurij filius, Nonacrius, seu Palantius heros. Ouid.

Euboia.

Euboia Εὐβοια, sine Eubœa, insula in mari Aegeo oblonga, ideoq; Macris dicta.

Terra aut ora Eubois: Statius in Achili. Quatitur naualibus ora Eubois. Vide Chalcis quæ Eubœæ vrbs olim etiã Eubœa vocabatur. Hinc Euboici, Capharæi, Abántij, Tanagræi à Tanagryo Euboiæ ciuitate. Stat. lib. 9. Prima Tanagræũ turbauit arundo Coroebum.

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales. Acheronis natæ, Nocte genitæ. Vipereæ sorores. Anguicomæ sorores. Penarum deæ triplices, Quarum nomina sunt. Alecto. Tisiphone Megara.

Eupatoria.

¶ Eupatoria Paphlagoniæ ciuitas, Pompeiopolis iam dicitur.

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenoris Phœnicum regis filia. Agenorenata.

F

Februarius.

Februarius mensis extremus anni, vt Cicero scribit, quod extremo anni mense populus februaretur, id est, purgaretur.

Φεβρουαριος, & ἱλαροφθολίαν Græcè.

Flandri.

Flandri, Flandicolæ, quos vulgo Flamingos vocant.

Neruij. vnde impræsentiarum nomen ciuitatis Aldenardiæ manet.

Morini quoq; dicuntur, licet propriè Terwanenses sint in finibus.

Galliæ Belgicæ versus occidentem. Virg. Extremiq́ue hominum Morini.

Florum dea.

Flora. Chloris. Zephyritis.
Dea florum. Vxor Zephyri.

Fontes.

Fontes & fluuij Musis sacri. Caballinus fons. Pegaseus fons. Medusæus fons. Aganippe. Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleius fons. Phocidos lacus. Permessus fluuius Chephisi vada. Eurotas.

Furiæ infernales.

Furiæ infernales.
Furiæ flammiferæ.
Diræ. Mamiæ.
Eumenides Stigiæ.
Erynnes siue Erynnies anguibus implicitæ.
Numina malefica.
Orci satellitium. Alastores.
Sorores anguicomæ, furentes.

G

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenæ.

Galatæ. Sequanici. Sequanidæ. Franci Francigenæ. Liligeri.

Ganymedes.

Ganymedes Trois filius formosissimus puer fuit, quem quum Iupiter deperiret, in cœlum ab Aquila portari iussit, & sibi à caliculis esse. Puer phrigius, Ideus, & Pincerna Iouis dictus.

Garamantes.

Garamantes, γαραμαντες, Garamantici Libyæ populi, matrimoniorum expertes.

Areniuagi à Mant. vocantur.

Sati Antmone, id est Ioue. Nigri perusti inculti.

Geldri.

¶ Geldri. Gelrij. Menapij. Geldrenses.

Genuenses.

¶ Cenuenses ac Genuani γενναται, Ligures, Ligustici, & Liguſtij. Sidonius, Qui Liguſtijs Euganeisq; montibus oriebantur. Assueti malo laboriq́ue Ligures.

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegræi, à Phlegra loco Thessaliæ, in qua Gigantes à Ioue fulmine percussi.

Titanes, Titanij, id est Titani & Terræ filij gigantes omnes impij Anguipedes, Serpentigeri, Aetnei fratres. Centimani Mantu. Dij veteres qui Centimanos vicere gigantes.

Ventrimani, Theomachi, apud eundem Iosephus & D. Augusſt. scribūt Gigantes ex dæmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moses.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris numē Minois filius, hinc dictus Minous, Biformis. Dictæus, Porniades & Porniæus.

Gorgon.

¶ Gorgon, Meduſa, Phorcynis, terrifica, anguicoma.

Serpentiferum monſtrum.

Græci.

Græci. Graij.

Mendatiorum parentes Crinito vocantur. Graiugenæ.

Argei: Virgilius in opuſculis: Septima iam Argæis ſtabulis impenſa laboris.

Argiui, Argolici. Dorij.

Dorci. Dorienſes. Pelaſgi.

Pelopæi & Pelopidæ à Pelope filio Tantali: Virgilius libro. 2. Aenei. Vltra Aſiam magnā Pelopæa ad mœnia bello Venturam Statius. libro. 10. Ad patrias fuſæ Pelopeides aras.

Hellines. ἕλληνες.

Achillæ & Achlilidæ ab Achille.

Argolæ, apud Euripidem.

Achæi, Achiui, Achaici, Inachi, Inachij, Inachidæ ab Inacho Argiuorum rege, patre Iſidis. Ouid. libro 5. Faſt. Lictus ad Inachium puluis inanis eam. Stat. lib. 1. Theb. Qua noſtræ cecidere animæ ſtupet Inacha pubes. Idem libro. 5. Lectiq́ue potentes Inachidæ.

Agamēnonij. Agamemnonidæ ab Agamemnone. Virg. lib 6. Aenei. At Danaum proceres Agamemnoniæq́ue phalanges.

Acriſionæi ab Acriſio rege Argiuorum Abantis filio: Ouid lib. 5. Me. Acriſionæas Prætus poſſederat arces.

Abantæi, & Abantiadæ ab Abante Argiuorum rege patre Acriſij: Ouidius lib 15. Nuper Abātæis templo Iunonis in Argis.

Thyeſtæi à Thyeſte filio Pelopis.

Mycenæi à Mycenis vrbe. Ouid. in epiſt. Briſeidis. Nulla Mycenæum ſociaſſe cubilia mecum luro.

Menelaæi à Menelao filio Atrei. Phoronidæ & Phoronæi à Phoronio Inachi filio & Argiuorum rege.

Perſæi à Perſeo Acriſij nepote: Stat. lib 1. Theb. Perſæus alter in agros Scinditur. Danai Danaæi. Idē Tūc ſedet Inachinas vrbes, Danaæaq́ue regna.

Dolo-

Dolopeij à Dolopibus Græciæ populis. Valer. Flac. Vidisse putant Dolopeiaque busta.
Iasidæ ad Iasio filio Abantis Argiuorum regis.
Tantalide à Tantalo.

Græcia.

Græcia appellata à Græco qui in ea regnauit primus, à cuius filia vocata est Attis: dein ab Hellene Deucalionis filia dicta fuit Hellas ἑλλάς.
Achaia, Pelasgia, Dulichia pro Græcia ponuntur & vsurpantur Docta, solers, fallax, vana, mendax. Iuuena. Et quicquid Græcia mendax. Audet in historia.

Grammatica.

Grammatica Ars Palæmonis siue Palemonia, Iuuena. in Saty. Odi hanc ego quæ reperit voluitque Palæmonis artem.

Gratiæ.

Gratiæ, Charites. χάριτες, tres Iouis filiæ, suaues, blandæ blandientes, elegantes. Acidaliæ sorores.
Orchomeni deæ triplices, vocantur autem Agaliaa, Thalia. Pasythæa vel Euphrosine.

Grues.

Grues, γέρανοι Palamedis aues apud Mart. Aues Bistoniæ. Strimoniæ Treiciæ
Naupliadæ volucres apud Polit. altiuolãtes, aëreæ, querulæ. Vipiones sunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpiæ rapaces dæmones, dicuntur autem fuisse Neptuni & terræ filiæ, ac in Insulis habitare Virgilius tres esse dicit: Aello, Ocypete & Celæno.

Hector.

Hector, Troianorũ fortissimus, Priami filius, Priamides, inclytus impiger, belliger, atrox, animosus.

Hecubæ.

Hecuba Priami regis vxor.
Priameia coniux, apud Ouid.
Cisseis vocatur Virgilio libro 7. Cisseis prægnans ignes enixa iugales.

Helena.

Helena, Tyndari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venustatis, vt fuerit admirationi cunctis, teste Demetrio Mosco.
Tyndaris Virgilio dicitur.
Oebalis, Oebalia pellex Ouidio vocatur ac Menelais, vtpote Menelai vxor. Lacedemonia, Ledæa formosa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle es, filia Athamantis regis Thebarion. Nepheleis. Athamantias.

Heraclea.

Heraclea Bosphorana ciuitas olim vocabatur Perinthus, Mant. quæ magna Perinthus Ante fuit priscũ mutauit Heraclea nomen. Nunc Carpe.

Hercules.

Hercules, ἡρακλῆς dicitur quoq; Alcides à bellica virtute, & Amphitryoniades, quoniam credebatur filius Amphitryonis, & Amphitryonius puer, apud Mant.
Alcmena matre creatus. Ouid.
Monstrorum ferarum domitor.
Clauiger gigas, Heros Thebanus.
Dictus Tyrinthius ab vrbe vetusta Achaiæ.
Cleonæus à loco vbi leonem interfecit. Luca. Ille Cleonæi proiecit

terga leonis. Proles Iouis.

Oetæus, ὀιταῖος, ab Oeta monte inter Theſſaliam & Macedon. Signũ quoq; cœleſte Hercules quod Engonaſin vocatur ἐγγονασιν, Latine Ingeniculus. Indonatus, Inuictus.

Heſiodus.

Heſiodus ex Aſcia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Aſcræus ſenex Virg.

Aſcræus, Bœotius, Heliconius vates. Politia. At ibi Dædalios monitus Heliconie vates. Præceptor arandi Ouid.

Hetruria.

Hetruria, alio nomine Thuſcia & Hetruſcia ac Tyrrhenia. Vmbra quoque Thuſciæ pars. Hinc Vmbri & Vmbrij. Thuſci Etruſci, ac Thyrreni.

Hippodamia.

Hippodamia Briſæ filia ex oppido Lyrneſio, Briſeis & Lyrneſia virgo dicta.

Hippolytus.

Hippolytus cœlibem ducens vitam, mulieres conſtanti animo ſpernebat, Theſæi & Hippolitæ Amazonis fuit filius, Theſeides & Theſeius heros dictus.

Hiſpalis.

Hiſpalis, Beticæ Hiſpaniæ Vrbs clariſſima, cognominata Romulea, ob amicitię fœdera cum Romanis Sibilia nunc vulgò dicitur.

Hiſpania.

Hiſpaniæ, ἰσπανία, & σπανία cuius meminit D. Paulus cap. 15 ad Rom. primum dicta Iberia, ἰβηρία ab Iberio fluuio, dein Heſperia vltima ab Heſpero Atlantis fratre, poſtremo ab Hiſpali Hiſpania, quę quoque Tarteſſia tellus dicitur.

Hiſpani.

Hiſpani, Iberi, Iberiaci. Virg. Tyrrhenóque boues in flumine lauit Iberos.

Beticolæ & Betigenæ. Syllius libro. 8. Beticuláſque viros ſpatijs agitabat iniquis.

Heſperij Tarteſſij & Tarteſſiaci à Tarteſſo vrbe Gadibus vicina.

Homerus.

Homerus Græcorum poëtarũ. maximus prius dictus Meleſigenes, deinde à cæcitate Homerus. ὁμῆρος, quod cæcum ſonat lingua Ionica. Aliter dicitur Mæonides, Mæonius vates.

Homerus quoque dictus Colophoniacus & Colophonius ab vrbe Mæoniæ Colophone vnde originẽ traxit, Bab. prius. & Colophoniaco iunctus Maro fulget Homero.

Horatius.

Horatius. ὁρατιός ab orando ſic dictus, aliter flaccus à pendulis auribus, Venuſinus poëta.

Hungari.

Hungari qui modo, Huni ſeu Hunni Scythiæ populi olim vocabantur, Claud. Nam parat inſidias qui nos aut turpibus Hunnis.

Pannonij: quoque dicuntur, Stat.

Pannoniusque ferox.

Pannois, idos, apud Luca. idẽ quod Hungarus. Græci, πάιονας Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades ὑάδες, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur ſeptem ſtellæ in cornibus & ore Tauri quæ quoties naſcun-

nascuntur vel occidunt, pluuias creant. Tristes. Imbriferi.

Hypermnestra.

Hypermnestra vna fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum sorores omnes maritos suos nocte interfeciſſent iussu patris) sola maritum suum Lynceum nomine ab insidiis liberauit. Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caspij. Asiatici populi iuxta mare Caspium.

I

Ianus.

Ianus bifrons, insomnis, peruigil.

Iason.

Iason. filius fuit Aesonis, hinc dictus Aesonides. Ouid. Aesonidem mutasse velim quo coniunge fœlix
Aesone natus. Pegaseius heros.
Emonius seu Aesonius iuuenis, vtrũq; apud Ouid. Iolciacus heros.
Superbus, periurus, prædo, efferus.

Iazyges.

Iazyges, Septem castrenses.

Icarus.

Icarus Ἰκαρος, Dædali filius.
Dædalides. Dædaleus puer.
Glarea. Implumisq; vocer, Dædaleusque puer, audax, temerarius.
Stephano authore Insula vocatur.
Icarus, quæ prius vocabatur. Macris.

Icaria.

Icaria, Insula in mari Icario, Doliche, Ichthyœssa, nunc Nicaria, vna cycladij.

Ierusalem.

Ierusalem. Hierosolymæ.
Solymæ. & à melchisedech constructa Salem, Iebus prius dicta.
Elia quoque vocata ab Elio Adriano reparatore, & Zion à monte in quo arx Dauid annexa Hierusalem.
Hinc Hierosolymæ, Ierosolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Iesus.

Iesus. Saluator. Seruator. Soter. σωτὴρ à σωζειν saluare, hinc dictus est Christus quod cunctis salutifer venit Qui per aspirationem scribunt Ihesus bene scribunt, est enim dictio Hebraica non Græca ex Iod, He, Vau, He, retragrammaton & ineffabile, pro quo semper Adonai pronũciãt Hebræi. Porro Græcis ιησῦς trisyllabõ est.
Nazaræus dictus ab oppido Nazareth, in quo habitauit, & sonat consecratum, Vide Christus, & Deus.

Illyrici.

Illyrici, Illyrij, Taulantij: Sillius lib. 15. Quaque per Illyricum Taulantius incola littus.
Dalmatæ, Sclaui, Sclauones.
Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria, Ἰλλυρὶς, Illyris & Illyrium, Liburnia, Dalmatia, nũc Sclauonia.

Inarime.

Inarime, Aenaria, Pythecusa, authore Plinio. Aenaria à statione nauium Aeneæ. Hodie vocatur Ischya.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod propè Gangem habitent: Luca. lib. 4. Et quas sentit Arabs, & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nisæi à Nysa vrbe Indiæ, & Hydaspæi ab Hydaspe: Sydoni. Frangat Hydaspæas aries impactus Erithras.

Ardentes, Sitientes, colorari, fusci, nigri, Eoi, dites.

India.

India, ab Indo fluuio nomen habet, maxima orientalis regio Asie terminus.

Terra Gangetis, Gangetica.

Terra Euphratis.

Infernus.

Infernus. Auernus.

Eribus. Tartarus.

Plutonius, Cocytius, Acherusius, Phlegetontius, Stygius, Acherontæus, Lethæus, Ocrius lacus, fluuius, amnis.

Gehenna, Græci scribunt sine aspiratione mediam.

Orcus. Orcæa Charybdis.

Stygia palus.

Inferus, profundus, imus, mœstus, tristis, ater, piceus, opacus, horridus, auarus.

Auernalis amnis.

Infernalis, Tartareus, Herebeus, Reliqua pete ex priore parte Synonymorum. *Hell.*

Inferni iudices.

Aeacus. Radamantus. Minos.

Ino.

Ino, filia Cadmi.

Cadmeia proles.

Nutrix & matertera Bacchi, Ouidius.

Insubria.

Insubria, regio Cisalpina, quæ Togata quoque dicitur, nunc verò à Longobardis qui ducẽtis eam annis occuparunt Lombardia vocatur, cuius Metropolis est Mediolanum Hinc insubres, ἔνσοβροι, populi Cisalpinæ Galliæ.

Io.

Io Inachi fluuij filia: Inachis, Inachia proles. Phoronis idos.

Bos pellex.

Ioppe.

Ioppe ἰόππη, vibs Palestinæ maritimæ, D. Petri Miraculo clara, omnium ciuitatum antiquissima, vtpote ante diluuium condita, teste Plin. Nunc vocatur Iaphe portus peregrinorum à Iaphet filio Nohe.

Ioseph.

Ioseph Vir Mariæ virginis vt est apud Mattheum in genealogia saluatoris.

Nutricius domini.

Fatidicus iuuenis. Mant.

Multiplices casus & longa pericula cernat Fatidici iuuenis. Cananæus, Castus, formosus.

Iphigenia.

Iphigenia. Iphianassa. Lucretius Iphianassæo turparunt sanguine Fœdæ.

Mycenis Ouid. vocatur libro 12. Metamorphosios.

Agamemnonia puella, Propert.

Pelopeia virgo

Iris.

Iris, ἶρις, Arcus cœlestis.

Iunonis nuncia.

Fluuius describitur arcus, apud Hora. multicolor, purpureus, nubilus, nymbosus, imbrifer, arcus, discolor, picturatus, aquasus.

Thaumantias. Thaumantis proles.

Thaumantica virgo.

Ismaelitæ.

Ismaelitæ, ab Ismaele filio Agar ancillæ Abrahæ, quos Moyses Madinitas vocat, Euseb. Agarenos seu Saracenos.

Ister Scythiæ fluuius, vide *Danubius.*

Italia.

Italia, Hesperia maior, ab Hespe-

ro Atlantris fratre.

Oenotria ab Oenotro rege Sabinorum: Virg. Est locus, Hesperiam Graij cognomine dicunt, Oenotrij coluere viri, nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem. Idem. Hinc Italę gentes, omnisq; Oenotria tellus in dubijs responsa ferunt.

Latium, quod ibidem Saturnus latuerit: Virg. lib. 8. Latiumq; vocari Maluit, his quoniam latuisset tutus in oris.

Saturnia à Saturno: Ouid. lib. 1. Fast. Inde diu genti mansit Saturnia nomen.

Terra Ausonis & Ausonia ab Ausone Vlysses filio: Ouid. lib. 2. Fast. Captaque erat lyricis Ausonis ora sonis.

Itala terra seu ora Italis. Ouid. lib 2. de Ponto Mœstisq; cadentes. Excepit lachrymas Italis ora genis.

Ausonium solum.

Romana, Romula, Itala tellus.

Magna Græcia Italiæ pars, à Tarento vsque ad Cumas olim vocabatur. Ouid. in Fast. Itala nam tellus Græcia maior erat.

Terrarum alumna, vrbibus frequens, populosa, antiqua, potens fertilis, grauida, bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici: Ouid. lib 14. Littore in Italico Messenia mœnia contra, Latini.

Laurentes, Lauinij, Laurenti Tyrrheni, Laurentij, Latiales.

Ausones, Ausonij, Ausonidæ: Lucanus lib. 9. Grata vice mœniæ reddent Ausonidæ Phrygibus.

Iudæi.

Iudæi, Iudiaci, Hebræi, Apellæ Gens recutita. Palestini, circumcisi. Vide Synonyma priora *Iewe.*

Iudæa.

Iudæa, olim Palestina & Chananea vocabatur.

Iuliomagus.

Iuliomagus, Andium ciuitas in Gallia, nunc Andegauia, Angiers.

Iulus, vide *Ascanius.*

Iulius mẽsis, vide *Quintilis.*

Iuno.

Iuno Saturni fingitur filia, soror & coniunx Iouis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præesse, vnde vocatur Pronuba. Lucina, & Coniuga, ac Socigena quod mares cõnubio fœminis societ.

Saturnia Iuno. Virg. Regia, Scetifera. Regina deũm Iouis coniunx.

Iuppiter.

Iuppiter quasi iuuans pater, Saturni filius, Deorum summus cœlo præesse, ibidemq; pulso patre fulminare fingitur.

Dictus Pater omnipotens.

Diespiter. i. dei pater ab Horat.

Lucetius. i lucis pater à Gellio.

Saturnigena à Mant.

Aegiochus nutritus à capra.

Diuũm atque hominum rex à poëtis fingitur Astripotens, altisonus.

Hammon corniger. Panomphæus.

Altitonans. Magnitonans. Omnipotens. Saturnius. Dodonæus.

Cenæus. Summus deorum. Rector Olympi. Rex superũm.

Aethereus princeps, pater æthereus, septifer, coruscus, fulminator.

A diuersis locis vbi colebatur diuersa habet nomina, Dictæus, Olympius, Olympicus, Idæus, Casius.

Chaonius, Latialis, Ausonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, id est, Arenarius à templo illi in arena constructo.

Iuuenalis.

Iuuenalis Satyrographus.

Poëta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta. Hinc rugat Aquinas triſte ſupercilium.

L

Lacedæmõ & Lacedæmones.

Lacedæmõ vrbs Peloponeſi alio nomine Sparta. Dicitur etiã per Syncopen Lacon pro Lacedæmon.

Lacedæmones. Lacedæmonij.

Tyndarei à Tyndaro rege Oebaliæ. & Helenæ patre: Vnde & Syllius Tarentum vocat Tyndarium.

Spartani. Spartæ.

Spartiatæ: Sidonius. Spartiatæ rupiũ variatarum poſuere cruſtas.

Laconia.

Laconia prouincia in Peloponneſo, aliter vocatur Oebalia & Tænaris à Tenaro promontorio: Ouid. Tænaris eſt claſſi terra petita meæ. Idem. Excepit portu Tænaris ora ſuo.

Lacones.

Lacõnes λάκωνες penultima producta, ſeu Laconici vocantur Oebalij & Oebalidæ Ouidius lib. primo Faſtorum. Protinus Oebalij rettulit arma Tati. Statius libro quinto Theb. Ambiguo viſus errore laceſſunt Oebalide gemini.

Therapnæi à Therapnis vrbe Laconiæ, patria Helenæ Ouidius lib 5. Faſt. Prima Therapnæo fœci de ſanguine florem.

Tænarij & Tenaridæ à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis ex Achæmone coniuge fuit filia, quę à Diana telis fuit confixa. Eſt & alia Laodamia Acaſti & Laodotheæ filia quæ maritũ ſuum Proteſilaum tenerrime amauit hæc Achaſtis & Achaſti filia dicta eſt.

Lapithæ.

Lapithæ Theſſaliæ populi λαπίθαι Centaurei vocantur Virg. Nec Cẽtaureos Lapithas compellit in enſes. Peletronij quoque dicti, Sylueſtres, ſemiferi, ſæui truces.

Latinus.

Latinus Laurentum rex, pater fuit Lauiniæ.

Faunigena, filius Fauni dictus. Ouid.

Faunigenáque domo potitur, natáque Latini.

Auſonius ſenex alijs dicitur Hinc.

¶ Latini, Faunigenæ vocantur. Sil. lib 8. Faunigenæ ſocio bella inuaſere Sicano.

Latona.

Latona filia Cei Titanis à quo Titanis dicta. Ouid. Quique modo audetis genitam Titanida Ceo Latonam præferre mihi? Filia terræ.

Gemellipara & Calauria dicta Ouid.

Lauinium.

Lauinium vrbs in Latio, quæ poſt Laurentum dicta, &

Laurolauium.

Leander.

Leander Abydenus dictus ab oppido Abydo Aſiæ, in littore Helleſpõti, in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babyloniæ regis filia, in arborem thuriferã conuerſa, Orchanis & Arbor Thurifera appellata eſt.

Lybia.

Libya λιβύη, & Libye es, Africæ pars in pentapoli, & pro tota Aphrica po-

ponitur poëtis Luca.lib. 1. Per calidas Libyæ sitientis arenas.
Terra Libyssa, Terræque in fine Libyssæ.

Libyci.

Libyci. Libyssini, Marmarici à Marmarica regione Africæ. Syllius lib. 1. Marmaricis ales populis respõsa canebat.
Nasamonij, & Nasamoniaci à Nasamonibus populis Libyæ.

Licij Patarei.

Licij Patarei quoniam parata est vrbs Liciæ. Stati. libro. 1. Theb. Seu te Liciæ Patarea niuosis Exercent dumeta iugis.

Liguria.

Liguria, à Ligusto Phaëtontis filio nomẽ habens Italiæ est regio quæ quoque vocatur
Ligustica ora seu regio, cuius caput Genua, ostium maris Ligustici.

Ligures, vide *Genuenses.*

Lipara.

Lipara insula, prius Melegunis vocabatur, autore Pli. lib. 3. cap. 8.

Liuius.

Liuius historiographus Patauinus. lacteo eloquentiæ fonte manans vt scribit D. Hiero.
Antenorides dictus est à patria sua quam Antenor condidit.

Locrenses.

Locrenses. Hesperij. Ozolæ. ὀζόλαι. Locri. Locrij.
Locridis populi.

Logica.

Logica seu Logice disserendi vt ait Boëthius magistra, à Zenone Philosopho, qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica διαλεκτική, disputandi, disserendi ars.

Lotharingia.

Lotharingia, Austrasia superior eadẽ Loreynem. & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

Londinium.

Londinium. Londinum Ptoloneo, Londra vulgo vocatur, Britanniæ insulæ metropolis per quam fluit Thamysis fluuius.

Lucifer.

Lucifer Veneris stella Phosphorus φωσφόρος.
Stella matutinalis. lucifera.
Cythereius ignis. Syl. lib. 12.
Haud secus Oceano rediens Cytherelus ignis.
Præuius, socius auroræ.

Lucanus.

Lucanus, Poëta Hispanus, parem habuit Annæum, à quo dictu vates Annæus. Vnde quidam, Cæsaris Annæus caneret nisi prælia vates.

Lucani.

Lucani. Tanagræi à Tanagro fluuio Lucaniæ Statius Tanagreumque Phalantum.

Luna, vide Moone *in prioris parte, & Proserpina, & Diana.*

Lutetia.

Lutetia, Galliæ vrbs maxima & nobilissima, ab alijs Leucotia scribitur, quam Græci λευκετίαν nominant ab albedine parietum vulgo Paris. Vnde quidam, Quæ Gallas inter populosa Lutetia gẽtes. Nõnulli à luti frequentia sic appellatã volunt. Oppidum Parrhisiense.
Parrisius pro ciuitate apud doctos nõ inuenitur, sed à Parrhisij pro populis Lutetiam inhabitantibus,

apud Cæsarem in comment.
Parrhisienses, Sequanæ accolæ.

Lydda.

Lydda palestinæ luceæ vrbs, alio nomine Diospolis, hodie Rama vocatur.

Lydi & Lydia.

Lydi seu Lydij λυδαιοι populi maioris Asiæ, aliter vocantur Mæonij, Mæones, & Meonidæ: Virg. libro 8. O Mæoniæ delecta iuuentus.
Item Mæonici.
Gygei à Gyge rege, vt Crœsij à Crœso ditissimo Lydorum rege: Statius lib. 12. Si Marathona metu, si tecta leuasti Crœsia.
Lydia vocabatur prius Mæonia, est enim prouincia Asiæ à Lydo filio Atys sic dicta.

M

Macedones.

Macedones. Macetæ.
Pallenæi, à Pallene vrbe, quæ olim Phlegra dicta fuit, vbi gesta est Gigantomachia. Statius lib. 4. Syll. Et Pallenæos Phœbum laudare triumphos.
Pæones quoque dicuntur à Pæonia regione. Statius lib. Achill. Præterijt didici quo Pæones arma rotatu.

Macedonia.

Macedonia. Pæonia.
AEmathia idem, teste Plinio.

Mænades.

Mænades, Mimallones, Mimallonides, nec non & Bacchæ, Bacchides, Thyades, fœminæ Bacchantes, Bacchi sacra peragentes, Insanæ, Ebriosæ, Bassarides, Eleides, Edoniæ, Edonides, Enthriades. vide Bacchæ.

Mahometistæ.

Mahometistæ. Mahometani. Mahometici. Mahometigenæ. Mahometis falsi prophetæ legem sequentes.
Turci seu Turcæ teste Pomponio.

Mantua.

Mantua. μαντυα.
Vrbs nobilissima & Ducatus Galliæ Cisalpinæ. Ocinica.
Vrbs Tyresiæ dicitur Mant.
Vrbs Bianoris, Virg. Præpotens, aquatica, turrigera, vetus,

Mantuani.

Mantuani seu Mantoi dicti sunt à Manto Tyresiæ filia.
Bianorei & Bianoridæ à Bianore Mãtus filio, qui aliter vocatur Ocnus. Virg. in Buc. Namque sepulchrum incipit apparare Bianoris. Pontanus in Manto. Quippe Bianoream manet hæc victoria gentem. Ocnæi nepotes.
Ocnæi ab Ocno Mantus filio. Stroza filius. Orbita ab Ocnæis euexit ad astra lacunis.
Minciadæ & Mincigenæ à Mincio fluuio propinquo: Pontanus Vos ô Minciadæ vos ô mihi manes. Este boni.

Mare rubrum.

Mare rubrum. Erythræum mare. Sinus Arabicus.
¶ Mare Galileæ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinæreth, à Chaldæis Genezareth dicitur
¶ Mare Adriaticum, & Adrianum.
Adria masculini generis.
Superum mare.
Sinus Adriaticus, raucus, minax, tumidus, ventosus, Iracundus, *Vide Sea.*

Maria.

Maria

Maria, sacratissima virgo, Dei mater. μαριὰμ Græcè, Miriam Hebraicè dissylabum est, domina vel magistra maris interpretatur.
Dei para. θεοτόκος.
Dei genitrix, Christifera.
Verbigena. Iessæa soboles.
Gloriosa domina.
Deifera.
Nympha Palestina, Mant.
Cæ. ca, Aetherea virgo.
Inculpata integra, sancta, casta.
Diua, augusta, pia, aurea, innupta, innuba virgo
Syderei mater formosa tonantis.
Petrar. Virgo decens, quam sol vestit, stellæque coronant.
Virgo illibata, intacta, inuiolata, immaculata, intemerata, purissima, pudicissima, castissima, speciosissima, ter sancta, spiritus sancti sacrarium, templum domini.
Mater domini, Christi.

Mars.

Mars, deus belli, qui per Epentesin dicitur Poetis Mauors, quod magna vertat. Furor impius.
Præterea Gradiuus, quum sæuit, hastamque vibrat. Bellipotens.
Sithonius dux, cruentus, funestus, armisonus, Belliger. Bellicus. Ferus. Ferox Sanguinolentus. Cruentus. Sæuus. Durus. Dubius. Indomitus.
Marspiter, id est, Martis pater, pro eodem ponitur

Medea.

Medea. μήδεια, Aetæ regis Colchorum filia veneficiis clara.
Poetis vocatur Aetias, Aetis dis, apud Ouidium.
Item Colchis pro Medea ponitur sicut.
Phasias & Phasis, Ouid. Barbara per natos Phasias vlta suos.

Mediolanenses.

Modiolanij, μεδιολάνιοι Mediolanenses. Insubres.
Huius ciuitatis (vt legitur in quadam Ambrosij epistola) fundamentis iaciendis dum excauantur fossæ, ferunt in terræ visceribus inuentam fuisse, (mirum dictu) suem dimidiatim lanatam, à quo portento inditum sit Mediolanæ vrbi nomen. Ad quod alluſit Claudianus de nuptijs Honorij & Mariæ scribens: Continuo sublime volãs ad mœnia Gallis Condita, Lanigeræ suis ostentantia pellem peruenit. Item Sidonius Rura paludicolæ, temnis populosa Rauennæ. Et quæ lanigero de sue nomen habet.

Meduſa.

Meduſa, filia fuit Phorcy, Hinc dicta Phorcinis & phorcys, id est, Phorcy filia Luca lib. 9.
Squallebant latè Phorcynidos arua Meduſæ monstrum vipereum.
Saxificus vultus. Anguiferum, colubiferum, gorgoneum caput. Anguicoma, Squamigera, Crinita, Meduſea ora.
Gorgonea, anguitenens, vide Gorgon.

Meleager.

Meleager & Meleagrus, Oenæi Calydoniæ regis filius, ex Althea cõiuge.
Oenides. Calydonius heros. Oeneius heros appellatus.

Memphis.

Memphis quæ olim vocabatur Aegypti metropolis clarissima Sultani quoque regia, nunc Cairum dicitur Latinè, Alkara vulgo Nilotica Babylonia, fatidica, torrida.

Menelaus.

¶Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agamemnonis, maritus Helenæ,

rex Spartæ.
Atrides maior dictus Ouid. Qua prius infesto Paris est ereptus Atridæ.
Doricus hospes vocatur Sidonio.
Tantalides, ab auo Tantalo. vt Agamemnon. vide Agamemnon.

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Iouæ & Maiæ, fingitur Deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus.
Maia genitus, creatus, natus.
Maiugena, Cyllenides, Cyllenius.
Cyllenia proles. Virg. Materno veniens ab auo Cyllenia proles.
Volucer deus, aliger, penniger.
Caducifer, Pacifer. Alipes deus. Ioue natus. Deus ales Pleiones natus. Pacifer deus. nepos Atlantis.
Ales Mænalius. Est quoque Planetarum infimus & minimus, alio nomine Stilbon στίλβων, id est radians vel splendens.
Et quia nimis vicinis Soli fingitur perustus.

Messana.

¶ Messana, Zancle quod falcis formam referat sic dicta, Nunc Messina vulgo dicitur, Siciliæ ciuitas vetustissima.

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine Diuodurum. Mediomatrices incolæ, qui & Merenses.

Midas.

Midas Phrygum rex ditissimus, cui Apollo asininas addidit auras.
Berecynthius heros.

Miletus.

Miletus vrbs Ioniæ Legeis. Pityusa. Anactoria authore Plin.

Minerua.

Minerua, sic dicta quod vim minetur ex Iouis seu patris cerebro nata, vt scribit Lucanus.
Lanificij & texturæ nec non artium & sapientiæ repertrix.
Dea quoque bellorum fingitur.
Martis soror & auriga truculenta, Belligera ferox.

Minos.

Minos filius Iouis & Europæ, rex Cretensiũ, fingitur iudex inferorũ post mortem. Propert. Non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci
Agenoreus iudex, apud Stat.
Gortyneus heros, apud Virg.
Dictæus. Gnosiacus rex.
Cydoniacus arbiter, iudex tornus, funereus, rigidus, immitis, seuerus, iustus.

Molossi.

¶ Molossi. Epirotici, Chaonij, Leucadij. vide Epirus Epirotæ.

Morpheus.

Morpheus somniorum deus.
Icelos. Panthasos. Phobetor. Somniter. Fallax. Simulans.

Montes Musis sacri.

Montes Musis sacri.
Helicon biceps. Parnassus bifidus.
Pierus nubifer. Cytheron virgineus. Pindus aereus.

Moschi.

Moschi. Moscouitæ, olim dicti Hamaxobitæ, Sarmatis vicini populi: Vnde Luca. Sæuisque affinis Sarmata Moschis.

Moses.

Moses dissyllabum, apud Hebræos Moseh, interposito y nonnunquã in carmine trisyl. Moyses, apud Sedul.
Hebraicus legislator, qui Genesin, mundi genituram conscripsit.
Inclytus Iudæorum dux.
Propheta sacer, eximius, deiloquus, fatidicus,

fatidicus, radiatus.

Musæ.

Musæ, μοῦσαι quæ & Camœnæ quasi Canentes amænè, Iouis & Memoriæ filiæ, finguntur poetis, quæ quidem deæ & poetis musicæ præsunt. Et à diuersis locis, montibus, & fontibus quibus gaudere dicuntur vel habitasse, diuersa sortitæ sunt nomina. Ab Helicone monte Bœotiæ. Heliconides à Parnaso Parnasides.

Mnemosynides. Mnemosinea propago. Meonides. Phœbiades. Aganippedes. Permessides. Cephisides, Camenæ.

Pieriæ & pierides, Thespiades. Pegasides, Hippocrenides, Cytheriades, Aonides, Castalides, Libethrides, Pympliades seu Pympleæ.

Nomina & earum inuenta sunt hæc.

Clio	Historias.
Euterpe	Tibias.
Thalia	Comœdias.
Melpomene	Tragedias.
Therpsicore *Inuenit*	Psalterium.
Eratho	Geometriam.
Polyhymnia	Rhetoricam.
Vrania	Astrologiam.
Calliope	Literas.

Mysy.

Mysij. Theutratæi. Theutranij.

N

Napeæ.

Napeæ deæ siue nymphæ virgultorũ.

Orcades montium deæ seu nymphæ.

Naiades fontium & fluuiorum nymphæ siue deæ.

Nasamones.

Nasamones penul. prod. Nasamonij. Nasamoniaci, Libiæ populi.

Naxus.

Naxus insula in mari Aegæo, antea Strongyle dicta, & postea Dia fuit appellata. Catullus: Namque fluentisono prospectans littora Diæ. Plinius Naxon à fertilitate vinearum Dionisiam dici scripsit, alij Siciliam minorem, alij Callipolin appellarunt: Virgilius: Bacchatamque iugis Naxon viridemque Donysan.

Neapolis.

Neapolis, ad mare sita, præclara Campaniæ vrbs, à Cumanis condita.

Siciliæ continentis iam ciuitas regia, dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Phaleron Hinc dicti Neopolitani, & Parthenopæi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & Saturni, dictus Eunosigæus quasi concutiens terram. Iuuen. Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigæum.

AEquoreus, tridentifer deus.

Maris deus, Rex, Rector, Glaucus, Pater profundi. Parens aquarum, Hesio. Salsipotens. Ceruleus.

Arbiter pelagi. Pater ventorum Horat. Pelagi rector.

Rex vndarum pro mari ponitur Neptunus vt Cerulei campi & Cerula via à Plauto ponitur. Cice. in Arato, Neptunia prata secantes.

Nestor.

Nestor Nelei filius facundissimus, trecentos fertur vixisse annos.

Hinc dictus Neleius tetrasyl. & Nelides. Ter æuo functus Hora.

Trisseclis apud Gelli. Pilius senex. Grandæuus.

Nicia.

Nicia & Nicæa, Asiæ ac Bithiniæ metropolis celebris synodo. 318. Epis-

corporum iubẽte Conſtantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore. ἀγκύρα, teſte Ste.

Nilus.

¶ Nilus, Mel prius, & à quibuſdam Gæon ſeu Gion dicitur, ſeptẽ habens oſtia.

Niniue.

Niniue med. correp. Vrbs Aſſyriorũ quæ & Ninos dicitur à Nino rege, vt ſcribit Auguſt. ab Aſſur ædificata.

Noe.

Noe, Hebraicè, Nohe. Vitiſator, Noeus.

Normania.

¶ Normania, Neuſtria, Galliæ regio. Hinc Normani, Neuſtrici.

Nymphæ.

Nymphę. Aquarum, Marinę deæ. Aequoreæ, fluctigenæ. Oceanitides.
Cernlæ Ceruleæ.
Claucæ, Nereiæ quatuor ſylla.
Nereia turba. Sil. Nerinæ. Derides.

O

Oceanitides.

Oceanitides. Mant. Nereides.
vide montium, ſyluarum, fontium, deæ.

Occidentales.

Occidentales. Occidui. Ouid.
Veſper & Occiduo quæ littora Sole tepeſcunt. Tarteſſij à Tarteſſo vrbe Gadibus propinqua.
Ouid. lib. 14. Preſſerat Occiduus.
Tarteſſia littora Phœbus.
Tarteſſiaci: lib. 6. Iam Tarteſſiaco quos ſoluerat æquore Titan.
Heſperij.

Oeno.

Oenoe Nympha Phrygiæ, quæ Paridem adamauit. Pegaſis etiam dicta.

Ophiuchus.

Ophiuchus cæleſte ſidus eſt. Anguitenens. Serpentarius. Hedorum ſydus.

Oreſtes,

Oreſtes filius fuit Agamemnonis ex Clytemneſtra quam occidit.
Dictus Agamemnonides, Agamemnonius, & Agamemnone natus.
Sceleratus, matricida, demens, furioſus. Virg. Et ſcelerum furijs agitatus Oreſtes.

Orientales.

Orientales. Eoi Auroræ populi.
Memnonij à Memnone Auroræ filio.
Nabathæi à Nabathea regione oriẽtali. Ouid. lib. 11. Meta. Eurus ad Auroram, Nabathæaq; regna receſſit.

Orion.

Orion. ὠρίων quaſi Vrion ſydus cœleſte. Iugula ſeu Iugla.
Tempeſtuoſum ſignum, terras turbans & maria tempeſtatibus, ſi obſcurum ſit, ſerenitatem denotãs ſi fulgeat.
Eurifer fingitur poetis, nymboſus, aquoſus. Neptunus, & nautis infeſtus Orion. Horat.
¶ Oriens, Occidens, quære inter Synonyma priora. *Eaſt and weſt.*

Ouidius.

Ouidius. Naſo.
Poeta Sulmonenſis.
Iuuenis pelignus. De ſeipſo ſcribit Ouid, Pelignæ gentis gloria dicar ego.

P

Padua.

Padua. Patauium.

Padus.

¶ Padus, Eridanus. Phaetontius amnis à Phaetonte ibidem submersus: Syllius lib. 7. Nunquam Phaetontius amnis Sanguinea Põtum curnasset decolor vnda. Vide Eridanus.

Paduſa.

Paduſa med pro. Meſſanicus.
Bodincus, Vide cauſam horum nominum apud Plin. lib. 3. cap. 15.

Palamedes.

Palamedes, Nauplij regis Euboeæ filius, vnde Naupliades & Nauplei proles dictus. Is Vlyſſis fraude à Græcis interfectus eſt.

Palemon.

Palemon, Melicerta, Portunus.

Pallas.

Pallas belli dea dicta quod Pallantẽ gigantem interfecerit, cum prius Tritonia vocabatur, Iouis ſine matre filia, nam Iupiter videns Iunonem ſterilem eſſe, percuſſo capite emiſit Palladem.
Eius epitheta ſunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellicoſa, Armiſona, Bellica, Belligera. Bellatrix.

Pan.

Pan paſtorum deus vocatus eſt & Demogorgonis filius creditur fuiſſe, qui fiſtulam compoſuit ſeptem imparibus calamis ſimul coniunctis propter harmoniam cœli.
Semicaper deus. Arcadicus deus.

Pannonia.

Pannonia ſuperior, Auſtriam archiducatum & Stiriam complectitur.
Pannonia inferior, Pannonis nunc Hungaria Græcis παιονία.

Panope.

Panope ſiue Panopeia nympha marina, Nerea & Doritis filia, ſic dicta à perſpicuitate viſus. Inoo oos Bacchi nutrix, Tithonis coniux.

Papia.

Papia. Ticinum.

Paradiſus.

Paradiſus. παράδειϖος.
Hortus voluptatis.
Eliſium, & Campi Elicij, ſecundum Poëtam.
Locus diuinæ amœnitatis.
Beatorum, piorum ſedes ac locus, Ci
Eden & Pardis. Hebraicè, vnde quidam Paradiſum deduci putant, Nã Eden delitiæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus trãſtulit Paradiſum florentem. Aquila, hortum.

Parcæ.

Parcæ, μοῖραι, à parcendo per Antiphraſin dictæ quod nemini parcãt.
Deæ fatales, fatidicæ. Faticinæ ſorores. Deæ faticanæ. Deæ triplices fati. Fata eſſe eaſdem exiſtimant, finguntur autem vitæ hominum præeſſe, & nendo eam ducere, qua propter Lanificæ ſorores vocantur. Mar. Si mihi Lanificæ ducunt non pulla ſorores Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos.
Nigræ, Stygiæ, immites, ſeueræ, inuidæ, triſtes ſorores, rapaces, feræ, impiæ, Parcæ.
Parcarum nomina.
Clotho. Lacheſis. Atropos.

Paris.

Paris alio nomine Alexander Priami ex Hebuca filius, in Ida monte à paſtoribus educatus, & poſtea in Græciam miſſus à Menelao, Helenam rapuit, vnde Hælenæ raptor

Paſtor & Adulter Ideus eſt dictus.

Parthi.

Parthi. Parthij. Parthixi.
πάρθοι. πάρθιοι. παρθιαῖοι, populi cuiuſdam regionis Aſſyriæ.

Patroclus.

Patroclus Menœti & Stheneles filius cum Achille educatus & cum eo ad expeditionem Troianam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans ab eodem confoſſus occubuit. Actorides Menetiades & Menetia proles dictus.

Paulus.

Paulus, teſte D. Hiero. mirabilem ſonat, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Si Græca vox, quietem ſonat à verbo παύομαι, ſin Romana, puſillum ſignificat.
Doctor Tharſenſis, quod ex Tharſo Ciliciæ oriundus.
Apoſtolus, ſeu doctor gentium.
Summus vitæ mortalium magiſter.
Organum electum. Vas electionis ſacræ. Veritatis præco.
Sapiens fidei architectus.
Saulus dictus ante conuerſionem.
Religionis veræ ac pietatis architectus.

Peloponneſus.

Peloponneſus, quaſi Pelopis inſula eſt, Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis, ac Argos, nunc verò Morea.

Penelope.

Penelope, πηνελόπη. Vlyſſis vxor & Icari filia, hinc dicta Icaris, idos. Ouid Et velut Icaridos famulæ periere, prociq́ue. & Icariotis apud Propert. incorruptæ caſtitatis ac pudicitiæ.
Arnea prius vocabatur.

Pentheus.

Pentheus, triſyl. fuit filius Echionis regis Thebarum, ob contemptum ſacrorũ Bacchi à matre interfectus.
Echionides à patre denominatus. Ouid. Spernit Echionides, & alibi Contemptor ſuperum Pentheus. Echione natus. Aganeia proles.

Perſeus.

Perſeus diſſyl. in nominatiuo, fingitur conuerſo in auri guttam Ioue, natus ex Danae filia Acriſij regis Argiuorum. Hinc dictus Danaes natus. * Abannades.
Danaeia propago, Mant.
Danaeius heros, Ouid.
Stenobius, Abantius heros, Sido.
Inachides, & Inachius. Claud.
Inachius rubro perhibetur æquore Perſeus Neptuni
Acriſioniades dictus ab auo Acriſio Argiuorum rege. Ouid. & Meduſæ victor.

Perſia.

Perſia, Perſis idos, περσὶς, & Perſida æ.
Perſidis ora, regio orientalis Medis contermina, cuius primus rex Cyrus. Mant. Perſidis ora Diuitibus genimis fuluoq́ue ſuperbiat auro.

Perſæ.

Perſæ. Perſici, dicuntur Gazetici: nam gaza Perſarum eſt opulentia: Sid. Vina mihi nõ ſunt Gazetica, Chia, Falerna.
Perſæ etiam dicuntur Achæmenei & Achæmenidæ ab Achæmene rege Perſarum ditiſſimo.
Arſacidæ quoque dicti, ab Arſace primo Perſarum rege. Luca. lib. 1
Illa plus vobis acie quàm creditis actum eſt Arſacidæ.
Mantuanus: Pellea iuuentus. Arſacidas expugnat adhuc.

Peſtum.

Peſtum Lucaniæ oppidum aliter dictum Poſſidonia, author Plin.

Petrus.

Petru

Petrus, primus seu princeps Apostolorum, Chori duodeni primas. Cephas Chaldaicè siue Syriacè vt D. vult Hie. à Cepha. id est, Petra, vel saxum qui prius vocabatur Bariona, id est filius Ionæ siue columbæ ac Simon.

Clauiger ætherius, cælestis, senex.

Sabel Clauigerum senem.

Hamiger. id est piscator. Porrigit hamigeri defore pensa senis.

Phasianæ.

Phasianæ, Phasidis aues à Phasi fluuio Colchorum.

Phasiaci alites.

Phasiæ, Scythiæ volucres, apud Iuue. & Sta. A Scythico missas Phaside captat aues.

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius Ouid. Sole satus Phaeton.

Puer seu filius Clymines, Bap. Non secus ac Clymenes erret in axe puer. Clymeneia proles, Ouid.

Deuius, infelix, audax, temerarius.

Phaetontiades.

Phaetontiades sorores Phaetontis, quas versas in populos seu alnos ferunt. Flebant populeæ iuuenem Phaetonta sorores.

Clymeneides dictæ & Heliades Ouid. Sic fleuit Clymene, sic & Clymenides altæ.

Phædra.

Phædra regis Minois filia ex Pasiphae coniuge, vnde Pasipheia & Pasipheia filia dicta est.

Philocretes.

Philocretes Pæntis filius & comes Herculis, quamobrem Pentiades.

Pæantesatus & Alcidæ comes est dictus.

Philosophi.

Philosophi prius dicebantur Sophistæ. Cæterum deinde pro locorum doctrinarumque qualitate diuersa sortiti sunt nomina.

Græcis Philosophi, id est sapientiæ amatores dicti, & σοφοί, id est sapientes. Inter quos rursum sectæ fuerunt diuersæ, diuersorumque nomenclaturus hominum distinctæ, vtpote Stoici à porticu, cuius sectæ author Zeno philosophus, Cratis auditor, vnde prius dicti Zenonij.

Cynici, ab Antisthene seu Diogene.

Peripatetici, ab Aristotele deambulatore.

Academici, qui etiam sunt.

Platonici, vtpote Platonem sequentes.

Socratici, à Socrate denominari.

Pythagoristæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti.

Cyrenaici, ab Aristippo Cyreneo, qui &.

Epicurei ab Epicuro qui voluptatem statuit summum bonum.

Pyrrhonij quos Græci σκεπτικούς, id est, consyderatores: ἀπορητικούς, id est, ambigentes vocant à Pyrrhone nomen habent.

Nudipedes, ἀνυπόδητοι.

Eretriaci à Menedemo inter Socraticos phedri discipulo.

Apud Persas olim Magi nomen erat honestum, idem quod sapiens, vel philosophus.

Apud Gallos Druijdæ vel Drijadæ Syluam inhabitantes in æstimatione erant.

Βραχμᾶνες.

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnosophistæ.

Apud Aegyptios, Prophetæ, sacerdotes. Latinis sapientes.

Assyrijs Chaldæi dicti sunt à regione, Hebraicè autem metasephim appellantur sapientes omnes orientales, quorum mētio Danielis pri-

primo ac secundo. Cicero testatur Pythagoram primũ modestiæ gratia non sophum, sed philosophum voluisse appellari.

Phocæi.

Phocæi, Phocenses, Phocaici, Cirthæi, Catalij.

Phœnix.

Phœnix vnica auis in Arabia, Soli sacer, vnde dictus Titanius & Soligena Bapt. Malo ego Soliginæ Phœnicis fata subire.

Alumnus Phœbi.

Auis solis.

Gangericus, Assyrius, volucris.

Titanius ales. Claud. Hæc fortunatus nimium Titanius ales Regna colit. Vnicus, lõgæuus, viuax, nobilis.

Pictones.

¶ Pictones. Pictauenses. Pictaui. Galliæ populi.

Pirythous.

Pirythous, vel Perithous πειρίθοος filius Ixionis, Borbonius, Perithoũ est Theseus, Pyludemque secutus Orestes. Inter eos tantus feruor amoris erat.

Dictus patronymico nomine Ixionides. Ouid. Hæc Ixionides illa.

Thoezenius heros.

Ixione natus.

Pittacus.

Pittacus media corr. Philosophus Lesbius. Sophistes Lesbius.

Lesbo satus. Sido. Noscere quod tempus Lesbo sate Pittace suades.

Alij Mitylenæum fuisse scribunt.

Planetæ.

Planetæ. πλανῆται.

Errones. Errantia sydera.

Erroneæ, Erraticæ stellæ.

Plato.

Plato Aristonis filius, πλάτων. Philosophus à latitudine humerorum sic dictus. Hora. Pythagoran Anytique reum doctumque Platona. Antea ex aui paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, vnde dictus Cecropius Mant.

Cecropij interdum dulces inuisere chartas. Adeò in omni disciplinarum genere & præsertim in philosophia excelluit, vt diuinus Plato, & philosophorum Homerus vocatus sit.

Plautus.

Plautus, Farcinas ratione, poëta Comicus, ab initio appellatus Plotus, teste Festo, à pedum planicie quos Plotos Vmbri vocant. Disertus, Iocosus, antiquus. Antiquum verbis Plautum renouare facetis.

Pleades.

Pleades πλειάδες, signum stellarum septem ante genua Tauri ἀπὸ τοῦ πλέειν, id est pluere latinè Virgiliæ dicuntur, quod verè exoriantur, Aliquando est terra syl. Propertius Non sic Pleiades faciunt nec aquosus Orion, aliquando abijcitur e, vt primam corripiat, Stat. Pliadumque niuosam.

Athlantææ dictę Ouid & Atlantides, filiæ Atlantis. Imbriferæ. Pluuiæ, tristes, nubilæ.

Pluto.

Pluto πλούτων. Saturni fertur filius: Iouis, ac Neptuni frater. Hinc dictus Saturnius. Ouid. Haud vltra tenuit Saturnius iram, Vmbrarum rex. Dux Erebi. Tenebrarum preses. Dis ditis, Tartareus, Orcus, Stygius, Lethæus.

Auernalis rex, tyrannus. Vocatus quoque Vxiouis, Martial. Generque Cereris, Iuuena. Ad generum Cereris sine cæde & vulnere cuncti Descendũt reges, & sicca morte tyranni. Tortor vmbrarum immanis,

manis, Adamantinus, ſeuerus. Ater, Funeſtus. Tenebroſus.

Poeta.

Poëta. ποιητής. Vates.
Diuinus. Fatidicus.
Elegantia fingens, ſcribens, componens carmina
Liquore Pegaſæo faturatus.
Diuinorum oraculorum interpres.
Interpres, Apollinis, Deorum.
Qui in bicipiti Pernaſſo ſomniauit, Perſius.
Aonios colens receſſus.
Caſtalio fonte pontatus.
Caſtalia natus dea.
Sacra redimitus tempora lauro.
Cuius Ambraſio frons nectare fuſa eſt, atque Helicone facto lauerit amne comam.
Arida cuius Clitorio ſitis amne leuatur. Natura ipſa inſtructus ad poëticam facultatem.
Aoniæ gloria ſumma chelys.
Diuino correptus furore.
Diuino numinis afflatu conciatus.
Interpres diuinæ mentis.
Cui fontes pandit Cirrha ſuos, & ampliori vena Piari: fluunt liquores.
In cuius pectus Maronis anima demigraſſe creditur.
Qui frontem habet hædera virentem ſequaci.
Daphnæ de fronde vel myrto cinctũ habens caput.
Cuius Parnaſia lambit tempora Daphne.
Eloquio vincens Ciceronem, carmine Homerum, Muſarum alumnus.
Muſarum aues. Theocrito dicuntur Poëtæ, quod aſſiduè ſua modulentur carmina.

Pollux.

¶ Pollux, Vide Caſtor.

Polymneſtor.

Polymneſtor, & m litera eliſa, in carmine Polyneſtor, rex fuit Thracũ. Propert. Et ſcelus accepto Thracis Polyneſtoris auro.
Iſmarius rex vocatur Ouid. & Odyſſius, id eſt Thracius.

Polynices.

Polynices filius Oedipi Thebanorum regis, hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides furtim deſerta pererrat.
Iſmenius & Cadmeius heros.
Echionius iuuenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore Neptuni filius, vnus ex Cyclopidus vnoculus, ab Vlyſſe excæcatus, vt fertur. Ennæus dictus ab Enna Sitiliæ vrbe.
Etnæus quoque ab Etna monte, in quo Cyclopes recluſi.
Neptunius incola rupis, Terribilis, trux, ferus, cæcus. Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen. cor. Priami & Hecubæ filia fuit formoſiſſima. Catul. Alta Polyxenia madefient cæde ſepulchra.
Virgo Priameia Virg. vocatur lib. 3. Aeneid. O fœlix vna ante alias Priameia virgo.

Portogallia.

Portogallia. Luſitania.

Portunus.

Portunus deus portuum. Palemõ Athamantiades. Melicerta.

Priamus.

Priamus, filius Laomedõtis, pulcherrimus, Homero teſte.
Laomedontiades dictus. Virg. Laomedontiadem Priamum Salamina petentem.
Senex Dardanius vocatur Ouid.
Dardanij lachrymas non tulit ille nis.

Priamus.

Priapus med. prod. filius Liberi patris ac Veneris fingitur hortorum deus.

Lampſacides, & Lampſacenus dictus quod in Lampſaco Helleſponti vrbe coleretur. Virg. in Geor.

Helleſpontiaci ſeruet tutela Priapi. Verpus quoque dictus ab inuerſa pelle, Salax, rigidus, procerus, ruber. Helleſpontiacus deus.

Prometheus.

Prometheus προμηθεὺς penu. prod à prouidentia ſic dictus, Iapeti filius. vnus ex Titanibus ignem è cœlo fingitur ſurripuiſſe callidè.

Iapetionides dictus: Cod. Iapetionides hoc vulnere turbidus.

Iapeto ſatus. Ouid.

Propertius.

Propertius ex Meuania Vmbriæ oppido oriundus, Elegiographus quod Callimachum in ſuis operibus ſecutus, Callimachus Romanus vocatus eſt. Quinti. Romaniq; aderit pagina Callimachi. Blãdus, laſciuus, facundus.

Proſerpina.

Proſerpina, dicta à Proſerpẽdo, Perſephone, Græcis Iouis ex Cerere filia, quam Pluto in vxorem rapuit in Sicilia. Perſei filia.

Erebi regina. Plutonia coniux.

Tartarea, Phlegetontæa, Perſephones, Dea triformis, Triceps.

Stygia dea. Nigri Iouis inuida coniux. apud Pon. Regina erebi.

Proſerpina teſte Auguſt. eademq; Luna, Libera, Diana, Lucina. Trinia, Hecate & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius, Deus & vates marinus.

Vertumnus Latinis dicitur.

Carpathius vates, (quod aliquando in Carpatho inſula regnauit) dictus Virg. Eſt in Carpathio Neptuni gurgite vates. Cæruleus Proteus.

Mutans vultus: Horat. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo.

Aequoreus, ſceleratus, ambiguus, mirabilis.

Proteſilaus.

Proteſilaus, vnus ex Græciæ principibus, Latinis ſonat primus mortuus. Auſo. Proteſilae tibi nomen ſic fata dederunt. Victima quod Troiæ prima futurus eras. Philaceius heros. Iphiciades. Iphicenatus. Phylacides dictus à Phylace Theſſaliæ oppido. Ouid. Triſtia Phylacide Therſites funera vidit.

Hæmonius vir apud eundem.

Pruſcia.

¶ Pruſcia. Prutenia. Boruſſia olim. ¶ Bruteni. Bructeri. Boruſſij, qui olim Cothones dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus Aegypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex poſt Alexandrium Macedonem.

Tyrannus Niliacus, & Pharius à Pharo inſula Aegypti. Luca. Pharios fatis eſſe tyranno Quod poterat. Ab hoc deinceps Aegyptij reges Ptolomæi ſunt appellati, vt Romanorum Auguſti, Perſarum Arſacidæ, Athenienſium Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani Dicarchæi à iuſtitiæ adminiſtratione: Sil. lib. 8. Prole Dicarchæa multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Strophij Phocenſis, Phocæus iuuenis dicitur Ouid. Adfuit inſano iuuenis Phocæus Oreſti.

Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Py-

Pyracmon.

Pyracmon vnus Cyclopum Vulcani minister, ab igne & incude quę ἄκμων Græcis dicitur nomen habens. Virg. Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon.

Aemonides. Ouid. dicitur Durus ferrugineus, flammeus, semper olens, oculis & nare igneus, nudúsque membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha vxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis Ouid. Inde Prometides placidis Epimethida dictis Mulcet Titania quoque dicta Ouid.

Pyrrhus.

Pyrrhus latine flauus siue rufus fuit Achyllis filius.

Achylles hinc dictus. Ouid. Pyrrhus Achyllides animosus imagine patris & Achilleius heros.

Aeacides Pyrrhus, Mant.

Scyrius iuuenis apud Sene.

Pelasgus, Graius, ferox.

Neoptolemus antea dictus authore Seruio.

Pythagoras.

Pythagoras philosophus Samius filius Demarathi locupletissimi negotiatoris.

Panthoides ab Ouid. dictus Celeber Samiæ telluris alumnus Diuinus, doctissimus.

Q

Quintilis.

Quintilis mēsis, ideo dictus est, quod ordine sit quintus à Martio, qui apud Romanos sicuti apud Hebræos, Aegyptios & alias nationes, primus anni mēsis erat, sed postea in honorem Iulij Cæsaris dictat. Iulius ἰώλιος appellatus est, feruidus, æstifer, μεσαγκτιών Græcis quoque dictus.

R

Remus.

Remus frater Romuli à quo interfectus, fratres autem Martigenæ dicti. Ouid. in quo Martigenæ non sunt sine crimine nati & Iliadæ. Ouid. Iliadæ fratres iura petita dabant.

Rhadamanthus.

Rhadamāthus Iouis ex Europa filius & rex lyciæ & vnus iudicum inferorum cum Minoe & Aeaco.

Agenorides dictus Mant. Qualis Agenorides Lycia Rhadamāthus in ora. Iuridicus, Inexorabilis, Vide Minos.

Rhagusium.

Rhagusium Dalmatiæ ciuitas, prius dicta Epidaurus.

Rhamnusia.

Rhamnusia dea fortunę. Nemesis dea cæca Rhamnusis idos, Tice. Sors.

Norcia dea. Dea instabilis, bifrons, inconstans, Lubrica fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenū nobilis fluuius ex alpibus oriens hinc dictus Appæninigena. Mantu. Appæninigenæ prope saxea flumina Rheni. Belgas à Germanis diuidit duobus ostijs in Oceanum septentrionalem influens. Vir. Extremiq; hominum Morini, Rhenusq; Bicornis. Hora. Aut flumen Rhenum aut pluuius describitur arcus. Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus, saxosus, Bifidus.

Rhesus.

Rhesus filius Strymonis Thraciæ rex bellicosus.

Odryſius dux. Ouid. Exigit Odryſij facta cruentia ducis, Thrax Threicius, Sythonius.

Rhodus.

Rhodus ciuitas & inſula inter Aſiaticas tertia, quod Lesbus & Cyprus ſint maiores.

Ophiuſa ὀφίουσα per duplex ſ ante vocabatur, & Aethræa, deinde Staclia, poſtea Telchin. Inſula Solis: Carthe, Aurificis quondam ditata eſt inſula ſolis hinc dicta Phœbeia & Phœbæa Oui. Phœbæamq; Rhodon, & Ialyſios Thelchinas Nunquam enim cœlum tam nubilum eſt teſte Soli. vt in Sole Rhodos non ſit.

Rhutheni.

¶ Rhutheni. Ruſſi. Raſſiani olim & Rhuthones.

¶ Ruſſia. Rhuthenia.

Roma.

Roma. Vrbs propriè per Antonomaſian Regina vrbium.

Romulea vrbs. Valentia prius vocata à robore, quod Græcis ῥώμη.

Vrbs Quirinalis Martigena, bellicoſa, ſuperba, Latialis, potens. Martia Auſon. Martia Roma triplex equitatu, plebe, ſenatu.

Cœli vicaria. Mant. Quo Italia exultat, cœliq́ue vicaria Roma.

Roma ſepticollis quoq; dicta à ſeptẽ collibus. Vrbs æterna dicitur Suetonio. Vrbis ab æternæ. Vrbs togata à Prudentio.

Romani.

Romani. Romulei.
Romuli. Romulidæ.

Aeneadæ ab Aenea.

Iulæi ab Iulo: Lucan. lib. 1. Phrygijq́; penates Gentis Iulææ.

Latiales. Romulares. Turba Quirini.

Quirites. Romuli gẽs antiqua Catul.

Gens Romulæa, togata.

Troiugenæ apud Liuium quod ex reliquijs Troiæ.

Dardanij. Rerum domini. Virg.

Romanos rerum dominos gentemq́; togatam.

Celeres, Troſſuli, Flexumines.

Romulus.

Romulus, ῥωμύλος, Martis & Iliæ filius, Rhomanæ conditor vrbis, frater Remi, primusq́ue Romanorum rex. Dictus autem eſt Quirinus à Quiri haſtâ qua aſſidue vtebatur, vel quod cures vicerit, Sill. Armiferri ſacra Quirini.

Martigena id eſt, Marte natus, Mauortius, Auſonius, Romanus, potens.

S

Saba.

Saba ciuitas regia Aethiopiæ, quàm Cambyſes Meroen denominauit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thurifera appellata Item Pãthea, Pantaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabei, Thurifera gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, qui Sabelli, Sabellici, Sãniteſque, antiquiſſimi ſunt Italiæ populi, indigenæ atq́ue Aborigenes.

Sagittarius.

Sagittarius, ſignum cæleſte. Chiron Phillyrides. Arcitenens. Saturnigena Doctor Achyllis.

Phillyrius heros ſagittifer, ſemiuir. Virg. Semiuir arcipotens ſubit & Capricornus aquoſus.

Salamin.

Salamin, ſiue Salamis σαλαμίς & Salamina, inſula in Euboico mari cõtra Athenas ſita, in qua vrbs eiuſdẽ eſt nominis.

Hinc

Hinc Salaminij & Salaminiaci.

Salamacis.

Salamacis fons in Caria iuxta Halycarnasum, dictus Venereus.

Salomon.

Salomõ Hebraica dictio per a in prima scribitur, & interpretatur pacificus, Dauidis ex Bersabee filius.

Rex Solymus seu hierusalem, Mant. Qualis erat festis gradiens ad tẽpla diebus, Splẽdidus & Salomon spectabilis auro. Polit. Mentis opumque potens Salomon, Sapientissimus habitus.

Salmoneus.

Salmoneus σαλμωνεύς, filius cuiusdã AEoli non regis ventorum, atque Elidis rex in qua scilicet regnauit. Virg. Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas. Dum flammas Iouis & tonitru imitatur olympi.

AEolides, filius AEoli. Mant. Curruque volanti. AEolidem aggressum tonitru.

Samos.

Samos insula in mari Icario, dicta Iunonia.i. sacra Iunoni Ouid.

Et iã Iunonia læua parte Samos fuerat, ac Threicia Virgilius.

Threiciamque Samon, quæ nunc Samothracia fertur.

Partenia prius nominata vt scribit Varro secunda, illustris pulchra, vetus.

Samothracia.

Samothracia vt aliqui scribunt prope Thraciam cum vrbe eiusdem nominis insula est.

Dardania prius dicta, & Leucosia.

Gẽtile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami Patriarchæ vxor, à domino Sarai vocata, Isaac mater, Isacipara. Mant. Gentis Isaciparæ quæ vsurpat nomine Sarræ.

Sardinia.

Sardinia insula in mari Ligustico à Sardo Herculis filio sic dicta, cum prius Sandalictes ab effigie soleæ appellaretur, & Ichnusa, à similitudine vestigij. Sil. libro 17 Inde Ichnusa prius Graijs memorata colonis. Mox Libyci Sardus generoso sanguine fidens Herculis, ex sese mutauit nomina terræ.

¶ Hinc Sardi, Sardoi, Sardonij, Sardonienses. Et à precipua ciuitate quod Iole à priscis vocabatur Iolenses.

Sarmatæ.

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi. plerunq; domicilia mutantes, plaustris pro domibus vtẽtes, pascunturque lacte equino vnde eos ἱππομολγες equorum mulsores, & γαλατοφάγες. i. lacte vescentes vocant.

Hamaxobitæ Põponio, Hamaxobij Ptolomeo dicuntur, nunc vulgo Poloni Tartari Lituani, & prussi, Vide Moschi.

Saturnus.

Saturnus χρόνος filius fuit Cœli & vestæ.

Leucadius falcifer & falcitenẽs deus Pont. miratus & ipse Falcitenens deus

Falciger, falcatus, Pomp Falce potens feriet Saturnus, Tristis, profugus, senex, Sterculius à Romanis dictus propter inuentũ stercorandorum agrorum.

Scorpio.

¶ Scorpio & Scorpius, σκορπίος.

Nepa, Nepes.

Octopes Ouid. ὀκτόπους, Venenifer,

ardens, dirus, mortifer.
Mãt vel acuto mortifer vngue Scorpius. Est quoque signum cœleste.

Scylla.

Scylla phorci fingitur filia, saxum est reddens mare Siculum importuosum, plenumque periculis.
Nereia virgo dicitur Ouid. Illam non auidis canibus Nereia virgo.
Phorcis vocatur Fausto ipsaque Circæa versa est medicamine Phorcis
Immanis, vorax, rapax, impia, latrans, Mant. Nunc vada latrantis Scyllæ nunc ora Charybdis.

Scythia.

¶ Scythia Europæa, σκυθία, Septentrionalis regio, à Schyta Herculis filio (vt inquit Hieronymus) ita dicta. Mæotis ora vocatur à Meotide palude.

Scythæ.

Scythæ, Scythici, septentrionales populi.
Nomæi prius dicti & magogæ teste Iosepho a Magog filio Iaphet. Arimaspi. Agatirsi. Geloni.
Riphei, à Ripheis Scythiæ montibus. Virg. lib. 2. Geor. Gens effrena virum. Rhiphæo tunditur Euro.
Mæotij & Mæotici, à Mæotide palude. Hyperborei.
Tanaitici à Tanai fluuio. Sidon.
Telluris Tanaicum rebellem.
Bosphorani à Bosphoro Thracio Sidoni. Plaudẽtes stupuere Bosphorani.
Borysthenidæ, ab eiusdem regionis fluuio Borysthene longe vberrimo.

Semele.

Semele Cadmi filia materque fingitur Bacchi.
Cadmæis dicta Ouid. Talibus ignarã Iuno Cadmæida dictis Formarat.
Formosa, Euchia, Thebana miserabilis.

Semiramis.

Semiramis, Assyriorũ regina formosa. Ouid. Qualiter in thalamos formosa Semiramis esse dicitur: Regina Babylonia vocatur.

Sicilia.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, Trinacria, Trinacris, Triquetra. Triquetris vocatur. Ouid. libro 3. Metam. Vasta Gigantæis iniecta est insula membris Trinacris. Stat. lib. 2. Sil. Quid militibus promissa Triquetra. Lucretius lib 1. Insula quam Triquetris terrarum gessit in oris Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi Sicani Sicanij, Lilybæi à Lilybæo promontorio: Virgilius lib. 3 AEneidos: Et vada dura ego saxi Lilybæia cæcis.
Ennæi ab Enna vrbe.
Liparæi & Liparenses à Lipara insula: Sidon. Strauit sub Liperensibus caminis.
Taurominitani à Taurominio monte Siciliæ. Nesciades.
Arethusij, & Arethusæi, ab Arethusa fonte Siciliæ Sillius. lib. 14. Erigitur subitas in spes Arethusa proles Claud libro. 2 de raptu. Quas Arethusæi latices, quas aduena nutrit Alpheus.
Agatoclæi ab Agatocle rege Siciliæ: Sil. lib. 14. Hic Agatoclæis sedes ornata trophæis.
Dicuntur etiam ab insulis vicinis Siciliæ, AEoli, Depranitani à Deprano promontorio Siciliæ Sido. Agonem Depranitanum.

Sina.

¶ Sina Arabiæ mons qui Oreb quoque

que dicitur in quo Moſes legem accepit.

Sirenes.

Sirenes à Poëtis fingũtur filiæ Acheloi & Calliopes Muſæ in Siculo mari habitantes. Ouid. Monſtra maris Sirenes erant, quæ voce canora Quaſlibet admiſſas detinuere rates.

Acheloides & Acheloaides dictæ Ouid. Acheloiadumque reliquit Sirenum ſcopulos. Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres.

Siculæ, ſubdolæ, dulces, blandæ, vagulæ virgines, volucres.

Siſyphus.

Siſyphus pen.cor. σίσυφος, filius fuit AEoli, Latro in Iſthmo, qui hoſpites magno ſaxo opprimebat, & tãdem à Theſeo occiſus grande ſaxum ſupra montem, portare & deuoluere cogebatur apud inferos. Ouid. Aut petit aut vrget rediturum Siſyphe ſaxum.

AEolides dictus & AEolius ſenex defeſſus, inquietus, infœlix. Hortator ſcelerum. Virg.

Sol.

Sol ἥλιος. Hebræis Schemech dicitur, Aſſyrijs Adad. Perſis Mitra μίθρα.

Phœbus, φοῖβος.

Phœbeius orbis, ignicomus, calidus, radiatus.

Titan, auus ſolis, vnde ſol quoque dicitur.

Apollo quaſi malla pellens Pæan ἀπὸ τοῦ παίειν.

Liber prima prod.

Ianus, Dieſpiter, quaſi die pater. Horat. Matutine pater, ſeu Iane libẽtius audis.

Horus, Phanes: Pont. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod ſurgat Eoo. Oculus mundi. Capel. Mundanuſ- quæ oculis fulgor ſplendentis olympi.

Strophades.

¶ Strophades, inſulæ duæ in Ionio mari, ab aliis Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπληγάδες. antepeuulti. prod. inſulæ duæ in Boſphoro. Cyaneæ ab alijs dictæ Sabaudia, vide ſupra Allobroges.

Syracuſani.

Syracuſani & Syracuſij, & Arethuſidę ab Arethuſa fonte Pachino, Syracuſiſq; præclariſſimæ Siciliæ vrbi vicino ſic dicti. Ouid. vtque Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis Claudius.

Syria.

Syria Aſiæ regio nobiliſſima continens in ſe Phœniciam, Meſopotamiam, Paleſtinam in qua Iudæa, & Babylonia quæ & Aſſyria dicitur.

¶ Hinc Syri σύροι Syrij Syriaci, Iudæi, Phœnices.

Paleſtini, à Philiſtium ſic dicti. Orontæi, ab Oronte fluuio Phœniciæ.

Syrtes.

Syrtes duo ſunt loca ſiue ſinus periculoſiſſimi in extrema Aphrica, quas efficit in acceſſas mare reciprocum ac vadoſum.

Paretoniæ à Paretonio vrbe Aegypti dicti. Lepticanæ quoque à Lepti vrbe Africæ. Luca. Vſque Paretonias Eoa ad littora ſyrtes, Afræ, Lybicẽ, vadoſæ, arenoſæ, barbaræ, naufragæ, eſtuoſæ, procelloſæ.

Tantalus.

Tantalus Iouis filius, Phrygiæque rex.

Pelopis infidus pater. Horat.

Garrulus, Phrygius senex Senecæ vocatur. Sitibundus, siccus, proditor

Tartari.

Tartari, Nomades prius dicti.

Tartessus, Carteia, vide Carteia.

Temsa.

Temsa, Temese. τιμέσα.
Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tereus τηρεύς dissylla, rex Thracum, Martis ex Bistonide nympha filius.
Bistonius rex. Virg. dictus.
Odrisius rex. Ouidio.
Thracius, Threicius, Ismarius tyrannus: Ouid. Quid scelus Ismarii quereris Philomelo tyranni. Impius, incestus, infidus, immitis, iniquus. Stat. Vt iniquum Terea clamant.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis Salaminis ex Hesiona Laomedontis filia.
Laomedontiades hinc dictus. Mantu. Laomedontiadem Teucrum genitoris obiram E patria pulsum. Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales vnus ex septem Græciæ sapientibus.
Milesius, Mileto genitus. Sido. Thales Mileto genitus vadimonia damnat.

Thebe.

Thebe, bes Theba, bæ, & Thebæarũ, ciuitas in Aegypto, à Busiride rege Aegypti condita, Græcis Heliopolis. Solis ciuitas vocatur, centum & quadraginta stadiorũ, quæ centum habuit portas. Iuue. Atque vetus Thebe cẽtum iacit obruta portis Venustę, nobiles, inclytę, claræ, centifores hecatompolis.

¶ Hinc Thebais, idos Θηβαὶς & Thebaida dæ, ab accusatiuo Græco, ac regio Thebaica à Thebe sic denominata, Aegypti pars secundum Nilum, huius frequens mentio in vitis patrum.

Est alia Thebe in Bœotia à Cadmo.
Agenoris filio, aut vt alii volunt ab Ogyge ædificata, & post ab Alexãdro magno euersa, quæ & Diconigera dicebatur, quam heptapylon vocat Apuleius, quod septem portas habuerit,
Dircæa à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebæi, Θηβαῖοι.

Themistocles.

Themistocles Athenienſis Neoclis filius, hinc vocatus.
Neoclides. Ouid. Arma Neoclidem qui Perfica contudit armis.

Thermodontiæ.

Thermodontiæ & Thermodontiaci, Sacæ, Arameï, Stirhię Asiaticę sunt populi. Plin. lib. 6. Vltra sunt Scytharum populi. Persæ illos Sacas vniuersos appellauere à proxima gente: antiqui Arameos.

Theseus.

Theseus filius fuit Aegei regis Athenarum.
Aegides hinc dictus Sido. Atticus Aegides rupit Marathonide quercu Heros Troezenius, Ouid. Hæc Ixionides illic Troezenius heros. Cecropides.
Neptunius, à Neptuno patre secundum Plutarchum. Perfidus, periurus, crudelis, ingratus, armiger.

Thessalia.

Thessalia, Aemonia, Pharsalia, Aesmathia. Amathetis aut Thessalis ora Macedonia. prius dicta.
Pyrrhea à Pyrrha Deucalionis vxore

Camp

Campi Phillippici. Lariſſa.
Mynia, Pagaſea, Pellua arua.
Iolciacum ſolum.

Theſſalici.

Theſſalici, Theſſalidæ, Iolchiaci ab Iolcho Theſſaliæ ciuitate: Virg. in Cyri Regis Iolchiacis animũ defigere votis Meliboei & Melibenſes a Melibœa vrbe Theſſaliæ. Pagaſęi à Pagaſa vrbe Ouid. lib. 7. Iamque fretum Minyæ Pagaſæa puppe ſecabant.

Atracij, Atracidæ, ab Atracio, qui magicas artes ibidem edocuit.

Peneij à Penco fluuio Theſſaliæ. Ouid. libro 12. Exigit Atracides, Peneiaq; arua pererrat.

Lapitheij à Lapithis populis Theſſaliæ. Idem Ouid. Et tum Lapitheia tecta intrarant.

Pelethronij à populis eiuſdem nominis. Peliaci à Pelio monte Ouid. 1. Faſt. Summaque Peliacus ſydera tangat apex.

Pheræi. Seneca. Paſtor Pheræos Delius patuit greges. Ouid. in epiſt. Ipſe repertor opis vaccas pauiſſe Pheræas Fertur.

Amphryſiaci ab Amphræſo fluuio. Stat. lib 1. Syl. Aut Amphryſiaco paſtor de gramine carpſi.

Pharſalij, Pharſalici. Luca. lib. 6. Qua iuga deuexus Pharſalica porrigit Hæmus.

Hæmonij, Hæmonidæ. Poli in Manto Hęmonidis refer & Brontem, Vulcaniaque antra. Val. Flacc. lib. 6. Stant littore fixi Hæmonidæ.

Magnetes & magneſij à ciuitate Magneſia, fœminina Magneſis Magneſſa. Horat. libro 3 Car. Magneſſam Hippolyten dum fugit abſtinens.

Lariſſæi Lariſſa Theſſaliæ oppido.

Centauræi à Centauris Statius Sperchiuſque minax, centaureuſque Lycormas.

Lapithonij à Lapithis. Idem Stati. Confudere modos, puerum Lapithonia nympha.

Oſſæi ab Oſſa monte. Sta. lib. 12. Nec Oſſæi bello cecidere bimembres Pholoëtiti à Pholoe: Sido. Non ſic Pholoëtica monſtra. Atq; Peletronios Lapithas Semeleius Euan Miſcuit.

Aemathij, Philippæi à Philippis cãpis Theſſaliæ: Luca. Romanas acies iterum videre Philippi.

Thetis.

Thetis, idos, vxor Pelei Regis Theſſaliæ, filia Nerei. Amphitrite.

Achillis mater, primam corripiens, inter maris referur numina, à poëtis paſſim vocatur Nereis, Nerei filia. Ouid. Nereis ingreditur conſueta cubilia. Doris.

Mater cerulea, aquoſa, æquorea, vndiflua, vndoſa, circũflua, vnbiuaga.

Thracia.

Thracia, Thrace es, & Thraca æ. Θρᾴκη, Ouid. Armigeram Thracen qui regat alter erit.

Lycurgi regna. Iſmaria. Rhodopopeia tellus. Scytonia. Strymonia.

Biſtonia, Biſtonis, Schytonis ora.

Terra Aedonis ab Aedone monte Thraciæ. Mauortia, gelida, horrida, ſæua, bellicoſa.

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracij, & Thracenſes.

Mantini, à Mantinis Thraciæ populis: Virg. in Cyri. Vos ô Mantina ſi qui de gente venitis.

Iſmarij ab Iſmaro monte Thraciæ.

Pangei à Pangeo Thraciæ promontorio Ouidius. libro 3. Faſt Iamq; erat ad Rhodopem, Pangeaq; flumina ventum.

Odryſij à populis eiuſdem nominis. Scyconij Edonides.

Rhœoperij à Rhodope monte.

Abderitani, ab Abdera vrbe Thraciæ: Mart. lib. 10. Abderitanæ pectora plebis habes.

Bistones, Bistonij, Bistonidæ à Bistone fluuio.

Oeagrij ab Oeagro fluuio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius.

Aedoni ab Aedone Thraciæ monte.

Bosphorani, Bosphorei: Sidon.

Bosphoreis Elephas inglorius ora tributis.

Boristhenidæ à Boristhene fluuio Thraciæ. Bab. Pius, Mitior ad fœnos aura Boristhenidas.

Thule.

Thule insula vltra Britanniam & Orchadas vltima ex cognitis à Romanis: Vnde Virg. in Geor. Tibi seruiat vltima Thule. Nunc Islandia vocatur, Terra glacialis Vlterior terra inuentaq;. Gronlandia, finlandia seu Finnonia vt Plinius scribit, & Laponia.

Thusci.

Thusci, Ethrusci, Tyrrheni.

Thyestes.

Thyestes Pelopis fingitur filius Atrei frater, Tantalió; nepos.

Tantalides hinc dictus Ouid. Tantalidæ fratres absint & Iasonis vxor. Dirus, crudus, rigidus, seuus.

Tigris.

Tigris τίγρις è paradiso terrestri creditur habere originē propter velocitatē sic dictus, nam instar beluæ nimia velocitate decurrit, pergitque contra Assyrios.

Achçmonius dictus, ideſt Persicus. ab Achæmone Persarum rege. Claud. Misit Achæmonio quicquid de Tigride Mœdus. Violentus, rapidus, rapax, celer.

Tityus.

Tityus, trisyllab. Terræ creditur filius, tantæ magnitudinis gigas vt iacens nouem occuparet iugera. Ouidius: Viscera præbebat Tityus lanianda, nouemque iugeribus districtus erat.

Alumnis terræ hinc dictus, Virg.

Nec non & Tityum terræ omnipotentis alumnum.

Et Terrigena, Statius, Terrigenā Titium. Fœdus, incontinens.

Tongrinum.

Tongrinum, Octauia dicebatur quum regni caput esset condita à Torgoto 897. annis ante Christi aduentum.

¶ Tongri Galliæ Belgicæ populi vulgo Brabantini vocantur.

Traiectum.

Traiectum Mosæ à traijciendo sic dictum, & superius vocatum, Brabantiæ collimitanæum, à nonnullis Aduaticum vocatur.

¶ Traiectum inferius, quod & Vltratraiectum & prius Wiltaburgū vocabatur, nūc Archiepiscopi sedes.

Troia & Troiani.

Troia. Teucria.

Dardania. Pergamus.

Troas, ciuitas ipsa, teste Hiero. & regio in qua Troia.

Ilion & Ilios, celeberrima olim Phrigiæ ciuitas.

Arx Erichthonia. Priameia regna.

Sāctis in Rheni ripa olim parua Troia dicebatur, est sub ducatu Cliuensi, condita à Troiade Vetera nuncupatur à Cæsare.

¶ Troiæ epitheta. Vetus, antiqua periura, perfida, Dardana, Phrygia. Idea. Hectorea, Laomedontæa à rege Laomedonte.

Troiani. Troes, Troici Troingenæ Erichthonij ab Erichthonio filio Dardani: Virg. in Culice Vrit Erichthonias oriens non ignibus ar-

ces.

ees. Idem Erichthonias proſtrauit funditus arces.

Idæi ab Ida monte. Ilij, Iliaci, Iliadę, Aeneadæ. Hectorei, Hectoridæ, Dardani, Dardanij, Dardanidæ, Teucri, Teucrigenæ, Phryges, Phrygij, Rhœtæi à promontorio Troiæ, vt Sigæi Pergamei.

Laomedontæi, Laomedontiadæ, Anchiſæi. Anchiſiadæ, Priamæi, Priamidæ.

¶ Troianæ mulieres, Troades, Iliades, Teucrides, Dardanides.

Treueris.

Treueris oppidum vetuſtum in Gallia belgica.

Auguſta Treuirorum, quod Romani olim inſignem curiam cauſarum cognoſcendarum ibidem habuerint ſic dicta. Hinc Treuir.

Triuiriorum, & Treuirenſes populi.

Tunetum.

Tunetum, aliter Tunitium. τυνὴ, ciuitas Aphricæ ſeu Libyæ, regis Libyci metropolis cuius incolæ Tunetæi, & Tuniſæi, τυνησῖοι, qui & Aphri ſeu Aphricani.

Tyber.

Tyber eris. Tybris bris, & Tyberis huius Tyberis, & in ſacris Tyberinus. Italiæ fluuius, qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore, Ouid. lib. 2. Faſto Albula quẽ Tyberim merſus Tyberinus in vndis Reddidit, hybernis forte tumebat aquis.

Tyberina palus apud Pruden.

Appoeninigena. Ouid. Appoeninigenæ quam proxima Tybridis vndis. Romuleus, Tuſcus, Auſonius, arenoſus, altus, nubilus, Tyrrhenus.

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Oenei regis Aetoliæ ſeu Calidoniæ.

Oenides hinc dictus. Stat. Aduolat Oenides.

Oeneius, Achelonius heros. Stat. Ecce, furens rapto venienti Oeneius heros.

Impiger, Egregius, fulmineus, turbidus, ctuentus.

Typhœus.

Typhæus triſyl. alio nomine Typhon & Typhos. ſimiliter Terræ filius fingitur, & Gigantum omnium ferè maximus Centimanuſq; & anguipes. Ouid Nec quo Centimanum deiecerat igne Typhæa Arduus, vaſtus, tetricus, terribilis ferus, immanis.

V

Venetiæ.

Venetia, olim Henetia dicebatur authore Seruio, meliúſq; aſpiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ, ἑνετίαι, in mari Adriatico ciuitas inſignis.

Vrbs aquoſa dicitur Sabel. Pater vrbis aquoſæ Dexter ades cœptis. ab Henetis populis ſic dicta, qui poſt bellũ Troianum curſum huc è Paphlagonia tenuere authore Plinio Veneti, Heneti, Paphlagones prius dicti.

Venus.

Venus amoris dea fingitur, formoſa, & è maris ſpuma orta. Vnde vocatur Aphrodite, Aphrogenia. ἀφρογένεια. & Aphrodiſia, diuerſa habens nomina à locis vbi Venerem ſummis honoribus coluerunt.

Amatheſia, Amathuſis, & Amathuntis, ab inſula maris Aegæi quæ Amathus dicitur.

Citheris, Cithereis, Citherea, & Cithereia à Cithera vrbe.

Cypris, Cypria, Cyprigena, Erycina, in Cypro genita Mantuanus:

Cyprigenæ campos:
Idalis, Idalij regina.
Idalia à monte Cyprio Idalio.
Paphia, Diua Paphi, Claud.
Acidalia, ab Acidalio fonte Bœotiæ.
Dionæa, à Dione matre. Ausonius.
Sacra Dionææ matri.
Spumigera. Orta salo.
Nata freto. Mant.
Genitrix Aentia, Aeneadum.
Luxuriæ nutrix.
Scortorum præses & magistra.
Mater adulterij, libidinum, amorum. Mãtua. Mater adulterij Venus est, stupriq́ue repertrix.
Ebria, insana, vino madens. Ignea, incentiua, falax, nefanda, incesta, desultoria, fallax, blanda, voluptuaria, delicioſa, iucunda, lasciua, pernicioſa.

Vesperus.

Vesperus, sub solis occasum refulgens. Vesper.
Vesperugo. Hesperus.
ἕσπερος, cum aspiratione.
Nuncius, index noctis, apud Senecã.

Virgilius.

Virgilius. Maro. Andinus heros.
Andius seu Andęus vates à viro quodam patria Virgilij, qui Andes vocabatur iuxta Mantuam.
Latialis Homerus apud Faustum.
Homerus Mantuanus. Maro.
Minciades. Iuue. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis.
Mincigena quoque dictus, à Mincio fluuio. Mant. Et lata Maronis æquora Mincigenæ. Doctus.
Facundus, Fatidicus, altiloquus, grãdisonus. Castalius.

Vlyssbona.

Vlysbona aut vt alij scribunt Vlyssybona & Olisyppo ciuitas in Hispania, Portogalliæ metropolis, hodie Lisbona vocatur, ab Vlysse condita. Strabo Vlysseam appellari scribit.

Vlysses.

Vlysses, Græcè ὀδυσσεύς, filius Laertæ regis Ithaces.
Laërtiades à Laërtia proles hinc dictus. Laërtius heros.
Dux Naritius ab insula Narito.
Dux Dulichius, Ithacus, Ithacensis, à locis in quibus regnauit.
Laboriosus, callidus, prouidus, disertus, fallax, subdolus, cautus, varius, tardus. Pellitropus.

Vrsa maior & minor, vide *Arctos sub litera A.*

Vulcanus.

Vulcanus filius Iouis & Iunonis prius dictus Mulciber, quod ferrum mulceat: Oui. Mulciberis capti Martsq́; Venusq́; dolis.
Lemnius cognominatus ab Insula Lemno, in quam cœlo deiectus decidit, vbi officinam dicitur habere, & Deorum arma fabricare, Iouisq́ue fulmina.
Iunonigena quoq; dictus Iunonius. Iouialis. Iunonia proles.
Rex ignis, flammeus, ardens, ferrugineus, puluerulentus, niger, claudicans. Faber Iouis.
Pater Lemnius. Virg. Hæc pater Aeolijs properat dum Lemnius oris.

FINIS.

6551
Y 4 6

44